

Cesta k věčné spáse,

sbírka modliteb a duchovních
písní pro diecesi brněnskou,

kterou pořídil k vyzvání nejđ. bisk. konsistoře ze dne 15. pros. 1904 č. 6100.

Dr. Karel Eichler,

bývalý professor církevních dějin a kanonického práva na bohosloveckém ústavě
v Brně, konsistorní rada,

za spolupůsobení hlavních spolupracovníků :

Jakuba Pavelky,

konsistorního auditora a faráře v Přibyslavicích jako básníka.

Františka Musila,

varhaníka na dómě a učitele hudby na varhanické škole v Brně jako hudebníka.

Úplné vydání.

Svazek I.

obsahující část I. O Bohu a část II. O díle vykoupení našeho
v rámci církevního roku.

V Brně 1912.

Tiskem a nákladem papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

Církevní schválení.

Č. 4062.

N i h i l o b s t a t :

Jan Kř. Vojtěch, prelát na dómě,
Jan Bádal, farář v Byteši,
Dr. Alois Dvořák, spirituál v bisk. alumnátě,
Bernard Pátek, farář ve Křtinách,
Jakub Pavelka, farář v Přibyslavicích,
Jan Švestka, professor náboženství v Brně,
Antonín Hromádka, ředitel kůru na dómě.
Maximilian Koblížek, učitel zpěvu na školách Vesniných.

I m p r i m a t u r :

† *PAVEL*,
biskup.

V BRNĚ dne 23. července 1908.

Schválení toto bylo potvrzeno výnosem nejdůst. bisk. konsistoře ze dne 11. února 1909, č. 713.

*

Co do písni a pobožností nových nebo přepracovaných jsou všechna práva vyhrazena. Kdo by je hodlal otisknouti, musí míti svolení nakladatele, leč by je dal tisknouti u něho.

Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských.

V BRNĚ 18. dubna 1909.

JEHO EXCELLENCI, NEJDŮSTOJNĚJŠÍMU PÁNU,

PÁNU

PAULU HRABĚTI Z HUYNŮ,

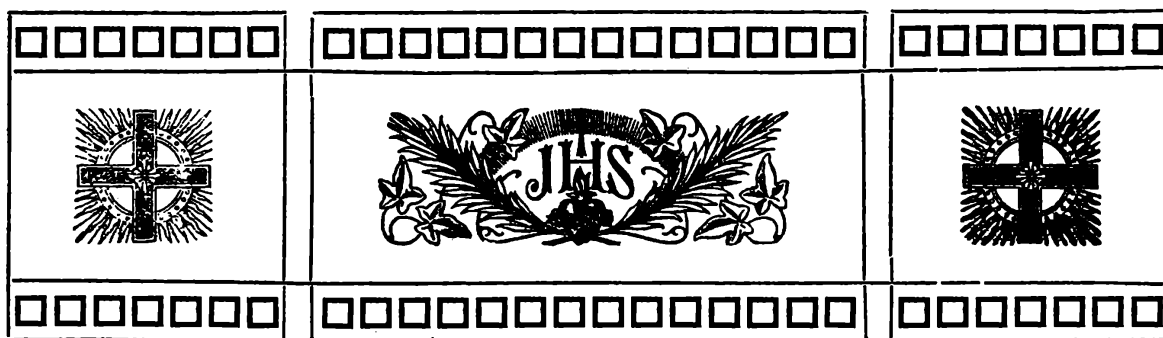
Z BOŽÍ A APOŠTOLSKÉ STOLICE MILOSTI

BISKUPU BRNĚNSKÉMU,

CÍS. A KRÁL. APOŠTOLSKÉHO VELIČENSTVA SKUTEČNÉMU TAJNÉMU RADOVI, DOKTORU
BOHOSLOVÍ, FILOSOFIE A KANONICKÉHO PRÁVA, ČLENU ZEMSKÉHO SNĚMU MARKRABSTVÍ
MORAUSKÉHO ATD. ATD. ATD.

U HLUBOKÉ ÚCTĚ VĚNUJE

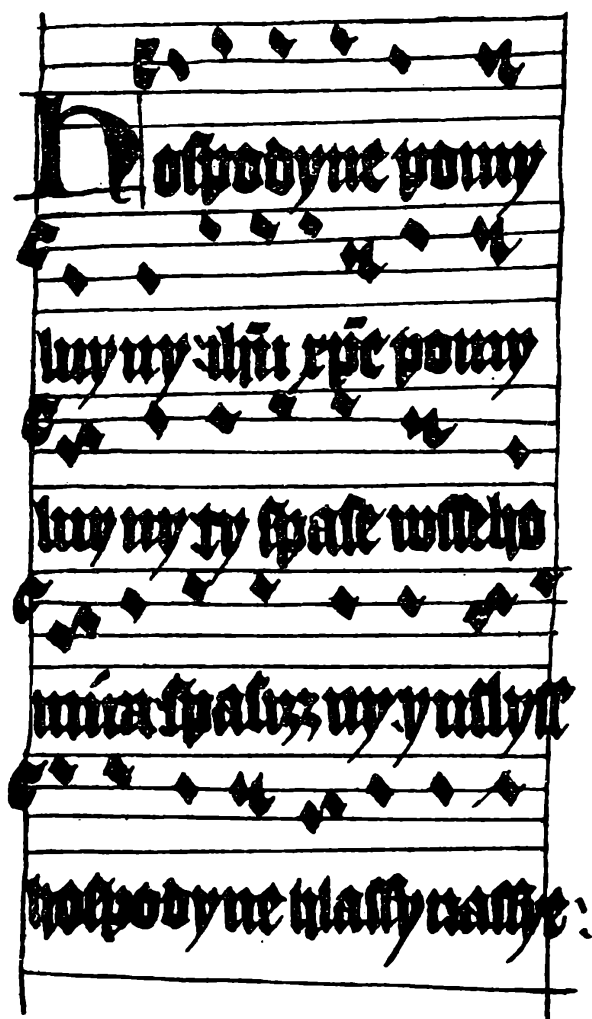
AUTOR.

Nejstarší lidová píseň duchovní »Hospodine, pomiluj ny«, čili píseň sv. Vojtěcha.

První část písně a zakončení sloky „Krléš“ připisují mnozí sv. Cyrillu a Methoději; slova prosby o hojnost a mír v zemi prý přidal sv. Vojtěch († 997). Novější badatelé však tvrdí, že píseň povstala pravděpodobněji v době, kdy úcta k sv. Vojtěchu se počala po našich vlastech mocně šířiti, v první polovici XII. století. „Krléš“ ovšem bylo už roku 973 při svěcení prvního pražského biskupa zpíváno či voláno, r. 1249 zpívána byla celá píseň při vjezdu krále Václava I. do pražského kostela.

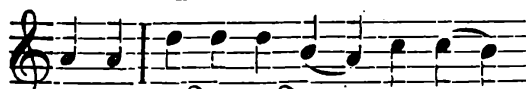
Nejstarší její zápis je v c. k. universitní knihovně pražské sub sign. III. D. 17 na listě 15 b). Napsal jej do té knihy r. 1397 mnich břevnovský Jan z Holešova.

PŘEPIS V NAŠICH NOTÁCH.

1. Ho-spo-dy-ne, po - my-
2. Ho-spo-di-ne, po - mi-

luy ny, J-hu X - pe po-my-
luj ny, Jezu Kriste, po-mi-

luy ny; ty spase vsse - ho
luj ny, Ty spase vše-ho

míra, spasizz ny y u-slyss,
mí-ra, spasiž ny i uslyšiž,

ho-spo-dy-ne hlas-sy nassye,
Ho-spo-di-ne, hla-sy naše,

day nam wssyem hos
dey nám všem, Hos-
po-dy ne zizzn a mír
po-di - ne, žizn a mír
w zemy, Kr - les, kr - les,
v ze-mi. Kr - leš, kr - leš,
kr - les.
kr - leš.

day nam wssyem, hos-
dey nám všem, Hos-
po-dy ne zizzn a mír
po-di - ne, žizn a mír
w zemy, Kr - les, kr - les,
v ze-mi. Kr - leš, kr - leš,
kr - les.
kr - leš.

Překlad textu zní : Pane, smiluj se nad námi, Jezu Kriste, smiluj se nad námi;
Ty Spasiteli všeho míra (celého světa), spasiž nás i uslyš, Pane, hlasy naše; dej
nám všem, Pane, hojnost a mír v zemi. Smiluj se nad námi, smiluj se nad námi,
smiluj se nad námi. (Křeš — Kyrie eleison.)

Zpráva o Úplném vydání »Cesty k věčné spáse«.

I. Ú v o d.

Nedostatečnost modlitebních knih a kostelních zpěvníků, kancionálů, v naší diecesi brněnské užívaných, nápadnější v posledních desetiletích se stávala den ode dne, ana vzdělanost množением škol se šířila.

Děkanství lomnické první povzneslo hlasu svého na pastorální konferenci, tedy na místě vhodném, žádajíc, aby v té příčině stala se náprava. Na vyřízení toho návrhu roku 1883 odpověděno následovně: „Nelze nic namítati proti přání, aby sestaven byl a vytištěn kancionál, který by obsahoval písně a modlitby. Než, věc ta, aby byla ke spokojenosti provedena, vyžaduje zralého předběžného uvážení a aby byli o radu požádáni moudří mužové!“ — Věc uvedena tak do proudu. Příštího roku žádalo děkanství želeťavské o úřední kancionál pro lid a hostěradické pro školy národní a měštanské. Načež bylo (r. 1884) odpověděno: „I my si toho přejeme a proto tím vděčněji přijmeme předběžné práce za tím účelem podniknuté, čím větší ve skutečnosti překážejí obtíže a čím méně jest těch, kteří jsou úplně schopni, aby postupující pravou cestou, na se vzítí mohli dílo takové. Příkladem by mohlo býti „Alleluja“, modlitební kniha a zpěvník vydaný pro arcidiecesi solnohradskou z nařízení vrchnopastýřského r. 1884.“

Roku 1886 vyšel Kolískův kancionálek Cyrillský a byl vřele doporučen, „an měl klestiti jednak dráhu opravě zpěvu lidového i co do obsahu i co do nápěvů, jednak přiučovati počátkům zpěvu liturgického, obojím pak směrem působiti na povznesení bohoslužby vedle předpisů církevních.“

Otázka kancionálu ovšem nebyla rozřešena, ba zájem pro vydání jeho poněkud ochlazen, neboť r. 1888 sděleno, že jednotný český ani „obecný“ ani „školský“ kancionál není vyhlédnut, protože některé farnosti a školy užívají různých knih, které si vydaly svým nákladem, a jež mají dobré své stránky a nemohou býti zakázány.“

Vydání německého obecného kancionálu se také pro různé překážky na čas znemožnilo; avšak pro německé školy (brněnské) vyšel dobrý kancionálek: „Ora et canta“ r. 1888.

Na rok 1890 předložena duchovenstvu k pastorálním konferencím otázka „o pěstování a povznesení správného kostelního zpěvu a správné kostelní hudby a při té příležitosti měl se vzítí ohled na otázku, má-li býti v brněnské diecesi zaveden větší kancionál olomoucký (z r. 1888), nebo má-li býti zvětšen menší brněnský (Kolískův).“

Po delší době, r. 1895 oznámeno, že byla sestavena komise, která by se postarala o kancionál. Komise se rozhodla pro přijetí kancionálu olomouckého, což však nebylo od P. T. ordinariátu schváleno, a r. 1897, když kterýsi dekanát žádal, aby kancionál pro Čechy a Moravu chystaný co nejdříve vyšel, dostal odpověď „Nic o takovém podniku nejdříve biskupu není známo“.

Ještě jednou povzneslo prosebného hlasu děkanství letovické r. 1900, aby kancionál byl předepsán. Než až r. 1902 konečně učiněn krok rozhodný, an nejdříve biskup omluviv se, proč nebyl vydán úřední český kancionál, slovy, že „mnozí sice věc žádají, ale pramálo je těch, kdo ruku na ni vloží“, slíbil, že otázka o kancionále předložena bude příštím konferencím dekanátním. A to se pak stalo v této formě:

„Jaké zásady mají býti ustanoveny k vypracování knihy modlitební a zpěvníku, aby potřebám nynější doby naprosto odpovídaly. Stává snad knížka, zásadám těm vyhovující tak, aby prostě mohla býti přijata nebo aspoň potřebnou plíí upravena?“

Otázky ty byly roku 1903 v konferencích probrány a výsledek byl, že v den, kdy převzal vládu diecese nejdp. biskup hr. Huyn, navázány byly styky s Drem K. Eichlerem, aby převzal sestavení kancionálu českého (1904), a že pro německé farnosti přijat byl r. 1905 Mühlbergerův kancionál „Lobet den Herrn“, o němž byl už po několik let pracoval.

II. Hlavní (katolické) prameny duchovních písní českých.

Do konce XIV. století duchovní píseň česká při mši sv. se nezpívala. Nejstarší je píseň sv. Vojtěcha „Hospodine, pomiluj ny“, pak jsou: „Svatý Václave“, „Buoh všemohúcí vstal z mrtvých žádúcí“ a „Jezu Kriste, štědrý kněže“ o Božím Těle. Užíváno jich při průvodech mimo kostel a při kázáních v kostele, svatovojtěšské také při korunovacích. Když Hus zaváděl i jiné a při jiných příležitostech bohoslužebných, vydán byl r. 1408 zákaz proti tomu a dovoleny zůstaly jen ony čtyři. Přes zákaz počet písní, pokud prameny je dochovaly, vzrostl do r. 1415 na 17 a jeden nápěv, na nějž se zpívaly modlitby Otče náš, Zdrávas Maria, Věřím a Desatero. Vedle těchto písní skutečně zpívaných máme z oněch dob také překlady hymen latinských, které však se nezpívaly; nemajíť stejného rozměru slokového.

Husité, podobojí, jednoty bratrské a později luteráni počali lidové zpěvy duchovní pěstovati ve větších rozměrech, jelikož jejich bohoslužba namnoze spočívá ve čtení a výkladu Písma sv. a zpívání písní a žalmů, a tím byli i katolíci pohnuti k napodobení. Tak vznikly různé písně duchovní a v druhé polovici XVI. století zpěvy rorátní, a Šimon Lomnický vydal r. 1580 Písně nové na evangelia nedělní a v r. 1595 kancionál.

Ke konci XVI. století sestoupilo se na Moravě několik horlivých kněží a složili velké dílo: „Kancionál, t. j. Sebrání zpěvů pobožných“. Roku 1600 je kardinál Dietrichstein, biskup olomoucký, schválil. Obsahuje 866 stran. Texty pokažené opravili dle staršího znění a vymýtili vše, co nebylo čistě katolické. Hlavním redaktorem byl Rozenplut, jenž býval i v Brně farářem u sv. Jakuba.

Roku 1618 vydal v Praze člen Tovaryšstva Ježíšova, Scipio Berlička, postillu s písněmi, jež si získala velké obliby.

Dále vydal r. 1622 Hlohovský v Olomouci velký kancionál. I ten byl od kardinála Dietrichsteina schválen a zaveden ve chrámech a na školách.

Čechové v království teprv r. 1631 podobnou práci větší vykonali. Pak vyšel r. 1642 Dekakord v Praze; sbírka Michny, varhaníka v Jindřichově Hradci; sbírka světicího biskupa Dlouhoveského v Praze (velké dílo s notami) a jiné. I Koniáš vydal „Cytaru Nového Zákona“ v Králové Hradci, která pak byla několikráte otisknuta a mnohé písně z ní zpívány až do nedávna.

„Hlavní však kancionál katolický, jenž až po naše dny nepozbyl vážnosti své, jest kancionál, který kněz Tovaryšstva Ježíšova Matěj Václav Šteyr r. 1683 vydal nákladem Dědictví Svatováclavského v Praze. První vydání obsahuje 850 písní, páté 1000, všechny s nápěvy. — Šteyrův kancionál stal se všeobecně oblíbeným. S velikou péčí Šteyr pracoval starší sborníky a vybral z nich všechno, co se mu obsahem hodilo, nehledě, kdo které písně původcem. Tudíž se v kancionále tom vyskytují i písně jinověrců. Ovšem, že každá píseň podrobena přísnému soudu, než se jí místa dostalo, ale tolik Šteyr rozumným svým postupem dovedl, že lidu českému staré oblíbené písně nebyly odcizeny. I jest to zjev opravdu vysoce zajímavý, že jako za věku XV. od kališníků zachovány byly staré církevní písně, tak na začátku XVII. století opět spatřujeme obezřelé uchraňování toho, co mezi tím přirostlo na poli církevního zpěvu.“ (Tak dí Jireček.)

Po něm vydán byl r. 1719 veliký kancionál Božanův s nápěvy i průvodem basovým.

Hlavními pěstiteli duchovní písně lidové byly ve větších městech spolky čili bratrstva literátů. — —

Mocný tento proud byl násilně zastaven za císaře Josefa II., jenž vydal nový pořádek bohoslužebný a nařídil, aby rozšiřován byl zpěvník, vydaný katechety vídeňskými z rozkazu císařovny Marie Terezie. Zpěvník ten, obsahující také písrě,

kteřé měly býti vzorem (normou) písní bohoslužebných, a proto normálními sluly, byl německý. I zdálo se, že jeho zavedení u nás nestane se skutkem. Než právě u nás na Moravě, jež r. 1777 rozdělena byla na dvě diecese, byl zaveden v českém překladě v obou diecesích, i v českých částech pruského Slezska, a tak se stalo, že do zpěvů našich českých přibyl silný přítok písní německých, které celkem stály pod našimi co do ceny hudební i básnické — zvláště v chatrném rouše — v jakém hudebně i literně nám byly podány. Některé farnosti se proudu tomu ubránily, jiné opět obě vody spojily, jiné přijaly proud nový docela.

Muž, jenž přeměnu tu provedl, jmenuje se Tomáš *Fryčaj*. Narodil se r. 1759 v Kelči. O Kancionále počal pracovat r. 1788 v arcidiecesi olomoucké a pokračoval r. 1801 v diecesi brněnské. Zemřel jako farář v Obřanech u Brna r. 1839. — Základem jeho díla jest kancionál katechetů vídeňských, jež přeložil; ke každému novému vydání (jichž se dožil osm) přidal buď své vlastní písně, buď od jiných, starších i novějších „veršovců“ složené (nejvíce překladů); pozornost zvláštní věnoval písním katechetickým, to jest jednajícím o Bohu, o ctnostech a o povinnostech různých stavů, a písním pohřebním. — Modlitby vložil jen nejnnutnější: ranní, večerní, mešní, k svátosti pokání a oltářní, litanie církevní a tak zvané mravní (dle Raiterovy modlitební knihy), pobožnosti k průvodům o Křížových dnech a o Božím Těle. Teprve v osmém vydání přidány jsou církevní modlitby na všechny neděle.

Fryčaj pořídil r. 1813 také „Novou pobožnost školní“, překlad Engelberta Jahna. —

Ke kancionálu svému pak r. 1835 vydal „Melodie na katolický kancionál (15 kr. k. m.), 135 nápěvů s průvodem varhan na 8 stránkách fol. mědirytiny.

Tak dostalo se nám ponejvíce z pramenů cizích písní, jež u nás zdomácněly a staly se, pokud jsou pěkné, i naším milým majetkem. Fryčaj pak ovládal se svými pokračovateli celé století.

Prvním pokračovatelem byl Tomáš *Bečák*, superior kníže-arcibiskupského klerikálního semináře a přisedící rada kníže-arcib. konsistoře v Olomouci. Jeho „Katolický kancionál“ je rozšířený Fryčajův.

Rozmnožil modlitby ranní a večerní z breviáře a ze sv. Gertrudy, přidal dvojí křížovou cestu, druhou pobožnost pro Křížové dny, prosebné pobožnosti (tyto dle Macana) o zachování úrody, o déšť, o jasné počasí, odvrácení škodlivého povětrí, moru, v čas války, drahoty, za odvrácení protivenství od církve, v čas pádu dobytka, díkůčinění za žeň, po válce, po moru, několik litaní, modlitby k některým svatým a za různé osoby a pro nemocného.

Co do zpěvů přidány nešporní pobožnosti na různé slavnosti Páně a Panny Marie ve způsobu žalmů, hodinky o Neposkvrněném Početí Panny Marie, písně k některým svatým a písně mariánské (nejvíce poutnické), a antifony rorátní z Králové Hradce (dle Škroupovy harmonisace).

Hudba ke kancionálu Bečákovu vydána byla v knize, jež má titul: „Nápěvy ke katolickému kancionálu od Tomáše Bečáka, s doprovázením varhan uspořádal A. Blahoslav. R. 1852“. V úvodu sděluje Bečák, že za základ a vzor práce měli chorální knihu královéhradeckou a Škroupovy Rorate, z nichž něčeho použito, a děkuje všem, kteří k uskutečnění jeho úmyslu své síly propůjčili, zvláště p. Aloisu Blahoslavovi, který už od několika let z pouhé lásky k dobré věci neúnavnou pilností a šlechetnou obětavostí na dokonání díla (po hudební stránce) pracoval. —

Písní je 225; některé mají více nápěvů, jež zvláště se nepočítají; následují chorály nešporní a písně pro dívky školní (od Fr. Lorena). Celkem je sbírka proti Fryčajově značně obohacena — asi o 125 nápěvů, průvod má čtyřhlasý, ač místy chybný. Mnohá píseň prozrazuje v nápěvu i v průvodu rozpaky. Texty ovšem také jsou s nápěvy namnoze na štíru. Přes to však stojí vysoko nad Fryčajem, z něhož převážná většina písní sice pochází, ale je přepracována.

Tomáš Bečák zemřel, dosáhnuv 41 let, r. 1855 v Olomouci, jak oznamuje v 7. vydání jeho kancionálu r. 1856 Fr. W., farář v Přemyslovicích.

Nástupcem Bečákovým v diecesi brněnské stal se Fr. *Poimon*, který vydal „Úplný kancionál katolický“, v jehož titulu čteme:

„Ze sebraných písní uspořádal, modlitbami a ponaučeními opatřil Frant. P. Poimon, koop. u sv. Tomáše v Brně. V Olomouci 1856“.

Věnován je sv. bb. vyznavačům Cyrillu a Methoději.

Předmluva o vzniku knihy té vypravuje :

„Po roce 1848 jeví se i v svaté církvi uvolněné jarost v životě náboženském a jako krásné kvítí vznikají rozličná bratrstva ke cti a slávě Boží a ke spasení lidských duší; mnohé též pobožnosti zaniklé se obnovují a jiné dle potřeby časové se uvádějí a šíří. Tať jest však také příčina, proč zpěvníky čili kancionály starší, v nichž před rokem 1848 o bratrstvech a poutích a jiných pobožnostech ani zmínky býti nemohlo, pro nynější okolnosti nevystačují a vydání nových, potřebám nynějším vyhovujících, potřebné činí. To na mysli uváživ a byv i k tomu od nakladatele vyzván, z jiných pak stran též pobádán, odhodlal jsem se v práci tu uvázati a kancionál tento uspořádati. — Vážné hlasy po několik roků se též ozývají, že zapotřebí jest naše duchovní písně protříbiti a mnohé vyměnití za nové. Potřebu tu dobře cítě, avšak spolu nahlížeje, že síly jednoho člověka samého k uspořádání i co do slov i co do nápěvů povšechně dokonalého zpěvníku sotva vystačí (moje aspoň dokonce ne) . . . ponechám práci tu budoucímu některému sněmu provincialnímu . . . Zde jsem vedle *starších písní oblíbených* položil *opravené anebo jiné výbornější*, aby se z ponenáhla *vyměňovati mohly za staré*.“

Církevní hymny jsou překladem Frant. Sušila. I jiné písně pocházejí z jeho pera. Jako autorové jsou dále uvedeni: Drtchlav, Pohan, Soukop.

Litanie, modlitby, *V. R.* při veřejných službách Božích užívané jsou porovnány s latinským, římským a diecesním moravským rituálem i s breviářem, k pobožnostem jsou místy uvedeny odpustky.

Pojmonův „Úplný kancionál“ obsahuje mnoho nových písní a pobožností a též zprávy o bratrstvech. Také písně ze starých pramenů se vyskytují. Jako kancionál, to jest zpěvník, dává více místa písním než pobožnostem, ač tyto jsou již též velmi četné.

K seznání jeho bohatství uvádíme, že má 870 stran tisku dosti hustého, obsahuje 638 písní vedle 35 žalmů, zprávu o 10 bratrstvech, 33 litaní, 30 pobožností mnohdy velmi obsažných, na př. pobožnosti mešní zaujímají 38 stránek.

Nápěvů, ač předpokládám, že byly Poimnem též sbírány, nenalezl jsem. Snad zůstaly rukopisem a proto zpívány dále písně, jež převzal z kancionálu Bečákovy.

Přicházím k dílu velmi důležitému, ke „*Kancionálu Svatojanskému*“, čili „*Knize duchovních zpěvů pro kostelní i domácí pobožnosti*“. Vydán byl následkem usnesení synody české provincie z r. 1860, a tož z rozkazu arcibiskupa B. Schwarzenberka k r. 1863, ku tisící ročníci příchodu sv. Cyrilla a Metoděje na Moravu, a vyšel díl I. r. 1863, díl II. r. 1864 a „*Hlas varhan*“ k nim r. 1864-5 nákladem dědictví Svatojanského. Za základ položen kancionál Matěje Šteyra z r. 1683; aby pak nový kancionál obsahoval i písně novější, aspoň ty, jež valného nabyly rozšíření, nahlíženo při jeho sestavování také v kancionály vydané od Bečáka, Poimona, Drbohlavy, v kancionálek královéhradecký, v duchovní písně Kamaryta, ve sbírky hymen a písní Sušila, Štulce a Kuldy, takže lze říci, že nasloucháno bylo nábožným pěvcům po všech krajích českoslovanských. — Redakci měl Vincenc *Bradáč*, kanovník u sv. Víta v Praze. Výbor písní je hojný. Průvod varhan znamenitý s mezhrami pochází od Josefa Müllera, varhaníka u sv. Mikuláše v Praze.

Kancionál Svatojanský přijat všudy s povděkem a od těch, kteří ho blíže neprozkoumali, i s jásotem a stal se pro ně nejčistším pramenem ryzího duchovního zpěvu lidového. Než není bez vady. Ač staré zpěvy byly v textu opravovány, opravy neodpovídaly časovému pokroku. Sušilovy písně (ze sbírky vydané r. 1862) a ještě více jeho překlady hymnů (z r. 1859) měněny na úkor přesnosti metra a rýmu. Nápěvy taktem neshodují se vždy s přízvukem básní — i v písních nově přikomponovaných! Místy je i pozorovat únavu a chvat při práci. I harmonisace písní nestala se vždy v toninách, v nichž písně staré původně byly složeny. — Hlavní a nedosti doceněnou zásluhou kancionálu Svatojanského však je a zůstane, že upozornil na staré písně naše krásné a že jich vydáním umožnil, abychom se k nim mohli vrátiti. Co na díle je nedostatečným, zůstalo k nápravě časům dalším.

Té doby v Německu vzrůchal se ruch v opravě církevní hudby umělé i lidové, zvláště Fr. Wittem, jenž r. 1866 počal vydávati dva listy tohoto směru. Opravám po prvé stránce v Brně věnoval se s úspěchem velikým P. Pavel Křížkovský a po něm v obou směrech v Praze Ferd. Lehner, založiv r. 1874 časopis „*Cecilii*“ („*Cyrilla*“) a brzy nato i spolky Cyrillské po vlastech našich, jež blahodárně působily.

Reformními těmi snahami jsa povzbuzen, odhodlal se Jindřich Geißler v Olomouci a vydal za pomoci Holainovy r. 1878 k Bečákovu kancionálu nový průvod

hojně rozmnožený pod titulem „Zvuky nebeské“. Práce ta jest výborná po stránce hudební a sám Křížkovský, jenž té doby byl dómským kapelníkem v Olomouci, ji pochválil a schválil. Jelikož však s prací hudební nepokročila také oprava textů, nedoznala snaha zaslouženého výsledku, ač předčí kancionál Svatojanský harmonisací a vynecháním zbytečných a rušících meziher po každém verši, kterých Svatojanský kancionál užívá.

Od r. 1883 učiněn důležitý krok ku předu vydáním Holainových „Plesů duchovních“, kostelního zpěvníku pro mládež studující středních škol. V něm ponejprv uvedena hudba v úplný souhlas s textem, to jest texty staré jsou přepracovány a nové vzdělány tak, aby se shodovaly přízvukem s nápěvy. Užito při tom přízvukně prosodie; básníkem byl hlavně Frant. Buček, farář v Kamenné Horece, dříve kaplan ve Špičkách.

Téhož roku 1883 vydal P. Placid Mathon, benediktin rajhradský, znovu „Úplný kancionál“ Poimonův, jenž však proti původnímu nejevil pokroku valného a k němu po dvou letech i *nápěvy* sebrané z kancionálu Svatojanského, ze Zvuků nebeských, Plesů duchovních, Fryčaje, z Orgel-Buchu atd.; nového je málo. Proto také kancionál ten podpory nenalezl.

Za to tím však více přáno bylo kancionálku, který po příkladu Lehnerově (z r. 1875) sestavil r. 1886 Frant. Kolísek pro Cyrillské jednoty. Obsahuje písně z kancionálu Svatojanského, z Plesů duchovních a z Bečáka (tohoto s průvodem Zvuků nebeských). Ve sbírce této však není ani jediné písně původní. — Průvod varhan sestavil a pěknými přede- a dohrami opatřil Fr. Musil.

Arcidiecese olomoucká brněnskou konečně r. 1888 předstihla úředním „Úplným kancionálem“, čili posvátnými zpěvy a modlitbami ku všestranné potřebě při veřejné bohoslužbě i soukromých pobožnostech. Uspořádán je dle kancionálu Bečákov. Současně vyšel úřední Malý kancionál olomoucký pro mládež a Průvod varhan k Úplnému kancionálu arcidiecesnímu od Ludvíka Holaina. — Dílo to co do řeči je celkem správné, co do básní stojí na moderním stanovisku přízvukně prosodie, co do hudby vrací se ke starým českým původním nápěvům, k nimž slova dobře přiléhají. Podstatného se proti němu nedá namítati nic. Jen některé písně v textu ponechává zůmyslně nezměněné (Nesem vám noviny, poslouchajte; velikonoční Alleluja!; Bože, chválíme Tebe; Tisíckrát pozdravujeme Tebe), a jedna se vloudila neopravená. Vedle obvyklého Bože, chválíme Tebe, klade přepracované s novým nápěvem.

Nyní prý se pracuje o společném kancionále pro všechny diecese v Čechách. Zásady, na nichž bude spočívat, částečně objasněny byly v „Časopisu katolického duchovenstva“.

Tolik o zpěvích. Dodávám jen, že i čeští nekatolíci mají hojně písní a velké sbírky. O těch může Tě poučiti Jirečkova Hymnologia bohemia.

Ohledně se nyní po části modlitební!

III. P r a m e n y č e s k é p r o m o d l i t b y.

Pojednavše o zpěvnících, pojednati jest nám také o modlitebních knihách a o těch, jež se zpěvy spojují také modlitby. I tu je hojný výběr.

Dle Jungmannových Dějin literatury české pocházejí nejstarší dosud známé modlitby v české řeči ze XIV. století a obsahují na 180 listech, mimo některé písně, 197 modliteb sebraných s ohledem na řeholníky. Dále zachovalo se i jiných modlitebních knih, hodinek, litanií a z doby do r. 1409 asi desatero s obsahem vesměs katolickým a od Husa do rozšíření knihtiskařství v Čechách, čili do r. 1526 asi dvacatero. Knihy ty jsou vesměs rukopisné.

Poměrně velmi bohatý jest seznam modlitebních knih z „doby zlaté“ českého jazyka, totiž z doby od Ferdinanda I. do Ferdinanda II., jenž nekatolíky potlačil. Zaznamenáno jest 75 děl, namnoze objemných — i rukopisných i tištěných. Pravím, „poměrně velmi bohatý“, jelikož v dobách následujících ve všech knihách českých z let 1414—1635 čenicháno bylo kacířství a z té příčiny byly sbírány a ničeny. —

Úpadek českého jazyka v letech 1620 až 1774 na hojnost modlitebních knih neměl vlivu, protože lidu musily nahrazeny býti knihy odňaté. Nehledě k pobožnostem bratrstev, zachovalo se na 150 modlitebních knih. Mezi nimi nalézá se známý dosud „Zlatý nebeský klíč“ od Jiříka Ferusa z r. 1637, jenž má rozličná vydání: Velký — Malý — nebeklíč.

Pozdější čas až po rok 1846, do něhož spadá probuzení národní, přinesl nám asi 180 děl, z nichž uvádíme : „Svatý denní pořádek křesťana katolického“, vydaný z rozkazu kardinála Noailia a přeložený od alumnů domu kněžského v Brně před r. 1782; Modlitební kniha císaře Josefa II., přel. od Štvána r. 1787 (má 29 stran); často vyšel překlad Eckhardtshausenovy knížky: Gott ist die reinste Liebe; mnoho modlitebních knih vydal Rautenkranc; také augustinián starobrněnský Neděle přeložil Dereserovu „Katolickou modlitební knížku“.

Tolik dle Jungmanna.

Výpočet není úplný a obsahuje nejen modlitební knihy katolické, nýbrž i nekatolické. Ony mají rozhodnou převahu.

Mnohé pobožnosti a modlitby, jak jsme seznali, nalézají se také v kancionálech (zpěvnících), takže můžeme říci, že kancionály pozdější jsou současně modlitebními knihami. Co Fryčaj r. 1801 v tom směru začal, v tom Bečák a Poimon-Mathon pokračovali a při tom setrval i úřední olomoucký kancionál.

Vedle těchto velkých kancionálů hemží se literatura novější kancionály místními a menšími. Tidl-Beránek vydali obsáhlou „Posvět se jméno Tvé!“ pro Újezd u Sokolnic; Weinlich „Sláva Bohu“ pro Vranov, v modlitební části pečlivě a nově pracovanou; Buřinský pro chrám Panny Marie v Kroměříži; Pobial, školdozorce, pro Mor. Ostravu a širší okolí; Bačák pro Třešť; nejmenovaný pro Jimramov; Bádal pro Velkou Byteš; Zvejška pro Telč; Doupovec pro Přisnotice; dále vyšel výtah Vodičkův z Bečáka (r. 1893 měl 24 vydání) a zpěvníky pro školy střední, pro školy nižší (Holain, Mathon, Venhuda) a sbírky církevně neschválené ve Velkém Meziříčí, v Třebíči, v Novém Městě atd.

Zvláště pak dlužno tu uvéstí Poutní knihu díl II., vypracovaný pečlivě od bratří Korcových, která právě v části modlitební stojí na výši časové, užívajíc pramenů církevně schválených, hlavně Raccolty čili sbírky modliteb odpustkových. Kniha vydána Dědictvím Cyrillo-Methodějským r. 1893. Použili jsme ji v hojné míře.

Konečně vydal (povzbuzen jsa Baudyšovým překladem mešní knihy) r. 1899 po čtyřleté námaze Vojt. Šrámek v Praze modlitební knihu „Víra, naděje a láska“, str. 1040 malé osmerky. Základní její myšlenkou jest církevnost modliteb (viz „Blahověst“ r. 1870, str. 150 a 163). — Myšlenka tato sice není nová, neboť po Žaltáři Davida krále z r. 1790, kde učiněn pokus modliteb ze žalmů a církevních modliteb sestávajících, vydal r. 1831 Přibil knihu: „Katolík slovy své církve se modlí“ a Císař, farář ve Vosově: „Výbor svatých a osvěcených modliteb církevních“; než práce Šrámkova daleko je předstihuje.

Také Beneš-Třebízský vydal modlitební knihu „Pomněnky“ a v době poslední Fr. X. Dvořák: „Útěcha srdce“.

Nám jedná se hlavně o kancionál velký, obecný, pro všechny věřící. Proto neuvádíme vůbec anebo jen mimochodem modlitební knihy a zpěvníky vydané za účely zvláštními, na př. pro bratrstva, poutě, májové pobožnosti, havíře, pocestné, mládež, chovance ústavů civilních i vojenských, studující, vojáky, paní, panny, malé dívky, školní dívky, pro osvěcené křesťany, tovaryše, šestinedělky, hříšníky, vzdělané panny a paní („Růže Sionská“ od Eug. M. Tupého) atd., ač v nich též mnoho všeobecně potřebného se nalézá a které naopak také ve velkém kancionálu hlavní látku hledají a nalézají.

IV Zásady a přání duchovenstva diecese brněnské v dekanátních konferencích roku 1903 pronesená.

A. Ohledně modliteb.

V předmluvě k své modlitební knize „Víra, naděje a láska“ z r. 1898 praví Vojtěch Šrámek: Ve mnohé rodině bývá modlitební kniha celou knihovnou, t. j. jedinou knihou, ze které pokolení za pokolením váží poučení. Blaze rodině, má-li knihu dobrou! Neboť četba v knize dobré osvěcuje rozum, ušlechťuje mravy, plodí silnou v Boha důvěru, těší a učí nás, čeho jest nám se držeti a čeho varo-

vati; prospěje duši více, než hůl tělu zemdlému, poněvadž jest v ní nejen podpory, ale i posily hojně; prospěje více než přítel, že radí vždy nezištně, hned a nestranně; vede člověka jako kazatel a zpovědník, jako evangelium a Písmo, jako Kristus Pán, jenž církví svou o nejvhodnější a nejmocnější modlitby nám se postaral. Církev svatá má právo a povinnost sestavovati slova, tudíž modlitby, jimiž nejprůhodněji hovoří se s Pánem Bohem. Nejlepší tedy knihou modlitební je, která obsahuje modlitby církve, abychom s církví a jako církev, t. j. duchem i slovy církve sv. modliti se mohli (Trid. sess. XXII., č. 5.). Proto má modlitební kniha cenu tím větší, čím podobnější jsou modlitby její modlitbám církve sv., modlitbám Písma, mešní knihy, breviáře, sv. Otců, t. j. modlitbám všech pro všechny. Ne každý umí „v duchu a pravdě modliti se; tuto přednost obdržela toliko duchovní matka a učitelka národů, církev sv., od svého Božského zakladatele, Ježíše Krista“.

Zásadou tou však není vyloučeno vřaditi do modlitební knihy také jiné dobré modlitby, od soukromých osob složené. Potřebují však církevního posvěcení, čili schválení skrze biskupa.

B. O h l e d n ě p í s n í.

1. O n á p ě v u p í s n í d u c h o v n í c h.

Když srdce vroucími city je rozníceno, šíří se mocně a cítí hlubokou velebnost, lásku a milosrdenství Boží: tu již nepostačují slova k vylévání zbožných citů — člověk zpívá.

Zpěv jeví se v církvi u trojí podobě: 1. Gregoriánský, jenž jest základem a jádrem všeliké hudby církevní. 2. Figurovaný, jenž slouží církevním úkonům za slavnostní ozdobu. 3. Zpěv lidu ve způsobu písně. Zpěv zastupuje společnou hlasitou modlitbu dle slov sv. Pavla k Efes. 5, 18: „Naplnění buďte Duchem svatým, m l u v í c e vespolek v žalmích a chválách a v písničkách duchovních, zpívající a plesající v srdcích svých“. Dle toho musí ze zpěvu vše býti odstraněno, což by důstojnosti jeho určení bylo na újmu. Není tedy dosti na tom, aby se náboženský zpěv počínal a vykonával s myslí nábožnou, nýbrž duch nábožnosti musí se projevovati již nápěvem. Prostota, velebnost, vroucnost a dojímavost jsou vlastnosti, jimiž nápěv vynikne, aby se mohl právem nazvati zpěvem církevním a vzdělávajícím. Co však světskostí, ješitnou honosivostí a vůbec jen kratochvílí a zábavou páchne, anebo dokonce sprosté jest, musí ovšem z kostela býti vyloučeno, jelikož zpěv takovými živly prodchnutý účelu kostelního života se přičí, mysl k Bohu povznášeti nemůže, nýbrž ji od Boha odtrhuje a tudíž služby Boží neozdobuje, nýbrž jen hyzdí a snižuje.

Co tu řečeno všeobecně, platí zvláště také o duchovním zpěvu lidovém.

Při posuzování nápěvů, hodí-li se do kostela k bohoslužbě veřejné nebo soukromé, nezavládň ani přílišná příslost ani

lehkomyšlnost, a buďtež při výběru šetřeny zvyky našich krajů (koledy a pod.).

Nápěvy odpovídejtež povahou církevním dobám. Shodujte se vždy s přízvukem textu. Nemůže-li se ponechat text některé písně, kterou lid má rád pro její nápěv, budiž nápěv ponechán a text opraven, nikoli však píseň prostě vynechána.

Každý text měj svůj nápěv; nepoužívejž se nápěvu k rozmanitým textům.

Mešní písně mějte aspoň po dvou nápěvech: jeden před pozdvihováním, druhý po něm, pro větší rozmanitost.

K nápěvům nezpěvným, které se stávají záživnými teprve průvodem varhan a harmonisací, buďte přikomponovány nápěvy zpěvné.

Nápěvy příliš morosní a jednotvárné by měly býti nahrazeny živějšími.

Budiž pokud možno dávana přednost toninám tvrdým (dur) před měkkými (mol).

2. O vlastnostech textu písní duchovních.

Duší písně jsou slova; dle nich řídí se nápěv, tělo písně.

Text má a) míti svůj základ, kořen v katolické věrouce a učení církevní obsahovati; b) souhlasiti s katolickou mravoukou; c) nemá se přičítati duchu pokání, sebezapírání a oběti.

Po stránce zevní ať texty odpovídají pravidlům krasovědy, to jest, a) musí správným pojetím a oduševněním látky, obratným ovládnutím formy v rozměru i rýmu, jednotností vnitř i vně, souhlasem myšlenky se slovem nésti odznaky krásy a umění; mají býti skutečnými básněmi jaderného obsahu, které málem slov dovedou říci mnoho a důležitého, a ne pouhými planými, prázdnými a rozvlácnými rýmovačkami; b) při své povaze básnické mají býti též lidovými, to jest co do slov a vazby správnými a všeobecně srozumitelnými a při tom vyhýbat se všem dvojsmyslnostem.

Text obsahuj všechny sloky, to jest v knize nebuď zkracován, i kdyby se všechny sloky nezpívaly.

3. Pravidla všeobecná o písních.

Přednost mají míti hymny církevní z mešní knihy, brevíře a jiných obřadných knih. Starší písně mají míti přednost před novými a všechny mají pocházeti od katolických skladatelů — básníků totiž a hudebníků. Tato poslední zásada, ač i v pražské synodě r. 1565 byla vyslovena, nebyla zachovávána, jak jsme již sdělili při výběru písní v katol. kancionálu Šteyrově z r. 1683.

Text a nápěv bez potřeby nebuď měněn.

Písně ať podávají výběr pro celý církevní rok a všechny potřeby a pobožnosti veřejné a soukromé.

Původním písním buď dána přednost před překlady.

Průvod písní na varhany ať není příliš nesnadný a obsahuje přede hry, mezi- a dohry.

C. Co má býti pojato do modlitební knihy a zpěvníku?

1. Především kalendář. 2. Bohatý výběr pobožností co do modliteb a zpěvů. Výběr má býti tak hojný, aby nahradil naše dosavadní obvyklé modlitební knihy a zpěvníky kostelní, pojímaje vše dobré, co bylo v nich obsaženo. Při výběru budiž přihlíženo i k tomu, aby odtud mohly býti čerpány modlitby a písně pro mládež. Kdyby totiž bylo písní málo — brzy by byly nacvičeny a pro budoucnost zamezen by byl rozvoj a pokrok. 3. Budtež voleny písně a pobožnosti jen dobré a účelné a po případě budtež přepracovány. 4. Kniha obsahuj všechny pobožnosti, které úředně (v kurrendách) byly nařízeny nebo doporučeny. 5. Které jsou uvedeny v katechismu. 6. Které katechismus předpisuje, na př.: Co máme činiti před sv. zpovědí a sv. přijímáním, co po nich.. 7. Pobožnosti odpustkové z Raccolty (vlašské úřední sbírky). 8. Poučení potřebné z katechismu a zvláště z liturgiky. 9. Návod k rozjímání, anebo buď tak zařízena, aby k rozjímání nabádala (na př. korunkami). 10. Jelikož má býti vodítkem a podkladem pro pobožnosti soukromé i veřejné, obsahuj pobožnosti obojí veřejné i soukromé. K poslednějším patří četné litanie, které nejsou pro celou církev schváleny a jež lze se modlit jen soukromě. 11. Nebuď zapomenuto na nešpory, jež lid, kde jsou zavedeny, tak rád zpívá. 12. Při knize ať je úplný rejstřík pobožností a abecední seznam všech písní.

D. Další požadavky.

1. Rozvrh látky ať je logický a přehledný. 2. Prameny budte všude uváděny, aby se vědělo, odkud byly pobožnosti a písně vzaty. Knize to dodává ceny a po případě i vědeckosti. 3. Pravopis buď nový a řeč stůj na výši času. 4. Tisk ať je čitelný (nikoli moderně-nečitelný) a pěkný. Celková úprava vnitř i vně úhledná. Papír tenký a pevný, jako na příklad při Schott's Meßbuch (Herder, Freiburg), který má 1000 stran a přece je dosti malý. Vazba trvalá a aspoň na hřbetě kožená. Velikost příruční. Cena co nejnížší. 5. Různé jsou náhledy, má-li kniha obsahovati nápěvy. Odpůrcové not praví: většina lidí jim nerozumí; zkušenost učí, že lid zpívá dle sluchu a sluchem se učí; noty zdrazují tisk. Přátelé not dí: Noty jsou dnes školami známější, než bývalo, a namnoze se dle nich zpívá; kniha je určena nejen pro ty, kteří jich neznají, nýbrž i pro ty, kteří je znají; noty podporují u všech paměť tak jako tištěný text; výlohy při velkém nákladu a dobrém využitkování místa nejsou rozhodujícími. 6. Nebuď užíváno širokých (bílých) not.

E. Propria.

Mnozí si přejí: „Každému farnímu úřadu budiž dovoleno vydati pro svou farnost proprium, uzná-li to za potřebné.

Na mnohých místech totiž jsou dobré, staré pobožnosti, které lid má rád. Farář by je mohl sebrat, ke schválení před-

ložit, v téže velikosti jako modlitební knihu dát vytisknout a k ní jako dodatek připojit. Myšlenka není nová. Mešní kniha, breviář, ano i katechismus mají propria.

Snad by se mohly při novém vydání knihy i do ní vřadit buď do hlavního textu nebo na konec.“

V Kterak bylo vyhověno přáním konferencí a vůbec požadavkům, které na modlitební knihu a zpěvník mohou být kladeny.

Především poručeno dílo ochráně blahosl. Panny Marie a sv. Cyrilla a Methoděje, a vyžádáno k němu biskupské požehnání.

1.

Pak pořízen základ, aby se nepracovalo bez plánu. Základem spolehlivým pro kancionál *brněnské* diecese je seznam oněch tajemství víry a svatých, kterým jsou zasvěceny farní chrámy, kostely filiální a kaple. Rámcem k nim je diecesní kalendář, jak jest uveden v čele Propria pro provincii olomouckou, pokud týká se diecese brněnské.

Sestaven tedy kalendář ten a dle schematismu diecesního vypracován seznam titulů kostelů a kaplí, a vnesen též do kalendáře. V kalendáři označeny slavnosti celé církve znamínkem „—“, slavnosti nějakým způsobem diecesi zvláštní, značkou * a kostely a kaple †. U svatých udána léta úmrtí co nejpečlivěji.

Shledáno, že následující kostelní patroni nemají v našem *direktáři* officií: Fridrich b. 18. VII., Coelestin I., p. m. 7. IV., 14 pomocníků 4. XII., Lotr dobrý 24. IV., Helena, cís. 18. V., Rudolf, m. 17. IV., Spasitel (může býti Vykupitel) 23. X., Vzkříšení mládence Naimského, Zjevení se Ježíše Krista Maří Magdaleně, Korunování Panny Marie. Tři poslední snad *vůbec* nemají officií a byly vykázány prvnímu XV. neděle po Sv. Duchu, kdy se čte evangelium o vzkříšení mládencově, druhému Boží hod velikonoční a třetímu Nanebevzetí Panny Marie nebo neděle v jeho oktávě.

Titulů kostelů a kaplí v diecesi je přes 140, mezi nimi 73 titulů kostelů farních a z těch jsou jen tři ve farnostech pouze německých.

Vedle seznamu diecesních kostelů a kaplí resp. jich patronů uspořádán seznam poutních míst a milostivých obrazů v diecesi brněnské, avšak k nim nebrán ohled zvláštní jako k poutním místům, protože máme již svou poutní knihu.

Dle toho zřejma byla nutnost, aby v kancionále vypracovány byly pobožnosti pro všechny zasvěcené svátky (i zrušené), pro patrony diecesní, pro sv. apoštoly a pro všechny tituly a patrony kostelů farních, filiálních a kaplí a ještě pro některé jiné svaté, kteří jsou u nás ctěni, ač kostelů nebo kaplí nemají. I na německá místa bylo třeba vzít ohled, protože není jednoho, aby tam nebylo Čechů.

2.

Do kancionálu pojaty na vhodná místa také *stručné zprávy* o třetích řádech, o zbožných spolcích a bratrstvech, náboženských podnicích, jež jsou v diecesi kano-nicky zřízeny nebo aspoň v kurrendách doporučeny. Seznam níže položený sotva bude úplný, protože kurrendy obsahují zprávy nahodilé, nikoli soustavné.

Jsou to: Třetí řády. Mariánské kongregace. Apoštolát modlitby (nejsvětějšího Srdce Jež.). Spolek Srdce P. Marie (Paříž) na obrácení hříšníků. K věčnému klanění se nejsv. svátosti oltářní, a ku podpoře chudých kostelů. Živá křížová cesta. Sdružení ke stálé přimluvě za duše v očistci. Bratrstvo růžencové. Živý růženec. Spolek sv. Rodiny. Sv. arch. Michaela. Sv. arch. Rafaela. Na uctění sv. Josefa. Na uctění sv. Bonifáce. Nadace Leopoldina. Děťství Ježíšovo. Perseverantia sacerdotalis. Spolek kněží ku klanění se nejsv. Svátosti. Tovaryšské spolky. Spolek křesť. matek. Bratrstvo střídmosti. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje pod ochr. P. Marie. Apoštolát sv. Hofbauera. Spolek na ochranu náb. v Německu. Spolek vzájemnosti duchovních s věřícími. Spolek kněží ku sloužení mše svaté vzájemnému za zemřelé členy. Corona aurea. Spolek sv. Cyrilla a Methoděje na sjednocení rozkolných Řeků, zvláště Slovanů. Spolek ku podpoře katolíků v turecké říši a na východě. Spolek sv. Cyrilla a Methoděje na udržování pachol. semináře. Spolek P. Marie pro missie v střední Africe. Spolek sv. Vincence z Pauly pro chudé. Bratrstvo P. Marie ustavičné po-

moci. Cyrillské jednoty pro pěstování církevní hudby. Dědictví sv. Prokopa, Jana, Cyrilla a Metoděje, Maličkových, Zlatá kniha dívek českých. Dědictví sv. Ludmily. Matice Velehradská. Koruna Soluňská. Spolek sv. Metoděje pro Čechy ve Vídni. Družstvo Arnošta z Pardubic a jiné ještě.

3.

Po těchto předběžných pracích započato se *sbíráním písní*. Bylo potřeba prohlédnouti zpěvníky, kterých se užívá v diecesi, zvláště kancionálky menší, aby se utvořil dle nich jakýsi základní fond písní oblíbených. Probrán Kolískův kancionálek Cyrillský, Kytice Bádaloa z Velké Byteše, zásilka písní Bernarda Pátka ze Křtin, ředitele Tiraye a nadučitele Jeronyma Šašecího z Telče, Jakuba Pavelky z Rudíkova a Přibyslavic, Možného z Třebíče, Šlesingra z Bučovic, Lehnerův a Venhudův kancionálek, kancionálek z Telče, Bačákův z Třeště, zpěvník farnosti Pohořelické, zpěvy z pouti lurdské od Dra Al. Kolíska, Weinlichův kancionál Vranovský, kancionálky z Nového Města, z Třebíče, Velkého Meziříčí, z Přívozu-Olešnice, kancionál Tidla-Beránka z Újezdu a jiné.

Pak prohlédnuty Sušilovy básně a vybrány z nich a upraveny (s velkou pietou) pro kancionál se hodící, a k nim hledány a skládány nápěvy. Mnohé ty písně byly od Sušila zdělaný pro kancionál Svatojanský. Také práce Vlad. Šťastného prohlédnuty.

Když už tak byla značná látka pohromadě, teprv počato se *soustavným studováním pramenů k písním*. Jako příprava přečteny Konrádovy Dějiny posvátného zpěvu (dva sv.), Nejedlého Dějiny předhusitského zpěvu v Čechách 1904, Hostinského Jan Blahoslav a Jan Josquin, Jirečkova Hymnologia bohemia, Nejedlého Počátky zpěvu husitského (do r. 1417) a různá jiná pojednání a zprávy.

Pak vzaty velké kancionály: Šteyr, Fryčaj, Bečák, Paimon-Mathon, kancionál Svatojanský, Zvuky nebeské, Plesy duchovní, kancionál Olomoucký, a sestaveny všechny písně dle skupin. Ty kancionály totiž jsou skutečnými prameny, obsahujíce písně nové nebo jinak upravené, kdežto ostatní naše novější kancionály jsou z nich pouhým výtahem. (Stačí tedy ony k výběru písní.) Při každé písni označeno, kde se nachází, má-li pěkný nápěv nebo text, na př.:

R a n n í: „Noc temnou přeckavše, velicí i malí...“ atd.

Píseň tu má Šteyr str. 407, Slaviček z r. 1609, Fryčaj č. 125 s jiným nápěvem, Bečák 7, Svatoj. 647, Zv. n. 2, Pl. 95, Ol. 4. Původně má 18 slok. Nápěv živý, text pěkný.

Bedlivě prostudovány zpěvy rorátní.

Některé písně vzaty také z Božana a Pacžovského (rukopisu v Brněnském bohosloveckém ústavě).

Z množství písní tak sebraných vyhlédnuty nejvhodnější a po případě přepracovány. První starost byla zjistiti nápěv a s ním i metrum pro slova. Rytmus nápěvu v starších písních, které nemají nápěv taktovými čárkami rozdělený, nejlépe se poznává, když se zkouší bez textu. Text jde obvykle svou cestou — i protivným rytmem. —

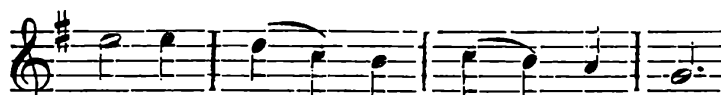
Nápěv zjištěný dostal se pak p. Fr. Musilovi, varhaníku na dómě a professoru hudby na varhanické škole, jako hlavnímu hudebnímu spolupracovníku, a ten napsal průvod varhan; načež hlavní spolupracovník básník dp. Jakub Pavelka, farář v Přibyslavicích, nebo jiný přepracoval slova tak, aby se k nápěvu úplně hodila.

Písně bezvadné obojím směrem počínají teprv v Plesích duchovních a pokračují v Olomouckém úředním kancionále. Texty bezvadné formou (bez hudby) počínají Sušilem a z nich už jsou některé přijaty do Paimonova kancionálu. Sušil tedy je první, který ukázal pravou cestu, Holain pak smířil nápěvy s texty, byv již súčasněn při práci Geißlerově (Zvuky nebeské). Kancionál Svatojanský toho ještě nedbal. Viz na př. Urbs coelestis Jerusalem I. str. 365, kde text se rytmicky venkoncem přičí nápěvu. A tak je u mnohých jiných písní nových téhož kancionálu.

Nápěvy málokdy měněny.

Co do textů užívá náš básník Pavelka přízvuché prosodie, nikoli časoměrné. Několik slov tu musíme poznamenat. Za stara skladatel dělával nápěv i text; nešetřilo se v textu předně ani přízvuku, ani délky slabik. Blahoslav radí, aby délka slabiky se shodovala s délkou noty, ale sám pravidla toho také nešetří. Pravidlem ve skutečnosti bylo, sestavit tolik slabik, kolik jich noty žádaly. Tak vypadají starší duchovní básně většinou a nové průměrně *nebyly o mnoho lepší*.

Přesně *časoměrně* psal některé duchovní texty Sušil. Pokusil se na příklad o přepracování hymny „Bože, chválíme Tebe“, v níž se zpívá:

O b y č e j n ě : „Sva - tý, sva tý, sva tý Pán“
d l e S u š i l a : „Pán sva tý, sva tý, sva tý.“

Sušilův text se shoduje délkou slabik s délkou not. Starý text však je na tomto místě přízvuchý. Do kancionálu našeho přijata jen jedna píseň časoměrná a to od Sušila na den Neposkvrněného Početí Panny Marie. Vyjímá se dosti dobře, ač přízvuk textu nesouhlasí s přízvukem nápěvu.

Básně naše tedy jsou přízvuché. V tom směru na sta písní předěláno. Práce ta byla přebídná, ale náš kancionál nesměl zůstatí za Olomouckým a za Plesy duchovními, které tuto cestu pravou, Sušilem ukázanou, Lehnerem v kancionálku vytouženou a v rorátech uskutečněnou, nastoupily. Staré písně tím neutrpí, protože starý nápěv, který má obyčejně rozhodující cenu, zůstává, a k němu přičiňují se slova dřívějšího obsahu, ale lepší formy. Píseň jen získá; — ovšem, je-li básník povoláný a ovládá-li řeč tou měrou, že i rýmy má dobré.

Jen něco málo písní zůstalo netknutých, ač forma jejich se zásadami vytčenými nesouhlasí; některá totiž nechána jako vzorek z dob starších a některá proto, že je hluboce zakořeněna v lidu, na př. „Otče náš, milý Pane“, „Bože, chválíme Tebe“, „Tisíckrát“, ač vedle nich obyčejně položili jsme také text nově upravený. — V Olomouckém kancionálu také bylo necháno několik takových písní. K návrhu Vladimíra Štastného byly tehdy roztrženy písně na 1. umělé, 2. národní čili znárodnělé a 3. kramářské. Kramářské vynechány nebo nahrazeny, umělé uvedeny v souhlas s pravidly básnictví a se svými nápěvy, na písních znárodnělých měněno co nejméně. (Tehdy pracovali o písních: nejvíce P. Fr. Kyselý [to jest P. Bruno Sauer] z řádu sv. Norberta, pak Jan Soukop, Vl. Štastný, Dr. Josef Kachník, Fr. Buček a mnozí jiní.). —

Když se skupiny písní upravovaly, přihlíženo bedlivě i k hymnám církevním. Měli jsme vedle starších překladů po ruce hlavně překlad Sušilův z r. 1859, druhé opravené a rozmnožené vydání. Překlad ten však také již nevyhovuje, ač obyčejně je dvojitý, jeden časoměrný, druhý přízvuchý; přízvuchý nemívá téhož rytmu jako originál. časoměrný už je vůbec za nevhodný pro češtinu prohlášen. Také sám v sobě překlad je mnohdy nesrozumitelný pro slova hledaná a nově tvořená a jiné vady. P. Pavelka tedy hymny znovu přeložil,*) ponejvíce slovněji a srozumitelněji než Sušil, ovšem také jeho práci někdy používá, což je vždy udáno.

Co do nápěvů musili jsme řešiti otázku, jak daleko smí a má se jít. aby nebyly kostela nedůstojny. V té příčině vedou se ostré spory o jednotlivé písně zvláště mezi Němci. Mezi námi některým zdají se nápěvy k „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ a „Vzpomeň, ó královno milá“ nevhodnými. — Naší zásadou bylo, přijmouti písně takové dle hesla: „In dubiis libertas“, a komu se nelíbí — ať jich nezpívá.

Sv. Otec Pius X. v zásadě spor ten rozhodl, an svým „Motu proprio“ ze dne 22. listopadu 1903 učí, že má liturgický zpěv býti svatým, umělým a všeobecným (aby totiž neurážel příslušníky jiných národností). Pius X. sice mluví jen o zpěvu liturgickém, latinském, zásady ty však musí platit i o duchovní písní lidové. Budiž svatou, umělou a všeobecnou. Stupnice dle Pia X. je: nejlepším je chorální zpěv Řehořský, pak zpěv vícehlasý v slohu Palestrinově, a konečně i jiná hudba moderní i instrumentální; vyloučen sloh divadelní a koncertní a konveršální (pro zábavu).

Pius X., jsa sám hudebníkem, mluví velmi rozumně a svobodomyšlně. Přeneseme-li vlastnosti hudby liturgické na lidovou píseň duchovní, značí svatý — zbožný, umělý — správně složený a doprovázený, všeobecný — neurážející jiné národy. Poslední vlastnost písně je pro nás důležitá, protože nám nebere naše národní zvyky a zvláštnosti, nýbrž je schvaluje, na př.: koledy vánoční, živější písně poutní a mariánské. Naši poutníci římští nedávno také okázale zpívali po Italii i v Římě „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ a před sv. Otcem Lvem XIII. také „Bože, co's ráčil“ s polským nápěvem — polce podobným, a nikomu nenapadlo, že by nápěvy nebyly vhodnými, ba naopak, kde kdo je chválil, i sv. Otec. Nebudme papežštější než papež. — Sloh moderní v kostele dovolený vztahuje se vlastně na harmonisaci, nápěv písně buď prostý.

*) S naším svolením některé hymny církevní překladu Pavelkova vřazeny od Dra Kupky do jeho „Církevního roku“.

V novém kancionálu Brněnském zachovány byly v té příčině také zásady v konferencích děkanských vytknuté a při tom vždy přednost dávana byla písním domácím a rázu slovanského, což hudebníci znalci snadno vycítí. Některé jsou ovšem vzaty z pramenů německých a j.

Úhrnný počet písní v našem kancionále je 728; a některé mají více nápěvů, až deset, což není čítáno. Odkud jsou vzaty, či kdo je skládal nebo předělával, je skoro u všech poznačeno. Bližší a přehledný výkaz o spolupracovnících těch a o pramenech viz v úvodě Průvodu varhan pod titulem: *Zpráva o pramenech a skladatelích písní v Průvodě „Cesty k věčné spáse“ obsažených*. Z té zprávy poznáš i básníky našich duchovních písní, i řadu velikou hudebníků. Uvedeme jen ty, kteří přímo pro náš kancionál pracovali. Pavelka složil původních textů 100, přepracoval 166, přeložil 93 a přehlédl Sušilovy básně původní i překlady; Vl. Šťastný napsal jednu večerní píseň, je však dřívějšími básněmi čestně zastoupen (14 původními, 5 překlady); F. Pěčka z Vídně má 3 původní písně a 5 úprav; Josef Navrátil, jinak Rudolf Stupavský, má 4 nové texty a 5 úprav; Dr. Alois Dvořák revidoval hymny církevní i písně jiné a překládal; J. Ev. Nečas napsal též několik básní. Hudebníci pro kancionál přímo pracovavší jsou mnohem četnější než básníci: Fr. Musil složil hudbu k 44 písním a harmonisoval 350 nápěvů; J. Schuderla v Brně složil 1 píseň; Ant. Förster v Lublani 8; R. Bauer v Brně 2; J. Nešvera v Olomouci 3; A. Petzold v Olomouci 1; F. Pořiska v Nové Říši harmonisoval a zaslal 2; Ant. Vorel v Brně 1; J. Čapka-Drahlovský v Přerově složil 1; Josef Šerý ve Slavkově 1; B. Pátek ve Křtinách 8; Ed. Bartoníček v Mor. Ostravě 1; J. Bádal ve Velké Bytši složil 65 písní, 3 nápěvy, 2 upravil a 7 harmonisoval; M. Ryšánek v Brně složil 2; Ez. Ambros v Prostějově 1; M. Janíček ve Zbejšově 3; V. Blatný v Brně 2; Alois Ručka v Dačicích 1; C. M. Hrazdira, kapelník v Brně 2; H. Hopp v Hodoníně 3; a 1 harm.; A. Šlesinger v Bučovicích složil 4; V. Kudr v Rožné 4; M. Smolka v Brně 1; Antonín Hromádka v Brně 4; Jar. Svoboda ve Velké Meziříčí 2; L. Kožušníček v Napajedlích 4; K. Orel v Brně 1; B. Wiedermann v Brně 1; Jos. Charvát v Brně a pak v Boskovicích složil 79 písní nových nejvíce na texty Sušila; J. Tiray z Telče také zaslal své práce atd.

Nemalé nesnáze způsobilo zavedení nového, vlastně starého, tradicionálního chorálu řehořského svatým Otcem Piem X. Všechno bylo v díle našem dle chorálu mediciejského provedeno, a nyní musilo býti předěláno. Práce pak stížena také tím, že chorál nový je znenáhla, po něčem vydáván, takže se musí vyčkávati, až co zase přijde. Ještě dnes nemáme psalmodii novou; bude tedy nutno připojiti ji až na konci díla našeho. Pro zatímní potřebu, pro přechodní dobu, ponechali jsme při žalmích zpěvy dosavadní.

4.

Když byl *výběr* písní skončen, počato s modlitbami. Počínáno si při tom jinak než u písní, totiž opačně. Za základ položeny pobožnosti církevní z missálu (mše o Nejsv. Trojici, o P. Marii, na vzývání Ducha sv., na poděkování, zádušní), z breviáře (nešpory hojné pro všechny zasvěcené svátky a patrony farních chrámů, officia vánoční, zádušní) z agendy a jejího přídatku, modlitby odpustkové z Raccolty a Beringera, pobožnosti doporučené v kurrendách (od r. 1835 až do dneška), a pak teprv přišly na řadu velké kancionály a modlitební knihy latinské, české a německé.

Jako při chorálu Řehořském nastaly změny zavedené sv. Otcem Piem X., tak také v breviáři; i musili jsme v době tisku mnohé měniti. Pomocnou ruku ochotně při tom poskytl Jan Tkaný, kooperator ve Studené, jenž bedlivými studiemi látku si znamenitě osvojil.

Něco již nemohlo býti opraveno v tisku, protože již bylo vytištěno. Jsou to nové antifony 2., 3. a 5. k nešporám nedělním na str. 235, 250, 264 a 278. — 2. antifona má nyní zníti: Velicí (jsou) skutkové Hospodinovi: vyhlédám ke všem vůlem jeho. 3. antifona: Kdo se bojí Hospodina, v příkázáních jeho bude chtivý velmi. 5. antifona: Bůh zajisté náš jest na nebi; všechno, cožkoli chtěl, učinil.

Ostatní změny mohly býti závčas provedeny před vytisknutím.

Starost působilo rozhodnutí, kterého překladu Písma svatého má býti použito pro žalmy a jiné výňatky z Písma svatého v obřadech, jež ponejvíce z Písma svatého jsou složeny. Bylo by pošetilo, překládat takové věci znovu na svou pěst a zodpovědnost. Za nejlepší dosud stávající překlad uznává se přes některé zastaralosti text vydaný dědictvím Svatojanským, jenž proto přešel i do nádherné Zlaté Bible, vydané záložnou Svatováclavskou. Všechna místa v obřadech a pobožnostech

se nalézající byla vyhledána dle verbální konkordance v Písmě sv., což byla práce velmi úmorná, a přepsána oním překladem. Předností toho překladu je jeho doslovnost s Vulgátou a shoda se smyslem, který do textů vkládá církev svatá.

Žalmů jsme v kancionále také dle zásady „ut versio sit fidelis“ (což bývá kladeno za podmínku k získání odpustků) neměnili, nezkracovali, nerýmovali, jak se namnoze dříve dělo pod záminkou, aby byly lidu srozumitelnějšími. Lid si na znění znenáhla zvykne a smysl hlavní pochopí. *)

Zvláštní péče věnována církevním modlitbám, jež zaujímají místo mezi básní a prosou a vynikají svým slovosledem hledaným. Této zvláštnosti orací bylo i v překladu vyhověno, aby nebyl setřen jejich původní útvar. Čeština tu mnoho umožňuje svou pružností.

Druhá důležitá otázka se namanula při litaniích, mají-li totiž do kancionálu přijaty býti i litanie, které nejsou pro celou církev schváleny. Otázka ta tuším už byla definitivně rozhodnuta kongregací officií 18. dubna 1860, jež dí: nebudtež vydávány (v modlitebních knihách) bez prohlídky a schválení ordinaria (biskupa) a nebudtež veřejně v kostelích, modlitebnách a při průvodech říkány nebo zpívány bez dovolení a schválení kongregace ritů. Viz o tom kurrendu diecesní č. 13, r. 1871.

Dle toho stanoviska má biskup právo, aby dovolil litanie tisknout jakékoliv, když je byl prozkoumal a schválil; nesmí se však takové litanie veřejně říkati a zpívati v kostelích, modlitebnách a při průvodech beze schválení a dovolení kongregace ritů; soukromě však se jich užívati může. Když se tedy (po našem názoru) na takovou litanii (která není pro celou církev schválena) vytiskne: „Pro soukromou pobožnost“, a užívá se jí jen v mezích dovolených, je vyhověno předpisům kongregace. Vždyť kancionál má obsahovati pobožnosti nejen pro veřejnou bohoslužbu, nýbrž také pro soukromou pobožnost.

Roku 1880 sice kongregace napomenula biskupy, aby nestvrzovali modlitebních knih, v nichž jsou obsaženy litanie, které nejsou od kongregací prohlédnuty a schváleny, avšak po dvou letech (1882) autentický smysl tohoto napomenutí vyložila takto: Napomenutí, o němž je řeč, týká se jen litaní, kterých se má užívati při liturgických a veřejných pobožnostech, avšak biskupové mohou, ba musí i jiné anebo nové litanie zkoumati, a když za vhodné uznají, schváliti; avšak jen pro soukromé a mimoobřadné modlení (29. října 1882. Viz kurr. z r. 1886, str. 103).

Když se konečně v té příčině znovu brněnský ordinariát na kongregaci obrátil, dostal za odpověď: Budte zachovány předpisy a biskup ať se postará dle svého rozumu o odstranění zlovyku, to jest, aby litaní pro celou církev neschválených se užívalo při veřejných bohoslužbách a společných pobožnostech (kurr. r. 1897, str. 34—37), jak svrchu uvedeno.

Do úplného vydání „Cesty k věčné spáse“ jsou litanie obojího druhu pojaty; ve výtažích však nacházejí se jen litanie pro celou církev schválené.

*) Dokud nebude zdělán nový text úřední a závazný pro všechny diecese Čech, Moravy, Slezska, zůstane text Svatojanský jako text polouřední a nejvíce obvyklý hlavním překladem. Na něm skoro nic nebylo změněno od té doby, kdy F. Procházka jej vzdělal, kdy vydán byl r. 1804 normální školou, kdy opravován byl později. A nebude-li spočívat nový překlad na těchže zásadách jako Procházkův, sotva vyhoví; zejména musí být slovný dle Vulgáty a připouštět smysl, který textu církev přikládá. Za tím účelem (což tuto s důrazem pravím) musí, než se s překladem počne, býti sestaveny všechny citáty a texty Vulgáty, které se v missálu, breviáři, agendách atd. vyskytují a musí býti stanoven jejich smysl a pak teprv může býti počato se soustavným překladem, při čemž stále musí býti přihlíženo ke smyslu jednotlivých míst, již dříve zjištěnému.

Spolupříčinou, proč drželi jsme se textu Bible Svatojanské, je také okolnost, že se ho drží i nový katechismus i kurrendy diecesní (tyto s malými výjimkami!), a musíme doznati, že jsme byli srazeni s úmyslu — změnit něco, dvěma místy. Chtěli jsme změnit slovo „sežral“ na „pohltil“, ale našli jsme „sežral“ v katechismu str. 20; pak Emitte — „vypust“ chtěli jsme změnit na „vyšli“, než našli jsme „vypust“ v kurrendách; slovo „vypust“ patrně přijato ve smyslu, jak „vypouštěl“ Noe z archy holubice, v jejíž podobě Duch svatý viditelně sestoupil na Ježíše při křtu v řece Jordáně. (Viz I. Mojžíš., kap. 8.).

Při části modlitební byl nejvíce nápomocen Alois Krejčí, katecheta ve Velkém Meziříčí, spolupracovník pilný a vždy ochotný, pak Ant. Tomandl, nyní farář v Pasohlávkách; velice prospěla Poutní kniha bratří Korců. Také Jos. Cejpek, kaplan u sv. Tomáše v Brně, poskytl pobožnost pro Velký pátek.

5.

Do doby, kdy o díle bylo pracováno, spadá také zavedení nového pravopisu. Duchovenstvo žádalo, aby řeč stála na výši doby. Aby požadavku tomu bylo vyhověno, podvolil se k revisi díla c. k. professor Otakar Hanuš z druhé české státní reálky v Brně. Odborník ten vedle vzácných vědomostí má také tu potřebnou vlastnost, že snese různé slohy jednotlivých spisovatelů, jen když odpovídají pravidlům slohovým. Každý totiž člověk jinak myslí a různost ta se více méně odráží v řeči i v skladbě jazyka. Jsou pak spisovatelé, kteří nestrpí odchylnost od vlastního zvyku ve vyjadřování myšlenek a rozvrtají každou knihu, když není v ní rčení po jejich. — Od pravopisu obecného dovolili jsme si jen nepatrnou odchylku, píšíce Boží (s velkým B), nikoli boží, a při přímém oslovení Boha Ty, Tvůj, nikoli ty, tvůj. Ve výtazích pro školy ovšem psáno je boží a ty, tvůj.

6.

Aby obsah byl logicky uspořádán, žádáno od některých konferencí.

Byly prozkoumány mnohé knihy modlitební a zpěvníky a nebylo možno použiti žádného rozvrhu beze změny. Dáno tedy naší knize rozdělení zcela nové, má za základní myšlenku naše vykoupení, které skýtá knize titul „Cesta k věčné spáse“. Je následující v hlavních rysech :

1. Bůh, jeho vlastnosti, Nejsv. Trojice, stvoření světa, andělů, lidí, pád lidí a potřeba vykoupení.

2. Dílo vykoupení v rámci církevního roku se zřetelem ke svátkům Páně.

3. Kterak byl užitek vykoupení nám zachován: církev, mše sv., svátosti, svátostiny, křesťanská spravedlnost (10 přikázání Požích, 5 církevních, čili dobré, ctnosti, dobré skutky, z nichž modlitbě v užším smyslu věnováno větší místo).

4. Výsledek vykoupení, jevíci se při posledních věcech : Příprava k smrti, smrt, zádušní pobožnosti, soud soukromý, peklo, očistec, nebe (při nebi úcta k Panně Marii, andělům a svatým), soud poslední, věčnost.

Do těchto hlavních, logicky seřazených skupin, dala se veškerá látka zařaditi.

Kdyby bylo látky méně, stačil by rozvrh, jak jej má Olomoucký kancionál po Bečákovi.

7.

Vyplněním požadavků duchovenských konferencí nabyl kancionál ve svém úplném vydání velmi bohatého obsahu a s ním také velikého objemu. Byly tedy z něho poríženy: 1. Výtah pro školy střední. 2. Výtah pro školy národní a něšťanské (jeden s notami, jiný bez not). 3. Výtah menší pro lid, a dále ještě vyjde 4. Výtah větší pro lid. — Lze pak poříditi dle potřeby i jiné výtahy.

8.

Co do proprií je též hojnost látky v hlavním čili „Úplném kancionálu“; čdtud bude lze propria sestavovati jako doplňky k „Velkému výtahu pro lid“ pro jednotlivé farnosti, jak si toho mnozí přejí. Po případě může tu práci opatřovati zvláštní stálý výbor podle pravidel a zásad, na nichž založen jest „Úplný kancionál“. Výbor by mohl i dalším požadavkům vyhovovati; neboť čas přináší nové potřeby.

9.

I požadavku, aby udán byl původ písně, bylo vyhověno, pokud vůbec bylo možno. Badání v tom směru u nás ještě je opozděné. Vzat zřetel k pracím: Jirečka, Konráda, Nejedlého a Hostinského. Nejedlý dospěl teprv k r. 1417; Hostinský probral. Blahoslava (Kancionál Ivančický); Jireček má Hymnologii do XVIII. století; Konrád bohužel v starších věcech není dosti kritický a byl od Nejedlého překonán.

Léta na písních namnoze značí dobu, kdy byla píseň k nám uvedena.

10.

Áčkoliv obsahuje kancionál mnoho písní, ať si nikdo nemyslí, že zahrnuje všechny písně starší. Je tu jen výběr z nich. V úvahu bylo vzato daleko přes 2000 písní a přes to bylo nutno poříditi nových velmi mnoho.

XXII

11.

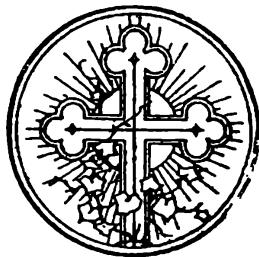
Mnohý bude zaražen tím, že písně četné u nás užívané dostaly přepracovaný, tedy změněný text. Obtíží při jich zavádění ať se neleká; dobrou vůlí a vytrvalostí dají se časem překonat. Bude-li po ruce dosti zpěvníků a počne-li se se školáky, půjde to hravě. Kancionál ovšem bude úředně zaveden závazně do jisté nedlouhé lhůty; aby se však úplně vžil, k tomu bude potřeba dlouhé doby. Mnoho bude záviseti na poměru školy ke kostelu.

V první řadě sluší díky vzdáti nejdůst. p. biskupovi Pavlu hr. z Huynů, jenž od prvopočátku zájem velký pro tuto práci jevil a zprávy po celé hodiny pozorně sledoval. Proto také dílo mu bylo věnováno. Dále se o ně bedlivě staral vldp. Jan Vojtěch, předseda hudební komise diecesní. Pak zasloužené budtež díky vzdány nejdůst. biskupské konsistoři, která za referátu Dra Josefa Pospíšila vypracování díla nařídila a umožnila tím, že s velkou peněžní obětí hlavnímu redaktorovi kancionálu vymohla dvouletou dovolenou, bez níž by pro pokročilé stáří svých sil nebyl mohl soustřediti na práci tuto. Pak milým hlavním spolupracovníkům : dp. Jakubu Pavelkovi, faráři v Příbyslavicích u Třebíče, jenž svým věděním stojí na výši času a básnickým nadáním v popředí nejlepších našich duchovních poetů; jeho překlady latinských hymen jsou srozumitelné, přepracování písní starších i nové básně jsou stejně ladné a jadrné, při všech je mluva ušlechtilá; pro ty své přednosti zajisté písně jeho brzy naleznou oblibu a stanou se obecným majetkem národa. Pak panu Františku Musilovi, professoru hudby při varhanické škole a varhaníku na dómě, jenž ze své skladatelské činnosti je po vlastech našich znám; jeho harmonisace písní jsou jednoduché, odpovídající náladě písně a svědčí také o znalosti starých tonin církevních, bez nichž se nebylo lze obejít. Oba s ochotou neutuchající pracovali horlivě a s nadšením. Dále budtež vzdány díky skladatelům J. Bádaloovi a Jos. Charvátovi i spisovatelům Al. Krejčímu, A. Tomandlovi a všem ostatním spolupracovníkům ; pak spisovatelům a nakladatelům děl, kteří k jich použití laskavě, ba velkomyslně dali svolení.

Díky vzdáváme také oněm, kdož dílo umožnili nebo usnadnili půjčením knih, přede všemi vldp. regentu v alumnátě Antonínu Adamcovi a alumnům, pak Dru Vychodilovi a klášteru Rajhradskému, vldp. radovi Weinlichovi na Vranově, museu Františkovu, zemskému archivu, dp. radovi Fr. Mikšánkovi ve Vel. Němčicích, panu Tomáši Mityzkovi, řediteli kůru ve Vev. Bytyšce (zapůjčil Božana), duchovenstvu ve Velké Meziříčí a přemnohým jiným.

Dílo bude za pomoci blahosl. Panny Marie a sv. věrověstů našich Cyrilla a Methoděje, jejichž ochraně bylo poručeno, brzy ukončeno. Kéž za jejich další pomoci prospěje v hojně míře církvi i vlasti a kéž modlitby a písně jeho znějí neustále ke chvále Boží a ke cti jeho svatých.

V BRNĚ r. 1912.

Stručný obsah I. svazku.

Č Á S T I.

	Strana
<i>O BOHU, STVOŘENÍ, PÁDU ČLOVĚKA A POTŘEBĚ VYKOUPENÍ</i>	1
A. O Bohu a jeho vlastnostech .	1—6
B. O nejsvětější Trojici	6—13
C. O Bohu Otci, Stvořiteli	14—27
D. O Vykupiteli Ježíši Kristu .	28—48
(O Duchu svatém viz níže při svátcích svatodušních.)	
Vložka o nešporách s mariánskými antifonami	50—61

Č Á S T II.

DÍLO VYKOUPENÍ NAŠEHO V RÁMCI CÍRKEVNÍHO ROKU.

Církevní rok a kalendář	60—77
-------------------------	-------

D o b a v á n o č n í.

a) Advent	78—120
b) Vánoce, čili Narození Páně	121—207
c) Po vánocích :	
Dětství Ježíšovo. Zjevení Páně. Po oktávě zjevení Páně. Jméno Ježíš.	
Sv. Rodina. Nešpory o III.—VI. neděli po Zjevení Páně. Očišto-	
vání Panny Marie. Útek do Egypta. Vzkříšení mládence naimského.	
Proměnění Páně	208—248

D o b a v e l i k o n o č n í.

a) Čas předpostní	249—252
b) Čas postní :	
S třemi pobožnostmi křížové cesty, Pašijemi podle Matouše a Jana;	
Uctěním Ukřižovaného (krucifixu) a kříže (Nalezení a Povýšení	
sv. Kříže) .	253—397
c) Velikonoce, čili Zmrtvýchvstání Páně	398—428
d) Nanebevstoupení Páně	429—435

D o b a s v a t o d u š n í .

	Strana
a) O svatém Duchu	436—458
b) O nejsvětější Trojici.	458—470
c) O Božím těle	471—485
d) O nejsv. Srdci Ježíšovu	485—508
e) Neděle po sv. Duchu až po advent	508—511
f) Výročí posvěcení chrámů Páně.	512—517

Poznámka : Podrobný obsah věcný a abecední rejstřík písní bude podán na konci třetího svazku.

Upozornění!

Sv. Otec Pius X. konstitucí „Divino afflatu“ zahájil opravy v breviáři, což má vliv také na „Cestu k věčné spáse“. Změněny byly mezi jiným tři autifony nedělních nešpor, totiž druhá, třetí a pátá. Jelikož staré již byly vytištěny, podáváme tuto nové a buďte opraveny dle toho při nešporách na str. 235, 250, 264 a 278.

Jsou nyní tyto :

Ant. 1. : Řekl Hospodin ku Pánu mému, sed' na pravici mé.
Žalm 109. na str. 51.

Ant. 2. : Velicí (jsou) skutkové Hospodinovi : vyhlédám ke všem v'ům jeho.

Žalm 110. na str. 51.

Ant. 3. : Kdo se bojí Hospodina, v příkázáních jeho bude chtivý velmi.

Žalm 111. na str. 51.

Ant. 4. : Budiž jméno Hospodinovo požehnáno na věky.

Žalm 112. na str. 52.

Ant. 4. : Bůh zajisté náš jest na nebi; všecko, cožkoli chtěl, učinil.

Žalm 113. na str. 52.

Jiné změny mohly během tisku býti provedeny.

Část I.

O Bohu, stvoření, pádu člověka a potřebě vykoupení.

A. O Bohu.

K. E.

Rozjímání o jsoucnosti, bytosti a jednotě Boží.

1. Jsoucnost Tvou, o Bože, poznávám svým rozumem z viditelného světa. Nemohuť za to míti, že by se byl svět sám učinil anebo že by pořádek a účelnost v něm byly samy sebou povstaly. Naopak rozum mi praví, že musí býti bytost, která svět učinila a v něm vše zřídila dle jistých zákonů a účelů. Proto volám s Písmem svatým: „Řekl nesmyslný v srdci svém: Není Boha“ (Žalm 13, 1.) a „Marní zajisté jsou všickni lidé, v nichžto není známosti Boha a kteří z těch věcí dobrých, kteréž se vidí, nemohli poznati toho, jenž jest, aniž skutků jeho pozorující vyrozuměli, kdo by byl jejich umělým učinitelem“ (Moudr. 13, 1.).

2. Poznávám a vyznávám dále, že jsi, o Bože, bytost, která je sama od sebe a nekonečně dokonalá. Jsi sám od sebe, své bytí, své nejdokonalejší vlastnosti nedostal jsi od nikoho jiného, na nikom nezávisíš a nikým nemůžeš býti omezován; naproti tomu vše, co mimo Tebe jest, své bytí má od Tebe a Tebou je zachovááno. Proto jsi nejvyšší velebnost, jediný, pravý Pán, a vše ostatní je majetkem Tvým. — Ty jsi nekonečně dokonalý, to jest bytost, která má nejdokonalejší rozum a nejdokonalejší vůli a všechny možné dobré vlastnosti bez míry a počtu v nejvyšším stupni. Proto jsi také nejvyšší dobro sám v sobě a svými dokonalostmi jsi nekonečně blažený. Než také pro mne jsi nejvyšším dobrem a jenom spojení s Tebou může mi poskytnouti blaženosti, nad kterouž si nemohu přátí ničeho lepšího a vyššího. — Rozumu mému přispěl jsi ku pomoci, označiv pojem bytosti své Mojžíšovi jménem Jehovah, to jest: „Já jsem, kterýž jsem“, jakobys řekl: „Jsem od sebe, jsem nekonečně dokonalý a nejvyšší dobro“.

Pro svou nekonečnost jsi však pro nás, obmezené, konečné tvory, nevyzpytatelný a nepochopitelný.

3. Bytostí svou, o Bože, jsi jediný; nemůžeš býti více bytostí, které by byly nejdokonalejšími. I jednotu zjevil jsi nám, řka ústy Mojžíšovými: „Slyš, Israeli, Hospodin náš, Hospodin je jediný“.

jest“ (V. Mojž. 6, 4.), a prorokem Isaiášem: „Já jsem Hospodin, a není Boha kromě mne.“ (Kap. 45, 18 a 21.)

A proto v nejhlubší pokoře vyznávám a vždy vyznávati budu první základní pravdu katolické víry: „Věřím v Boha jednoho“. Amen

K. E.

Rozjímání o vlastnostech Božích.

Abych Tě, o Bože, lépe poznal, budu rozjímati o vlastnostech Tvých, jež na osvětlení rozumu našeho sám jsi nám zjevil, ač na ně i svým rozumem přijíti můžeme.

1. Jsi p o u h ý d ů c h, bytost, která má nejdokonalejší rozum a nejdokonalejší svobodnou vůli, ale těla nemá. Svatý Jan (4, 27) učí: „Bůh jest duch“. Jelikož my ve své chabé obrazotvornosti nedovedeme si ducha představit, přijal jsi ve styku s námi různé tvářnosti na sebe, na příklad tvářnost hlasu, keře hořícího, člověka. Avšak Ty jsi duchem, a mluví-li samo Písmo svaté o oku, uších, rukou Božích, činí tak jen podobenstvím, aby nám srozumitelnými učinilo některé Tvé dokonalosti; oko na příklad znamená vševědoucnost, ruka spravedlnost. — Duchem býti jest předností, protože duch nemůže podléhati mdlobám tělesným, na příklad nemocem, smrti, nežádá potravy, tepla a nezná mnohých jiných potřeb.

2. Ty jsi v ě č n ý : vždy jsi byl, jsi a budeš vždy ; nemáš počátku, jsa sám. od sebe od věčnosti, a nemáš konce. „Prvé než učiněny byly hory a než jest způsobena země a okršlek zemský, od věků až na věky jsi Ty Bůh“. (Žalm 89, 2.).

Zpozdlé by bylo, kdybych více sloužil a líbiti se vynasnažoval bytostem pomíjejícím než Bohu věčnému. Odstup to ode mne ! Volám se svatým Pavlem: „Králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu čest a sláva na věky věků. Amen.“ (I. Tim. 1, 17.). —

3. Tys, o Bože, n e z m ě n i t e l n ý, jsa od věčnosti do věčnosti sám v sobě vždy týž. „U Tebe není proměnění, ani z proměnění zastínění“ (Jak. 1, 17). Co u Tebe bylo nebo je dnes dobrým, zůstává dobrým navždy a neměníš nikdy náhledů svých jako činí lidé, haníce dnes, co včera chválili.

Nebudu spoléhati na lidi nestálé, nýbrž na Boha. „Blahoslavený ten, jehož naděje jest v Hospodinu“ (Žalm 145, 5).

4. Tys, o Bože, v š u d y p ř í t o m n ý, jsi všudy, na nebi i na zemi, a na všech místech současně. „Kamž půjdu od Duchu Tvého a kam před tváří Tvou uteku ? Jestliže bych vstoupil na nebe, tam jsi Ty: pak-li bych sstoupil do pekla, přítomen jsi“ (Žalm 138, 7. 8.).

Nebudu se tedy nikde báti, jsa všudy pod Tvou ochranou „Bychť pak chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti zlého neb Ty se mnou jsi“ (Žalm 22, 4.). Vystříhám se však také všeho zlého pro přítomnost Tvou: „Kterak tedy mohu to zlé učiniti a hřešiti proti Bohu svému ?“ (I. Mojž. 39, 9.).

5. Tys, o Bože, v š e v ě d o u c í, víš všecko, minulé, přítomné i budoucí, víš i naše nejtajnější myšlenky. „Není žádného nevidi-

telného stvoření před očima jeho: ale všechny věci jsou nahé a odkryté očím toho, o kterémž jest řeč naše“ (Žid. 4, 13.).

Nebudu hřešiti a jen dobré konati budu před Bohem, jenž vše ví; v utrpení pak a bolu bude mi útěchou, že ten, jenž na nebesích jest, o mně ví a na mne pamatuje.

6. Tys, o Bože, nejvyšší moudrý, pořádáje všechno tak, že vždycky dosahuješ svých nejsvětějších úmyslů.

Moudrost Tvou spatřuji v zařízení světa. Vše na světě je dle jistých zákonů upraveno co nejkrásněji a nejúčelněji. Jak umělé a účelné je stéblo, květina, strom! Jak účelné je každé zvíře, od červa až po slona, od pestrého motýla po orla ve vzduchu! Jak podivuhodné je tělo lidské! A stopuji-li, jak na světě vše děje se na pravém místě a v pravý čas, musím zvolati s Davidem: „Jak velicí jsou skutkové Tvoji, Hospodine! Všecky věci s moudrostí jsi učinil!“ (Žalm 103, 24.).

Moudrost Tvou vidím dále v řízení lidských osudů (na př. egyptského Josefa, Mojžíše, Amana). Musím se svatým Pavlem doznati: „O hlubokosti bohatství moudrosti i vědomosti Boží! Jak jsou nevyzpytatelní soudové jeho a nevystižitelné cesty jeho! Nebo kdo poznal smysl Páně? Aneb kdo byl jeho rádcem?“ (K Řím. 11, 33. 34.).

7. Tys, o Bože, všemohoucí; stvořils nebe i zemi i všechno, což jest; můžeš všechno, cožkoli chceš.

„Všecko, cožkoli chce, Hospodin činí na nebi, na zemi, v moři i ve všech propastech“ (Žalm 134, 6.). „Nebude nemožné u Boha žádné slovo“ (Luk. 1, 37.).

Ty pak, o Bože, činíš vše z ničeho, bez nástroje, pouhou svou vůlí. Zlého však nečiníš, protože ho nechceš.

Jelikož jsi, Bože, nejvyšší moudrý a všemohoucí, budu vždy spokojen s Tvými úmysly a důvěřovati Tobě i v největších tísňích dle rady žalmistovy: „Vyjev Hospodinu cestu svou, a naději měj v něm: a on (všecko dobře) učiní“ (36, 5.).

8. Tys, o Bože, nejvyšší svatý, chceš a miluješ jenom dobré a zlého nenávidíš. „Já jsem Hospodin, Bůh váš; svatí buďte, nebo já svatý jsem“ (III. Mojž. 11, 44.).

Vynasnažím se, abych činil jen dobré, co s vůlí Tvou a s Tvými dokonalostmi se srovnává, a varoval se zlého, co se vůlí Tvé příčí.

9. Tys, o Bože, nejvyšší spravedlivý; dobré odměňuješ a zlé tresceš, jak kdo zasluhuje, ne-li zde na zemi, tedy jistě na onom světě. „Bůh odplatí jednomu každému podle skutků jeho; neboť u Boha není přijímání osob“; dí sv. Pavel (k Řím. 2, 6. 11.).

Ty, o Bože, jediný můžeš býti a jsi spravedlivý, neboť jsa vševedoucí, znáš velikost zásluh a vin; jsa všemohoucí, můžeš náležitě odměňovati a trestati; jsa svatý, chceš každému uděliti, co mu patří. Úplná odplata dána bude ovšem teprv na onom světě; než, spravedlnost Tvá, o Bože, přece již zde se jeví, neboť dobré odměňuješ pokojným a utěšeným svědomím, zlé tresceš strachem, úzkostí a výčitkami svědomí, onoho vnitřního hlasu, který nás k dobrému nabádá a zlého varuje a kterým Ty sám k nám mluvíš. —

Vždy budu poslušen hlasu svědomí svého jako hlasu Tvého, o Bože, a vystříhám se zlého, abych nepropadl trestům, neboť: „Hrozné jest upadnouti v ruce Boha živého“ (Žid. 11, 31.), a neochabnu v konání dobrého dle slov sv. Pavla: „Dobré činíce, neustávejme; nebo časem svým žítí budeme neustávající“ (Gal. 6, 9.).

10. Tys, o Bože, nejvyšší dobrotivý, jsi pln lásky ke svým tvorům; všechno dobré máme od Tebe buď bezprostředně, nebo prostřednictvím jiných. Sv. Jakub (1. 17.) dí: „Všeliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest, sstupující od Otce světél“. A sv. Pavel praví (I. Kor. 4, 7.): „A co máš, čeho bys nebyl (odjinud) vzal? Pakli jsi vzal, proč se chlubíš, jakobys byl nevzal?“

11. Tys, o Bože, nejvyšší milosrdný, rád hříchy odpouštíš a zlé od nás odvracíš. Čtemeť u Ezechiele proroka (33, 11.): „Živť jsem já, praví Pán Bůh: nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil bezbožný od cesty své, a živ byl“.

Jak mnoho dobrého jsi nám, o Pane, již prokázal! Budu za to vděčný a přičiním se, abych i já byl dobrotivý k jiným a milosrdný dle napomenutí (Luk. 6, 35.): „Buďte milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný jest“.

12. Tys, o Bože, nejvyšší pravdomluvný a věrný; vše, co mluvíš, je pravda, a co přislubuješ nebo čím hrozíš, splníš. „Není Bůh jako člověk, aby klamal: ani jako syn člověka, aby se měnil. Řekl tedy a neučiní? Mluvil a nenaplní?“ (IV. Mojž. 23, 19.). „Pravé jest slovo Hospodinovo a všickni skutkové jeho jsou věrní.“ (Žalm 32, 4.).

Ty, o Bože, jsi pravda a zdroj pravdy. Proto chci vždy pevně věřit slovům Tvým, důvěřovati slibům Tvým a báti se Tvých hrozeb. Sám pak též chci býti pravdomluvný a věrný v řečech i slibech.

13. Tys, o Bože, nejvyšší shovívavý, netrestáváš hned po hříchu, nýbrž poskytuješ času k pokání. „Smilováváš se nade všemi, nebo všechno můžeš, a přehlídáš hříchy lidské pro pokání“ (t. j. abychom činili pokání). (Sir. 11, 24.). Tak jsi čekal na pokání člověčenstva za časů Noe, na pokání ninivetských a obrácení se Jerusalema.

Čím je v světě člověk? Bublina jen pouhá!
A přec Nejvyššímu vladaři se rouhá.
Bůh jej slyší, bleskům velí, ať ho minou.
Drží pod rouhačem lásku nad roklinou;
slov mu nepřetrhne, dechu nezastaví — —
Bože, láska věčná, jak jsi shovívavý!¹⁾

Nebudu však s pokáním otálet. „Nebo milosrdenství i hněv (někdy) rychle přicházejí od něho a na hříšníky hledí hněv jeho“ (Sir. 5, 7.).

* * *

Raduji se z toho, že jsi, o Bože, nejvyšší dokonalý, a miluji Tě nade všechno. Ty jediný můžeš srdce mé oblažiti. „Co mé jest na nebi (krom Tebe)? A bez Tebe co jsem chtěl na zemi? Bůh srdce

¹⁾ J. Ev. Nečas. 1906.

mého a díl můj jest Bůh na věky“ (Žalm 72, 25. 26). Zvláště však připomínám si a vyznávám druhou základní pravdu katolické víry, že jsi, o Bože, spravedlivý soudce, který dobré odměňuješ a zlé třešceš

1. O vlastnostech Božích.

Dříve: Ó nejsvětější Trojice božská.

Slova Jakuba Pavelky. — Nápěv u Šteyry.

1. Svr-cho - va - ný, troj - je - di - ný Bo-že, svr-cho-va-ný
nanejvš, všech ctností zář-ný vr-cho-le, an-dě-lů jež
sla - ví říš, Tě ctí-me v ú-cty plá - po - le.

2. V ě k o v ě č n ý, nehynoucí Bože! Bez počátku, nestvořen - Ty trváš času každého, tisíc let Ti jako den - a konce nemáš žádného.

3. B ě z p r o m ě n y, dokonalý Bože! - Kdy vše vzniká, zaniká, vše podrobno promě-nám, Tvá moc stejně veliká - a beze změny Ty jsi sám.

4. V š u d y p ř í t o m n ý, ó Pane, Bože! Není místa v pro-store, by Tebe tamo nebylo. Všude chví se v pokoře mé srdce, by Tě slavilo.

5. Svrchovaný, v š e v ě d o u - cí Bože! - Co se dalo kdy, vše znáš, - co děje se v tu hodinu, - v budoucí čas prohlédáš i v duše taj a hlubinu.

6. Svrchovaný, n e j v ý š m o u d r ý Bože! - Svaty jsou Tvé záměry, jichž vezdy mou-dře dosáhneš; - v Tebe pln jsem důvěry, - neb jenom blaho moje chceš.

7. Svrchovaný, v š e m o h o u - cí Bože! - Slovem pouhým stvo-

řils svět, - jen chceš, a učiněno jest. - Andělů zpěv, lidský ret, - tvor všeliký Tvou hlásěj čest!

8. Svrchovaný, n e j v ý š s v a t ý Bože! - Miluješ jen dobro, ctnost, jsa jejich zdroj i jasný vzor; - nenávidíš nepra-vost, jež spáse naší na úkor.

9. Svrchovaně s p r a v e d - liv ý Bože! Zlatá váha je Tvůj soud, již vážíš každý lidský čin, chtě mzdy dobrou poskytnout, trest vyměřuješ našich vin.

10. Svrchovaně d o b r o t i v ý Bože! Srdce Tvoje přesvaté - jest plno lásky k tvorům všem; v ruce Tvoji bohaté slast, blaho všichni naleznem.

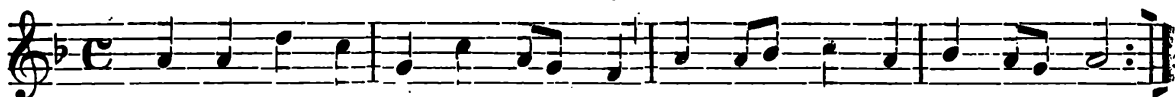
11. Svrchovaně m i l o s r d n ý Bože! - Ujímáš se ubohých, - ač proti Tobě hřešíme, - odpouštíš nám každý hřích, - když upřímně ho želíme.

12. Svrchovaně p r a v d o - m l u v n ý Bože! Slovo Tvé jest pravdy zdroj, - Tvé sliby vždy jsou s p l n ě n y! - Tužby

naše, Otče, skoj: ó spas nás, Tě poznávat, Tě vroucně ctít,
 Pane vznešený! - dej nám v nebes radosti - tvář
 13 Svrchovaně d o k o n a l ý Tvoji v slasti věčné zřít!
 Bože! Uč nás světlem milosti

2. O dobrotivosti Boží.

Slova z „Poutní knihy“, str. 720. — Hudba Svatoj. kanc. č. 730.1) — Jiný nápěv dle písňe: Tvůrce mocný nebes, země, č. 9.

1. Tvůrce, světa Ře-di - te - li, zdro-ji da-rů vše - li-kých,
 před okem tvým obor ce - lý le - ží svě-tů ve - li-kých;

vše víš, co se vša-dy dě - je, jasným dnem je To-bě noc,

víš, co na-ším srd-cem chvě-je, a nám spěješ na po-moc.

2 Ty jsi pánem všeho toho,
 cokoli zde zovu svým, - ať to
 málo, ať to mnoho, - Ty's to
 dal, já vděčně díím; - od Tebe to
 kvítí skvělé, - jež jsi nasel po-
 dle cest, - i má duše, žití celé
 pouhý dar Tvé ruky jest.

3 Zásoba Tvá míry nemá,
 štědroty je v Tobě sklad, roz-
 umný tvor i tvář nemá - z darů
 Tvých svůj kojí hlad; v zemi

pro nás zrno klíčí - podle Tvého
 rozkazu, dobrotu Tvou svět
 nám líčí - v přemilostném obrazu.

4 Vroucí prosbě, která plyne
 - z duše Tobě oddané, - povždy,
 velký Hospodine, - slyšení se do-
 stane; - nepřihlížíš v smilování -
 k velikosti lidských vin, blaze
 mi: Ty's bez přestání - Otec můj,
 a já Tvůj syn

Dle katechismu.²⁾

B. O nejsvětější Trojici.

Věřím a vyznávám následovně:

Jeden toliko jest Bůh, avšak v Bohu jsou tři osoby. Ty tři božské osoby se jmenují první Otec, druhá Syn, třetí Duch svatý. Každá božská osoba je pravý Bůh: Otec je pravý Bůh, Syn je pravý Bůh, Duch svatý je pravý Bůh; přece však jest jeden toliko Bůh.

¹⁾ Dovolení k použití Svatojanského kancionálu dáno bylo následujícím rozhodnutím: „K ctěnému dopisu z 9. t. m. sděluji, že kníže-arcibiskupská konsistoř zdejší ničeho nenamítá, byste z kancionálu, Dědictvím svatojanským vydaného, dle své libosti volně čerpali mohl. — Ředitelství Dědictví svatojanského v Praze, dne 14. září 1905. Dr. Jan Sedlák.“

²⁾ Katechismů použito pro kancionál brněnský s povolením episkopátu rakouského dle listu P. T. kardinála Gruschi ze dne 4. ledna 1908 a ústředního ředitelství c. k. školního knihoskladu ze dne 18. února 1908, č. 77.

Tři božské osoby jsou jeden toliko Bůh, protože mají všechny jednu a touž nedílnou bytnost a přirozenost a tudíž i tytéž božské vlastnosti.

Tři božské osoby se takto od sebe rozeznávají: Otec jest od věčnosti sám od sebe; Syn jest od věčnosti od Otce zplozen; Duch svatý od věčnosti od Otce i Syna zároveň pochází.

Jednotlivým božským osobám připisují se zvláště tyto skutky: Otcí stvoření, Synu vykoupení, Duchu svatému posvěcení.

Tři božské osoby dohromady se jmenují nejsvětější Trojice.

Poznámka. Nauka o nejsvětější Trojici je třetí základní pravdou naší svaté víry, a je pravdou pouze zjevenou; rozum náš nikdy by na ni nepřišel, ba je pro rozum nepochopitelná, ač se mu nepřičí. Sv. Bernard praví: „Nejsvětější Trojici chtějí vystihnouti, je opovážlivostí, věřiti v ni, je zbožností, vyznávati ji, je životem a blažeností“.

* *

Fredsevzeti. Věřím [v nejsv. Trojici, protože jsi Ty, ó Bože, věčná pravdo, pravdu tu zjevil, a budu ji vždy ochotně vyznávati znamením sv. kříže, říká: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, a často velebě ji chvalozpěvem: Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Také všechny neděle v roce slaviti budu dle úmyslu církve jako svátky nejsv. Trojice.

Vyznání víry sv. Athanáše († 373).

(Obsahující nauku o nejsvětější Trojici).

Přeložil K. E.

Kdokoliv chce býti spasen, především jest mu potřeba, aby se držel katolické víry.

Kterouž nebude-li každý celou a neporušenou zachovávat, nepochybně na věky zahyne.

Víra pak katolická jest tato: abychom jednoho Boha v Trojici a Trojici v jednotě ctili.

Ani nemísíce v jedno osoby, ani podstaty nedělíce.

Jiná totiž jest osoba Otce, jiná Syna, jiná Ducha svatého.

Avšak Otce i Syna i Ducha svatého jedno jest božství, stejná sláva, souvěčná velebnost.

Jaký Otec, taký Syn, taký Duch svatý.

Nestvořený Otec, nestvořený Syn, nestvořený Duch svatý.

Nekonečný Otec, nekonečný Syn, nekonečný Duch svatý.

Věčný Otec, věčný Syn, věčný Duch svatý.

A přece ne tři věční, nýbrž jeden věčný.

Jako ne tři nestvoření, ani tři nekoneční, nýbrž jeden nestvořený a jeden nekonečný.

Podobně všemohoucí Otec, všemohoucí Syn, všemohoucí Duch svatý.

A přece ne tři všemohoucí, nýbrž jeden všemohoucí.

Tak Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch svatý.

A přece ne tři Bohové, nýbrž jeden jest Bůh.

Tak Pán Otec, Pán Syn, Pán Duch svatý.

A přece ne tři Pánové, nýbrž jeden jest Pán.

Neboť jako křesťanskou pravdou jsme nuceni vyznávat, že jednotlivě každá osoba jest Bohem a Pánem, tak katolická víra nám brání, abychom řekli, že jsou tři Bohové nebo Pánové.

Otec od nikoho není učiněn, ani stvořen, ani zplozen.

Syn od Otce samotného jest — ne učiněn, ani stvořen, nýbrž zplozen.

Duch svatý od Otce a Syna není učiněn, ani stvořen, ani zplozen, nýbrž vychází.

Jeden tedy Otec, ne tři Otcové; jeden Syn, ne tři Synové; jeden Duch svatý, ne tři Duchové svatí.

A v této Trojici nic není dřívějšího nebo pozdějšího, nic většího nebo menšího, nýbrž všechny tři osoby jsou si souvěčné a soustejné.

Takže skrze všechno, jak už svrchu jest řečeno, i jednota v Trojici i Trojice v jednotě ctěna býti má.

Kdo tedy chce býti spasen, ať tak věří o Trojici.

Avšak potřebno jest ku věčné spáse, aby také věřil ve vtělení Pána našeho Ježíše Krista.

Jest tedy víra pravá, abychom věřili a vyznávali, že Pán náš Ježíš Kristus je Boží Syn, Bůh a člověk.

Bohem zplozen jest z podstaty Otce před věky a člověkem narodil se z podstaty Marie v čase.

Dokonalý Bůh, dokonalý člověk; z duše rozumné a z těla lidského pozůstávající.

Stejný s Otcem podle božství, menší než Otec podle člověčenství.

Jenž ač jest Bohem a člověkem, přece ne dva, nýbrž jeden jest Kristus.

Jeden pak ne přeměnou božství v tělo, nýbrž přijetím člověčenství k Bohu.

Jeden docela ne smíšením přirozenosti, nýbrž jednotou osoby.

Neboť jako duše rozumná a tělo jeden jest člověk: tak Bůh a člověk jeden jest Kristus.

Jenž trpěl pro spásu naši, sstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých.

Vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího; odtud přijde soudit živých i mrtvých.

K jehož příkladu všichni lidé opět vstáti mají s těly svými, a vydají ze skutků vlastních počet.

A kteří dobré činili, půjdou do života věčného; kteří však zlé, do ohně věčného.

Tať jest víra katolická, v kterouž nebude-li každý věrně a pevně věřiti, nebude moci býti spasen.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen

Vyznání víry o Bohu trojjediném a jeho vlastnostech

Z rozjímání sv. Augustína, kap. 12. († 430).

Př. K. E.

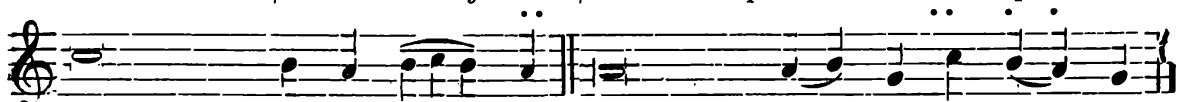
O nejvyšší Trojice, podstatou jedna a nerozdílná Velebnosti, Bože náš, Bože všemohoucí! Oslavuji Tě já' poslední sluhů Tvých

a nepatrný úd církve Tvé oslavuji Tě, ctím Tě náležitou obětí chvály dle své vědomosti a možnosti, kterou jsi mně tak maličkému udělití ráčil. A jelikož nemám zevnějších darů, jež bych mohl obětovati, — ten, jenž ve mně jest, dar chvály z milosti Tvé obdrženy, hle milerád a radostně obětuji Tobě z víry neošemetné a svědomí čistého. (I. Tim. 1, 5).

Věřím tedy v Tebe z celého srdce, králi nebe i země, Pane, a ústy vyznávám, že jsi Otec i Syn i Duch svatý v osobách trojí a v podstatě jeden, pravý Bůh všemohoucí, jedné přirozenosti jednoduché, beztělé, neviditelné a neomezené a že není nad Tebe nic vyššího, nižšího nebo většího, nýbrž že jsi každým směrem bez vady dokonalý, bez mnohosti velký, bez jakosti dobrý, bez času věčný, beze smrti živý, bez slabosti silný, beze lži pravdivý, bez rozlohy všudypřítomný, bez místa všudy celý, bez roztažitosti vše naplňující, bez překážky všudy se naskytující, bez pohybu vše přestupující, beze stavu ve všem zůstávající, bez nutnosti vše tvořící, bez námahy vše řídící, bez vlastního počátku všemu počátek dávající, beze změny vlastní vše proměnlivé tvořící; ve velikosti nekonečný, v síle všemohoucí, v dobrotě nejvyšší, v moudrosti nevystižitelný, v úmyslech hrozný, v soudech spravedlivý, v myšlenkách nejtajnější, ve slovech pravdomluvný, ve skutecích svatý, v milosrdenství bohatý, vůči chybujeícím nejtrpělivější, ke kajícím nejmilostivější, vždycky stejně věčný a ustavičný, nesmrtelný a nezměnitelný, jehož ani vzdálenosti nerozprostraňují, ani úzkosti míst nestěsňují, aniž schránky jaké omezují, jehož vůle se nemění, kterého styky neporušují, ani smutné věci neznepokojují, ani veselé nechlácholí. Jemuž ani původ nedá počátek, ani časy vzrůstu, ani nehoda konec, nýbrž jenž před věky a ve věcích a po věky věčně žiješ a jemuž je neustálá chvála, a věčná sláva, nejvyšší moc a zvláštní čest, stálé kralování, bez konce panování, po nekonečné a neubývající a nesmrtelné věky věkův. Amen

3. A) Chvalozpěv: Tě Boha chválíme.

Slova sv. Ambrože † 397 a sv. Augustina † 430. — Nápěv dle církevního upravil K. E.

1. Tě Bo ha chvá-lí me, * Tě Pána naše-ho vy-zná - vá me.
2. Tebe Ot - ce věč-né - ho, * vele bí ve-škerá ze - mě.
3. Tobě všichni an - dělé, * Tobě nebesa i všecky mocnosti,
4. Tobě Cherubíni i Se - ra - fí ni * nepřestá-
vající hla-sem pro-zpě - vu - jí.
5. Svatý, sva - tý, sva - tý * jest Pán Bůh Sabaoth.
6. Plná jsou nebe sa a ze - mě * slávy Tvé ve-leb - no - sti.
7. Tebe slavný kůr a po - štol - ský, * Tebe chvaliteb-ný po-čet pro-ro-ků,
8. Tebe jasné mu-čed - ní ků * vojs ko vy-chva-lu je.
9. Tebe po ce-lém svě - tě * sva tá cír-kev vy-zná-vá.

10. Ja - - ko - žto Ot - ce * nesmír né ve - leb - no - sti.
 11. Tvého cti
 nejhodnější - ho pra - vé - ho * a je di - né - ho Sy - na.
 12. I sva - té ho * Ducha U - tě - ši - te - le.
 13. Kriste, krá - li slá - vy, * Ty jsi věč - ný Syn Ot - ce.
 14. Ty jsi k vy -
 svoboze ní na - še - mu * člověčen ství na se - be vzal.
 15. A ne - hro - zil jsi se * živo - ta pa - nen - ské - ho.
 16. Tys přemohl o - sten smr - ti * a věřícím ne - be - sa o - te - vřel.
 17. Ty sedíš na pra - vi - ci Bo - ží * v slá vě Ot - ce své - ho.
 18. My vě ří - me, * že nás sou - dit přij - deš.
 19. Žádáme Tě tedy,
 pomoz svým slu - žeb - ní - kům, * které jsi dra - hou kr - ví vy - kou - pil.
 20. Popřejž,
 abychom v slávě věč - né * k Tvým
 svatým při - čte - ni by - li.
 21. Spasiž, o Pa - ne, lid svůj, * a požehnej dě - dic - tví své - mu.
 22. A pa - nuj nad ním * a vy - vy - šuj je až na vě - ky.
 23. Po vše - cky dni * dobro - ře - čí - me To - bě.
 24. Achválime vždycky jméno Tvé * i až na - vě - ky vě - kův.
 25. Račiž nás,
 Pane, přes den ten - to * od hří - chů o - stří - ha ti.
 [nebo přes noc tu - to] *
 26. Smiluj se nad ná - mi, Pa - ne, * smi luj - se nad ná - mi!
 27. Staň se, Pane, nad
 námi milo - sr - den - ství Tvé, * jakož jsme dou - fa - li v Te - be.
 28. V Tebe jsem, Pa - ne, dou - fal, * nebuduť za - han - ben na vě - ky.
Poznámka. Zpívá - li se Te Deum na poděkování, připojí se¹⁾:
 V. Dobrořečme Otci i Synu i V. Benedicámus Patrem et
 Duchu svatému. (V čas veliko - Fílium cum sancto Spíritu. (Al -
 noční: Alleluja!) leluja!)
- R. Chvalme a nade všechno R. Laudémus et superexalté -
 vyvyšujeme ho na věky. (Alle - mus eum in saecula. (Alleluja!)

M o d l e m e s e

Ó Bože, jehož milosrdenství není počtu a dobroty nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé smilování vždy vroucně vzývajíce; abys, jenž prosícím, čeho žádají, uděluješ, nás neopouštěl a odměn budoucích schopnými učinil. — Skrze Krista Pána našeho

R. Amen.

O r e m u s

Deus, cujus misericórdiae non est númerus, et bonitátis infinitus est thesáurus: piíssimae majestáti tuae pro collátis donis grátias ágimus, tuam semper cleméntiam exorántes; ut, qui péténtibus postuláta concédís, eódem non déserens, ad práemia futúra dispónas, Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

¹⁾ Čárky na samohláskách latinských značí přízvuk. Slova dvojslabičná mají přízvuk na slabice první.

(Modlitbou touto zakončuje se chvalozpěv *Te Deum*, následuje-li mše svatá; zpívá-li se chvalozpěv po mši svaté a končí-li tím celá pobožnost, přidá se ještě):

V. Boží pomoc zůstaň vždycky
s námi.

R. Amen.

V. Divinum auxilium máneat
semper nobiscum.

R. Amen.

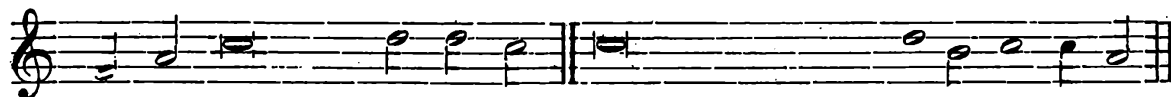
3. B) Tě Boha chválíme.¹⁾

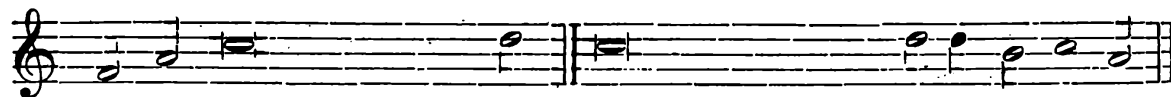
1. Tě Bo - ha chvá lí - me, * Tě Pána našeho vy - zná - vá - me.

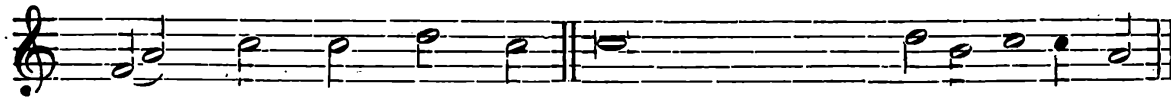
2. Te - be Otce věč - né - ho * velebí ve - ške - rá ze - mě.

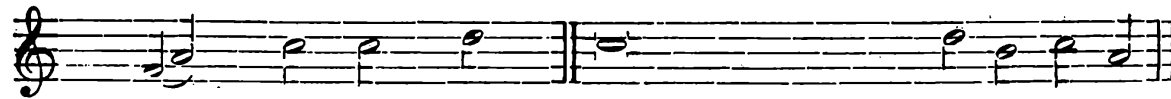
3. To - bě všichni	An - dě - lé,	* Tobě nebesa i	všecky moc - no - sti,
4. To - bě Cherubíni a Sera - fí - ni		* nepřestávajícím hlasem	pro - zpě - vu - jí.
5. Sva - tý, svatý,	sva - tý	* jest	Pán Bůh Sa - ba - oth.
6. Pl - ná jsou nebesa a ze - mě		* slávy Tvé	ve - leb - no - sti.
7. Te - be slavný kůr apo - štol - ský,		* Tebe chvalitebný	po - čet pro - ro - ků,
8. Te - be jasné mučed - ní - ků		* vojsko	vy - chva - lu - je.
9. Te - be po celém	svě - tě	* svatá	církev vy - zná - vá.
10. Ja - kož - to	Ot - ce	* nesmírné	ve - leb - no - sti.
11. Tvé - ho cti nejhod - něj - ší - ho		* pravého a jedi	né - ho Sy - - na.
12. I	sva - té - ho	* Ducha	U - tě - ší - te - le.
13. Kri - ste, Králi	slá - vy,	* Ty jsi	věč - ný Syn Ot - ce.
14. Ty jsi k vysvobození na - še - mu		* člověčenství	na se - be vzal.
15. A nehrozil	jsi se	* života	pa - nen - ské - ho.
16. Tys přemohl osten	smr - ti	* a věřícím	ne - be - sa otev - řel.
17. Ty sedíš na pravici	Bo - ží	* v slávě	své - ho Ot - ce.
18. My vě - - -	ří - me,	* že nás	sou - dit při jdeš.
19. Žádáme Tě tedy, pomoz			
svým služeb - - -	ní - kům,	* které jsi drahou	kr - ví vy - kou - pil.
20. Popřej, abychom v slávě věč - né		* k Tvým Svatým	při - čte - ni by - li.

21. Spa - siž, Pane, lid svůj, * a požchnej dě - dic - tví své - mu.

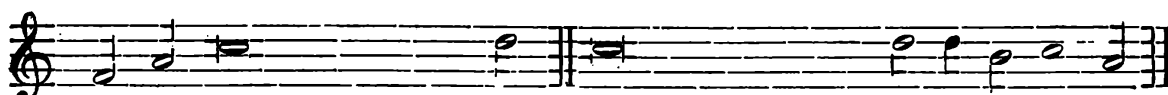

22. A pa - nuj nad ním * a vyvyšuj je až na vě - ky.

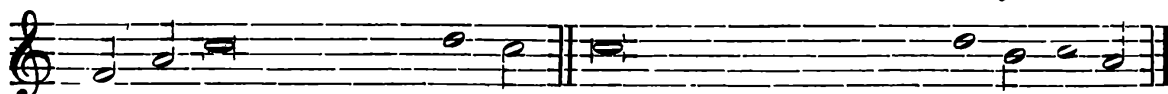

23. Po vše cky dni * dobroře čí - me To - bě.

*) Nápěv dle V. tonu, při čemž upozorniti dlužno na malou terci při závěru, t. j. *d h.* Rovněž dbáti jest přízvuku českého, jenž naznačen jest ležatým písmem. Kde se nápěv při jednoslabičných slovech na konci první polovice verše mění, je v š u d e notami z v l á š t u d á n o.

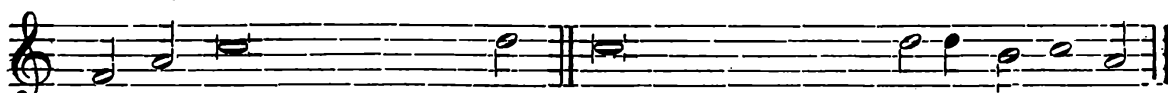

24. A chválíme vždycky jméno Tvé * i až na vě-ky vě-kův.

25. Račiž nás, Pane, přes den tento * od hříchů o stří-ha-ti.
(noc tuto)

26. Smi-luj se nad námi, Pane, * smiluj se nad ná-mi.

27. Staň se nad námi, Pane!

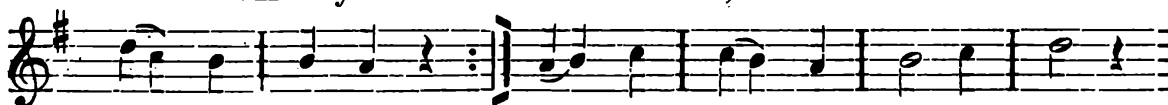
28. V Tebe jsem, Pane, milosrdenství Tvé, * jakož jsme doufal, * nebuduť dou-fa-li v Te-be.
zahanben na věky..

4. Tebe Bože chválíme.

Slova dle textu znárodnělého upravil J. P. Nápěv ze zpěvníku Marie Teresie 1774.

1. Te - be, Bo že, chvá - lí me, sla - ví - me Tě,
skut-kům Tvým se di ví me, v nichž Tvá lás ka

moc ný Pa - ne, Věc - ný Ot če, bu - diž ctěn,
jas - ně pla - ne.

vše-mi tvo - ry ve le - ben.

2. Tobě pějí andělé, - Cherubíni, Serafini, duchů sbory přeskvělé, - nebes, země měštěníni. - Právem ode všech jsi zván : „Svatý, svatý, svatý Pán!“

3. Svatý Pán Bůh Sabaoth, - který řídí lidstva rody, - pomáhá z běd všech a psot. Nebe, země, vzduch i vody - plny jsou cti, chvály Tvé, - svědky moci velebné.

4. Apoštolů slavný sněm, - úcty hodní prorokové, - v zanícení posvátném - pějí Tobě písně nové, - mučňů voje bělostné - k nim se druží radostné.

5. Širý země okresek - prozpěvuje dík a slávu, slabé děli, statný rek před Tebou svou sklání hlavu, - v církve Tvoji jednotě Tvé se koří dobrotě.

6. Tebe, Otče na nebi, - velebnosti ne-skonalé, Syna Tvého velebí, Pána světů, tvorů krále, - ctí i Ducha svatého, Těšitele milého.

7. Kriste, Ty jsa slávy Král, - Otce jediný Syn věčný, tělos lidské na se vzal, bys dluh splatil nekonečný, v lůno Panny sestoupil, hříchů nás vykoupil.

8. Osten smrti ulomiv, - získals nebe pro věřící, - a vstav z mrtvých, v nebi's živ, sedě Otci po pravici, odkud v soudný přijdeš den, sbory duchů provázen.

9. Milostiv buď sluhám svým, - jež jsi obmyl krví svojí, - blahým světlem nebeským osvěcuješ nás v našem boji, - nechať s Tvými svatými - v nebi pějeme blahými !

10. Hospodine, spas svůj lid, dědictví vždy žehnej svému, - zákony jej svými řiď, - milostí se skláněj k němu, - chraň ho vždy a zastávej, k trůnu svému vzlétat dej !

11. Naší snažnou touhou jest Tebe a Tvé jméno vzývat, - Tobě stále vzdávat čest, - slávu Tvoji vroucně zpívat; - jen rač hříchu chránit nás - dnes i po věškeren čas !

12. Rač se, Pane, smilovat, jakož prosíme vždy Tebe, - bychom věčně vyznávat - mohli, dosáhnouce nebe : - „Kdož v Tě doufal samého, - neopustils žádného !

5. Bože, chválíme Tebe.

Nápěv č. 4. Text znárodnělý.

1. Bože, chválíme Tebe, - Pane, moc Tvou velebíme, - kterouž zná zem i nebe, skutkům Tvojim se divíme : - když se vše v světě mění, - Ty sám jsi bez proměny.

2. Vše, co jen chválit může, - Cherubíni, Serafíni, - chválí Tě, velký Bože! - nebes, země měštěníni : - ode všech jsi nazýván - „svatý, svatý, svatý Pán!“

3. Svatý Pán Bůh Sabaoth : - svatý, jenž řídí národy, jenž pomáhá z bíd a psot. Nebe, zem, povětrí, vody - plné jsou cti, chvály Tvé, neb vše dílo Tvoje je.

4. Apoštolů slavný sněm - a proroků rád veliký - odsílá v plesání svém - k trůnu Tvému vroucné díky! - Kolik mučedníků, tolik chvalořečníků.

5. Po všem okrsku země - Tobě, Otče, velcí, malí, - již jsou Tvé svaté plémě, - vděčně prozpěvují chvály; - vzdávají čest i Synu - na trůnu sedícímu.

6. Též i Duchu svatému, - jenžto svatá naučení - uděluje každému, - a v smutku jest utěšení, - lid křesťanský se klaní, všude chvála jeho zní.

7. Ty, Otče věčný Synu, vtěliv se jsi sstoupil s nebe; - chtěš smazat naši

Modlitba jako svrchu na straně 10.

vinu : vydals na smrt kříže sebe! - Milost hojnou náms dobyl, - od hříchů osvobodil.

8. Tebou jest všem, již věří, - nebes brána otevřena, - a kdo Tobě důvěří, - zástupcem Tě u Otce má! - Že přijdeš svět souditi, - máme vždy mít v paměti.

9. Buď milostiv sluhám svým, - požehnej dědictví svému, - řiď nás světlem nebeským - a povyš až k trůnu svému, - ať Tě, plni vděčnosti chválíme na věčnosti.

10. Přispěj zatím k pomoci drahou krví vykoupeným; - chraň a zastaň svou mocí, - přičti nás k svým vyvoleným; - pak po časném kvílení přiveď nás vše k spasení.

11. Zdeť bude naše zření - Tebe a Tvé jméno vzývat; - čest a díkyčinění - po všechny dni Tobě zpívat; - rač od hříchů chránit nás jak dnes, tak po všecken čas.

12. Pane, smiluj, smiluj se! Buď s námi Tvé požehnání; - oč Tě prosíme, staň se - podle našeho doufání! - Kdož v Tě doufal samého, neopustils žádného.

6. Tebe Boha chválíme.

Nová parafrase Te Deum od J. P. 1908. — Nápěv č. 4.

1 Tebe Boha chválíme, - Tebe Pána vyznáváme, - Tebe Otce slavíme, úctou, láskou k Tobě pláme, - nebesa Tě zářivá - i zem širá uctívá.

2. Tobě pějí andělé, Cherubíni, Serafíni, - duchů sbory přeskvelé - jasné nebes ve svatyni:

Svatý, svatý, svatý Pán, slávy Tvé pln světa lán.

3. Apoštolů slavný sněm, proroků rád Tebe slaví, - Tebe v rouše bělostném mučedníků chválí davy, Tebe církev velebí, - jež nás vede ku nebi.

4. Otče moci nezměrné, - Syna Tvého jediného - ctíme v lásce důvěrné, - též i Ducha přesvátého, - jenž jest věrných těšitel, - věčné pravdy učitel.

5. Ty jsa věčné slávy král, Kriste, věčný Otce Synu, - svobodu bys lidem dal, - nehrozil ses Panny klínu, ulomil jsi smrti hrot, - v nebi chystáš duši hod.

6. Na Otcově pravici - sedíš v nebes jasné výši, - přijdeš mocí zářící soudit všechněch světa říší, - tehdy rač se smilovat, - za něž ráčils krev svou dát.

7. Ke svým svatým přičti nás, - dej nám v slávě přebývati, - dědictví své, lid svůj spas, - rač mu, Pane, požehnati, - spravuj a řiď národ svůj, - na věky jej vyvyšuj

8. Chválíme Tě den co den, - stále ctíme Tvoje jméno; - hříchu,

Pane, chraň nás jen, - ať jest milosrdenství Tvé, Pane, kéž
čisto Tvoje věno, - nad námi se se od nás nevzdálí, - ale vždy
ustrniž, - vroucí naše prosby slyš! nám jasně plane, - v Toběť naše

9. Jak jsme v Tebe doufali, doufání, nebudeme sklamáni.

Modlitba jako svrchu na straně 10.

*Poznámka: Slavnost nejsvětější Trojice s dalšími pobožnostmi
a písněmi viz o I. neděli po sv. Duchu.*

C. O Bohu Otci, Stvořiteli.

O stvoření, zachovávání a řízení světa.

Ú v a h a.

Ač jsi, o Bože, sám v sobě nekonečně, blažený a nikoho k svému štěstí nepotřebuješ, přece jsi s t v o ř i l s v ě t, a to k své oslavě, abys své dokonalosti zjevil, a k dobru tvorů, abys je účastnými učinil své přebohaté dobroty.

Písmo svaté počíná slovy: „Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi“, to jest Bůh trojjediný z ničeho, pouhou svou vůlí učinil tvory neviditelné, duchy a viditelné, tělesné, a spojil oboje člověkem, jenž pozůstává z duše i těla.

Ke tvorům viditelným stvořil jsi, Bože, napřed látku a pak jsi z ní během šesti dní (nebo i šesti delších dob) vyvedl jednotlivé viditelné bytosti, tvoře moudře vždy napřed to, co je podmínkou bytí a žití bytostí dalších — 1. světlo a tmu, 2. oblohu, vzduch, 3. vodu a pevnou zemi a co na ní roste, 4. pak uspořádal jsi čas, dni, leta, sluncem, měsícem a hvězdami, 5. na to teprv učinil jsi tvory živoucí: ryby a ptactvo, čtvernohá zvířata, a konečně člověka. Dne sedmého jsi odpočíval a den ten posvětil.

Písmo svaté o tom vypravuje (I. kn., Mojž. kap 1. a 2.):

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země pak byla pustá a prázdná a tma byla nad propastí a duch Boží vznášel se nad vodami.

I řekl Bůh: Buď světlo. A učiněno jest světlo. I viděl Bůh světlo, že bylo dobré, a oddělil světlo od temnot. A nazval světlo dnem a tmu nocí: i stal se večer a jitro, den první.¹⁾

Řekl také Bůh: Buď obloha uprostřed vod a odděl vody od vod. I učinil Bůh oblohu a oddělil vody, kteréž byly pod oblohou, od těch, kteréž byly nad oblohou. A stalo se tak. I nazval Bůh oblohu nebem: a stal se večer a jitro, den druhý.

Řekl pak Bůh: Shromážděte se vody, kteréž pod nebem jsou, v místo jedno a ukaž se sucho. I stalo se tak. A nazval Bůh sucho zemí a shromáždění vod nazval mořem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I řekl: Zplod země, bylinu zelenou a činící sítě a dřevo plodné nesoucí ovoce podle pokolení svého, jehož by sítě v něm samém bylo na zemi. I stalo se tak. A vydala země bylinu zelenou a činící sítě podle pokolení svého a dřevo nesoucí ovoce a mající jedno každé sítě podle tvárnosti své. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I stal se večer a jitro, den třetí.

Řekl pak Bůh: Buďte světla na obloze nebeské a ať dělí den a noc a jsou na znamení časů, dnů i let, aby svítila na obloze nebeské a osvětlovala zemi. —

¹⁾ Tma byla před světlem a noc šla přede dnem; proto počítali Židé, jakož i potom církve katolická, dny svátků svých od jednoho večera do druhého.

I stalo se tak. A učinil Bůh dvě světla veliká: světlo větší, aby panovalo nade dnem, a světlo menší, aby panovalo nad nocí, i hvězdy. A postavil je na obloze nebeské, aby svítila nad zemí a panovala nade dnem a nocí a dělila světlo a tmou. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I stal se večer a jitro, den čtvrtý.

Řekl také Bůh: Vydejte vody plaz duše živé a létavé nad zemí pod oblohou nebeskou. I stvořil Bůh velryby veliké a všelikou duši živou a hýbající se, kterou vydaly vody v tvárnostech jejich, a všeliké létavé podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I požehnal jim říka: Rosttež a množte se a naplňte vody mořské a ptactvo ať se rozmnožuje na zemi. I stal se večer a jitro, den pátý.

Řekl také Bůh: Vydej země duši živou podlé pokolení jejího, hověda a zeměplazy i zvířata zemská podlé tvárnosti jejich. I stalo se tak. A učinil Bůh zvířata zemská podlé tvárnosti jejich, i hověda i všeliký zeměplaz podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I řekl: Učinme člověka k obrazu a podobnosti svému: a ať panuje nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským i nad zvířaty i nade vši zemí i nad všelikým plazem, kterýž se hýbe na zemi. A stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je. I stalo se tak. A viděl Bůh vše, což byl učinil, a bylo velmi dobré. I stal se večer a jitro, den šestý.

Tedy dokonána jsou nebesa a země i všechna okrasa jejich. A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteréž byl učinil, a odpočinul dne sedmého ode všeho díla, kteréž byl dělal. I požehnal dni sedmému a posvětil ho.¹⁾

Bože můj! Ve své dobrotě nejen stvořil jsi svět; Ty jej také zachovááš, to jest působíš svou všemohoucností, že celý svět a každý jednotlivý tvor tak dlouho trvá, dokud ty chceš, a také svět správuješ, to jest prozřetelností svou řídíš a vedeš všechno k dobrému, takže nic se neděje bez Tvé vůle, nebo bez Tvého dopuštění. O zachování světa dí kniha Moudrosti 11, 26.: „Kterak by mohlo co zůstat, kdybys Ty byl nechtěl?“ A o řízení světa čteme u sv. Matouše (10, 29. 30): „Zdaliž neprodávají dvou vrabců za penízek? A jeden z nich nepadne na zem bez Otce vašeho? Vaši pak (i) vlasové na hlavě všickni sečtení jsou“

I nehod a utrpení vedeš k dobrému, chtěje jimi hříšníky potrestati a napravití, spravedlivé pak zkoušeti a jejich zásluhy pro nebe rozmnožiti.

I hříchy dopouštíš, protože nechceš zbaviti člověka svobodné vůle a protože i následky hříchův umíš obracet v dobré.

Předsevezetí.

Vždy budu pevně a dětinně důvěřovati ve Tvou prozřetelnost, o Bože, která se mnou smýšlí ve všech případech dobře, a nikdy reptati nebudu proti řízení Tvému; neboť „milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému“ (k Řím. 8, 28).

Krátká služba (hodinky) ke cti Boha Otce, Stvořitele.

K j i t ě ř n í.

Tě Boha chválíme, Tě Stvořitele nebe i země vyznáváme.

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Bohu Otci jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja. (Místo alleluja říká se od neděle devítníku až po velikonoce: Chvála Tobě, Pane, králi věčné slávy.).

¹⁾ Aby i člověk ten den od práce přestal a službou Boží jej posvěcoval.

7a. Lucis Creator optime.

Překlady hymnů J. Pavelky 1906—7. — Hudba Jana Bádala 1906.

1. O Tvůr-ce svě-ta mi-lost ný, jenž den jsi
stvo-řil ra-dost ný, když prv-ní svět-la pa-prsk vzplál,
Tys pů-vod vše-mu svě-tu dal.

2. Jenž ráno spiaté s večerem jsi
velel nazývati dnem: tma noci k nám
se valí již, - hlas proseb úpěnlivých slyš!

3. Ať m y slí kletou zločinem se se
životem neminem, - je ž věčnost s očí
ztratila a vinami se stížila.

4. Ať nebes tluče na vrata, - kde mzda
se chystá bohatá, - kéž zlu se všemu vy-
hneme a bez poskvrn se stkvějeme.

5. To, přelaskavý Otče, dej, - to Synu
Otcí rovný přej, - i Duše, Rádce vý-
tečný, jenž Král jsi světů pověčný.
Amen.

V. Dobrořečme Bohu Otcí.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

Antifona Dobrořečení a jasnost a moudrost a díkůčinění,
čest a moc i síla Bohu Otcí na věky věků. Amen.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Dej nám, prosíme, všemohoucí věčný Bože,
abychom, kteříž věříme, že jsi Otec nezplozený, Bůh pravý, Stvo-
řitel nebe i země, viditelných věcí všech i neviditelných: Tobě se
také v plnění přikázání Tvých vůlí i skutkem povždy líbili, jenž
Bůh jsi na věky věkův. Amen.

K primě.

Tě Boha Otce atd. (jako svrchu k jitřní až po hymnu).

7b. Immense coeli Conditor.

1. O Tvůrce nebes veliký, vod roz-
děliš proud všeliký, by nevířily v smě-
sici, - a nebe dals jim hranicí!

2. Ty určil nebeským jsi běh, - Ty
tokům zemským dal jsi břeh, by vláha
horko mírnila a spálena zem nebyla.

3. Teď vylej, Otče, v hojnosti - nám
trvale dar milosti, by novým klámem

starý blud nás neuvrhl opět v
trud.

4. Své světlo víra rozmnož v nás,
dej v srdce nám své záře jas, jež mar-
nost všechnu potírá, - jež žádným bludem
nezmírá.

5. To, přelaskavý Otče, dej (atd., jako-
svrchu).

V. Dobrořečme Bohu Otcí.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

¹⁾ Hymny této malé služby vzaty jsou z nešpor celého týdne. Pocházejí
z 6. století. Církev jimi rozjímá o stvoření světa, vhodnou pokaždé prosbu přiči-
ňujíc. V neděli zpívá o stvořených dne prvního věcech, v pondělí o díle dne-
druhé atd.

A n t i f o n a Požehnán budiž Hospodin Bůh israelský, kterýž sám činí divy, a požehnáno (buď) jméno velebnosti jeho na věky V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Dej nám, prosíme (jako svrchu na konci jitřní).

K t e r c i.

Tě Boha Otce atd. (jako svrchu k jitřní až po hymnu).

7c. Telluris alme Conditor.

1. O Tvůrce země přemilý, - Ty vody, plácem všecken hřích a potřel hlavu jež ji tížily, - jsi svedl v jednu hlubinu - vášní zlých ;
a stvořil souše pevninu,

2. by símě vhodné rodila, - se zlatem 4. by poslušen Tvých rozkazů se chránil zlého úrazu, - ať blahem pravým květů zdobila, plod hojný z sebe vydala - a pokrm živný skýtala. zaplesá, - v strach přede smrtí neklesá.

3. Své milosti smyj pramenem - nám 5. To, přelaskavý Otče, dej (atd., jako rány v duchu sklíčeném, by spláchl svrchu).

V. Dobrořečme Bohu Otcí.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

A n t i f o n a Požehnáný jsi, Pane Bože Otče, na obloze nebeské a chvalitebný a slavný a nade všechno vyvýšený na věky.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Dej nám, prosíme (jako na konci jitřní).

K s e x t ě.

Tě Boha Otce (jako svrchu k jitřní až po hymnu).

7d. Coeli Deus sanctissime.

1. O Bože nebes přesvatý, - jímž světu člověk poznává, kdy který měsíc nážře rozžaty, - by plály žarem ohnivým stává.
- a zdobily jej leskem svým;

2. jímž také slunce zanícen kruh s duše smazati, zbav našich vin nás žhavý ve čtvrtý byl den a dány řády těžkých pout, rač řetěz hříchů roztetnout.

3. by noci i dnu lhůtu dal, by čas 5. To, přelaskavý Otče, dej (atd., jako se správně určoval, znak, po němž svrchu).

V. Dobrořečme Bohu Otcí.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

A n t i f o n a : Bohu Otcí chvála a věčná sláva, přede všemi věky, nyní i navždy.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

M o d l e m e s e : Dej nám, prosíme (jako svrchu na konci jitřní).

K n o n ě.

Tě Boha Otce (jako svrchu k jitřní až po hymnu).

7e. Magnae Deum potentiae.

1. O Bože moci vznešené, - jenž tvory jejž vlna krve olmyvá, dej neznat z vody zrozené jsi dílem v moři po- hříchu proviny, - se nebát smrti hodiny; nechal, - a dílem do vzduchu jsi vzal; 4. ať trest nás za hřích nestihá, - ať pýcha ducha nezdvihá, by sklíčený duch nevadl a pyšný duch by nepadl.
2. Ty do vln mořských potápíš, - Ty vznášíš v nadoblačnou výš, - již z též se vlasti zrodili, - by místa různá plnili; 5. To, přelaskavý Otče, dej (atd., jako svrchu).
3. kdož sluhou Tvým se nazývá, - svrchu).

V. Dobrořečme Bohu Otci.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

Antifona Sláva chvály zněj v ústech všeho stvoření Bohu Otci, a rozléhej se chválou neustálou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se: Dej nám, prosíme (jako svrchu na konci jitřní).

K nešporám.

Tě Boha Otce atd. (jako svrchu k jitřní až po hymnu).

7f. Hominis superne Conditor.

1. O Tvůrce lidí nejvyšší, - jenž mocí ke zlu pohání, a mravy naše vládneš světa nad říší, - jenž velíš, aby ovládá a ke skutkům se přikrádá; dala zem - vznik plazů, zvířat rodům všem, 4. dej mzdu nám v nebes radosti, - dej poklady nám milosti, a rozvaž pouta rozbroje a utuž smlouvy pokoje.
2. i živočiši velicí Tvým povelím žijící, jak časové se střídají, - nám ve službu se dávají: 5. To, přelaskavý Otče, dej (atd., jako svrchu).
3. vzdal vše, co v chťiců zaplání - nás svrchu).

V. Dobrořečme Bohu Otci.

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky.

Antifona: Požehnán buď Bůh Otec, Stvořitel a Ředitel všech věcí, nyní i vždycky, i po nekonečné věky věkův.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se: Dej nám, prosíme (jako svrchu na konci jitřní).

Ke kompletáři.

Tě Boha chválíme, Tě Stvořitele nebe i země vyznáváme.

V. Obratiž nás, Bože, Spasiteli náš.

R. A odvráť hněv svůj od nás.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci, jakož byla na počátku atd.

7g. Scrutator anime cordium.

1. Jenž srdce, Bože, pronikáš - a malou naši sílu znáš, - všem, kdož se vrátí s lítostí, - dej odpuštění s milostí.
2. My přemnoho jsme zhřešili, než odpusť, Otče, rozmilý, - nám chorým odpuštění dej, - své světlo v naše srdce vlej.

3. Tě ráno ctíme písní chval - i večer 4. To, přelaskavý Otče, dej (*ald., jako*
když zem v lokty jal, dej, ať kdys *svrchu*).
duch náš na nebi - Tě se svatými velebí.

V. Dobrořečme Bohu Otci.

R. Chvalme a na de všechno vyvyšujeme ho na věky.

A n t i f o n a : Tě Boha chválíme, Tě Pána vyznáváme. Tebe
Otce věčného velebí veškerá země.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přidej k Tobě.

M o d l e m e s e : Dej nám, prosíme (jako na konci jitřní).

Píseň sluneční sv. Františka z Assisi,

v níž chválí a velebí Boha za vše, co stvořil.

Přel. J. Pavelka 1899.

Poznámka. Svatý František † 1226. V písni té nazývá slunko bratrem, měsíc (lunu) sestrou, a tak všechny tvory oslovuje způsobem, jenž druhdy v ráji byl obvyklý; odtud má původ název téhož zpěvu. Mohl to, poněvadž v duši jeho, hříšného úmyslu zbavené, rajska ona důstojnost vládla, jížto se mimovolně veškeré tvorstvo podivuje.

Svrchovaný, všemohoucí, dobrý Pane !
Tvoje jsou chvály, sláva a čest a všeliké požehnání.
Tobě samému přísluší
a žádný člověk není hoden Tebe jmenovat.

Chválen budiž, Bože, můj Pane, za všechny své tvory, zvláště
za bratra slunce;
jež rozžehá den a osvětluje nás v něm ;
jest krásné a září velikým leskem,
Tvým, Pane, jesti obrazem.

Chválen budiž, můj Pane, za sestru lunu a hvězdy,
na nebi jsi je vytvořil jasné a krásné.

Chválen budiž, můj Pane, za bratra vítr,
a za vzduch a mraky a jasné i každé počasí,
jimiž dáváš svým tvorům výživu.

Chválen budiž, můj Pane, za sestru vodu,
která jest velmi prospěšná a pokorná a drahocenná a čistá.

Chválen budiž, můj Pane, za bratra oheň, jímž osvětluješ noc;
i on jest krásný a příjemný a přesilný a mocný.

Chválen budiž, můj Pane, za matku naši zemi
která nás nosí a živí a rodí rozličné plody a pestré květy a rostliny.

Chválen budiž, můj Pane,
za ty, kteří odpouštějí z lásky k Tobě,
a snášejí nemoci a soužení :
blahoslavení, kteří trpí v pokoji,
neboť od Nejvyššího budou korunováni.

Chválen budiž, můj Pane, za sestru naši, smrt tělesnou :
které žádný člověk nemůže uniknout.
Běda tomu, kdo umírá v hříchu smrtelném.
Blahoslavení, kteří jsou ve shodě s Tvoji nejsvětější vůlí,
neboť smrt druhá jim nebude moci uškoditi.

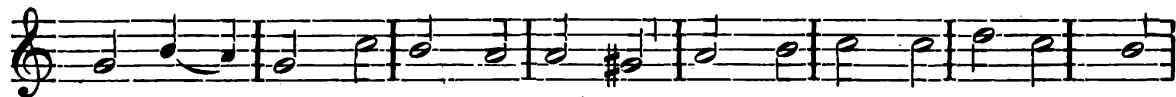
Chvalte a oslavujte mého Pána a dobrořečte jemu :
a služte jemu s velikou pokorou.

8. Důvěra v prozřetelnost Boží.

Slova Fr. Sušila (překlad). — Hudba Fr. Musila 1906.

1. Moc ně světem Pán Bůh vládne, vzdejme se mu do - ce - la,

ne - boj - me se stra - sti žád - né, byť moc pekla skřípě - la;

kdo se v Bò - hu spó - ko jí, ja - ko ská - la ob - sto - jí.

2. Mocně řídí Pán vše věci,
a vši zlobu poráží, - v ohnivě on
plamen peci - rosou s nebe ovlaží.
- Vše má v rukou nebes král,
kdož by se již zlého bál?

3. Tvrdou-li nás stezkou vodí,
posílá-li pohromy: ó nechť
pořád s námi chodí ono blahé
vědomí: Co Bůh koná, dobro
jest; vzdávejme mu ve všem
čest.

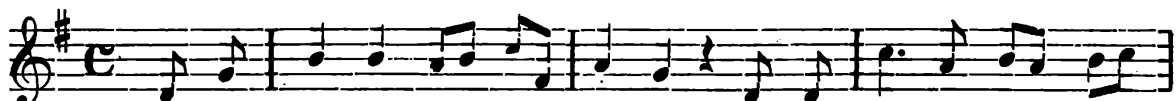
4. Bůh zná dobře, co nám
schází, - on vše slzy počítá,
on nás všady doprovází, - a vždy
pomoc poskytl; - láska jeho ve -
liká - všem svůj poklad odmyká.

5. Mocně světem Pán Bůh
vládne, - vzdejme se mu docela,
- nebojme se strasti žádné, - byť
moc pekla skřípěla; - kdo se
v Bohu spokojí, jako skála
obstojí.

9. Důvěra v Boha.

Slova upravil J. P. Viz Bečáka č. 54.

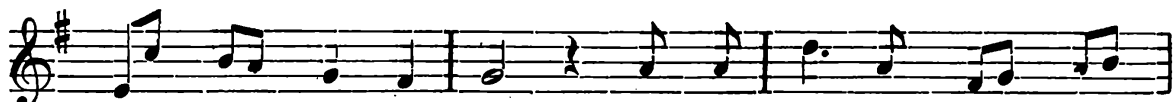
Lze zpívat i při tiché mši svaté i mimo ni i při průvodech.

1. Tvůrce moc - ný ne - be, ze - mě a co svět se jme - nu -

je; je - hož moc vše tvor - stva plé - mě v ši - rém

svě - tě zje - vu - je. Te - be Pá - na pá nů

vzý - vám, kte - rý síd - lí na ne bi, Tvo - ji

čest a slá - vu zpívám, Te-be duch můj ve - le - bí.

2. Bych byl srdce šlechetného, milost Tvá mi pomoc dej, v povinnostech stavu svého poklesnout mne nenechej. - Starosti-li duši tíží - v trpkých zkouškách života, - kéž Tvé oko na mne shlíží, - chrání mne Tvá dobrota.

3. Stihne-li mne nedostatek, - k Tobě budu volati, setřeš úzkost, sejmeš zmatek, když Tě budu vzývati; - neb chceš, bychom jako k Otci - k Tobě v strastech volali, - v Tvoji lásce, v Tvoji moci útočiště hledali.

4. Svět-li na mne bouři zvedá, k Tobě jen se uchýlím, - pomoc Tvá mi klesnout nedá, v obět vrahům zavilým; - neboť slyšíš moje lkání, - patříš na mé úzkosti, - ruka Tvá mne mocně chrání, - vytrhne mne z žalosti.

5. Srdce-li mé zkormucuje příkořím zlost nepřátel, víra má mne posiluje, - důvěru bych v Tebe měl. Když je nejhůř, Ty jsi při mně, Ty mi nedáš zhynouti, ulehčíš mi strastí břímě, nedáš pod ním klesnouti.

6. Nestrachuj se, srdce moje, modlitbou se pozvedej, utišíť Bůh strach i boje, - důvěrně vždy

k němu spěj. „Bůh má tvrz a útočiště!“¹⁾ David ve svých žalmech pěl, - veda voje na bojiště, - ku vítězství směle šel.

7. Nebudu se nouze báti, - neb Bůh o mne pečuje, byť mne přítel nechtěl znáti, - on se ke mně snižuje; - bídu-li a protivenství měl bych na se trpké vzít, - je to osud člověčenství, - jemuž chci se podrobit.

8. Není-li mi usouzeno, bohatství si nežádám, - maje srdce spokojeno, - v tom než bohatství víc mám. Cestou lidu závistného - nedej, Bože, bych se dal, - ale rač mne chránit všeho, - čím bych Tebe rozhněval.

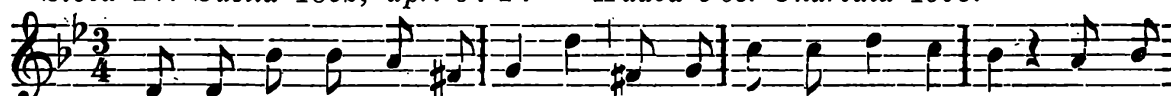
9. Trpké-li mne pomyšlení - na smrt blízkou sklíčilo, - toho, že již léku není, srdce by se dělilo: - potěš mne v té těžké chvíli, abych vzpomněl s radostí, smrt že dovede mne k cíli, k bráně věčné blahosti.

10. Až mi zesinají líce - mrazným smrti pocelem, zhasnou moje zřítelnice, - v ústech jazyk ztuhne něm: - neopust v té hrozné době, - Otče, svého stvoření, - ale přiviň v nebi k sobě, - neb jsi moje spasení!

10. Bůh naší ochranou a pomocí.

Dle žalmu 120. (Levavi oculos). „Pozdvihl jsem oči svých k horám“.

Slova Fr. Sušila 1862, upr. J. P. — Hudba Jos. Charvát 1905.

1. Důvěr-ně své o - či zvedám, kde je svatá vý - ši - na, odtud

po - mo - ci vždy hledám od Ho-spo-di - na.

¹⁾ Žalm 17, 3.

2. Hospodin jest moje spása, -
vůdcem jesti mojich cest. - Zjev-
ně mi to vesmír hlásá, jehož
Tvůrcem jest.

3. Hospodin tě podepírá, -
klesnouti ti nedává, - tam, kde
oko Páně zírá, - všecko dozrává.

4. Ejhle, toho, jenž tě stráží, -
nikdy nejme dřímota, vrahu,
jenž zle na tě vráží, zbraně
ztroskotá.

5. Bůh tě stráží, on vždy bývá
sluhám pevnou obranou,

s trůnu svého na tě vlívá - mi-
lost žádanou.

6. Před zlým horkem tebe
chrání - za dne statnou pomocí,
- všemu zlému jíti brání - k tobě
za noci.

7. On tě zastaň, přispěj tobě -
ku pomoci v úzkostech, - vzda-
lovat rač v každé době - vše zlo
od tvých střech.

8. Kam jen kráčíš, všady vchá-
zej - dobrým Bohem ostříhán, -
stále tebe doprovázej - požehná-
ním Pán.

Obětování sebe Bohu.

(Dle sv. Ignáce z Loyoly,)

Přijmi, ó Pane, a přivlastni sobě všecku mou svobodu, pamět,
rozum a vůli! Cokoli zovu svým, všecko dals mi Ty; Tobě, ó Pane,
opět všecko vracím; vše náleží Tobě; nalož s tím, jak se Ti za-
líbí. Daruj mi toliko lásku a milost svou, a budu s dostatek bohat,
aniž sobě čeho více žádati budu.

Odevzdání se do vůle Boží.

Dějž se, budiž chválena a na věky nade vše vyvyšována nej-
spravedlivější, nejvyšší a milování nejhodnější vůle Boží ve všech
věcech.

Racc. 1) Odpustky 100 dní jednou za den. Odpustky plnomocné jednou za rok získají, kdo se tak modlí každodenně, v kterýkoliv libovolně zvolený den. Podmínky zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. Odpustky plnomocné v hodině smrti získají ti, kdo se tak modlili častěji v životě, když hodně připraveni přijmou smrt s odevzdaností do vůle Boží. (Pius VII. 19. května 1818).

Odpustku lze získati i pro duše v očistci.

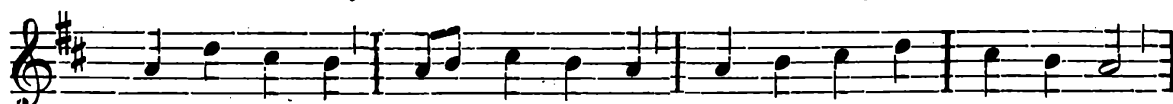
11. Co chce Bůh můj, chci já také.

Dříve : Co chce můj Bůh, to libuji.

Slova upr. J. Pavelka 1905. — Šteyr (obecná).

1. Co chce Bůh můj, chci já ta - ké, s ním se ve všem srovnávám,
vů - li svo - ji v do-bě vša - ké vů - li je - ho poddávám,

a tak či - ně, u - jdu vi - ně, nemám če - ho li - to - vat;

¹⁾ *Raccolta* znamená „Sbírku“ pobožností spojených s odpustky, schválenou od svaté Stolice.

co si pře - je, ať se dě - je, tak chci žít a u - mí - rät.

2. Co chce Bůh můj, chci já stále, na nic nechci reptati, - v radosti i trpkém žale, - jež mi ráčí seslati; - ať mi hana, chvála vzdána, - hojnost nebo nouzi mám, hořké, sladké, drsné, hladké pokorně vše přijímám.

3. Co chce Bůh můj, ať se stane! - V zdraví jako v chorobě - láska jeho stejně plane, - v bohatství i chudobě. - Abych stonal, brzy skonalt, chce-li Bůh můj, tak se děj; dá-li zdraví, dobré zprávy, - budu za to ctíti jej.

4. Co chce Bůh můj, toho žádám, - neboť vždy jest Otec můj; - důvěru v něj všecku skládám, - v něm mám pevný základ svůj; - i když švihá, - trestem stíhá, - i když blaha dopřeje, chci jej ctíti, jemu žíti, - v něm je moje naděje.

5. Co chce Bůh můj, po tom toužím, - milost ždaje jedinou: - ať vždy Tobě věrně sloužím - duší čistou, nevinnou, - v smrti chvíli, Pane milý, bych byl hoden k Tobě jít, - s Tebou věčně, nekonečně bezpečen a blažen žít.

O andělech.

1. Nejznamenitější tvorové Boží jsou andělé. Jsou pouzí duchové, to jest tvorové, kteří mají rozum a svobodnou vůli, ale těla nemají. Andělů je velmi mnoho; svatý Jan dí ve svém Zjevení (5, 11) „A byl počet jejich tisícové tisíců“, a prorok Daniel praví (7, 10) „Tisícové tisíců sloužili jemu a deset tisíckrát sto tisíců stálo před ním“ Dělí se na devět řádů nebo kůrů, jež se jmenují: andělé, archandělé, knížatstva; mocnosti, síly, panstva; trůnové, cherubíni a serafíni (Ef. 1, 21; Kol. 1, 16).

Bůh je stvořil, aby se mu klaněli, jej milovali, jemu sloužili a lidí ostríhali. Jelikož jich Bůh užívá jako poslů, slovou „anděly“, to jest „posly“; tak poslal Bůh archanděla Gabriele k Zachariáši a k Panně Marii s poselstvími.

Když Bůh anděly stvořil, byli dobří a blaženi; byli obdařeni posvěcující milostí a mnohými dokonalostmi; měli dokonalejší rozum a vůli než lidé. Než všichni andělé milosti Boží nezachovali; mnozí ji hříchem pýchy ztratili, ani chtěli býti jako Bůh. Za to na věky byli zavrženi a do pekla odsouzeni. Dobré anděly v boji proti zlým vedl archanděl Michael, zlé anděly vedl satan nebo lucifer (světlo - noš); zavržené anděly nazýváme ďábly. Anděly, kteříž v dobrém setrvali, Bůh odměnil věčnou blažeností v nebi.

2. Andělé dobří jsou plni lásky k Bohu a k nám lidem, prosí za nás, povzbuzují nás k dobrému, ochraňují nás na těle i na duši, a vyprovázejí duši naši do nebe.

Tak dí archanděl Rafael Tobiášovi: „Když jsi se modlíval s pláčem a pochovával mrtvé: jáť jsem obětoval modlitby tvé Pánu“ (Tob. 12, 12). A Bůh slíbil lidu israelskému: „Aj já pošlu anděla svého, kterýž by šel před tebou a ostríhal na cestě a uvedl

tě na místo, kteréž jsem připravil tobě. Šetřiž ho a poslouvej hlasu jeho“ (II. Mojž. 23, 20, 21).

Anděly, které Bůh ustanovil zvláště k naší ochraně, jmenujeme anděly strážci; jsme povinni je ctíti a vzývati, jejich vnuknutí poslouchati a jim vděčni býti.

3. Dábli jsou plni nenávisti k Bohu a závisti k lidem; proto snaží se škoditi nám na těle i na duši a hříchem uvéstí nás do záhuby.

Na duši nám škoditi se snaží, vnukajíce nám zlé myšlenky a žádosti a popouzejíce nás pokušením ke zlým skutkům. Tak pokoušel ďábel Evu, Joba i Ježíše Krista, a proto napomíná nás sv. Petr: „Střízliví buďte a bděte; nebo protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral, jemužto odpírejte silní u víře“ (I. Petr 5, 8).

Z božího dopuštění může nám ďábel škoditi i na těle (jako na př. Jobovi), ano může těla lidského užívatí za obydlí a nástroj. Za dob Ježíše Krista bylo vskutku mnoho lidí ďáblem posedlých, jež Písmo svaté rozeznává od obyčejných nemocných. (Mat. 8, 16.).

P ř e d s e v z e t í Následovati budu andělů dobrých: vynasnažím se býti čistého srdce, poslušný, zbožný, bohabojný a bližnímu nápomocný ke všemu dobrému. — Chrániti se budu, abych hříchem nepodobal se duchům zlým a abych sváděním ke hříchu nebyl dokonce pomocníkem jejich.

Pobožnosti k sv. andělům najdeš v poslední části této knihy, kde se jedná o nebi.

Rozjímání o člověku, jeho důstojnosti a účelu.

1. Mezi viditelnými tvory na zemi je člověk nejznamenitější, neboť Písmo svaté (Žalm 8, 6) učí: „Učinils ho málo menším andělů“.

Když byl Bůh ostatní tvory stvořil, řekl na konci šestého dne: „Učiňme člověka k obrazu a podobenství svému“. „Učinil tedy Hospodin Pán člověka z hlíny země a vdechl v tvář jeho dechnutí života, i učiněn jest člověk v duši živou“ (I. Mojž. 1, 26 a 2, 7). Tělo lidské Bůh uměle vytvořil z hlíny a duši stvořil, vdechnuv ji v tělo, to jest spojiv ji vnitřně s tělem, aby je oživila. Prvního člověka nazval Bůh Adamem (mužem ze země). Z jeho žebra pak vytvořil mu Bůh pomocnici podobnou a Adam nazval ji Evou (matkou všech žijících). Od nich pochází celé pokolení lidské.

Tělo lidské je hmotné, lze je smysly poznati, pozůstává z částic a proto může se rozpadnouti — je smrtelné. Tělo dle vůle Boží má býti nástrojem duše ke skutkům dobrým.

Duše lidská je duch, tvor jednoduchý, a proto nemůže se rozpadnouti — je nesmrtelná.¹⁾ Že duše lidská je nesmrtelná, jest pátou základní pravdou naší svaté víry.

2. Důstojenství člověka zakládá se na duši, ač i tělo jeho jest známenitější než těla zvířat. D u š e t o t i ž s t v o ř e n a j e s t d l e

¹⁾ Bůh jediný je věčný, nemá ani počátku ani konce. Duchové jsou nesmrtelní, majíce počátek a nemajíce konce. Těla jsou pomíjející, majíce počátek i konec.

o b r a z u B o ž í h o, je Bohu podobna, a to tím, že jest nesmrtelný duch a má rozum a svobodnou vůli. Tato vlastnost patří k nevyhnutelným čili přirozeným vlastnostem duše lidské a proto jest každá duše lidská přirozeným obrazem Božím. Duše se jednou od těla oddělí a bude dále žítí bez těla, jež se rozpadne.

Tak zvaná duše zvířat není duchem; je s tělem, jemuž životní sílu dává, úplně spojena a umírá s tělem.

Podobenství člověka k Bohu umožňuje mu, že ovládá ostatní tvory na zemi, jichž dle vůle Bcží je pánem.

3. Účel, ku kterému Bůh nás lidi stvořil, je, abychom ho poznávali a ctili, jej milovali a jemu sloužili a tak na věky spaseni byli. —

Svatý Jan napsal v evangeliu (17, 3): „Tentot jest pak život věčný, aby poznali Tebe samého pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista“. — První podmínkou k dosažení života věčného tedy jest, abychom poznali Boha, Stvořitele a Obživitele svého; koho neznáme, po tom netoužíme. Povinností naší dále jest, abychom si nauky naší svaté víry o Bohu a o jeho svaté vůli osvojili z katechismu, nebo posloucháním slova Božího, čtením náboženských knih a o nich rádi rozjímali.

Z nauk těch seznáme, že Bůh jest naším nejvyšším, neobmezeným pánem, jenž nás stvořil, řídí a zachovává, a bezděky budeme jej ctíti, a to úctou největší, budeme se mu v nejhlubší pokoře klaněti.

Poznáme také, že Bůh jest bytost nejdokonalejší, dobro nekonečné sám v sobě i pro nás, a budeme jej proto nade vše milovati, jak nařizeno u sv. Matouše (22, 37): „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vši myslí své“. —

Poznáme též vůli Boží, a vykonávající ji budeme mu sloužiti; vždyť služba hlavně v tom spočívá, abychom činili, co svým představeným, rodičům atd. na očích vidíme. Odevzdáme se tedy do vůle Boží a podrobíme mu celou vůli svou a všechny své žádosti, činíce jen to, co on chce, a vystříhajíce se všeho, čeho nechce.

Bůh pak toho nežádá zadarmo. Slíbil nám za to život věčný, blaženost, jaké ani neismе s to řádně pochopiti a které svými přirozenými silami nemůžeme dosáhnouti, takže Bůh nám k tomu propůjčiti musil a ve své neskonale lásce vskutku propůjčil nadpřirozené prostředky milosti své, abychom jimi do nebeských radostí vejíti mohli.

P ř e d s e v z e t í Činím předsevzetí, že všechno své myšlení a snažení, mluvení a jednání podřídím účelu svému poslednímu. Bože, posilni mne milostí svou, abych předsevzetí tomu dostáti mohl. Amen.

Stav prvních lidí v ráji, jejich pád, zaslíbení Vykupitele.

Vedle předností přirozených může míti člověk ještě dary jiné, které nepatří k jeho podstatě. Ztratí-li je, zůstane přece člověkem. I takové nadpřirozené dary dostali naši prarodiče od Boha

na duši i na těle, aby jimi dosáhnouti mohli cíle nadpřirozeného. Adam a Eva byli docela dobří a blažení již na světě.

1. Měli posvěcující milost, byli svati a spravedliví a tak i nadpřirozeným obrazem Božím, byli dítkami Božími a měli nároky na nadpřirozenou blaženost v nebi; byli obdařeni velikými vědomostmi a vůlí nakloněnou k dobrému. 2. Žili v ráji, byli prosti všeho utrpení a také dle těla nesmrtelní.

Dary ty obdrželi nejen pro sebe, nýbrž i pro potomstvo.

Než, první lidé (jako andělé) nezůstali dobří a blažení. Zkoušce byvše podrobeni, „aby nejedli v ráji ovoce stromu poznání dobrého a zlého“, prohřešili se davše se svěsti ďáblem, jenž jim štěstí nepřál, a stali se nešťastnými na duši i na těle. Tak 1. ztratili milost posvěcující a přestali býti nadpřirozeným obrazem Božím, přestali býti dítkami Božími, pozbyli nároků na nadpřirozenou blaženost v nebi a stali se hodnými věčného zavržení; rozum jejich se zatemnil a vůle jejich naklonila ke zlému; 2. byli vyhnáni z ráje a mnohým utrpením a smrti podrobeni.

Jejich hřích byl těžký — pýcha, že chtěli býti jako Bůh, nevěra — věřili ďáblu a ne Bohu, neposlušnost — nezachovali příkázání Božích, nevděk — k největšímu svému dobrodinci. Proto tak přísně byli potrestáni.

Hřích ten přešel i na nás, jejich potomky, jako hřích dědičný, jehož jsme se v prarodičích dopustili. Každý člověk přichází na svět ve stavu, v jakém byli prarodiče naši po svém pádu. Jediná Panna Maria zůstala zvláštní milostí uchráněna dědičného hříchu.

Kdežto andělé padlí zavržení byli navždy, smiloval se Bůh nad lidmi, a aby mohli býti spaseni, slíbil hned Adamovi a Evě Vykupitele. Tím jest Ježíš Kristus. Přišel až za 4000 let po pádu prvních rodičů, když byli lidé již poznali bídu hříchu. Matkou Vykupitele jest Panna Maria; proto byla uchráněna hříchu dědičného.

Při díle vykoupení našeho hlavně se jednalo o získání milosti posvěcující. Tou stáváme se svatými, dítkami Božími a dědici království nebeského.

Vykupitel pak musil býti Bůh a spolu člověk, aby mohl trpěti za nás a aby zásluhy jeho byly nekonečnými. Neboť člověk sám — jsa v nemilosti — pomoci si nemohl a pouhý člověk-vykupitel by taktéž nebyl mu mohl prospěti, protože by obět jeho nebyla ceny nekonečné, již potřebovala nekonečná vina hříchu.

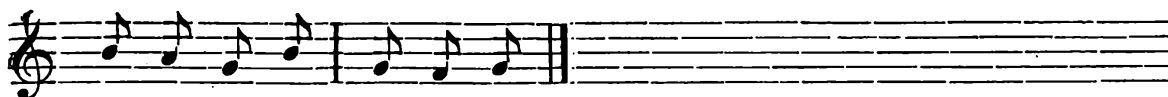
12. Moc, moudrost a dobrotivost Boží zračí se ve stvoření světa a zvlášť ve stvoření a vykoupení člověka a vybízí nás k lásce k Bohu.

Dříve : Probuď se v mysli, věrný.

Slova upr. J. Pavelka 1906. — Štyrsa 1559.

1. Srdce tvé kéž, křesťane, láskou k Bohu zapla-ne, když tu zříš

tvo-rů Bo-žích ši-rou říš.

2. Stvořil Pán Bůh z ničeho -
obor světa celého, - podivnou
moudrostí a mocí svou.

3. Nebe krásné velice, kde
jest jeho stolice, - s anděly, - aby
se mu klaněli.

4. Pod ním stvořil širou zem -
za byt, matku tvorům všem,
přemocným - vytvořil jež slovem
svým.

5. Na obloze slunce zář, : pro-
měnlivá luny tvář - a svit hvězd
hlásá svého Tvůrce čest.

6. U vládě se střídají, - k práci,
spánku vítají - den i noc - zvě-
stující Boží moc.

7. Roční časy po sobě - v různé
chodí podobě, - teplo, mráz
přicházejí ve svůj čas.

8. Vodám hráze postavil,
v nich byt vodám připravil,
do půdy zasil bylin odrůdy.

9. Voda v mraky vstupuje,
zemi deštěm svažuje, - ovlahu -
skýtá lidem ku blahu.

10. Roste strom i trávy stvol,
- obilí se vlní kol, - pestrý květ
- krásou šatí širý svět.

11. Na poli klas uzrává, - ovoce
strom podává, tmavý bor
kryje téměř strmých hor.

12. Živočichů plemena - v ro-
dech, tvarech stvořena - pře-
různých, obludných i pře-
luzných.

13. Zeměplazi, hmyzové, - je-
štěrky a hadové - k životu - po-
vstávají v jásotu.

14. Vzduchem ptáci létají,
švitoří a zpívají, - radostným -
slaví Boha zpěvem svým.

15. Zvířata pak čtvernohá
vytvořil Bůh přemnohá, vše-
liká, maličká i veliká.

16. Kam jen oko pozvedneš, -
divy divů zahlédneš, - ve tvo-
rech - Bůh moc svoji jeví všech.

17. Nejvíc plá moc odvěká -
ve stvoření člověka, v jehož
zrak - dal Bůh ducha svého znak.

18. Tělo jeho z hlíny vzal,
v ně však dechem duši dal - pla-
noucí - jeho mocí živoucí.

19. Štípil pro něj blaha ráj, -
nejkrásnější světa kraj, - v lásce
své - králem jej všech tvorů zve.

20. Vše, co země zplodila,
vše, co voda živila, - z milosti -
podává mu k radosti.

21. Vznikla v srdci žádost zlá,
- člověka jež přemohla: - po lupu
- v hroznou padl potupu.

22. Po ovoci zatoužil, - nám i
sobě posloužil - ke zkáze, - k útra-
pám a námaze.

23. Milosti jsa pozbaven, - dán
jest člověk bédám v plen, za-
vřeny - věčné blaha prameny.

24. Smiloval se dobrý Bůh ; -
přišel nahradit náš dluh, - sprostít
vin - nekonečný jeho Syn.

25. Vykoupil nás ze zkázy,
zhojil duše úrazy, bychom zas
- vejít mohli v nebes jas.

26. Proto hlasně plesejme, -
Bohu díky vzdávejme, - srdečně
zpívejme mu povděčně.

27. Tobě, Bože, děkujem, -
srdce své Ti věnujem, spasení
v Tobě najdem blažení.

28. Uznáváme pokorně, - žes
vše stvořil výborně, - slávou
pláš, - svrchovaný Králi náš!

29. V Tobě naše naděje, - že
se duše zastkvěje - v nebesích -
s Tebou věčných u plesích.

30. Rač nás zlého chrániti, -
rač nás věčně spasiti, - korunu -
cti dát nebes na trůnu!

Napomenutí.

Jan Ev. Nečas.

K hvězdám se upírá pohled mých očí —	Z prachu své nicoty, v pokorné víře
V pravdě tam obrovské síly se točí	povznes se od zemské hrudy,
tíhou své váhy,	poznáním odkládej bludy ;
jak jim dal dráhy	darů svých duševních vzdělávej lán —
Stvořitel, vyslav je v dálky a šíře.	jak ti byl určil tvůj Tvůrce a Pán !

13. O duši lidské.

Slova Fr. Sušila 1862. — Hudba Jos. Charvát 1905.

1. Dce-ro Bo-ží, du-še má, pomni, ja-ká slá-va tvá!

Ve-leb za to Pá-na, že ti ta čest dá-na.

2. Nejsi Ty jak jiný tvor, -
s anděly jsi tvorů vzor, - v Boží
právě kráse - tvář tvá zastkvívá
se. —

3. Na pouhé kdys na slovo
vyšlo tvorstvo hotovo; tvou
Bůh tvoře vnađu - vešel s sebou
v radu.

4. Jiné věci od látek - vzaly
jsou svůj počátek; - ty pak, svě-
tům v těchu, dech jsi z jeho
dechu.

5. A když svět ten způsobil,
zcela ti ho podrobil, nad vším
tvorů stádcem - učinil tě vládcem.

6. Země, slunko, záře hvězd,
- a co na tom světě jest, - všecko
někdy v rázu vezme hroznou
zkázu.

7. Tebe, svojí krásy vděk, -
pro veškeren stvořil věk, - ač
svět v nivec padne, - květ tvůj
neuvadne.

8. By svou lásku projevil, -
krev svou za tě vycedil, - trpěl
úzkost mnohou, trpěl mukou
strohou.

9. Ó má duše milená, - jak jsi
Pánu vážená! Nad to dá ti
nebe, a v něm věčně sebe.

10. Tož se k chvále přihotov;
od andělů vypůjč slovo, - rozži-
jemu vhodně - hvězdy za po-
chodně.

11. Pěj mu vroucím zápasem,
- buď vždy jeho ohlasem, - roz-
kvěť se mu v službu, - k němu
jen měj tužbu.

Prosba.

Jan Ev. Nečas.

Co pučí, roste, vane, lítá, jásá —
vše, Bože veliký, Tvou chválu hlásá !

Co z hlubin prýští, co k nám sluncem
[plane,
vše divy Tvoje vyhlašuje, Pane !

Ty kynem řídíš oběh velesvětů
a od kořínku živíš kalich květů —

Dej, Pane, aby teplem Tvého světla
naše lidská duše žila, kvetla !

D. O Vykupiteli Ježíši Kristu.

K. E. (dle 2. článku víry).

Ježíš Kristus, Vykupitel náš.

Duše prarodičů našich zůstala po pádu Bohu sice podobna, jsouc jako před pádem nesmrtelný duch a majíc rozum a vůli; avšak ztratila všechny dary nadpřirozené, zvláště milost posvěcující, a nemohla dospěti cíle určeného, věčné blaženosti.

Ve svém nevystihlém milosrdenství smiloval se Bůh nad lidmi, na něž na všechny hřích prvopočátečný a tresty jeho dědictvím přešly, slíbil jim Vykupitele a slib splnil.

Vykupitel musil býti člověkem, aby za nás lidi mohl trpěti, musil býti spolu Bohem, aby zásluhám svým mohl dáti cenu nekonečnou na odčinění nekonečné urážky.

Z té příčiny přijala druhá božská osoba — Bůh Syn — člověčenství z Marie Panny, čili vtělila se, a co se z Marie Panny narodilo, Synem Božím jest a nazváno bylo dle rozkazu Božího jménem Ježíš, k němuž přidáno i jméno Kristus.

* * *

Ježíši Kriste, Synu Boží, člověkem učiněný, klaním se Ti. — Klaním se Ti, neboť jsi skutečným Ježíšem, to jest Spasitelem čili Vykupitelem, protože jsi nás od hříchu a věčného zatracení vykoupil a nám milost a spásu přinesl. Klaním se Ti, neboť jsi Kristus, to jest Messiáš čili Pomazaný, protože všelikou důstojnost a moc v sobě jsi spojil, která bývala mazáním svatými oleji udílěna, totiž důstojnost a moc nejvyššího učitele, kněze a krále, ¹⁾ ano ještě více, neboť „Bůh pomazal Ježíše z Nazaretu Duchem svatým a mocí“, jak praví Skutky apoštolské (10, 38).

Klaním se Ti, j e d n o r o z e n ý S y n u B o ž í, to jest jediný a pravý Synu Boží, klaním se Ti, B o ž e a s p o l u č l o v ě ě, jenž od věčnosti jsa Bohem, v čase vzal jsi na sebe i lidskou přirozenost, tělo totiž a duši a tak stal jsi se člověkem, čili jak dí sv. Jan: „A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi“, a tak spojuješ v sobě dvě přirozenosti, božskou i lidskou, to jest máš všechny vlastnosti božské a všechny nutné vlastnosti lidské. Klaním se Ti, J e ž í š i K r i s t e, jenž ač obě přirozenosti, božskou a lidskou, v sobě spojuješ, přece jsi jen jedinou osobou, a to božskou, v níž obě přirozenosti nerozlučně jsou spojeny. Klaním se Tvému tělu i duši Tvé, neboť s nimi n e r o z l u č n ě božství je spojeno, klaním se i tělu Tvému m r t v é m u do hrobu uloženému, i duši o d t ě l a o d l o u č e n é a do předpeklí sstoupivší, neboť i s nimi božství nerozlučně zůstalo spojeno.

Klaním se Ti, P a n e n á š, neboť B o h e m jsi a V y k u p i t e l e m naším, a my tedy Tobě zcela náležíme.

¹⁾ Kristus učil 3 leta (od svého 30. roku do smrti své), obětoval sebe na kříži a obětuje se stále při mši svaté, založil církev a řídí ji; je tedy učitelem, knězem a králem,

Víra má, že Bohem jsi, spočívá na pevných základech. Sám Bůh Otec nebeský při křtu Tvém v Jordaně dosvědčil to řka : „Tentof jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil“ (Mat. 3, 17). Ty sám jsi též před soudem, když Tě Kaifáš, kníže kněžské, zaklínal skrze Boha živého, bys soudu pověděl, jsi-li Kristus, Syn Boží“, — vyznal a řekl jemu „Já jsem“ (Mar. 14, 62), a vytrpěl jsi za svědectví to smrt.

Slova svá, že Bohem jsi, dotvrdil jsi také skutky. Činil jsi nesčetné zázraky na tvorech tělesných (proměnil vodu ve víno, nasytiv po dvakráte tisíce lidí několika chleby a rybami, utišiv bouři), na lidech živých (uzdravuje nemocné), na lidech mrtvých (vzkřísiv dceru Jairovu, mládence Naimského, Lazara), na zlých duších (vymítaje ďábelství), a korunoval ty zázraky z mrtvýchvstáním z vlastní moci. Prorokoval jsi zradu Jidášovu, zapření Petrovo, útěk a pohoršení učedníků, své utrpení a umučení, z mrtvýchvstání a nanebevstoupení i seslání Ducha svatého, předpověděl jsi zkázu Jerusalema, rozptýlení národu israelského, rozšíření a trvání církve, což vše se vyplnilo anebo dosud vyplňuje. Božství Tvé zračí se také ve svatosti Tvého života, takže jsi svých úhlavních nepřátel otázení se mohl : „Kdo z vás bude mne trestati z hříchu?“ (Jan 8, 46). —

Také apoštolové, kteří s Tebou po celá léta obcovali a tedy příležitost měli poznati Tebe, přesvědčení byli o božství Tvém; sv. Petr dvakráte to slavně vyznal slovy : „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“, a sv. Tomáš, zvaný nevěřící, přesvědčiv se o Tvém z mrtvýchvstání, zvolal : „Pán můj a Bůh můj (jsi Ty)“ (Jan 20, 28), a církev katolická vždy tak věřila, učila a nauku tu hájila.

Věřím a vím také, že jsi zaslíbeným Vykupitelem, ano se na Tobě všechno vyplnilo, co o Vykupiteli předpověděli proroci a co o Tobě naznačovaly předobrazy.

O Vykupiteli předpověděl Jakub (I. Mojž. 49, 10), že přijde, až budou židé úpěti pod cizími vladaři, neboť řekl: „Nebude odňata berla od Judy a kníže z beder jeho, dokavadž nepřijde, který má poslán býti, a on bude očekávání národů“. Daniel prorok (9, 25) předpověděl, že počne Spasitel učiti, když uplyne 483 let od rozkazu, aby Jerusalema byl znovu vystavěn.¹⁾

O okolnostech narození Vykupitele zvěstoval prorok Micheáš, že narodí se v Betlemě, řka : „A ty Betleme, země Judská, nikoli nejsi nejmenší mezi knížaty judskými; neboť z tebe vyjde vévoda, kterýž by spravoval lid svůj israelský“ (Mat. 2, 5. 6); Isaiáš prorokoval, že narodí se z panny (Is. 7, 14), z královského rodu Davidova (Is. 11, 1); žalmista řekl, že přijdou králové od východu a jemu dary budou obětovati (Ž. 71, 10), a Oseáš sdělil, že nějaký čas ztráví v Egyptě (Os. 11, 1).

O veřejném jeho působení bylo předpověděno, že počínati si bude jako prorok (V. Mojž. 18, 18), že bude veřejně učiti (Is. 61, 1. 2) a zázraky činiti. — Isaiáš totiž píše (35, 4—6): „Bůh sám

¹⁾ Rozkaz ten dal pak perský král Artaxerxes Longimánus r. 299 po vystavění Říma. Ježíš pak počal učiti v 15. roce císaře Tiberia, tedy r. 782 po vystavění Říma (782—299 = 483).

přijde a spasí vás. Tehdáž otevrou se oči slepých, i uši hluchých otevřeny budou. Tehdáž poskočí kulhavý jako jelen, a rozvázán bude jazyk němých“. Dále prorokováno bylo, že Vykupitel bude knězem (Žalm 109, 4) a králem (Zach. 9, 9).

O utrpení a umučení Vykupitele vypravovali dávní proroci, že bude za 30 stříbrných prodán (Zach. 11, 12), bit, tupen, uplván (Is. 50, 6), odsouzen, na rukou a nohou proboden (Žalm 21, 17), žlučí a octem napájen (Ž. 68, 22) a že o jeho roucho metán bude los (Ž. 21, 19).

Než i o oslavení Vykupitelově byly zprávy prorocké zapsány, že vstane z mrtvých (Ž. 15, 10), že vstoupí na nebesa (Ž. 67, 19) a pošle Ducha svatého (Joel 2, 28).

Předobrazy Vykupitelovy byly Mojžíš — předobrazem proctví; Melchisedech — kněžství a království; Abel, Isaak, Josef, David, beránek velikonoční, obět smírná, had měděný — obrazy utrpení a smrti; Jonáš v břiše ryby — z mrtvých vstání.

Všechna ta prorocství a všechny předobrazy naplněny jsou Tebou, Ježíšem Kristem, a nikým jiným a proto zaslíbeným Vykupitelem jsi Ty, Ježíši Kriste, a nikdo jiný.

Církev nám to vše vkládá do úst čtvrtou základní pravdou našeho náboženství, říká, že druhá božská osoba člověkem učiněna jest, aby nás svou smrtí na kříži vykoupila a věčně spasila. Amen.

Stručný a přehledný životopis Ježíše Krista.

(Úvod k dílu vykoupení našeho).

Dle Fischera a Deharbea, bibl. dějin a katech. (3.—6. a 8. článek víry). K; E.

1. Za onoho času, když měl přijíti Messiáš, žila v Nazaretě Maria Panna z rodu Davida krále. Zasnoubena byla s Josefem, chudým tesařem. Jednoho dne vešel k ní archanděl Gabriel a řekl: „Zdráva buď milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami“. Kterážto uslyševši, zarmoutila se nad řečí jeho a myslila, jaké by to bylo pozdravení. I řekl jí anděl: „Neboj se, Maria, neb jsi našla milost u Boha. Aj, počneš v životě a porodíš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Tenť bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude a dá jemu Pán Bůh stolicí Davida otce jeho a království jeho nebude konce“. I řekla Maria k andělu: „Kterak se to stane?“ A odpověděv anděl, řekl jí: „Duch svatý sstoupí v tě a moc Nejvyššího zastíní tebe. a protož i co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží“. I řekla Maria „Aj, děvka Páně; staniž mi se podle slova tvého“. (Luk. 1, 28—38).

2. Za císaře římského Augusta a krále judského Herodesa narodil se Ježíš Kristus, Syn Boží a Spasitel světa, v Betlemě ve chlévě z Marie Panny z královského rodu Davidova. A sv. Josef, ženich Panny Marie, stal se pěstounem Ježíše Krista.

Narození Ježíše Krista zvěstovali: anděl pastýřům; hvězda mudrcům na východě; mudrcové králi Herodesovi a zákonníkům; Duch svatý starci Simeonovi a prorokyni Anně v Jerusalemě; Simeon a Anna lidu v chrámě

Dne osmého po svém narození bylo dítě obřezáno a Ježíšem nazváno. Dne čtyřicátého bylo ve chrámě jerusalemském obětováno. Po návratu do Betlema přišli mudrci (hvězdou upozornění a uvedení), klaněli se jemu a zlato, kadidlo a myrrhu darem přinesli. Ukladům Herodesovým ušel Ježíš útekem do Egypta, a po smrti jeho byl přinesen do Nazaretu.

Když mu bylo dvanáct let, šel se svými rodiči na slavnost do Jerusalema, tam zůstal a byl po třech dnech od nich v chrámě nalezen; pak se s nimi vrátil do Nazaretu, byl jim poddán, prospíval věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí a vedl život skrytý, až začal konati svůj veřejný úřad učitelský.

3. Pán Ježíš začal konati svůj úřad učitelský, když mu bylo třicet let. Přípravou k němu bylo: Jan Křtitel na poušti u Jordánu kázal pokání a svědčil, že Ježíš jest Beránek Boží, který snímá hříchy světa. Od něho dal se Ježíš v řece Jordáně pokřtiti. Při křtu Duch svatý sestoupil na něho viditelně ve způsobě holubice a Bůh Otec vydal hlas: „Tentoť jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil“. Ježíš odešel, veden jsa Duchem svatým, na poušť a tam se čtyřicet dní a nocí postil; byl pak pokoušen od ďábla a andělé mu sloužili.

Konaje úřad svůj učitelský, chodil ve své vlasti z místa na místo a všude dobře činil; přijímal učedníky a vyvolil z nich dvanáct apoštolů: Šimona Petra a jeho bratra Ondřeje, Jakuba a jeho bratra Jana, Filipa a Bartoloměje, Matouše a Tomáše, Jakuba mladšího a jeho bratra Judu Tadeáše, Šimona horlivce a Jidáše Iškariota; učil pravdám, které věriti a ctnostem, které konati máme.

Pravdu svého učení potvrzoval svatostí svého života, svědectvími sv. Písma, zázraky a proroctvími.

Mnozí uvěřili v Ježíše, ale ne všichni; zvláště nejvyšší kněží, zákonníci a fariseové nenáviděli ho pro jeho učení. Když pak vzkřísil z mrtvých Lazara, jenž už čtyři dny v hrobě byl ležel, a lid provolával: „Hosanna Synu Davidovu!“, u velikém hněvu umínili si, že jej usmrtí.

4. Aby jako Beránek Boží za hříchy světa trpěl a umřel, odebral se Kristus do Jerusalema.

V neděli před velikonoce slavil vjezd do města, obklopen jsa množstvím lidu, jenž, ratolesti palmové a jiné v ruce drže, volal: „Hosanna Synu Davidovu!“ V pondělí, v úterý a ve středu ve chrámě učil a neúnavně napomínal židy ke všemu, co by je mohlo spasiti. Ve čtvrtek konal se svými učedníky poslední večeři a ustanovil oběť mše svaté a nejsvětější svátost oltářní. Pak odebral se s nimi na horu Olivetskou, kde padla smrtelná úzkost na něho, takže pot jeho jako krůpěje krve na zemi tekl. Když se Jidáš zrádce s tlupou pochopů ozbrojených k němu blížil, vydal se jim dobrovolně. Svázali jej, posmívali se mu, týrali ho, uvrhli jej do žaláře.

V pátek ráno odsoudila nejvyšší rada židovská Syna Božího k smrti a odevzdala jej pohanům. Pohanský vladař judský Pilát, u něhož žalovali na Ježíše, že prý se rouhal Bohu a chtěl býti králem židovským, neshledal na něm žádné viny a poslal jej k Herodesovi Antipovi, knížeti galilejskému, jenž právě dlel v Jerusalemě.

Herodes dal mu na potupu obléci bílé roucho a vrátil jej Pilátovi. Pilát opět potvrdil nevinnost Ježíšovu, dal jej však přece bičovati. Když jej pacholci vojenští krutě byli zbičovali, upletli korunu z trní a vtlačili mu ji na hlavu. Aby v lidu vzbudil útrpnost, předvedl jej vladař lidu řka: „Ejhle, člověk!“ Židé odpověděli: „Ukřižuj ho!“ Konečně, ze strachu před hrozbami židů Kristu nepřátelských, odhodlal se Pilát a vydal jim Ježíše, aby byl ukřižován. A Kristus nesl těžký kříž po ulicích jerusalemských k popravišti, které nazývali Římané Kalvarií, židé Golgotou.

Tam ukřižovali jej a po jeho stranách dva lotry. Ruce jeho i nohy přibili hřeby, šaty jeho rozdělili vojáci mezi sebou, o roucho svrchní však metali los. Nejvyšší kněží a starší lidu posmívali se mu, Ježíš vše snášel trpělivě a mírně a modlil se za své nepřátele. Když palčivá žízeň jej trápila, podali mu octa smíšeného se žlučí. V nejhroznějších mukách visel tři hodiny na kříži přibitý. Slunce se zatmělo. Konečně zvolal velikým hlasem: „Dokonáno jest!“ a „Otče, v ruce Tvé poroučím Ducha svého!“, sklonil hlavu a zemřel.

V témže okamžiku roztrhla se opona chrámová od vrchu až dolů, země se třásla a skály pukaly. Hroby se otvíraly a mnozí svatí, kteříž už byli zemřeli, vstali a objevili se v Jerusalemě. Hrůza jala setníka a vojáky, kteří střežili Ježíše. „Jistě,“ volali, „člověk tento byl spravedlivý, byl Syn Boží“. Jeden voják, aby se přesvědčil, umřel-li Ježíš, otevřel jeho bok kopím, a ihned tekla z něho krev a voda.

Tak Ježíš Kristus, jsa Bůh a spolu člověk, nekonečnou cenou dokonale dosti učinil spravedlnosti Boží, vysvobodil nás od hříchu, otroctví ďábla a věčného zatracení a zasloužil nám hojnou milost a věčnou blaženost, a my můžeme všichni spasení dojíti. Tak naplnil proroctví, dokázal, že je Bůh, a učení jeho že je též božské a tedy pravé, a že i nás jednou z mrtvých vzkřísiti může a vzkřísí.

5. Na večer v pátek sňali Josef z Arimathie a Nikodem tělo Ježíšovo s kříže a pochovali je do nového, ve skále vytesaného hrobu, do něhož ještě nikdo položen nebyl. Ku vchodu přivalili veliký kámen. Židé kámen připečetili a postavili na stráž vojáky, aby nikdo neodnesl těla Ježíšova. Avšak třetího dne z rána při slunce východu otrásla se země a Ukřižovaný vstal slavný a nesmrtelný z hrobu. První, kterým vykoupení bylo zvěstováno, byly duše spravedlivých, před Kristem zemřelých, které v předpekli pokojně a bez bolesti očekávaly spasení. Duše Ježíšova, od těla se oddělivší, k nim sstoupila a radostnou donesla zprávu. Během čtyřiceti dnů často zjevil se učedníkům svým, dal jim moc odpouštětí hříchů a ustanovil Petra hlavou církve slovy: „Pasiž beránky mé, pasíž ovce mé“.

6. Čtyřicátého dne po svém zmrtvýchvstání zjevil se Kristus všem učedníkům naposledy v Jerusalemě. Nařídil jim, aby odtud neodcházeli, dokud by na ně nesestoupil Duch svatý. Pak vyvedl je ven na horu Olivetskou. Tu řekl jim: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám; a aj, já s vámi jsem po všechny

dny až do skonání světa“. Když byl slova ta pronesl, pozdvihl rukou svých, dal jim požehnání. I stalo se, když je žehnal, bral se od nich a nesen jest do nebe před jejich očima vlastní mocí a tam sedí na pravici Boha Otce všemohoucího.

7. Kristus slíbil před nanebevstoupením učedníkům svým Ducha svatého, učitele a utěšitele, který by ovoce vykoupení k nim obrátil. Slib splněn o letnicích. Apoštolové byli shromážděni okolo 3. hodiny (o 9. ráno) a modlili se společně. „I stal se rychle zvuk s nebe jako přicházejícího prudkého větru a naplnil všechn dům, kdež byli sedíce. I ukázali se jim rozdělení jazykové jako oheň a posadil se na každého z nich: a naplnění jsou všichni Duchem svatým a počali mluvití rozličnými jazyky“. Petr, hlava apoštolů, předstoupil před židy, kteříž se byli venku shromáždili. A vysvětloval jim, že týž Ježíš, kterého ukřižovali a který vstal z mrtvých, je jejich Pánem a Vykupitelem, v něhož mají věřiti. Řeč jeho byla tak požehnaná, že se jich tři tisíce dalo pokřtiti. Brzy nato šel Petr s Janem do chrámu. Tam uzdravil Petr ve jménu Ježíšově chromého od narození. Po zázraku tom žádalo ještě pět tisíc židů křest. Z obrácených v Jerusalemě a okolí povstala první křesťanská obec, církev. — —

Slavnost nejsvětějšího Vykupitele

ustanovila církev sv. na 23. října a na III. neděli v červenci.

Církev předvádí nám v ty dny osobnost a celé dílo vykupitelské či spásitelské Ježíše Krista, že totiž byl Bohem a spolučlověkem, a že působil jako král založením církve katolické, jako učitel všech národů a jako velekněz, který se obětoval na kříži a obětuje dosud při mši svaté.

Rozdíl v pojmenování Ježíše Krista „Spasitelem“ nebo „Vykupitelem“ spočívá v tom, že slovo „Spasitel“ znamená více účel jeho vtělení, slovo „Vykupitel“ cenu, kterou nás spasil.

Nejsvětějšímu Vykupiteli zasvěcena je kaple v nemocnici v Mikulově (spolu též čtrnácti svatým pomocníkům).

Nejsvětějšímu Spasiteli zasvěceny jsou v brněnské diecesi kaple : v ústavu slepých v Brně (farnost sv. Tomáše), v Brtnickách (farnost Opatov) a veřejná kaple ve Sloupě. —

Modlitba církevní k nejsvětějšímu Vykupiteli.

A n t i f o n a Aj, tento jest Bůh náš, očekávali jsme ho, a vysvobodil nás: obdrželi jsme ho; plesati a veseliti se budeme v spasení jeho, alleluja!

V. Pane, útočiště učiněn jsi nám.

R. Od národu do národu.

M o d l i t b a : Bože, jenž jsi Jednorozeného svého Vykupitelem světa ustanovil a skrze něho, jenž smrt přemohl, nás milosrdně pro život napravil: propůjč, abychom, dobrodiní ta si připomínající, k Tobě stálou láskou lnouti a ovoce téhož vykoupení obdržeti zasloužili. Skrze téhož Pána

„Dobrá knížečka“ od Kašpara Dundy.

Tři korunky o lásce Pána Ježíše k nám,

jež zračí se v celém životě jeho.

(Hodí se i ke mši svaté. — V. říká vždy jeden, R. všichni.)

„Těch, kteří usilovnou prací snaží se poznati člověka a svět, velmi mnoho jest; pramálo však těch, kteří se snaží poznati Syna Božího. Zapřisaháme všechny křesťany, co jich na světě, aby se, co nejvíce mohou, přičinili, by Spasitele svého poznali, jaký jest . . . a celou duší božskému Spasiteli vděčni byli. Kterí jej opouštějí, již tím sami sebe ve slepé vášni v záhubu vrhají a zároveň způsobují, seč jsou, aby společnost lidská, velikou jsouc zmítána bouří, opět klesla ve spoustu zla a pohromy, které Spasitel podle lásky své od ní odvrátil“. „... V duše národů vrývá pravou známost Ježíše Krista, a písmem i slovem objasňovati jeho lásku, dobrodiní a zřízení: to pokládejte za nejpřednější úkol svůj. . .“ „I není v žádném jiném spasení“. (Sk. 4. 12). Kristus „moc Boží a Boží moudrost“, (I. Kor. 1.). „cesta, pravda i život“. (Jan 14.). . . Tak napomíná a poučuje nás svatý Otec Lev XIII. (Cf. Encyklika 1. listopadu 1900). Budeme tedy rozjímati o lásce Pána Ježíše k nám.

I.

1. V. Člověk po hříchu hynul a měl zahynouti na věky. Syn Boží se smiloval. Sstoupil s nebe, aby učinil nápravu a člověka spasil. A hle! „Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali!“ (Jan 1.); šel tedy do chlěva mezi zvířátka! „Lišky doupata mají a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.“ (Luk. 9.) Leží v jesličkách; trpí nedostatek, zimu, opovržení . . . pro člověka. Pán Ježíš, Bůh a spolu člověk, král věčné slávy, věčná moudrost, svatost a dobrota, nevinný Beránek Boží!

R. Všecky nás měl na paměti, všecky nosil v srdci svém; všecky nás miloval, za všecky se obětoval. (Ef. 5, Gal. 2). „Sladké srdce Ježíšovo, budiž mou láskou!“ (Odpustky 300 dní pokaždé.)

2. V. Osmého dne po svém narození, jak zákon žádal od hříšníkův, které Pán Ježíš spasiti chtěl (I. Tim. 1., 15), podrobil se obřízce a vycedil poprvé svou předrahou krev za viny naše. Pán Ježíš, Bůh a spolu člověk, král věčné slávy, věčná moudrost, svatost a dobrota, nevinný Beránek Boží!

R. Všecky nás měl na paměti, všecky nosil v srdci svém; všecky nás miloval, za všecky se obětoval! . . . „Sladké srdce Ježíšovo, budiž mou láskou!“ (A tak se končí a odpovídá vždy i při následujících odstavcích.)

3. Dne čtyřicátého po svém narození nesen jest do chrámu a tam se svolením své přesvaté matky jest pro spásu celého světa obětován: Pán Ježíš, Bůh a spolu atd.

4. V. Ukrutný Herodes chce Pána Ježíše zabít, tak jako zabil mnoho nevinátek; ale ještě nepřišla hodina jeho; ještě nevykonal, co mu Otec nebeský uložil (Jan 17.); proto nyní umřítí nesmí! I utíká v noci do Egypta: Pán Ježíš, Bůh a spolu.

5. V. Ve dvanácti letech jde na slavnost do Jerusalema; tři dni se zdržel ve chrámě; musil býti v tom, což Otce jeho jest. (Luk. 2). Pán Ježíš Bůh a spolu

6. V. Třicet roků jest rodičům svým poddán, vede život skrytý; po 30 roků napřed sám koná, čeho od nás žádá: Pán Ježíš, Bůh a spolu . .

7. V. Šel za sv. Janem, vzav hříchy naše na sebe, a jakoby byl obyčejný hříšný člověk, dal se od něho v řece Jordáně pokřtiti; hříšníky měl i tu na paměti: Pán Ježíš Bůh a spolu

8. V. Čtyřicet dní a nocí se na poušti postí, tak jako největší kající, snáší i pokušení ďábelská pro spásu Adama, pro spásu celého světa: Pán Ježíš Bůh a spolu

9. V. Chodil ve své vlasti s místa na místo, učil utěšitelným pravdám, které věřiti, a překrásným ctnostem, které konati máme; a všude jen dobře činil: Pán Ježíš, Bůh a spolu .

10. V. „Já jsem cesta, pravda a život. Pojdtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím, a naleznete odpočinutí duším svým. Toho, kdož ke mně přijde, nevyvrhnu ven“ (Jan 14, Mat. 11, Jan 6), volal ke všem: Pán Ježíš, Bůh a spolu . .

11. V. Tisíce lidí nasýtil několika chleby a rybičkami dvakrát, uzdravoval slepé, hluché, kulhavé, malomocné, nemocné všeho druhu a i mrtvé křísil: Pán Ježíš, Bůh a spolu . .

12. V. Ujímal se hříšníků, vyhledával jich, jedl s nimi, a vida jejich víru, pokoru a kajícnost, odpouštěl jim. „Nepotřebujíť zdraví lékaře, ale nemocní; nepřišel jsem volat spravedlivých, ale hříšných; neboť neposlal Bůh Syna svého na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze něho“ (Luk. 15, Mat. 9, Jan 3), říkal: Pán Ježíš . .

13. V. Jsa prací a kázáním již unaven, bavíval se s dětmi; často brával děti do náručí, objímal je a vkládal na ně ruce, dával jim požehnání. „Nechtež dítek přijíti ke mně a nebraňte jim; nebo takových jest království Boží. Amen, pravím vám, neobráte-li se a nebudete-li jako maličká pacholata, nevejdete do království nebeského. A kdo by přijal jedno takové pachole ve jménu mém, mne přijímá; kdo by pak pohoršil jedno z maličkých těchto, jež ve mne věří, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov oslí na hrdlo jeho a on pohřžen byl do hlubokosti mořské“ (Mar. 10, Mat. 18, 19), tak jednal a napomínal: Pán Ježíš .

14. V. „Všecko, cožkoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim. Milujte (i) nepřátele své, dobře činite těm, kteříž vás nenávidí. Nebo milujete-li (toliko) ty, kteří vás milují, jakou odplatu míti budete? Zdaliž i publikáni téhož nečiní?“ (Mat. 7, 5.), káže důtklivě: Pán Ježíš .

15. V. Když na poušti tisíce lidu nasýtil několika chleby a lidí se divil, řekl jim: „Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sstoupil. Bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky; a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, (jež vydáno) za život světa“ (Jan 6) ujišťoval: Pán Ježíš

16. V. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm, a kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný; a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Amen, amen, pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života“ (Jan 6. 15), dokládal tak jasně a důrazně: Pán Ježíš . . .

17. V. Pán Ježíš se mnoho modlil. Všichni evandelisté o tom vypravují. Když byl lid poučil, nemocné uzdravil, hříšníkům ulehčení zjednal a dítky domů propustil: chodíval zvláště rád na horu Olivetskou. Tu modlíval se za lid často celou Boží noc, takže apoštolé a lid proto velice dojatí byli. „Bdětež a modlete se — každého času — abyste nevešli v pokušení. Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno“ (Luk. 6, 12; 21, 36, 37; Mat. 26, 41), odpovídá a i nás napomíná: Pán Ježíš . . .

II.

18. V. Lid za Pánem Ježíšem odevšad se jen hrnul; závistiví fariseové a zákonníci měli na to zlost. „Co učiníme?“ pravili. „Neb tento člověk činí mnohé divy. Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho!“ (Jan 11). A věda, že ho chtějí zabít, a že přišla již hodina jeho, předpověděl dopodrobna učedníkům celé umučení své a dodal, že třetího dne zase vstane z mrtvých. A když lid jerusalemský nad ním plesal, volaje: „Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný král israelský! Hosanna na výsostech!“, co činí Pán Ježíš? Vida město, plakal nad ním, řka: „Ó, kdybys bylo i ty poznalo, a to (aspoň) v tento den tvůj, co tobě jest k pokoji!“ (Luk. 19.). — „Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát jsem chtěl shromážditi syny tvé, jako slepice shromažďuje pod křídla kuřátka svá, a nechtěl jsi!“ (Mat. 23). A vešel do chrámu, dojat byl ještě více, vida, že i kostel jest peleší lotrovskou! I počal vymítati prodávající a kupující v něm. A ač dobře věděl, že ho fariseové chtějí zabít, učil ještě každý den v chrámě. Jaká to šlechetnost! Zapomíná na sebe; spasiti chce všecky; i na mne myslí: Pán Ježíš

19. V. Když naposled se svými učedníky beránka velikonočního jedl, řekl: „S toužebností žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, prve než bych trpěl“. (Luk. 22.) Pak vstal, složil svrchní roucho své a vzal bílý šat i přepásal se. Nalil vody do měděnice a umýval nohy apoštolům a utíral je šatem, kterým byl přepásán. Apoštolé trnuli a žasli nad pokorou a láskou Pána Ježíše. „Poněvadž já, Pán a Mistr, umyl jsem nohy vaše, i vy máte jeden druhého nohy umývati. Příklad zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, tak i vy činili“ (Jan 13), doporučil: Pán Ježíš .

20. V. Při této poslední večeři pak, právě tu noc, ve které zrazen byl, vzal chléb do svých svatých rukou, požehnal jej a pravil nad ním: „Totůž jest tělo mé“. Podobně vzal i kalich s vínem, požehnal jej a pravil nad ním: „Totůž jest krev má Nového Zákona“. Obojí dal pežívati apoštolům a dvakráte jim doporučil: „To čiňte na mou památku!“ Tak proměnil Pán Ježíš chléb ve své nejsvětější tělo a víno ve svou nejsvětější krev, ač způsoby chleba a vína nezměněny zůstaly: a zároveň dal apoštolskému sboru rozkaz

a moc, až do skonání světa, „dokavad (k soudu) nepřijde“, aby činili totéž, co činil sám: Pán Ježíš . . .

21. V. „V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové: jdu, abych vám připravil místo; a zase přijdu a vezmu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli. A já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy — nenechám vás sirotků“ — (Jan 14.), těšil po ustanovení nejsv. svátosti a po jejich prvním svatém přijímání apoštoly: Pán Ježíš

22. V. „Přikázání nové dávám vám: abyste se milovali vespolek, jakož (já) jsem miloval vás. Totot jest přikázání mé, abyste se vespolek milovali, jakož (i já) jsem miloval vás. Toto přikazuji vám, abyste se vespolek milovali“ (Jan 13; 15.), napomínal dále důtklivě: Pán Ježíš . . .

23. V. Modlil se za Petra, aby nezhylnula víra jeho a on potvrzoval bratří svých; modlil se za ostatní apoštoly, aby byli svorní a žádný z nich mimo Jidáše nezahynul; modlil se i za všechny ty, kteří skrze slovo jejich uvěří v něho, a aby i oni všichni jedno byli. „Otče, chci, aby kde jsem já, i oni se mnou byli, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal“ (Luk. 22, Jan 17.), úpěnlivě prosil Otce: Pán Ježíš . . .

24. V. Konečně šel se svými apoštoly na horu Olivetskou do zahrady Gethsemanské. Tu počal se rmoutiti a teskliv býti, i řekl: „Smutnáť jest duše má až k smrti!“ I padl na tvář svou a modlil se, řka: „Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne; avšak ne má vůle, ale tvá buď!“ I učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zemi. (Mat. 26, Luk. 22). Smrtnou úzkost trpěl již tenkrát i pro nás: Pán Ježíš . . .

25. V. Pilát, ač nenašel viny na něm sám, ani Herodes, chtěje ukojiti zuřivost svedeného lidu, dal nevinného Pána Ježíše hrozně, bolestně a hanebně zbičovati (Jan 19). Jeho krev řine se ze sterých ran a zbarvuje do kola zemi. Hanbí se, bolest má hroznou; ale ani slovíčkem nenařiká. Mnohou ránu vytrpěl u sloupu i za mne: Pán Ježíš . . .

26. V. Byv odvázan ohlíží se Spasitel po svém šatě. Sedl si, nebo pro bolest státí nemůže. Přikryv se nuzně, pláče krvavé slzy! Dábelští lotři však nedali mu pokoje. Z krvácejícího těla šaty mu zase svlekli a „přiodili jej pláštěm šarlatovým, a spletše korunu z trní, vstavili ji na hlavu jeho“. Proudem tekou krvavé krůpěje po tváři jeho. Třtinu mu dali do spoutaných rukou. Na posměch ohýbají před ním kolena, volajíce uštěpačně: „Zdráv buď, králi židovský!“ A hle! Co činí ještě? Žezlo třtinové mu z rukou vytrhují a bijí ho jím do jeho svaté, trním ovinuté a tak bolavé hlavy! — I plvají naň a dávají mu políčky! (Mat. 27, Jan 19.). Ó jak pečlivě bylo toto svaté tělo Páně za dětství jeho chováno od panenské jeho matky! Jak pečlivě bděla nad jeho svatou hlavinkou, očkama, jeho nejkrásnější tváří! Avšak jakou potupu nyní trpí: Pán Ježíš . . .

27. V. Když Pán Ježíš tak hrozně ztrýzněn byl, neměli židé na tom dosti; dotírali tak dlouho na Piláta, až ho k smrti odsoudil. „Nevinent jsem já krví Spravedlivého tohoto; vy vizte!“ (Mat. 27) omlouvá se Pilát. Soud to na světě nejnespravedlivější!

Pán Ježíš mlčí, trpí, myslí i na nás, chce umřítí za hříšníky (I. Tim. 1, 15; I. Kor. 15, 3): Pán Ježíš . . .

28. V. I pojali žoldnéři Pána Ježíše, svlekli s něho potupný plášť a oblekli ho opět v roucho jeho (Mar. 15, Jan 19); i vložili kříž na ramena jeho. Kříž byl těžký a Pán Ježíš tak bolavý! Padá pod tíží jeho několikrát. Všude, kudy se ubíral, cesty svou předrahou krví zbarvil . . . Ztýraná jeho podoba pohnula již i Piláta k útrpnosti. Jak pak teprve bylo Marii, jeho přemilé matce, když se s ním setkala a tak zuboženého viděla! Pán Ježíš mlčí, trpí, myslí na nás, chce umřítí za hříšníky: Pán Ježíš . . .

29. V. Jsa ustavičně bit a tupen, konečně kříž svůj dovlekl na příkrou horu Kalvarii. (Jan 19). I připravili mu novou nevyslovitelnou bolest: Se šatů ho nectně svlekli! Ó jak se styděl Pán Ježíš, nejčistější panic, před tolika lidmi! Víno smíšené s myrrhou a žlučí k pití mu podávali. To mu dali na jeho náрек: „Žízním!“ .
„Učiněn jsem v posměch všemu lidu svému“, nařiká u proroka (Pláč Jer. 3, 14), nyní však mlčí, pláče krvavé slzy, trpí a chce umřítí za hříšníky; myslí na nás; trpí i za mou nestydatost, mlsnost a nestřídmost: Pán Ježíš . . .

30. V. Nejohrovnější bolest však mu připravili, když ho křižovali. Tři hodiny visí živý na kříži mezi nebem a zemí, a krev jeho v proudech stékala na zemi. Hrozná bolest má na rukou, na nohou, na hlavě, na celém těle; a ještě větší na duši. A přece myslí jen pořád na hříšníky: „Otče, odpusť jim; neboť nevědí, co činí!“ Ujímá se lotra; své přemilé matce poroučí, aby byla matkou všem; za všechny koná „v slzách“ vroucné, „ponížené prosby“ k Otci, a „vyslyšen jest pro svou uctivost“ (Luk. 23, Žid. 5, 7): Pán Ježíš . . .

31. V. Jaká to zlomyslnost! Již byl mrtvý Pán Ježíš, a ještě mu nedali hříšníci pokoje. Kopím probodli jeho nejlaskavější, nejsvětější srdce! Ale božství jeho tím nezabili. Dobře tedy o tomto hrozném nevděku věděl a velmi bolestně jej pocítil: Pán Ježíš

III.

32. V. „Já jsem pastýř dobrý; dobrý pastýř nechává devadesátí devíti na poušti a jde po té ovci, kteráž se byla ztratila; dává i život svůj za ovce své. Mámeť i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivéstí a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř; nebo Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo“. (Jan 10; Luk. 15. 19). Tak mluvil, tak jednal: Pán Ježíš . . .

33. V. „Pojďtež ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím, a naleznete odpočinutí duším svým. A kdožkoli ke mně přijde, já žádného nevyvrhnu“. Tak volá ten pastýř dobrý ustavičně skrze svou svatou církev, „kteráž dobyl svou krví“, a ve které svátostně přebývá po všechny dni a noci, a přebývatí bude až do skonání světa; nebo „za všechny umřel“, za všechny svou předrahou krev vycedil, „všecky spasití chce“ (Mat. 11; Jan 6; Skut. 20; Mat. 28; II. Kor. 5; I. Tim. 2): Pán Ježíš . . .

34. V. „Obětován jest, protože sám chtěl“. (Is. 53, 7.). „Za všechny umřel Kristus a z mrtvých vstal“ (II. Kor. 5, 15.), a chce,

„abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli“ (I. Petr 2, 24), a všichni také „spolu s ním živi byli“ (I. Sol. 5, 10) v slávě Otce jeho. „On jest obět slitování za hřichy naše, a netoliko za naše, ale i za hřichy všeho světa“ (I. Jan 2, 2.). „Jedenť jest zajisté Bůh, jeden také prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, kterýž dal sebe samého na vykoupení za všechny“. (I. Tim. 2, 5. 6). Toto vykoupení všem přivlastniti a „všecky spasiti chce“ hlavně pomocí apoštolův a jejich nástupců; proto po tři léta největší měl péči o své apoštoly a za ně se také modlil nejvíce: Pán Ježíš . . .

35. V Vstav pak, jak předpověděl, třetího dne z mrtvých, ještě po čtyřicet dní zvláště a nejvíce se obíral (Sk. ap. 1, 3) s apoštoly a vyzbrojil je, a v nich i všecky jejich nástupce, toutéž mocí, jakou sám měl: „Pokoř vám! Jako mne poslal Otec, i já posílám vás. Přijměte Ducha svatého. Kterýmž odpustíte hřichy, odpouštějíť se jim, a kterýmž zadržíte, zadržány jsou“, řekl apoštolům všem; a Petrovi již dříve: „Ty jsi Petr (to jest skála), na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou. Já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá, a ty někdy, obrátě se, potvrzuj bratří svých“. A nyní po svém vzkříšení dodal: „Pasiž beránky mé Pasiž ovce mé!“. (Jan 20; Mat. 16; Luk. 22; Jan 21); nebo „za všechny umřel i z mrtvých vstal“, za všechny svou předrahou krev vycedil, „všecky spasiti chce“: Pán Ježíš .

36. V. A když před svým odchodem do nebe s apoštoly šel naposledy na horu Olivetskou, doporučil jim: „Jdouce po všem světě — až do posledních končin země — kaďte evangelium všemu stvoření — učte všecky národy, křtíce je ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám“. A proč tak učinil? Protože dobrý jest, „za všechny umřel i z mrtvých vstal“, za všechny svou předrahou krev vycedil, „všecky spasiti chce“. (Mat. 16; Mat. 28; Sk. ap. 1.; I. Tim. 2) Pán Ježíš . . .

37. V. A jak těšil apoštoly před svým umučením, že nenechá jich sirotkův a že opět z mrtvých vstane a že ho opět uzří: tak těšil Pán Ježíš své apoštoly nyní, když se s nimi loučil, ještě více. Poslední slovo, které tu promluvil k nim a zároveň k nám, bylo: „Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa!“ (Mat. 28). . . . Je s námi Pán Ježíš jakožto Bůh, je s námi však i jakožto člověk, s nezkrácenou mocí, láskou a dobrotivostí, jak se ukazoval apoštolům, hříšníkům, dítkám, bez rozdílu všem; ač pod jinou způsobou, je s námi v nejsvětější svátosti, je s námi při mši svaté, zvláště je s námi a přebývá v nás, kdykoliv jdeme k sv. přijímání; je s námi, hledá nás, „všecky spasiti chce“ Pán Ježíš . . .

(Končí se): V. Všecky nás měl na paměti, všecky nosil v srdci svém: všecky nás miloval, za všechny se obětoval. A činí tak dosud ve své svaté církvi, v nejsvětější svátosti. A za to za všecko my svému přemilému Spasiteli a budoucímu soudci budeme snad ještě spláceti nevšímavostí, nevděkem, bolestnými urážkami, abychom přec zahynuli a spasení nebyli jako Jidáš! ?

R. Žádný hřích, žádný nevděk již! . . Kristus Pán nás miloval a za nás se obětoval, Kristus Pán nás miluje a za nás se obě-

tuje dosud ! I my ho chceme milovati a za něho se obětovati !

Nejsvětější srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi.

Růženec čili korunka

ke cti 33 let věku Pána Ježíše na zemi.

*Racc. Tento růženec, zvaný růžencem Páně, protože se modlí ke cti a chvále Ježíše Krista, skládá se z 33 „Otčenášů“ na památku a uctění 33 let, které žil zde na světě. Ke cti jeho pěti svatých ran připojuje se 5 „Zdrávas Maria“ a růženec se ukončí jedním „Věřím v Boha“. Při modlení jednotlivých „Zdrávasů“ a „Otčenášů“ mají se rozjímati tajemství života, utrpení, smrti atd. Pána našeho Ježíše Krista. V jakém pořádku jednotlivé „Zdrávasy“ a „Otčenáše“ po sobě následují, jakož i způsob, jímž jednotlivá tajemství lze rozjímati, udáno podrobně dole. — Papež Klement X. udělil brevem *De salute gregis Dominici* ze dne 20. července 1674 k růženci tomu přemnoho odpustků, z nichž pouze uvádíme: Plnomocné odpustky jednou za měsíc tomu, kdo se jej po celý měsíc modlí. Podmínky Zpověď, svaté přijímání a modlitba na úmysl sv. Otce. Při modlení této korunky musí se však užívati růžence, jenž jest svěcen od mnichů kamaldulenských, anebo d kněze, jenž od sv. Otce obdržel k tomu zvláštní povolení. Obyčejná plná moc světit křížky, růžence atd. s papežskými odpustky nestačí.*

Ve jménu Otce i Syna atd.

V z b u z e n í l í t o s t i Ó nejlaskavější Ježíši, srdečně lituji, že jsem Tebe, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro, svého Boha a Spasitele, kdy hříchy svými urazil. Opravdové činím předsevzetí, se polepšiti a Tebe nade všechno milovati.

P r v n í d e s á t e k.

Archanděl Gabriel zvěstuje nejblahoslavenější Panně Marii vtělení Syna Božího v jejím nejčistším životě. Zdrávas Maria.

1. Vtělený Syn Boží narodiv se z Marie Panny leží v jeslích. Otče náš.

2. Andělé se radují prozpěvující Sláva na výsostech Bohu! Otče náš.

3. Pastýřové, jimž andělé narození jeho zvěštovali, klanějí se jemu. Otče náš.

4. Osmého dne jest obřezán a nazváno jméno jeho Ježíš. Otče náš.

5. Tři králové se mu klanějí a obětují mu zlato, kadidlo, myrrhu. Otče náš.

6. Jest obětován ve chrámě a předpověděn za Spasitele světa. Otče náš.

7. Herodesem pronásledovaného nesou do Egypta. Otče náš.

8. Nenaleznuv ho, Herodes povraždil nevinné děti. Otče náš.

9. Svatý Josef a Matka jeho nesou ho zpět do Nazareta. Otče náš.

10. Dvanáctiletý Ježíš rozmlouvá s učiteli ve chrámě. Otče náš.

(Modlí-li se růženec za zemřelé, přidává se: Odpočinutí věčné dej jim, Pane, atd.)

D r u h ý d e s á t e k.

Ježíš poslušen nejblahoslavenější Panny, Matky své a svatého Josefa. Zdrávas Maria.

1. Když mu bylo 30 let, pokřtěn jest svatým Janem v Jordáně. Otče náš.

2. Postiv se 40 dní na poušti, přemohl pokušitele ďábla. Otče náš.
3. Zachovává a káže svůj svatý zákon života věčného. Otče náš.
4. Volá k sobě učedníky, kteří hned zanechávají všeho a následují ho. Otče náš.
5. Činí první zázrak, proměňuje vodu ve víno. Otče náš.
6. Uzdravuje nemocné, napravuje údy chromým, vrací zrak slepým, sluch hluchým a život mrtvým. Otče náš.
7. Obrací hříšníky a hříšnice a odpouští jim hříchy. Otče náš.
8. Pronásledován židy až na smrt, netrestá jich, nýbrž mírně je napravuje. Otče náš.
9. Proměňuje se na hoře Tábor před Petrem, Jakubem a Janem. Otče náš.
10. Vjíždí na oslici vítězně do Jerusalema a vyhání z chrámu kupce, kteří chrám znesvěcují. Otče náš.
(Odpočinutí věčné atd.)

T ř e t í d e s á t e k.

Pán Ježíš se loučí s nejsvětější matkou svou, dříve než jde vstříc smrti, aby nám věčnou spásu zjednal. Zdrávas Maria.

1. Slaví poslední večeři velikonoční a umývá nohy apoštolům. Otče náš.
2. Ustanovuje nejsvětější svátost oltářní. Otče náš.
3. Modlí se v zahradě, potí se krví a přijímá útěchu od anděla. Otče náš.
4. Zrazen od Jidáše polibkem, jest jat a svázán jako veliký zločinec. Otče náš.
5. Jest křivě obžalován, poličkován, uplván a všemožně urážen před čtverými soudci. Otče náš.
6. Patří laskavě na Petra po trojím zapření a obrátí ho, zatím co Jidáš v zoufalství se oběsí a věčné smrti propadne. Otče náš.
7. Jest u sloupu ukrutně bičován nesčíslnými ranami. Otče náš.
8. Trnám korunovaného ukazují lidu křičícímu: Ukřižován buď, ukřižován buď. Otče náš.
9. Odsouzen na smrt nese v největších bolestech těžký kříž na horu Kalvarii. Otče náš.
10. Ukřižován mezi dvěma lotry, po třech hodinách nejbolestnějšího smrtelného zápasu umírá; bok jeho kopím proboden, on pak pochován jest. Otče náš.
(Odpočinutí věčné atd.)

Z a k o n ě n í.

Ježíš třetího dne slavně z mrtvých vstav, navštíví především Marii, nejsvětější matku svou. Zdrávas Maria.

1. Zjevuje se Mariím a poroučí jim, aby oznámily apoštolům, že ho viděly vzkříšeného. Otče náš.
2. Zjevuje se apoštolům, ukazuje jim své rány a dovoluje Tomášovi, by se jich dotkl. Otče náš.
3. Čtyřicátého dne po svém z mrtvých vstání požehnáv svaté Matce, Marii Panně, a všem svým apoštolům, vstupuje na nebesa. Otče náš.

Nyní prosme Pannu Marii, by nám též vyprosila požehnání svého božského Syna Ježíše Krista nyní i v hodinu smrti naší. Zdrávas Maria.

(Odpouchnutí věčné atd.)

Věřím v Boha atd. ke cti sv. apoštolů.

Trojí obětování zásluh Pána Ježíše nejsvětější Trojici.

1. Obětujeme nejsvětější Trojici zásluhy Ježíše Krista na poděkovanou za nejdražší krev, již vycedil v zahradě za nás; a pro jeho zásluhy prosíme Velebnost Boží, by nám odpustil naše hříchy.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci.

2. Obětujeme nejsvětější Trojici zásluhy Ježíše Krista na poděkovanou za nejdražší smrt jeho, již vytrpěl za nás na kříži; a pro zásluhy jeho prosíme Velebnost Boží, aby nám odpustil tresty, jich jsme zasloužili hříchy svými.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci.

3. Obětujeme nejsvětější Trojici zásluhy Ježíše Krista na poděkovanou za jeho nevýslovnou lásku, s kterou sestoupil s nebe na zemi, aby na se vzal tělo lidské a trpěl a zemřel za nás na kříži; a pro zásluhy jeho prosíme Velebnost Boží, aby po smrti přivedl naše duše do věčné slávy.

Otče náš. Zdrávas Maria. Sláva Otci.

Odpustky 100 dní pokaždé získá, kdo tato tři obětování za šťastnou hodinku se pomodlí; plnomocné odpustky jednou za měsíc v libovolný den ku konci měsíce, kdo se je modlí každý den po celý měsíc. Podmínky: Zpověď, svaté přijímání a modlitba na úmysl svatého Otce. Lev XII. dne 21. října 1823 a Pius IX. 18. června 1876.

Zbožné povzdechy.

Spasiteli světa, smiluj se nad námi!

Racc. Odpustky 50 dní jednou za den (i pro duše v očistci). Lev XIII. dne 21. února 1891.

Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně (i pro duše v očistci). Lev XIII. dne 27. února 1886.

Ježíši, Bože můj, nade všecko Tě miluji!

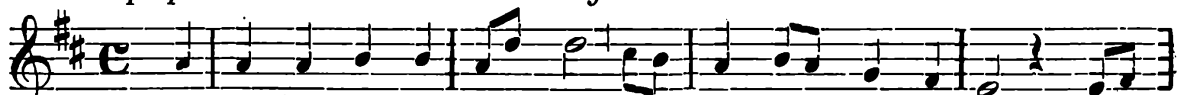
Racc. 50 dní odpustky pokaždé (i pro duše v očistci). Pius IX. 7. května 1854.

Písně o Ježíši Kristu.

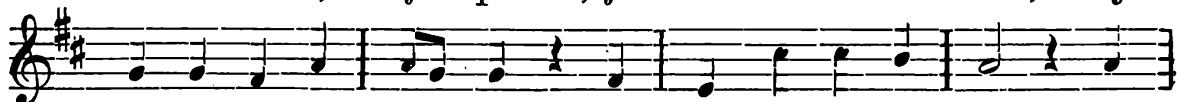
14. Mešní píseň.

Slova přepr. J. P.

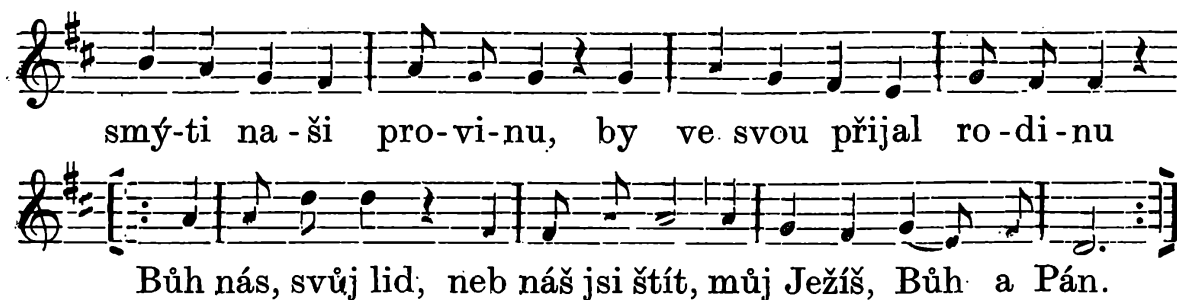
Kyrie.

Ó Je-zu, mo-je spá-so, jenž srd-ce k so-bě zveš, Ty

ne-beš věčná krá-so, kam věr-né u-ve-deš, rač

Gloria. O Jezu, nebes králi, - jenž trpěls v pokoře, - zpěv Tvoji cti a chvály zní v světa prostore. Ježž slaví v nebi andělé - i hlasy ptácat veselé, [: buď od nás ctěn - a veleben můj Ježíš, Bůh a Pán. :]

Graduale. O Jezu, Slovo věčné, Ty osvěcuješ nás. Kéž moje srdce vděčné vždy zná Tvé pravdy hlas, se věrně za ní ubírá, kde nebes bránu otvírá [: náš Učitel, náš Spasitel, můj Ježíš, Bůh a Pán ! :]

Credo. O Jezu, věřím v Tebe a pevně vyznávám, - že sstoupiv pro mne s nebe, - mne vedeš v blaha chrám. - O víro, kotvo naděje, kéž duše s tebou dospěje, - [: kde dá se zřít - a slávou stkvít - můj Ježíš, Bůh a Pán. :]

K obětování. O Jezu, bys vin tíži s nás bídných, hříšných sňal, sám na potupném kříži jsi sebe v obět dal. - Chléb jenom s vínem k oběti kněz Tobě za to posvětil. - [: Ten přimi dar, - vzněť lásky žár, - můj Ježíš, Bůh a Pán ! :]

Sanctus. O Jezu, nad vše svatý, náš Bůh a Hospodin, - ježž v nebi láskou vzňatý ctí zpěvem cherubín. S ním spojuji svůj slabý hlas, pět budu vše-

chen žití čas - [: dík, slávy čest, jichž hoden jest můj Ježíš, Bůh a Pán ! :]

Po pozdvihování. O Jezu, ve svátosti - jsi sstoupil na oltář, chléb, víno Tebe hostí, - Tvou svatou kryje tvář. Ač Tebe okem nezříme, - přec pevně srdcem věříme, [: že s námi dlíš - a na nás zříš, můj Ježíš, Bůh a Pán ! :]

Agnus. O Jezu, Boží Synu, - Tys obětí se stal, bys, shladě naši vinu, nám život věčný dal. O, čistý Boží Beránku, mé duše vejdi do stánku - [: a s ní se spoj, - jí rány zhoj! Můj Ježíš, Bůh a Pán. :]

K přijímání. O Jezu, v srdce moje rád, s láskou zavítej, a vzácná milost Tvoje v něm pro ráj rozkvítej, - bych po marnostech nepráhl, bych blaha, štěstí dosáhl, [: jímž vládneš sám a chystáš nám, můj Ježíš, Bůh a Pán ! :]

Ke konci. Tvé, Jezu, požehnání - mne chraň a v dobrém sil, - bych věrně, bez ustání - Tě miloval a ctil, bych, kde sám slávu věčnou máš, - jíž s Otcem, Duchem požíváš, [: též podíl měl a věčně pěl můj Ježíš, Bůh a Pán ! :]

15. Láskou ti plám, sloužit ti ždám.

(Dříve : Miluji Tě, velebím Tě)

Slova upravil J. P. — Nápěv u Št.

1. Láskou Ti plám, sloužit Ti ždám, přemi-ly můj Je-ží - ši.
Po-zdra-vu - ji, o - sla-vu - ji Tě, jenž jsi Pán nej-vyš-ší.

Když Tě mám, vše-cko mám, svě-tem vším po - hr-dám,

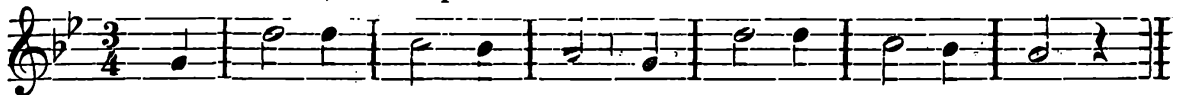
du - še má k To-bě v kaž-dé lne do - bě.

2. Kdo má jen hled pro tento svět, - pro pozemské marnosti, ať si je má, jak je svět dá, oplývá zde radostí. Pro sebe od Tebe - žádám žít pro nebe, - ctností se stkvíti, milým Ti býti.

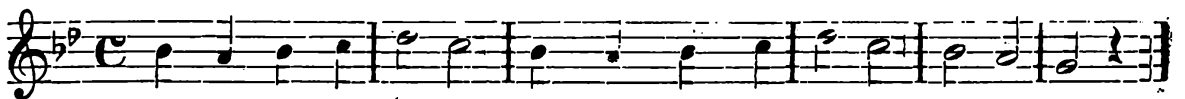
3. Ze statků všech jeden mi nech, - žádám si z nich Tebe jen. Milost mi dej, duši mé vlej, - budu v ní vždy spokojen. - Račiž pak dopřáti - k Tobě se dostat, - v nebi Tě věčně milovat vděčně.

16. Ó Jezu, kéž Tvé dílo vykoupení také mně jest ke spáse.

Slova z kanc. olom.¹⁾ — Nápěv ze Št.

1. Ó Je-zu mi-lost - ný, mé spá-sy žá-dost - ný,

uslyš, blaha zdroji, povzdech prosby mo-jí ža-lost-ný.

2. Tys na zem sestoupil, bys mne z vin vykoupil; pro mne sama sebe - o krásné jsi nebe - oloupil.

jsi haněn, mojí byl jsi zraněn provinou.

3. Bys přivedl k životu mou hříšnou nicotu, cestou přeholestnou kráčíš na nečestnou Golgotu!

6. Shlaď pro své bolesti - trest mojih neřestí! - Sloužit choi jen Tobě - v blaha dnech i v době - neštěstí.

4. Tam peklo potíráš - a nebe otvíráš; pod mých hříchů tíží na potupném kříži umíráš.

7. Tvůj kříž mne oblažuj, Tvá krev mne zavražuj; rána mne v Tvém boku od všech hříšných kroků ochraňuj!

5. Ach, já jsem jedinou - Tvých strastí příčinou; pro mne byl

8. Dej hříchu odolat, - dej láskou plápolat, po púťce pak časné - rač mne v nebe spasné - povolat.

17. Prosba o ochranu v žití i smrti.

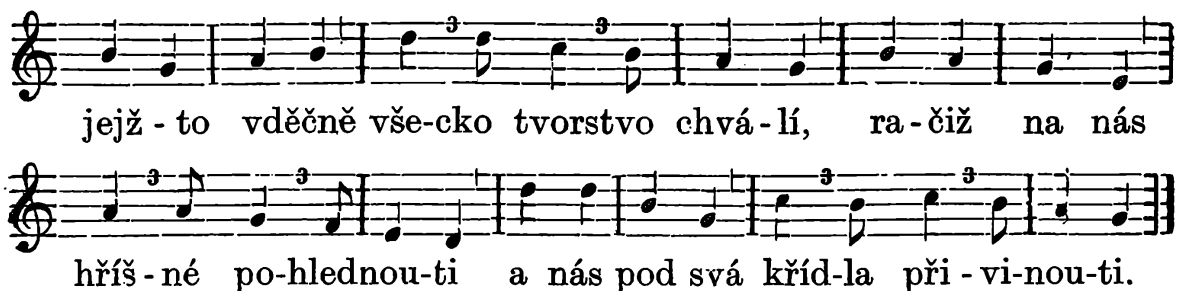
(Dříve : Pane Kriste, Bože věčný.)

Slova upr. J. P. 1906. — Klement Bosák XV.—XVI. stol.

1. Ó Je - zí - ši, Bo - že věč-ný, vše-mo-hou-cí Krá-li,

¹⁾ Olomouckého kancionálu použito bylo s dovolením kníže-arcibiskupské konsistoře olomoucké ze dne 26. září 1905, č. 13.041, a knihkupectví R. Prombergera v Olomouci ze dne 26. září 1905.

2. Hle, k Tobě se - v neštěstí a hoři utíkáme, - naději svou v Tobě ukládáme, pode štít svůj rač nás, Pane, vzíti, od nepřátel krutých ochrániti.

3. O, pomoz nám, ať Tvůj pokoj vezdy v srdci máme, - tělu, ďáblu, světu odoláme,

dej nám dobře vůli Tvoji znáti, - k pravdě Tvoji srdcem, skutkem státi.

4. A přived' nás - milostí a božskou láskou svojí v království své, věčný blaha zdroji, - uchovej nás ohně, dobrý Pane, - který věčně věkův v pekle plane!

18. Všechno tvorstvo pěj se mnou: Pochválen buď Ježíš Kristus.

Svatoj. kanc. — Plesy duchovní č. 53.¹⁾

2. Pochválen buď Ježíš Kristus, - pochválen buď na věky! - Slunce, měsíc na nebesku, - zlaté hvězdy u svém lesku, - zory slíčnost, duhy krása nechat povždy se mnou hlásá: - Pochválen buď Ježíš Kristus, - pochválen buď na věky!

3. Pochválen buď atd. - Pestré ptactvo u výšinách, - čilé ryby ve hlubinách nechat Tebe, mocný Králi, - s živočichy všemi chváli: - Pochválen buď atd.

4. Pochválen buď atd. Vody, luka, hory s lesem, - ozvěte se pochval plesem, - píseň mou si všichni zvolte, - k slávě Boží zahlaholte: Pochválen buď atd.

5. Pochválen buď atd. - Každou sílu duše svojí - zasvěcují slávě Tvoji, - aby

všecka moje vloha - Tebe ctíla, mého Boha: Pochválen buď atd.

6. Pochválen buď atd. Všecky údy svého těla - obětuji Tobě zcela, - každý čin můj budiž hlásce, - v útlé že Tě chovám lásce. - Pochválen buď atd.

7. Pochválen buď atd. - Každá práce mého stavu - děj se Tobě na oslavu: - Tebe chválit při všem díle - budiž snažná moje píle. - Pochválen buď atd.

8. Pochválen buď atd. - Po ničem již nechci toužit, - leč jen Tobě věrně sloužit; - Ty však, Bože, rač mi dáti - v úmyslu tom pevně státi. - Pochválen buď atd.

¹⁾ Plesů duchovních použito se svolením Benediktinské knihtiskárny v Brně a L. Holaina ze dne 8. března 1905.

9. Pochválen buď atd. - Odstup s lichým, světe, mamem, - s požitků svých luzným klamem! - Tvoje sláva, polní tráva, - pravé blaho Bůh jen dává. Pochválen buď atd.

10. Pochválen buď atd. - Ani v dobách trapné tísně - nezanikne hlas mé písně: - svému bolu na úlevu - hledět budu svého zpěvu: Pochválen buď atd.

11. Pochválen buď atd. - Byť i bouře v divém zmatku zbavila mne všeho statku, - budu, jako lodník vesla, - toho jen se chápat hesla: - Pochválen buď atd.

12. Pochválen buď atd. - Před smrtí až ústa zvadnou, - když i k vzdechům síly zchřadnou, - bude láskou k Tobě vroucí moje srdce ještě tlouci: - Pochválen buď atd.

19. Vždy a do nekonečna zaznívej pozdrav: Buď pochválen Pán Ježíš.

1. Buď po - chvá - len Pán Je - žíš, tak vo - lej ka - ždý hlas, a
du - ši po o svě žíš si vždy - cky v pra - vý čas. Pěj
od dět - ských tak let, tak mo - dli se jak kmet. Buď
po - chvá - len Pán Je žíš, než o - pu stíš ten svět.

2. Ať duše smutek nese, - ať čelo stíní mrak, - ať srdce jásá v plese, - a jasný je tvůj zrak, - vždy sobě připomeň - nejsladší ze všech jmen, - buď pochválen Pán Ježíš, jímž svět byl vykoupen.

3. Když nepřítel tvůj lítý - tě nutí zápasit, - ať zjevný nebo skrytý - chce tebe porazit, - když doráží vždy blíž, tu v pomoc vyslovíš: buď pochválen Pán Ježíš, tím mečem zvítězíš.

4. Až ku tvému kdys loži - smrt stoupne v pozdních dnech, - dlaň na srdce ti vloží, - by ztišila tvůj dech, tu než dáš zemi zpět - své tělo zpráchnivět, buď pochválen Pán Ježíš, - rei ještě naposled!

5. Ať všude se jen zpívá - ten pozdrav nocí, dnem, - jím Boha cherub vzývá, - co stojí před trůnem; - kéž vše se rozplesá, - co jenom ústa má: - buď pochválen Pán Ježíš, - jež chválí nebesa.

6. Co louka květů chová, co stínu dává les, - co ptačích zpěvů znova - se ozve v jarní ples, - ať tolik v nebes říš

- se zpěvů nese výš: - buď pochválen Pán Ježíš, - jenž za nás nes' svůj kříž.

7. Co hvězd se rozžehuje, - když země v klidu spí, - a kolik mraků pluje - do roka po nebi, - ať tolik v nebes stan - se nese se všech stran: - buď pochválen Pán Ježíš - a nad vše milován!

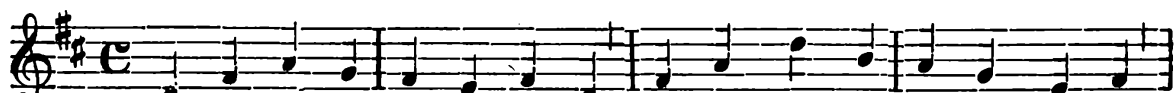
8. Co krupějí déšť dává, - když parnem puká zem, - co rosou květů vstává, - jež vadly úpalem, - ať tolik v šíř a dál - se ozve od hor, skal: - buď pochválen Pán Ježíš, - všech tvorů mocný Král.

9. Co pole klasů čítá, - když úrodná je žeň, - co sad nám plodů skýtá, - když přišla podjeseň, - ať vše jen tolikrát, co dá se rozplesat, - buď pochválen Pán Ježíš, se ozve v jedenkrát.

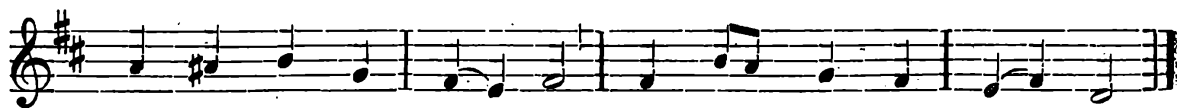
10. Necht člověk v chyši bydlí, - neb má jen písku poušť, - necht v hrdém hradě sídlí, - neb skryt je v lesa houšť, - ať všude jeden hlas - se nese každý čas: - buď pochválen Pán Ježíš, jenž spasit přišel nás.

20. Kde Ty jsi, Ježíši, tam je blaze.

Slova Fr. Sušila 1862. — Hudba Jos. Charvát 1905.

1. Kriste Je - zu, nebes Pa - ne, ja - ká sladkost z Tebe vane !

Roz-koš nad Tvé ne - be ve hrud' splý - vá s Te - be.

2. Duše, již Tvá sladkost zrosí,
nebe věčné v sobě nosí, kam
slast Tvoje svítá, tam ráj Boží
zkvítá.

3. Ty jsi slunko věkojasné,
nad Tvou krásou tvorstvo žasne,
- kde Tvůj svit se line, potok
slasti plyne.

4. Bez Tebe vše krása zvadá,
bez Tebe svět v nivec padá,
bez Tebe tma hustá, bez Tebe
pláň pustá.

5. Přítomností Tvojí peklo
hrůzu svou by ihned svleklo,

slast by z sebe dalo, nebem
by se stalo.

6. Ó Ty Pane přelahodný, -
ó jak vši jsi lásky hodný! - Kdož
dost o tom poví, - jak Tvá láska
hoví? ¹⁾

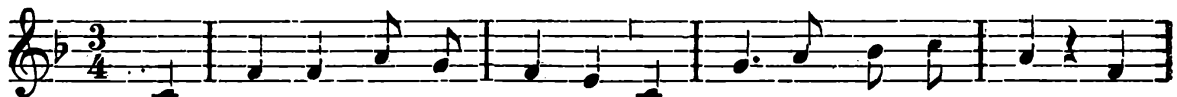
7. Andělové o tom vědí, -
kteří v slasti na Tě hledí, vědí
duše svaté, láskou k Tobě
jaté.

8. Ó Ty dárce všeho daru,
svlaž mě mannou v světa zmaru,
nechť slast Tvá mně kyne, -
až mé tělo zhyne.

22. Prosba o víru, naději a lásku.

(Dle druhé prosby „Otčenáše“.)

Slova upr. J. P. — Hudba Fr. Musila.

1. Ó při-jdi, Spa-si te - li, ó při-jdi, Je - ží ši! Po

To-bě duch můj prah-ne, Ty dob-ro nej-vyš ší. Vše-ho

dost mám, Te-be ma-je, ple-sám, svě-tem po-hr da - je. Ó

při - jdi, Spa - si te - li, ó přijď, můj Je - ží ši!

2. Ó přijdi, Spasiteli, a ži-
votem mne veď, bych v světě
nezabloudil, - mně sluncem víry
svěť! Utvrd slabou víru moji,
- ať mne sílí v žití boji. - Ó při-
jdi, Spasiteli, ó přijď, můj
Ježíši!

3. Ó přijdi, Spasiteli, a
v smutku těchy dej, když na-
děje má klesá, - mně ku pomoci
spěj. - Ač pouť k nebi předaleká,
- přec mé duše nepoleká. - Ó při-
jdi, Spasiteli, ó přijď, můj
Ježíši!

¹⁾ hoví = blaží.

4. Ó přijdi, Spasiteli, - a srdce
moje hřej, své vroucí lásky
plamen v něm, Pane, rozžehnej,
- aby plálo žárem vroucím,
bylo Tvojm chrámem skvou-
cím. Ó přijdi, Spasiteli, ó
přijď, můj Ježíši!

5. Ó přijdi, Spasiteli, se
v srdce uhosti, - a vlož v ně
dobrotivě svých poklad mi-
lostí, - ať lne mysl moje k Tobě,
- v žití jako v smrti době. -
Ó přijdi, Spasiteli, - ó přijď, můj
Ježíši!

Vložka.

Návod, jak modlit se nešpory.¹⁾

Nešpory (večerní pobožnost) jsou v řadě církevních hodinek určeny na konec dne. Modlitbami nešpor chce nám církev přivést na paměť konec života, konec světa, poslední soud, věčnou odměnu.

Nešpory mají obyčejně tyto části

A. Ú v o d.

Otče náš a Zdrávas (potichu; pak nahlas:)

V. Bože ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš. Sláva Otci i Synu, i Duchu svatému. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja.

(Od neděle devítníku do Velikonoc říká se místo Alleluja: Chvála Tobě, Pane, králi věčné slávy.)

B. P ě t ž a l m ů. Ke každému z nich jest a n t i f o n a (předzpěv), která se říká před ním i po něm. Při menších slavnostech se antifona před žalmem zkracuje, při větších se modlí celá; po žalmech se opakuje vždy celá. Žalmy se mění.

C. Následuje k a p i t o l a, na kterou se odpoví slovy: B o h u d ě k y !

D. Hymna.

E. Veršík s odpovědí.

F. Magnificat s antifonou před ním i po něm.

G. V. Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

H. Modlitba, po případě i více modliteb.

I. Následuje po druhé: V Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

K. V. Dobrořečme Hospodinu. R. Bohu díky.

L. V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. — R. Amen.

M. Následuje mariánská antifona dle doby roku církevního se měnící.

N. V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. — R. Amen.

Žalmy nešporní.

Z nich bere se vždy pět, jak u B. bylo řečeno.

Nedělní žalmy jsou: 109, 110, 111, 112, 113; mariánské jsou: 109, 112, 121, 126, 147. (Bolestná Panna Maria má na pátek po Smrtné neděli žalmy jiné, jež jsou výjimečně na svém místě uvedeny).

Zde uvádíme nešporní žalmy tyto: 109 až 113, 115, 116, 121, 125, 126, 127, 129, 131, 137, 138, 147.

¹⁾ O zpívaných nešporách viz na str. 59—61.

Žalm 109.¹⁾

(Messiáš jest vítězem a králem na věky.)

1. Řekl Hospodin ku Pánu 'mému : * sed' na pravici mé.
 2. Dokavadž nepoložím nepřátele Tvých * za podnoží noh Tvých.
 3. Prut moci Tvé vypustí Hospodin ze Sionu: * panuj uprostřed nepřátel svých.
 4. S Tebouť panování v den moci Tvé, v skvělosti svatých: * z lůna před dennicí zplodil jsem Tě.
 5. Přisáhl Hospodin, a nebude toho želeť: * Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova.
 6. Pán po pravici Tvé * potřel v den hněvu svého krále.
 7. Souditi bude mezi národy, naplní (zemi) porážkami: * roztrhne hlavy na zemi mnohých.
 8. Z potoka na cestě pítí bude: * protož povýší hlavy.
- Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 110.

(Chvála Hospodina, dobrodince lidu svého.)

1. Oslavovati budu Tebe, Hospodine, z celého srdce svého: * v radě spravedlivých, i v shromáždění.
 2. Velicí (jsou) skutkové Hospodinovi, * vyhlédám ke všem vůlem jeho.
 3. Sláva a velebnost (jest) dílo jeho, * a spravedlnost jeho zůstává na věky věků.
 4. Památku učinil divů svých, milostivý a milosrdný Hospodin, * pokrm dal těm, kteříž se ho bojí.
 5. Pamětliv bude na věky na smlouvu svou: * moc skutků svých zvěstovati bude lidu svému.
 6. Aby jim dal dědictví národů: * skutkové rukou jeho jsou pravda a soud.
 7. Věrní (jsou) všickni rozkazové jeho: upevnění na věky věků: * učinění v pravdě a v pravosti.
 8. Vykoupení poslal lidu svému: * přikázal na věky smlouvu svou.
 9. Svaté a hrozné jest jméno jeho: * počátek moudrosti bázeň Hospodina.
 10. Rozum dobrý všem, kteříž činí ji: * chválení jeho zůstává na věky věků.
- Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 111.

(Štěstí spravedlivých.)

1. Blahoslavený muž, kterýž se bojí Hospodina: * v přikázáních jeho chtivý bude velmi.
2. Mocné na zemi bude símě jeho: * rodina upřímných požehnání dojde.

¹⁾ Některé vysvětlivky k žalmům.

K žalmu 109, v. 7. značí: Messiáš bude prvé kalnou vodu utrpení pítí a po snižení tom bude povýšen a oslaven.

K žalmu 110, v. 2. „vyhlédám ke všem vůlem jeho“, znamená „přiměření účelům jeho“.

3. Sláva a bohatství (bude) v domě jeho: * a spravedlnost jeho zůstane na věky věků.

4. Vzešlo ve tmě světlo upřímným, * (Bůh) milostivý, a milosrdný, a spravedlivý.

5. Blažený člověk, kterýž se slitovává a půjčuje, vyřídí věci své v soudu, * nebo na věky se nepohne.

6. V paměti věčné bude spravedlivý: * pověsti zlé nebude se báti.

7. Hotovo srdce jeho doufati v Hospodina, upevněno jest srdce jeho: * nebudeť pohnut, až i zhrzí nepřáteli svými.

8. Rozděloval, dal chudým: spravedlnost jeho zůstane na věky věků, * rod jeho povýšen bude v slávě.

9. Hříšník uzří, a hněvati se bude, zuby svými skřípěti a chřadnouti bude: * žádost hříšníků zahyne.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 112.

(Bůh povyšuje ponížené; chvalte Boha!)

1. Chvalte, služebníci, Hospodina: * chvalte jméno Hospodinovo.

2. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno, * od toho času až na věky.

3. Od východu slunce až do západu, * chváleno buď jméno Hospodinovo.

4. Vyvýšen (jest) nade všechny národy Hospodin. * a nad nebesa sláva jeho.

5. Kdo (jest) jako Hospodin Bůh náš, kterýž na výsostech přebývá, * a na ponížené patří na nebi i na zemi.

6. Kterýž vyzdvihuje z země nuzného, * a z bláta povyšuje chudého.

7. Aby posadil ho s knížaty: * s knížaty lidu svého.

8. Kterýž činí, aby přebývala neplodná v domě, * (a byla) matkou synů veselící se.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 113.

(Důvěra v Boha při vzpomínce na vyjití z Egypta.)

1. Když vycházel Israel z Egypta, * a dům Jakobův z národu cizího,

2. učiněn jest Juda posvěcením jeho, * a Israel panováním jeho.

3. Moře vidělo (to), a uteklo: * Jordán nazpět se obrátil.

4. Hory poskakovaly jako skopci: * a pahrbkové jako beránkové ovcí.

5. Což jest ti moře, žes utíkalo, * a ty Jordáne, žes se nazpět obrátil?

6. (A vy) hory, že jste poskakovaly jako skopci: * a (vy) pahrbkové jako beránkové ovcí?

7. Před tváří Páně trásla se země, * před tváří Boha Jakobova.

K žalmu 112. v. 9. aby neplodná měla dům, rodinu, totiž děti.

K žalmu 113. v. 17. „do pekla“, dle textu hebrejského vlastně „do místa mlčení“, totiž do hrobu.

8. Kterýž obrací skálu v jezera vod, * a křemen v studnice vod.
 9. Ne nám, Hospodine, ne nám: * ale jménu svému dej slávu.
 10. (A to) pro milosrdenství své, a pravdu svou: * aby někdy neřekli pohané: Kde jest Bůh jejich ?
 11. Bůh zajisté náš jest na nebi: * všechno, cožkoli chtěl, učinil!
 12. Modly (pak) pohanů (jsou) stříbro a zlato, * díla rukou lidských.
 13. Ústa mají, a nemohou mluvit: * oči mají, a nemohou vidět.
 14. Uši mají, a nemohou slyšet: * chřípě mají, a nemohou vonět.
 15. Ruce mají, a nemohou mekati: nohy mají, a nemohou chodit: * nemohou křičet hrdlem svým.
 16. Nechať jsou jim podobni ti, již dělají je, * a všickni, kteříž doufají v ně.
 17. (Ale) dům israelský doufá v Hospodina: * spomocník jejich a obránce jejich jest.
 18. Dům Áronův doufá v Hospodina: * spomocník jejich a obránce jejich jest.
 19. (Všickni) kteříž se bojí Hospodina, doufají v Hospodina: * spomocník jejich a obránce jejich jest.
 20. Hospodin pamětliv byl na nás: * a požehnal nám.
 21. Požehnal domu Israelovu: * požehnal domu Áronovu.
 22. Požehnal všem, kteříž se bojí Hospodina, * maličkým s většími.
 23. Přidej Hospodin (požehnání svého) na vás, * na vás, i na syny vaše.
 24. Požehnání (buďte) vy od Hospodina * kterýž učinil nebe i zemi.
 25. Nebesa nebes (jsou) Hospodinova * zemi pak dal synům lidským.
 26. Ne mrtví chváliti budou Tebe, Hospodine: * aniž kdo z těch, jenž sstupují do pekla.
 27. Ale my, kteříž živi jsme, dobrořečíme Hospodinu: * od tohoto času, až na věky.
- Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův Amen.

Žalm 115.

(Radostné vzdání díky.)

1. Uvěřil jsem, pročez mluvil jsem: * já pak snížen jsem byl velmi.
2. Jáť jsem řekl u vytržení mém: * Že všeliký člověk lhář jest.
3. Čím se (tedy) odplatím Hospodinu * za všechno, co učinil mi?
4. Kalich spasení vezmu: * a jméno Hospodinovo vzývati budu.
5. Sliby své Hospodinu splním přede vším lidem jeho: * draháť jest před očima Hospodinovými smrt svatých jeho.
6. Ó Hospodine, jáť jsem služebník Tvůj: * já služebník Tvůj a syn děvky Tvé.

K žalmu 115. v. 2. „u vytržení“, to jest: „v úzkosti své“.

7. Roztrhl jsi vazby mé: * Tobě obětovati budu obět chvály, a jméno Hospodinovo vzývati budu.

8. Sliby své Hospodinu splním před obličejem všeho lidu jeho: * v síních domu Hospodinova, uprostřed tebe, Jerusaleme.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 116.

(Chvalte Hospodina všichni národové.)

1. Chvalte Hospodina všichni národové: * chvalte ho všichni lidé.

2. Nebo utvrzeno jest nad námi milosrdenství jeho: * a pravda Hospodinova zůstává na věky.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 121.

(Požehnání na Jerusalem.)

1. Veselil jsem se z toho, když mi jest povědino: * Do domu Hospodinova půjdeme.

2. Stály nohy naše * v síních tvých, Jerusaleme.

3. Jerusalem, kterýž se staví jako město: * jehožto účastenství jest vespolečné.

4. Neboť tam vstupovala pokolení, pokolení Hospodinova: * (dle) přikázání Israelovi (daného), aby oslavovali jméno Hospodinovo.

5. Nebo tam stály stolice k soudu, * stolice nad domem Davidovým ustavené.

6. Proste za ty věci, kteréž ku pokoji jsou Jerusalemu: * a hojnost (budiž) těm, kteříž milují tě.

7. Budiž pokoj v mocnosti tvé: * a hojnost ve věžech tvých.

8. Pro bratří své, a bližní své, * mluvíval jsem pokoj tobě.

9. Pro dům Hospodina, Boha našeho; * hledal jsem dobrých věcí tobě.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 125.

(Radost z osvobození a prosba za zajatce.)

1. Když navrátil Hospodin zajetí Siona, * učinění jsme jako potěšení.

2. Tehdáž naplněna jsou radostí ústa naše: * a jazyk náš plesáním.

K žalmu 121. v. 3. „vespolečné“, to jest: všickni na něm podíl mají.—

v. 5. tam jsou nejvyšší úřadové:

v. 7. věže, totiž paláce.

v. 8. žádám tobě pokoje, štěstí.

K žalmu 125. v. 4. totiž také ostatní přiveď zpět, jako na podzim vodu do potoků v létě vyschlých.

3. Nyní řeknou mezi národy: * Veliké věci učinil Hospodin s nimi.

4. Učiniltě s námi veliké věci Hospodin * učinění jsme vešelící se.

5. Obrat, Hospodine, zajaté naše * jako (se obrací) potok na poledni.

6. Ti, kteříž se slzami rozsívají, * s plesáním žíti budou.

7. Jdouce šli, a plakali, * mecíce semena svá.

8. Přijdouce pak, přijdou s plesáním, * nesouce snopy své.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, nyní i vždycky * a na věky věkův Amen.

Žalm 126.

(Na Božím požehnání vše záleží.)

1. Nebude-li Hospodin stavěti domu, * nadarmo pracují, kteří stavějí jej.

2. Nebude-li Hospodin ostříhati města, * nadarmo bdí, kdož ostříhá ho.

3. Daremné jest vám před svítáním vstávati: * vstávejte, když posedíte, (vy) již jíte chléb bolesti.

4. Když dává (Bůh) svým milým sen: * aj, dědictví Hospodinovo (jsou) synové; a mzda (jest) plod života.

5. Jako střely v ruce mocného: * tak jsou synové vyvržených.

6. Blahoslavený muž, kterýž jimi naplnil žádost svou: * nebude zahanben, když mluvití bude nepřátelům svým v bráně.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův Amen.

Žalm 127.

(Domáci štěstí zbožných.)

1. Blahoslavení všickni, kteříž se bojí Hospodina, * a kteříž chodí po cestách jeho.

2. Nebo z práce rukou svých jísti budeš: * blahoslavený jsi, a dobře tobě bude.

3. Manželka tvá jako vinný kmen plodný, * po bocích domu tvého.

4. Synové tvoji jako mladistvé olivovní, * vůkol stolu tvého.

5. Aj hle takť bude požehnán člověk, * kterýž se bojí Hospodina.

6. Požehnejž tobě Hospodin ze Sionu: * a spatřuj dobro Jerusalema po všechny dny života svého.

7. A viz syny synů svých, * pokoj nad Israelem.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův Amen.

K žalmu 126. v. 4. synové vyvržených, t. synové do zajetí odvedených jsou též užiteční rodičům;

v. 5. „v bráně“, t. před soudem nebude poražen, ani ho spolu synové brániti budou.

Žalm 129.

(Kajícná prosba o milosrdenství.)

1. Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine: * Hospodine, vyslyš hlas můj.
 2. Ať jsou uši Tvé nakloněny * k hlasu modlitby mé.
 3. Budeš-li, Hospodine, nepravostí šetřiti, * Hospodine, kdož ob stojí ?
 4. Ale u Tebeť jest slitování: * a pro zákon Tvůj doufal jsem v Tebe, Hospodine.
 5. Očekávala duše má na slovo jeho: * doufala duše má v Hospodina.
 6. Od bdění jitřního až do noci, * doufej Israel v Hospodina.
 7. Nebo u Hospodina jest milosrdenství, * a hojné u něho vysvobození.
 8. A onť vykoupí Israele * ze všech nepravostí jeho.
- Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.
Amen.

Žalm 131.

(Prosba o splnění Davidových slibů.)

1. Pamatuji, Hospodine, na Davida, * a na všelikou tichost jeho.
2. Jak se zapřisáhl Hospodinu, * slib učinil Bohu Jakobovu.
3. Jistě že nevejdu do příbytku domu svého, * a nevstoupím na lůžko ustlání mého,
4. aniž dám očím svým usnouti, * ani víčkám svým zdřímnouti,
5. ani odpočinouti spánkům svým: dokavadž nenajdu místa Hospodinu, * stánku Bohu Jakobovu.
6. Aj, slyšeli jsme o ní v Efratě, * a našli jsme ji na polích lesa.
7. Vejdemeť (již) do stánku jeho: * klaněti se budeme na místě, kdež stály nohy jeho.
8. Povstaň, Hospodine, do odpočinutí svého, * Ty i archa svatosti Tvé.
9. Kněží Tvoji ať se oblécejí v spravedlnost: * a svatí Tvoji ať plesají.
10. Pro Davida, služebníka svého, * neodvracej tváři Pomazaného svého.
11. Přisáhlť Hospodin Davidovi pravdu, a nezmaří jí (řka): * z plodu života tvého posadím na stoličce tvou.
12. Budou-li ostříhati synové tvoji smlouvy mé, * a svědectví mých těch, kterýmž je učiti budu:
13. (také) synové jejich až na věky, * seděti budou na stoličce tvé.
14. Neboť vyvolil Hospodin Sion: * vyvolil jej sobě za příbytek svůj.

K žalmu 131. v. 6. „o ní“, to jest o arše úmluvy.

v. 8. t. vejdi do stálého příbytku na Sionu.

v. 17. t. moc Davidovu tam k vzrůstu přivedu a slavné panování založím.

15. (Řka): Toť jest odpočívání mé na věky věků: * tu přebývati budu, neb jsem zvolil je.

16. Vdově jeho požehnaje požehnám: * chudé jeho chlebem nasytím.

17. Kněží jeho zobláčím v spasení: * a svatí jeho plesáním plesati budou.

18. Tamť provedu rod Davidův, * tu jsem připravil svíci Pomazanému Páně.

19. Nepřátele jeho v hanbu obláčím: * nad ním pak vykvete posvěcení mé.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 137.

(Díky za Boží milost a věrnost.)

1. Oslavovati Tě budu, Hospodine, celým srdcem svým * nebs uslyšel slova úst mých.

2. Před obličejem andělů žalmy zpívati budu Tobě: * klaněti se budu k chrámu svatému Tvému, a oslavovati budu jméno Tvé.

3. Pro milosrdenství Tvé, a pravdu Tvou: * nebo jsi zvelebil nade všecko svaté jméno Tvé.

4. V kterýžkoli den Tě vzývati budu, vyslyš mne: * (tak) rozmnožíš sílu v duši mé.

5. Oslavujtež Tebe, Hospodine, všickni králové země, * nebo slyšeli všechna slova úst Tvých.

6. A zpívejtež o cestách Hospodinových: * nebo veliká jest sláva Hospodinova.

7. Nebo vyvýšený jest Hospodin a (však) na nízké věci patří: * a vysoké z daleka zná.

8. Budu-li choditi uprostřed soužení, obživíš mne * a na hněv nepřátel mých vztáhl jsi ruku svou, a svobodna mne učinila pravice Tvá.

9. Hospodin odplatí za mne: * Hospodine, milosrdenství Tvé (trvá) na věky: dílem rukou svých nepohrdej.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 138.

(Bůh jest vševědoucí a všudypřítomný; důvěra v Boha.)

1. Hospodine, zkusil jsi mne, a seznal jsi mne: * Ty jsi seznal sednutí mé, i povstání mé.

2. Porozuměl jsi myšlením mým z daleka: * stezku mou i provázek můj vyzkoumal jsi.

3. A všechny cesty mé předzvěděl jsi: * nebo není (ani) slova na jazyku mém.

K žalmu 138. v. 3. „stezku mou i provázek můj“, dle textu hebrejského znamená: „chození i ležení, to jest hýbání i odpočívání, činění i odpouštění“.

4. Ejhle, Hospodine, Ty jsi seznal všechny věci, nejnovější i staré:
* Tys stvořil mne, a vložils na mne ruku svou.

5. Divná jest známost Tvá o mně: * vyvýšena jest a nebudu moci k ní.

6. Kamž půjdu od ducha Tvého? * a kam před tváří Tvou uteku?

7. Jestliže bych vstoupil na nebe, tam jsi Ty: * pakli bych sstoupil do pekla, přítomen jsi.

8. Byť bych vzal křídla svá na úsvitě, * a bydlil v končinách moře

9. i tam ruka Tvá provodila by mne: * a držela by mne pravice Tvá.

10. I řekl jsem: Snad tma přikryje mne: * a noc bude mi světlem v rozkoších mých.

11. Však ani tma nebude tmavá, a noc jako den (před Tebou) světlá bude: * jako tma jeho, tak i světlo jeho.

12. Nebo Tys opanoval ledví má: * přijal jsi mne z lůna matky mé.

13. Oslavovati budu Tebe, nebo hrozně zveleben jsi, divní jsou skutkové Tvoji: * a duše má zná (je) výborně.

14. Neníť skryta (ani jediná) kost má před Tebou, kterouž jsi učinil v skrytě: * ani bytost má v dolejších stranách země.

15. (Ještě) nedokonalého mne viděly oči Tvé, a v knize Tvé všickni zapsáni budou: * dnové způsobení budou, a žádný v nich.

16. Mně pak příliš ctění jsou přátelé Tvoji, Bože: * příliš posilněno jest knížectví jejich.

17. Sečtu je, a nad písek rozmnožení budou: * povstal jsem, a ještě jsem u Tebe.

18. Kéž bys, Bože, pobil hříšníky: * muži krví uchylte se ode mne

19. nebo pravíte v myšlení: * Vezmou nadarmo města Tvá.

20. Zdaliž jsem těch, kteříž Tě nenávidí, Hospodine, (i já) v nenávisti neměl? * a nad nepřáteli Tvými se nekormoutil?

21. Dokonalou nenávistí nenáviděl jsem jich: * a nepřáteli učinění jsou mně.

22. Zkus mne, Bože, a poznej srdce mé: * taž se mne, a poznej stezky mé.

23. A viz, zdali cesta nepravosti při mně jest: * a proved' mne po cestě věčné.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

v. 4. není slova, „bys o něm nevěděl“;

v. 13. Tys mne opanoval celého, jsem od narození Tvůj.

v. 15. smysl je: „Víš, jaký jsem byl, prvé než jsem se narodil“.

v. 16. v knize Tvé všickni uložení mi dnové zapsáni již byli, když ještě žádného z nich nebylo;

v. 18. t. chtěl-li bych je sčísti, více jich jest než písku; kdykoliv z toho počítání jich a hlubokého přemýšlení o nich jako ze sna procitnu, ještě jsem s Tebou, totiž tu, kde jsem začal, nemohu jich spočítati.

Žalm 147.

(Chvála Bohu, jenž obnovil Jerusalema.)

1. Chval, Jerusaleme, Hospodina: * chval Boha svého, Sione.
2. Neboť on upevnil zámky bran svých: * požehnal synům tvým v tobě.
3. Kterýž způsobil v končinách tvých pokoj: * a tukem pšenice nasycuje tě.
4. Kterýž vysílá vyrčení své na zem: * rychle běží slovo jeho.
5. Kterýž dává sních jako vlnu, * mlhu jako popel sype.
6. Posílá led svůj jako skývy: * před zimou jeho kdož obstojí?
7. Vyšle (zas) slovo své, a rozpustí je: * zavane vítr jeho, a potekou vody.
8. Kterýž zvěstuje slovo své Jakobovi, * spravedlnosti a soudy své Israelovi.
9. Neučinil tak žádnému národu: * a soudů svých nezjevil jim. Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
- Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Magnificat,

čili chvalozpěv Panny Marie (Luk. I., 46—55.)

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně; — 7 let a 7 quadragen v sobotu. Lev XIII. 20. září 1879 (viz Kurr. 1880-5) a 22. února 1888.

1. Velebí * duše má Hošpodina.
2. A zplesal duch můj * v Bohu, Spasiteli mém.
3. Že vzhlédl na ponížení děvky své; * nebo aj, od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všickni národové.
4. Neboť veliké věci mi učinil Ten, jenž mocný, * a jehož jméno svaté jest.
5. A milosrdenství jeho (trvá) od pokolení až do pokolení * bojícím se jeho.
6. Učinil moc ramenem svým: * rozptýlil pyšné v myslí srdce jejich.
7. Ssadil mocné s stolice, * a povýšil ponížených.
8. Lačné nakrmil dobrými věcmi, * a bohaté pustil prázdné.
9. Ujal se Israele, služebníka svého, * rozpomenuv se na milosrdenství své.
10. Jakož byl mluvil k otcům našim, * k Abrahamovi a semeni jeho na věky.
- Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
- Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Jak se nešpory zpívají?¹⁾

V Průvodu varhan na straně 10.—15. najdeš návod, jak se zpívají nešpory. Scházejí v něm jenom tóny žalmů pro jednotlivé nešpory. Jsou následující:

¹⁾ Zde uvádíme způsob zpěvů dle dosavadního, medicejského Vesperale. Brzy však vyjde Vesperale vatikánské (nové) a z něho budou pak na konci tohoto díla v „Přídavku“ udány zpěvy nové. — Nápěvů antifon neuvádíme; budtež jen říkány.

A)	1. žalm	2. žalm	3. žalm	4. žalm	5. žalm	Magnificat
I. neděle adv.:	VIII, 1	VIII, 1	V	VII, 1	IV, 1	VIII, 1
II. neděle adv.	II	VII, 4	VII, 3	I, 1	III, 1	VIII, 1
III. ned. adv.	I, 4	VIII, 1	VIII, 1	V	II	VIII, 1. 17. pr. II.
IV. ned. adv.	I, 1	I, 1	I, 2	1, 1	II	II
O Vánocích :						
I. nešpory	VIII, 1	VII, 3	VIII, 1	VIII, 1	II	VIII, 1
II. nešpory	I, 2	VII, 3	VII, 3	IV, 1	VIII, 1	I, 1
V neděli mezi oktá- vou Nar. Páně	I, 2	VII, 3	VII, 3	IV, 1	VIII, 1	II
O slavnosti Obřezání Páně	VI	III, 3	IV, 1	I, 1	II	II
O Zjevení Páně a v ned. I. po Zj. P.	II	I, 2	I, 4	IV, 1	VII, 4	I, 3, v ned. VIII, 1
O Jménu Ježíš a II. ned. po Zj. Páně	VIII, 1	VII, 2	I, 1	IV, 1	II	I, 1
Nejsv. rodiny Ježíše, Marie a Josefa	I, 1	II	III, 1	VI	IV, 1	VIII, 1
V ned. III. až VI. po Zjevení Páně	VII, 4	IV, 3	IV, 3	VII, 1	peregr.	I, 2 ; I, 2 ; I, 1 ; I, 3
O Hromnicích	III, 1	VII, 3	III, 1	VIII, 1	VIII, 1	VIII, 1
O Proměnění Páně	I, 2	II	III, 4	IV, 1	V	V
O neděli Devítníku a 1. a 2. ned. po Dev.	VII, 4	IV, 3	IV, 3	VII, 1	peregr.	VIII, 1 ; VI ; I, 1
I. až IV. ned. v postě	VII, 4	IV, 3	IV, 3	VII, 1	peregr.	VIII, 1 ; I, 1 ; VIII, 1 ; I, 2
Na neděli Smrtnou a Květnou	VII, 4	IV, 3	IV, 3	VII, 1	peregr.	VIII, 1
Nalezení a Povýšení sv. Kříže	VII, 1	III, 1	I, 1	VII, 1	VIII, 2	II ; I, 2
O velikonocích v ne- děli a pondělí	VIII, 1	VII, 1	VIII, 2	VII, 3	VIII, 1	III, 1 ; VIII, 1 VIII, 2 ; III, 1 ;
Neděle I. až IV. po velikonocích	VII, 4	VII, 4	VII, 4	VII, 4	VII, 4	VIII, 1 ; II ; VIII, 1
Nanebevstoupení P. a v neděli v oktávě	VII, 3	VIII, 1	IV, 1	VIII, 1	VIII, 1	II ; VIII, 1
O sv. Duchu v neděli a v pondělí	III, 3	VIII, 1	VIII, 1	I, 4	VIII, 2	I, 3 ; III, 1
Nejsv. Trojice a I. ne- děli po sv. Duchu	I, 3	II	III, 3	IV, 1	V	IV, 1
O Božím Těle a v ne- děli II. p. sv. Duchu	I, 3	II	III, 3	IV, 1	V	V ; I, 4
O nejsv. Srdci Ježíš	VIII, 1	I, 2	VI	IV, 1	I, 1	VI
Neděle III. až posl. po sv. Duchu	VII, 4	IV, 3	IV, 3	VII, 1	peregr.	III
B) Slavnost						
Nep. Početí P. Marie	I, 4	IV, 1	V	VII, 2	VIII, 1	VIII, 1
Narození P. Marie	VIII, 1	VII, 1	VI	VIII, 1	VII, 1	I, 1
Jména Panny Marie	III, 1	IV, 1	III, 1	VIII, 1	IV, 1	VIII, 1
Zvěstování P. Marie	VIII, 1	I, 2	VIII, 1	IV, 1	VIII, 2	VII, 2
Navštívení P. Marie	VIII, 1	VI	I, 2	IV, 1	I, 1	VIII, 1
Sedmibol. P. Marie v pátek p. ned. Smrtn.	I, 4	II	III, 3	IV, 1	V	I, 3
Sedm. P. M. v září	VIII, 1	IV, 1	IV, 1	III, 1	VI	II
Nanebevz. P. Marie	VII, 3	VIII, 1	IV, 1	VII, 4	I, 4	VIII, 1
Nejč. Srdce P. Marie	III, 1	VI	VI	III, 1	IV, 1	V
P. Marie Karmelské	III, 1	IV, 1	III, 1	VIII, 1	IV, 1	VIII, 1
Růž. Panny Marie	III, 1	IV, 1	III, 1	VIII, 1	IV, 1	VIII, 1
C) Svátek						
Sv. Michala	IV, 1	VII, 3	VIII, 1	VIII, 1	VII, 1	I, 3
Všech svatých	I, 1	I, 1	VIII, 1	VIII, 1	VIII, 1	VI
Sv. Ondřeje	VII, 1	VIII, 1	VII, 1	VIII, 1	VII, 3	I, 1

	1. žalm	2. žalm	3. žalm	4. žalm	5. žalm	Magnificat
Sv. Barbory	I, 1	I, 1	III, 4	I, 1	III, 1	VII, 1
Sv. Mikuláše	VII, 1	VII, 1	VIII, 1	VII, 1	VII, 4	I, 3
Sv. Tomáše	VIII, 1	VIII, 2	VII, 3	VIII, 2	VII, 4	I, 4
Sv. Štěpána	Jako o Narození Páně					VIII, 1
Sv. Jana, ap. a ev.	Jako o Narození Páně					VI
Sv. Šebestiana, muč.	I, 1	III, 1	I, 1	I, 1	1, 4	I, 1
Sv. Kunhuty	Jako u sv. Barbory					
Sv. Josefa 19. března	III, 3	VIII, 1	I, 1	II	III, 1	IV, 1
Sv. Jiří	VIII, 1	VII, 3	II	VIII, 1	II	VIII, 1
Sv. Marka	VIII, 1	VII, 3	II	VIII, 1	II	I, 4
Sv. Filipa a Jakuba	VII, 4	VII, 3	III, 1	VII, 4	III, 1	VII, 3
Sv. Gottharda	Jak o sv. Mikuláši					
Sv. Stanislava, b. m.	VIII, 1	VII, 3	II	VIII, 1	II	VIII, 1
Sv. Isidora, rol. vzn.	I, 2	1, 1	III, 1	VII, 3	VII, 4	VIII, 1
Sv. Jana Nepom.	VIII, 2	III, 1	II	IV, 1	VIII, 1	1, 1
Sv. Antonína	I, 2	I, 1	III, 1	VII, 3	VII, 4	VIII, 1
Sv. Víta	I, 1	III, 1	I, 1	I, 1	I, 4	I, 1
Sv. Jana Křt.	III, 1	IV, 1	I, 1	III, 1	III, 1	VII, 2
Sv. Jana a Pavla	VIII, 1	VIII, 1	I, 1	1, 4	I, 1	I, 1
Sv. Petra a Pavla	VIII, 1	VIII, 2	VII, 3	VIII, 2	VII, 4	I, 3
Sv. Prokopa	Jak o sv. Isidorovi 15. června					
Sv. Oldřicha	Jak o sv. Mikuláši					
Sv. Cyrilla a Methoda	VII, 1	VII, 1	VIII, 1	VII, 1	VII, 1	I, 1
Sv. Markéty, p. m.	Jak o sv. Barboře					
Sv. Maří Magdaleny	III, 1	IV, 1	VIII, 1	IV, 1	VIII, 1	VIII, 1
Sv. Jakuba st.	VIII, 1	VIII, 2	VII, 3	VIII, 2	VII, 4	I, 4
Sv. Anny	Jak o sv. Maří Magdaleně					VIII, 1
Sv. Vavřince	I, 1	VIII, 1	III, 1	VII, 4	VIII, 1	VIII, 1
Sv. Rocha	Jak o sv. Isidoru, roln. vyzn.					
Sv. Bartoloměje	Jak o sv. Jakubu st. (25. července)					
Sv. Augustina	Jak o sv. Mikuláši					
Stětí sv. Jana Křtit.	III, 1	III, 1	I, 1	I, 3	IV, 1	VIII.
Sv. Jiljí	Jak o sv. Isidoru (15. června)					
Sv. Lamberta	Jak o sv. Šebestiánu (20. ledna)					
Sv. Matouše, ap.	Jak o sv. Jakubu st. (25. července)					
Sv. Václava	Jak o sv. Šebestiánu (20. ledna)					
Sv. Jeronyma	Jak o sv. Isidoru (15. června)					
Sv. Havla	Jak o sv. Isidoru (15. června)					
Sv. Lukáše	Jak o sv. Jakubu st. (25. července)					
Sv. Šimona a Judy	Jak o sv. Jakubu st. (25. července)					
Sv. Martina	VII, 3	VII, 1	VIII, 1	VII, 3	VIII, 1	I, 3
Sv. Leopolda	Jak o sv. Isidoru (15. června)					
Sv. Cecilie	I, 3	VII, 1	III, 1	VIII, 1	IV, 1	I, 3
Sv. Klementa	VII, 4	VII, 1	VII, 1	VII, 1	VIII, 2	I, 1
Sv. Kateřiny	Jak o sv. Barboře.					

Antifony mariánské pro celý rok církevní.

Přidávají se na konec nešpor.

Antifona mariánská od adventu do hromnic.

23. Alma Redemptoris Mater. I.

(Dle Lehnera.)

V adventě až do vánoc :

V. Anděl Páně zvěstoval Marii.

R. A ona počala z Ducha svatého.

Modleme se Milost svou, prosíme, ó Pane, rač v mysli naše vlítí, bychom, andělským zvěstováním vtělení Krista, Syna Tvého, poznavše, skrze umučení a kříž jeho ke slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. — R. Amen.

Ol prvních nešpor vánočních až do hromnic :

V Po porodu, Panno, jsi zůstala neporušena.

R. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

Modleme se: Bože, jenž jsi požehnaným panenstvím blahoslavené Marie Panny pokolení lidskému blaženost věčnou zjednatí ráčil: uděl nám toho, prosíme, abychom vezdy znamenali, že přimlouvá se za nás ta, skrze niž zasloužili jsme obdržeti původce života, Pána našeho Ježíše Krista. — R. Amen.

24. Alma Redemptoris Mater. II.

Dle Svatoj. kanc. č. 376. — (Text i nápěv změněn).

2. Jak žasla celá příroda, „Zdrávas“ andělské, nám na-
když všemocného původu - všech kloň srdce mateřské a nad
stvoření jsi porodila a panen- námi se smiluj, Máti, rač za
ství si nezrušila: rač přijat hříšné se přimlouvati.

Modlitby jak svrchu na str. 62.

Antifona mariánská po hromnicích až do Vzkříšení.

Od konce kompletáře dne 2. února až do středy před Zeleným čtvrtkem.

25. Ave, Regina coelorum. I.

(Dle Lehnera.)

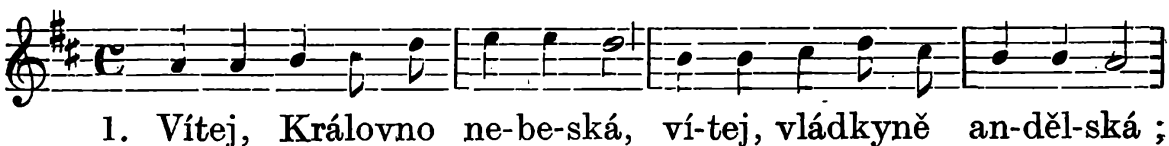
V. Učiň mne důstojným chváliti tebe, Panno posvěcená.

R. Dej mi sílu proti tvým nepřítelům.

Modleme se: Propůjč, milosrdný Bože, záštity křehkosti naší, abychom památku Rodičky Boží konajíce, na přímluvu její z nepravostí svých povstali. Skrze Krista Pána našeho. R. Amen.

26. Ave, Regina coelorum. II.

Hudba Vinc. Kudra 1905.

zdrávas, kořeni, zdrávas, bráno, z které světu je světlo dá-no.

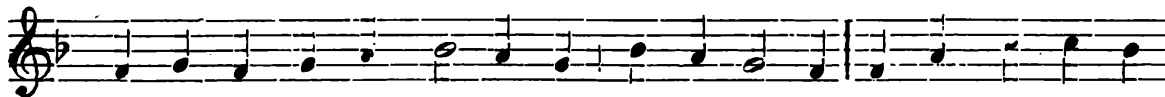
2. Zaplesej, Panno věhlasná, čistá, - za nás hříšné pros Syna
- sborů koruno překrásná, s Krista.
Bohem, s Bohem buď, Panno

V. R. a modlitba jak svrchu na str. 63.

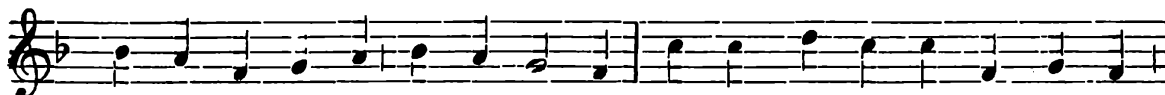
Antifona mariánská od Vzkříšení Páně až po nejsvětější Trojici.

27. Regina coeli, laetare. I.

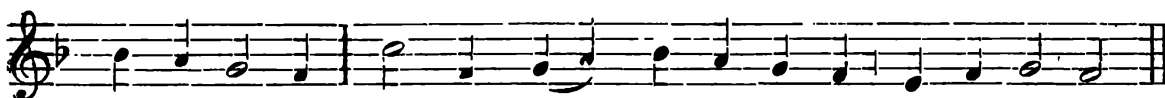
(Dle Lehnera.)

Raduj se nebes Krá-lov-no, al - le - lu - ja, je - hož no - si - ti

hod-na jsi by-la, al - le - lu - ja, povstal z hrobu, jakož pravil,

al - le - lu - ja. Pros za nás Ho-spo-di-na, al - le - lu - ja.

V. Raduj se a vesel se, Panno Maria, alleluja.

R. Vstalt' jest zajisté Pán právě, alleluja.

Modleme se Bože, jenž jsi z mrtvých vstáním Syna svého, Pána našeho, Ježíše Krista, svět oblažiti ráčil, uděl nám, prosíme, abychom skrze Rodičku jeho, Pannu Marii, z radosti života věčného se těšili. Skrze téhož Krista, Pána našeho. *R. Amen.*

28. Regina coeli, laetare. II.

Slova upr. J. P. 1905. — Nápěv dle Bečáka č. 113.

1. Krá-lov - no ne - bes, za - ple sej, al - le lu ja,

ra - do - stí vel - kou dnes se stkvěj, al - le lu ja !

2. Neb Syn tvůj, jež jsi nosila, luja, - učňů sbor Pána svého zřel,
alleluja, - z mrtvých vstal, Matko roz-
milá, - alleluja. alleluja.

3. Třetího dne, jak pověděl, alle-
luja, u Syna svého milého, alleluja.

V. R. a modlitba jak svrchu.

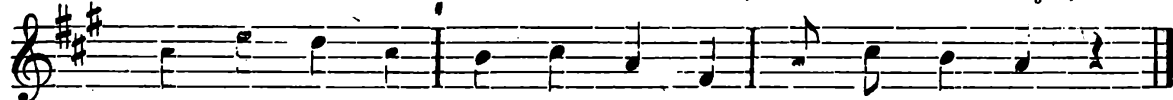
29. Regina coeli, laetare. III.

Vzletně.

Hudba V. Kudra 1905.

1. Krá-lov - no všech svě - ta ří - ší, al - le - lu - ja,

ple - sej na ne - be - ské vý - ši, al - le - lu - ja.

2. Tobě byla milost dána, zbavil, alleluja, - jakož to byl
alleluja, - pod srdcem svým nosit napřed pravil, - alleluja.
Pána, alleluja.

4. Pros, ať Kristus, Pán a sudí,
alleluja, - též nás ku životu

3. Tvůj Syn hrobu pout se vzbudí, alleluja.

V. R. a modlitba jak srchu na str. 64.

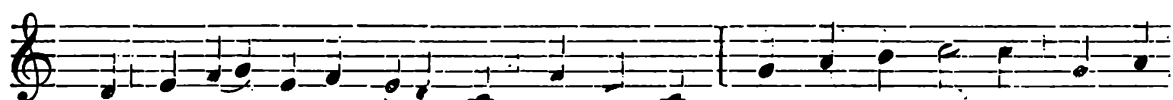
Antifona mariánská od prvních nešpor svátku nejsvětější Trojice až po advent.

30. Salve Regina. I.

(Dle Lehnera.)

Zdrá - vas, Králov - no, Mat - ko mi - lo - sr - den - ství! Ži - vo - te slad - ko -

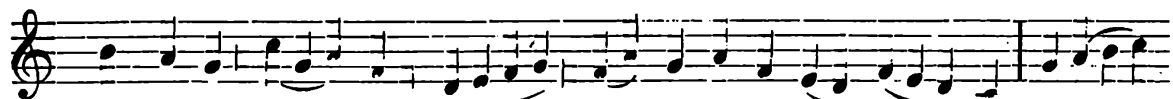
sti a na - dě - je na - še, buď zdrá - va! K to - bě vo - lá - me vy - hna -

ní sy - no - vé E vy; k to - bě vzdý - chá - me lka jí ce a

pla - čí - ce v tom - to sl - za - věm ú - do - lí. I pro - tož, O - ro - dov - ni -

ce na - še, o brať k nám své mi - lo - srd - né o - čí a Je -

ži - še, kte - rýž jest po - žeh - na - ný plod ži - vo - ta tvé - ho, nám po

tom - to pu - to - vá - ní u - kaž, ó mi - lo - sti - vá, ó při -

vě ti - vá, ó pře - slad - ká Pa - no Ma - ri - a!

V. Oroduj za nás svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Modleme se Všemohoucí, věčný Bože, který jsi tělo a duši přeslavné Panny a Matky Marie spolupůsobením Ducha svatého tak připravit ráčil, aby důstojným příbytkem Syna Tvého státi se zasloužila, dejž, abychom, z její památky se radujíce, milostivou její přimluvou ode všeho nastávajícího zlého i od věčné smrti vysvobozeni byli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. — R. Amen.

31. Salve, Regina. II.

(Ze zpěvů rorátních upr. Lehner.)

1. Zdráva buď, Pan - no Ma - ri a, ó Krá - lov - no,

jak jsi ty Panna spa - ni - lá, Ma - ti - čko na - še, Ma - ri - a !

2. Pohlédni s nebes výšiny,
ó Královno, na syny, dcery Eviny,
Matičko naše Maria!

3. Aj, ty jsi matkou milosti,
ó Královno, život a pramen sladkosti,
Matičko naše Maria!

4. Po Bohu naše naděje,
ó Královno, přimlůva tvá nám přispěje,
Matičko naše Maria!

5. Voláme k tobě v soužení,
ó Královno, synové Evy ztrápení,
- Matičko naše Maria!

6. Vzdecháme k tobě lkající:
ó Královno, skroušeně hříchů želíce,
- Matičko naše Maria!

7. V údolí tomto slzavém,
ó Královno, ochranu máme v srdci tvém,
- Matičko naše Maria!

8. Aj, ty jsi naše řečnice,
ó Královno, milostná, mocná velice,
- Matičko naše Maria!

9. Oči své lásky obrať k nám,
- ó Královno, uchraň nás proti úhonám,
Matičko naše Maria!

10. Synáčka ukaž milého,
ó Královno, z života tvého daného,
Matičko naše Maria!

11. Ukaž, ó ukaž k potěše,
ó Královno, Synáčka svého Ježíše,
Matičko naše Maria!

12. Po naší pouti vezdejší,
ó Královno, zjednej nám život vzácnější,
Matičko naše Maria!

13. Matičko plná milosti,
- ó Královno, dobroty, lásky, sladkosti,
- Matičko naše Maria!

14. Přesvatá Boží Rodičko,
ó Královno, přimluv se za nás
Matičko, Matičko naše Maria!

15. Milosti hojně vypros nám,
- ó Královno, ať se nás ujme Syn Tvůj sám,
- Matičko naše Maria!

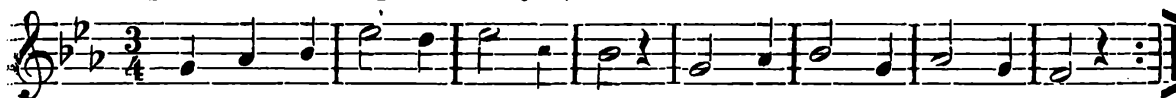
16. Vypros, ať naše prozpěvy,
ó Královno, jsou svaté lásky projevy,
- Matičko naše Maria!

17. Vypros, ať v nebes veselí,
- ó Královno, Pán pěti dá nám s anděly,
Matičko naše Maria!

32. Salve, Regina. III.

Dříve : Zdráva buď, nebes Královno !

Slova upr. J. P. — Nápěv dle Fryčaje č. 71.

1. Králov-no ne-bes, zdráva buď, Matko mi-lo-sr-denství !
K to-bě se vi-ne na-še hruď v každém nebez-pe-čenství.

Ú-tě-cha, ži-vot, na-dě-je, když nás tí-sní strast a bol,

od te-be sladce za-vě-je v zemský kří-žů pl-ný dol.

2. Synové Evy vyhnání - pravé
vlasti hledáme, - v bloudění svém
a strádání k tobě lkáme, vo-
láme; - prosby slyš, které hla-
holí k tobě, Máti, do nebe;
v slzavém tomto údolí pomoc
kyne od tebe.

3. Zrak svůj k nám obrať la-
skavě, - rač se za nás přimlouvat,
- pevně ať v trudů záplavě - mů-
žeme i věrně stát, - v milosti
život skončíme, - Syna tvého Je-
žíše ve slávě nebes uzříme,
vzati jeho do říše!

V. R. a modlitba jak svrchu na str. 66.

33. Salve, Regina. IV.

Dle Svatoj. kanc. č. 378.

1. Zdrávas v nebes vý-so-sti, sbo-rů svatých Pa-ní,

ži-vo-te a slad-ko-sti, Mat-ko sli-to - vá - ní;

ty jsi na-še na-dě-je, že Bůh po-moc do-pře-je.

2. Zdrávas! Dítky Eviny
hledí stále k tobě, vyhnány
jsou pro viny, - prosí rady sobě;
- pláčí, lkají, zápolí - v slzavém
tom údolí.

3. Shlédni na své svěřence,
mocná zástupkyně, - zjev nám
svého Zrozence, - vyhnanství až
mine; - dobrotivá, milostná,
sladká Panno Maria!

V. R. a modlitba jak svrchu na str. 66.

Část druhá.

Dílo vykoupení našeho v rámci církevního roku.

Církevní rok a kalendář.

(P o u č e n í.)

1. Každý čas má křesťanu býti posvátným; jsou však některé doby, které zasluhují svěcení obzvláštního, ony totiž doby, které věnovány jsou památce velikých milostí, jimiž obdařil lidi Bůh trojjediný. Ty tvoří ve svém seřazení rok církevní, jenž počíná první nedělí adventní. —

2. Ve Starém zákoně ustanovil Bůh svátečním dnem svým čili „dnem Páně“ sobotu, jediný den v týdnu; v ten den měl člověk od práce odpočívati a zbožné skutky konati. Místo soboty slavíme my křesťané již od dob apoštolských na památku z mrtvých vstání Páně a seslání Ducha svatého n e d ě l i; ona neděle je prvním dnem v týdnu, připomíná nám také stvoření světa skrze Boha Otce. Je tedy každá neděle slavností na počest nejsvětější Trojice.

3. Mimo neděli určila církev i jiné doby a dny slavnostní čili svátky, jež jsou svátky buď Páně, nebo Panny Marie, andělů anebo svatých. Slavíme-li svátky jako neděle, jsou svátky zasvěcenými, nařízenými, jinak slovou svátky kostelními a pro život veřejný slují dny všedními.

Některé svátky mají vigilie čili svatvečery, jiné mají oktávy nebo obojí. — Vigilie znamená bdění a pochází z oněch časů, kdy křesťané před většími svátky večer nebo v noci se shromažďovali a postem, bděním a pěním žalmů na slavnost se připravovali; takové vigilie vedly k zlovykům a byly proto odstraněny; za to ustanoveny byly k postu a modlitbě dni svátkům předcházející. V naší vlasti slavíme na mnohých místech vigilii po starém způsobu na Štědrý den, kdy spojujeme bděním večer s jitřní (půlnoční). Připadla-li by vigilie na neděli, přeloží se na předcházející sobotu. — Oktávou sluje prodloužení svátku na osm dní.

Slaví-li se svátek každoročně v týž den měsíce (na příklad vánoce vždy dne 25. prosince), sluje svátkem stálým; není-li tomu tak, je svátkem pohyblivým (na př. všechny neděle a velikonoce se všemi svátky Páně, které se dle nich řídí, od popeleční středy až po Boží Tělo).

4. Sestavení všech dnů ať svátečních ať všedních celého roku nazýváme kalendářem. Základem jeho jsou svátky stálé; ty označí se číslicemi dní měsíčních od 1. do 28., nebo do 29., 30., 31. Vedle číslic napíše se na celý rok litery, čili písmeny *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, *f*, *g*, jež označují sedm dní týdne; jedna z nich stane se písmenou nedělní, na př. v r. 1906 je nedělní písmenou *g*, jež připadá na 7., 14., 21. leden atd. V roce přestupném slouží litera *f* dvakrát (28. a 29. února) a litera nedělní posune se koncem února o jednu nazpět, na př. z *g* na *f*.

Pak se na seznam svátků stálých a neděl položí seznam svátků pohyblivých, jak je hvězdáři na budoucí léta vypočítali. Jedná se tu hlavně o neděli velikonoční, která připadá vždy na první neděli po prvním jarním měsíčním úplňku a pohybuje se mezi 22. březnem a 25. dubnem.

Níže uveden jest na několik budoucích let seznam svátků pohyblivých:

Dočasná tabulka svátků pohyblivých od r. 1911—1936.

Léta Páně	Neděle devítník	Pope- leční středa	Veliko- noční neděle	Nanebe- vstoupe- ní Páně	Svatý Duch	Boží Tělo	Počet neděl po sv. Duchu	První neděle adventní
1911	12/II	1/III	16/IV	25/V	4/VI	15/VI	25	3/XII
1912	4/II	21/II	7/IV	16/V	26/V	6/VI	26	1/XII
1913	19/I	5/II	23/III	1/V	11/V	22/V	28	30/XI
1914	8/II	25/II	12/IV	21/V	31/V	11/VI	25	29/XI
1915	31/I	17/II	4/IV	13/V	23/V	3/VI	26	28/XI
1916	20/II	8/III	23/IV	1/VI	11/VI	22/VI	24	3/XII
1917	4/II	21/II	8/IV	17/V	27/V	7/VI	26	2/XII
1918	27/I	13/II	31/III	9/V	19/V	30/V	27	1/XII
1919	16/II	5/III	20/IV	29/V	8/VI	19/VI	24	30/XI
1920	1/II	18/II	4/IV	13/V	23/V	3/VI	26	28/XI
1921	23/I	9/II	27/III	5/V	15/V	26/V	27	27/XI
1922	12/II	1/III	16/IV	25/V	4/VI	15/VI	25	3/XII
1923	28/I	14/II	1/IV	10/V	20/V	31/V	27	2/XII
1924	17/II	5/III	20/IV	29/V	8/VI	19/VI	24	30/XI
1925	8/II	25/II	12/IV	21/V	31/V	11/VI	25	29/XI
1926	31/I	17/II	4/IV	13/V	23/V	3/VI	26	28/XI
1927	13/II	2/III	17/IV	26/V	5/VI	16/VI	24	27/XI
1928	5/II	22/II	8/IV	17/V	27/V	7/VI	26	2/XII
1929	27/I	13/II	31/III	9/V	19/V	30/V	27	1/XII
1930	16/II	5/III	20/IV	29/V	8/VI	19/VI	24	30/XI
1931	1/II	18/II	5/IV	14/V	24/V	4/VI	26	29/XI
1932	24/I	10/II	27/III	5/V	15/V	26/V	27	27/XI
1933	12/II	1/III	16/IV	25/V	4/VI	15/VI	25	3/XII
1934	28/I	14/II	1/IV	10/V	20/V	31/V	27	2/XII
1935	17/II	6/III	21/IV	30/V	9/VI	20/VI	24	1/XII
1936	9/II	26/II	12/IV	21/V	31/V	11/VI	25	29/XI

Kalendář stálý pro diecesi brněnskou.

Základem našeho kalendáře je *proprium* pro provincii olomouckou, schválené od kongregace obřadů r. 1894 a patřičně doplněné; sem vzato jen to, co se týče diecese brněnské. K *propriu* přibírá ještě (pokud tam nejsou) oni svatí, kterým v diecesi naši zasvěceny jsou kostely nebo kaple.

Slavnosti celé církve označeny jsou znaménkem —, slavnosti v brněnské diecesi nějakým způsobem zvláštní znamením * a kostely nebo kaple †. U svatých udán rok úmrtí.

Hodinek v naší diecesi nemají tyto tituly kostelní: Fridrich b. 18/VII, Celestin I. p. m. 7/IV, 14 pomocníků 4/XII, Lotr dobrý 24/IV, Helena cís. 18/V, Rudolf m. 17/IV, Spasitel (snad má být Vykupitel 23/X a 111. neděle v červenci), Vzkříšení mládence Naimského, Zjevení se Ježíše Krista Marii Magdaleně, Korunování Panny Marie; tři poslední nemají snad vůbec officii.

V kancionále na místech patřičných vsazeny seznamy, komu kde zasvěceny jsou kostely farní, filiální nebo kaple.

Za kalendářem je seznam poutních míst a milostivých obrazů v diecesi brněnské.

LEDEN.

Svatky stálé.

- 1 a Obřezání P. N. Ježíše Krista.
- 2 b
- 3 c
- 4 d (Tita vyzn. přeloženo na 12. ún.)
- 5 e Telesfora, pap. m. † 138 neb 139.
- 6 f † Zjevení Páně (sv. Tři Králů : Kašpara, Melichara a Baltasara) s vigilií a oktávou.
- 7 g
- 8 a
- 9 b
- 10 c
- 11 d Hygina pap. m. † 142 (?)
- 12 e
- 13 f
- 14 g Hilaria, b. vzn., učitele církve, † 368.
— Felixe, kněze m. † 256.
- 15 a Pavla, prvního poustevníka, vzn., † 312.
— Maura, op. † 584.
- 16 b Marcella I., pap. m. † 310.
- 17 c † Antonia, op. † 356.
- 18 d Kathedry (učit. stolice) svatého Petra v Římě.
— Prisky, panny, m. † 275.
- 19 e † Kanuta, krále dánského, m. † 1086.
— Marie, Marthy, Audifaxe a Abachuma mm. † 210.
- 20 f † Fabiana I., pap. † 250 a † Šebestiana mm. † 288.
- 21 g Anežky, p. m. † 304.
- 22 a Vincence † 304 a Anastasia mm. † 628.
- 23 b * † Zasnoubení bl. P. Marie se sv. Josefem.
— Emerentiany, p. m. † 301.
— Raymunda z Pennaforte, vzn. † 1275, z 23. ledna přeloženo na 28. ledna.
- 24 c Timothea, žáka sv. Pavla, b. m. † 97.

- 25 d † Obrácení sv. Pavla, ap.
 - 26 e Polykarpa, b. m. † 166.
 - 27 f Jana Zlatoústého, b. vyzn., uč. církve † 407.
 - 28 g Raymunda z Pennaforte, vyzn. (z 23. ledna) † 1275.
 - 29 a Františka Sal., b. vzn. † 1622.
 - 30 b Martiny, p. m., † v třetím století (228).
 - 31 c Petra z Nolaska, vzn. † 1256.
- Svatky pohyblivé v lednu :
- Na neděli II. po Zjevení Páně : † Nejsv. Jména Ježíš.
 - * — Na neděli III. po Zjevení Páně : † Sv. Rodiny: Ježíše, Marie a Josefa.
 - * — V úterý po neděli Devítníku: Modlitby Pána našeho Ježíše Krista na hoře Olivetské.
 - * — V úterý po I. neděli po Devítníku: Památky utrpení Pána našeho Ježíše Krista.
- Před 19. lednem není nikdy neděle Devítník.

ÚNOR.

- 1 d * Ignáce, biskupa antiochijského, m., učedníka sv. Jana ap. † 107.
— Brigidy, p. † v VI. století (před 527).
- 2 e Hromnic (Očišťování bl. Panny Marie).
- 3 f * Blažeje, b. m. † 316.
- 4 g Ondřeje Corsina, b. vzn. † 1373.
- 5 a Agathy (Háty), p. m. † 251.
- 6 b † * Doroty, p. m. † 300.
(— Tita, b. krétského, vzn. (přel. na 12.) † 98.)
- 7 c Romualda, op. vzn. † 1027.
- 8 d Jana z Mathy, vzn., zaklad. řádu † 1213.
- 9 e * Apoleny, p. m. † 249.
— (Cyrilla Alex., b. vzn., uč. † 444, viz 13.)

- 10 *f* † Scholastiky, p. † 543.
- 11 *g* Sedmi zakladatelů řádu Servitů (Sluhů Panny Marie).
- 12 *a* Tita, b. vzn. (přel. ze 6.) † 98.
- 13 *b* Cyrilla Alex., b. vzn. uč. (přel. z 9.) † 444.
- 14 *c* * Valentina, kněze, m. † o. 270. † Sv. Valentina, b. m.
- 15 *d* Faustina a Jovity, mm. † 120.
- 16 *e* * Juliany, p. m. † 304.
- 17 *f* † Útěku do Egypta.
- 18 *g* Šimona, bisk. jerusalemského, m. † 106.
- 19 *a*
- 20 *b*
- 21 *c*
- 22 *d* Stolice učitelské sv. Petra ap. v Antiochii.
- 23 *e* Petra Damiana, b. vzn., učitele církve, † 1072.
- 24 *f* Matěje, ap. † 63 (s vigilií).
- 25 *g* * Margaretu (Markétu) Cortonské, kajícnice, † 1297.
- 26 *a*
- 27 *b*
- 28 *c*
- 29

Svátky pohyblivé v únoru.

- * — V pátek po popeleční středě: Trnové koruny P. n. Ježíše Krista.
- * — V pátek po I. neděli postní: Kopí a hřebů P. n. Ježíše Krista.
- * — V pátek po II. neděli postní: Kmentu Pána našeho Ježíše Krista.

V roce přestupném slaví se sv. Matěje 25. a svátky na dny 25.—28. připadající přeloží se na dny příští. Písmena nedělní změní se na předešlou; *f* slouží dvakrát.

Před 4. únorem není nikdy popelec.

BŘEZEN.

- 1 *d*
- 2 *e* * Bl. Anežky české, p. † okolo 1280.
- 3 *f* † * Kunhuty, p. † 1040.
- 4 *g* * Přenesení ostatků sv. Václava, krále, m., z Boleslavě do Prahy. — Lucia I., p. m. † 253. (— Kazimíra, vzn. † 1484, přeloženo na 5. března).
- 5 *a* Kazimíra, vzn. přeneseno ze 4. března, † 1484.
- 6 *b*
- 7 *c* Tomáše z Aquina, vzn., učitele círk., † 1284. — Perpetuy a Felicity, mm. † 203.
- 8 *d* Jana z Boha, vzn., zakl. řádu Milosrdných bratrů, † 1550.
- 9 *e* Františky římské, vd. † 1440.
- 10 *f* Čtyřiceti mučedníků v Sebastě, † 310.

- 11 *g*
- 12 *a* Řehoře I., pap., vzn. a učit., † 604.
- 13 *b*
- 14 *c*
- 15 *d* * Sv. Klementa M. Hofbauera, vzn., † 1820. — Cyriaka, b. vzn.
- 16 *e* * Longina, m., † v I. stol.
- 17 *f* * Bl. Jana Sarkandra, kn. m., † 1620. — Gertrudy, p., † 659. — (Patricia, vzn., přel. na 20.)
- 18 *g* * Gabriele archanděla (slaví se též 24.) — (Cyrilla Jerus., † 386, viz 22.)
- 19 *a* † Josefa vzn., chotě bl. Panny Marie, katolické církve a říše patrona.
- 20 *b* Patricia, b. vzn. (přel. ze 17.) † 464.
- 21 *c* Benedikta, op., z. ř., † 543.
- 22 *d* Cyrilla Jerusalemského, b. vzn. uč. (přel. z 18.), † 386.
- 23 *e*
- 24 *f*
- 25 *g* † *Zvěstování Panny Marie.*
- 26 *a*
- 27 *b* Jana z Damašku, b. uč., † ok. r. 754.
- 28 *c* * Jana z Kapistrana, vzn. † 1456.
- 29 *d*
- 30 *e*
- 31 *f*

Svátky pohyblivé.

- * — V pátek po III. neděli v postě: Pět ran Pána n. Ježíše Krista.
 - * — V pátek po IV. neděli v postě: Předrahé Krve P. n. Ježíše Krista.
 - V pátek po V. neděli v postě: † Sedmibolestné Panny Marie.
- Po 10. březnu není nikdy popelec. Před 22. březnem není nikdy veliká noc. † (Vzkříšení Páně. — Týž den lze slaviti též: † Zjevení se Ježíše Krista Maří Magdaleně).

DUBEN.

- 1 *g*
- 2 *a* Františka z Pauly, vzn., z. ř., † 1508.
- 3 *b*
- 4 *c* Isidora, b. vzn. uč., † 636.
- 5 *d* Vincence Ferrerského, vyzn., † 1419.
- 6 *e* * Bl. Juliany Kornelské, panny, † 1258.
- 7 *f* † Celestina I., p. v., † 432.
- 8 *g*
- 9 *a*
- 10 *b*

- 11 c Lva I. Velikého, p. vzn. učit.,
† 461.
— * Isaaka, mnicha, vzn.,
† o. 550.
- 12 d
- 13 e Hermenegilda, kr. m., † 586.
- 14 f Tiburtia, Valeriana a Maxima,
mm., † 229.
— Justina mudrce, m., † 167.
- 15 g
- 16 a
- 17 b Aniceta I., p. m., † 162 nebo 168.
† Rudolfa, m. † 1288.
- 18 c
- 19 d
- 20 e
- 21 f Anselma, b. vzn. uč., † 1109.
- 22 g Sotera, † 176 a Kaja, † 296,
pp. mm.
- 23 a * † Vojtěcha (Adalberta), b. m.,
† 997.
(Jiří přel. na 28.), † 303.
- 24 b Fidelise ze Sigmaringy, m. † 1622
† Lotra Dobrého (Dismase) † 33.
- 25 c † Marka evandělidy, † 67. Pro-
sební den.
- 26 d Kleta, † 91 ? a Marcellina, † 304,
pp. mm.
- 27 c * Petra Kanisa, vzn., † 1597.
- 28 f Jiřího, m. (přel. z 23.), † 303.
— Vitalise, m., † o. 62.
(Pavla z Kříže, vzn., přel. na
13. května), † 1775.
- 29 g Petra, m. † 1252.
- 30 a † Kateřiny Sienské, p. † 1380.

S v á t k y p o h y b l i v é :

O neděli III. po. velikonočních:

- Ochrany sv. Josefa, chotě P. Marie.
Po 25. dubnu není nikdy veliká noc.
Před 30. dubnem není nikdy Boží
Vstoupení.

KVĚTEN.

- 1 b † Filipa † 81 a Jakuba, ap. † 62.
* — Valpurgy, p. † 779.
- 2 c * † Sigismunda, kr. m., † 526.
— (Athanasia, b. vzn. uč. † 373
přeloženo na 14.).
- 3 d † Nalezení sv. Kříže Pána na-
šeho Ježíše Krista r. 326.
— Alexandra † 119, Eventia a
Theodula, mm.
— Juvenalise, b. vzn. † 376.
- 4 e * † Floriana, m. † 304.
— (Moniky, vd. † 387, přelož.
na 22.).
- 5 f * Pia V., p. vzn. † 1572.
* — † Gotharda, b. vzn. † 1033.
- 6 g Jana ap. před branou latinskou.
- 7 a † Stanislava, biskupa krakov-
ského, m. † 1079.
- 8 b † Zjevení se sv. Michaela arch.

- 9 c Řehoře Nazianského, b. vzn. uč.
† 389.
- 10 d Antonína, b. vzn. † 1459.
— Gordiana a Epimacha, mm.
† 362.
- 11 e * Františka od Jarolíma, vzn.
T. J. † 1716.
- 12 f Nerea, Achillea, Domitilly p. a
Pankráce, mm. † 304
- 13 g Pavla z Kříže, vzn. (přel. z 28.
dubna), † 1775.
- 14 a Athanasia, b. v n. učit. 373.
(přel. z 2.).
— Boniface, m. † 307.
- 15 b * † Isidora, rolníka, vzn. † 1130.
- 16 c * † Jana Nepomuckého, muč.,
† 1393.
(Ubalda, b. vzn. † 1160, přel.
na 23.).
- 17 d Paschala Baylona, vzn. † 1592.
- 18 e Venantia, m. † 250.
- 19 f Petra Coelestina, p. vzn. † 1296.
— Pudientiany, p. † 159.
- 20 g Bernardina Sienského, vzn.
† 1444.
- 21 a * Felixe z Kantalicia, vzn. †
† 1587.
- 22 b Moniky, vd. † 387 (přel. ze 4.).
† Julie, p. m.
- 23 c Ubalda, b. vzn. (přel. ze 16.).
† 1160.
- 24 d * † Bl. Panny Marie, Pomoc-
nice křesťanů.
- 25 e Řehoře VII., p. vzn. † 1085.
— † Urbana I., p. vzn. † 230.
- 26 f Filipa Neria, vzn. † 1595.
— Eleutheria I., p. m. † 190 ?
- 27 g * Maří Magdaleny z Pazziů
p. † 1607.
— Jana I., p. m. † 525.
- 28 a Augustina, b. vzn., † 604.
(apoštola Angličanů)
- 29 b Bedy ctihodného, vyzn., učit.
† 735.
- 30 c * Nalezení pravice sv. Štěpána,
kr., vzn.
— Felixe I., pap. m. † 274.
- 31 d Anděly Mericie, p. † 1540.
— Petronilly, p. † ok. 80.

S v á t k y p o h y b l i v é :

Před 11. květnem není nikdy: —† Sv.
Ducha.

V neděli po sv. Duchu: — † Nejsv.
Trojice.

Před 21. květnem není nikdy:—† nejsv.
Božího Těla.

V pátek po oktávě Božího Těla: —† nej-
světějšího Srdce Ježíšova.

ČERVEN

- 1 e Jana Kř. de la Salle, vzn. † 1719
(základ školních bratří).

- 2 *f* Marcellina, Petra a Erasma, mm. † 304.
 - 3 *g*
 - 4 *a* Františka Caracciola, vzn. † 16
 - 5 *b* Boniface, b. m. † 755. 08
 - 6 *c* Norberta, b. vzn. † 1134.
 - 7 *d*
 - 8 *e*
 - 9 *f* Prima a Feliciana, mm. † o. 300.
 - 10 *g* Margarity (Markéty), kr. škotské, vzn. † 1093.
 - 11 *a* † Barnabáše, ap. † ok. 62.
 - 12 *b* Jana z Fakunda, vzn. † 1479.
— Basilides, Cyrina, Neboa a Nazaria, mm. † ok. 300.
 - 13 *c* † Antonína (Antonia) z Padovy, vzn. † a 231.
 - 14 *d* Basilia. Velkého, b. vzn. † 379.
 - 15 *e* * † Víta, Modesta a Krescencie, mm. † 303.
 - 16 *f* * Jana Františka Regise, vzn. † 1640.
† Panny Marie Pomocnice.
 - 17 *g*
 - 18 *a* Marka a Macelliana mm. † 286.
 - 19 *b* Juliany z Falkoneriů, p. † 1340.
— Gervasia a Protasia, mm., † 169.
 - 20 *c* Silveria I., p. m. † 540.
 - 21 *d* Aloysia z Gonzagy, vzn. † 1591 (patrona mládeže).
 - 22 *e* * 10 000 mučedníků.
— Pavlína, b. vzn. † 431.
 - 23 *f*
 - 24 *g* † Narození sv. Jana Křtitele (s vigilií a oktávou); narodil se půl roku před Kristem Pánem.
 - 25 *a* Viléma, op. vzn. † 1142.
 - 26 *b* † Jana a Pavla, mm. † o. 362.
 - 27 *c*
 - 28 *d* Lva II., p. vzn. † 683.
 - 29 *c* † Petra † 67 a † Pavla ap. † 67 (s vigilií a oktávou).
— Vzpomínka všech sv. apošt.
 - 30 *f* Vzpomínka sv. Pavla, ap.
- (V neděli před narozením sv. Jana :
† Panny Marie ustavičné pomoci).
Po 3. červnu nebude nikdy Vstoupení Páně.
Po 13. červnu nebude nikdy sv. Duch.
Po 24. červnu nebude nikdy Božího Těla.

ČERVENEC.

- 1 *g*
- 2 *a* † Navštívení bl. P. Marie.
— Processa a Martiniana, mm. † ok. 67.
- 3 *b* * Irene, b. m. † 202.
- 4 *c* * Prokopa, op. vzn. † 1053.
— † Oldřicha, b. † 973.

- 5 *d* * † Cyrilla † 869 a Methoděje † 885, bb. vzn., apoštolův a ochranců (patronů) moravských (s oktávou).
- 6 *e*
- 7 *f* Antonína Marie Zakkarie, vzn. † 1539.
— * Vilibalda, b. vzn. † 781.
- 8 *g* Alžběty, král. portugalské, vd. † 1336.
— * Kiliana a soudr, mm. † 689.
- 9 *a* * Veroniky z Julianů, p. † 1727.
- 10 *b* Sedmi bratrů, mm. † ok. 550.
— Rufiny a Sekundy, pp. mm. † 257.
- 11 *c* Pia I., p. m. † 151 (nebo 157).
- 12 *d* Nabora a Felixe, mm. † o. 304.
(— Jana Gualberta, op., vyzn. † 1173, přenes. na 21).
- 13 *e* Anakleta, p. m. † 91 (?)
- 14 *f* Bonaventury, b. vzn. uč. † 1274.
- 15 *g* * Jindřicha, cí. vzn. † 1024.
- 16 *a* † Vzpomínky bl. Panny Marie na hoře Karmelské.
- 17 *b* Aleše, vzn. † 417.
- 18 *c* Kamilla z Lellů, vzn. † 1614.
— Symforosy a jejích sedmi synů, mm. † ok. 125.
† Fridricha (Bedřicha), b. m., † 838.
- 19 *d* Vincence z Paula, vzn. † 1660
- 20 *e* † * Markéty, p. m. † 284.
(— Jeronyma Emiliana, vyzn. † 1537 přel. na 24.)
- 21 *f* Jana Gualberta, op., vyzn., † 1073, přel. z 12.
— Praxedy, p. † o. 150.
- 22 *g* † Maří Magdaleny, kajčnice, učednice Páně, † ok. 74.
- 23 *a* Apolináře, b. m. † 75.
— Libora, b. vzn. † ok. 397.
- 24 *b* Jeronyma Emiliana, vzn. † 1357 (přel. z 20.).
— Kristiny, p. m. † 300.
- 25 — † Jakuba, ap. † 44.
— Kristofora, m. † 250.
- 26 *d* † Anny, matky bl. P. Marie.
- 27 *e* Pantaleona, m. † 305
- 28 *f* Nazaria, Celsa † 68 a Viktora I. p. m. † 202.
— Innocentia, p. a vzn. † 417.
- 29 *g* Marty, p., učednice Páně † 84.
— Felixe, p., Simplicia, Faustina a Beatrice (Boženy), mm., † 302.
- 30 *a* Abdona a Sennena, mm. † 250.
- 31 *b* † Ignáce z Loyoly, vz. † 1556.

Svátky pohyblivé:

I. neděli v červenci: — Nejdražší Krve Pána našeho Ježíše Krista.

Na I. neděli prázdnou po oktávě sv. ap. Petra a Pavla: — * Vzpomínka všech papežů římských.

SRPEN.

- 1 c † Petra ap. v okovech.
— Machabejských mučedníků.
- 2 d Alfonsa Marie z Ligoria, b. vzn. učít. † 1787.
— Štěpána I., p. m. † 257.
- 3 e Nalezení těla sv. Štěpána, prvního mučedníka.
- 4 f † Dominika, vzn. † 1221.
- 5 g † Posvěcení basiliky (chrámu) bl. P. Marie Sněžné ve IV. stol.
- 6 a † Proměnění Pána našeho Ježíše Krista.
— Xista II., p. † 258, Felicissima a Agapita, mm. † 258.
- 7 b * † Osvalda, kr. m. † 642.
— Affry a soudr., mm. † 303.
— † Donata, b. m. † 361.
(Kajetana, vzn., † 1547, přel. na 11.).
- 8 c Cyriaka, Larga a Smaragda, mm. † 309.
- 9 d * Emigdia, b. m. (na počátku IV. stol.).
— Romana, m. † 258.
- 10 e † Vavřince, m. † 258 (s oktávou).
- 11 f Kajetána, vzn. (přel. ze 7.) † 1547.
— Tiburtia † 286 a Susanny, mm. † 295.
- 12 g Kláry, p. † 1253.
- 13 a * † Filomeny, p. m. † v II. stol.
— † Hippolyta (a Kassiana, mm.) † 255.
- 14 b Eusebia, vzn. † 290.
- 15 c † Nanebevzetí bl. Panny Marie (s vigilií a oktávou).
- 16 d * † Rocha, vzn. † 1327.
— (Hyacintha, vzn., † 1257, přel. na 18.).
- 17 e
- 18 f Hyacintha, vzn. † 1257 (přel. ze 16.).
— Agapita, m. † ok. 274.
— † Heleny, císař. † 328.
- 19 g * Ludvíka Toledského, b. vzn. † ok. 1300.
- 20 a Bernarda, op. vzn. učít. † 1153.
- 21 b Johanny Františky Fermiotové ze Chantalu, vd. † 1641.
- 22 c Timothea, Hypolita a Symfonia, mm. † 178.
- 23 d Filipa Benitia, vzn. † 1285.
- 24 e † Bartoloměje, ap. † 71 (s vigilií).
- 25 f Ludvíka, kr. francouzského, vzn. † 1270.
- 26 g Zefyrina, p. m. † 218.
- 27 a † Josefa Kalasanckého, vyzn. † 1648.
* — Rufa, b. m. † ok. 67.
- 28 b † Augustina, b. vzn. uč. † 430.
— Hermeta, m. † 132.

- 29 c † Stětí sv. Jana Křtitele.
— Sabiny, m. † v II. stol. ok. 120.
- 30 d Růženy Linské, p. † 1617.
— Felixe a Adaukta, mm. † 330.
- 31 e Raymunda Nonnata, vzn. † 1240.

Svátky pohyblivé:

V neděli mezi oktávou Nanebevzetí Panny Marie: — † Jáchyma, otce bl. Panny Marie.

V neděli po oktávě Nanebevzetí Panny Marie: — * † Nejčistšího Srdce bl. Marie Panny.

Na 15. neděli po sv. Duchu evangelium o † vzkříšení mládence z Naim.

Nota: V den Nanebevzetí P. Marie slavívá se též: † Korunovace P. Marie v nebi.

ZÁŘÍ.

- 1 f † Jiljí, op. vzn. † ok. 725.
— Dvanácti bratří, mm. † ok. 300.
— † Bl. Juliany z Kollaltů.
- 2 g * Štěpána, krále uherského, vzn. † 1038.
- 3 a
- 4 b * † Rosalie, p. † 1160.
- 5 c Vavřince Justiniana, b. vyzn., † 1455.
- 6 d
- 7 e
- 8 f † Narození bl. Marie Panny (s oktávou).
— Adriana, m. † 306.
- 9 g Gorgonia, m. † 303.
- 10 a Mikuláše Tolentinského, vyzn. † 1308.
- 11 b Psota a Hyacintha mm. † 257.
- 12 c
- 13 d
- 14 e † Povýšení svatého Kříže Pána našeho Ježíše Krista.
- 15 f Nikomeda, m. † ok. 90.
- 16 g * Ludmily, vd. † 927.
— Eufemie, Lucie a Geminiana, mm. † 307.
(— Kornelia a Cypriana, † 258, přel. na 26.).
- 17 a Vtlačení jizev na tělo svatého Františka.
— † Lamberta, b. m. † 708.
- 18 b Josefa z Kupertina, vzn. † 1663.
- 19 c Januaria, b. a soudr., mm. † 305.
- 20 d Eustachia a soudr., mm. † 118.
- 21 e † Matouše, ap. a evang. † o. 69 (s vigilií).
- 22 f * Mořice a soudr., mm. † 286.
(— Tomáše z Villanova, † 1555 přel. na 25.).

- 23 *g* Lina, p. m. † 79 ?
— Thekly, p. m. † koncem I. století.
- 24 *a* Bl. Marie Panny, Vysvobození zajatých (de Mercede).
- 25 *b* Tomáše z Villanovy, b. vyzn. † 1555 (přel. z 22).
- 26 *c* Kornelia, p. a Cypriana mm. (přel. ze 16.). † 288.
— Cypriana a Justiny, mm., † 304.
- 27 *d* Kosmy a Damiana, mm. † 287.
- 28 *e* * † Václava, kr. m. † 936.
- 29 *f* † Michala archanděla.
- 30 *g* † Jeronyma, vyzn. učit. † 420.

Svátky pohyblivé:

- V neděli bližší 1. září: * † Andělů Strážců.
- V neděli v oktávě Narození blahosl. Panny Marie: * † Jména blahosl. Panny Marie.
- V neděli 3. v září: † Sedmi Bolestí bl. Marie Panny.

ŘÍJEN.

- 1 *a* * Notburgy, p. † ok. 1313.
— Remigia, b. vzn. † 532.
- 2 *b*
- 3 *c*
- 4 *d* † Františka z Assisi, vzn. † 1226.
- 5 *e* Placida a soudr., mm. † 541.
- 6 *f* Brunona, vzn. † 1101.
- 7 *g* Marka, p. vzn. † 336.
— Sergia, Baccha, Marcella a Apuleja, mm. † ok. 300.
- 8 *a* Brigity, vd. † 1373.
- 9 *b* Dionysia (Divíše), Rustika a Eleutheria, mm., † ok. konce I. stol. v Paříži.
- 10 *c* Františka Borgiáše, vzn. † 1572.
- 11 *d*
- 12 *e*
- 13 *f* Eduarda, kr. vzn. † 1066.
- 14 *g* Kallixta I., p. m. † 222.
- 15 *a* † Terezie z Ježíše, p. † 1582.
- 16 *b* * † Havla, op. vzn. † 640.
- 17 *c* * Hedviky, vd. † 1243.
- 18 *d* † Lukáše, evang. † ok. 80.
- 19 *e* † Petra z Alkantary, vzn. † 1562.
- 20 *f* Jana z Kant, vzn. † 1473.
† Vendelína, op. † ok. 650.
- 21 *g* * Voršily a soudr., pp. mm. † 451.
— Hilariona, op. vzn. † 371.
- 22 *a* * Korduly, p. m. † 451.
- 23 *b* * † Nejsv. Vykupitele Ježíše Nazaretského.
— * Severina, b. vzn. † po 400.
- 24 *c* * Rafaela, archanděla.
- 25 *d* * Krispína a Krispiniána, mm. † 287.

- Chrysantha a Darie, mm., † 237.
- 26 *e* Evarista, p. m. † 109 ?
- 27 *f*
- 28 *g* † Šimona a † Judy, ap., † ok. r. 62 (s vigilií).
- 29 *a* * Narcissa, b. vzn. † ok. 306.
- 30 *b*
- 31 *c* * † Wolfganga, b. vzn. † 994.

Svátky pohyblivé:

- Na neděli 1. v říjnu: † — Růžence blahosl. Panny Marie.
- * Na 2. neděli: — Mateřství blahosl. Panny Marie.
- * Na 3. neděli: — Posvěcení kr. stoličného chrámu v Brně a všech kostelů po celé diecesi.
- * Na neděli nejbližší nezavaznou po 4. neděli v říjnu: — Čistoty blahosl. Panny Marie.

LISTOPAD

- 1 *d* † Všechny svatých (s vigilií a okt.)
- 2 *e* Vzpomínka všech věrných zemřelých.
- 3 *f*
- 4 *g* † Karla Boromejského, b. vzn. † 1584.
— Vitala a Agrikoly, mm., † ok. 300.
- 5 *a*
- 6 *b* * † Leonarda, b. vzn. † 559.
- 7 *c*
- 8 *d* Čtyř korunovaných mm. † ok. 300.
- 9 *e* Posvěcení basiliky nejsv. Spasitele v Lateraně.
— Theodora (Bohdana), m. † 306.
- 10 *f* * Přenesení ostatků sv. Ludmily, vd. m.
— Tryfona, Respicia a Nymfy, mm. † 250.
— (Ondřeje Avellinského † 1608 přel. z 10. na 16.).
- 11 *g* † Martina, b. vzn. † 400.
Menny, m. † 364.
- 12 *a* * Christina a bratří mm. † 1005 (průvodci sv. Vojtěcha).
(Martina I., p. m. † 655, přel. na 28.).
- 13 *b* * Stanislava Kostky, vzn. † 1568 (Didaka, vyzn. † 1463, přel. na 1. prosince a Briktia m. † 444, na 29. list.).
- 14 *c* Josafata, b. m. † 1623.
- 15 *d* * † Leopolda, arcivévody rakouského, vzn. † 1136.
(Gertrudy, p. † 1334, přel. na 27.).
- 16 *e* * † Othmara, op. vzn. † 759.

- Ondřeje Avellinského (přel. z 10.). † 1608.
- 17 *f* Řehoře Divotvorce, b. vyzn. † 217.
- 18 *g* Posvěcení basilik sv. Petra a Pavla.
- 19 *a* † Alžběty, kr. vd. † 1231.
— Pontiana, pap. m. † 235.
- 20 *b* Felixe z Valois, vzn. † 1212.
- 21 *c* † Obětování bl. Marie Panny.
- 22 *d* † Cecílie, p. m. † 330.
- 23 *e* * † Klementa I., p. m. † 101.
— Felicity, m. (matky sedmi synů mm.).
- 24 *f* Jana z Kříže, vzn. † 1591.
— Chrysogona, m. † 284
- 25 *g* † Kateřiny, p. m. † 307.
- 26 *a* Silvestra, op. † 1267.
— Petra Alexandra, b. m., † na poč. III. stol.
- 27 *b* Gertrudy (přel. z 15.), † 1334.
- 28 *c* Martina I., p. m. † 655 (přel. ze 12.).
- 29 *d* * Briktia, b. vzn. (přel. z 13.), † 444.
— Saturnina, m. † 250.
- 30 *e* † Ondřeje, ap. † 62 (s vigilií, Svátky pohyblivé :
* Na neděli poslední po sv. Duchu : Ochrany blahosl. Panny Marie.
I. neděle adventní není nikdy před 27. listopadem.
- PROSINEC.
- 1 *f* Didaka, vzn. (přel. z 13. list.). † 1463.
- 2 *g* Bibiany, p. m. † 363.
- 3 *a* † Františka Xaverského, vzn. † 1552.
- 4 *b* * † Barbory, p. m. † 420.
(Petra Chrysologa (Zlatořečného) b. vzn. učit. † 450, přel. na 5.).
† Čtrnácti sv. Pomocníků.
- 5 *c* Petra Chrysologa, b. vzn. učit. (přel. ze 4.), † 450.
— Sabby, op. vzn. † 531.
- 6 *d* † Mikuláše, b. vzn. † 345.
- 7 *e* Ambrože, b. vzn. učit. † 397.
- 8 *f* † Neposkvrněného Početí blah. Marie Panny (s vigilií a okt.).
† Lurdské Panny Marie.
- 9 *g*
- 10 *a* * Přenesení domku Loretského bl. Marie Panny 1291 na pobřeží dalmatské, 1294 do Loreta v Itálii.
— Melchiada, p. m. † 314.
- 11 *b* Damasa I., p. vzn. † 384.
- 12 *c*
- 13 *d* Lucie, p. m. † 304.
- 14 *e*
- 15 *f*
- 16 *g* Eusebia, b. m. † 370.
- 17 *a*
- 18 *b* * Očekávání (porodu bl. Panny Marie, t. j. narození Páně).
- 19 *c*
- 20 *d*
- 21 *e* † Tomáše, ap. (s vigilií).
- 22 *f*
- 23 *g*
- 24 *a*
- 25 *b* Narození Pána našeho Ježíše Krista (s vigilií a oktávou).
- 26 *c* † Štěpána, prvního mučedníka (s oktávou).
— * Vzpomínka všech svatých mučedníků.
- 27 *d* † Jana ap. a evangelisty, † 100 (s oktávou).
- 28 *e* Mláďátek (s oktávou).
- 29 *f* Tomáše Kantuarského, b. m., † 1170.
- 30 *g*
- 31 *a* Silvestra I., p. vzn. † 335.
- I. neděle adventní není nikdy po 3. prosinci.
† Dětství Ježíšovo slaví se od Narození Krista Pána do hromnic.

Seznam poutních míst a milostivých obrazů diecese brněnské.

Poznámka. Dědictví cyrillo-methodějské v Brně vydalo obšírný popis poutních míst z Moravy a Slezska a také pobožnosti k poutím. Zde stůž jen stručný seznam poutních míst z diecese brněnské. Z písni poutnických jsou do kancionálu vzaty jen ty, které jsou nejoblíbenější a zasluhují, aby se zpívaly též doma v kostele a tak zobecněly.

A. Obraz nejsv. Trojice, přenesený roku 1784 z kaple pod Cornštejnem do farního kostela v Bítově; představuje Boha Otce i Syna nad zeměkouli, nad nimi Ducha sv. ve způsobu holubice.

Kaple nejsv. Trojice nad dědinou Švařcem u Štěpánova.

Socha ubíčováného Spasitele ve farním chrámu Páně milifronském u Znojma.

Kostel Božího Těla u Slavonic.

Tři kříže nad Chudčicemi u Veverí Bytyšky.

B. Korunovaný zázračný obraz P. Marie u ct. OO. augustiniánů na Starém Brně, dle obrazu od sv. Lukáše malovaného. Socha „Panny Marie v Trní“ v Tuřanech, ctěná jako štít víry katolické na Moravě. Socha „Staré Matky Boží“ v Žarošicích. Socha P. Marie „matky milosti“ na Vranově. Socha Panny Marie ve Křtinách. Stará socha Matky Boží v klášterním chrámě benediktinském v Rajhradě. Obraz „Marianské ranní červánky“ v Přibyslavicích u Třebíče. Obraz Panny Marie v jesuitském kostele v Brně, dle obrazu od sv. Lukáše malovaného. Socha Panny Marie „pod vrbami“ v Slupu. Obraz Panny Marie Pomocnice (Tasovské), dříve v kostelíčku u Líšně, od roku 1784 v líšenském farním chrámě. Frýdlandská „Matka chleba“ u sv. Mikuláše ve Znojmě. Socha Panny Marie Monserratské u Cizkrajova. Obraz Panny Marie Pomocnice (Pasovské) ve farním chrámu Páně v Brtnici. Obraz Panny Marie v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Telči. Socha bol. Panny Marie u sv. Tomáše v Brně. Soška Panny Marie z Foye ve Hlubokých Mašůvkách. Obraz bol. Matky Boží u Popic (u Znojma). Socha Panny Marie v Lechvicích. Hora Karmelská u Kostelního Vydří. Obraz Panny Marie Klatovské v Deblíně. Obraz Panny Marie Pomocnice u sv. Kříže ve Znojmě. Bolestná Matka Boží v Jihlavě u sv. Jakuba. Socha Panny Marie v Netíně. Malá Marie-Cella u Komárova (starší obraz z kaple je ve farním kostele; novější v kapli je socha Panny Marie). Socha sedmibolestné Panny Marie ve Sloupě (pochází od OO. Minoritů z Brna). Socha Panny Marie studniční v Zámku-Žďáře a v Obyčtově. Socha bolestné Matky Boží v Modřicích. Kaple loretská u Slavonic. Kaple Panny Marie Pomocnice v České Olešné a v Dobré Vodě u Popelína, v Dobré Vodě u Kdousova, nad studánkami: u Krumlova, u Ivančic. Obraz Panny Marie Pomocnice v Týnci u Nové Vsi (u Břeclavy). Kaple Nanebevzetí Panny Marie v Bítově. Bolestná Panna Maria na Lutrátku u Slavkova.

C. Kaple sv. Anny u Opatova, farní kostel v Bořeticích.

Kaple sv. Urbana nad Slavkovem. Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru. Kaple sv. Antonína Paduanského a sv. Floriana nad Jihlavkou u Kounic. Kaple sv. Antonína Pad. nad Újezdem u Sokolnic. Sv. Kateřina u Vranova. Kaple sv. Barbory v Ostrovačicích. Kostel sv. Šebestiána u Mikulova.

Rozdělení církevního roku.

Církevní rok rozdělen jest na tři hlavní doby;

A. Dobu vánoční, čili očekávání a narození Pána našeho Ježíše Krista, jeho dětství, mládí a působení.

B. Dobu velikonoční, čili utrpení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

C. Dobu svatodušní, čili seslání Ducha svatého.

Doba vánoční

trvá od první neděle adventní po neděli devítník.

Doba velikonoční

od neděle devítníku do Božího Vstoupení.

Doba svatodušní

od Božího Vstoupení až po advent.

Doba vánoční.

Od první neděle adventní po neděli Devítník.

Advent.

Poučení.

Prvním hlavním svátkem roku církevního jsou vánoce čili Narození Páně, jímž slavíme lásku Boha Otce, že nám dal Syna svého. Abychom je důstojně oslavili, připravuje nás na ně církev katolická po čtyři týdny. Doba ta přípravná sluje advent, to jest „příchod“ nebo „příští“ Spasitele. Čtvero příští rozeznáváme: první s nebe na svět, druhé do duší lidských, zvláště při sv. přijímání, třetí po naší smrti k soudu soukromému, čtvrté na konec světa k soudu poslednímu. — Advent připravuje nás hlavně na příští první, to jest na narození Krista Pána z Panny Marie. Narození pak rozeznáváme trojí: časné z Panny Marie, duchovní v srdci spravedlivého a věčné zplození z Boha Otce. Advent trvá čtyři neděle, protože člověčenstvo čtyři tisíce let toužebně očekávalo Spasitele. My v adventě připravit se máme na skutečné narození Páně narozením Ježíše Krista v srdcích svých, což činíme, když s milostí Boží bedlivě šetříme nauky Kristovy a následujeme příkladu jeho ctnostným životem. Neboť každý křesťan má býti s to, aby se sv. apoštolem o sobě říci mohl: „Žít pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus“. (Gal. 2, 20). Abychom hodni byli narození Kristova v srdcích svých, musíme odumřítí hříchu a činiti pokání. Církev nás v adventě ku pokání povzbuzuje tím, že užívá při službách Božích barvy fialové (která znamená pokání a sebezapírání), vynechává radostný zpěv „Gloria in excelsis“ („Sláva na výsostech“), zakazuje hlučné zábavy, tance a svatby, které se s duchem doby adventní nesrovnávají, předpisuje (původně v náhradu za zrušené posty o vigilích) půst každou středu a každý pátek (dovolujíc však ve středu masité pokrmy) a zve nás k „Rorátům“ čili jak mší slove „mše andělská“, kterou dává sloužití přede dnem po celý advent až d. 22. prosince. Jmenují se „Roraty“ dle slova, kterým počíná Introitus čili vchod k té mši svaté: „Rorate“ coeli desuper... (to jest: „Rosu dejte“ nebesa s hůry...). Jmenuje se mší „andělskou“, protože evangelium jedná o poselství archanděla Gabriele k Panně Marii; slouží se přede dnem, protože lidé před narozením Páně ve tmách bludu a modloslužby toužili po Spasiteli.

První neděle adventní je také počátkem církevního roku, a církev katolická nám předvádí v evangeliu poslední soud, abychom tak byli pobídnuti k svatému životu po celý rok.

Den 17. prosince nazývá se „dnem Moudrosti Boží“, protože hlavní antifona její počíná slovy: „Ó Moudrosti Boží“, a na 18. prosince určila církev katolická památku „očekávání narození Páně“.

V adventě nás církev katolická také připravuje na veřejné působení a učení Ježíše Krista, kteréž započal v 30. roce věku svého, když byl na ně upozornil sv. Jan Křtitel, jeho předchůdce, mocným napomínáním na poušti u řeky Jordánu.

Po třetí neděli adventní jsou podzimní suché dny, ve středu, v pátek a v sobotu jest dovoleno jen jedno nasycení denně; v sobotu smí se maso jísti, nikoli ve středu a v pátek.

Beránek-Tidl.¹⁾

Modlitba adventní

(sv. Ivona).

Pane Ježíši Kriste, Bože můj! Tvá církev svatá poučuje mne, abych si v těchto dnech připomínal dvojí příští Tvé na tento svět: první, které se již stalo, a poslední, které se teprv stane. Nech mne tedy dobře rozvážit, co mám o minulém věřit, a co od nastávajícího očekávat, aby nábožná víra v to, co minulo, nenechala lásku

¹⁾ Z modlitebních a zpěvních knížek Tidla-Beránka volně čerpat dovolil dne 23. ledna 1906 Dr. Karel Beránek, farář v Újezdě u Sokolnic.

mou a horlivost k dobrému stydnouti, a aby očekávání budoucího příští Tvého mne spasitelnou bázní před přísným soudem Tvým naplnilo, a mé myšlenky, řeči a skutky od zlého odvrátilo.

Ó můj Ježíši! Podivný byl příchod Tvůj první mezi nás, a podivnější bude druhý! Tvé první příští stalo se v pokoře a poníženosti dítěte slabounkého, jak píše svatý prorok: „Ejhle, král tvůj bere se pokorný a ponížený!“ Tvé druhé příští stane se v hrůze Tvé velebnosti, jak sám pravíš (Mat. 25, 32) „Když přijde Syn člověka ve velebnosti své, shromáždění budou před něj všickni národové. I rozdělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů“. Při prvním příští objevil jsi se, abys hříšníky ospravedlnil, při druhém objevíš se, abys bezbožníky zatratil. Při prvním příští volal jsi zbloudilé zpět, při druhém oblažíš spravedlivé na věky.

Ó můj Ježíši! Popřej mně, abych sobě, jak to po mně žádá církev Tvá, matka má, v těchto posvátných dnech přípravy na výroční slavnost Tvého narození vděčně připomínal všechna dobrodiní Tvého prvního příští na tento svět. Uděl mi i té milosti, abych se na dokonalou blaženost, která při Tvém druhém příští spravedlivých čeká, náležitě připravoval, abych prospíval v dokonalosti, a před soudnou stolicí Tvou uznán byl za věrného vyznavače jména Tvého, a zasloužil obdržeti roucho blažené nesmrtelnosti. Pročež chci již nyní upřímným a kajícím vyznáním hříchů svých a opravdovým předsevzetím předcházeti druhé příští Tvé. Tvou milostí jsa podporován, budu jen spravedlnost vyhledávati, abych nepropadl přísnému soudu Tvému, kdežto nyní ještě jsi prostředníkem naším, plným lásky, dobroty a milostnosti, a zastáváš bídne hříšníky a také i mne u Otce nebeského, a smiřuješ nás s ním. Amen.

Jiná modlitba adventní.

Ó Ježíši, Bože a Spasiteli náš, na kterého národové celé země po tisíciletí toužebně čekali, Ty jsi konečně pln milosti a smilování mezi nás přišel. Prosíme Tě: dej, abychom v této době adventní pamětlivi byli veliké bídy, do níž hřích uvrhl všechna pokolení lidská, a rozvažovali o zlobě vlastních svých hříchů a jich smutných následcích. Kéž veliká touha zbožných arciotců starozákonních po vykoupení vzbudí také v nás vroucí touhu po Tobě, který jsi samojediným pramenem spásy naší. Osvěť nás, ó Pane, a pohni srdce naše k pokání upřímnému, abychom se hodně připravili na Tvůj milostiplný příchod a v duše své přijali náplň smilování Tvého. Amen.

Povzdech adventní.

Ó Ježíši, v Marii žijící, přijď a žij ve služebnících svých v duchu svatosti své, v plnosti síly své, v pravdě ctností svých, v dokonalosti cest svých, ve spojení tajemství svých, panuj všem nepřátelským mocnostem v duchu svém ke slávě Otce. Amen.

Racc. Odpustky 100 dní jednou za den (i pro duše v očistci). — Pius IX., 14. října 1859.

Litanie v čas adventní.

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče, s nebes Bože, — smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Bože O t ě e, jenž jsi prvním rodičům hned po spáchaném hříchu milostiv býti ráčil,

Jenž jsi Vykupitele světa slíbiti ráčil,

Jenž jsi se nad padlým pokolením lidským smilovati ráčil,

Jenž jsi toto slavné zaslíbení svatým arciočcům obnoviti ráčil,

Jenž jsi téhož Vykupitele národu židovskému skrze proroky zvěstovati ráčil,

Jenž jsi nejsvětější Pannu za Rodičku Syna svého vyvoliti ráčil,

Jenž jsi anděla Gabriele k Marii Panně do Nazaretu poslati ráčil,

Jenž jsi lid židovský na příchod Messiáše skrze Jana Křtitele připravovati ráčil,

Bože S y n u, jenž jsi přeslavným zaslíbením Otce svého býti ráčil,

Jenž jsi toužebným očekáváním národů býti ráčil,

Jenž jsi sladkou nadějí svatých duší v předpekli býti ráčil,

Jenž od věčnosti požehnaným plodem Otce nebeského býti ráčíš,

Jenž jsi v čase požehnaným plodem života panenského státi se ráčil,

Jenž jsi sobě skrze svého předchůdce Jana cestu do srdcí lidských připraviti ráčil,

Jenž jsi král a zákonodárce náš,

Jenž přijdeš soudit živých i mrtvých,

Bože D u š e s v a t ý, jenž jsi proroky Vykupitele předpovídající osvěcovati ráčil,

Jenž jsi svaté otce v předpekli Vykupitele očekávající těšiti ráčil,

Jenž jsi Marii od hříchu prvotného neposkvrněnou uchovati ráčil,

Jenž jsi Matku Spasitele našeho milostí svou naplniti ráčil,

Jenž jsi život její podivným zastíněním příbytkem Syna Božího způsobiti ráčil,

Jenž jsi Marii bez porušení panenství matkou Syna Božího učiniti ráčil,

Jenž jsi Jana Křtitele hodným předchůdcem Spasitele světa učiniti ráčil,

Svatá T r o j i c e, milostivá původkyně našeho vykoupení a spasení,

Milostiv nám buď, — odpusť nám, Pane!

Milostiv nám buď, — uslyš nás, Pane!

Ode všeho zlého — vysvoboď nás, Pane!

smiluj se nad námi!

vysvobod' nás, Pane!

Tě prosíme, uslyš nás!

Žalm 14.

(Čeho žádá Bůh na spravedlivém, čili: Jakými máme býti, chceme-li hodně přivítati novorozeného Spasitele). — Nápěv ton VIII. 1.

1. Hospodine, kdož bude přebývati v stánku **Tvému**? * aneb kdo odpočívati na **hoře** svaté **Tvé**?
2. Kdo chodí bez **poskvrny**, * a činí **spravedlnost** :
- 3 Kdo mluví pravdu v srdci **svém**, * kdo nečiní lsti **jazykem** svým
4. Aniž činí zlého bližnímu **svému**, * a pohanění nepřijímá **proti** bližním svým.
5. V nížeč přiveden jest před očima jeho **zlostník**. * ale bojící se Hospodina **oslavuje**:
6. Kdo přísahá bližnímu **svému** a **neklame**: * kdo peněz **svých** nedává na lichvu, - a darů proti nevinnému **nepřijímá**.
7. Kdo činí **to**, * nebudeť **pohnut** na věky.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i **vždycky** * a na věky věkův.
Amen.

V. Anděl Páně zvěstoval Marii.

R. A ona počala z Ducha svatého.

V. Hleďte Hospodina, pokavadž může nalezen býti.

R. Vzyvejte ho, pokudž blízko jest.

V. Odřekněme se bezbožnosti a světských žádostí.

R. Strážlivě, a spravedlivě, a pobožně živi budme na tomto světě.

V. Očekávající blahoslavené naděje.

R. A příští slávy velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se.

(Na I. týden adventní.) Vzbudiž, prosíme, Pane, moc svou a přijď, abychom hrozcím ze hříchův našich nebezpečím s Tvou pomocí zasloužili býti vyrvání a Tvým osvobozením spasení.

(Na II. týden adventní.) Vzbudiž, Pane, srdce naše ku připravování cest pro Jednorozeného Tvého, abychom skrze jeho příchod očištěnými Tobě myslimi sloužiti hodni byli.

(Na III. týden adventní.) Ucho své, prosíme Pane, k modlitbám našim nachyl: a myslí našich temnost milostnou návštěvou svou osvěť.

(Na IV. týden adventní.) Vzbudiž, prosíme Pane, moc svou a přijď a velikou nám silou přispěj, aby s pomocí milosti Tvé, čemu hříchy naše překážejí, propůjčené smilování urychlilo.

(Na Štědrý den.) Bože, jenž nás každoročním očekáváním vykoupení našeho potěšuješ: dej, ať Jednorozeného Tvého, jehož jako Vykupitele radostně přijímáme, přicházejícího také jako soudce bezstarostni spatříme.

(K Panně Marii po celý advent.) Milošť svou, prosíme, ó Pane, rač v myslí naše vlíti, bychom, andělským zvěstováním vtělení Krista, Syna Tvého, poznavše, skrze umučení a kříž jeho ke slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

Pobožnosti a písně na jisté dny v adventě.

Na I. neděli adventní.

34. Příchod Ježíše Krista první a poslední.

(O posledním soudu.)

Slova dle Fryčaje upravil Jak. Pavelka. — Nápěv u Fryčaje č. 20.

1. Jest dobou smi-lo - vá - ní čas pří-ští pr-vé-ho, kdy

2. Pán čeká trpělivě, až k němu přijdeme, až prosit úpěnlivě - a kát se budeme, rád viny promine, - nás k srdci přivine, - svou milost rád nám udělí, a rány zacelí.

3. Ta doba smilování však rázem přestane, až světa při skonání - den soudu zaplane, - a Ježíš ve slávě - a jasu záplavě, svit přísný maje ve zracích, - se zjeví v oblacích.

4. Tu na obloze stkvoucí znak objeví se, kříž, - že Soudce všemohoucí jde soudit svoji říš; s ním andělů jde sbor - a chví se všechn tvor, - neb mzdu již nese šlechetným, trest neskonalý zlým.

5. Zář slunce zlatá shasne, lesk luny pobledne, i hvězdy zmizí jasné a strach se pozvedne; jím zem se zatřase, mře peklo v úžase, - a obloha se zachvěje i moře peřeje.

6. Hlas trouby zazní děsně, - hrob pukne nad námi. „Vstaň, kdo tu ležíš ve sně!“ všem anděl oznámí; „pojď na soud poslední, - své srdce prohlédni, - zde svého Soudce, Boha znej, svůj počet jemu dej!“

7. Kdož v prachu hrobů tlejí, - hlas tento uslyší - a u pokoře spějí - se kořit Ježíši, - zas tělem oděni, - v němž byli zrozeni, - se před trůn jeho postaví, jej s úctou pozdraví.

8. Již anděl všecky lidi dle skutků rozdělil, Pán v nitro jejich vidí, ví, kterak kdo z nich žil, - zná jejich myšlení, - zná slova, činění, a nemusí se ani ptát, - by rozsudek moh' dát.

9. Tu skončí smilování, tu zle se hájiti, tu marno zapírání a marno prositi, trest vyrčen veliký jenž stihne hříšníky, a dána bude odměna, jež ctnostným slíbená.

10. „Již pojdte, vyvolení, v mou věčnou s Otcem slast, a jděte, zavržení, v svou hroznou v pekle strast, již jste si zvolili, - když zlé jste činili a hlasu mého nedbali a o mne nestáli“.

11. Svůj jícen věčně žhavý tu peklo otevře, svou obět lačně zdáví, jež marně bolem mře, tam věčná noc se tmí, tam věčný nárek zní, červ věčně srdce užívá, jenž nikdy nezmírá.

12. Zem, nebe vzplanou žárem, tvor všaký zahyne a neodvratným zmarem vše v nic se rozplyne, tu věčnost nadchází, - jež trvá bez hrází, se klaní Bohu v pokoře - jsouc větší nad moře.

13. Toť druhý příchod Pána, - tak děsně strašlivý, - jímž sláva ctnostným dána, - skon hříšným truchlivý, - ježž račiž odvrátit, -

nás zhoubě vychvátit, - ó Spasiteli milostný, v den onen žalostný!

14. Dej milosti a síly, ať kterou jsem vám uchystal, - bych dobře činíme, ať v hrozné vám ji nyní dal!“

Antifony dle zpěvů rorátních královéhradeckých z r. 1586.¹⁾

Následující antifona zpívala se toliko při prvních rorátech a na Štědrý den před Introitem :

A n t. (Haec est dies.) Tento jest den velmi slavný, vši památky hodný, neb jako d n e s jest den Ježíše Krista vtělení, Bůh ráčil na trápení lidu svého pohleděti, hněv svůj, kterýž proti nám měl, ukrotiti, a lidskému pokolení Spasitele poslati, aby lid skrze své vtělení mohl z muk vysvoboditi: tak jest Bůh Otec nás velmi miloval, že Syna svého pro nás hříšné na svět poslal, aby všem lidem, již v něho věří, život věčný dal; jako d n e š n í d e n Pán náš Ježíš Kristus ráčil se jest vtělit, k svému božství ráčil jest člověčenství přijati, aby útrpnostem (utrpením) mohl pro nás poddán býti; Duchem svatým v čisté Panně Marii se jest vtělil, z ní se narodil, nám podobný člověk kromě hříchu byl; jako d n e š n í d e n Pán náš Ježíš Kristus ráčil se jest vtělit, Bohem pravým jakž prvé byl, ráčí přece býti, a čímž prvé nebyl, ráčí býti; jako d n e š n í d e n Pán náš Ježíš Kristus ráčil se jest vtělit, způsob služebníka ráčil jest na se přijati, v obcování pravý člověk nalezen býti; protož — poněvadž jako — d n e s stal se počátek našeho vykoupení, vzdejmež Bohu čest, díkůčinění, pro Tvé svaté vtělení, Kriste, dej nám hříchův odpuštění, a po smrti dej věčné potěšení; v den soudný, když před Tebou stanem, rač nás zastati, a býti milostivým Pánem; buď Tobě věčná sláva na věky věkův. Amen.

Následující antifony na každý den před roráty, a sice každý den jedna z nich se zpívá (nebo modlí), takže devátý den opět první přijde a v témže pořádku jdou až do 16. prosince:

A n t. 1. Prozpěvujmež všickni vesele, a slavmež příchod Syna Božího z nebe; nebť k nám přišel s výsosti, aby nás pojal do své věčné radosti; onť jest Král náš, Bůh Spasitel všech nás; protož jemu z srdcí čistých společně zpívejme Alleluja.

A n t. 2. (Ecce concipies.) Aj, anděl Páně Marii Panně zvěstoval jest řka: Počneš a porodíš Syna, a nazveš jméno jeho Ježíš, jež se vykládá Spasitel; tenť nemalý bude, ale veliký, a Syn nejvyššího Boha všemohoucího slavně slouti bude.

A n t. 3. (Spiritus sanctus.) Duch svatý s hůry sstoupí v tě, Maria; nechtěj se báti, budeš v životě míti Syna Božího, Alleluja!

A n t. 4. (Ne timeas.) Řekl anděl: Neboj se, Maria, nebo jsi našla milost u Hospodina; aj, počneš a porodíš Syna Boha nejvyššího, Alleluja.

¹⁾ Nejstarší rukopis rorátů chová se v universitní knihovně v Praze asi z druhé polovice XVI. století. — Královéhradecké roráty vydal tiskem Pospíšil v Hradci Králové 1825.

A n t. 5. (Gaude et laetare.) Raduj se a vesel se, lide křesťanský, nebo aj, Král tvůj k tobě se bere, o němž jsou proroci předpovídali, jemuž se andělé v nebi klaněli, kterémuž cherubín a serafín „Svatý, svatý, svatý“ provolávají.

A n t. 6 (Betlehem.) Betlehem, město judské, není nejmenší mezi knížaty judskými; nebo se jest narodil v něm Syn Boží, a z něho vyšel ten vojvoda znamenitý, kterýž sám mocně zde v světě spravuje lid svůj, kterýž jest sobě zvolil Bůh věčný israelský; onť jest náš Ježíš Pán, jenž má moc nad jiné sám spasiti lid svůj, a vysvoboditi od smrtelných hrozných hříchů jich.

A n t. 7. (O admirabile.) Ó předivné a neslýchané navštívení, Pána nejvyššího snížení stalo se jest; podvedenému od ďábla učiněna nevýmluvná čest; nebo Bůh v přirozenosti lidské jest zjeven, jako člověk v bytu pravém nalezen.

A n t. 8. Probudtež se spravedliví, bydlitelé Siona, nebt se blíží pomoc předivná od Hospodina: Ej, mocný rek, vyvýšený nad nebesa, bere se k nám, pro něhož Sion lidem svatým bude nazván, jemuž se těšme, spolu řkouce: Ty jsi nám od Boha daný Pán.

Pro dny od 17. do 23. prosince jsou zvláštní antifony církevní, jak následují

17. prosince. (O sapientia.) Ó moudrosti Boží, kteráž jsi z úst Nejvyššího posla, dosahujíc od konce až do konce, silně a ochotně způsobujíc všecky věci: přijdiž a nauč nás všem cestám své moudrosti.

18. prosince. Ó Adonai a vůdce domu israelského, jenž Mojžíšovi ve kři ohnivém ukázal jsi se a jemuž na hoře Sinai zákon jsi dal: přijdiž, abys nás vykoupil v rameně svém přemocném.

19. prosince. (O radix.) Ó kořeni Jesse, kterýž stojíš na znamení národům, na kterémžto držeti budou králové ústa svá, jehožto pohané budou žádati: přijdiž k vysvobození našemu a již nechtěj meškati.

20. prosince. (O clavis.) Ó klíči Davidův a holi domu israelského, kterýžto otvíráš a žádný nezavírá, zavíráš a žádný neotvírá: přijdiž a vyveď vězně z domu žaláře, kterýžto sedí ve tmách a v stínu smrti.

21. prosince. (O oriens.) Ó vycházející blesku světla věčného a slunce spravedlnosti: přijdiž a osvětiž ty, jižto sedí v temnostech a v stínu smrti.

22. prosince. (O Rex.) Ó králi všech národův žádostivý, jenžto sloveš úhelným kamenem, kterýžto činíš z dvojího jedno: přijdiž a spas člověka, jehož jsi z hlíny učinil.

23. prosince. (O Emmanuel.) Ó Emmanueli, králi a zákona nálezce a očekávání pohanů a Spasiteli jejich: přijdiž k spasení našemu, Pane Bože náš.

Nešpory o I. neděli adventní.

Neděle I. adventní připadá na některý den od 27. listopadu do 3. prosince.

Otče náš. Zdrávas, Maria . . (potichu; pak nahlas:)

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.
Amen.

Antifony na neděli I.

1. V ten den kapati budou hory sladkostí, a pahrbkové potekou mlékem a medem, alleluja.

Žalm 109. na str. 51.

2. Raduj se, dcero sionská, vesel se, dcero jerusalemská, alleluja.

Žalm 110. na str. 51.

3. Ajhle, Hospodin přijde a všickni svatí jeho s ním: a bude v onen den světlo veliké, alleluja.

Žalm 111. na str. 51.

4. Všickni žízniví pojdte k vodám: hledejte Hospodina, pokavadž může nalezen býti, alleluja.

Žalm 112. na str. 52.

5. Ajhle, přijde prorok veliký, a ten obnoví Jerusalema, alleluja.

Žalm 113. na str. 52.

K a p i t o l a. Hodina jest, abychom již ze sna povstali. Nyní zajisté bližší jest naše spasení, nežli když jsme uvěřili.

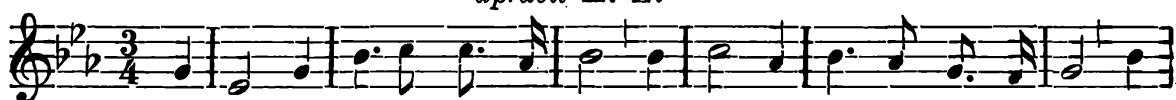
R. Bohu díky.

Hymna (Creator alme siderum).

Církevní hymna: 35. Creator alme siderum k nešporám adventním.

Od sv. Ambrože, ř. 397.

Překlad J. Pavelky (Fr. Sušila). — Nápěv dle Vesperale Romanum upravil K. E.

1. O mi-lo-sti-vý Tvůrce hvězd, jenž věčné světlo věrných jest, ó

Je-zu, Vy-ku-pi - te - li, slyš prosících hlas nesmě-lý. Amen.

2. By ďáblový lsti útokem
svět nezahynul před časem,
Ty, puzen vroucí láskou k nám,
jsi stal se lékem světa sám.

3. Bys křivdu těžkou odčinil,
- jíž svět se všecken provinil,
jdeš z čisté Panny svatyně se
obětovat nevinně.

4. Kdy jména moc i slávy Tvé
zní širým světem poprvé,

hněd nebe, peklo jímá strach, -
že, koříc se Ti, padá v prach.

5. Ó, Soudce náš v den po-
slední, - teď na prosící pohlédni:

Tvé milosti zbraň předrahá
vždy ochraňuj nás od vraha!

6. Dík, chvála, oslava i čest -
ať Otci, Synu vzdána jest, i
Duchu s nimi společně zní
Těšiteli pověčně. Amen.

V. Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové dštěte spravedlivého.

R. Otevři se země a vypuť Spasitele.

A n t i f o n a k M a g n i f i c a t Neboj se, Maria, neb jsi našla milost u Boha: aj, počneš v životě, a porодиš Syna, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Vzbudiž, prosíme, Pane, moc svou a přijď, abychom hrozícím ze hříchů našich nebezpečím s Tvou pomocí zasloužili býti vyrváni a Tvým osvobozením spaseni. Jenž žiješ a kraluješ s Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Mariánskou antifonu adventní „Alma Redemptoris Mater“ č. 23. nebo 24. viz na str. 61. a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. R. Amen.

Nešpory na II. neděli adventní.

Může připadnouti od 4.—10. prosince.

(Vše jako na I. neděli adventní, vyjma následující antifony, kapitola a modlitbu.)

A n t i f o n y k ž a l m ů m. 1. Ajhle, v oblacích nebeských Hospodin přijde s mocí velikou, alleluja.

2. Město síly naší Sion, spasitel, postavena bude v něm zed' a předezdí: otevřete brány, nebo s námi jest Bůh, alleluja.

3. Ajhle, ukáže se Hospodin, a nezklame: pomešká-li, čekej ho, neboť přijda přijde, a nebude meškati, alleluja.

4. Hory i pahrbkové zpívati budou před Bohem chválu, a všecko stromové v lesích plesati bude: poněvadž přijde Panovník Hospodin do království věčného, alleluja.

5. Ajhle, Hospodin náš s mocí přijde, a osvítlí oči služebníků svých, alleluja.

K a p i t o l a. Bratři, cožkoli napsáno jest, k našemu naučení napsáno jest abychom skrze trpělivost a potěšení Písem naději měli.

R. Bohu díky.

A n t i f o n a k M a g n i f i c a t : Ty-li jsi Ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme? Zvěstujte Janovi, co jste viděli: slepí vidí, mrtví z mrtvých vstávají, chudým se evangelium zvěstuje, alleluja.

M o d l i t b a Vzbudiž, Pane, srdce naše ku připravování cest pro Jednorozeného Tvého, abychom skrze jeho příchod očištěnými Tobě myslami složití hodni byli. Jenž žiješ a kraluješ s Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův.

R. Amen.

Nešpory na III. neděli adventní.

Může připadnouti od 11. do 17. prosince.

(Vše jako na I. neděli adventní (str. 85.), vyjma následující antify, kapitoly a modlitbu)

Antify k žalmům 1. Přijde Hospodin, a nebude meškati, a osvítlí skryté věci temnosti a zjeví se přede všemi národy, alleluja.

2. Jerusaleme, raduj se radostí velikou, nebo přijde ti Spasitel, alleluja.

3. Dám v Sionu spasení, a v Jerusalemě slávu svou, alleluja.

4. Hory a všechny pahrbky poníženy budou, a budou křivá místa v přímá, a drsnatá v cesty rovné; přijdiž, Pane, a nemeškej, alleluja.

5. Spravedlivě a pobožně živi budme, očekávající blahoslavené naděje a příští Páně.

Kapitola Bratři, radujte se v Pánu vždycky: opět pravím, radujte se. Mírnost vaše známa buď všechněm lidem: neboť Pán blízko jest.

Antifona k Magnificat Blahoslavená jsi, Maria, že uvěřila Pánu: neboť vykonány v tobě budou ty věci, kteréž jsou povědiny tobě od Pána, alleluja.¹⁾

Modlitba: Ucho své, prosíme, Pane, k modlitbám našim nachyl: a myslí našich temnost milostivou návštěvou svou osvěť. Jenž žiješ a kraluješ s Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův.

R. Amen.

Nešpory na IV. neděli adventní.

Může připadnouti od 18.—24. prosince.

(Vše jako na I. neděli adventní (str. 85.), vyjma následující antify, kapitoly a modlitbu).

Antify k žalmům: 1. Trubte troubou na Sionu, nebo blízko jest den Hospodinův: ajhle přijde, aby spasil nás, alleluja, alleluja.

2. Ajhle přijde Žádoucí všechněm národům a naplněn bude slávou dům Hospodinův, alleluja.

3. Budou křivá místa v pravá, a drsnatá v cesty rovné: přijdiž, Pane, a nemeškej, alleluja.

4. Hospodin přijde, vyjděte mu vstříc, řkouce: Velké panování a království jeho nebude konce: Bůh, Silný, Panovník, kníže pokoje, alleluja, alleluja.

5. Všemohoucí řeč Tvá s nebe od stolic královských přijde, alleluja.

^{*)} *Připadne-li III. neděle adventní na 17. prosince, je antifona následující: (O, sapientia.) Ó Moudrosti Boží, kteráž jsi z úst nejvyššího pošla, dosahující od konce až do konce, silně a ochotně způsobující všechny věci, přijdiž a nauč nás všem cestám své moudrosti!*

Každý den od 17. do 23. prosince má svou zvláštní antifonu k Magnificat. Jsou to povzdechy církve katolické a s ní všech nás křesťanů, jimiž toužebně žádáme, aby Spasitel již přišel.

K a p i t o l a Bratři, tak o nás smýšlej člověk, jako o služebnících Kristových, a rozdavačích tajemství Božích. Tu se již při rozdavačích vyhledává, aby každý věrným nalezen byl.

R. Bohu díky.

Antifonou k Magnificat je jedna z následujících, dle toho, na který den neděle IV. adventní připadá :

Antifona 18. prosince. (O Adonai). Ó Adonai a vůdce domu israelského, jenž Mojžíšovi ve kři ohnivém ukázal jsi se, a jemuž na hoře Sinai zákon jsi dal: přijdiž, abys nás vykoupil v rameně svém přemocném.

Ant. 19. prosince. (O radix.) Ó Kořeni Jesse, kterýž stojíš na znamení národům, na kterémžto držeti budou králové ústa svá, jehožto pohané budou žádati: přijdiž k vysvobození našemu, a již nechtěj meškati.

Antifona 20. prosince. (O clavis.) Ó klíči Davidův, a holi domu israelského, kterýžto otvíráš a žádný nezavírá, zavíráš a žádný neotvírá: přijdiž a vyveď vězně z domu žaláře, kterýžto sedí ve tmách a v stínu smrti.

Antifona 21. prosince. (O oriens.) Ó vycházející blesku světla věčného a slunce spravedlnosti: přijdiž a osvětíš ty, jižto sedí v temnostech a v stínu smrti.

Antifona 22. prosince. (O rex.) Ó králi všech národův žádostivý, jenžto sloveš úhelným kamenem, kterýžto činíš z dvojího jedno: přijdiž a spas člověka, jehož jsi z hlíny učinil.

Antifona 23. prosince. (O Emmanuel.) Ó Emmanueli, králi a zákona nálezce a očekávání pohanův a Spasiteli jejich: přijdiž k spasení našemu, Pane Bože náš.

M o d l i t b a Vzbudiž, prosíme, Pane, moc svou a přijď a velikou nám silou přispěj, aby s pomocí milosti Tvé, čemu hříchy naše překážejí, odpuštění Tvého smilování urychlilo. Jenž žiješ a kraluješ s Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův.

R. Amen.

Poznámka: Připadne-li IV neděle adventní na 24. prosince, vezmou se I. nešpory vánoční.

36. Sedmero vzdechů Církve po Spasiteli světa.

Slova Fr. Sušila (dle antifon církevních) — Nápěv dle chorálu rorátů nedělních.

17. pros.: Ó Moudrosti, jež, rovná Ot-ci, z úst je-ho vyšla přeb-la-há,
jež všecko ří-dí s láskou, s mocí, a všecky země pře-sa-há,

ó Moudrosti, nás u-čit přijď, a kro-ky na-še k so-bě řiď !

18. pros.: Ó Pane, vůdce svého domu, - jenž Mojžíši se ukázal, - a na Sinai v blesku, hromu - svůj zákon lidu přikázal, ó přijď jak všemohoucí host, - a nás svou mocí vrahů sprost.

19. pros.: Ó Ty, jenž pravý kořen Jesse a pohanův jenž známka jest, Ty, před nímž král se každý třese, - a jemuž

lidstvo vzdává čest, - ó přijď již, přijď a nechtěj dlít, - ať lidstvo může hříchův zbýt!

20. pros.: Ó klíči Davida! Aj volá - lid k Tobě, jehož žezlo máš! Kdož otvírat, když zavřeš, zdolá, kdož zavře, když Ty otvíráš? Přijď, vyveď vše, již vězni jsou, - jež skličuje smrt věčnou tmou.

21. pros.: Ó východe Ty od
výsosti, - ó blesku světla Otcova!
ó svaté slunko říše ctnosti,
v němž skryta světa obnova! -
přiď, osviť svět, jenž ve tmách
dlí, - a v stínu věčné zhouby spí.

22. pros.: Ó pohanův a židův
králi, - ó tužbo všechněch životů!
- Ó úhelníku věčně stálý, jímž

dvé se váže v jednotu! rač
spasit, láska pověká, - jež učinil
jsi, člověka!

23. pros.: Ó Bože s námi a náš
vládce, - ó věčný dárce zákona!
- ó Spasiteli svého stáde, - jímž
všecka hyne úhona! - slyš, Pane,
slyš náš vroucí hlas, - přiď, Bože
náš, a lid svůj spas!

Písně rorátní a adventní vůbec.

37. Úvod k rorátům.

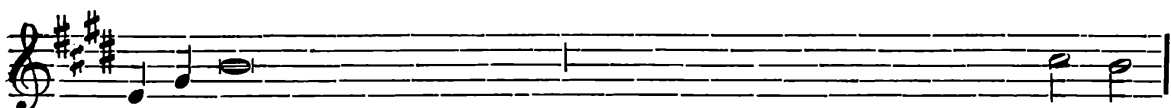
Přede mší sv. (než vyjde kněz).

Zpívá se třikrát, vždy o tón výše :

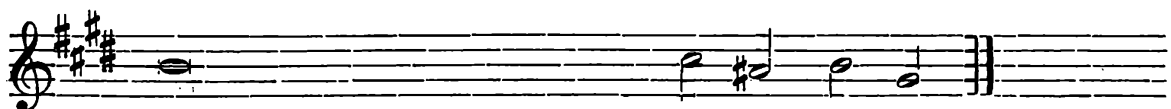

Aj - hle, Ho-spodin přiďe, a všickni sva tí je-ho s ním,
a bu-de v onen den světlo vel-ké. Al le lu ja.

Pak se pokračuje :

1. Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové deštěte Spravedli-vého:*

Otevři se země a vypuč Spa-si te-le.

2. Nebesa vypravují slávu **Boží**: * a dílo rukou jeho **zvěstuje**
obloha.

3. Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové deštěte Spravedli-
vého: * otevři se země a vypuč **Spasitele**.

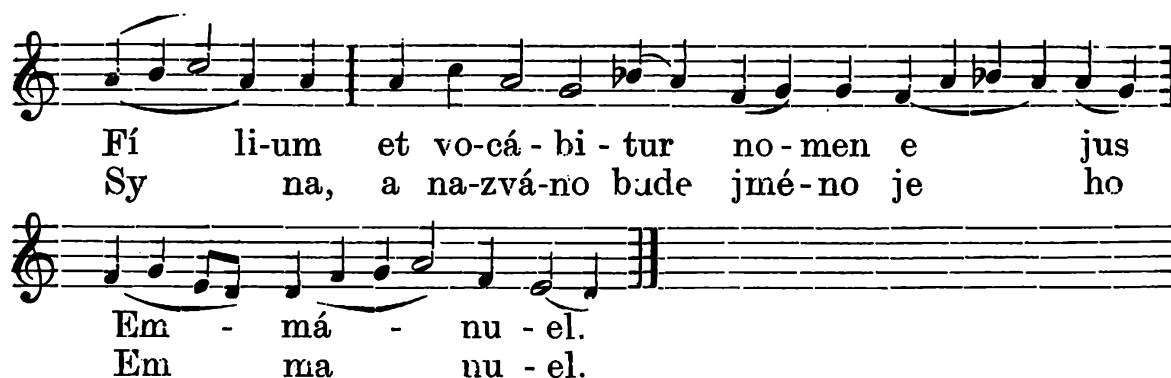
4. Sláva Otci i **Synu** * i **Duchu** svatému.

5. Jakož byla na počátku, i nyní i **vždycky**: * a na věky **věkův**.
Amen.

Kněz vyjde k oltáři a zanotí :

Ec-ce Vir-go con - cí - pi-et et pá ri-et
Aj, Pan-na po - čne a po ro-dí

V. Angelus Dómini nuntiávit V. Anděl Páně zvěstoval Marii.
 Maríae.

R. Et concépit de Spíritu R. A ona počala z Ducha sva-
 Sancto. tého.

O r é m u s.

M o d l e m e s e.

Grátiam tuam, quáesumus Dó-
 mine, méntibus nostris infúnde :
 ut qui, Ángelo nuntiánte, Christi
 Fílii tui incarnatiónem cognóvi-
 mus; per passiónem ejus et cru-
 cem, ad resurrectiόνis glóriam
 perducámur. Per eúndem Chri-
 stum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Milost svou, prosíme, ó Pane,
 rač v mysli naše vlíti: bychom
 andělským zvěstováním vtělení
 Krista, Syna Tvého, poznavše;
 skrze umučení a kříž jeho ke
 slávě vzkříšení přivedeni byli.
 Skrze téhož Krista, Pána na-
 šeho.

R. Amen.

Následuje mše svatá.

Čtení a pění rorátní a adventní vůbec.

38. Pobožnost ke mši sv.

Obsah čtení je týž jako v písních. Kdo nechce zpívat, může čísti a čtené rozjímati. Myšlenky jsou vzaty z Písma svatého a ze mši adventních.

Sestavil Karel Eichler. — Slova písní od J. Pavelky.

Čtení I.: Bůh slibuje Spasitele.

Od počátku mše svaté až asi po epištolu :

Štípl pak byl Hospodin Bůh ráj rozkoše a pojav člověka Adama, postavil jej v ráji, aby jej vzdělával a přikázal mu řka: „Ze všeli-
 kého dřeva rajského jez, ze dřeva pak vědění dobrého a zlého ať
 nejíš: nebo v kterýkoli den bys z něho jedl, smrti zemřeš“. Had-
 ďábel však svedl Evu, kterou Bůh Adamovi dal za družku života,
 že „vzala z ovoce jeho a jedla: a dala muži svému, kterýž také
 jedl“. —

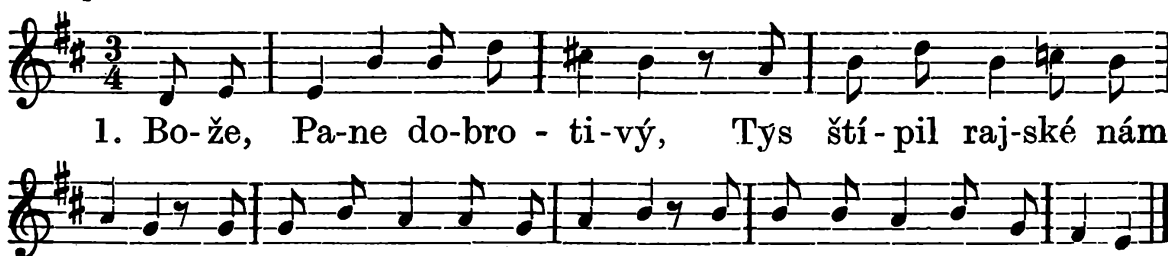
Přestoupením přikázání Božího ztratili naši prarodičové pro
 sebe i pro nás, potomky své, všechny nadpřirozené dary na
 duši i na těle, které jim Bůh byl uštědřil, pozbyli milost posvěcu-
 jící, jejich rozum zatemněn, a vůle nakloněna ke zlému, vyhnáni
 byli z ráje a podrobeni mnohým utrpením a smrti.

Abychom po pádu zase dojít mohli spasení, smiloval se Bůh a
 slíbil hned našim prarodičům, že nám pošle Vykupitele, řka k hadu

ďáblovi „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou a mezi semenem tvým a semenem jejím; onať (žena) potře hlavu tvou, a ty úklady činiti budeš patě její“. To znamená: Ďablové jsou a zůstanou nepřáteli člověka a vynasnaží se, aby mu škodili; škodu však, kterou mu způsobil ďábel v ráji, napraví druhá Eva, blahoslavená Panna Maria, z níž narodí se Spasitel světa, jenž jest Ježíš Kristus.

Bože můj! Jak vděčen jsem Tobě, že jsi nás lidi nezavrhł na věky, jako anděly, kteříž dopustili se téhož hříchu, pýchy, jako my lidé, nýbrž že jsi umožnil nám, abychom dosáhli věčné blaženosti. Amen.

Nápěv z rorátů na středu.

1. Bo-že, Pa-ne do-bro - ti-vý, Tys ští-pil raj-ské nám

sady, nás odtud vyhnal slib lživý, zášť ďábla, jenž je pln zrady.

2. V dobrotě své neskonale - věčně neprodlíš v hněvě, že
Tys lidské vyslyšel lkání, jich milost nám zas dáš mnohou.
želel, vida je v žale, - Tvá milost 4. Smiloval ses nade světem,
zas se k nim sklání. slib splnil v ráji nám daný, -

3. Ty jsi slíbil vinné Evě, - že nás blažíš panenským květem, -
potře hada svou nohou, že jenž v rajske vede nás stany.

Čtení II.: Bůh udržuje naději na Spasitele.

Od epistolů k obětování :

Potomci Adamovi během časů od Boha se odvrátili. „Vida pak Bůh, že by zlost lidská mnohá byla na zemi . . . zželelo se mu, že člověka učinil na zemi. A bolestí srdce dotčen jsa uvnitř, řekl: Vyhladím člověka, kterého jsem stvořil“. Což učinil Bůh potopou. Než, spravedlivý Noe se svou rodinou zachráněn byl a od něho znovu rozmnožovalo se pokolení lidské. Avšak i potomci Noe zapomínali na pravého Boha, oddávající se modloslužbě a páchající mnohé nepravosti.

Aby víra v Boha pravého, živého a naděje ve slíbeného Spasitele nevymizela, vyvolil si Bůh Abrahama, podrobil jej různým zkouškám, kterými spravedlnost svou dokázal (z nichž nejtěžší byla, že obětovati měl svého jednorozeného syna Isáka) a uzavřel s ním smlouvu: Ty i s tvými potomky musíte mně, Bohu svému, zůstatí věrní a za to Spasitel pocházeti bude z tebe; neboť řekl Bůh Abrahamovi: „Že jsi uposlechl hlasu mého a neodpustil jsi (smrt) synu svému jednorozenému pro mne, požehnání budou v semeni (potomstvu) tvém všickni národové země“

Smlouvu tu obnovil Bůh s Abrahamovým vnukem Jakubem, čili Israelem, když prchal před Esauem, a pak s jeho potomky, národem israelským, když v třetím měsíci po vyjití z Egypta do-

spěli k hoře Sinai. Tu zavázal se lid k zachovávání Desatera přikázání Božích a jiných jeho nařízení, a za to stal se národem svatým, vyvoleným k tomu, aby z něho posel Spasitel. Slib přešel na pokolení Judovo (Juda čtvrtý z 12 synů Jakubových), v něm pak na rod Davida krále, syna Jesse čili Isaje a z královského rodu Davida pochází blahoslavená Panna Maria, matka Spasitele Ježíše Krista. —

Bože můj! Jak vděčen jsem Ti, že jsi tak otcovsky pečoval o to, aby nezhynula naděje na Spasitele! Amen.

Nápěv z rorátů pátečních.

1. A-da-mo-vi hře-ši-li sy-no-vé, že Bůh dí-la že-lí,

zni-či-ti lid ve-lí; na ze-mi však na no-vé o-pět v zkázu spěli.

2. Abrahama vyvolil sobě Pán, ctnosti učitel sejde ke člověku“.
- zkouší jej a sílí, - když se neodchýlí, - jest slib slavný jemu dán, radostný a milý.

3. „Ze tvých synů zrodí se Spasitel, - touha mnohých věků, milosti pln, vděku, - pravdy,
4. Jezu Kriste, Pane náš laskavý, - Abrahamův Synu, - Tys sňal naši vinu, - nebeské nás do slávy vedeš z bídy stínu!

Čtení III. Touha proroků a arciotců po Spasiteli.

Při obětování :

Uplynulo dva tisíce let a od smlouvy uzavřené s Abrahamem do skutečného seslání Spasitele opět dvě tisíciletí. Lid israelský často zapomínal úmluvy s Bohem učiněné a odpadávala od něho, hověl modloslužbě a nepravostem s ní spojeným. Bůh lid svůj vyvolený za to citelně trestal a skrze proroky napomínal, aby se obrátili, že je opět přijme na milost. V takových neštěstích mocně probouzívala se touha po Spasiteli, a proroci — napomínající a učící lid — těšili jej jeho příchodem a spásou, kterou donese, an bude mocný.

Církev svatá při mších adventních užívá slov touhy a útěchy, kterými mluvili k lidu proroci, a vkládá nám je do úst. Zvolcme tedy s Davidem dle žalmu 24: „K Tobě, Hospodine, pozdvihl jsem duše své: Bože můj, v Tebe doufám, nechť nejsem zahanben: aniž se mi posmívají nepřátelé moji: neb žádný z těch, kteříž Tě očekávají, nebude zahanben“. Ze žalmu 49: „Ze Sionu vychází skvělost krásy jeho. Bůh zjevně přijde. Shromažďte jemu svaté jeho.“ Ze žalmu 118: „Blízko jsi, Hospodine, a všechny cesty Tvé jsou pravda. Od počátku poznal jsem o svědectvích Tvých, že jsi je založil na věky“ (a že tedy slíbený Spasitel jistě přijde). Ze žalmu 79: „Přijď a ukaž tvář svou, Hospodine, jenž sedíš nad cherubíny: a spasení budeme. Vzbudiž moc svou a přijď, abys spasený učinil nás“. Ze žalmu 18: „Od končin

nebes východ jeho: a běh jeho až do končin země. Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha. V slunci postavil stánek svůj a ono (Slunce Spasitel) jest jako ženich vycházející ze svatebního pokoje svého“.

S prorokem Baruchem rceme: „Povstaň, Jerusaleme, a stůj na výsosti, a viz potěšení od Boha k tobě přicházející“.

S prorokem Zachariášem plesejme: „I přijde Hospodin, a všickni jeho svatí s ním; a bude v ten den světlo veliké. Plesej velice, dcero sionská, vesel se dcero jerusalemská: aj Král tvůj přijde tobě spravedlivý, a Spasitel“.

A s prorokem Isaiášem touhu po Spasiteli velikou vyslovme: „Rosu dejte nebesa s hůry, a oblakové deštěte Spravedlivého otevři se země a vypuť Spasitele“.

Nápěv z rorátů úterních.

1. Ti - sí - ce let v bí - dě dlel svět po - tří - sněn vi - nou;
ná - řek a sten za - zní - val jen smut - ně dny ply - nou,

jen tou - žeb - né lká - ní výš z pozemských plá - ní

zní o smi - lo vá - ní.

2. Proroků řad ráčil Bůh slat,
- zvěstovat spásu. Naděje zář
jasní jim tvář, - v jejich zní
hlasu: - Bůh v dobrotě svojí -
pláč, zármutek skojí a bolesti
zhojí.

3. Sestoupí sám, sníží se k nám
- s výšiny nebe. - Přijme i kříž,
sejme vin tíž, - v obět dá sebe, -
a plameny zhasí, nás očistí,
spasí své paprskem spásy.

Čtení IV. Spasitelem musil býti Bůh a spolu
člověk.

Před pozdvihováním:

Spasitel dle proroků starozákonních musil býti Bůh a spolu člověk. Neboť jako člověk (nikoli jako Bůh) mohl za nás trpěti, a jako Bůh propůjčil utrpení svému cenu nekonečnou. Jen tak mohlo úplné zadostučinění dáno býti Bohu za nekonečnou vinu lidskou.

Že člověkem bude, vysvítá ze zaslíbení, jež Bůh dal Abrahovi a obnovil Davidovi. Než již David a po něm Isaiáš Spasitele výslovně Bohem nazývají a Isaiáš dvojí přirozenost Spasitele vyjádřil těmito slovy: „A vyjde prut z kořene Jesse (otce Davidova) a květ z kořene jeho vystoupí. A odpočine v něm duch Hospodinův; duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a zbožnosti, a naplní jej duch bázně Hospodinovy“.

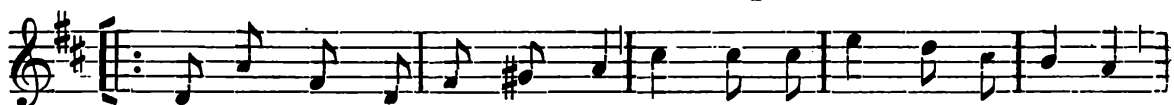
Při vtělení Spasitelově musilo se však udáti něco neobyčejného, znamení zázračné. A to zvěstuje Isaiáš takto: „Protož sám Pán dá vám znamení: Aj, Panna počne a porodí Syna, a nazváno bude jméno jeho Emmanuel“.

A tím Bohem-člověkem je Spasitel náš Ježíš Kristus.

Nápěv z rorátů čtvrtěčních.

Zlo-ba hří-chu ne-sko-na - lá člo-vě-čen-stvo tí - ží.
Bož-ská lá-ska ne - u - stá - lá spa-sit nás se blí-ží.

Pro-ro - ci je-jž vě - sti - li, od Bo-ha po - sla-ní svě-tu,
vše-ho svě - ta vě-čný Král, se-dí - cí na ne-bes trůnu,

po němž svatí tou-ži - li lá-sky ve svatém vznětu,
tě-lo lid-ské na se vzal, v Pan - ny spo - čí - vá lů-nu:

Bo - ží Syn našich vin tí - ží s duše při-šel sňa - ti a

milost svou nám dá ti.

Čtení V.: Archanděl Gabriel zvěstuje P. Marii, že počne z Ducha svatého a porodí Spasitele.

Od pozdvihování do přijímání:

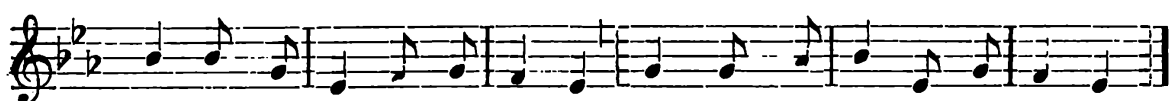
Když Bůh nejvyšší moudrý milostivě uznal, že člověčenstvo již dosti se načekalo na Spasitele — 4000 dlouhých let! — když člověčenstvo poznalo bídu duševní, do které je vina prarodičů uvrhla, i následky její — a roztouženo bylo po spáse . . hle! z nebe posel vychází k Panně Marii . . Písmo svaté vypravujž samo o vtělení Páně „...poslán jest anděl Gabriel od Boha do města galilejského, kterémuž jméno Nazaret, ku panně zasnoubené muži, kterémuž jméno bylo Josef, z domu Davidova, a jméno Panny bylo Maria. A všed k ní anděl, řekl: Zdráva buď milosti plná, Pán s tebou: požehnaná ty mezi ženami. Kterážto uslyševši, zarmoutila se nad řečí jeho, a myslila, jaké by to bylo pozdravení. I řekl jí anděl: Neboj se, Maria; neb jsi nalezla milost u Boha. Aj, počneš v životě, a porodíš syna, a nazveš jméno jeho Ježíš (t. j. Spasitel). Tentž bude veliký, a Syn Nejvyššího slouti bude, a dá jemu Pán. Bůh stolicí Davida otce jeho, a kralovati bude v domě Jakobově na věky, a království jeho nebude konce (totiž bude věčné, a tedy nikoli královstvím tohoto světa podobné. Jer. 23, 5.). I řekla Maria:

Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám? A odpověděv anděl, řekl jí: Duch svatý sstoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tebe (totiž zázračnou mocí Boží počneš); a protož i co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží. A aj, Alžběta, příbuzná tvá, i ona počala syna v starosti své, a tento jest jí šestý měsíc, kteráž slove neplodná; neboť nebude nemožné u Boha žádné slovo. I řekla Maria: Aj, děvka Páně, staniž mi se podle slova tvého. I odšel od ní anděl.“

Nápěv z rorátů nedělních.

1. Ztrestá-ny hří-chy a zlo sti, če - ka - li li - dé již do-sti,

do - sti již pla-ka - li, lka - li, čas jest již, a - by zas vstali.

2. Nechce nám Hospodin zlého,
- anděla posílá svého. Marii
Gabriel zdraví, - Matku jak Boží
ji slaví.

3. „Zastíní svatý Duch tebe,“
zvěstuje poselství z nebe,
„počneš a porodíš Syna, lidí
jímž shladí se vina“.

4. Pokorně svoluje Panna.
Nebes se otvírá brána, spasení
přichází lidem, naplní srdce
jim klidem.

5. Veleben dobrý buď Pane,
který tak láskou k nám plane, -
sebe že za obět dává! - Budiž
Ti, Jezu, vděk, sláva!

Čtení VI.: Maria, od Alžběty pozdravená jako Matka Boží, vzdává Bohu díky chvalozpěvem.

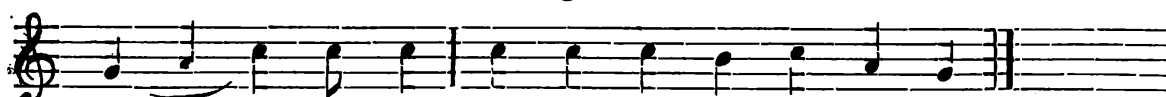
Po přijímání :

Povstavši pak Maria v těch dnech, odešla s chvátáním na hory do města Judova (Hebronu). I vešla do domu Zachariášova, a pozdravila Alžběty (která též byla počala dítě — potomního předchůdce Spasitelova, Jana Křtitele). I stalo se, jakž uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zplesalo nemluvnátko v životě jejím, a naplněna jest Alžběta Duchem svatým: i zvolala hlasem velikým, a řekla: „Požehnaná ty mezi ženami, a požehnaný plod života tvého. A odkud mi to, že matka Pána mého přišla ke mně? A blahoslavená jsi, žes uvěřila; neboť vykonány budou ty věci, kteréž jsou povědiny tobě od Pána“.

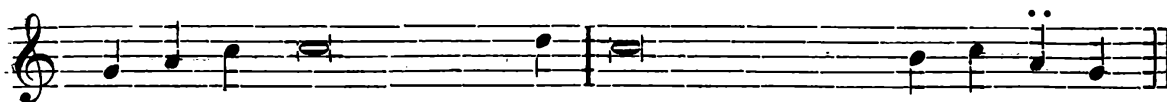
Nápěv jako k písni předešlé.

Mária rozkoší jatá k Alžbětě se zvěstí chvátá. - Tato, hle!
Marii zdraví, - Maria Boží moc slaví:

Magnificat.

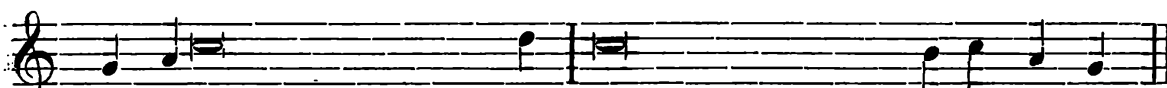
1. Ve le - bí du - še * má Ho - spo - di - na.

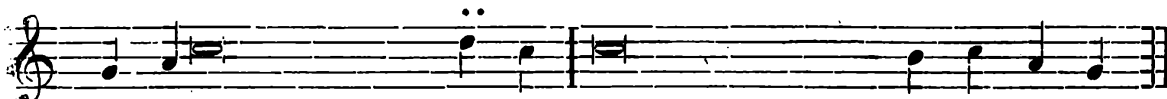
2. A zple-sal Duch můj * v Bohu, Spa - si - telí mém.
3. Že vzhlédl na ponížení děvky své, * nebo aj, od této chvíle
blahoslavenou mne na-
zývati budou všickni ná - ro - do - vé.

4. Neboť veliké věci mi učinil Ten, jenž mocný * a jehož jmé - no sva - té jest.
5. A milosrdenství (jeho) trvá od
pokolení do poko - le - ní * bojí čím se je ho.

6. U - či - nil moc ramenem svým, * rozptýlil pyšné v mysli srdce je - jich.

7. Ssa - dil mocné s stoli - ce * a povýšil po - ní - že - ných.
8. Lačné nakrmil dobrými věc - mi * a bohaté pu - stil prázdné.
9. U - jal se Israele, služebníka svého, * rozpomenuv se na milo - sr - den - ství své.
10. Jakož byl učinil k otcům našim, * k Abrahamovi a semeni je - ho na vě - ky.
11. Sláva Otci i Sy - nu * i Du - chu svatému.
12. Jakož byla na počátku,
i nyní i vždycky * a na věky vě - kův. A - men.

39. Mešní píseň rorátní.

Slova Jak. Pavelky 20. prosince 1907. — Nápěvy vybral K. E.

Nápěv z rorátů nedělních.

Kyrie.

1. Du - še lidské, sklí - če - né vi - nou, v ka - lu hříchu u - bo - ze

- hynou, ce - lým svě - tem za - zní - vá lká - ní, pláč a

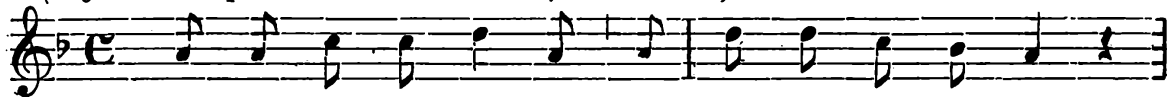
- nárek, proseb - né ždání za spa - se - ní, o smi - lo - vá - ní.

2. „Otevřte se, nebesa jasná, - splývej, roso milosti spasná,
smývej s duší poskvrny hříchu, - k nebes výši, ke zdroji spásy: -
- uhas v srdcích zlobu a pýchu, „Rač, ó Bože, milost nám dáti,
- dej nám žítí v pokoje tichu“ - odpustit hřích, lásky své přátí,
za své děti račiž nás znáti“.

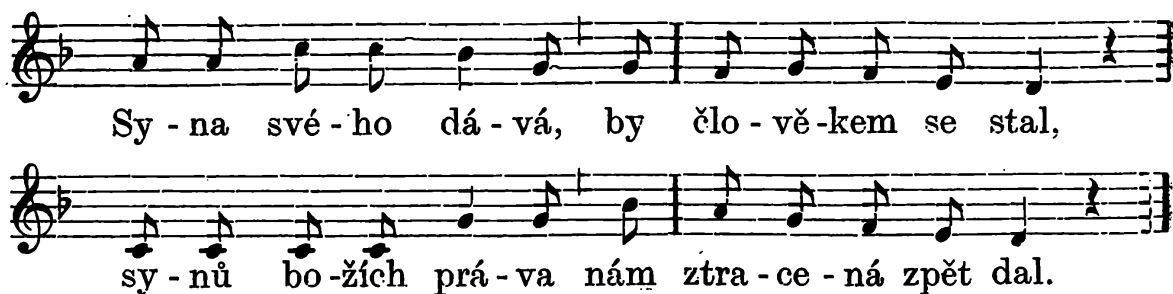
Nápěv z rorátů pondělních.

Gloria.

(Vynechá se při mši sv. sloužené ve fialové barvě).

- Bo - hu dík a slá - va, jenž shlédnuv na náš žal,

Nápěv z rorátů na čtvrtek.

Graduale.

2. Hvězdičko slunce jasnější, -
Růžičko všechněch krásnější,
vypučí z tebe božský květ,
oblaží, spasí širý svět!

3. Díky ti, Panno přemilá,
k slovu žes jeho svolila, Spa-
sitel sebou světu dán, Boží
Syn milý, Kristus Pán“.

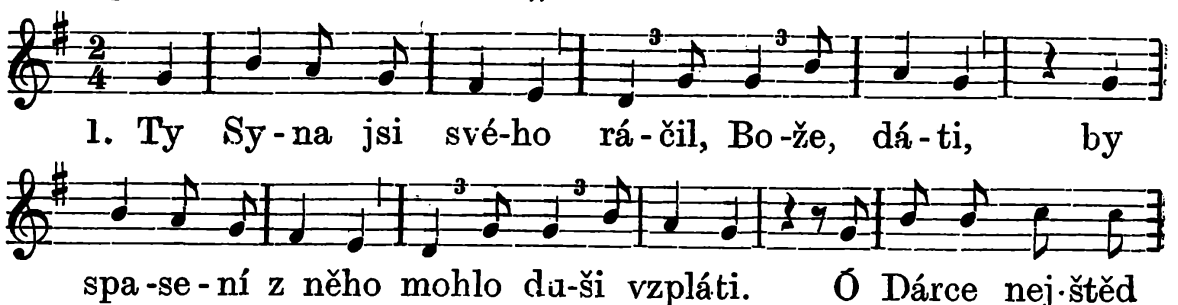
Nápěv z rorátů nedělních.

Credo.

Nápěv z rorátů nedělních.

Offertorium.

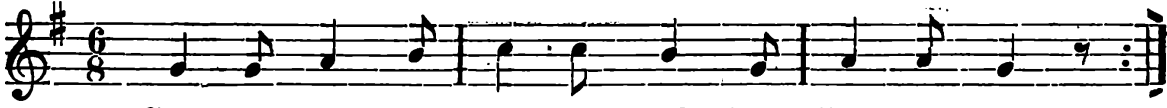

řej-ší! co Ti za to dá-me v dar Te-be nejhod-
něj - ší? Je-nom srd-ce má-me, to Ti po-dá - vá-me.

2. Ty duši rač naši přijat, Tobě, - Tvou pod ochranou dleti
Pane, mile, jež v nebe se - chceme v každé době, - v ctností
vznáší - v touze ušlechtilé. - svatých zdobě.
Jen Tobě náležeti, - věrně sloužit

Nápěv z rorátů nedělních.

Sanctus.

Sva - tý, sva - tý, sva - tý Bůh jest Ho-spo-din,
vy - kou-pit nás při-šel je - ho věč-ný Syn.

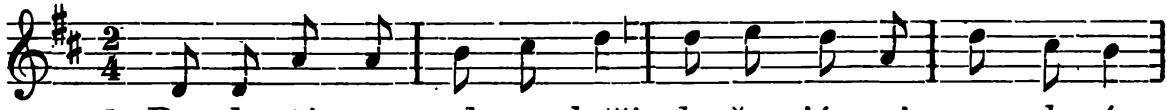
Od-an-dě-lův u - ctíván, od li - dí buď u - ví-tán,

Kri-stus, Vy-ku - pi - tel náš a Pán !

Nápěv z rorátů úterních.

Benedictus.

1. Ra-do-stí se, srd-ce, chvěj, du-še, já-sej u ple-sá-
ní, ve-se-lý zpěv světem zněj v slastném díky-vzdá-ní:
Bůh se dob-rý sli-to-val, da-ro-val Sy-na v lásky plá-ní.

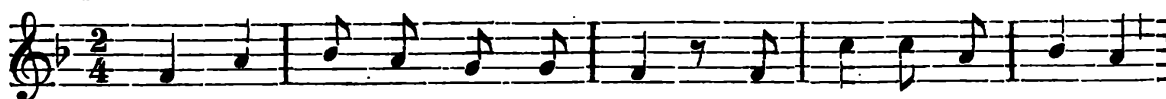

2. Který přišel s výsosti - ve
smrtném, lidském těle, - na
oltáři v svátosti zříme Spasi-
tele, jenž k nám s nebe sstu-
puje, - věnuje - nám se opět cele.

3. Budiž žehnán příchod Tvůj,
- Kriste, Pane dobrotivý. - Duši
naši oživuj, - s nebes chlebe živý,
- Tebe hodně požívat, - rač nám
dát, Jezu milostivý.

Nápěv z rorátů úterních.

Agnus.

1. Smyl jsi na - še pro - vi - ny, ó Be-rán-ku mi-lý,

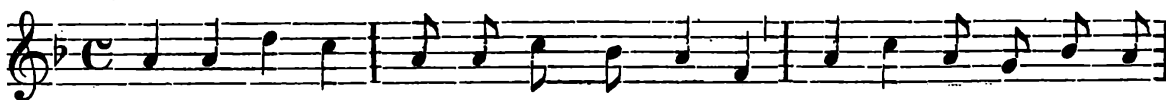

kr-ví, již jsi za nás pro-lil, bychom věč-ně ži-li.

2. Nedej v hříchu umřítí, - 3. Zachovej nám milost svou,
ó Beránku Boží, - ale z duší - ó Beránku svatý, - nechať duše
našich vypej všechno hříchů po skonání - do nebe jsou vzaty.
hloží.

Nápěv z rorátů úterních.

Na konec.

1. Světlo vy-šlo, spá-sy den plá v jase, Spa-si - tel již při-šel

v ne-sko-na-lé krá-sc, mi-lost svo - ji ne - sa li-dem všem.

2. Světlo vzešlo, prapor pravdy odevzdejte, odpočinek nalez-
vlaje, otevřeny lidem jsou již nete v něm.

3. Světlo vzešlo, duše zaple- 4. Světlo vzešlo! Za ně děku-
sejte, Spasiteli svému sebe jeme - Tobě, Jezu Kriste, v něm
vždy kráčet chceme, - neb v něm
blaho věčné naleznem.

Výtah z rorátů dle rukopisných památek vzdělaných a harmoniso- vaných od F. J. Lehuera.

Chorály se mohou zpívat od zpěváků na kůře, písně od lidu všeho.

40. Z rorátů nedělních.

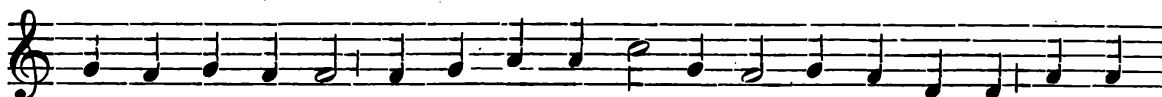
I.

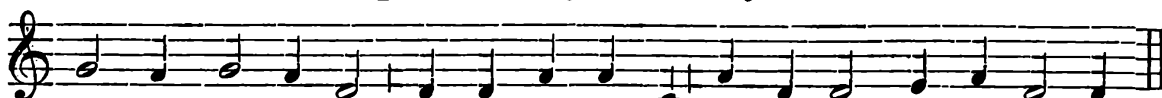
Mno-zí spraved - li - ví pro - ro - ci a krá - li Spa - si - te - le

vi-dě-ti si přá-li; Mojžíš, David, Ša-lamoun král, I - sa - i - áš

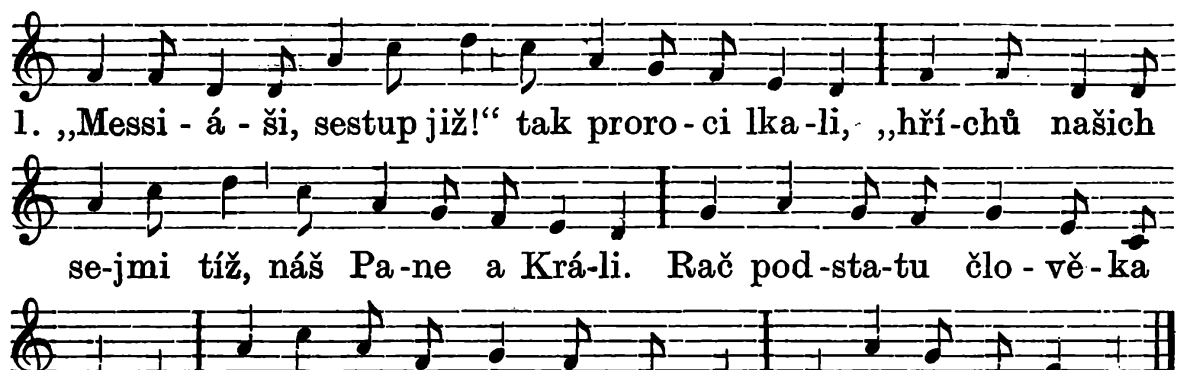

a Je-re-mi-áš spo-lu hla-sy tou-ži-vý-mi vo - la - li: U-kaž

tvář svou nejkras-ší, prolom ne-be - sa, sestup k nám Messi - á - ši !

P í s e ň.

1. „Messi - á - ši, sestup již!“ tak proro - ci lka - li, „hří - chů našich
se - jmi tíž, náš Pa - ne a Krá - li. Rač pod - sta - tu člo - vě - ka
vzí - ti a o - ko - vy, v nichž nás lkát zříš, rač la - skavě sní - ti.

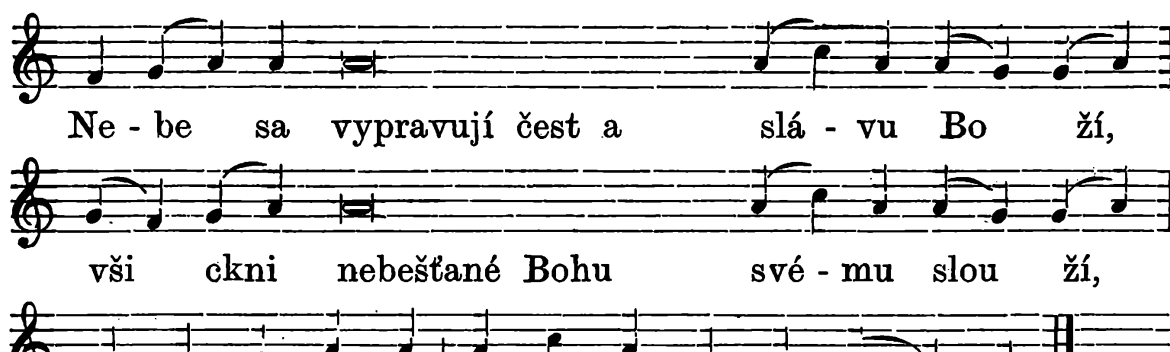
2. Světců hlasy slyší Pán a
sestoupí s nebe, radost nese
v zemský lán - a za nás dá sebe. -
Syn věčného Otce se vtělil - a
v životě Panny měl stan, by
pravdu nám sdělil.

3. Tělo lidské na se vzal - a na
zem se snížil, za obět se, ve
zmar dal, - nás s nebesy sblížil. -

Pán z nezměrné milosti svojí
sám výplatou naší se stal - a
rány nám hojí.

4. Za tu mnohou lásku k nám -
vždy k němu se znejme, - uprav -
me mu v duši chrám - a díky mu
pějme. Buď, Ježíši Kriste, Ti
chvála, plaj v srdcích všech
lásky Ti plam, - zněj oslava stálá.

II.

Ne - be sa vypravují čest a slá - vu Bo ží,
vši ckni nebešťané Bohu své - mu slou ží,
Bo - hu kaž - dý služ, kdo po ne - be - sích tou ží.

P í s e ň.

1. Ne - be - sa i davy hvězd, svět svě - tu to praví: Bůh jak mocný,
dob - rý jest, i ja - ká je - mu slu - ší čest, jej ve - le - bí, sla - ví.

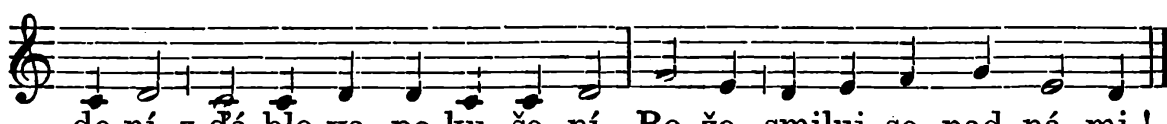
2. Chválu Bohu vzdávají
všech andělů sbory, - slávu jeho
hlásají a láskou jeho jásají
i doly a hory.

3. Nuže, i my s anděly se
u závod dejme, Bohu s nimi
zvroucněly - zpěv důků jasný,
veselý - my k oslavě řějme.

III. (IV.)

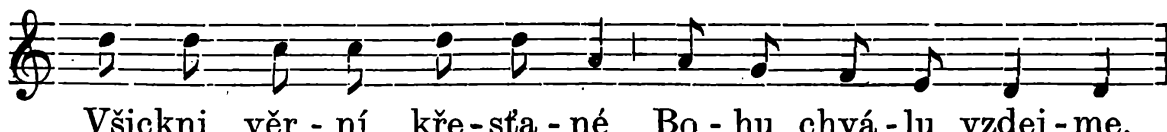

Dnes po - čá - tek na - še - ho spa - se - ní, když by - lo za - ve -

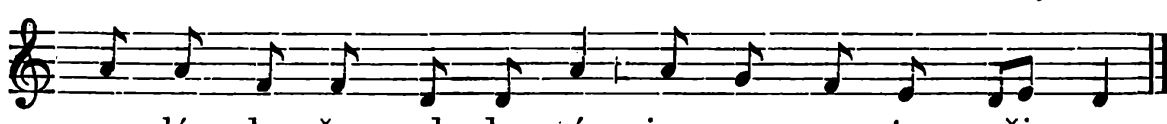

de - ní, z dá - blo - va po - ku - še - ní, Bo - že, smiluj se nad ná - mi !

P í s e ň.

Všickni věr - ní kře - sta - né Bo - hu chvá - lu vzdej - me,

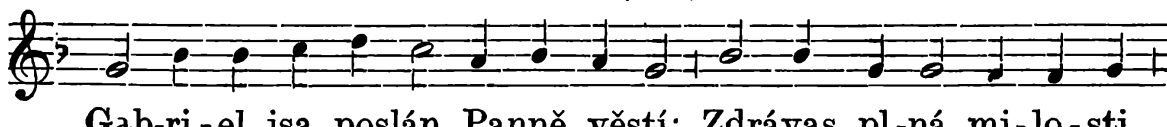

z ce - lé du - še od - da - né je - mu po - ctu pěj - me.

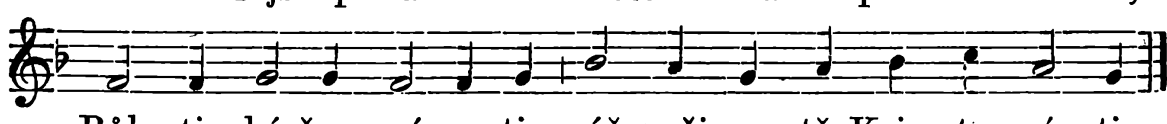
2. Dnem i nocí v modlení
rádi setrvejme, - u Boha si v sou-
žení - pomoc vyžádejme.

3. Svaté Panny Marie - v ctno-
stech následujme, - v víře, v lásce,
v pokoře - pevně věrně stůjme.

IV. (VI.)

Gab - ri - el jsa poslán Panně věští: Zdrávas pl - ná mi - lo - sti,

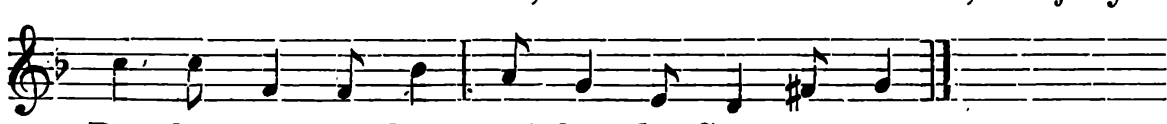

Bůh ti ká - že s vý - so - sti, máš v ži - vo - tě Kri - sta né - sti.

P í s e ň.

1. Počneš z Ducha sva - té - ho, tak an - děl Pan - ně děl, tvůj Syn

z Bo - ha pra - vé - ho tvůj bu - de Spa - si - tel.

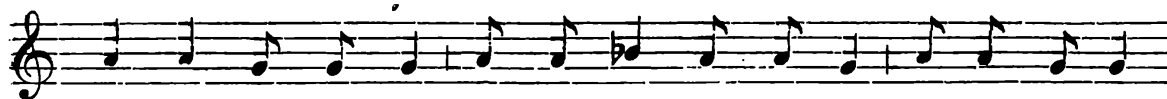
2. Nazveš Syna Ježíšem: - onť
bude králů král, - jemuž ve krá-
lovství svém Bůh Otec vládu
dal.

3. Jemu lidstva plemeno dá
pod moc věčný Bůh, - před ním

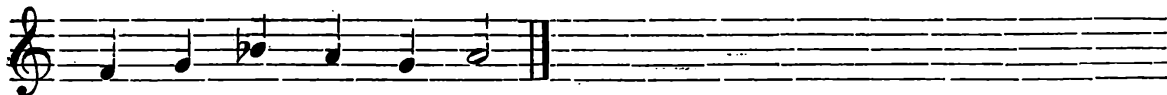
každé koleno i každý klekne
duch.

4. Ježíš, Tvůj Syn, z hříchů
pout - rod lidstva vyprostí, - duši
nedá zahynout a dá žít mi-
lostí.

V. (IX.)

Kri - sta po - ro - díš, bla - hem svět ob - ro - díš, Ot - ce sva - té

v tem - nostech po - tě - šíš.

P í s e ň.

1. Pan - no bla - ho - sla - ve - ná, viz, co ti dá - no jest: To - bě

s ne - be arch - an - děl svou hlá - sá bla - hou zvěst.

2. Žádná ze dcer Eviných - tak
čistou nebyla, by ji láska ne -
beská - si matkou zvolila.

v Tvém prodlí životě, ježtos
Bohu sloužila vždy v svaté
čistotě.

3. Přepodivně porodíš, - jak
Tobě praveno, - Tvojm Synem
spasení - všem bude vráceno!

5. Nic se nediv, neříkej, - jak
to vše může být: - věz, Bůh vše -
mohoucí můž' vše, co chce

4. Tvůj Syn, lidstva Spasitel, -

učinít.

VI. (XI.)

Dát je - mu Pán Bůh sto - li - ci Da - vi - da, ot - ce je - ho,

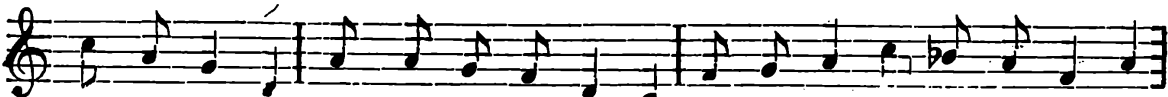

krá - le ve - li - ké - ho, ve - dle pro - ro - ctví da - né - ho.

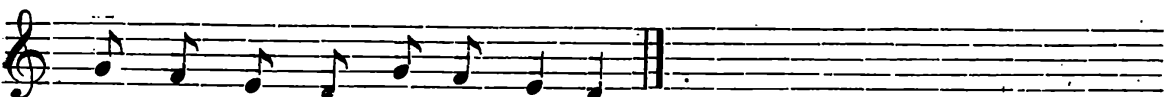
P í s e ň.

1. U - vě - ři - la, při - vo - li - la k ře - či po - sla ctného. Dě - la panna:

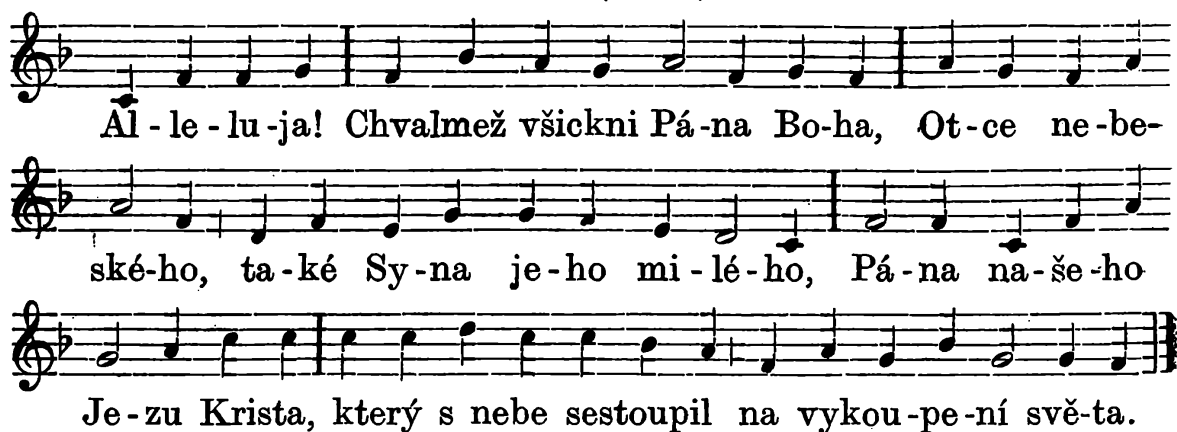
„Odevzdána v moc jsem Pána svého.“ Panna mi - lá promlu - vi - la:

„Staň se mi dle slo - va tvé - ho.“

2 Blahé světlo jasně zkvetlo - Slovo tělem učiněno, Spasení
otcům na temnotách, ulevení, nám navraceno.
utíšení - došli po trampotách.

VII. (XIV.)

Al - le - lu - ja! Chvalmež všickni Pá - na Bo - ha, Ot - ce ne - be -
ské - ho, ta - ké Sy - na je - ho mi - lé - ho, Pá - na na - še - ho
Je - zu Krista, který s nebe sestoupil na vykou - pe - ní svě - ta.

P í s e ň.

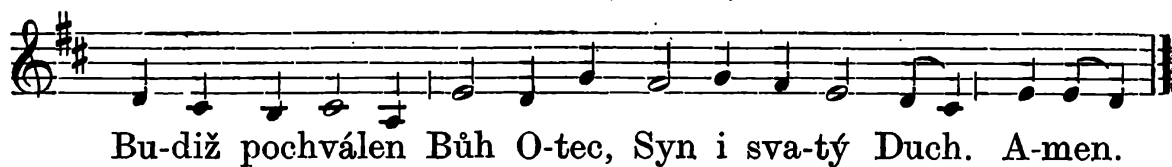

1. Sy - na Panny Ma - ri - e chvalme, o - sla - yuj - me, a jej hla - sy
lá - sky své věčně vy - vy - šuj - me. On se snížil z lásky k nám, s nebe
do - lů sestoupil, sluhou u - či - nil se sám, sluhům blaho koupil.

2. Z domu vyšel krásného, svou božskou skrývá, - ježto člo -
z věčné slávy sídla, - v lůně sva - věkem se stal, - milost v srdce
tém těsného - na čas došel bydla. vlívá.

Všemocný tu nebes král - moc

VIII. (XXII.)

Bu - diž pochválen Bůh O - tec, Syn i sva - tý Duch. A - men.

P í s e ň.

1. Za mi - lo - sti s ne - be Te - bou daro - va - né chvá - lí - me a ctí - me,
vděčně ve - le - bí - me, ce - lou du - ší Te - be, Je - zu náš a Pa - ne !

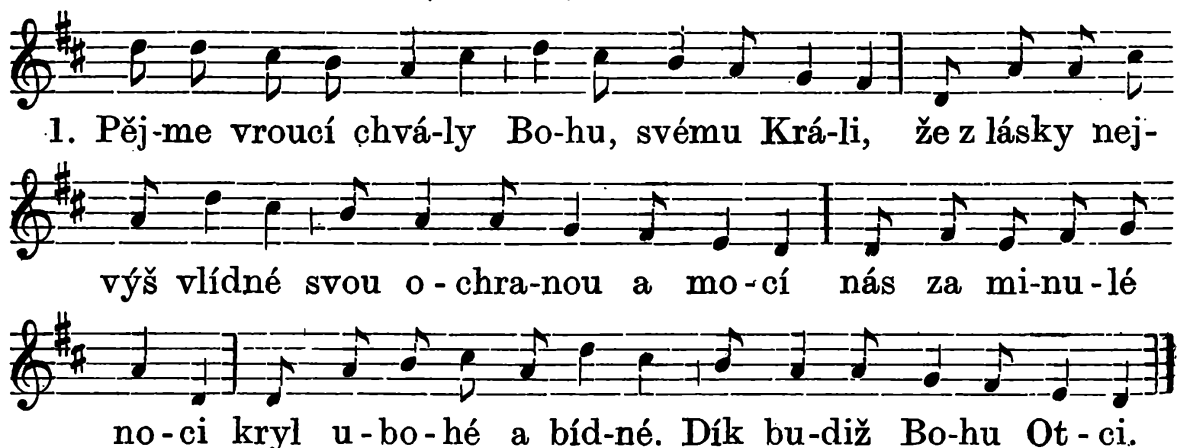
2. Milostí všech, Pane, - Lásko všemohoucí, dej, jak víru máme, - v pokore když lkáme: ať nám v duši plane - oheň lásky vroucí

3. Jesu Kriste, králi pokoje a slávy - pro své pro vtělení smíru utišení - všem, kdo tebe chválí - uděl, Bože pravý!

4. Sílo v svatém boji, - dárce smilování, odpusť nám vše viny, - posvěť naše činy, - milostí dej svojí - v dobrém setrvání!

5. A když vyjde z těla - duše při skonání; - nesuď příliš přísně, - zbav nás strachu tísně; - Bože, dej, by měla - s Tebou přebývání.

IX. (XXIII.) Píseň ranní.

1. Pěj-me vroucí chvá-ly Bo-hu, svému Krá-li, že z lásky nej-výš vlídné svou o - chra-nou a mo-cí nás za mi-nu-lé no-ci kryl u-bo-hé a bíd-né. Dík bu-diž Bo-hu Ot-ci.

2. Budiž Tobě chvála, - Bože, neskonalá, - náš Otče svatosvatý. - Ty bděl jsi, když jsme spali, - že zdrávi jsme zas vstali; - tys chránil naše chaty a zapuzoval žaly.

3. Dobrotivý Pane, - z lásky nepřebírané - buď po našem vždy boku, - Tvůj anděl řiď nás stále, -

ať ke cti tvé a chvále - jen spějeme v každém kroku - jak v radosti tak v žale.

4. Vyslyš naše hlasy, - Pane, dárce spásy, - slyš hlasy služebníků, - již vděčností se chvějí - již Tobě chválu pěj, - jichž hlasy písní díků - Ti ustavičně znějí.

Po rorátech před rozchodem: „Zdráva buď, Panno Maria“ (viz píseň č. 31. na straně 66.).

41. Výtah z rorátů pondělních.

(Dle rukopisných památek vzdělal a harmonisoval F. J. Lehner.)

I.

Prolom, mi-lý Pa-ne, ne-be-sa i sestup v život pře-či-sté Pan-ny Mari-e ! Ot-cové tak v temnu dlí-ce bez u-stá-nístouhou vo-la-li. Též my ži-ví na ze-mi zde vo-lej-me: V srdce na-še,

Pa-ne, vstup a svou mi - lo - stí ra-číž v nás pře- bý- va- ti !

P í s e ň.

1. Lá - ska Bo - ží ne-smír-ná se chý - lí s ne - be k nám,

a - by spl - nil slo - va svá, se blí - ží Pán Bůh sám.

2. Otcové si přáli jen, - by sami viděli - narození Páně den, - tak stále úpěli.
3. Též my ve své hříšnosti - na Pánu žádejme, - v srdcích ať se uhostí, - a vroucně volejme:

II.

Ro-se milosti s nebe dej ka-nou - ti a nás připraviti na po-

zemské pou - ti, bychom mohli dobrodiní nebeské při-jmou-ti.

P í s e ň.

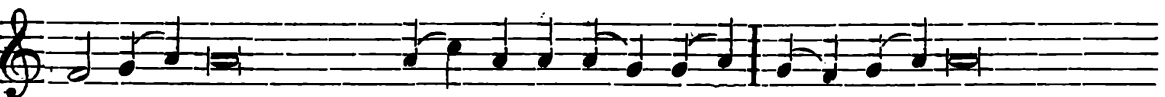
1. Ro - sa Bo - ží mi - lo - sti kéž s nebe nám kane! Hříchů všech nás

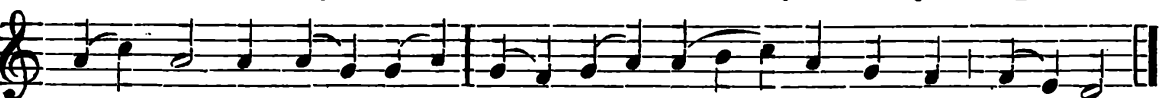
o-pro-stí, ať stá - li jsme vždy ve ctnosti a v službě Tvé, Pane.

2. Srdce vděčná, prosíme, - hodně umíme Ti za ně dík
rač, Bože, nám dáti! - Z darů vzdáti.
Tvých se těšíme, dej, nechať

III.

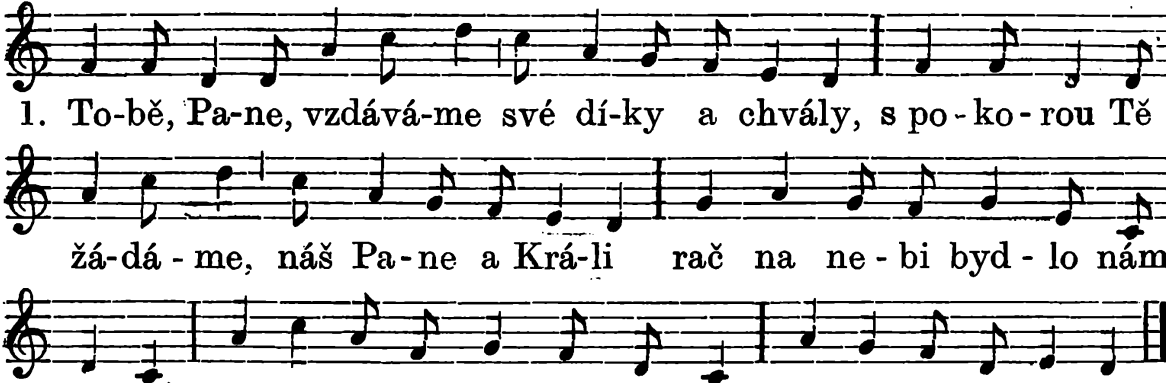

Slá - va Otci i Synu i Duchu sva-té - mu, ja-kož byla na počátku,

ny - ní i vždy-cky, i na vě ky věkův. A-men.

P í s e ň.

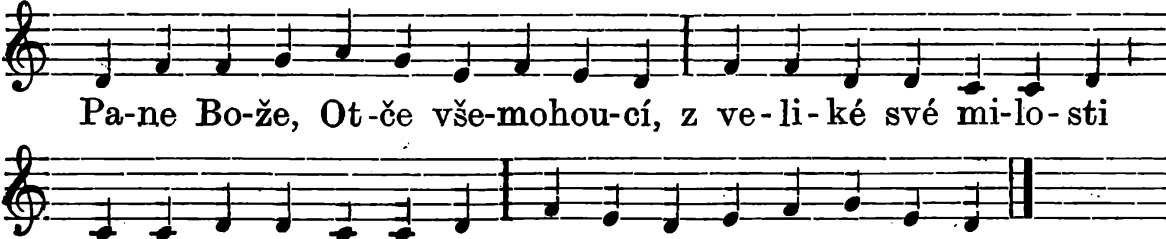

1. To-bě, Pa-ne, vzdává-me své dí-ky a chvály, s po-ko-rou Tě
žá-dá - me, náš Pa-ne a Krá-li rač na ne - bi byd - lo nám
dá - ti a ra-do-sti ne-sko-na - lé všem na vě-ky přá-ti.

2. Nehodní jsme hříšníci, - rač
milostiv býti - a své dítky ka-
jící - zas na milost vzíti: - to pro
Syna milovaného, - jenž smrtí
svou přehořkou sňal - hřích se
světa zlého.

3. Poslal jsi ho na tu zem, -
by spásou nás dařil, - Boží vůli
hlásal všem - a pekla zlost zma-
řil. - A kdožkoli volí s ním žíti -
a příkazů poslušni jsou, - chce za
bratry míti.

IV

Pa-ne Bo-že, Ot-če vše-mohou-cí, z ve-li-ké své mi-lo-sti
poslalš Syna s vý-so-sti, by se smi-lo-val nad ná-mi.

P í s e ň.

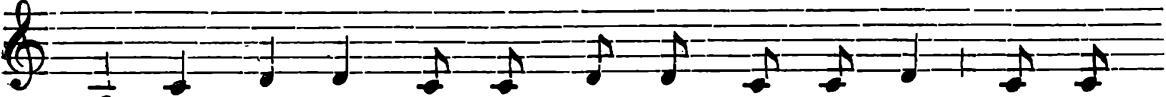

1. Mi-lost Bo - ží po-div - ná u - či - ně - na s ná-mi jest,
ne-boť pek - la pro - tiv - ná skla-má - na je moc a lest.

2. Dlouho ďábel v moci měl -
syny lidské bloudící, - koukol ne-
pravosti sel - lestně mezi pšenici.

3. A když čas se naplnil - Syna
svého Otec dal, - aby člověk
spasen byl, - břímě hříchu s něho
sňal.

V.

Je-muž mat-ku či-stou Pan-nu vy - vo - lil, a - by

on se v ní vtě-lil a smi-lo-val se nad ná-mi.

P í s e ň.

1. Gab-ri - el arch-an - děl po - sla - ný k Ma-ri i Pan-ně

s u - cti-vým po-zdra-ve-ním sklá-ní svo - je skrá-ně:

2. Maria. ty plná milosti - panna jsouc čistá, lidí všech
Panno buď zdráva! Všemocný Spasitele, Pána Jesu Krista.
Bůh se dnes sám - dítětem tvým 4. Zastíněním Ducha Svatého -
stává. Syn Tvůj se vtělí - zůstane nepo-

3. Počneš v životě a porодиš, - rušen panenství lesk skvělý.

VI.

Kte-ráž-to když po-zdrave-ní s ne-be od an-dě-la při-ja-la

a je-mu u - vě - ři-la, při-ja-la Pá-na v se-be.

P í s e ň.

1. Bez vá-há-ní při-ja - la zvěst andělskou Panna, dí - tě Bo - ží

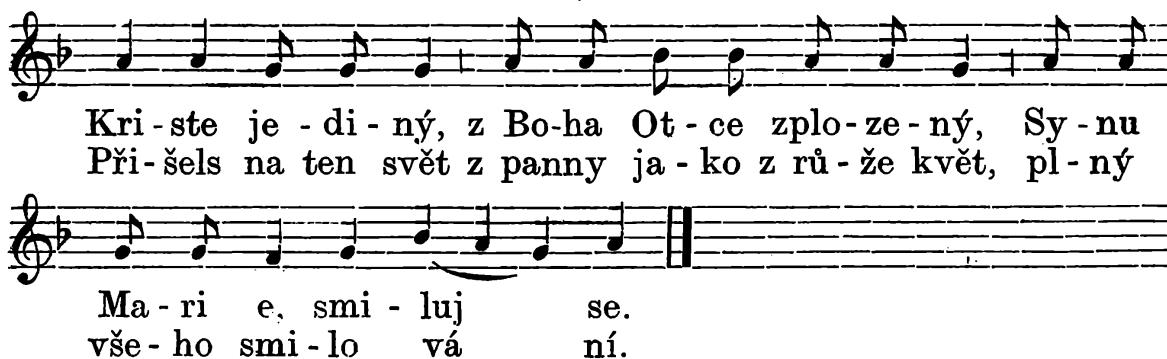
po-ča - la, jímž spá-sa nám dá-na. Syn Bo - ží jest na - nej-výš

sва-тý sbor an-dě-lů pě - je mu čest, jím vi-ny s nás sňaty.

2. S nebe na zem sestoupil čas žalostné poroby zkrátil, - sám
Syn rovný jenž Otcí, - obětí svou obětí naší se stal, - svou milost
vykoupil - nás z ďáblovy moci, - nám vrátil.

VII. (a XIX.)

Kři - ste je - di - ný, z Bo - ha Ot - ce zplo - ze - ný, Sy - nu
Při - šels na ten svět z panny ja - ko z rů - že květ, pl - ný
Ma - ri e, smi - luj se.
vše - ho smi - lo vá ní.

P í s e ň.

1. Do - bro - ti - vý Pa - ne náš, ta - ko - vou k nám lá - sku máš,
že se za nás vy dá - váš.

2. Kriste, při svém lidu stůj, -
v pokoře nás utvrzuj, lásku
svou v nás rozněcuj.

3. Vyvod' z pýchy pyšného; -
ctnosti nauč hříšného, sobě
volej každého.

4. Slova svého jasností za -
plaš udcha temnosti, sám se
v srdcích uhosti.

5. Na pomoc nám, Pane, spěj,
odolati ďáblu dej, vítěziti po -
máhej.

VIII. (XXII.) **Píseň ranní.**

1. Dě - ku - je - me, Bo - že, To - bě, že svou lá - skou ot - covskou
stře - žil jsi nás v noční do - bě vše - mo - hou - cí rukou svou,
bychom ne - pod - leh - li zlo - bě.

2. Chraň nás, prosíme též dále,
- všeho hříchu celý den, - bychom
měli neustále na paměti Tebe
jen, - ku Tvé větší cti a chvále.

3. Zažeh od nás ducha zlého, -
člověka nás také chraň - lstivého
a nepravého, od úkladů zlých

nás braň, anděla nám pošli
svého.

4. Protože pak v potu tváři -
chleba nám jest požívat, - Bože,
dobrý hospodáři, - račiž pracím
požehnat, - ať se nám dnes dobře
daří.

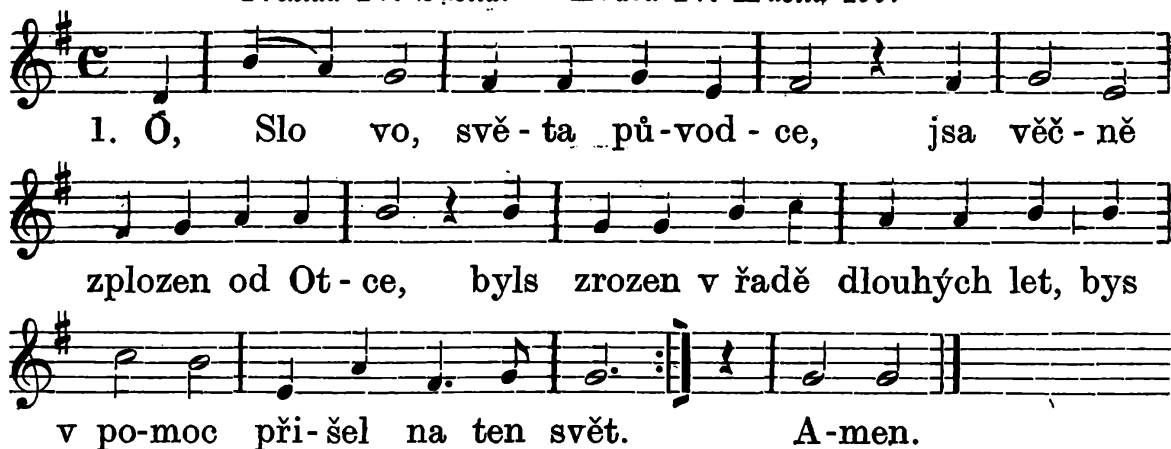
Před rozchodem :

„Zdrávas Královno“ viz na straně 66.

42. Verbum superbum prodiens.

Hymna církevní od sv. Ambrože († 397.) k jitřní v adventě.

Překlad Fr. Sušila. — Hudba Fr. Musila 1907

1. Ó, Slo vo, svě - ta pů - vod - ce, jsa věč - ně
zplozen od Ot - ce, byls zrozen v řadě dlouhých let, bys
v po-moc při-šel na ten svět. A-men.

2. Již osviť nyní naši hruď
a oheň lásky Tvé v ní vzbud',
by v srdce, když zla zanechá,
již vešla nebes potěcha.

3. Když odsoudí zlé soudcův
stůl - a v ohnivý je pošle důl, -
když v nebe na pověčný čas - vše
dobré svolá jeho hlas:

4. Nás nedej zmítat vichoru -
v zlém věčných ohňův prostoru, -
leč dej nám obličej svůj zřít - a
v slastech nebes věčně žít.

5. Nechť Otci, Synu vzdána
jest - vždy chvála, plesot, sláva,
čest; - i Duchu svatému se vděk
- děj po veškeren všudy věk.
Amen.

43. Mešní píseň adventní I.

„Plesy duch.“ — Nápěv dle svatoj. kanc. č. 357.

1. „Vy-ros ne-be Spa-si-te-le, vypoč nám ho ze-mě klín!“
lka - li ot - ci z duše vře-lé, an je dě-sil no - ci stín:
vy-sly - šel Bůh je-jich hlasy, se-slal Krista, dár-ce spá-sy;
mi-zí děs-ná po - věr noc, kle-sá hříchu, pek-la moc.

2. Graduale. „Pán se blíží!“,
od Jordánu - zní k nám snažné
volání. - „Připravujte cesty Pánu,
- čiňte, čiňte pokání!“ Chcem'
se káti, Jesu Kriste! dej nám
povždy chodit čistě - po stezkách

Tvých rozkazů - dle Tvých ctno-
stí obrazu.

3. Credo. Uč nás Otce svého
znáti, - Boha věčné dobroty;
svatý Duch rač s námi státi, -
háje církve jednotv. - Synu Boží!

až pak zase přijdeš na zem
v hrozně kráse, - duše svých
ctitelův, uveď v radost an-
dělův.

4. Offertorium. Naplněny jsou
již časy, - anděl k Panně zavítal; -
přeslavný den věčné spásy - vše-
mu světu zasvítal. - Čáko, Lásko,
Světlo skvoucí, Kriste! přijmi

díky vroucí; - Tobě, svatá Oběti!
- chceme vždy se klaněti.

5. Sanctus. Nuže, pějme s těmi
sbory, - které patří na Pána, -
u víře, jež snáší hory, - slávu,
díky, hosanna! Bůh náš svatý,
pramen spásy, trůní v sídle
věčné krásy, svatý, svatý,
Hospodin, - svatý Duch a svatý
Syn.

Druhý nápěv (po pozdvihování).

6. Si - o - ne, aj! k tvému městu již se bé - ře slav - ný Král;
uprav je - mu přímou ce - stu, do - ly vy - plň, ho - ry vzdal !

Král ten sná - ší bol a ho - ře, krá - čí s křížem u po - ko - ře :

a - by hříchy svě - ta sňal, sám se Ot - ci v o - bět dal.

7. K Beránku. Beránku náš
beze viny, jenžto snímáš světa
hřích, - nad svými se smiluj
syny, skryj nás mile do ran
svých; - sstup i k otcům v místo
strasti, v ráj je uveď věčné
slasti, - s nimi spoj nás k pokoji, -
všem dej slávu po boji!

8. K přijímání. Radujme se!
k nám se béře - v chleba způsobě
náš Pán; - otevřemež srdcí dvěře
milý připravme mu stan! - Za-

vítej k nám, vzácný hosti! - če-
káme tě s toužebností; duše
hříchův očistiž, životem nás
ujistiž!

9. Ke konci. Přijď a zůstaň
povždy s námi, - rozum věrou
osvěcuj, - duši kleslou nehodami -
k naději zas rozněcuj; láskou
plát dej každou dobu, - až pak
vyjdem z noci hrobu, milost
uděl poslední: - v slávu svou nás
pozvedni!

44. Mešní píseň adventní II.

Svatoj. kanc. č. 356. — Slova upr. J. Pavelka.

Se - šli ro - su s ne - be, Bo - že, dárce spá - sy !
Ve - smír vzývá Te - be skrou - še - ný - mi hla - sy.

Ob - tí - že - né vi - nou ro - dy lid - stva hy - nou,

vy-slyš světa lká ní, Bo - že, Ot - če náš!
u-děl sli-to - vá ní

Graduale. 1. Sešli s nebe světlo
- ve tmy bludů husté, - aby blaho
vzkvetlo zemi dosud pusté.
Světlo pravdy Tvoji - srdce z blu-
dů zhojí, - jím se změni v ráje -
pusté svět ráje, Bože, Otče
náš!

2. Slovem Tvým se hlásá
lidu Tvému, Pane - pravdy moc
a krása, kterou nebe plane.
Dej, ať co nám radí, - konáme
vždy rádi, - žijeme dle něho
k spáse ducha svého, Bože,
Otče náš!

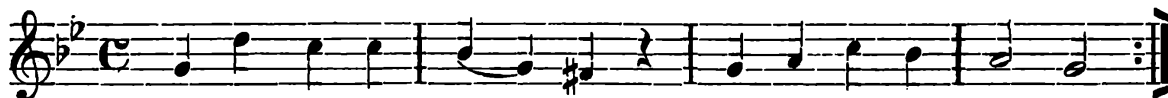
Credo. Věří, Otče, v Tebe,
pevně duše naše, - jenž jsi stvořil
nebe, - seslal Mesiáše. - Duch nás
svatý sílí, bychom ctnostně

žili, v život věčný spěli -
s Tebou podíl měli, - Bože, Otče
náš!

Obětování. Vše, co doufat smí-
me, - od Tebe co máme, - co jsme
i co víme, na co spoléháme,
duši v těle čistém, - obnovenou
Kristem, - s láskou kladem vroucí
- v obět nehynoucí, - Bože, Otče
náš!

Sanctus. Nebešťané pějí
„svatý, svatý“ Tobě, slávou
Tvoji znějí - světy v každé době,
myslí, srdcem, hlasy, svatou
touhou spásy v prachu pěj' em'
chvály - Tobě, věků Králi,
Bože, Otče náš!

Po pozdvihování.

1. Ví-tej, Je-zu Kri-ste! Spá-so vše-mo - hou - cí,
Sy-nu z Panny či - sté, ho-ste pře-žá - dou - cí!

viz tu v prachu ze - mě vděčné lidstva plé - mě,

a - no se Ti ko ří, ú-ctou vděčnou ho - ří!

2. Láska Tebou hnula, - že jsi
přišel s nebe, - by zem nezhnula,
- obětovals sebe. Vítej lidu
svému, - věrně oddanému. -
Přijmi píseň díků, - věčný Sli-
tovníku!

Před přijímáním. Láska Tvá
nám kyne - k milostí všech
stolu, - k Tobě duch se vine
touhy ve plápolu. - Nebes Manno,
Chlebe, - dej, ať přijmem' Tebe -

v svatém zanícení - duši ke spa-
sení.

Po přijímání. Díky, Hoste s ne-
be, - za Tvé lásky hody, - za
světlo, jež z Tebe - plyne v lid-
stva rody! - Přijmi, Hoste věčný,
od nás pozdrav vděčný, - žes
dle svého slova - k nám se snížil
znova!

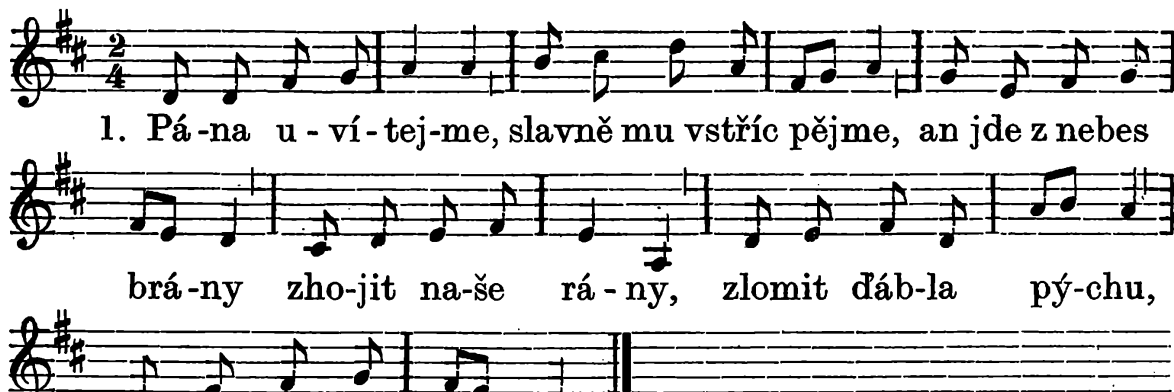
Ke konci. Zůstaň, věčný Králi,

- sám vždy vládni námi, - nech k nebesům se nésti, rozmnož
zní hlas Tvé chvály - světa kon- v blahém míru lásku v nás i
činami! - Dej nám Tebou kvéstí, - víru!

45. O čtveru příští Páně.

(Dříve : Vesele zpívejme.)

*Slova Lukášova upravil J. P. 1905. — Nápěv č 40, VIII. k „Ave
hierarchia“ s počátku 15. stol.*

1. Pá-na u - ví - tej-me, slavně mu vstříc pějme, an jde z nebes
brá-ny zho-jit na-še rá - ny, zlomit ďáb-la pý-chu,
vy-pro-stit nás z hří - chu.

2. Přišel s nebes výše - pokorně
a tiše, - hlásal pravdu čistou, -
bezpečnou a jistou, ku pokání
volal, choré uzdravoval.

3. Vroucím slovem hlásá,
v čem je naše spása, - příkladem
svým svítí, - lásku k Bohu nítí, -
sterá dobrodiní - bez oddechu činí.

4. Že to Otec žádá, život
v obět skládá, - jako obět nová -
proroků dle slova na Golgotě
zmírá, - vinu naši stírá.

5. Druhý příchod jeho - srdce
do našeho - milostí se děje,
když nás spasit chtěje - pokáním
je zhojí, - díl dá v lásce svojí.

6. V svatém přijímání - když
se k duši sklání, - s láskou beze
hrází v srdce naše vchází, -
hříchu uchovává, - život věčný
dává.

7. V modlitbě když dlíme,
Otce jeho ctíme, - mile se k nám
druží, - víru naši tuží, důvěru
v nás sílí. - Slíbil tak Pán milý.

8. Příchod Páně třetí - nutí
nás se chvěti: - smrt nás při něm
schvátí, - na soud ubíratí - bu-
deme se s bázní, s úžasem a
strázní.

9. Proto kéž vždy bdíme,
čistotou se skvíme - střídmi, váš-
ní prostí, dbalí nevinnosti, -
beze zlosti, svárů, bychom ušli
zmaru.

10. Naposled Pán přijde, - když
svět soudit vyjde; - v záplavě se
rudé - země trásti bude - s hrůzou
nevidanou, • mrtví z hrobů vsta-
nou.

11. Přijde Kristus s hůry
s andělskými kůry, - pokoří se
pyšní, - zaleknou se hříšní, - neb
se budou trásti, že jim počet
klásti.

12. Bude to den děsný! - Za-
hájí soud přesný, - zváží všechny
činy, spočte všechny viny, -
vyřkne po zásluze - dobrým
v slast, zlým k hrůze.

13. Kéž nám v mysli tane, - co
se tehdy stane, - ať jsme ctnostně
živi, - zbožni, spravedliví, - v dob-
rém prospíváme, - v nebi podíl
máme.

14. Jenž jsi přišel k spáse,
přiď v hrozně kráse, - dej nám,
Pane, síly, - bychom svatě žili, -
šťastně došli nebe, požívali
Tebe!

46. Touha po příchodu Spasitele.

Slova Fr. Sušila 1862. — Nápěv dle Svatoj. kanc. č 21. — Viz Šteyra.

1. Přijď k nám, Pa-ne, s ne-bes vý-še, o-tevř ne-bes zá-vo-ry,
srd-ce na - še touhou dý-še, sstup již v zemské prostory;

sstup k nám do-lů v živné ro-se, a-by ži - tí rož-vi - lo se.

Na-še bla-ho nej-vyš-ší, přijď k nám, Kriste Je - ží - ši !

2. Pro zlé hříchy pořád zmírá -
všechn pravý život v nás, - vichor
vášní duši svírá, - tuhý námi
vládne mráz. - Slunko světa sejdi
dolů, - zbav nás spolu vin i bolů.

Naše blaho atd.

3. Přijdi, přijdi, čáko světa, -
přijď v to plačné bydlení, ať
ta země pro hřích kletá - opět
v ráj se promění. Nepřijdeš-li,
zhynem v krátkce, - ó již přijdi,
světa vládce. - Naše blaho atd.

4. Nad myslimi rozkládá se -
pořád hustěj čirá tma; - ó spěj,
Pane, k naší spáse, - osvobod nás
ode jha. - Když k nám přijdeš,
vše tma zvane, - záře blahá pro
nás vzplane. - Naše blaho atd.

5. Opusť znova nebes sídla - a
přijď v naši dolinu, - ach, nám
vyschla živná zřídla, kraj náš
sprahnul pustinu; přines
s nebes vodu hojnou, přines

vláhu trudokojnou. - Naše blaho
atd.

6. Přibud', Pane, v hojném
proudu - v duši našich komnatu, -
vlij svou milost do všech oudů, -
prostup duše podstatu! - V ohni-
vém k nám přibud' žáru, - zapud'
hříchy jako páru. Naše blaho
atd.

7. Ó ty -lásko věkověká, -
ó ty studně milosti, - aj svět celý
pořád čeká, - kdy se mír v něm
uhostí. Přijdiž, přijdiž, kníže
míru, probud' v duších pravou
víru. - Naše blaho atd.

8. Vzbud' v nás víru, vzkřis
v nás lásku, - vzkřis v nás blahou
nadějí, - zahlad' všechnu lidskou
vrásku - vrytou na obličej; -
ó již přijdi, kníže klidu, - a splň
žádost svého lidu. Naše blaho
atd.

47. Připravuj se pokáním na Narození Páně.

Dříve : Ó Sione, pohledni ! (U Fryčaje.)

Text přepr. J. P. — Nápěv K. E.

1. Ó Si-o-ne, viz v ple-se, jak při-chá-zí tvůj Král a

spá-su to-bě ne-se! Vstaň, bys jej u ví-tal: sprav

2. Jej láska vede s nebe, - jíž nelze pochopit: - by uvedl v ně tebe, - kříž na sebe jde vzít - a rovným se ti stává, - pln božské milosti - stan v nebi uchystává, - díl v své ti radosti.

3. Jde učit neumělých - náš věčný učitel, - jde duši ochořelých - sám božský léčitel. - Vstaň ruče s lože hříchu, - slož všakou žádost zlou - i lakotu a pýchu, - mstu, závist urputnou!

4. Když hříchů velké množství - tvé srdce skličuje, - blesk slavný jeho božství - tě v bázni zdržuje: - zář svojí velebnosti, - hle, v těle lidském skryl, - a tvoje nepravosti - svou vlastní krví smyl!

5. Vstříc svému Messiáši - spěj, duše, radostně, - jenž pro tebe se snáší tak slavně, milostně! - Dnes soudit nepřichází, jde uvést ztracených, - než hřích je zcela zkazí, v říš duchů blažených.

6. Jde hledat neduživých, - jež touží uzdravit, - kdož bloudí v místech křivých, - ty touží napravit, - kdož oči zavírají, - ty pravdou osvíti, - kdož v hříchu prodlévají, - ty k ctnosti roznítí.

7. Tvým hostem býti chtěje, -

by moh' tě spasiti, - se obětovat spěje a za tě umřítí, - jde v smutné zemské kraje, - všech rozkoší se vzdav, - bys mohl dojít ráje, - být věčně živ a zdrav.

8. Nuž, srdce pro Ježíše - již pilně připravuj, - by s nebes jasné výše - v ně sešel Pán Bůh tvůj, by bylo zcela čisto - a prosto neřestí, - by mohl vhodné místo - v něm Pán si naléztí.

9. Has modlitbou a posty - žár prudký chtíčů zlých, - zdob srdce ctností skvosty - a skutků šlechetných, - by srdce tvé mu bylo, - jsouc ctnostmi zdobeno, - vždy příjemno a milo - a věčně blaženo.

10. Pros: Přijdi, Jezu Kriste, - a v srdci mém se zroď, - je v sídlo spásy jisté - svou láskou věčnou voď, - chraň od hříchu je všeho, - by vděčně v nebesích, - jsouc hodno srdce tvého - pět mohlo ve plesích.

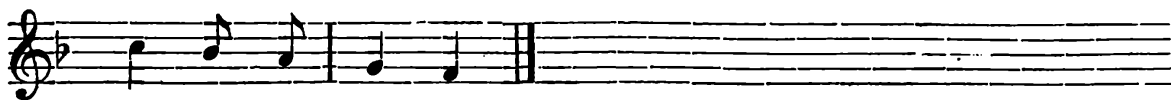
11. Ros, nebe, Spasitele, - jenž nebe otvírá, má duše v touze vřelé - ať marně nezmírá, ať v něm se světu skryje, - jej vděčně velebí, s ním věčně šťastna žije, - s ním plesá na nebi!

48. Vítej, milý Jezu Kriste.

(Z rorátů dne sobotního.)

Slova upravil J. Pavelka.

smyl s nás a shla-dil.

2. Zjevil nám Bůh lásku svoji,
- jeho Syn nám rány zhojí, - aby
živi byli, - kdo v něj uvěřili, -
spasení došli.

3. Odřekněme se vší zlosti,
chtíčů zlých a nepravostí, - žijme
spravedlivě, - by nás milostivě -
povznesl k sobě.

4. Čekajme teď očistění - Kri-
sta Pána narození, - svého Spa-
sitele - uvítejme vřele radost-
ným zpěvem.

5. Onť k nám s láskou věrnou
zírá, nebesa nám otevírá,

usmíří nás s Otcem, - vyrve pekla
mocem, udělí milost.

6. Jenom skrze Jezu Krista -
vede k nebi dráha jistá, jiné
cesty není - lidem ke spasení
nežli Pán Ježíš.

7. Blaha nikdo nedospěje, -
bez Krista kdo žítí chtěje, - cestu
pravou ztratí, - věčně bude lkáti,
- zavržen v muka.

8. Jezu, dej nám znáti Tebe,
bychom s Tebou spěli v nebe, -
Tobě věrni byli, - s Tebou svatě
žili, - zřeli Tě v slávě!

49. Zvěstování Spasitele Panně Marii. (I.)

(Dříve: „Z nebe posel vychází“ 1683.)

Slova upr. J. P. 1905.

1. Archanděl, hle, Ga-bri-el, s ne-bes jasných vý-ší
Bo-hem po-slán na zem spěl, ve-šel v chudou chy-ši.

Spě-je k Na-za-re-tu, ra-dost ne-sl svě-tu.

2. Vešel v chatu s pozdravem, -
Marii se koří, - v slově jeho já-
savém - světlo blaha hoří,
které svítne lidem radostí a
klidem.

3. „Panno svatá, zdráva buď!
- Duch tvůj kvete ctností, - plná
milosti tvá hrud' - skví se ne-
vinností; - ze všechs vyvolená, -
požehnaná žena!

4. Tebe zvolil Boží Syn, - bys
mu matkou byla, - an jde sejmut
tíži vin. - Abys přivolila, - žádá,
Panno, tebe, - šírého král nebe.

5. Nelekej se, ráda svol, - zů-
staneš vždy pannou, - mnohý
ztišíš žal a bol, - nebes budeš
branou, - v nouzi pomocnicí,
jasnou spásy svící.

6. Co se ti zdá nemožným, -
Bůh, Pán všemohoucí, - může
pouhým slovem svým. - Z lásky
nehynoucí - všechny k spáse veda, -
poskvřit, tě nedá.

7. Počneš z Ducha svatého
Božího ty Syna, - kterým s lidstva
kleslého - snata bude vina, - peklo
přemoženo, nebe otevřeno.

8. Když to Panna slyšela,
„Aj, já děvka Páně!“ - vece na
zvěst anděla. - „Nechat' mi se
stane - podle slova tvého - z vůle
Pána mého!“

9. V tuto blahou hodinu - div
se divů děje, - sstoupiv v země
nížinu, vykoupit nás spěje -
Bůh, vzav k naší spáse - člo-
věčenství na se.

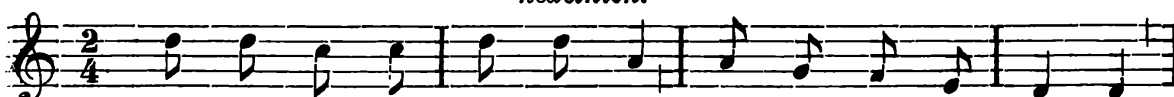
10. Plesej, Panno přesvatá, -
že jsi přivolila, hříšných lidí
výplata - na zem sestoupila; -
věčného král trůnu - v tvém se
vtělil lůnu.

11. S ním se v nebi radujíc,
prosiž za nás, Máti, - by nám
svoji vlídnou líc - ráčil ukázati; -
až svět opustíme, ať s ním
věčně dlíme!

50. Zvěstování Spasitele Panně Marii. (II.)

(Dříve : Všichni zbožní křesťané, Bohu chválu vzdejme.)

*Slova upravil J. P. — Nápěv č. 40, 3. — Nápěv a většina textu z rorátů
nedělních.*

1. Vši-chni věr - ní kře - sta - né, Bo - hu chvá - lu vzdejme,

z du - še Kri - stu od - da - né chva - lo - zpě - vy pěj - me !

2. Modlitbami, prozpěvy - ctě -
me dnem i nocí - lásky jeho pro -
jevy, - divy jeho moci!

3. Následujme ve ctnosti - pře -
čisté Marie, - srdce nechať s ra -
dostí - vínek díky vije.

4. Archanděl k ní Gabriel -
přišel, poslán s nebe, - „Vykupitel
světa“, děl, - „narodí se z tebe!“

5. Když se Panna divila
tomu pozdravení, ústa jeho
zjevila - toto potěšení.

6. „Počneš z Ducha svatého, -
Bohem stanoveno, - Syna Boha
pravého Ježíš dáš mu jméno.

7. A on bude veliký, - vládna
nebem, zemí, a svět řídě vše -
liký - s tvory na něm všemi.

8. Jemu bude poddáno lid -
ské pokolení, jméno jeho vzý -
váno - všeho od stvoření.

0. Neboj se, ó Panno ctná, -
k tomu přivolití, - že ctnost tvoji

Věčný zná, máš mu matkou
býti.

11. Nade všechny nad ženy -
ty jsi požehnána; - tobě dán plod
blažený, - jímž nám spása dána.

13. Pannou čistou zůstaneš,
slavena jsouc věčně, - vděkem
k Bohu zaplaneš, ctěna lidmi
vděčně.“

13. Svolí Panna přesvatá:
„Děj se vůle Boží!“ - Věcho světa
výplata - v lůno se jí vloží.

14. Dík ti, Panno vzácná, buď,
- že jsi přivolila, - že nám tvoje
svatá hrud - Spásu porodila.

15. Pros, ať jeho světlo nám -
neustále září, - ať nás vede k vý -
šinám, - úklad ďábla maří.

16. Nechť se s Kristem shle -
dáme v jasných síních ráje,
nechať v slávě plesáme, - kterou ,
věčně plaje! —

51. Zvěstování Spasitele Panně Marii. (III.)

(Dříve : Anděl Gabriel, ten čistý posel.)

Slova upravil J. P. — Šteyr.

1. An - děl Ga - bri - el ra - do - stí se chvěl, poslán Pánem

svě-tů, k Ma-ri - i když spěl k mě-stu Na-za re - tu.

2. Plnou milosti, - vzácnou svatostí - Pannu pozdravuje, s vroucí radostí - zvěst svou oznamuje.

3. Panna slyšíc zvěst, - překvapena jest, - úzkostí se chvěla; - jaká je to čest, v srdci přemýšlela.

4. Vece nesměle: - „Boží anděle, - jak se státi může, - co díš vesele, - když já neznám muže?“

5. By s ní starost sňal, - anděl v odpověď dal: - „Nelekej se, Panno; - co jsem zvěstoval, - Bohem přikázáno.

6. Bohu věčnému, - Pánu mocnému - nemožno nic není, - máš on každému - sílu ku přispění.

7. Bůh tě zastíní, - věčných ze

síní sestoupí Duch s nebe, divem učiní, - co se zrodí z tebe.

8. Abys doufala, - věz, že počala - Alžběta tvá teta, - která zůstala - bezdětna vše léta.“

9. Panna přetichá skromně zavzdychá, - odpověď andělovi dáti pospíchá - pokornými slovy:

10. „Jež ctí nebe, zem, děvkou Pána jsem, - krále nebeského, - staň se v těle mém - podle slova tvého.“

11. A tu Boží Syn, by nás sprostil vin, - sstoupil s nebes výše - v čistý Panny klín - a se vtělil tiše.

12. Vykupiteli, - duší příteli, pro vtělení svoje, bychom dospěli, - dej nám, v blaho Tvoje!

52. Ejhle, přijde Pán a Bůh náš.

Dříve: „Hle, přijde Pán, Spasitel náš“. (Šteyr).

Slova z Plesů duch. — Nápěv dle úpravy Svatoj. kanc. č. 10.

1. Ej-hle! přijde Pán a Bůh náš, ce-sty u-pra-vuj-me; při-jde če-ka - ný Mes-si-áš, srd-ce o - čiš - ťuj-me!

Při-jde, při-jde Vy-ku-pi-tel, zbožně za-ple-sej-me; při-jde svě-ta Ob-no-vi-tel, chválu Bo-hu vzdejme.

2. Ten, jež lidstvu zvěstovali - dávní prorokové, - o nějž vroucně k Bohu lkali - světa národové. - Přijde, přijde Vykupitel atd.

3. Chvátá posel s nebes hrází, - nese zprávy jisté, že již světu slunko vzchází z lůna Panny čisté. Přijde atd.

4. Slyše Otec lidské lkání - na nebeské výši, poslal z svého smilování Syna zemské říši. Přijde atd.

5. Nuže, složme nepravosti, ctnosti oblékněme; - chystejme byt Kristu hosti, - do srdce ho zvěme. Přijde atd.

53. O čem dávných proroků.

Dříve : „Jakož o tom proroci“ nebo : „O čem dávno proroci“.

Slova z Plesů duch. — Nápěv č. 40, 7. z rorátů nedělních.

1. O čem dávných pro-ro-ků pě-la zbožná ú sta,
to již skutkem sta-lo se: Ple-sej, ze-mě pu - stá!

Vze-šlo jas-né slu-né-čko, za mrakem se kry - je;

dří-ve než se na-dě-jem, zář svou po-roz-li je.

2. Dechem božím dotknutá -
zem se otevřela, přerozkošná
květina z-ní nám vypučela;
spanilá ta lilie, - vzrostlá z rodu
Jesse, - na svém kmeni poupátko -
divné krásy nese.

3. Andělové na nebi - nad tím
skutkem žasnou, - oslavují v po-
koře - lásku Boží spasnou; - onu
lásku předivnou, - která, Bože,
tebe k spáse světa hříšného
na zem vedla s nebe.

4. Vítej, dobo radostná, - vítej,
chvíle slasti! Bohu vtělenému
zněj - chvála po vší vlasti! - Pole,

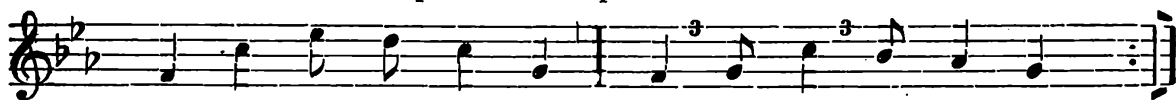
sady, luh a les proměňtež se
v chrámy, - a v nich rozléhej se
zpěv - „Bůh jest mezi námi!“

5. Země ani nebesa neob-
sáhnou jeho, - a hle! on se obléká -
v tělo tvora svého; - kochaje se
v radostech - s Otcem od věč-
nosti, neodpírá na se vzít
lidské obtížnosti.

6. Synu Boží, z lásky to - pro
nás podstupuješ; - právem za to
v ústech všech spásou světa
sluješ. - Chceme povždy věrni
být - Tobě, svému Pánu; - vtělení
Tvé otevři - nám též nebes bránu!

54. Vítej, Jezu Kriste, s nebes vysokosti.

Slova z Plesů duch. — Nápěv z rorátů pondělních.

1. Ví-tej, Je - zu Kri-ste! s ne-bes vy - so - ko - sti,
Sy - nu Pan-ny či - sté, pře-dra - hý náš ho - sti!

Od Ot-ce jsi vyšel a k nám na svět přišel, za to chvály Tobě

pě-jem v té-to do bě, náš krá - li, Kri - ste.

2. Králi předústojný, - Bože všemohoucí! - přinášíš lék hojný - pro lid hříchem mroucí; - sestoupil jsi s nebe, neušetřiv sebe, zvolils život skrovný, stav se lidem rovný, - náš Králi Kriste!

3. Podle Božích slibů - přišels v lidském těle - Evinu smyt chybu, spasit lidstvo celé; obětí svou svatou, - smrtí na se vzatou, vítězství jsi slavil, - lidstvo pekla zbavil, - náš králi Kriste!

4. Ty jsi ďábla svázel, - odňav žezlo jemu, hlásati jsi kázal - radost světu všemu: - „Slyš, můj lide drahý! - vyčišť svoje dráhy, Král se k tobě bere, - otevři mu dvěře!“ Náš králi, vítej!

5. Již se chýlí k ránu, - noční prchá šero; - plesej duše, v Pánu, - siònská ty dcero! - přeradostným hlasem - zpívej každým časem - chválu Krále svého, - Pána milostného Náš králi, vítej!

55. Růže nám rozkvetla krásná.

Dříve: „Jakžto růžička překrásná“ (Táborský).

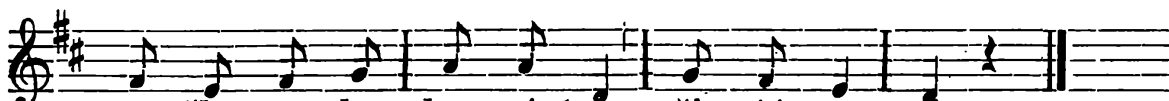
Text přepr. J. P. — Nápěv v rorátech na čtvrtk.

1. Rů - že nám roz-kvet-la krá-sná, za-svit-la nám

hvězda jas-ná, máť Bo-ha, krá-le vě-čné-ho, jež

po-šla z ro-du slav-né-ho, či-stá pan-ná.

2. Pro Syna Panny té čisté spasení nám vzešlo jisté, - dluh Adamův je zaplacen, ráj nebeský nám navrácen, radost dána.

3. Z nesmírné lásky nám k spáse člověčenství přijal na se, - jež otrávil dábla lest; - nám lék dal, podstoupiv náš trest: žal a bídu.

4. Krví nás vykoupil svojí vítěz s peklem, smrtí v boji,

a vede z vazby ukrutné - v ples věčný vězně přesmutné, - k nebes klidu.

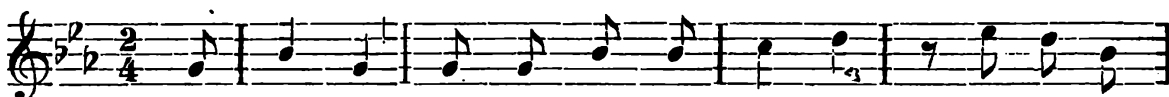
5. Přijmi nás pod prapor kříže - osvobodiv hříchů tíže, - ó Synu Panny Ježíši - a uveď nás svých do říší, na nebesa!

6. Pokorně prosíme Tebe, - uveď nás ve své nebe, - ať duch náš tam se raduje, - Tvou slávu vroucně zvěstuje, věčně plesá!

56. Prosba adventní.

Pro domácí pobožnost.

Slova K. Peregriny, překlad Vl. Šťastného 1902. — Hudba J. Bádala 1905.

1. Jest advent! Zas dvě slo-va zně-ti já stá-le

2. Jest advent; z úst i srdce mého - už k jesličkám můj line ples: Ty, Synu Boha všemocného, ó rozži, vejdi ke mně dnes!

3. Ó rozži hvězdy třikrát svaté - Tvé víry, lásky, naděje; ó vejdi v srdce touhou jaté, ať světlo se v něm rozleje.

4. Ó rozži, by mé žití celé se stkvělo svitem vánočním, ó vejdi, svého Spasitele ať blízkostí se potěším.

5. Ó rozži, ke všem údům Tvojim ať vzplanu svatou mi-

lostí, ó vejdi, ať své srdce spojím - s Tvým srdcem v chleba svátosti.

6. Ó rozži, aby ustoupila - zář světa lesku zbavená; - ó vejdi, by má duše byla jak kaple k svátku zdobená.

7. Ó rozži, a noc světlem bude, i v duchu mém se rozední; - a vejdi a pak v duši chudé - si ustroj jesle vánoční.

8. Ó rozži, vejdi, v lásky svitě - mou bytost prostup hluboce: - Ó rozži, Bože, vejdi, Dítě, toť pravé budou vánoce!

Vánoce čili Narození Páně.

Od 24. prosince do 1. ledna.

„Skrze tajemství vtěleného Slova nové očí naší mysli světlo zablesklo: abychom, když viditelně Boha poznáváme, skrze něj k lásce neviditelných věcí byli uchvázeni.“
(Z *praeface*.).

Poučení.

Narození Páně slavíme 25. prosince. Slavnost tu nazýváme též vánoce. Božímu hodu vánočnímu předchází 24. prosince vigilie, *Štědrý den* zvaná, protože Bůh nám uštědřil Syna svého. Slavíme jej stavěním Betlemů, dary a ozdobováním vánočních stromků. Stavění Betlemů zavedl sv. František z Assisi r. 1223; dary upomínají na štědrost božskou; stromek na strom v ráji, u něhož spáchán byl první hřích a na strom kříže, na němž za hřích bylo zadostučiněno. Proto ustanovena jest na Štědrý den též památka Adama a Evy, našich prarodičů.

Na Boží hod vánoční smí každý kněz sloužiti tři mše svaté k počtě trojího narození Páně. První slavná mše svatá zpívá se o půlnoci anebo časně z rána a sluje jitřní, nebo též andělskou mši, protože evangelium vypravuje o zjevení andělů a jejich zpěvu, zvěstujícím narození Páně; druhá slouží se na úsvitě a sluje mši pastýřskou, ano evangelium zvěstuje, jak pastýři se Ježíškovi v jeslích klaněli, a třetí jest slavnou mši svatou ve dne a evangelium jedná o vtělení Syna Božího řkouc: „Na počátku bylo Slovo... a Slovo tělem učiněno jest“, to jest Syn Boží, druhá božská osoba stala se též člověkem.

Slavnost Narození Páně má oktávu a trvá do 1. ledna.

O vánocích lze získati odpustky:

Papež Sixtus V. 22. října 1586, aby povznesl pobožnost k božskému dítěti Ježíšovi, povolil věřícím, kteří by se vyzpovídali a přijali nejsv. svátost oltářní a po-

modlili se kněžské hodinky, nebo jim přítomni byli, následující odpustky, jichž lze i pro zemřelé získati :

100 let 1. za jitřní, 2. za mši sv., 3. za první, 4. za druhé nešpory — a 40 let za každé z malých hodin, totiž za primu, terci, sextu, nonu a kompletář.

Trojí rod Páně.

(Fr. Sušil.)

Zda-li víš, ty duše rozmilá, kolikery rod Pán Kristus má ?
To ti církev na vánoce dí, kázíc knězi sloužiti **tré mši**.

Když ta první mše se počíná, krajina jest v půlnoc odína.
Značí každému to člověku, **že se zrodil z Otce od věku**.
Přepodivný je ten Boží rod, nevystihlý, jak hloub mořských vod.
Jako půlnoc zastírá se tmou, tak rod ten jest zastřen mhou.
Nelze dále o něm hovořit, třeba hluboce se pokořit.
K druhé mši se tehdy zazvoní, když se noc již ke dni nakloní.

Druhá mše ta, z rána sloužená, narození druhé znamená
Jak se zrodil z Panny Marie, z Panny čisté jako lilie.
Když on přišel v těle, prchla noc, a den světlý ujal věčnou moc.
I rod ten jest divné osnovy, žádná řeč dost o něm nepoví.
Zázrak je to všechněch zázraků, duch náš stojí tu jak v omraku.
Pokory to Boží věčný sloup, nevystihlá je to lásky hloub.
Hloub ta vši se myslí zamyká, ani anděl do ní nevniká.

Třetí svatá mše se sloužívá, když den v jasnotu se odívá.
Tím se tobě ten rod naskýtá, **když Pán do duše ti zavítá**.
V duši lidské hodlá bytovat, tam mu chrám má člověk budovat.
Tam se tobě zas chce narodit, duši tvé chce věčně vévodit.
Ó měj Mariinu útrobu, vezmi na se Páně podobu !
Jak den víc a víc se rozžehá, tak nechť v tobě láska vyšlehá.
Proměň docela se v jeho tvar, oddej se mu na vše věky v dar.
Běda, když Pán tluče na dvěře a se k němu člověk neběře !
Ale blažen, kdo mu otvírá, a své srdce jemu rozstírá.
Tomu andělů sněm libě hrá, a on v sobě celé nebe má.

Modlitby církevní.

Při první mši svaté ;

Bože, který jsi tuto přesvatou noc pravého světla nechal jasností zazářiti: dej, prosíme; abychom, kteréhož světla tajemství na zemi jsme poznali, jeho též radostí v nebi požívali. Který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. Amen.

Při druhé mši svaté ;

Dej nám, prosíme, všemohoucí Bože : aby, když novým vtěleného Slova Tvého světlem jsme obklopeni; to v našich se odráželo skutcích, co skrze víru září v mysl. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Při třetí mši svaté ;

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože: aby Jednorozeného Tvého nového narození z těla — osvobodilo nás; které pode hříchu jhem staré otroctví drží. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

Rozjímání a modlitba.

(Od blahoslaveného Ludvíka z Granady.)

Ejhle, ó nejlaskavější Ježíši! Před Tebou na kolena padám abych velebil nejvyšší laskavost Tvou, kterouž jsi nám bez zásluh našich osvědčil. Díky Tobě vzdávám za nesčíslná dobrodiní Tvá, kteráž jsi nám, pokolení zlému, nádobám hněvu, dítkám kletby, trestuhodným sluhám prokázal. Neboť takými jsme byli, a Ty pohlédl s nebeské výsosti na nás a smiloval se nad bídou naší, a sestoupiv s trůnu věčného přišel jsi sám, abys nás vykoupil. Ty, jenž jsi pravý a jednorozený Syn Boží, jenž mocí síly své všechno držíš a věčnou moudrostí všechno řídíš; Ty, v jehožto jménu všickni se klanějí, snížil jsi se a opustil lesk slávy své, abys tmavý žalář země této navštívil, naši bídu na se vzal a tělem naším smrtelným se oděl; abys mocí svou nemoc naši vyléčil; abys smrtelnost naši v život věčný proměnil; abys hříchy naše krví svou smyl, a zkažené přirozenosti naší ztracenou nevinnost zase vydobyl. Ó nejlaskavější Ježíši! V jakou nízkost vedla Tebe v díle tomto láska Tvá! Ty se nespokojil býti Pánem, Stvořitelem a Ochráncem naším; Ty jsi chtěl býti i společníkem a bratrem naším v těle i krvi naší!

Tak tedy jsi se ponížil, ó můj nejmilejší Ježíši! Ty, Bůh můj, dáváš se zříti v jesličkách, leže na tvrdém a chudobném loži! — Ó nevýslovná pokoro, ó nanejvýš chvalitebná chudobo, ó nevyzpytatelná láska! V jesličkách leží neskonalý Bůh, jehož slávou nebesa i země naplněny jsou! Ach, jak chudičkými plénkami ovinut jest ten, kteréhož nebesa obsáhnouti nemohou! Jak odpočívá na prsou Matky ten, kterýž celým světem vládne! Jak pláče v jesličkách ten, k jehož slovu hrom bije a před nímž z úcty cherubíni perutěmi se zahalují! A proč, ó Pane a vladaři můj, v takové chudobě žádals narozen býti? Co znamená tak hluboká pokora a poníženost? Ach, první z nauk svých chtěl jsi nám předvésti a příkladem svým vlastním nás učiti pokoře, prameni a základu všech ctností.

Kde jest tak chladné srdce, ó můj Ježíši, kteréž by k lásce a pobožnosti povzbuzeno nebylo, když netoliko tuto chudobu, nýbrž i neskončenou lásku Tvou uvažuje, kterouž jsi nám ukázal! Tak velice stal jsi se chudým pro sebe, a tak obohatil jsi nás chudé! Tělo mé přijal jsi na sebe, bys božství své daroval mně! Synem člověka učiněn jsi byl, abys mne k synovství Božímu obnovil! V jeslích volils ležeti pro lidi a pro nás trpěti, takže jen kamenné srdce nebývá pohnuto, aby Tě milovalo. Ó Ježíši, můj Spasiteli! Ty budiž tedy a zůstaň láskou mou, životem mým a celým majetkem mým! Amen.

Modlitba k božskému dítěti Ježíši v jeslích.

Klaníme se Tobě, ó Slovo tělem učiněné, pravý Synu Boží od věčnosti a pravý Synu Panny Marie v náplni časů. Klaněje se Tvé božské osobě a spojenému s ní člověčenství, cítím se pobádána, abych uctil i bídné jesle, které Tě jako dítěto přijaly a v pravdě

byly prvním trůnem Tvé lásky. Ó kéž bych mohl vrhnouti se před tyto jesle s prostotou pastýřů, s věrou sv. Josefa, s láskou nejbl. Panny Marie! Ano, kéž mohl bych se skloniti, abych tento tak drahocenný pomník naší spásy uctil v onom duchu umrtvování, chudoby a pokory, se kterým jsi vyvolil pro přijetí svých útlých údů jesle, ač jsi králem nebe i země! Ty, ó Pane, ráčils jako dítě v těchto jeslích odpočívati; račiž také do srdce mého kapku oné radosti vlíti, jakou musil vzbuzovati pohled na Tvé rozmilé dětství a na zázraky, které provázely narození Tvé. Při této radosti konečně zapřisahám Tě, abys udělil celému světu s dobrou vůlí i svůj pokoj a ve jménu celého lidského pokolení vzdal všechen dík a všechnu čest Otci a Duchu svatému, který s Tebou žije a kraluje, jeden jediný Bůh po věky věkův. Amen.

Racc. Odpustky 200 dní jednou denně (i pro duše v očistci) těm, kdo se modlitbu tu pomodlí v basilice Panny Marie Větší v Římě, kde se uctívají jesličky Pána našeho Ježíše Krista; a 100 dní denně těm, kdo se ji pomodlí kdekoliv. — Pius IX. 1. října 1861.

Arcibratrstvo božského dítěte

je v Betlemě zřízeno, aby šířena byla úcta k božskému dítěti. Pro členy jeho schválen

Povzdech :

Nejsladší dítě Ježíši, smiluj se nad námi!

Odpustky 300 dní pokaždé, i pro duše v očistci. — Pius X. 25. února 1911. — Acta C. Ep. Br. 1911, č. 8.

Hodinky vánoční.

Nešpory I. k Narození Páně.

(Kdyby čtvrtá neděle adventní připadla na 24. prosince a zpívaly se nešpory, jsou následující)

Otče náš. Zdrávas Maria (potichu.).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé prospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja.

Antifony a žalmy :

1. Král pokojný zveleben byl, jehož tvář žádá veškerá země.
Žalm 109. na str. 51.

2. Zveleben byl Král pokojný nade všechny krále veškeré země.
Žalm 110. na str. 51.

3. Naplněny jsou dnové Marie, aby porodila Syna svého prvo-rozeného.

Žalm 111. na str. 51.

4. Věztež, že blízko jest království Boží amen pravím vám, že nebude meškati.

Žalm 112. na str. 52.

5. Pozdvihněte hlav svých neb se přibližuje vykoupení vaše.

Žalm 116. na str. 54.

K a p i t o l a. Ukázala se dobrota a vlídnost Spasitele našeho, Boha, ne z skutků spravedlnosti, kteréž jsme my učinili, ale podle svého milosrdenství spaseny nás učinil.

R. Bohu díky.

Hymna 58. (Jesu Redemptor omnium) Ó Jezu, Vykupiteli jako níže při jitřní o Narození Páně na str. 126.

V. Zítřa shlazená bude nepravost země.

R. A kralovati bude nad námi Spasitel světa.

Antifona k Magnificat :

Když vyjde slunce na nebi, uvidíte Krále Králů vycházejícího od Otce jako ženicha ze svatebního pokoje svého.

Magnificat na str. 59.

Modlitba.

M o d l e m e s e Popřej, prosíme, všemohoucí Bože aby Jednorozeného Tvého n o v é narození z těla osvobodilo nás ; které pode hříchu jhem s t a r é otroctví drží. Skrze téhož Krista, Pána našeho, jenž žije a kraluje s Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Mariánská antifona : Alma Redemptoris Mater č. 23. nebo 24. na straně 61. a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

A. Tomandl, A. Krejčí a K. E.

Jitřní na Boží hod vánoční.

Otče náš. Zdrávas Maria. Věřím.

(potichu, následující pak nahlas) :

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

Invitatorium, t. j. vyzvání ku chvále Boží ;

Kristus narodil se nám, * pojdte, klanějme se.

Žalm 94. (Výzva ku chvále Boží a k poslušnosti zákona).

Pojdte, veselme se Hospodinu, plesejme Bohu, Spasiteli našemu předstupme před tvář jeho s chválením, a s žalmy plesejme jemu. —

Kristus narodil se nám, * pojdte, klanějme se.

Neboť Bůh veliký jest Hospodin, a král veliký nade všechny Bohy. Neboť nezavrhne Hospodin lidu svého nebo v ruce jeho jsou všechny končiny země, a výsosti hor on spravuje.

Pojďte, klanějme se.

Neboť jeho jest moře, a on učinil je, a suchou zemi utvořily ruce jeho: pojdte, klanějme se, a padejme před ním: i plačme před Hospodinem, kterýž učinil nás, neb on jest Hospodin Bůh náš: a my lid jeho, a ovce pastvy jeho.

Kristus narodil se nám, * pojdte, klanějme se.

Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdcí svých, jako (na místě) popouzení v den pokušení na poušti kdežto pokoušeli mne otcové vaši, zkusili mne, a viděli skutky mé.

Pojďte, klanějme se.

— Čtyřiceti let hněval jsem se na národ tento, a řekl jsem: Vždycky tito bloudí srdcem: ale on nepoznali cest mých, jak jsem přísáhl v hněvu mém, jestli vejdou do odpočinutí mého.

Kristus narodil se nám, * pojdte, klanějme se.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Pojďte, klanějme se.

Kristus narodil se nám, * pojdte, klanějme se.

58. Jesu, Redemptor omnium.

Od sv. Ambrože † 397. — Přeložil J. P. s použitím F. S., nápěv upravil dle církevního K. E.

1. Ó Je - zu, Vy - ku pi - te - li, než pa - pr - sky se
zastkvě - ly, Ty od Ot - ce jsi zplo - zen byl, mu ro - ven
slá - vou, vé - vo - dil. A - men.

2. Ty záře Otce odvěčná, -
Ty naděje všech bezpečná, - slyš
vroucí prosby sluhů svých, - jež
znějí země po krajích.

3. Ó pomni, Tvůrce, na doby,
- kdy tělo naší podoby - jsi z těla
Panny na sé vzal - a člověkem
se pro nás stal.

4. To hlásá slavně dnešní den,
- jenž ročně bývá oslaven, - že,
přišed z lůna Otcova, všech
spása jsi a obnova.

5. Zem, hvězdy, moře v šumu
svém - i vše, co trvá pod nebem,
- Tě chválí v novém zapění, - žes
původ všeho spasení.

6. I my, k jichž blahu Otcův
hněv Tvá požehnaná smyla
krev, - v den narození pospolu -
Ti pějeme v slavném hlahoľu.

7. Buď Ježíšovi sláva, čest, -
jenž z Panny čisté zrozen jest, -
i Otci, Duchu nechť náš hlas
čest pěje po veškeren čas. Amen.

První nokturn.

A n t i f o n a Hospodin řekl ke mně Syn můj jsi Ty, já dnes zplodil jsem Tebe.

¹⁾ *Žalm 2. (Vítězství Pomazaného Páně).*

1. Proč se zbouřili národové, * a lidé proč smyslili marné věci?
2. Postavili se králové země, a knížata sešla se v jedno, * proti Hospodinu, a proti Pomazanému jeho.
3. Roztrhejme svazky jejich, * a vrzme od sebe jeho jejich.
4. Jenž přebývá v nebesích, směje se jim, * a Hospodin posmívá se jim.
5. Tehda mluviti bude k nim v hněvu svém, * a v prchlivosti své zkormoutí je.
6. Já pak ustanoven jsem králem od něho na Sionu, hoře svaté jeho, * jenž ohlašuj příkázání jeho.
7. Hospodin řekl ke mně : * Syn můj jsi Ty, já dnes zplodil jsem Tebe.
8. Požádej ode mne, a dám Tobě národy v dědictví Tvé, * a ve vladařství Tvé končiny země.
9. Spravovati je budeš prutem železným, * a jako nádobu hrnčířskou roztříštíš je.
10. A nyní králové srozumějte: * uče se, kteříž soudíte zemi.
11. Služte Hospodinu v bázni: * a s třesením plesejte jemu.
12. Chopte se kázně, aby nerozhněval se někdy Hospodin, * a vy nezahynuli jste, uchýlivše se s cesty pravé.
13. Kdyžby se rozpálil v krátce hněv jeho * blahoslavení všickni, kteří doufají v něho.
14. Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému.
15. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

A n t i f . : Hospodin řekl ke mně: Syn můj jsi Ty, já dnes zplodil jsem Tebe.

A n t i f . : Jako ženich Hospodin vycházející ze svatebního pokoje svého.

Žalm 18. (Oslava stvoření nebes a Božího zákona. — Ježíš jest jmenován sluncem: dal nám světlo evangelia a Nový zákon, jehož vlastnosti a účinky udává žalm).

1. Nebesa vypravují slávu Boží * a dílo rukou jeho zvěstuje obloha.
2. Den dni vypravuje slovo to, * a noc noci oznamuje to umění.
3. Nejsou to mluvení ani řeči, * jichžto by hlasové nebyli slyšáni.
4. Po vší zemi vyšel zvuk jejich : * a až do končin okršku země slova jejich.

¹⁾ Nápěvy žalmů dle dosavadního medicejského způsobu jsou : při prvním nokturnu VIII, 2 ; VIII, 1 ; I, 4 ; při druhém VIII, 1 ; III, 1 ; VIII, 2 ; při třetím VI ; IV, 1 ; VI. — Nápěvy dle vydání vatikánského viz v Příkladu na konci tohoto díla.

5. V slunci postavil stánek svůj * a ono jest jako ženich vycházející ze svatebního pokoje svého.

6. Zplesalo jako obr, cestou běžeti maje, * od končin nebes východ jeho.

7. A běh jeho až do končin jejich * aniž jest, kdo by se ukryl před horkostí jeho.

8. Zákon Hospodinův jest neposkvrněný, jenž obracuje duše: * svědectví Hospodinovo jest věrné, jenž dává moudrost maličkým.

9. Spravedlnosti Hospodinovy jsou přímé a obveselují srdce: * přikázání Hospodinovo jest světlé a osvěcuje oči.

10. Bázeň Hospodinova jest svatá, trvající na věky věků: * soudové Hospodinovi jsou praví, ospravedlnění sami v sobě.

11. Žádoucnější nad zlato a nad množství drahého kamení: * a sladší nad med i nad stred.

12. Služebník Tvůj zajisté ostríhá jich, * a v ostríhání jich odplata mnohá.

13. Avšak proviněním kdo rozumí? Protož od tajných mých očist mne, * a cizí odpust služebníku svému.

14. Nebudou-li panovati nade mnou, tehdyť neposkvrněný budu: * a očištěn budu od provinění největšího.

15. I budou řeči úst mých, že se zalíbí Tobě: * a myšlení srdce mého bude před obličejem Tvým vždycky.

16. Hospodine, spomocníku můj, * a Vykupiteli můj.

Sláva Otci i Synu atd.

Antif. Jako ženich Hospodin vycházející od svatebního pokoje svého.

Antif. Rozlita jest milost ve rtech Tvých protož požehnal Tebe Bůh na věky.

Žalm 44. (Svatební píseň krále (Messiáše a jeho věrných). — Církev velebí žalmem krásu a vznešenost Krista Pána, kterou vidí již v jeho dětství a chudobě v Betlemě).

1. Vyneslo srdce mé slovo dobré: * vypravuji já díla svá (o) králi.

2. Jazyk můj jest péro písaře, * rychle písícího.

3. Spanilý's tvářností nad syny lidské, rozlita jest milost ve rtech Tvých: * protož požehnal Tebe Bůh na věky.

4. Přepásej se mečem svým po bedrách svých, * nejsilnější.

5. Sličností svou a krásou svou, * počni, šťastně pokračuj a kraluj.

6. Pro pravdu a tichost a spravedlnost * a dovede tě podivně pravice Tvá.

7. Střely Tvé ostré, národové jimi pod Tebe padati budou: * vniknou do srdce nepřátel královských.

8. Trůn Tvůj, Bože, trvá na věky věkův: * berla pravosti jest berla království Tvého.

9. Miloval jsi spravedlnost, a nenáviděls nepravosti: * proto pomazal Tě Bůh Tvůj olejem radosti nad spoluúčastníky Tvé.

10. Myrrha a aloe a kasia vanou z oděvů Tvých, z domů slovných * z nichžto obveselily Tě dcery králů v počestnosti Tvé.

11. Stála královna Tobě po pravici v oděvu pozlaceném * ozdobena rozličností.

12. Poslyš, dcero, a viz a nakloň ucha svého * a zapomeň na lid svůj, a na dům otce svého.

13. A požádáť král krásy tvé * neboť on jest Pán Bůh tvůj, a klaněti se budou jemu.

14. A dcery tyrské (přijdou) s dary * obličeje tvého žádati budou všickni bohatí lidu.

15. Všecka sláva její (té) dcery královské vnitř, * v lemováních zlatých, vůkol přiodína proměnami.

16. Přivedeny budou králi panny za ní * příbuzné její přivedeny budou Tobě.

16. Přivedeny budou s radostí a plesáním * přivedeny budou do chrámu králova.

17. Místo otců Tvých zrozeni jsou Tobě synové: * ustavíš je knížaty po vší zemi.

18. Připomínati budou jméno Tvé * v každém národu a pro národu.

19. Protož národové chváliti Tebe budou na věky * i na věky věkův.

20. Sláva Otci atd.

V. Jako ženich

R. Vycházející Hospodin ze svatebního pokoje.

Otče náš.

Rozhřešení: Vyslyš, Pane Ježíši Kriste, prosby služebníků svých, a smiluj se nad nimi, jenž s Otcem i Duchem svatým žiješ a kraluješ na věky věkův.

R. Amen.

V. Račiž, Pane, žehnati.

P o ž e h n á n í : Požehnáním ustavičným žehnej nás Otec věčný.

R. Amen.

Následující troje čtení z Isaiáše začíná se bez titulu.

Čtení I. (Is. 9.).

Prvního času oblehčena jest země Zabulon, a země Neftali a posledně obtížena jest cesta mořská za Jordánem Galilee pohan-ské. Lid, kterýž chodil ve tmě, viděl světlo veliké: a bydlícím v krajině stínu smrti, světlo vzešlo jim. Rozmnožil jsi národ a ne-uvelebils radostí. Veseliti se budou před Tebou, jako kteří se veselí ve žni, jako plesají zvítězitelé uchvátivše loupež, když dělí kořisti. Nebó jho břemene jeho, a prut ramene jeho, a berlu nutitele jeho přemohl jsi, jako ve dni Madian. Nebo všeliká násilná loupež s hlu-kem, a každé roucho smíšené s krví, bude k spálení, a pokrm ohně. Nebo maličký narodil se nám, a Syn dán jest nám, a učiněno jest knížectví na rameni jeho : a nazváno bude jméno jeho: Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kníže pokoje. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Bohu díky.

R. Dnes ráčil se nám nebes král z Panny naroditi, by člověka ztraceného do království nebeského nazpět povolal. * Radujet se z toho zástup andělů, že spása věčná pokolení lidskému se stala.

V. Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Radujet se z toho zástup andělů, že spása věčná pokolení lidskému se stala.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

O p a k u j e s e : Dnes ráčil se nám nebes král atd.
až pokolení lidskému se stala.

V. Račiž, pane, žehnati.

P o ž e h n á n í : Jednorozený Syn Boží račiž nám žehnati a pomáhati.

Čtení II. (Kap. 40.).

Potěšte se, potěšte se, lide můj, praví Bůh váš. Mluvte k srdci Jerusalema a přivolejte ho; neb se jest doplnila zlost jeho, odpuštěna jest nepravost jeho: vzal z ruky Hospodinovy dvojnásobně za všechny hříchy své. Hlas volajícího na poušti : Připravte cestu Hospodinovu, přímé učiňte na pustině stezky Boha našeho. Všeliké údolí povýšeno bude, a všeliká hora i pahrbek ponížen bude, a budou křivá místa v přímá, a drsnatá v cesty rovné. A zjeví se sláva Hospodinova a uzří všeliké tělo spolu, že ústa Hospodinova mluvila. Hlas řkoucího Volej. I řekl jsem: Co budu volati ? Všeliké tělo jako tráva jest, a všeliká sláva jeho jako květ polní. Uchla tráva, a spadl květ, protože Duch Hospodinův povanul na něj. V pravdě tráva jest lid: uchla tráva, a spadl květ: ale slovo Hospodina našeho zůstává na věky. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Dnes nám s nebe pokoj pravý sstoupil. * Dnes po všem světě medotekoucí učiněna jsou nebesa.

V. Dnes nastal nám den vykoupení nového, napravení starodávného, blahoslavenství věčného. Dnes po všem světě medotekoucí učiněna jsou nebesa.

V. Račiž, pane, žehnati.

P o ž e h n á n í : Ducha svatého milost osvēcuj mysli i srdce naše. —

Čtení III. (Kap. 52.).

Povstaň, povstaň, oblec se v sílu svou, Sione, oblec se v roucho slávy své, Jerusaleme, město Svatého; nebo nebude již přecházeti přes tebe neobřezaný a nečistý. Otřes se z prachu, povstaň, posad se, Jerusaleme: rozvaž svazky hrdla svého, jatá dcero sionská. — Neboť toto praví Hospodin : Darmo jste prodáni, a bez stříbra vykoupeni budou. Neboť toto praví Pán Bůh: Do Egypta byl sstoupil lid můj na počátku, aby tam bydlil: ale Assur beze vší příčiny utiskal jej. A nyní, co mně jest tuto činiti, praví Hospodin, poněvadž odňat jest lid můj darmo ? Panovníci jeho neprávě činí, praví Hospodin, a ustavičně celého dne jméno mé pohaněno bývá. Protož pozná lid můj jméno mé v ten den: že já jsem, který jsem mluvil, aj, tu jsem. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Koho jste viděli, pastýřové? Řcete, zvěstujte nám, na zemi kdo jest se zjevil? * Viděli jsme jej narozeného a kůry andělské chválící Hospodina.

V. Povězte, co jste viděli? a zvěstujte Kristovo narození. Viděli jsme Jej narozeného a kůry andělské chválící Hospodina. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Viděli jsme Jej narozeného atd. až Hospodina.

Druhý nokturn.

Antif. Přijali jsme, Bože, milosrdenství Tvé, uprostřed chrámu Tvého.

Žalm 47. (Bůh chránil a vysvobodil Sion. — Církev slaví v žalmu Kristův příchod, počátek jeho kralování jako Syna člověka na zemi. Tento jest Bůh, Bůh náš na věky).

1. Veliký jest Hospodin a velmi chvály hodný, * v městě Boha našeho, na hoře svaté jeho.

2. Zakládá se k plesání vši země hora Sion, * s obé strany k půlnoci, město krále velikého.

3. Bůh v domích jeho poznán bude, * když pod ochranu přijme je.

4. Nebo hle, králové země shromáždili se * sešli se v jedno.

5. Sami uzřevše tak divili se, předěšení jsou, pohnuti jsou: * třesení uchopilo je.

6. Tu byly bolesti jako u ženy pracující ku porodu, * jako když prudkým větrem ztroskotáváš lodi tharské.

7. Jakž jsme slýchali, tak jsme to spatřili v městě Hospodina mocnosti, v městě Boha našeho: * Bůh založil je na věky.

8. Přijali jsme, Bože, milosrdenství Tvé, * uprostřed chrámu Tvého.

9. Jakož jméno Tvé, Bože, tak i chvála Tvá jest do končin země: * spravedlnosti plna jest pravice Tvá.

10. Ať se veselí hora Sion, a plesají dcery judské, * pro soudy Tvé, Hospodine.

11. Obejděte Sion, a obstupte jej: * vypravujte to na věžích jeho.

12. Položte srdce svá k pevnosti jeho, * a rozdělujte domy jeho, abyste vypravovali o tom pokolení druhému.

13. Nebo tento jest Bůh, Bůh náš na věky i na věky věků: * onť spravovati bude nás na věky.

Sláva Otci atd.

Antif. Přijali jsme, Bože, milosrdenství Tvé, uprostřed chrámu Tvého.

Antif. Vzejde za dnů jeho hojnost pokoje, a on panovati bude. —

Žalm 71. (Modlitba za krále. — Kristus Pán byl králem čili knížetem pokoje, přinesl hojný pokoj, který ohlašován byl již při jeho narození anděly).

1. Bože, soud Tvůj králi dej * a spravedlnost svou synu královu.

2. Aby soudil lid Tvůj v spravedlnosti, * a chudé Tvé v pravosti.

3. Ať přijmou hory pokoj lidu, * a pahrbkové spravedlnost.
4. Souditi bude chudé z lidu, a spaseny učiní syny chudých; * a ponížení násilníka.

5. A bude trvati se sluncem a před měsícem * od národu až do národu.

6. Sstoupíť jako déšť na rouno : * a jako krůpěje kapající na zem.

7. Vzejde za dnů jeho spravedlnost a (bude) hojnost pokoje: * pokud nebude odňat měsíc.

8. A panovati bude od moře k moři ; * a od řeky až do končin okršku země.

9. Před ním padati budou Mouřenínové : * a nepřátelé jeho zemi lízati budou.¹⁾

10. Králové Tharsis a ostrované dary obětovati budou * králové arabští a sabejští dary přinesou.

11. A klaněti se budou jemu všickni králové * všickni národové sloužiti budou jemu.

12. Neboť vysvobodí chudého od mocného ; * a chudého, jenž neměl spomocníka.

13. Ušetří chudého a nuzného * a duše chudých spaseny učiní.

14. Z lichev a z nepravostí vyproští duši jejich * a počestné bude jméno jejich před ním.

15. I bude (dlouho) živ, a dáno bude jemu ze zlata arabského, a klaněti se budou jemu vždycky * celý den mu dobrořečiti budou.

16. A bude obilí v zemi (i) na vrších hor, vyvýšen bude nad Libán užitek její * a kvěsti budou (obyvatelé) města jako tráva země.

17. Budiž jméno jeho požehnáno na věky : * před sluncem trvá jméno jeho.

18. A budou požehnána v něm všechna pokolení země : * všickni národové zvelebovati ho budou.

19. Požehnán budiž Hospodin, Bůh israelský, * kterýž sám činí divy.

20. A požehnáno buď (jméno) velebnosti jeho na věky : a naplněna buď velebností jeho všechna země * staň se (tak), staň se. Sláva Otci atd.

A n t i f o n a Vzejde za dnů jeho hojnost pokoje a on panovati bude.

A n t i f o n a Pravda ze země vzešla : * a spravedlnost s nebe vyhlédla.

Žalm 84. (Prosba o milosrdenství pro lid a o vyplnění messiášských slibů. — V Kristu Pánu vyplnila se proroctví, věrnost se ukázala na nebi v nejlepším světle, spravedlnost zjednala pokoj lidem dobré vůle.

1. Požehnal jsi, Hospodine, zemi své: * odvrátil jsi zajetí Jakobovo.

2. Odpustils nepravost lidu svého: * přikryls všechny hříchy jejich.

3. Ukrotil jsi všechnen hněv svůj: * odvrátils se od hněvu prchlivosti své.

¹⁾ Hluboce se před ním skláněti budou.

4. Obratiž nás, Bože, Spasiteli náš: * a odvrát hněv svůj od nás.

5. Zdaliž na věky hněvati se budeš na nás ? * aneb protáhnes hněv svůj od národu do národu ?

6. Bože, Ty obrátě se, obživíš nás: * a lid Tvůj veseliti se bude v Tobě.

7. Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své: * a spasení své dej nám.

8. Poslyším, co by mluvil ke mně Hospodin Bůh: * neboť (zajisté) mluvíti bude pokoj na lid svůj.

9. A na svaté své, * a na ty, kteříž se obracují k srdci.

10. Jistě blízká jest těm, kteříž se ho bojí, pomoc jeho: * aby přebývala sláva v zemi naší.

11. Milosrdenství a pravda potkaly se: * spravedlnost a pokoj políbily se.

12. Pravda ze země vzešla: * a spravedlnost s nebe vyhlédla.

13. Dá (také) Hospodin požehnání: * a země naše vydá úrodu svou.

14. Spravedlnost před ním choditi bude: * a zřídí po cestě kroky své.

Sláva Otci atd.

Antifona Pravda ze země vzešla: * a spravedlnost s nebe vyhlédla.

V. Spanilýs tvářností nad syny lidské.

R. Rozlita jest milost ve rtech Tvých.

Otče náš .

Rozhřešení: Téhož dobrota a milosrdenství nám pomáhéj, jenž s Otcem a Duchem svatým žije a kraluje na věky věkův.

R. Amen.

V. Račiž, pane, žehnati.

Požehnání Bůh Otec všemohoucí budiž nám milostivý a milosrdný.

R. Amen.

Řeč sv. Lva, papeže :

Čtení IV. (Řeč I. o narození Páně.)

Spasitel náš, nejmilejší, dnes se narodil, veselme se. Nebo není slušno rmoutiti se, kdyžť jest den narození života, který zmařiv bázeň přede smrtí, přináší nám radost z přislíbené věčnosti. Nikdo se nevyklučuje z účastenství na tomto veselí. Všickni mají stejnou příčinu k radosti společné, poněvadž náš Pán, zrušitel hříchu a smrti, jako nenalezl nikoho prostým viny, tak také k vysvobození všech přišel. Ať se raduje svatý, poněvadž se přiblížil palmě; ať se raduje hříšník, poněvadž se pozývá k odpuštění; ať vzmuží se pohan, poněvadž k životu je povolán. Neboť Syn Boží, když se naplnil čas, jež vznešený a nevyzpytatelný úradek Boží byl ustanovil, vzal na sebe lidskou přirozenost, aby ji s jejím původcem

smířil, a tak vynálezce smrti, ďábel, skrze ni, kterou byl přemohl, byl přemožen. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Bohu díky.

R. Ó, veliké tajemství a podivná svátosti, že zvířata viděla Pána narozeného, ležícího v jeslích! Blahoslavená Panna, jejíž život zasloužil nositi Pána Krista.

V. Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou. Blahoslavená Panna, jejíž život zasloužil nositi Pána Krista.

V. Račiž, pane, žehnati.

P o ž e h n á n í Kristus věčného dejž nám radosti života.

R. Amen.

Čtení V

V tomto pro nás podstoupeném boji bojováno bylo velikým a podivuhodným právem rovnosti, kdyžtě všemohoucí Pán s nejuživějším nepřítelem se utkal ne ve své velebnosti, ale v naší slabosti, vrhaje mu vstříc touž podobu, touž přirozenost, která byla sice naší smrtelnosti účastna, ale hříchu všelikého prosta. Nebo toho narození daleko bylo vše, co o všech ostatních čtáme: „Nikdo není čistý od poskvrny, ani nemluvně, jehož život na zemi jeden den trvá“. Do tohoto tedy zvláštního narození nevešlo nic z tělesné žádosti, nic nevstoupilo ze zákona hříchu. Panna královská z Davidova rodu jest vyvolena, která naplněna býti majíc svatým plodem, božské a lidské dítě počala dříve myslí než tělem. Aby pak, neznajíc úradku vyššího, se neulekla neobyčejné události, poznala z rozmluvy s andělem, co Duchem svatým v ní způsobeno býti mělo: aniž utrpěla úrazu na čistotě, majíc brzy státi se rodičkou Boží. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Bohu díky.

R. Blahoslavená Bohorodička Maria, jejíž život zůstává neporušený, * dnes porodila Spasitele světa.

V. Blahoslavená, která uvěřila, nebo dokonáno jest vše, co řečeno jí bylo od Pána. Dnes porodila Spasitele světa.

Račiž, pane, žehnati.

P o ž e h n á n í Oheň své lásky rozněť Pán v srdcích našich.

R. Amen.

Čtení VI.

Děkujeme tedy, nejmilejší, Bohu Otci skrze jeho Syna v Duchu svatém, který pro velikou lásku svou, kterou nás miloval, nad námi se smiloval, a když jsme krze hříchy mrtvi byli, obživil nás spolu s Kristem, abychom v něm byli novým stvořením a novou bytostí. Odložme tedy starého člověka s jeho skutky, a účastníky učinění byvše narození Kristova, zřekněme se skutků těla. Uznej, ó křesťane, důstojnost svou, a božské přirozenosti účastným učiněn jsi, nevracej se do staré nízkosti hříšným životem. Pamatuj, jaké hlavy a jakého těla údem jsi. Rozpomeň se, že vytržen byv z moci temnosti, přenesen jsi do světla a království Božího. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Svaté a neposkvrněné panenství, nevím, jakými chválami bych tě velebiti měl, * neboť, jehož nebesa nemohla obsáhnouti, nosila jsi v lůně svém.

V. Požehnaná jsi mezi ženami, a požehnaný plod života tvého. Neboť, jehož nebesa nemohla obsáhnouti, nosila jsi v lůně svém.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Neboť, jehož nebesa nemohla obsáhnouti, nosila jsi v lůně svém.

Třetí nokturn.

Antifona: Onť bude vzývati mne, alleluja Otec můj jsi ty, alleluja.

Žalm 88. (Boží přípovědi, jež byly dány Davidovi. — Kristu jest Bůh „otcem“, jeho trůn jest věčný. Nyní se leckdy zdá, že jest snížen, svržen od nepřátel církve, jeho velebnost ukáže se však v plném světle na konci dnů).

1. O milosrdenstvích Hospodinových * na věky zpívati budu.
2. Od národu do národu * zvěstovati budu pravdu Tvou ústy svými.

3. Nebo jsi řekl: (a) na věky milosrdenství vzděláno bude na nebesích, * připravena bude pravda Tvá na nich.

4. Učinil jsem smlouvu s vyvolenými svými, přísáhl jsem Davidovi, služebníkovu svému: * až na věky připravím símě tvé.

5. A vzdělám od národu do národu * stolicí tvou.

6. Oslavovati budou nebesa divné skutky Tvé, Hospodine * i pravdu Tvou ve shromážděních svatých.

7. Nebo kdo v oblacích přirovnán bude Hospodinu: * (kdo) podoběn bude Bohu mezi syny Božími?

8. Bůh, který oslaven bývá v radě svatých * veliký a hrozný jest nade všechny, kteříž jsou vůkol něho.

9. Hospodine, Bože zástupů, kdo jest podoběn Tobě? * Mocný jsi Ty, Hospodine, a pravda Tvá jest vůkol Tebe.

10. Ty panuješ nad mocí mořskou * pohnutí pak vln jeho Ty skrocuješ.

11. Ty jsi snížil jako zraněného pyšného: * ramenem moci své rozptýlils nepřátele své.

12. Tvát jsou nebesa a Tvá jest země, okrsek země, a plnost jeho Ty jsi založil: * půlnoční stranu i moře jsi stvořil.

13. Tábor a Hermon ve jménu Tvém plesati budou: * Tvé rámě jest přemocné.

14. Silná ruka Tvá, a vyvýšená pravice Tvá * spravedlnost a soud jsou utvrzením stolice Tvé.

15. Milosrdenství a pravda předcházejí tvář Tvou: * blaho-slavený lid, který zná plesání (Tvé).

16. Tiž Hospodine v světle obličeje Tvého choditi budou, a ve jménu Tvém plesati budou celý den: * a v spravedlnosti Tvé vyvýšení budou.

17. Nebo sláva síly jejich jsi Ty: * a z dobrotivosti Tvé povýšen bude roh náš.

18. Neboť od Hospodina jest obrana naše, * a od svatého israelského, krále našeho.

19. Tehda mluvil jsi u vidění svatým svým a řekl jsi: * Složil jsem pomoc (lidu svému) v (reku) silném, a povýšil jsem vyvolaného z lidu mého.

20. Nalezl jsem Davida, služebníka svého: * olejem svatým svým pomazal jsem ho.

21. Ruka zajisté má spomáhati bude jemu: * a rámě mé posilovati ho bude.

22. Nic neprovede nepřítel proti němu, * a syn nepravosti nemá uškoditi jemu.

23. A potru před tváří jeho nepřátele jeho: * a ty, kteříž ho nenávidí, v útěk obrátím.

24. A pravda má, i milosrdenství mé s ním bude: * a ve jménu mém vyvýšen bude roh jeho.

25. A vložím na moře ruku jeho: * a na řeky pravici jeho.

26. Onť bude vzývati mne (řka): Otec můj jsi Ty: * Bůh můj a obránce spasení mého.

27. A já za prvorozeného ustanovím ho: * za vyvýšeného nad krále zemské.

28. Na věky zachovám jemu milosrdenství své: * a smlouva (má bude) věrná jemu.

29. A položím na věky věkův símě jeho, * a trůn jeho jako dny nebe.

30. Jestliže by pak opustili synové jeho zákon můj: * a v soudech mých nechodili:

31. Jestliže by spravedlností mých poskvrnili: * a přikázání mých neostříhali

32. Navštívím metlou nepravosti jejich: * a ranami hříchů jejich :

33. Milosrdenství pak svého nerozptýlím od něho: * aniž škoditi budu proti pravdě své.

34. Aniž poskvrním úmluvy své: * a toho, což vychází z úst mých, nezruším.

35. Jednouť jsem přísáhl skrze svatost svou, jestli sklamám Davidovi: * símě jeho na věky trvati bude.

36. A trůn jeho (bude) jako slunce před obličejem mým : * a jako měsíc utvrzen na věky: a (ten) svědek na nebi je věrný.

37. Ale tys odehnal, a potupil: * zanedbal jsi Pomazaného svého.

38. Vyvrátil jsi smlouvu s služebníkem svým: * poskvrnil jsi na zemi svatost jeho.

39. Zkazil jsi všechny ohrady jeho: * obrátils pevnost jeho v strach.

40. Loupili jej všickni jdoucí cestou: * učiněn jest v posměch sousedům svým.

41. Vyvýšil jsi pravici těch, kteříž utiskají ho : * obveselils všechny nepřátele jeho.

42. Odvrátil jsi pomoc meče jeho: * a nespomohl jsi mu v boji.

43. Zkazils jej (oloupiv jej) o čistotu: * a stolicí jeho svrhl jsi na zem.

44. Ukrátils dnů času jeho: * přikryl jsi jej hanbou.
45. Až dokavad, Hospodine, odvraceti se budeš docela: * (dokavadž hořeti bude jako oheň hněv Tvůj ?)
46. Rozpomeň se, jaká jest bytost má : * zdaliž jsi tedy nadarmo postavil (na svět) všechny syny lidské ?
47. Kterýž jest člověk, jenžby živ byl, a neuzřel smrti: * (jenž by vytrhl duši mou z moci pekel ?)
48. Kdež jsou milosrdenství Tvá stará, Hospodine, * jakož jsi přísáhl Davidovi v pravdě své ?
49. Pamatuj, Pane, na pohanění služebníků svých, * kteréž jsem nesl v lůnu svém od mnohých národů.
50. Kterýmž haněli nepřátelé Tvoji, Hospodine, * kterýmž haněli proměnu Pomazaného Tvého.
51. Požehnán budiž Hospodin na věky: * staň se, staň se. Sláva Otci atd.
Antifona Onť bude vzývati mne, alleluja; Otec můj jsi Ty, alleluja.
Antifona Veselte se nebesa a plesej země před tváří Hospodina, nebť se béře.

Žalm 95. (Pohaně a všechno stvoření jest vyzváno ku chvále Boží. — Vzpomínejme, že Pán přišel a přinesl nám vykoupení z jeho narození vše se může radovati.)

1. Zpívejte Hospodinu píseň novou: * zpívejte Hospodinu všechna země.
2. Zpívejte Hospodinu, a dobrořečte jménu jeho: * zvěstujte den po dni spasení jeho.
3. Zvěstujte mezi národy slávu jeho: * mezi všemi lidmi divy jeho.
4. Nebo veliký (jest) Hospodin, a velmi chvály hodný: * hrozný jest nade všechny bohy.
5. Neboť všickni bohové národů (jsou) ďábelství: * ale Hospodin nebesa učinil.
6. Sláva a krása jest před obličejem jeho: * svatost a velebnost v svatyni jeho.
7. Vzdejte Hospodinu čeledi národů, vzdejte Hospodinu slávu a čest: * vzdejte Hospodinu slávu jménu jeho.
8. Vezměte oběti a vejděte do síní jeho: * klanějte se Hospodinu v síni svaté jeho.
9. Pohniž se před tváří jeho všechna země: * rcete mezi národy, že Hospodin kraluje.
10. Neboť jest utvrdil okršlek země, kterýž se nepohne: * souditi bude národy v pravosti.
11. Veselte se nebesa a plesej země, pohni se moře a plnost jeho: * radujte se pole i všechno, cožkoli na nich jest.
12. Tehdáž veseliti se bude všechno stromová lesa: před tváří Hospodina, nebť se béře: * nebť se béře, aby soudil zemi.
13. Souditi bude okršlek země v pravosti, * a národy v pravdě své. —
Sláva Otci atd.

Antifona : Veselte se nebesa a plesej země před tváří Hospodina, nebť se béře.

Antifona : Znamé učinil Hospodin, alleluja, spasení své, alleluja.

Žalm 97. (Bůh divotvorce chválen buď veškerým stvořením).

1. Zpívejte Hospodinu píseň novou * nebť jest divné věci učinil.

2. Spasení učinila jemu pravice jeho, * a rámě svaté jeho.

3. Znamé učinil Hospodin spasení své * před očima národů zjevil spravedlnost svou.

4. Rozpomenul se na milosrdenství své, * a na pravdu svou domu israelskému.

5. Viděly všechny končiny země * spasení Boha našeho.

6. Plesejte Hospodinu všechna země: * prozpěvujte a veselte se a žalmy zpívejte.

7. Hrejte Hospodinu na harfu, na harfu s hlasem chvály * na trouby duté a zvukem trouby rohové.

8. Plesejte před obličejem krále Hospodina: * pohniž se moře i plnost jeho: okršlek země, i ti, již bydlí na něm.

9. Řeky (jako) rukama tleskati budou, spolu hory veselí se budou před obličejem Hospodinovým * nebť se béře, aby soudil zemi.

10. Souditi bude okršlek země v spravedlnosti, * a národy v pravosti.

Sláva Otci atd.

Antifona : Znamé učinil Hospodin, alleluja, spasení své, alleluja.

V. Onť bude vzývati mne, alleluja.

R. Otec můj jsi Ty, alleluja.

Otče náš atd.

Rozhřešení. Svazky hříchů našich rozvaž nám všemohoucí a milosrdný Pán.

R. Amen.

V. Račiž, pane, žehnati.

Požehnaní Evangelní čtení budiž nám ku spáse a obhájení.

R. Amen.

Čtení svatého evangelia podle Lukáše.

Čtení VII., kap. 2.

Za onoho času vyšlo vyrčení od císaře Augusta, aby byl popsán veškeren svět. *A ostatní.*

Homilie (výklad) svatého Řehoře, papeže.

Homilie osmá k evangeliím.

Poněvadž z uštědření Páně dnes tři mše svaté sloužiti budeme, nemůžeme dlouho o evangelním čtení mluvíti; než, abychom přece něco krátkého přednesli, k tomu nás samo narození našeho Vykupitele nabádá. Nebo, co to znamená, že, když Pán se naroditi

měl, svět se popisuje, leč, by se ukázalo, že Ten v těle se zjevil, jenž vyvolené své pro život věčný zapsati chtěl? Naproti tomu prorok o zavržených praví: „Nechť jsou vymazáni z knihy živých a se spravedlivými ať nejsou zapsáni“. On též příhodně v Betlemě se narodil. Betlem totiž znamená: „dům chleba“. A On zajisté jest to sám, jenž praví: „Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sestoupil“. Místo tedy, ve kterém Pán se narodil, předem již domem chleba nazváno bylo, poněvadž se státi mělo, že se tam v těle hmotném zjevil Ten, jenž duše vyvolených vnitřním nasycením občerstviti měl. A nenarodil se v domě rodičů, nýbrž na cestě, aby v pravdě ukázal, že v člověčenství svém, které na sebe přijal, jako v cizím se narodil. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Bohu díky.

R. Blahoslavený život Marie Panny, jenž nosil věčného Otce Syna: a blahoslavená prsa, která kojila Krista Pána: * Který dnes pro spasení světa z Panny naroditi se ráčil.

V. Den posvátný zasvítl nám: poďte, národové, a klanějte se Pánu.

Který dnes pro spasení světa z Panny naroditi se ráčil.

V. Račiž, pane, žehnati.

P o ž e h n á n í Skrze evangelní rčení shlazena buďtež naše provinění.

R. Amen.

Čtení svatého evangelia dle Lukáše.

Čtení VIII., kap. 2.

Za onoho času pastýři řekli vespolek: „Pojďme do Betlema a vizme tu věc, jež se stala, kterouž Pán ukázal nám.“ A ostatní.

Výklad sv. Ambrože, biskupa.

Kniha 2. k 2. kap. Lukášově okolo prostředku.

Vizte povstávající církve počátek. Kristus se narodil a pastýřové počali bdíti, kteří stádce pohanů, dle způsobu zvířat dříve žijících, do ovčince Páně shromažďovati měli, aby nějakých útoků duchovních šelem v rozestírajících se nočních temnostech nezakusili. A dobře bdí pastýřové, které dobrý pastýř řídí. Stádce tedy jest lid, noc jest svět, pastýřové jsou kněží. Anebo snad i ten budiž pastýřem, jemuž se praví: „Budiž bedliv a potvrď“. Nebo Pán netoliko biskupy ustanovil ku chránění stáda, nýbrž i anděly k tomu určil. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

R. Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi: * i viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

V. Všecky věci skrze něj učiněny jsou a bez něho nic není učiněno.

I viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. I viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

V. Račiž, pane, žehnati.

P o ž e h n á n í Slovům svatého evangelia nechať nás učí
Kristus, Syn Boží.

R. Amen.

Čtení svatého evangelia dle Jana.

Čtení IX., kap. I.

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo.
A o s t a t n í.

Výklad svatého Augustina, biskupa.

Pojednání I. k Janu okolo prostředku.

Abys na něco malicherného nemyslil, jak myslíváš, když lidská slova slýcháváš, slyš, co mysliti máš. Bůh byl Slovo. Ať vystoupí nyní nevím jaký nevěřící Arian a řekne, že Slovo Boží bylo učiněno. Jak jest možno, aby Slovo Boží učiněno bylo, kdyžť — Bůh skrze Slovo učinil všechno? Bylo-li i samo Slovo Boží učiněno, skrze jaké jiné slovo jest učiněno? Díš-li, že to jest slovo Slova, skrze něž jest učiněno ono, pak je já nazvu jednorozeným Synem Božím. Praviš-li však, že to není slovo Slova, uznej, že není učiněno, skrze něž všechno jest učiněno. Nebo nemohlo skrze sebe samo učiněno býti, skrze něž učiněno jest všechno. Věř tedy evangelistovi. — Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

Te Deum

Nešpory II. o slavnosti Narození Páně.

Otče náš. Zdrávas Maria (*potichu, pak nahlas*):

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

A n t i f o n a. S tebou panování v den moci tvé, v skvělosti svatých, z lůna před dennicí zplodil jsem tě.

Žalm 109., str. 51.

2. Vykoupení poslal Hospodin lidu svému: přikázal na věky smlouvu svou.

Žalm 110., str. 51.

3. Vzešlo ve tmě světlo upřímným srdcem: milostivý, a milosrdný, a spravedlivý Hospodin.

Žalm 111., str. 51.

4. V Hospodinu jest milosrdenství, a hojné u něho osvobození.

Žalm 129., str. 56.

5. Z plodu života tvého posadím na stolicí tvou.

Žalm 131., str. 56.

K a p i t o l a. Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval někdy Bůh otcům skrze proroky: a nejposléze v těchto dnech mluvil nám skrze Syna, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož i věky učinil.

R. Bohu díky.

Hymna: „Jesu Redemptor omnium.“ Jak surchu při jitřní na straně 126.

V. Známé učinil Hospodin, alleluja.

R. Spasení své, alleluja.

A n t. k M a g n. Dnes Kristus narodil se: dnes Spasitel zjevil se; dnes na zemi prozpěvují andělé, radují se archandělé: dnes plesají spravedliví řkouce: Sláva na výsostech Bohu, alleluja.

Magnificat, str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l i t b a. Popřej, prosíme, všemohoucí Bože aby Jedno-rozeného Tvého nové narození z těla — osvobodilo nás, které pode hříchu jhem staré otroctví drží.

(Vzpomínka na sv. Štěpána):

A n t i f o n a. Štěpán pak, jsa pln milosti a síly, činil veliké divy a zázraky v lidu.

V. Slávou a ctí korunoval jsi jej, Pane.

R. A ustanovil jsi jej nad dílem rukou svých.

M o d l i t b a. Dej nám, prosíme Pane, následovati to, co ctíme, abychom naučili se i nepřátele milovati: neboť onoho památku slavíme, jenž uměl i za pronásledovatele modliti se k Pánu našemu, Ježíši Kristu, Synu Tvému.

(Vzpomínka na všechny mučedníky):

A n t i f o n a. Nebo těchto jest království nebeské, kteříž pohrdli životem světa a přišli k odměnám království a umývali roucha svá v krvi Beránkové.

V. Radujte se v Hospodinu a plesejte, spravedliví.

R. A honoste se všickni upřímného srdce.

M o d l i t b a. Bože, jenž nám dáváš všech svatých mučedníků svých památku ctíti: popřej nám, abychom se ve věčné blaženosti z jejich společnosti radovali. Skrze Pána

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Mariánská antifona: Alma Redemptoris mater č. 23. nebo 24. na str. 61. a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Pobožnost u jesliček k narození, dětství a mládí Ježíšovu.

Lze ji konati v době vánoční ke cti 12 tajemství narození, dětství a mládí Ježíšova buď po 12 dnů od vánoc do slavnosti Třech králů, nebo o nedělích a svátcích od vánoc do hromnic přede mší svatou nebo před sv. požehnáním u jesliček.

Zpěvy lze vynechat.

Denní modlitba přípravná.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mi pospěš.

V. Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Pane Ježíši Kriste! Synu Boha živého, propůjč nám svou milost, abychom rozjímáním Tvého svatého narození, dětství a mládí Tebe vždy více poznávali a milovali a odpuštění hříchů dosáhli který s Bohem Otcem a Duchem svatým rovný Bůh žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Otče náš.

I. Vtělení Ježíše Krista.

Rozjímání. Maria modlíc se v domku v Nazaretě, dostává skrze archanděla Gabriele poselství, že vyvolena jest za matku Boží. Používejme času, který nám Bůh poskytuje, horlivě ke spáse svých duší, ke skutkům lásky k Bohu a bližnímu.

Modlitba. Ježíši, dítěto nejsladší, jerž jsi z lůna Otce pro spasení naše sestoupil, z Ducha svatého počat byl, života Panny se nehrozil, jsa Slovem, tělem učiněn byl a podobu služebníka přijal.

V. Smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítěto.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

57. Píseň.

Slova písně od Jak. Pavelky ; nápěv od K. E.

V mo-dlitbě dlí Panna sva-tá, an-děl Pá-ně s ne-be
chvátá, spá-su svě-tu zvě-sto-vat. Dí-ky To-bě,
do-brý Pa-ne, žes nám z lásky svr-cho-va-né
rá-čil Sy-na da-ro-vat.

II. Navštívení.

Rozjímání. Jak velikou radost způsobila Maria návštěvou svou v domácnosti sv. Alžběty! Budme i my horlivými navštěvovateli chrámu Páně a ochotně si pomáhejme a se vzdělávejme vzájemně dobrým příkladem.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi s panenskou svou Matkou Alžbětou navštívil, Jana Křtitele, svého předchůdce Duchem svatým naplnil a již v životě matky jeho posvětil; smiluj se nad námi!

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

2. Maria šla z Nazaretu, - navštív, Kriste, - nechť jest srdce
vstívila svoji tetu, - předchůdce naše čisté, - hodné být Tvé lásky
jíž Kristův dán. - Milostí nás stan.

III. Očekávání narození.

R o z j í m á n í. Jak utěšeně a toužebně očekávala Maria a Josef příchod božského dítěte! Kéž i my tak živě toužíme po Ježíši a zbožně se připravujeme ke spojení s ním v nejsvětější svátosti oltářní.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž devět měsíců v životě mateřském jsi byl uzavřen a s největší touhou od Marie Panny a sv. Josefa očekáván a jenž od Boha Otce vydán jsi byl pro spasení světa; smiluj se nad námi!

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

3. Maria a Josef v slasti - ček nám, Jezu, s laskavostí, - vejdi
kají, až věčných vlastí Král v duši ve svátosti, jež chléb
k nim na zem zavítá. Přijď duši poskytná.

IV. Narození Páně.

R o z j í m á n í. Radostně spěli andělé k zemi, aby se zbožnými pastýři klaněli se Synu Božímu v chudičkém chlévě. I my prokázujeme božskému dítěti dobrou svou vůli, obětujeme mu každodenní modlitby a jiné dobré skutky.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi byl v Betlemě z Marie Panny narozen, plénkami obvinut, do jeslí položen, od andělů zvěstován a od pastýřů navštíven; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

V. Tobě, Ježíši, kterého Panna nám porodila, budiž s Otcem i Duchem svatým chvála a sláva na věky.

R. Amen.

V. Kristus jest s námi.

R. Pojďte, klanějme se jemu.

4. Král všech světů ve chudobě - narodil se, chudé robě, - jesle poklekáme, - s pastýři Tě
v jesličky jest uložen. - Před Tvé uctíváme, budiž, Jezu, vděčně
ctěn!

V. Obřezání.

R o z j í m á n í. Spasitel prolévaje již jako útlé dítě krev, napomíná nás, abychom obřezali srdce své, to jest, abychom odhodlaně odporovali smyslným rozkošem a všem zlým náklonnostem, vzývající při tom nejsladší jméno Ježíš na posilu a lék.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi osmého dne obřezáním raněn, slavným jménem Ježíš nazván, a jak jménem, tak krví za Spasitele světa ustanoven byl; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

5. Za nás prolévá krev svojí, - jméno vzyváno a velebeno,
jíž vin našich rány zhojí, - milo- Ježíšem slout pro nás chtěl.
stivý Spasitel. - Budiž jeho svaté

VI. Klanění sv. Tří králů.

R o z j í m á n í. Neštítíce se velikých výloh a ještě větších nebezpečností a obtíží, cestovali svatí Tři králové do země židovské, od jejich otčiny velmi vzdálené, aby se klaněli novorozenému Spasiteli. Přemožme konečně i my bázeň lidskou! Přinášejme všady a před každým Bohu trojí obět: zlato lásky nejčistší, kadidlo zbožné modlitby a myrrhu kajícího sebezapírání a pokání.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší! jenž jsi byl třem mudrcům hvězdou ukázán, na klíně Matky od nich uctěn a tajuplnými dary zlatem, kadidlem a myrrhou obdařen; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

6. Králové tři přišli z dále, s nimi chceme, srdce svá Ti
Krále králů ctí a chválí, dary věnujeme, dej, ať láskou za-
k jeslím skládají. - Ctít Tě, Jezu, plají.

VII. Obětování ve chrámě.

R o z j í m á n í. Ačkoliv nejsvětější Panna do chrámu nesla Pánu světa, přece zaň obětovala obět chudých, dvě holoubátek a své neposkvrněné srdce. I my dle jejího příkladu obětuje Bohu každodenním dobrým úmyslem celé své dílo denní a konejme je k větší jeho cti a chvále.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší! kterýž jsi ve chrámě od panenské Matky své byl obětován, od Simeona do náručí vzat a od něho i prorokyně Anny židům zvěstován; smiluj se nad námi.

V. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

7. Maria, Tvá chudá matka, - látko, světa světlo, - blaho, jež dárek chudých, holoubátka, - za v Tvé záři vzkvetlo, - kéž nám Tebe v chrám přináší. Jezu- nikdy nezháší.

VIII. Útěk do Egypta.

R o z j í m á n í. Jako Spasitel prchal před ukrutným Herodesem, tak máme i my míjeti obcování s lidmi bezbožnými a zkaženými a všemu se vyhýbati, co by mohlo nám státi se příležitostí ke hříchu.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší! jenž jsi byl od bezbožného Herodesa hledán, abys byl utracen, od sv. Josefa i s Matkou svou do Egypta odveden, a tak před pronásledováním ukrutným zachráněn a mučednickou smrtí nevinných nemluvňátek oslaven ; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

V. Tobě, Ježíši, kterého Panna nám porodila, budiž s Otcem i Duchem svatým chvála a sláva na věky.

R. Amen.

V. Kristus jest s námi.

R. Pojdte, klanějme se jemu.

8. Před ukrutným Herodesem chom přede hříchu vнадou, - s Tebou v Egypt spěli s děsem, před světa a ďábla zradou - Matička a pěstoun Tvůj. - By- prchali, nás posiluj !

IX. Ježíš, Maria a Josef v Egyptě.

R o z j í m á n í. Ráda snášela svatá rodina nedostatky v cizí zemi; vlastnoruční prací opatrovali rodiče vezdejší chléb. Učme se od nich snášeti obtíže a starosti svého povolání volně a za tím úmyslem, že si tak dobýváme odměnu nebeskou.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi v Egyptě se svou nejsvětější matkou Marií a se svým svatým pěstounem Josefem až do smrti Herodesovy přebýval; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

9. Za proviny svého lidu - jeho sílí, - bychom kříži zaslou- Kristus trpí nouzi, bídu - v chlad- žili dospět k nebes otčině. né, drsné cizině. - Kéž nás milost

X. Návrat z Egypta.

R o z j í m á n í. Dejme se vždy řídit tak věrně a povolně prozřetelností božskou jako svatý Josef, a Bůh zajisté vše obrátí k dobrému. V strastech, starostech, utrpeních nebudeme tedy nikdy malomyslni, nerudni, netrpělivi, nýbrž pevně budeme doufat v Boha a svého anděla strážce.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi z Egypta se svými rodiči do země israelské opět se vrátil, a cestou mnoho bídy vytrpěv, ve městě Nazaretě se usadil; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

10. Anděl volá ku návratu. může duše spěti, ku nebi se
Ó, jak spějí v slastném chvatu - rozletěti, - opouštějíc tento svět!
v milý, tichý Nazaret! - Kéž tak

XI. Ježíš v Nazaretě.

R o z j í m á n í. V chudobě a při práci prožil Ježíš své mládí v domě otcovském, potěšuje rodiče poslušností a zbožností. Ctěmež i my své rodiče a představené. Cožkoliv nám poroučejí nebo žádají od nás dobrého, považujme jakoby to nařizoval sám Bůh, abychom povinnosti konali pro Boha a z lásky k němu a abychom se stávali ke všemu dobrému vždy horlivějšími.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi v posvátném domku v Nazaretě svým rodičům poddaný živ byl přesvatě, chudobu snášel, práce konal a jak moudrostí, tak věkem a milostí prospíval; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

11. Rodičů svých poslouchaje, v Tvých stopách kráčejíce, -
- ve všem dobrém prospívaje, smíme kdysi, plesajíce, vejít
roste Kristus, Boží Syn. Kéž v nebe prosti vin.

XII. Ježíš 12letý v chrámě.

R o z j í m á n í. Dvanáctiletý Ježíš učí nás, že máme plnění vůle Boží dáti přednost přede vším ostatním a tedy snášeti raději všeliká utrpení, než přestoupiti dobrovolně příkázání Boží nebo církevní. Naslouchejme tedy pozorně slovu Božímu na kázáních a křesťanských cvičeních a následujme je věrně a ochotně.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, dítě nejsladší, jenž jsi v 12 letech věku svého do Jerusalema putoval, od rodičů s bolestí hledán a po třech dnech s radostí mezi zákona učiteli ve chrámě nalezen byl; smiluj se nad námi.

R. Smiluj se nad námi.

V. Ježíši, božské dítě.

R. Smiluj se nad námi.

Zdrávas, Maria.

12. Nechceš z chrámu odejít, - bou na nebesích - věčně smíme
v tom, co Otcovo jest, dlíti, - Tvoje žítí v plesích, - jež nám chystáš,
slast jest nejvyšší. - Dej, ať s Te- Ježíši.

Závěrek.

V. Tobě, Ježíši, kterého Panna nám porodila, budiž s Otcem i Duchem svatým chvála a sláva na věky.

R. Amen.

Na slavnost Narození Páně a v oktávě ;

V. A Slovo tělem učiněno jest. Alleluja.

R. A přebývalo mezi námi. Alleluja.

V oktávě svatých Tří králů ;

V. Kristus zjevil se nám. Alleluja.

R. Pojďte, klanějme se jemu. Alleluja.

Mimo tyto dvě oktávy ;

V. A Slovo tělem učiněno jest.

R. A přebývalo mezi námi.

M o d l i t b a. Všemohoucí, věčný Bože, Pane nebes a země, jenž se zjevuješ maličkým; popřej, abychom svatá tajemství narození, dětství a mládí Ježíše, Syna Tvého, s náležitou úctou slavili, jeho příkladů následovali a tak do království nebeského, jež maličkým jest slíbeno, dospěti mohli. Skrze téhož Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou a Duchem svatým rovný Bůh žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Litanie vánoční (o narození a dětství Páně).

Pro soukromou pobožnost.

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče, s nebes Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duchu svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Ježíši, Slovo od věčnosti zplozené,

Ježíši, Slovo tělem učiněné,

Ježíši, Messiáši zaslíbený,

Ježíši, pro nás hříšné vtělený,

Ježíši, z nejčistší Marie Panny narozený,

Ježíši, jenž jsi pravý Bůh a spolu člověk,

Ježíši, jehož narození skrze anděla pastýřům betlemským zvěstováno bylo,

Ježíši, jemuž se pastýři ve chlévě do jeslí položenému a plénkami ovinutému klaněli,

Ježíši, jenž jsi se zákonu obřízky z poslušnosti podrobili ráčil,

Ježíši, jenž jsi od svých rodičů v chrámě obětován býti ráčil,

Ježíši, jenž jsi od bohabojného Simeona a prorokyně Anny jako Spasitel světa poznán býti ráčil,

Ježíši, jenž jsi od Simeona a Anny lidu v chrámě zvěstován býti ráčil,

Ježíši, jenž jsi neobyčejnou hvězdou mudrcům pohanským na východě zvěstován býti ráčil,

smiluj se nad námi !

Ježíši, jenž jsi od mudrců, v Jerusalemě Tebe hledajících, králi
Herodesovi a zákonníkům zvěstován býti ráčil,
Ježíši, jemuž se mudrcové v Betlemě klaněli, a zlato, kadidlo
a myrrhu darem přinesli,
Ježíši, jenž jsi úkladům Herodesovým útekem do Egypta ujíti
ráčil,
Ježíši, jenž jsi byl učiněn synem lidským, abychom my synové
lidští syny Božími učiněni byli,
Ježíši, jenž jsi se stal chudičkým, abychom my chudobou Tvou
bohatými učiněni byli,
Ježíši, jenž jsi přišel hledat a spasit, což bylo zahynulo,
Ježíši, jenž jsi přišel, abys plnil vůli Otce svého nebeského,
Ježíši, jenž jsi přišel, abys i nás jeho svatou vůli znáti a plniti
naučil,
Ježíši, jenž jsi přišel, abys nám cestu i prostředky ke spasení
ukázati ráčil,
Ježíši, jenž jsi cesta, která vede k Otci nebeskému,
Ježíši, jenž jsi pravda, která nás vyučuje,
Ježíši, jenž jsi život, který nás obživuje,
Ježíši, jenž jsi světlo, které nás osvětluje,
(*Následující vzývání říká se jen na druhý den vánoční*);
(Ježíši, jenž jsi svatého Štěpána, prvního mučedníka svého,
slávou věčnou korunovati ráčil,
Ježíši, jenž jsi i ostatním mučedníkům blaženost nebeskou
dávati ráčil),
(*V den mládežátek*);
(Ježíši, jenž jsi nevinná děťátka, která pro Tebe krev svou pro-
lila, do nebe přijmouti ráčil),
Ježíši, Spasiteli náš nejlaskavější,
Milostiv nám buď, — odpusť nám, Pane!
Milostiv nám buď, — uslyš nás, Pane!

smiluj se nad námi!

Ode všeho zlého
Od všelikého hříchu
Od hněvu svého
Od náhlé a nenadálé smrti
Od úkladů ďábelských
Od ducha nešlechtného
Od přestoupení svých svatých přikázání
Od časného a věčného zahynutí
Skrze tajemství svého svatého vtělení
Skrze své přeblažené narození
Skrze své od andělů pastýřům zvěstování
Skrze své bolestné obřezání
Skrze své ve chrámu obětování
Skrze své předivné pohanům se zjevení
Skrze útek svůj do Egypta
Skrze své našeho spasení neúnavné hledání
V den soudný
My hříšníci — Tě prosíme, uslyš nás.

vysvobod nás, Pane!

Abys nám odpustiti ráčil,
 Abys nám milostiv býti ráčil,
 Abys nás k pravému pokání přivéstí ráčil,
 Abys v srdcích našich čistý příbytek sobě připraviti ráčil,
 Abys v srdcích našich stálou památku svého svatého vtělení
 zachovati ráčil,
 Abys nás užitků svého svatého vtělení účastnými učiniti ráčil,
 Abychom dle příkladu betlemských pastýřů Tobě se klaněli,
 Abychom dle příkladu svatých Tří králů Tebe hledali,
 Abychom dle příkladu Simeona a Anny z Tebe se radovali,
 Abychom dle příkladu Tvého sami sebe zapírali a světem po-
 hrdali,
 Abychom Tvou milostí k slávě synů Božích povýšení byli,
 (*Následující jen na svátek sv. Štěpána*);
 (Abychom dle příkladu svatého Štěpána za nepřátele své se
 modlili),
 Ježíši, vtělený Synu Boží,
 Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — odpusť nám, Pane!
 Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — uslyš nás, Pane!
 Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — smiluj se nad námi!
 Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!
 Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj
 se nad námi!
 Otče náš atd.

Tě prosíme, uslyš nás!

Žalm 97.

Žalm 97. (*Napomíná k chválení Boha z vítězství nad nepřítelem —
 ďáblem, jemuž Maria, porodivši Spasitele, potřela hlavu*).

Zpívejte Hospodinu píseň novou : * nebť jest divné věci učinil.
 Spasení učinila jemu pravice jeho, * a rámě **svaté** jeho.
 Známé učinil Hospodin spasení **své**; * před očima národů
 zjevil **spravedlnost** svou.
 Rozpomenul se na milosrdenství **své**, * a na pravdu svou domu
israelského.
 Viděly všechny končiny **země** * spasení **Boha** našeho.
 Plesejte Hospodinu všechna **země**: * prozpěvujte, a veselte se,
 a **žalmy** zpívejte.
 Hrejte Hospodinu na harfu, na harfu s hlasem **chvály**: * na
 trouby duté, a zvukem **trouby** rohové.
 Plesejte před obličejem krále **Hospodina**: * pohniž se moře,
 i plnost jeho : okršlek **země**, i ti, již **bydlejí** na něm.
 Řeky (jako) rukama tleskati budou, spolu hory veselí se budou
 před obličejem **Hospodinovým**: * neboť se béře, aby **soudil** zemi.
 Souditi bude okršlek **země** v **spravedlnosti** * a národy v pravosti.
 Sláva Otci i **Synu** * i **Duchu** svatému.
 Jakož byla na počátku, i nyní i **vždycky** * a na věky **věkův**.
 Amen.

V. A Slovo tělem učiněno jest.

R. A přebývalo mezi námi.

V. I viděli jsme slávu jeho.

R. Slávu jakožto jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

V. Sláva na výsostech Bohu.

R. A na zemi pokoj lidem dobré vůle.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Popřej, prosíme, všemohoucí Bože: aby Jednorozeného Tvého nové narození z těla osvobodilo nás, které pode hříchu jhem staré otroctví drží.

(*Na den sv. Štěpána*);

Dej nám, prosíme, Pane, následovati to, co ctíme, abychom naučili se i nepřátele milovati; neboť onoho památku slavíme, jenž uměl i za pronásledovatele modliti se k Pánu našemu Ježíši Kristu, Synu Tvému.

(*Na den Obřezání Páně*);

Bože, kterýž jsi plodným panenstvím blahoslavené Marie lidskému pokolení výhody spásy věčné poskytl: uděl, prosíme, abychom pocítili, že se za nás přimlouvá ona, skrze kterou jsme zasloužili obdržeti původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije

(*O Zjevení Páně*);

Bože, kterýž jsi dnešního dne Jednorozeného svého pohanům hvězdou vedeným objevil: uděl milostivě, abychom my, kteříž jsme z víry Tebe již poznali, až k patření na tvář Tvé vznešenosti byli přivedeni. Skrze téhož Pána našeho

(*Na den Očišťování Marie Panny*);

Všemohoucí, věčný Bože, velebnost Tvou snažně prosíme, abys, jak jednorozený Syn Tvůj dnešního dne s přirozeností našeho těla ve chrámě byl představen, tak nás dal s očištěnými myslmi sobě představit. Skrze téhož Pána

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

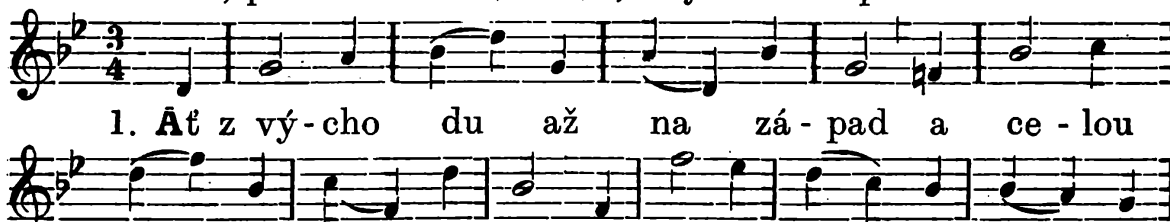
R. Amen.

Písně vánoční.

59. A solis ortus cardine.

Přel. J. Pavelka (Fr. Sušil). — Hudba J. Bádala 1906.

Hymna (církevní) od *Sedula* z V. stol. Nazývá se *abecední*, protože počáteční písmeny slov jsou *a, b, c, d, e*, což znamená, že Bůh je první a poslední písmenou, počátkem a koncem všeho, tedy i našeho spasení.

1. Ať z vý-cho du až na zá-pad a ce-lou
ze mí, o de-všad zpěv náš zní Kri-stu Kní-že-

ti, Ma ri e Pan - ny Dí - tě ti.

2. Bůh, Tvůce světa velebný,
- šat oděl těla služebný, by
v těle svobodu dal nám - a ne-
zničil, jež stvořil sám.

3. Co v nebi božské milosti, -
se v život Panny uhostí, jež
tajemství v se přijala, - ač v cud-
nosti ho neznala.

4. Čímž z řader cudných chrám
se stal, - v němž věčný Bůh sám
přebýval; jež nezná muže ne-
vinná, - ta Syna divem počíná.

5. Dnes z Panny pro nás zrozen
byl, - jež Gabriel byl předzvěstil;

- jež ještě život matky nes', -
když Jan, jej cítě, dal se v ples.

6. Díl jeho — seno, sláma jest,
- jen chudé jesle smí jej nést; -
je trochou mléka ukájen - ten,
jímž i pták je napájen.

7. Ej, plesá nebe vesele - a
pějí Bohu andělé - a pastýřům
jest zvěstován, - neb za pastýře
světu dán.

8. Ó Jezu, buď Ti sláva, čest, -
jenž z Panny čisté zrozen jest, -
i Otci, Duchu ať náš hlas - čest
pěje po veškeren čas. Amen.

60. Mešní píseň vánoční I. ¹⁾

Z koled sestavil J. P. — Nápěvy upravil K. E. — Harmonisoval Fr. Musil 1905.

Ke Kyrie.

Z koled Klinkáčových. — II. sl. od J. Pavelky.

1. Tvá, Bo - že, do - bro - ta, pra-me-ni ži-vo-ta,
2. By - vi - ny na - še sňal, Syn Tvůj se slá-vy vzdal,

jest lá-skou bo - ha - ta; to je ví pře-sva - tá
rád člo - vě - kem se stal, a v chlé - vě by - to - val

Tvé ru - ky ště-dro-ta. V přešťastnou tu - to noc pro li - dí
náš ne - bes, ze-mě Král. Na svou hled ro-di-nu, odpusť jí

pro ne-moc Ty dá - váš Sy na na po-
pro - vi - nu v tu lá sky štěd - ré ho di-

moc, Ty dá - váš Sy - na na po - moc, Ty
nu, v tu lá - sky štěd - ré ho di - nu, v tu

¹⁾ Číslo 2., 3., 5., 7. a 9. lze zpívat také jako samostatné písně.

¹⁾ V některých farnostech zpívá se při Kyrie píseň č. 89.

dá - váš Sy - na na po - moc.
lá - sky štěd - ré ho di - nu.

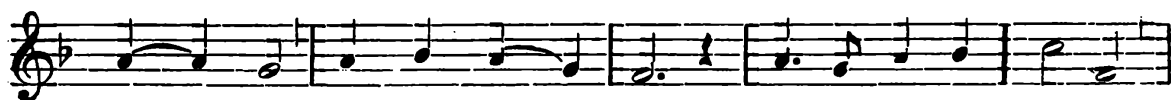
Ke Gloria.

(Liber pros. et cant.) 1522. Z druhé polovice XV. století.

Původní text.

1. Na-ro-dil se Kristus Pán, ve-selme se; z rů-že kví-tek

vykvet nám, ra-duj me se; z ži-vo-ta či - sté-ho,

z ro - du krá-lov-ské-ho nám, nám na-ro - dil se.

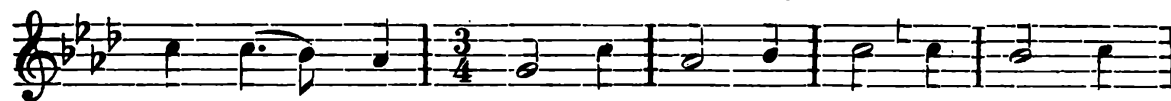
2. Jenž byl prorokován, - se, - ráčil Bůh vzít na se, ra-
veselme se, - ten jest na svět dujme se. - Z života čistého atd.
poslán, - radujme se. - Z života 4. Beliáš obloupen, - veselme
čistého atd. se, člověk jest vykoupěn, -

3. Člověčenství naše, - veselme radujme se. - Z života čistého atd.

Ke Graduale.

Ražně,

U Šteyra 1683. — Pěsy duchovní 1883.

1. Ple - sej te, Bo - ží tvo - ro - vé, ať zně - jí

va-ši žal - mo-vé dnes ce-lým svě-ta o - bo-rem a

hýbou každým pa-ho-rem. Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja!

2. Plesejte svatí Otcové, - již
v temnosti jste hrobové; již
kráčí vůdce váš a Pán, vás
vyvést z předpekelných bran.
Alleluja, alleluja.

3. Plesejte, chudí pastýři,
k vám přímo pastýř namíří,

an hledá srdcí prostotu - a vede
čisté k životu. - Alleluja, alleluja.

4. Plesejte, tvory všeliké,
Bůh činí divy veliké, on nese
všemu stvoření svůj pokoj,
život, spasení. Alleluja, alle-
luja.

Ke Credo.

Nápěv u Šteyra 1683. — Slova J. Pavelky.

1. Vě - ří - me s an - dě - ly, kte - ří se kla - ně - li
od vě - ků v ne - be - sích ve zpě - vu, ve ple - sích
mo - ci Tvé nej - vyš - ší, Bo - že náš, Je ží - ši.

2. Věříme s Marií, - která Tě
zavíjí - v chudičké plénčičky, -
ukládá v jesličky, Bohem Tě
vyznává, - dary jenž rozdává.

3. S pastýři věříme, - Tobě se
klaníme, děťátko milostné,

v hodině radostné, kdy jsi se
ponížil, Bohu nás přiblížil.

4. Vroucně Tě prosíme, - v srdci
ať nosíme - svaté Tvé učení - bez
pochyb, bloudění, - bychom Tě
uzřeli - v slávě Tvé s anděly.

K Offertorium.

Svatojanský kancionál č. 127. (se změnami).

1. Sly šte, sly šte, pa - stuš ko - vé, v té - to no - ění
ja ké zně jí zpě vy no - vé
ho di - ně u bet - lem ské je - sky - ně.

2. Andělé se objevují, - čest a
slávu prozpěvují - pacholíčku
nadšeně, jenž si hová na seně.

3. Děťátko to je Syn Boží, - od
něho je všechno zboží; - a zde leží
maličký synek chudé matičky.

4. Pěstoun Josef po Betlemě -
hledal nocleh Pánu země; - nikdo
svatou rodinu - nevzal v pozdní
hodinu.

5. Tehdy Matka v noční době -
zvolila chlév za byt sobě,
tam se zrodil s nebes Pán,
jenž byl světu k spáse dán.

6. V jeslích leží pacholátko, -
plesej, plesej, blahá Matko, - byť
i Betlem neznal tě, ty zde
nejsi v samotě.

7. Andělů sbor jak své paní -
se ti v uctivosti klaní, - líbá
vroucně ručičku synu tvému,
Ježíšku.

8. Nejsi více chudá žena; -
pastýři zde na kolena před
tvým Synem padají, písně
chvály zpívají.

9. A sem od východu z dále
pospíchají moudří králi, aby

vzdali chválu, čest tomu, jenž bratří, králi, jemuž všechno
pán králů jest. patří, - srdce svoje věnujme

10. I my jdeme k chudé stáji, - nade vše jej milujme.
jež dnes podobá se ráji: an- 12. Prosme, prosme Messiáše: -
dělský zpěv tamo zní, a sám „Přijmi, Pane, srdce naše, - pra-
Pán Bůh bydlí v ní. cím našim požehnej, - milost svou

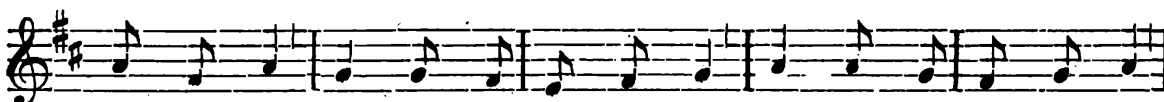
11. Všichni pojďme, sestry, nám navždy dej!“

K Sanctus.

Z vánoční hry „Tři stromy“ od Chramosty a Fr. Musila.

1. Sva - tý, sva - tý, sva - tý Pán, jenž nám k spá - se
2. Já - sej, ple - sej, li - de, dnes, ro - ze - zvuč se

du - ší dán! Vroucně jej ví - tej - me, s an - dě - ly zpí - vej - me :
dík a ples! Lí - bez - ný ne - bes květ po - zdra - vuj ši - rý svět:

„Na vý so - stech ho - san na !“
„Na vý so - stech ho - san na !“

K Benedictus.

U Šteyra 1683. — Text poněkud změněn.

1. Ó pa - cho - lát - ko pře - mi - lé, ó dít - ko spa - ni -
2. Když na Te - be si vzpo - mí - nám, vždy blahem o - plý -

lé, nad rů - ži krás - něj - ší, nad slun - ce jas - něj - ší, náš
vám; ať ze - mi pro - zkoumám, ať ne - be, ne - shle - dám nic

věč - ný po - kla - de, náš pev - ný zá - kla - de, ó ra - niž srd - ce
spa - ni - lej - ší - ho, nic roz - koš - něj - ší - ho, můj Kriste Je - ží -

mé, ó ra - niž srd - ce mé !
ši, můj Kri - ste Je - ží ši.

3. Než nad tím bývám udiven,
- žes v jeslích uložen, - že v plén-
kách malého - zřím Boha velkého,
jenž všechno vytvořil, že tak
se pokořil, [: by spásu přines'
nám. :]

4. Za polštář seno, slámu máš
- a v chlévě přebýváš, - a Tvoji
kolébkou - hle, bídné jesle jsou, -

a Tvoje šatičky - jsou vetché
plénčičky, [: Ó Spasiteli náš! :]

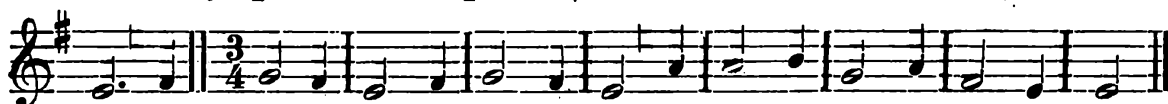
5. Tvá láska k nám je bez
míry - a nad svět nad širý! - Tě
chválí nebesa, - svět před Tě
poklesá, - přec tak se snižuješ,
nést bídy svoluješ, - [: buď chvá-
len na věky :].

K Agnus.

Nápěv z kanc. svatovácl. 1683. — Text J. Pavelky.

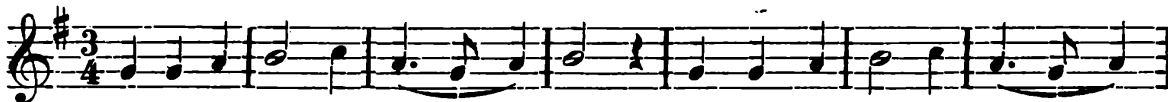
1. Be-rán-ku náš nejsvě-těj-ší, Je-zu Kri-ste nej-mi-lej-
2. Jenž jsi pro nás stoupils nebe, za nás na kříž vy-dal se-

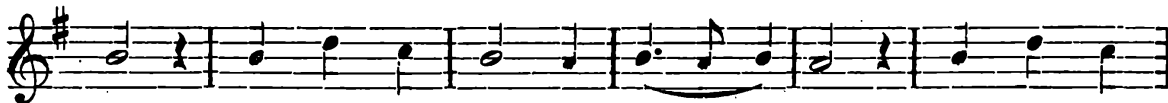
ší, slyš na-še žal-né vo-lá-ní, nám odpusť hříšné ko-ná-ní!
be, nás přijmi dí-t-ky za svo-je, nám u-děl své-ho po-ko-je.

Ke Communio.

U Šteyra 1683. — Viz olom. kanc.

1. Je-žíška při-ví tej me, lá-skou se k němu znej
2. Zazněte har-fy zla té v an-dě-lu ru-ce sva

me, po-klo-nu sluš-nou čiň me, z vroucné-ho
té, o-slav-te du-chů Krá le, zvuč-te mu

srd-ce rce me ó, ví-tej, náš mi-lý Spa-si-te-li!
ne-u stá le: ó ví-tej náš mi-lý Spa-si-te-li!

3. Včeličky, med svůj sladký -
sneste v klín božské Matky,
z vašeho by mu díla lahůdku
připravila; - ó vítej atd.

4. Přileťte slavičkové, - všelící
zpěváčkové! Máte čest tomu
vzdátí, který vás krmí, šatí;
ó vítej atd.

5. Zavějte, větéřkové, při-
neste jaro nové, vůni s ním

z luk a háje do chudé vějte
stáje; - ó vítej atd.

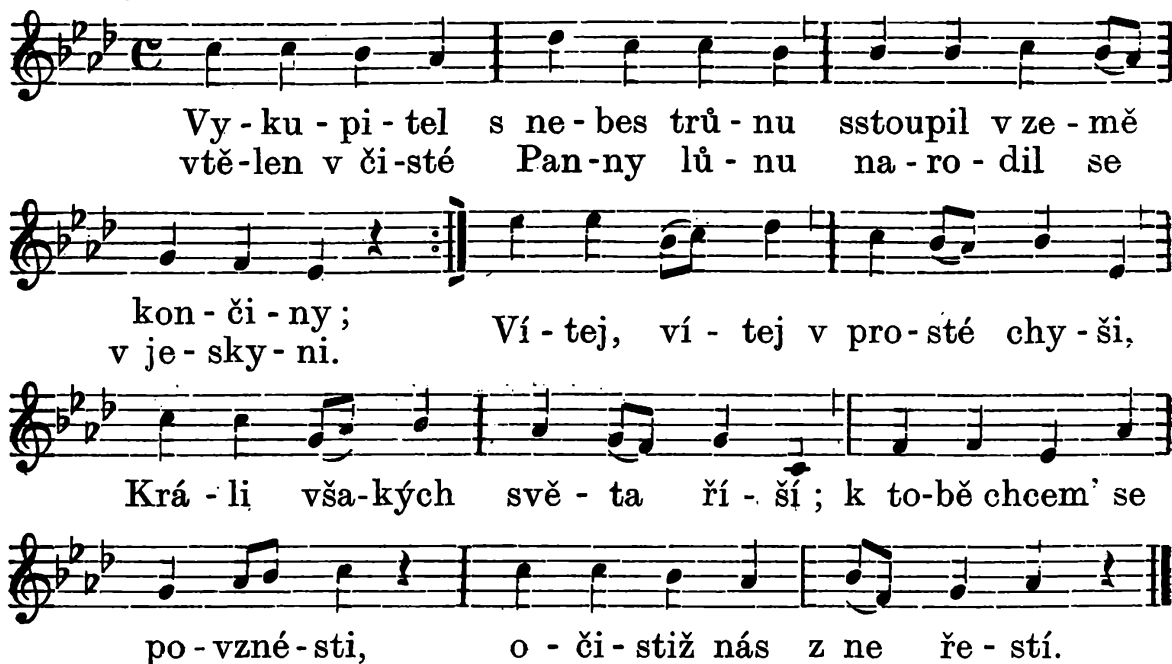
6. Přede vším před stvořením -
spějme my s oslavením - milého
Spasitele, - pějme mu z duše vřele:
ó vítej atd.

7. Plesejme velcí, malí: „Je-
žíšku, nebes Králi, - naše jsi po-
těšení, duší všech oblažení;
ó vítej atd.

61. Mešní píseň vánoční II.

Kyrie.

Plesy duch. č. 12. — Nápěvy dle svatoj. kancionálu.

Vy - ku - pi - tel s ne - bes trů - nu sstoupil v ze - mě
vtě - len v či - sté Pan - ny lů - nu na - ro - dil se

kon - či - ny ; Ví - tej, ví - tej v pro - sté chy - ši,
v je - sky - ni.

Krá - li vša - kých svě - ta ří - ší ; k to - bě chcem' se
po - vzné - sti, o - či - stiž nás z ne ře - stí.

Gloria. Slávu zvučte, hvězdné výše, - v betlemské tam údolí; dnes ať všechny světa říše - Bohu slávu hlaholí. - Nebe k zemi dnes se sklání, hlásajíc nám smilování; - Bůh, jenž vládne od věků, pokoj nese člověku.

Graduale. Slova Páně budou zníti - k západu a k východu, betlemské to světlo vznítí - lásku v srdcích národů. - Slunce zhasne, země zhyne, - slovo Boží nepomine; - duše k spáse v každý čas - bude zvat ten s nebe hlas.

Credo. Vyznáváme, Boží Synu, - zplozen že jsi od Otce, - Duchem vtělen v Panny klínu - života jsi původce; bytostí a božskou

mocí - rovnáš Duchu se i Otci. Žasna věří lidský duch, - Ty že člověk jsi a Bůh.

Offertorium. Nuže, spějme ku Betlemu s myslí přímou, dětinnou; - nesme Bohu vtělenému - v obět duši nevinnou. - Nechať k Tobě srdce hoří, Tobě, Jezu, ať se koří, po Tobě ať touhou vře, dokud v Tobě neumře.

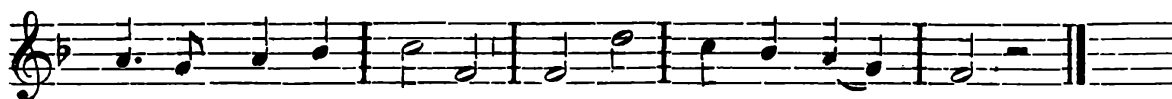
Sanctus. Neobsáhnou věčné síně, - Synu Boží, slávy Tvé, a Ty skrýváš v Panny klíně - veleby a moci své. Svatý, mocný, velký Bože! - jesle volíš za své lože, chceš být jako člověk živ; - kdo té lásky pojme div ?

Po pozdvihování.

Text změněný. — Nápěv 60. 2. jako k „Narodil se Kristus Pán“.

1. Slo - vo tě - lem sta - lo se, ve - sel - me se! po - dle sou - du
věč - né - ho, ra - duj - me se! Slo - vo vše - mo - hou - cí,

Spá-sa pře-žá - dou-cí, nám, nám na-ro - dil se !

2. Z Panny čisté zrozený, veselme se! - Boží Syn k nám sestoupil, radujme se! Znova ve svátosti s božskou velebností - nám, nám uhostil se!

3. Ve svátosti bytuje, veselme se! svým se věrným daruje, radujme se! - Pokrm ke spasení, - duší potěšení nám, nám daruje se.

K Beránku.

Nápěv 61. druhý.

Spa-si - te - li pře-žá-dou-cí, po-kla-de náš v chudo-bě!

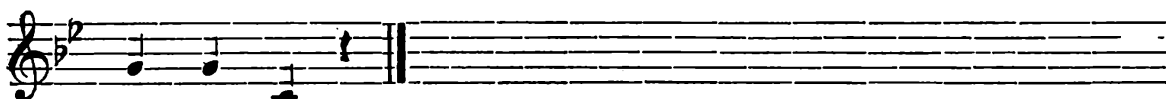
ví-tá-me Tě s láskou vroucí v něžné dít-ka po-do-bě.

Po - hléd - ni k nám sla-ska-vo - stí, při o - děj nás

ne-vin-no-stí, u-veď lid svůj, Be-rán-ku, do ne - beských

do stán-ků.

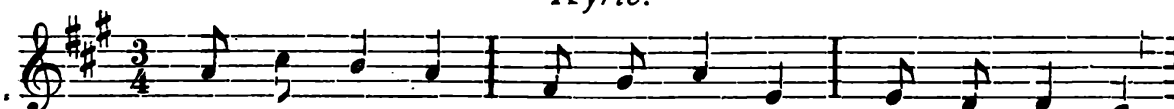
K přijímání. Svaté dítě! k Tobě touží - duše naše sklíčená; - slovo rci, a co ji souží, - hříchu bude z avena. Schyl se, Kriste, v krmi svaté k duši láskou k Tobě vznaté: - ať má spásy jistotu, - nasytiž ji k životu!

Ke konci. Dítka Tvé Tě vroucně prosí, - věčné Slovo vtělené! - dej, ať stále milost rosí - v srdce bojem umdlené. - Střez a sil nás na té pouti, - vzdal, co duši hubí, rmoutí; - v poslední pak hodině - k své nás přičti rodině!

62. Mešní píseň vánoční III.

Slova upravil J. P. dle svatoj. kanc. č. 358. — Hudba Bern. Pátka 1896.

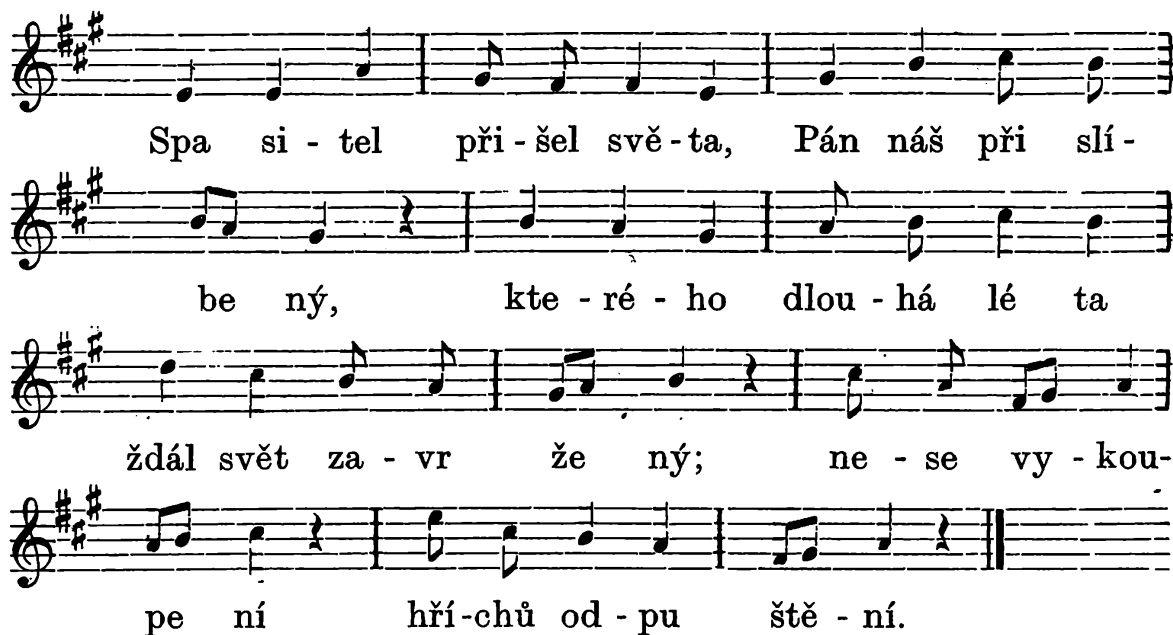
Kyrie.

1. Nad Bet-le-mem v no - ci tem-né zá - ře vzplála,

mi-lost Bo - ží vše - mu svě - tu zvě - sto - va - la :

2. K jesličkám Tvým, Spasiteli, pospícháme, - před Tebou zde v duchu zbožně poklekáme. - Sešel jsi pro nás s nebe; - hříchem obtíženi - prosíme snažně Tebe, - kéž jsme očištěni, - ať Tě můžeme ctíti, bratry Tvými býti.

Gloria. Slávu pějme s duchů sbory Hospodinu, - Kristu, jeho zrozenému pro nás Synu, - naději věčné slávy; pokoj, mír nám nese. - Ježíš, Bože pravý, - slavíme Tě v plese. - Vítej nám, ó Králi, - andělé jež chválí!

Graduale. Slovo věčné nebes slávu opustilo, aby pravdou myslí naše osvítilo. U jeslí slibujeme, Jezulátko milé: - poslouchat věrně chceme každé žití chvíle - hlasu Tvého slova, - jež vždy pravdu chová.

Po pozdvihování může se vložit: „Slovo Tělem stalo se“ na nápěv: „Narodil se Kristus Pán“ jako v písni předešlé (na str. 156).

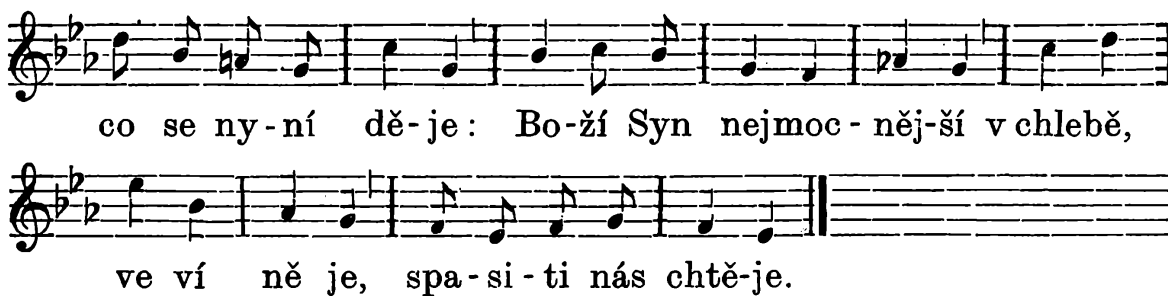
Credo. Věřím v Boha Otce, Pána, Stvořitele, - věřících a doufajících Spasitele. - Pro naše vykoupení - z Panny jsi se zrodil, - abys nás ztracení - a vin osvobodil. Posilni nás, Králi, ať jsme v dobrém stáli.

K obětování. Místo k jeslím klademe dar ku oltáři. - Dítě Boží, s laskavou naň shlédni tváří, - posvěť i mysl naši, - aby láskou plála, - k nebesům ať ji vznáší - touha živá, stálá - s Tebou podíl míti. - milostí se stkvíti.

Sanctus. Nebes Králi, sestoupil jsi u pokoře, - trpěti chtě za nás hříšné bol a hoř. - Andělé Tobě pěj: - „Svatý, svatý, svatý!“ Za nimi duše spějí, láskou vděčnou vzňaty - vroucně prozpěvují, - Tebe oslavují.

Před přijímáním.

2. Nad tou láskou žasnem,
pospícháme k Tobě v roz-
toužení slastném přijati Tě,
Robě. Oběti naše svatá, - nej-
milejší Pane, - srdce vstříc Tobě
chvátá; - dej, ať láskou plane, -
hodným se Tě stane.

3. Neštítíl ses stáje, - nebál jsi
se kříže, jednoho jen dbaje,
zbavit nás vin tíže. Za sídlo

ustavičné - zvol mé srdce nyní, -
učíš je, Dítě sličné, - královskou
svou síní, - jíž hřích nepošpiní.

Ke konci. Přijmi, Hospodine, -
d ky naše vřelé, - že jsi pro nás
hříšné - seslal Spasitele. - Veď nás
své pravdy světlem, - bez bludu
ať jdeme, - v nebeský, šťastný
Betlem - k Tobě dospějeme, - ctí
se zaskvějeme.

63. Mešní píseň vánoční IV.

Nápěv u Štegra 1683.

Kyrie.

2. Narodil se Kristus Pán -
z chudičké Panny, z nebeské
brány věnován; aby smyl
hříchy, - následky pýchy, - světu
dán.

Gloria. Slávu Bohu zpívají
andělské chory, - nebeské sbory -
plesají; - zrození Páně - v betlem-
ském staně - hlásají.

Evangelium. Pastýři bdí spo-
lečně - na noční stráži; - po
Kristu baží - srdečně; - k Betlemu
městu - konají cestu - povděčně.

Credo. Matku s dítětem shle-
dali, - Kristus že přišel, - s nebe
že vyšel, - poznali. - Věřili pevně,
- ctíli ho zjevně, - plesali.

Obětování. 1. Na kolena pa-
dají, - duši svou ctnostnou za
obět prostnou - dávají; - naroze-
ného - Ježíše svého - vítají.

2. I my k jeslím spěchejme, -
s nadějí jistou, - obět mu čistou -
konejme; církev co pravá
denně mu dává, - podejme.

Sanctus. Křesťan věrný, za-
plesej, hříchy jsou sňaty,
tříkráte „Svatý“ - zbožně pěj; -
svého již Pána slavným „Ho-
sanna“ uvítej.

Po pozdvihování. 1. Veliký div
dnes se stal! - sstoupil Bůh s nebe,
- ponížil sebe - světů Král; - tělo

nám rovné, plénečky skrovné
na se vzal.

2. Jak se v plénkách divně
skryl, tak na oltáři naši se
tváři - utajil; - tělo, krev blahou -
svátostí drahou zahalil.

Agnus. Bože, proč se's sklonil
k nám? - Již moc Tvou celou, -
lásku Tvou vřelou - poznávám.

„Beránku Boží!“ - lásku v nás
rozži, - mír dej nám.

Přijímání. V chlévě chudém

bytuješ, - pastýřům sebe, - du-
chovní chlebe, zjevuješ; - Ty
i v to hříšné - srdce mé pyšné -
vstupuješ.

Konec. 1. Dcero Jerusalemská,
- veleb již Pána, - milost ti dána -
nadzemská; - vydala Krista
Rodička čistá, - královská.

2. My též slavně plesejme!
za dítě krásné, - za světlo jasné -
děkujme; - z duší hřích starý, -
žádost zlou, sváry - zapuďme!

64. Mešní píseň vánoční V.

Nápěv č. 48 z ror. zpěvů sobotních.

Introitus.

1. Sy-na své-ho je-di-né-ho, od věčno-sti zplo-ze-né-ho

Bůh nám poslal s ne-be, by dal za nás se-be, Je-ží-še Kri-sta.

2. Věho světa národové,
všechných lidí jazykové. pějte
zvučné chvály - nebeskému Králi,
plesejte zbožně.

Introit (o sv. Třech králech).
Nastal nám den veleslavný,
Bůh nám splnil slib svůj dávný. -
Krále Hospodina, Davidova
syna, - pohanům zjevil.

Kyrie. Hospodine, pomiluj nás,
- Jezu Kriste, polituj nás, - spáso
světa věho, - slyš hlas lidu
svého! - Kriste eleison.

Gloria. Sláva Bohu na výsosti,
- mír se na zemi dnes hostí. -
Pána Jezu Krista - narození
chystá - pokoj všem lidem.

Epištola. Odřeknouce se vši
zlosti, - světských péčí, bezbožno-
stí, - spravedlivě, cnostně, - po-

božně a prostně na světě
žijme.

Evangelium. 1. Všechn svět
se popisoval, - v Betlem Josef při-
putoval, - a tu svaté děvě - ve
pastýřském chlévě příbytek
hledá.

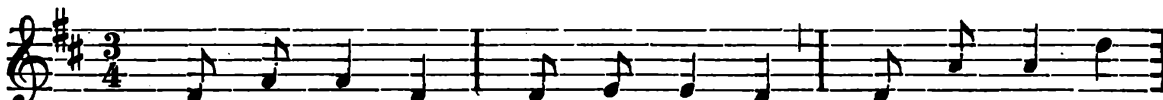
2 Tam pak Panna bohumilá -
Spasitele porodila. „Kristus,
vaše spása, - narodil se“, hlásá -
pastýřům anděl.

*Evangelium (o sv. Třech krá-
lích).* 1. Město svaté, povstaň
k chvále, - hvězda hlásá příchod
Krále; - tři již od východu - z vzne-
šeného rodu - mudrci přišli.

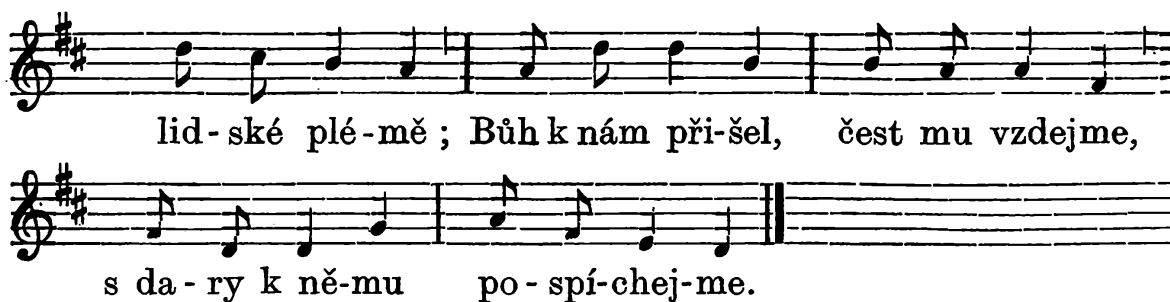
2. Dary vzácné přinášejí,
spatřit Krista sobě přejí, - jedou
ku Betlemu - pokořit se svému -
božskému Králi.

Nápěv u Paczovského 1664.

K obětování.

1. Ra-duj - te se, ne-be, ze-mě, ple-sej vše-cko

2. Bože, dary chleba, vína
ke cti Krista, Tvého Syna, - pro
nás mile zrozeného - rač vzít
z rukou kněze svého.

ze sna hříchu vstali, - před Tebou
se platně káli.

Sanctus (nápěv jako k oběto-
vání). „Svatý, svatý!“ s ne-
beštany, - „Hosanna“ i s pozem-

3. Obět tuto drahou posvěť,
srdce naše mile osvěť, - bychom

šťany - zazpívejme Bohu svému,
- pospíchejme ku Betlemu.

Po pozdvihování.

I.

(*Sbor první.*)

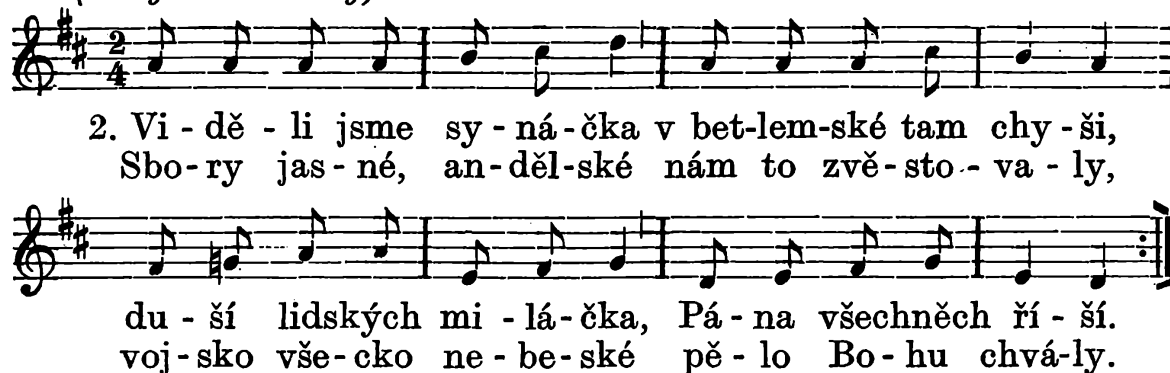
Nápěv č. 40, VII. z rorátů nedělních.

II.

(*Pastýři. Sbor druhý.*)

Nápěv ván. č. 73. z r. 1683.

(Všichni.) *Nápěv jako I. sbor po pozdvihování.* 4. I my se Ti kláníme, Ježíši náš milý, po Tobě my toužíme - v tuto svatou chvíli. - Račiž k nám teď vejíti - v stánek srdce skrovný, račiž se k nám snížití, Synu Otci rovný.

K přijímání (nápěv jako II. po pozdvihování). 1. U Tvého, hle, u stolu, - Pane, lid se klaní, - hledá, maje důvěru, pramen slitování. „Nechať v svaté oběti, Slovo všemohoucí, s oltáře nás posvěti - láskou nehynoucí“

2. K Tvému stolu, Pane náš, - na pozemské pouti kráčí s bázní velikou - lid, jenž Tvým chce slouiti. Budiž jemu pokrmem, - přemilý náš hosti, - když se v srdci zkroušeném - viny hříchu sprostí.

Po sv. přijímání (na I. nápěv po pozdvihování). Sebe dals nám

milerád, - Kriste, z pouhé lásky, nám, nám jsi se narodil, tys vin zlomil svazky. - Jak se máme odsloužit? - Jak Tvé slovo velí, - hodláme a budem žít po svůj život celý.

Ke konci (nápěv jako k Introitu). 1. Nuže, znovu zaplesejme, - Spasitele přivítejme, - který z Otce vyšel, - před dennicí přišel - v skvělosti svatých.

2. Pane, rač nás požehnati, bychom mohli z hříchů vstáti, pro Tvé narození s Tebou ve spojení trvati věčně.

Ke konci (o sv. Třech králích).

1. Mudrcové jdou k Betlemu - poklonit se Bohu svému; - vrah nic o něm neví, - králům však se jeví, - hvězdou je vede.

2. Mudrce ty následujme, v horlivosti pevně stůjme, bychom v nebes záři - zřeli z tváře k tváři Ježíše Krista.

3. Pane, rač nás požehnati atd.

65. Mešní píseň vánoční VI.

Introitus.

Nápěv I. před pozdvihováním.

Hudba K. Eichlera.

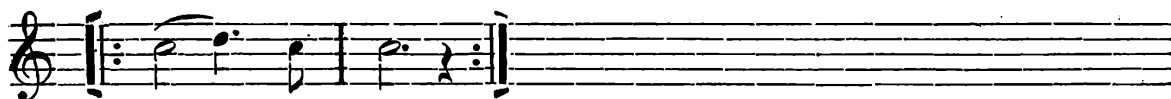
Ach, jak šťastný jest ten den, v němž jest Kristus na-ro-zen

z Panny či-sté v Bet-le-mě, v jeslích v chlévě na se-ně.

An-dě-lé mu zpí-va-jí, chvá-lu Bo-hu vzdá-va-jí

glo ri a !

Gloria. Sláva Bohu na nebi, - andělé ježž velebí, - pokoj svatý na zemi - budiž s lidmi se všemi. - Chvála Tobě, Matičko, Krista Pána Rodičko, - Maria, Maria.

Graduale. Rač nás, Pane, osvítit, - myslí, srdce roznítit, by nás Tvoje učení, které hlásá spasení, - vedlo tam, kde andělé - pějí písně veselé - Ježíši, Ježíši.

Evangelium. Zničit hrdých bludů klam, setřít vábných hříchů mam, neumělé učiti, - zpustlé v ctnostech cvičiti - s nebe sestoupil jsi dnes! - Chvalozpěv se k Tobě nes, - Ježíši, Ježíši.

Credo. Pospíchejme k Betlemu - k dítěti, Bohu živému, - vírou se mu oddejme, - slávu, chválu zapějme: Budiž od nás pochválen, - věčně věků veleben, - Ježíši, Ježíši.

Offertorium. 1. Přijmi obět, Otče náš, - Ty, jenž srdce naše znáš, přijmi obět smíření,

našich duší k spasení, kterou nám Tvůj miláček - ustanovil Ježíšek, - Spasitel, Spasitel.

2. Přijmi od nás, Ježíši, - přijmi obět nejvyšší, - odpusť naše proviny - a nás přijmi za syny, - by již žaly ustaly, - anděl jak zpívali: „Pokoř jim, pokoj jim!“

Sanctus. Svatý, svatý zpívejme, - chválu Bohu vzdávejme: - „Svatý Pán Bůh v nebesích, svatý“ pějme ve plesích! - Nebesťané zpívejte, - pozemšťané volejte: „Hosanna, Hosanna!“

Po pozdvihování.

Nápěv II.

Hudba Fr. Musila.

Ví - tá-me Tě s výso-sti, lí - bá-me Tě s vroucností!

Je - ží - ši náš roz-mi-lý, ví-tej v té-to ve chví-li!

Ví-tej, ví-tej na ol-tář, jenž nám skýtáš ne-bes zář!

Ho - san na! Ho - san na!

Agnus. Beránku náš, Ježíši, - nechals rozkoš nejvyšší, - stal se bídým člověkem, svět Ti splácel nevděkem, když lid vyučil jsi již, - podílem Ti stal se kříž, - Ježíši nejvyšší.

Přijímání. Buď Ti, Pane, v srdci mém - stánek čistý údělem. Zavítej tam v svátosti, - přijmu

Tebe s radostí, nejdražší můj Ježíši, - duší pane nejvyšší, - pokrme nebeský.

Požehnání. Požehnání napořád - dáváš nám zde milerád. - Zde i v nebes výsosti - okusí Tvých radostí, - kdo zde umí zbožně žít, - svatou smrtí odejít, - Ježíši, Ježíši.

Jiné písně vánoční.

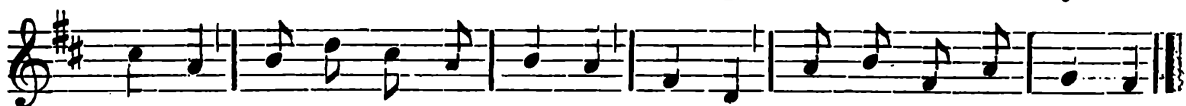
66. O vtělení a narození Páně I.

Dříve : Z hvězdy slunce vyšlo.

Slova č. 66—69 upr. J. P. — Nápěv v rorátech na čtvrtek.

1. Z hvězdy slunce vzplálo lidem ke spa-se-ní: ne-be Sy-na

da-lo nad zá-ko-na zně-ní Pan-ně, Ma-ri-i ctné, či-sté.

2. Z lásky neskonale, - by s nás sešla vina, - jíž svět hynul v žale, - poslal Otec Syna, - Tebe, Pane, Jezu Kriste.

3. Otec všemohoucí - slib svůj lidem daný - splnil z lásky vroucí, - dať nám z lůna Panny - Tebe, Pane, Jezu Kriste.

4. Anděl zvěst tu neše, - Marii se koří, - a Duch svatý v plese - duši, tělo tvoří Tobě, Pane, Jezu Kriste.

5. Čeho nelze znáti - naší mysli vadné, divem vykonati bylo zcela snadné - Tobě, Pane Jezu Kriste.

6. Zoře vzešla z rána, sluncem zaplanula: Maria to Panna Syna povinula, Tebe, Pane, Jezu Kriste.

7. Tys keř onen světlý, - ohněm nespálený, - tys prut divem zkvetlý, krásou ozářený, mocný Pane, Jezu Kriste.

8. Tys ten kořen vinný, - jenž svět oživuje, - hříchu děsné stíny - z něho vypuzuje, - mocný Pane, Jezu Kriste.

9. Co nám v ráji ztratil Adam žádostivý, - Spasitel nám vrátil - milý, dobrotivý - mocný Pán náš, Ježíš Kristus.

10. Pro vtělení svoje, - z Panny narození - veď nás v spásy zdroje, - věčné v utěšení, milý Pane, Jezu Kriste.

11. Nejsvětější Máti, - Maria, ó Panno, - rač se přimlouvati, jasná nebes bráno, - za nás u Ježíše Krista.

12. Milost ať nám skýtá, bychom svatě žili, - v ráji ať nás vítá, bychom velebili - věčně Pána svého, Krista.

13. Chvála Bohu Otci, - Synu přemilému, - jenž jim roven mocí, - Duchu přesvatému v Kristu, Spasiteli našem!

67. O vtělení a narození Páně II.

Dříve : S výsosti nebeské.

Šteyr 1683.

1. Hospodin pro-seb hlas mi-lost-ně sly-šel, Bo-ží Syn

v ten-to čas s vý-so-sti při-šel, k bídny-m nám se-stou-pil,

a - by nás vy-kou-pil smr - tí svou.

2. Eva co ztratila žádostí
jată, Maria vrátila - nevinná,
svatá, z Ducha když počala,
k spáse nám vydala Ježíše.

3. Na sebe tělo vzal - Kristus,
Syn Boží, - chudobu trpěl, lkal -
v chudičkém loži, stal se tak
obětí, která nás posvětit pro
nebe.

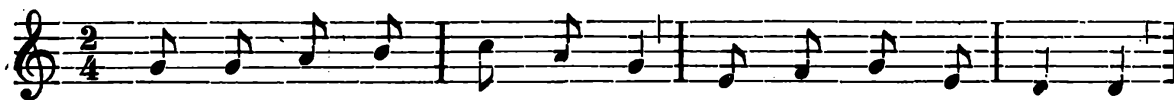
4. Z Kristova zrození - radost
nám svítá, milost a spasení,
nebe nás vítá, - peklu lze ujíti,
do nebe přijíti - na věky.

5. Vděčně jej vítejme zbož-
ností pravou, - za lásku splácejme
- láskou mu žhavou, - za ním ať
přijdeme, - plesat kde budeme
na věky.

68. O narození Páně.

Dříve: Nastal nám den veselý. — (Dies est laetitiae).

Nápěv dle vyšebrodského rukop. z r. 1410. Viz Dreves: *Analacte hymnica* I., str. 194.

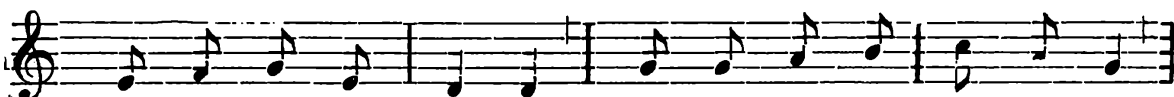
1. Za - svi - tl den ra - dost - ný: Z ro - du krá - lov - ské - ho

zro - dil se Syn mi - lost - ný z lů - na pa - nen - ské - ho,

ja - ko dí - tě spa - ni - lé, pře - krás - né a roz - mi - lé

člo - vě - kem se stá - vá, je - hož ne - lze po - cho - pit,

vy - slo - vit ni pl - ně ctít, ja - ká je - ho slá - va.

2. Rozvil se květ lilie - dosud
nevidaný, - Syn se Boží z Marie -
zrodil, z čisté panny; - v jehož ruce
širý svět - zříme skromně při-
cházet; který trvá věčně, -
když se ze sna probud, čisté
panny ze hrudi - pokrm ssaje
vděčně.

3. Matky své je otcem Syn, -
matka Syna dcerou; - div, v němž
není bludu stín, - známe pevnou
věrou. - Služebníkem stal se Bůh,

věřitel náš splácí dluh. Svět
mu nedostačí, - všeho míra věčný
Pán, v náruč matky panny
dán - vůli jeví v pláči.

4. Neporuší slunce skla, - když
jím projde v jase; Marie se ne-
dotkla - skvrna v cudné kráse.
Panna panen přejasná, - Rodička
je přešťastná, - Syna porodila,
matkou Boží stala se - člověčen-
stvu ke spáse, pannou dále
byla.

5. Augustus když říši svou
popsat velel celou, Maria šla
s námahou - s duší rozechvělou -
do Betlema Judova. - Tam, jenž
život zachová, - přišel u pokoře,
- z lásky, duše, ku tobě - podrobil
se chudobě, - snáší bol i hoře.

6. Pastýřům zvěst o tom dnes
- anděl jasný hlásá, vybízí je
v radost, ples, - všecko nebe jásá:
- v jesle chudé uložen, - zavinut

jsa v plénky jen, - leží mezi zvěří,
- líce růží krásnější, - oko slunce
jasnější, klíč má rajských
dveří.

7. Jezu, naše naději, - pro nás
narozný, - kéž se duše zastkvějí,
Tebou vykoupeny, - v slávě
věčné na nebi, - Otce, Ducha ve-
lebí, - Tebe, Synu, slaví, - Tobě
vděčně děkují, - Tebe vroucně
milují, - Spasiteli pravý!

69. Dějepravná I.

Dříve : Chvalmež všickni Spasitele.

Od Michalce 1591.

1. Div-né - ho se co si sta-lo ra-dost - ný zpěv
prostorem zní, raj-skou zá - ří ne - be vzplá-lo, zem se
ce lá ú ža-sem chví.

2. Andělé se ukázali, - pěli
Bohu slávu a čest, - pokoj lidem
zvěstovali, - Spasitel že narozen
jest.

3. Pastýři zpěv uslyšeli, - který
s výše oblačné zněl, - světlo pře-
podivné zřeli, - ve kterém se
celý svět stkvěl.

4. Po boku jim anděl stojí,
srdce jejich hrozný strach jal, -
veleby se jeho bojí, - anděl však
jim útěchu dal:

5. „Nebojte se, pastýřové,
radost pro vás velikou mám:
svítají vám spásy dnové, - Kristus
se dnes narodil vám.

6. Ku Betlemu ruče jděte,
naleznete nebeský, květ, po-
klonou jej zbožnou ctěte, - neboť
přišel vykoupit svět.

7. Na znamení to vám bude: -
jak je v plénky zavila máť,

v jeslech leží Dítě chudé, pro-
vás trpět bude a lkát.“

8. Pastýřové nemeškali, ale
jak ten slyšeli hlas, - na cestu se
rychle dali, - srdce jejich naplnil
jas.

9. Našli dítě přespanilé, - ano
v chudých jesličkách spí, - svatý
Josef hlavu chýle nad ním
spolu s Marií bdí.

10. Tak se zalíbilo Pánu,
chudý sobě vyvolil stáj, aby
otevřel nám bránu, - kterou
věčný vejdemo v ráj.

11. Volil přijít u pokoře, - ve
strádání všelikém žil, - snášel chu-
dobu a hoře, usmrcen pak na
kříži byl.

12. Kdo ho v ctnostech ná-
sleduje, pokorný jsa v životě
svém, - v nebi se s ním zaraduje,
odplatu svou nalezne v něm.

13. Pročež chvalme Spasitele,
- Kristu, Králi zazněj náš ples, -
který s nebe sestoupil v těle,
z lásky k nám se narodil dnes.

14. Který nebe, zemi stvořil,
kterým žije všeliký tvor, - v pa-
nenské se tělo vnořil, - aby nám
dal svatosti vzor.

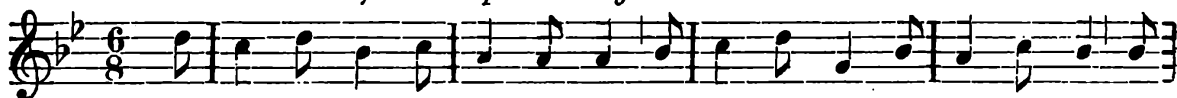
15. Pro své, Kriste, narození
- pomocí svou při nás vždy stůj,
- uděl duši posvěcení - a ji přijmi
ve stánek svůj!

16. Dej, ať s Tebou žijem
věčně, - ve Tvou jasnou patříme
tvář, - Tobě v nebi pějem vděčně,
- kde nám vzplane slávy Tvé zář!

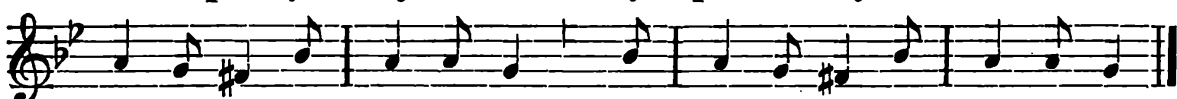
70. Dějepravná II.

Dříve : Den Božího narození.

Slova dle konc. svatoj. — Nápěv u Šteyra.

1. Ó plesej každý země tvor, jak plesá svatých duchů sbor, neb

slavný na-stal světu den, v němž Kristus Pán jest na-ro-zen.

2. Syn Boží s nebe přichází,
sbor andělů jej provází - tam ku
betlemským krajinám; - hle! nebe
snížilo se k nám.

3. A s nebe v bídne jesličky -
ctným životem své Rodičky - to
divné dítě přišlo sem, - by oblažilo
naši zem.

4. Aj Tvůrce v tvorů podobě,
aj Poklad leží v chudobě, aj
Světlo — v noční mrákotě, aj
andělů Pán v samotě.

5. A není v celé krajině,
kdož přijal by to nevině; jen
Josef, stařec prostičký sám
střeží jeho jesličky.

6. A Matka jeho spanilá - mu
chudé plénky podstýlá - a v seno,
v suché kytíčky mu skrývá
slabé údičky.

7. Aj, s nebe světlo prosvítá,
- k pastýřům anděl zavítá, - a
hlásá v širou krajinu tu pře-
podivnou novinu.

8. „Teď narodil se Kristus Pán,
- již světu Spasitel je dán; - čest
Bohu v nebes výšině a pokoj
lidské rodině.

9. Zde u Betlemu jeskyni si
zvolil za svou svatyni, - a místo
slávy stolice si zvolil prostě
jeslice. “

10. A pastýřové k Betlemu -
hned spěli k Pánu milému, - a ví-
tali to pachole zde ve slzavém
údole.

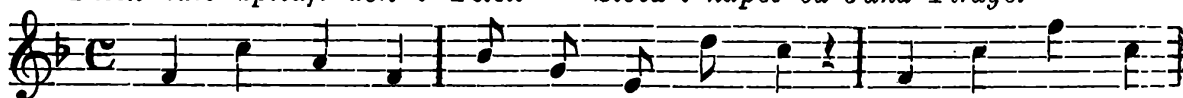
11. A divná hvězda z východu -
již zove krále k pochodu; - ti vzali
ze svých pokladů, šli hledat
krále k západu.

12. Tak od pastýřů, od králů -
svou přijal první pochvalu - Ten,
kterýž s nebe přišel sem, by
králem byl a pastýřem.

13. Nuž, prosme: ať duch po-
koje - k nám zavane, nás ukoje; -
ať zpívá Kristu slávu, vděk
tvor každý po veškerý věk. Amen.

71. Dějepravná III.

Píseň tuto zpívají děti v Telči. — Slova i nápěv od Jana Tiraye.

1. Vel-kou ra-dost zvě-stu-je-me vám Ho-spo-din se

2. Čeho lidé nepopřáli, poskytly jí tvrdé skály: nocleh dává jeskyně; a tu porodila Panna, Duchem svatým požehnaná, dítě v noční hodině.

3. Ježíška hned zulíbala a svou slzou obmývala - jeho tvář a ručičky; pak jej v plénky zahalila, lůžko z sena upravila, - uložila v jesličky.

4. S podivením nebe shlíží, jakže Bůh se k lidem níží a chce žít v chudobě. Andělů sbor k zemi spěje a tu písně svaté pje Bohu v děcka podobě.

5. „Pastýřové, o tom zvězte, - že se v Davidově městě - narodil vám Kristus Pán. - Sláva Bohu na výsosti, - zde pak lidem pravé ctnosti budiž Kristem pokoj dán.“

6. Pastýřové v téže chvíli ku Betlemu s zbožnou pílí Krista hledat spěchali. - Tu jim odhalila Matka - milostnou tvář zrozeňátka; poklekli a plesali.

7. Vítáme Tě na úsvitě blahého dne, svaté Dítě, příšle spasit hříšný lid; rač k nám milostivě vzhlednout, k požehnání ruky zvednout - na věky rač při nás být!

73. Chudoba narozeného Spasitele.

U Šteyra. — Viz Svatoj. kanc. č. 70.

1. Ó má du - še roz - mi - lá, pohleď, v ja - ké krá - se

rů - ži - čka se roz - vi - la a jak čer - ve - ná se.

2. Jeť to růže nejdražší, sličný pacholíček, - jejžto Matka nejblazší klade do jesliček.

3. Řada dávných proroků - jej nám zvěštovala, země jejich výroku s touhou naslouchala.

4. Touha ta se splnila - plodem Panny blahé, - světa tvář se změnila - Tebou, dítě drahé.

5. Rci však, jak ten nízký chlév - sídlem Tvým je, Bože? Seno, sláma, hrstka plev, ach, toť Tvoje lože!

6. Kde máš korunu jsa král, - kde je žezlo Tvoje? Kde Tvá

čeleď? Kam jsi dal - dvořenínův roje?

7. Plénky, aj, jsou šarlat Tvůj, místo trůnu jesle! Tak jsi přišel, Kriste můj, mezi lidi kleslé!

8. Hnízdečko své vlastní má - sebe menší ptáče: - chudší Tys a Matka Tvá, a Tvé oko pláče.

9. Aj, ta Tvoje chudoba, Synáčku můj milý, - a Tvá sluhy podoba, - to mne nepomýlí.

10. V chatrném tom obleku - Bůh můj sám se skrývá, - jehož sláva do věků v svět se rozeznívá. Amen.

74. Radostný ruch při narození Páně.

Dříve : Co to znamená medle nového ?

Slova upravil J. Pavelka dle kanc. Mathonova.

1. Pře-jas-nou zá-ří půl-noc se stkvě-la, ptá-čko-vé
la-hod-ná pí-seň pro-sto-rem zně-la,
mi-le pě-jí, pa-stý-ři ve chlév spě jí,
pa-stý-ři ve chlév spě-jí.

2. Co se to jenom divného stalo, - nebe že náhle zázrakem vzplálo, - že se vše diví, žasne, - [: zavzněly zpěvy hlasné? :]

3. Duchů sbor jásá, snáší se k zemi, novinu hlásá v noční kraj němý: „Bohu buď čest a sláva, - [: pokoj jenž lidem dává!“ :]

4. Spasitel světa zhostil se všeho, - naděje blahá vzkvétá nám

z něho. Plěsejte, lidé, pějte, - [: vroucně jej uvítejte! :]

5. Budiž Ti sláva, nebeský Králi, - zaznívej Tobě chvalozpěv stálý - za lásku, milost Tvoji, [: která vše boly hojí! :]

6. Zrození Tvoje vroucně buď ctěno, - slaveno Tvoje přesvaté jméno, - prameni spásy naší, [: rozmilý Mesiáši! :]

75. Rozjímání Panny Marie u jeslí.

Dříve : Divné Boží narození.

Rozenplut 1601.¹⁾ — Slova upr. J. Pavelka. — Nápěv dle Šteyra 1683.

1. Všech di-vů nej-vět-ší jest div, k nám s ne-bes trů-nu
jak Bo-ží Syn, jenž věč-ně živ, by ze hří-chů nás
se-stou-pil, jsa ne-sko-na-le do-bro-tiv.
vy-kou-pil,

2. Duch svatý Pannu zastínil a Synu tělo učinil, čímž člověčenství uctěno, - ač božství není sníženo, - když spasit nás si umínil.

3. Syn Mariin jest věčný Bůh, - jenž přišel zaplatit náš dluh; ač Maria jej počala, - přec pannou na vždy zůstala; - však nechápe náš toho duch.

¹⁾ Píseň tato vyniká svým filosofickým obsahem. Úvaha Panny Marie je možná — obsahujeť slova Gabriele a vývody z nich plynoucí.

4. Když Panna Krista porodila,
jej v plénky chudé halila; a
zázraku se divila, - a u jeslí když
stanula, tak k němu v duchu
pravila:

5. „Ó Synáčku můj rozmilý,
Tvé ruce světy stvořily, Tys
jejich mocný Stvořitel, Tys
jejich moudrý Ředitel, - Ty Pán
jsi jejich přemilý.

6. Tě rodí Tebou stvořená,
Tě kojí Tebou pěstěná, jež od
Tebe má žití vznik, - Tvůj mírný
dětský ston a vzlyk, - jak od Tebe
je zvolena.

7. Zní andělů Ti v nebi zpěv: -
zde stanem Tvým je cizí chlév,
vůl s oslem Tvoji dvořané,
máš v jeslích lože ustlané jen
ze slámy a sena, plev.

8. Žes svrchovaný světů Král,
hned Gabriel mi zvěstoval - a
v dítěte teď podobě - zde ležíš ve
své chudobě, smrt hrozná čeká
Tě a žal.

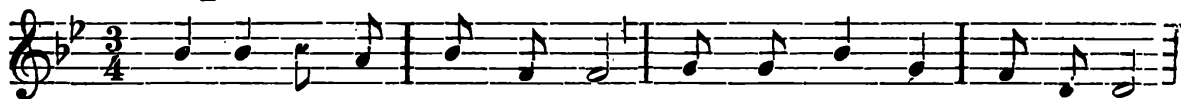
9 Ty zemi květy odíváš, - Ty
srdce blahem zahříváš, z Tvé
vůle plaje záře hvězd, z ní
slunce zaníceno jest: - teď v plén-
ky jen se ukrýváš.

10. Lká v slzách pramen ra-
dosti, jenž chrání vše, tlí
v úzkosti, - Bůh nejvyšší jest ma-
ličký, - Pán nebe vložen v jesličky,
by zdrojem stal se milosti.“

11. Ó Jezu, věčná oběti kéž
milost Tvá nás posvětil, a řídí,
osvětčuje nás svým světlem
pravdy v každý čas, by Bůh
nás přijal za děti!

76. Kolíbání Panny Marie.

Slova Fr. Šušíla 1862. — Hudba Jos. Charvátka 1905.

1. Sva-tá Panna ko - lí - bá, po - kor - ně se o - hý - bá,

na dí - tě se dí - vá, a v něm ce - lá splý - vá.

2. Zář jde na ni z dítěte,
jak když růže zakvete. - Zář ta
slast v ni leje, - bezděky že pěje.

3. A to dítě klidně spí, ana
píseň něžně zní; země sotva
dýchá, - když tu píseň slýchá.

4. Jak med v stříbro klotá,
tak zpěv sladko šepotá; ne
tak zefyr vane v růže roz-
kochané.

5. Svět se písni napájí jak
květ rosou o máji, všechny
tvory žasnou nad tou písni
krásnou.

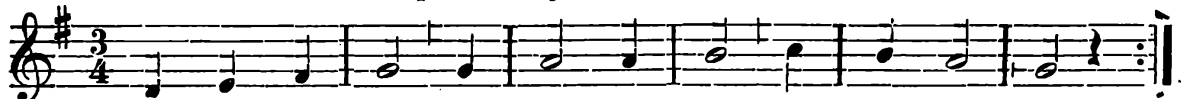
6. S nebes výše s anděly
všichni svatí sletěli, - pokorně tu
stojí, písni tou se kojí.

7. Od té doby na nebi - Krista
sladce velebí, - od Boží to matky
převzali zpěv sladký.

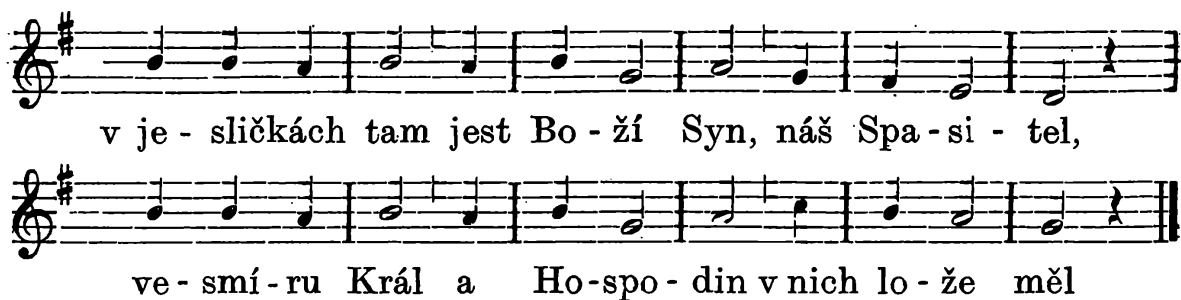
77. Ukolébavka I.

Dříve: Chtíc, aby spal.

Slova J. P. 1908. — Nápěv u Šteyra 1683.

1. Tichoun-ce noc se sklá - ně la a nes - la sen,
k Bet - le - mu šla, v stáj hle - dě - la, div zře - la ten

2. Maria k nim se naklání -
jak růže květ, písničkou chví
mu k uspání - se její ret; - sladounce
zní té písňě hlas - jak včelek
roj, - líbezný jest jak luny jas,
jak svěží zdroj:

3. „Zavřítí rač již očka svá,
ó Pane můj, - nad tebou bdí, hle,
matka Tvá, - jí důvěřuj na -
hradit chce Ti láskou svou, - cos
zanechal, blaženost, čest, slast
nebeskou, - jízš věčně plál.

4. Nad slunce jest Tvé slávy
trůn - tam v nebesích, - k počtě
Tvé hlasy zlatých strun - zní ve
plesích; - andělů tam Ti sloužit
sbor ždá uctivě, na pokyn
Tvůj se jejich zor - pne dychtivě.

5. Brvou jen svou když po -
kyneš, - svět povstává, - kdy -
koli však jen prstem hneš, - zas
skonává; po vůli Tvé bouř
burácí, až chví se zem, - po -
velíš jen, mír navrací - se sladký
všem.

6. Za všechno to jen jesličky -
tě chovají, - vroucně jen rty Tvé
matičky - Tě líbají; snoubenec

můj, stráž bedlivá bdí nad
snem Tvým, - osel a vůl Tě za -
hřívá jen dechem svým.

7. Blaze Ti přec, zde dokud
dlíš, - ač v chudobě, - za krátký
čas; Tě bude kříž - nést na obě; -
srdéčko Tvé žal prohlodá, žal
ukrutný, - údy Tvé, ach, pak
rozbodá kat urputný

8. Všecko to však Ti nevadí, -
žal ani strast, - lásky Tě žár sem
přivádí v tu bolu vlast; pro
lidi smrt chceš podstoupit a
umřítí, mukami chceš je vy -
koupit a spasit.

9. Posilni se snem v loktech
mých, mé robátko, o luzích
sní svých v nebesích, - mé pou -
pátko; - posilni teď se k útrapám
- i bolesti, - ze kterých dlaň Tvá
milá nám ráj vypěstí.“ —

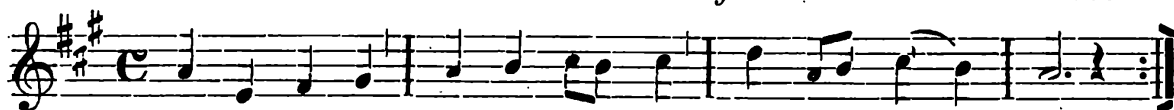
10. Na matku svou zrak upírá
Syn předrahý, očička až mu
zavírá sen přeblahý; o nebi
sní, sní o kráse, zří anděly,
v jejichžto sbor spět ke spáse -
nám povelí.

78. Ukolébavka II.

Dříve: Chtíc, aby spal.

Něžně.

Slova J. Pavelky. — Hudba K. Eichlera 1905.

Dí - tě Bo - ží pře-spa - ni - lé sko - lé bá vá .

2. „Dřimej sladce, Synu Boha,
- Spáso světa, - nechať Tobě ra-
dost mnohá - ve snu zkvétá!
Kéž Tě dlouho strasti minou, -
kruté žaly, - jež Ti, Dítě, jistě
kynou v časů dáli!“

3. Na obloze hvězdy plají
září jasnou, - andělé v chlév při-
létají, - divem žasnou, láskou
plají, úctou hoří a se chvějí,
Dítěti se zbožně koří, sladce
pějí.

4. „Dřimej, Pane svrchovaný,
přelaskavý, jenž jsi sstoupil
v chudé stany, - vzdav se slávy; -
neseš lidstvu nehodnému milost,
spásu, bys dal s Otcem smíře-
nému nebes krásu.“

5. Ve předpekli otců duše -
uvězněné zachvěly se v blahé
tuše dávno sněné; zajásaly,
zaplesaly - u radosti, - Jezulátku
pozdrav slaly, - ježž stáj hostí.

6. Zdráv buď, Králi, zdráv
buď, Pane, Bože věčný!
Přijmi v lásce svrchované - po-
zdrav vděčný, - prosby naše že
jsi slyšel - úpěnlivé, - vysvobodit
že jsi přišel mrtvé, živé.“

7. Zachvěla se země širá -
tichým plesem, - jenž s hor dolů
k nebi zírání, - šumí lesem. - Věho
tvorstva jazykové - zazvučeli,
přeradostné písně nové - k jeslím
zněly.

8. „Dřimej sladce, Stvořiteli, -
Králi tvorů! - Jda snít kletbu,
v níž jsme tkvěli, - pramen sporů,
- rozsévat jda požehnání - po vší
zemi, - veleben buď bez ustání -
tvory všemi!“

9. Pojďme i my, Boží děti,
ku Betlemu, - poklonit se, slávu
pěti Pánu svému! - K jeslím
jeho s úctou vroucí - poklekněme, -
Spásu svoji přezádoucí zbožně
ctěme.

10. „Sestoupil jsi s nebes trůnu
- k spáse naší, - v prostých jeslích
dřímáš lůnu, - Messiáši! Vítej,
vítej, božské Dítě, - budiž zdrávo,
ctitelů sbor velebí Tě, nebes
Slávo!

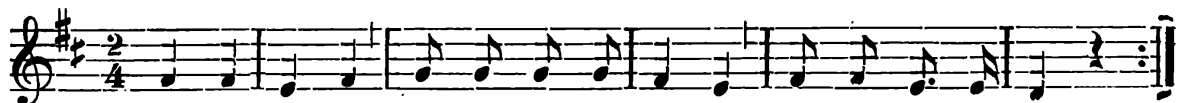
11. Zvedni nás a přiviň k sobě,
Spasiteli, bychom k Tobě
v každé době - věrně spěli, - Tebe
ctili, Tobě dali srdce svoje,
s Tebou v nebi požívali blaha
zdroje!“

79. Ukolébavka III.

Dříve : Krásná Panna přemilého Syna.

Zpívá se tiše a něžně.

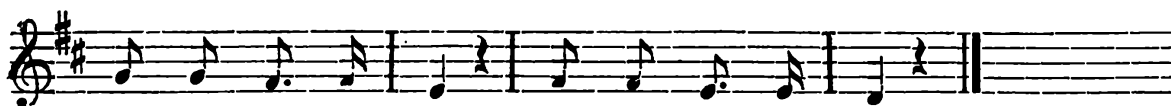
U Šteyra 1683. — Slova upr. J. Pavelka.

1. Krásná Panna pře-mi-lé-ho Sy-na v chlévě zro-di-la,
pí-sní něžnou v jes-le vlo-že-né-ho slad-ce ti - ši - la

„Spi, ny-nej, Je - zu lát - ko, dří-mej, Pa - cho - lát - ko,

Zdro - ji mi - lo - sti, věč - né ra - do - sti !“

2. Přeradostně - s nebe andělové k jeslím chvátají, Ježíškovi klanějí se zbožně, vroucně zpívají: „Spi atd.

3. Zpěváčkové ze všech zahrad, sadů - též se sletěli, - přelíbezně - Stvořiteli svému - píseň zapěli: „Spi atd.

4. Pospíchala s polí, luk a pastvin - k stáji zvířata, - stanula tam, - přála svému Pánu, - žasem dojata: „Spi atd.

5. Zachvěly se stromy v lesích, hájích - kolem Betlemu, šepotaly - píseň šumem listí Kristu malému: „Spi atd.

6. S tvory všemi Spasitele svého i my vítejme, - Pánu svému - s pokorou a láskou vroucně zpívejme: - „Spi, nynej, Jezulátko, - dřímej, Pacholátko, - Zdroji milosti, věčné radosti!“

80. Úkolébavka IV.

(Dormi, fili, dormi.)

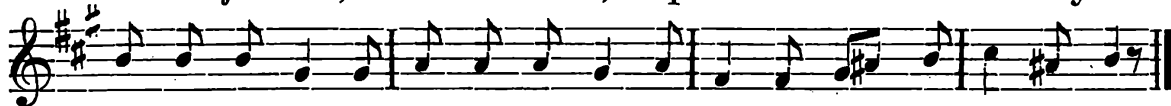
Z Francie (?) před r. 1677. — Přel. Fr. Sušil. — Nápěv dle monastýrského zpěvníku 1677 a „Sirenes symphoniace“ z Kolína 1678.

1. Spi, mé dí - tě! Má - ti To - bě zpí - vá, Jedno - ro - ze - ný ;

dřímej ti - še, dra - hé ro - bě, šep - ce o - tec mi - le - ný !

Ti - síckrát To - bě pě - je - me chvály, ti - síc - , ti - síc - , ti - síc - krát.

2. Lože již máš upraveno, spi v něm krásné robátko, - postlala jsem měkké seno, - usni, drahé děťátko! - Tisíckrát atd.

3. Spi, má chloubu, spi, mé blaho, - Tys má koruna, má část, - dá Ti matka vše, co draho, - sladkého dá medu plást. - Tisíckrát atd.

4. Spi, můj sladký, medný plode, - cukru můj, můj bleskote, - spi, můj synu, čistý rode, - spi, můj celý živote. - Tisíckrát atd.

5. Dám, co libo duši Tvojí, - spi jen, sladký panoši, - spi, mé dítě, matky svojí jediná Ty rozkoši. - Tisíckrát atd.

6. Spi, mé srdce, spi, můj plese, - moje slasti, trůne můj, - duše radostí se třese, - když se ozve hlas mi Tvůj. - Tisíckrát atd.

7. Spi, mé dítě, píseň sladkou - matička Ti zazpívá, - Synu drahý, rač již spáti, - sladce zpěv Ti zaznívá. - Tisíckrát atd.

8. V seno máti vonné růže s fialkou Ti zavije, hyacinty postře lože, - v jesle vsypá lilie. - Tisíckrát atd.

9. Chceš-li hudbu, pošlu v pole - pro pastýře pro chudé, - sladčej nehrá nikdo v kole, - nikdo sladčej nehude. Tisíckrát atd.

81. Zpěv andělů.

(Dle : Gloria in excelsis Deo.)

Šteyr 1683. — Slova č. 81—84. upr. J. Pavelka.

1. Buď slá - va Bo - hu na ne - bi, jež an - dě - lo - vé
ve - le - bí, jenž po - koj li - dem po - ský - tá a
v srd - ce lid - ská za - ví - tá. Kri - ste e - lei - son.

2. I my Tě, Pane, chválíme -
a Tobě dobrořečíme a před
Tebou se koříme, - moc Tvoji
s úctou slavíme. - Kriste eleison.

3. Dík Tobě, Pane, vzdáváme,
ctít Tvoji slávu spěcháme,
jež větší jest než širý svět,
než možno slovem povědět.
Kriste eleison.

4. Tys, Pane, nebe, země král,
- jenž všemu tvoru vzniknout dal,
- a kde nic prve nebylo, - Tvé
slovo všechno stvořilo. - Kriste
eleison.

5. I Synu jednorozený, - ó
Bože Bohem zplozený, - jenž
věčně trval nestvořen, buď od
nás, Jezu Kriste, ctěn! - Kriste
eleison.

6. Tys čistý Boží Beránek,
jenž zkrotil pekla zlost a vztek, -

jenž na sebe vzal světa hřích,
slyš hlasy Tebe prosících. - Kriste
eleison.

7. Jenž po pravici Otce dlíš -
a oslaven se věčně stkvíš, - rač
nad námi se smilovat, díl ve
svojí nám slávě dát! Kriste
eleison.

8. Ty sám smíš býti svatým
zván, - Ty sám jsi všehomíra
Pán, Ty jediný jsi Nejvyšší,
ó Pane, Kriste Ježíši! - Kriste
eleison.

9. Jsa s Duchem svatým věčně
živ, - Ty ozdobou jsi nebes, niv, -
kam toužíme my přijíti - a s Tebou
blahem zářiti. - Kriste eleison.

10. Díl dej nám ve své oslavě,
- ať v žhavé lásky záplavě - Tvou
slávu vděčně pějeme - a s Tebou
věčně žijeme! - Kriste eleison.

82. Sláva Bohu Otci, Synu i Duchu svatému, chvála Panně Marii za Ježíška a čest všem ctitelům jeho.

Dříve : Sláva buď Bohu Otci.

U Šteyru 1683.

1. Buď Bo - hu Ot - ci slá - va, jenž Sy - na své - ho dá - vá, by
o - bě - to - val se - be a o - te - vřel nám ne - be.

2. Buď sláva Bohu Synu,
jenž snímá naši vinu, - jenž v chu-
době se zrodil, - by lidi osvobodil.

3. Buď sláva Bohu Duchu, -
jenž v lásky svaté vzruchu, - jíž
k člověčenstvu hoří. mu tělo
z Panny tvoří.

4. Buď chvála Matce Boží,
čest její ať se množí, - jež Krista
porodila, přec pannou stále
byla.

5. Buď andělům též chvála, -
jichž píseň zvěstovala, - že přišla

světu spása, ať člověčenstvo
jásá.

6. Čest pastýřům buď bdícím
- a k jeslím spěchajícím; již
děťátku se kloní, - jež blaho
v duše roní.

7. Buď chvála králům svatým,
- již s srdcem láskou vzňatým -
v chlév chudý za ním spějí, - a
dary přinášejí.

8. Buď čest všem zbožným
právě, - již žijí Bohu k slávě, -
již Spasitele znají a vroucně
uctívají.

83. Spějme k jeslím I.

Hudba Lud. R. Pazdíрка. — (Vzato z jeho sbírky písní vánočních.)¹⁾

1. Vzhůru, vzhůru, pastý-řo-vé, slyšte krásnou no-vi-nu !
Slyš-te, ja-ké zvě-sti no-vé zně-jí v noční ti-ši-nu !

Slyš-te, blud-né dě-ti E-vy, Z ne-bes rá-je
pře-lí-bez-né du-chů zpě-vy !

v zem-ské kra-je já-sot je-jich za-zní-vá,

s je-jich jasné tvá-ře na zem roz-lí-vá.
ne-be-ská se zá-ře

2. „Sláva Bohu na výsosti!“ -
prozpěvují andělé, „pokoj li-
dem, kteří ctností - slouží Bohu
vesele, - neboť vzešla světu spása,
- kterou zpěv náš jasný hlásá, -
přislíbený, vytoužený, narodil
se Kristus Pán. - Lidu pro spa-
sení, - duši k posvěcení Boží
Syn dnes dán“.

3. „Do Betlema pospíchejte, -
Spasitele najdete! - Srdečně ho
uvítejte, - na kolena padněte!

To vám bude na znamení, - v ne-
smírném že ponížení - v jeslích
leží, máť ho střeží, - v plénky
vetché zavinut. Nebeské Král
říše - sestoupil s své výše - po-
korný a chud.“

4. Slyšeli jsme vaše hlasy, -
svatí Boží andělé, - jdeme hledat
svojí spásy, - pějem písně veselé,
- bychom Krista uvítali, - srdce
své mu v obět dali - sduší svojí;
on ji zhojí, - rozžne světlo pře-

¹⁾ Otištěno s dovolením ze dne 28. března 1907.

jasné, - dovede nás v nebe, - po-
žívat dá sebe - v slávě překrásné.

5. Maria, hle, Panna čistá,
v lásce vroucí, přeněžné na
loktech svých chová Krista,
nejvzácnější zboží své. - Chválu
vzdává Hospodinu, - již že shladí
lidstva vinu, - že se sklání v smi-
lování - nekonečná dobrota, - aby
otevřela duším našim zcela -
bránu života.

6. Pojďme všichni, poklekejme
k jeho chudým jesličkám,
vroucně díky Bohu vzdejme,
že se z lásky snížil k nám!
Pojďte, starci, poďte, děti, - Je-
žíškovi budem pěti - písňe jasné
chvály hlasné! - Pojďte, lidstva
průvody, ku cti svého krále -
pějte neustále, - všechny národy!

7. Andělé, k nám přidruzte se,
- spojte s námi hlasy své, - bychom
ctili v hodném plese - Boží Dítě
velebné! Pějte s námi, ptáčky,
čile, rozvíjte se, květy milé, -
doly, hory, pole, bory, - Krista
s námi uctěte! - Pán onť dobro-
tívý, - stvořil vás i živí, - jím jen
žijete.

8. Zaplaj, slunce, jasným svět-
lem, božské Dítě mile hřej!
Na hvězdami nebi vzkvetlém
měsíci se tichý chvěj! - Hlásejte

moc Stvořitele, ctěte lásku
Spasitele, všemocného Pána
svého, - paprsků svých plápoem,
- neboť blaho seje, - každé srdce
hřeje Kristus kolkolem.

9. Maria, ó svatá panno, -
Matko Páně přecistá, nebeská
ty zlatá bráno, - přimlouvej se u
Krista, - aby přijal naši píseň, -
od nás odvrátil vší tíseň. - Radost
stkvělá, kterous's měla, - když
jsi Krista zrodila, - ta tě, Panno,
nutí, abys v každém hnutí -
za nás prosila.

10. Beránku Ty Boží, vítej, -
v srdce naše mile vstup, - pravda
Tvoje v myslích vzkvítej, - vášní
plevel v duších zhub, - nauč, jak
Tě milovati, - nevinností, ctnost-
mi pláti, Tebe ctíti, velebiti -
svými skutky dobrými, - by nám
obět Tvoje - skytla blaha zdroje
s Tvými svatými.

11. Spasiteli všeho světa, -
Pane, Kriste Ježíši, - nech v nás
k Tobě láska vzkvétá, - vede do
Tvých do říší, jako Tebe
v jeslích ctíme, - v nebesích Tě
uvidíme, v záři věčné, ne-
konečné - na věky jsme spojeni,
- s Tebou zaplesáme, - s Tebou
podíl máme - věčně blažení!

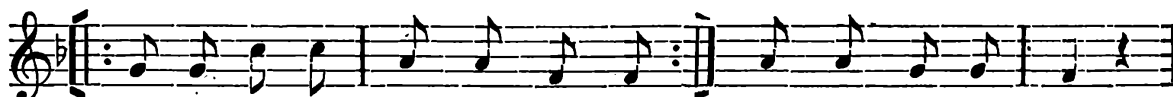
84. Spějme k jeslím II.

(Dříve: Co to znamenati má?)

(Ze sbírky vánočních písní Lud. R. Pázdírka.)¹⁾

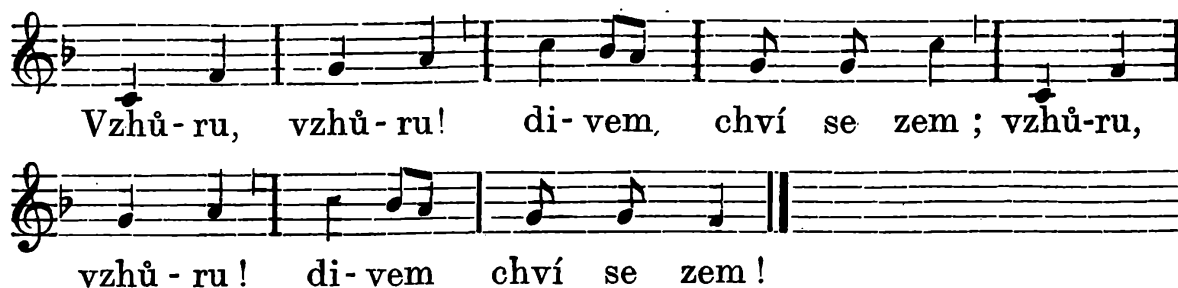

1. Co to, bratří, zna-me-ná? V ne-ví-da-né krá-se
ob-lo-ha jak pla-men-ná v no-ci 'za-stkví-vá se.

S vý-še jas-né zpě-vy zně-jí, žas-nou ú-di-vem.
až se srd-ce na-še chvě-jí,

¹⁾ Otištěno s dovolením ze dne 28. března 1907.

2. Ejhle, svatí andělé - slavně
prozpěvují, - jejich písně veselé -
radost oznamují. Nebe se již
usmířilo, - spasení se přiblížilo,
přišel Boží Syn. [: Vzhůru,
vzhůru! Mizí hříchu stín. :]

3. Sláva Tobě vzdána buď,
Bože svrchovaný, jenžto vklá-
dáš v lidskou hruď - pokoj dávno
ždaný. Radujte se, národové, -
vychází nám slunce nové, - přišel
Spasitel. [Vzhůru, vzhůru!
Andělský zpěv zněl. :]

4. Na cestu se vydejme - rychle,
bratři milí, do Betlema spě-
chejme, nedleme ni chvíli. -
Najdeme tam Dítě Boží, jež
jde vyplet hříchů hloží, - ráj nám
otevřít. [: Vzhůru, vzhůru!
Pospěšme ho ctít. :]

5. Leží v jeslích rozmilé
božské Jezulátko, - pod ochranou
matky své dřímá v plénkách
sladko. - Ostříhá je Josef svatý
pode krovem chudé chaty -
stranou za městem. - [: Vzhůru,
vzhůru! - Tam my poklekнем. :]

6. Ježíškovi zapějme zpěvy
nejkrásnější, - srdce své mu po-
dejme - v obět nejmilejší. Se-
stupte k nám cherubíni, - pějte
s námi serafíni, - všichni tvorové!
- [: Vzhůru, vzhůru! lidští ro-
dové! :]

7. Klekáme k Tvým jesličkám,
- božský Spasiteli, - an jsi z lásky
sstoupil k nám. - Přijmi dík náš
vřelý - za svůj příchod, obět
svoji, - která všechny rány zhojí, -
jež nám v duši tkví. - [: Vzhůru,
vzhůru! Tobě zpěv náš zní. :]

8. Již zde trpět začínáš, -
mocný Boží Synu, v chudých
jeslích lože máš - v pusté stáje
stínu, - vetché plénky jsou Tvým
hávem, ve Tvém oku, v líčku
smavém - již se tají žal. - [: Vzhů-
ru, vzhůru, - by žár lásky vzplál. :]

9. Jeslí nohy zkřížené - ve
kříž těžký vzrostou, - trny v hlavu
vpletené - změni plénku prostou.
Za nás umřeš, božské Dítě,
za lid, který uráží Tě - hříchem
přemnohým. - [: Vzhůru, vzhůru!
Spějme ku jeslím! :]

10. Pro tu lásku nesmírnou, -
jíž Tvé srdce plálo, - pro tu obět
velebnou, - již Tě lidstvo stálo, -
dej, by duše čisty byly, po-
slouchaly Tě a ctily - za Tvou
dobrotu. - [: Vzhůru, vzhůru
spěly k životu. :]

11. Smyj s nás vášně zlé i
hřích - ve své krve toku, - přiviň
s láskou v nebesích - ku svému
nás boku, - bychom s Tebou
blaze žili, - Tebe ctili, velebili, -
Spáso, Ježíši! - [: Vzhůru, vzhůru
Božích do říší! :]

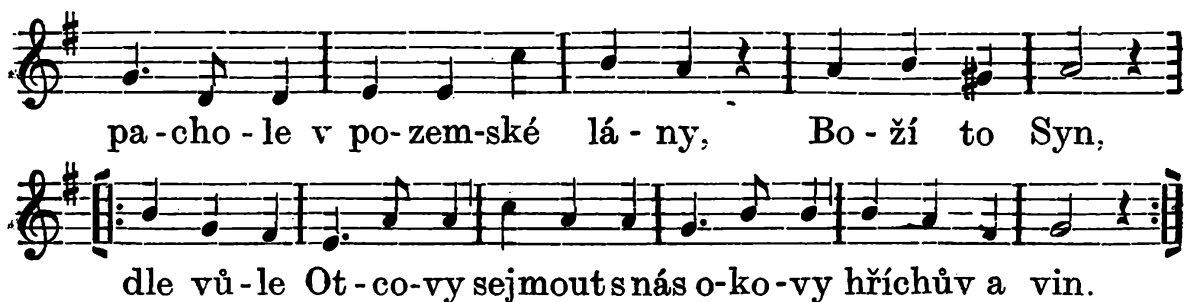
85. Spějme k jeslím III.

Živě.

Z „Anděla Strážného“.

1. V půl-no-ci posvát-né z ne-be-ské brá-ny slétlo k nám

2. Svět o něm nevěděl, - přišel tak tiše, - jenom jej provázela nadhvězdne výše - andělů zpěv; [: a on zde za nebe - zaměnil pro sebe - chudičský chlív. :]

3. Matka jen přesvatá k němu se kloní, blaha i žalosti slz nad ním roní, - když jej tak zří, - [: zavínut v plénčičkách, - uložen v jesličkách, nuzný jak spí. :]

4. „Sláva buď na nebi, na zemi spása!“ - pastýřům užaslým duchů sbor hlásá radostnou zvěst, [: aby šli k Betlemu, k dítěti malému, Kristus to jest. :]

5. S pastýři zbožnými i my, Tvé děti, - k Betlemu, k jesličkám - radostně spěti - i my též chceme; - [: k Tobě, ó Ježíši, - Pane náš nejvyšší, ruce své pnem. :]

6. Tobě se klaníme, Božský náš králi, - písně Ti zpíváme díky a chvály; - vroucí slyš hlas, - [: uděl nám v hojnosti - svaté své milosti, - žehnej vždy nás :]

7. Na srdce každické, prosíme; Pane, - z nebeských zřidel Tvých hojně ať skane - štěstí Tvé dnes, - [: drahé pak otčině, - věrných svých rodině - nejvíc ho snes. :]

86. Spějme k jeslím IV.

Dříve : Novou radost zvěstují vám.

Slova upr. J. Pavelka. — Nápěv u Šteyra.

2. Vzhůru, vzhůru, nemeškej - a předběhnout se nedávej. Křesťane, spěš atd.

3. S pastýři jdi k Betlemu, koř Ježíšku se malému! - Křesťane, spěš, atd.

4. Čemu stěží věří sluch: tam narodil se z Panny Bůh. Křesťane, spěš, atd.

5. Maria jej zrodila - a v jesle chudé vložila. Křesťane, spěš, atd.

6. Andělé mu zpívají, ples všemu světu hlásají. - Křesťane, spěš, atd.

7. Králové tři přijeli - a v chlévě se mu klaněli. Křesťane, spěš, atd.

8. I my s nimi spěchejme a nás jde spasit, světa Pán! - Křestane, spěš, atd.
pokorně se klanějme. - Křestane, spěš, atd.

10. Přijmi naši pokoru, - ó Králi věčných prostorů Křestane, spěš, atd.

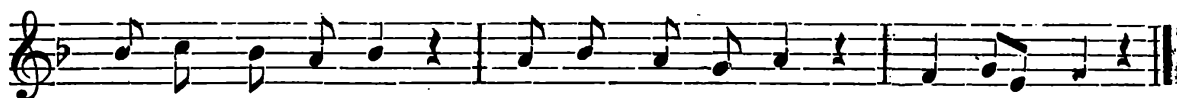
9. Srdečně buď uvítán, jenž

87. Spějme k jeslím V. (Pastýřská).

(Z Třeště.) — Slova upr. J. Pavelka 1907.

1. Vzhůru, pa-stý-ři! Bo-ha u-smí-ří dě-tát-ko.

S ne-be sstou-pi-lo, by nás spa-si-lo dě-tát-ko.

2. By sňal tíži vin, přišel uzříte, - v plénky zavité dě-
Boží Sýn, - dětátko. - Peklo uhasí, tátko.
spásu přináší dětátko.

3. Na svět posláno, v chlév vítejte - dětátko. - Svouť vás mi-
má ustláno - dětátko. - Leží ve lostí z hříchu vyproští dě-
mdlobě, v nouzi, chudobě tátko.
dětátko.

4. Chvilky nedbejte, - v Betlém posílí - dětátko. - Nebes na trůnu
spěchejte k dětátku! Tam je - dá vám korunu - dětátko.

5. Před ním klekejte, zbožně
vítejte - dětátko. - Svouť vás mi-
lostí z hříchu vyproští dě-
tátko.

6. K vám se nachýlí, - v dobrou
posílí - dětátko. - Nebes na trůnu
- dá vám korunu - dětátko.

88. Pastýři u jeslí.

Dříve: Moc Boží předivná.

U Šteyra. — Svatoj. kanc. č. 54. — Slova upr. J. Pavelka.

1. Moc Bo-ží pře-stkvoucí svět vi-dí žas-nou-ci;

dáv-no co slí-be-no, dnes jest již spl-ně-no; Ma-ri-a

pře-mi-lá Je-ží-še zro-di-la.

2. V čas tichý půlnoční - zpěv,
který světem zní, pastýři sly-
šeli, jasnou zár, uzřeli, - která
jim zaplála, spasení hlásala.

3. Jdou s nebe andělé - a pějí
vesele v zázračné jasnosti, -
k díkům a radosti, k plesání
vzbuzují, ani jim zvěstují:

4. „Buď Bohu sláva, čest, -
že smíme hlásat zvěst: - Přináší
Bůh a Pán - v pozemský trudný
lán pokoj, mír žádoucí pro
časy budoucí.

5. Již přišel Spasitel, váš
s Otcem Smířitel, v těle jej
Dítěte v Betlémě najdete ve

plénkách kvíletí, v jesličkách ležeti.“

6. Pastýři plesají - a k jeslím spěchají, - děťátko spanilé - našli a rozmilé, - nebeské krásy svit vzešel svět ozářit.

7. Dar, který přinesli, již

kladou u jeslí, - pokorně klečíce, - děkují velice, - z dávná jenž slibován, - že jim dnes k spáse dán.

8. I my Ti děkujem, své srdce věnujem, - Králi náš vznešený, Ježíši milený, viny žes naše sňal, - naději, život dal.

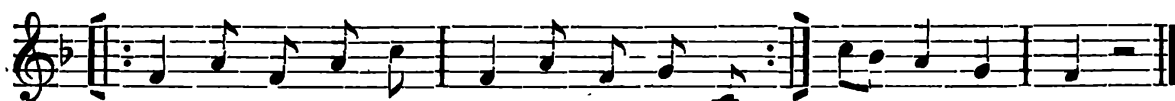
89 Spojme se s pastýři u jeslí.

Kolěda. — (Dříve: Nesem vám noviny, poslouchejte.)

Slova u Bečáka č. 145; přepracoval J. P. — Nápěv ve „Zvucích nebeských“ 177.

1. Ra - dost - né no - vi ny, já sa - vý ples
z bet - lem - ské kra - ji ny za - zní - vá dnes.

O - hlasem rá - je v na - še těž kraje mi - le se snes'.

2. Z Panny se narodil, touha všech let, z hříchů by obrodil nešťastný svět. - [: Ježíšek dítko, - z růžičky kvítka, :] - královská snět.

3. Zavitý v plénčičky, světů všech Pán ve chlévě v jesličky matkou jest dán; - [: dřímá tam sladce - nebeský vládce :] - uko - lébán.

4. Záře, aj, zaplála v půlnoční klid, do světa hlásala: Sám Bůh chce jít - [: od pekla víru do nebes míru :] - zavésti lid.

5. Snegli se andělé v betlemský luh, hlásali vesele v pastýřů sluch : [: „Neprodlévejte, k Betlemu spějte; :] zrodil se Bůh“.

6. Užasnou pastýři, jaká to zvěst, hrud' se jim rozšíří, toužebná jest. - [: Neprodlévají, - ve chvat se dají :] - jemu vzdát čest.

7. Pokleknou u jeslí, u nichž bdí máť, dárky, jež přinesli, spěchají dát, - [: ve prosté stáji - radostí štkají, :] nedbají stád.

8. Také my za nimi, nemeškejme, - s písněmi hlasnými pospí-

chejme, - [: dobrého Pána - z časného rána :] uvítejme.

9. Vítej nám, Ježíši, ó Bože náš! Králi náš nejvyšší, naši hrud' znáš. - [: Z dobroty svojí - lék, jenž ji zhojí, :] pro ni ty máš.

10. Prozpěvů hlaholem uvítán buď! - Lásky k nám plápolem hoří Tvá hrud'. [: Snížil jsi sebe, opustils nebe, :] - bys sňal s nás trud.

11. Slunce tak neplaje hřejivý jas, - jako Ty, Pane náš, miluješ nás; - [: plamenem lásky shla - zuješ vrásky :] - po všečen čas.

12. Děťátko překrásné, přijmi náš vděk za pravdy přejasně, za duše lék, - [: za spásy zdroje, - za dary svoje :] - po všečen věk.

13. Ničeho nemáme nad srdce své, - to Ti dnes dáváme za dary Tvé. [: Přiviň, je k sobě, - v každé, dej, době, :] Tvoji ať jsme.

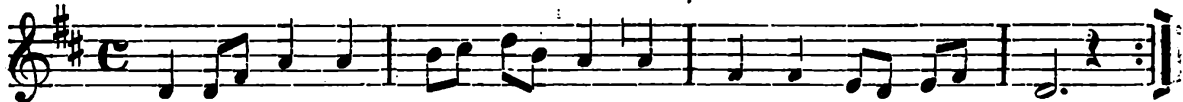
14. V poslední hodině ke mně se schyl, - k Tvoj bych rodině připojen byl, [: dosáhl nebe, - požíval Tebe, :] věčně tam žil.

90. Rozjímání u jeslí.

Dříve : S pastýři pospíchejte.

Zpívá se při druhé sv. mši vánoční.

Text dle Fryčaje upravil J. P. — Nápěv z Vev. Bytyšky.

1. Po-spí-chejme s pa-stý-ři teď všichni k Bet-le - mu,
nechť vzduch písni roz - ví - ří dík Bo-hu dob - ré - mu.

Ple-sej-me, zpí-vej-me, buď slav-ně u - ví - tán, jenž.

při - šel, Kri - stus Pán !

2. Sláva Bohu vzdána buď,
jenž světů všech jest Král; by
vlil pokoj v lidskou hrud', - že
člověkem se stal. Boží Syn,
prostý vin k nám s nebe se-
stoupil, - z vin by nás vykoupil.

3. Ježto z Ducha počala a
v těle nosila, Panna světa vy-
dala, - Máť Boží rozmilá. -
V chudobě, ve mdlobě - se zrodil
na zemi, - Pán tvory nad všemi.

4. V hradě hrdém nesídlí, -
jenž nebe vytvořil, - ve chlěvě
má obydlí: - tak Bůh se pokoril;
v plénčičky, v jesličky se
skromně ukládá, - jenž vesmír
ovládá.

5. Jemuž slouží andělé - a pějí
v nebesích - chvalozpěvy veselé,
- jež slaví ve plesích: - opuštěn
v chlěvě jen - teď leží maličký, -
syn chudé matičky.

6. Proč, ach, tak se snižuješ, -
ó Kriste Ježíši! - Protože nás
miluješ, náš Králi nejvyšší;
pyšnému, marnému chceš dát
vzor skromnosti a v dobrou
stálosti.

7. Zde už začals trpěti - trest
naše za viny, zde už stal ses
obětí, jsa smírce jediný.

Messiáš, jenž dluh náš svou
krví zaplatí, nám milost na-
vrátí.

8. Obět ceny bezměrné - Ty za
nás přinášíš, - smíříš s Otcem
nevěrné - a chystáš nebes říš.
Jeho hněv Tvoje krev, - z ran
tekouc, uhasí, - smír lidem při-
náší.

9. Ke Tvým jeslím poklekám, -
ó Pane láskavý, - o Tvou milost
prosím, lkám, - jež z vin mne
vybaví; - slabého, padlého - mne
v ctnosti posílí, - že mne hřích
neschýlí.

10. Ty jsi nás tak miloval, -
že s nebe sestupuješ, nám ses
zcela věnoval, - nás všechny spasit
chceš. - Za to nic nechceš víc, -
než v srdci našem díl - by Tobě
nechán byl.

11. To ti, Pane, dáváme, -
rač si je od nás vzít, - k jesličkám
je skládáme, - vždy Tebe chceme
ctít, - poslouchat, láskou plát. -
Vždy k Tobě toužíme, dej, ať
Ti sloužíme!

12. Rač se, Pane, zroditi - a
zůstat v srdci mém, račiž
pravdou voditi a svým mne
příkladem, abych spěl, a se

stkvěl - v Tvé slávy záblesku - z něhož počat jest, - plaj vezdy
kdys věčně v nebesku! vděku plam! - Budiž ctěn, ve-

13. Vzdejme Bohu Otcí čest, - leben - Syn Boží vznešený,
jenž Syna dává nám! Duchu, nám k spáse zrozený.

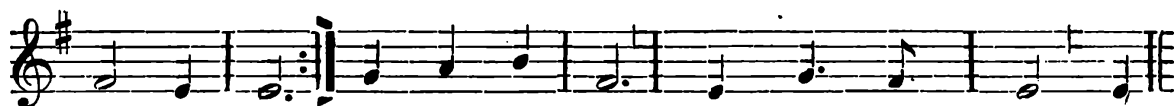
91. U jeslí I.

Dříve : K Ježíškovi, miláčkovi.

Slova u Šteyra 1683; Upravil J. P.

1. Kristus, náš Pán, v pozemský lán s ne-be-ské se-stou-pil
K ně-mu náš duch, svatých pln tuch; za-lé-tá v da-le-ké

vý - ši ny. Ví - tej - me jej, náš zpěv mu zněj Ó,
kon - či - ny.

bu - diž ví - tán; Spa - si - te li, po němž tou-žil

již svět ce - lý, dě-tát - ko !

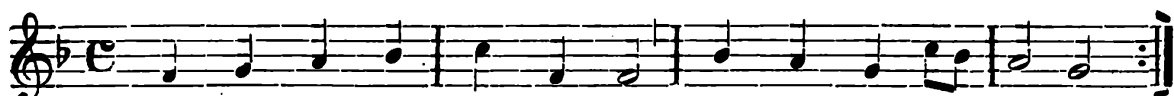
2. V chudičský chlév - něžný dar vroucně a vděčně jej
zní zpěv: - Maria Panna jej uctěme. Vítejme jej atd.
uspává. - Přišel, hle, již, - blaha
jenž říš - duším všem v bolesti

3. Vděčností hrud' vznícena 4. Ježíšku náš, - láskou jenž
bud', - k jesličkám pokorně klek- pláš, přijmi vděk za svoji
něme, - za lásky žár, - za spásy dobrotu, - s kterou k nám jdeš, -
trpěti chceš, - abys nás zachoval
k životu. Vítejme jej atd.

92. U jeslí II.

Dříve : „S pastýři pospíchejte“.

Nápěv pův. u Bečáka č. 144. — Text i nápěv dle úpravy olom. kanc. č. 151.

1. S pa - stý - ři teď o zá - vod spěj - me ku Bet - le - mu,
tam se po - kloň lid - ský rod Kři - stu zro - ze - né - mu ;

lidstva ples za-zní dnes s andělskými sbory přes do-ly a ho-ry.

2. Ejhle, dítě v jesličky
tvrdé položené, - nad ním chléva
chudičký - krov se nuzně klene:
- v plénky jen přioděn, ale
krásný, svěží nebes král tu
leží.

3. Víme, proč se snižuješ,
nejvyšší náš Pane: - chudým
důkaz dáti chceš - lásky svrcho-
vané, vzdorný pych tvorů
svých - učíš v ponížení nésti
břímě denní.

4. Počínaje trpěti bídu zem-
ských tvorů, - již se stáváš obětí
- Adamova vzdoru; vymáháš,

Pane náš, - statek nad vše dražší:
- věčnou spásu naši.

5. Nuže ke Tvým jesličkám -
vroucně poklekáme, bys dal
hojnou milost nám, úpěnlivě
lkáme; - sejmi již naši tíž, -
učiň, ať jsme prosti - hříšné pod-
danosti.

6. Budiž Otci sláva, dík,
sláva buď i Synu, - jenžto, jsa
naš prostředník, - jde smýt naši
vinu; pozdravme, oslavme -
také z duše celé Ducha Tě-
šitele.

93. U jeslí III.

Dříve: Veselé vánoční hody.

Šteyr. — Text upr. J. P.

1. Vá - noč - ní ho - dy ve - se lé, o tom, co se
zazněl zpěv ze - mi po ce lé

skutkem sta-lo, že nám li-dem ne-be da-lo Dě-ťát - ko.

2. Počato z Ducha svatého,
věčný Syn Otce věčného, - Slovo
učiněno tělem, - by nám bylo Spa-
sitelem Děťátko.

3. Maria z Ducha počala,
v Betlemě světu vydala do
plének je zahalila, do jesliček
položila Děťátko.

4. Zvírátko zahřívají chlév,
nad kterým andělů zní zpěv,
jenžto na zem slavně vítá,
z něhož světu spása svítá,
Děťátko.

5. Nádherně květy odívá,
samo se v plénky ukrývá;
slunci, hvězdám světlo dalo,
samo ve tmě zaplakalo - Děťátko.

6. Pastýři jen je vítají, - srdeč-
ně jemu zpívají: - Vítej, vítej,
s nebe Králi, - dávno jsme Tě
vyčkávali, Děťátko.

7. Také my k Tobě spěcháme,
pokorně k jeslím klekáme: -
Vítej, Kriste, nebe slávo! Vítej
u nás a buď zdrávo, - Děťátko.

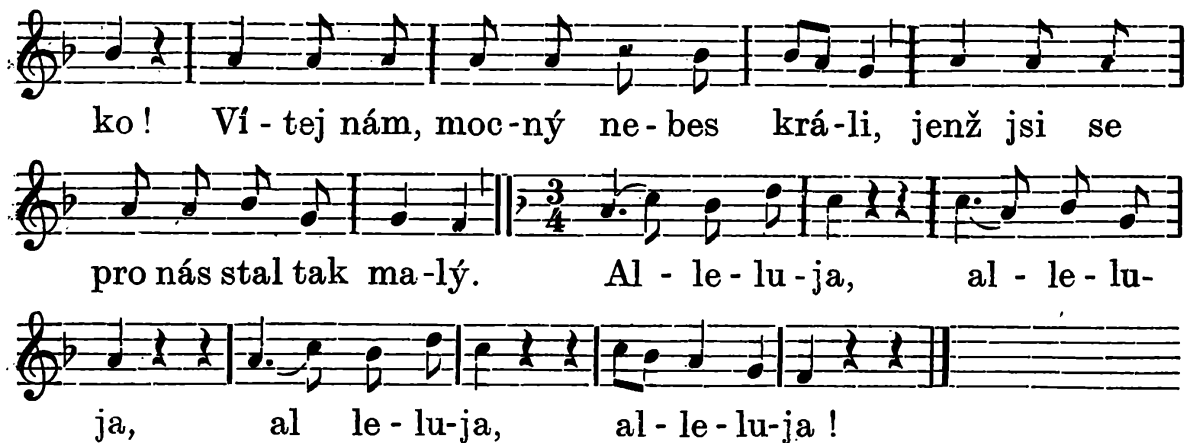
94. U jeslí IV.

Dříve: Chválen buď, Ježíšku milý.

Slova upr. Jos. Navrátil 1907. — Nápěv Jana Kypty st., naduč. v Telči.

1. Je - ží - šku, mi - lé ro - bát - ko, pře - či - sté Panny, děťát -

ko! Ví - tej nám, moc-ný ne-bes krá-li, jenž jsi se
pro nás stal tak ma-lý. Al - le - lu - ja, al - le - lu -
ja, al le - lu - ja, al - le - lu - ja !

2. Jesličky tvrdé Tobě jsou
trůnem i rodnou kolébkou,
Božská Tvá očka přece věští,
světu že neseš mír a štěstí.
[: Alleluja, alleluja. :]

3. S pastýři k Tobě spěcháme,
- k jesličkám v duchu kľekáme,
chudobu, kříž svůj z lásky k Tobě
- nésti chcem rádi v každé době. -
[: Alleluja, alleluja. :]

4. A že jsme chudé dítky jen,
- srdce Ti nesem v dnešní den, -
víme, že nedbáš lesku zlata,
Tobě jen milá duše svatá.
[: Alleluja, alleluja. :]

5. Jaké to štěstí svitlo nám,
že jsi k nám přišel, Bože, sám,
Tobě my věřit, sloužit chceme,

- pro Tebe zemřít slibujeme.
[: Alleluja, alleluja. :]

6. Opatruj víry naší skvost,
onať je pevný zlatý most - po-
jící záhrobní ty břehy, štěstí
kde svítí věčné něhy. - [: Alleluja,
alleluja. :]

7. Zdrávas buď také, Matičko,
- Maria, jasná hvězdičko, - dítká-
mi chceme Tvými býti, - v ochra-
nu svoji rač nás vzítí. - [: Alleluja,
alleluja. :]

8. Ježíše jméno budem' ctít,
s anděli v písních velebit, ve
jménu tom je život, nebe,
Ježíši, tam nám ukaž sebe.
[: Alleluja, alleluja. :]

95. U jeslí V.

Dříve : Chvála budiž.

Slova upr. Jos. Navrátil 1906. — Nápěv J. Kypty st., naduč. v Telči.

1. „Slá-va Bo-hu na vý-so-sti, po-koj li du vše-mu“,
s an-dě-li tak pějme všichni, dítku bet - lemské-mu,
v jes li čkách jež le ží, mi - loun ké a
svě ží ja - ko z rá je květ, ja ko.
z rá - je květ.

2. Pozdravme to dítko drahé,
- jehož očka čistá - prozrazují
Spasitele, - mileného Krista, - jenž
k nám přišel s nebe obětovat
sebe, - [: aby spasil svět! :]

3. Matičku též jeho čistou -
chvalme v písni vřelé, vždyť
nám ve svém dítku dala - srdce

svoje celé, matkou bude naší,
bychom měli snazší - [: cestu
v nebes říš. :]

4. Srdce svoje obětujme - ma-
tičce i Synu, - za lásku jim po-
děkujme, - shladme hříchů vinu, -
bychom jednou v ráji, - andělé
kde hrají, - [: Krista měli blíž! :]

96. Přivítání Ježíše Krista I.

Slova Frant. Sušila 1862. — Nápěv dle Šteyra upravil K. E.

1. Vítej, Kriste, vítej, slunko s nebe, s tužbou vřelou čeka-li jsme

Te-be. Jak zem zprahlá tou-ží po ro-se, srd-ce na-še

roz-tou-žì-lo se. Ví-tej, Kriste, s ne-be, ve-le-bí-me

Te-be, ví-tej, Kriste, s ne be, ve-le-bí-me Te-be.

2. Volali jsou dávno předci
naši, - abys přišel, milý Messiáši,
- uhnětení hříchů porobou, - vo-
lávali celou útrobou: - [: Ó přijď,
Kriste, s nebe - a dej nám sám
sebe. :]

3. Uslyšels je, láske nēko-
nečná, opustil jsi svoje sídla
věčná, přišels jako slunko spa-
nilé, vzkřísils život v lidstva
mohyle. [: Ó již vítej s nebe!
Velebíme Tebe. :]

4. Přibyls chudý, pokořil jsi
pýchu, - počtils nouzi, zlomils
žezlo hřichu, - milost Otce, spásy
záštitu, pojals na zem s nebe
blankytu. - [: Ó kdož z slasti
nebe - nevítal by Tebe? :]

5. Slunko světa, lidských duší
spáso, - kníže slávy, duchů věčná
kráso! Nevyvážný blaha pra-

meni, - lásky Otce věčné zjevení!
[: Zavítals k nám s nebe,
velebíme Tebe. :]

6. Kdož dost může o Tvé
lásce pravít, - pokoru Tvou kdož
dost může slavit? Jsa Pán
světa chtěls být v podruží, -
v palác chlěv měls v cizím po-
pluží. [: Ó Ty láske s nebe, -
kdo dost uctí Tebe? :]

7. A přec, Pane, Tebe urá-
žíme, srdce naše není k Tobě
přímé. Ó rač, Kriste, rač nám
prominout, - dej se zcela k Tobě
přivinout; - [: máme-li jen Tebe,
máme celé nebe. :]

8. Ó kdy, Pane, v hrudi nám
se zrodíš, kdy v nás skutky
lásky svaté zplodíš? Bez Tebe
jsme poušť a suchopar, bez
Tebe jest svět ten domov mar, -

[: ale skrze Tebe změňuje se nepřemožně, - upevni svou vládu
v nebe. :] po světě, - dej žít církvi v stálém

9. Kriste Jezu! dej nám žítí rozkvětě. - [: Po smrti dej nebe
zbožně, - dej nám pravdu strážit a v něm věčně sebe. :]

97. Přivítání Ježíše Krista II.

Dříve : Sličné pacholátko.

Svatoj. kanc. č. 113. — Text přepr. J. Pavelka.

1. Ví-tej, Pacho lát - ko, ví-tej, Bo-ží Sy - nu,
ví-tej, Je-zu lát - ko, v ti-ché no-ci stí - nu,

Krá-li věč-né slá-vy, Mes-si - á - ši pravý, jenž nás při-šel

spa - sit, po-žár pek-la ha sit.

2. Proč se k nám tak níží,
jenžto v nebi vládne, - snáší nouze
tíži, leží v stáji chladné? -
Láska jej tam vedla, - aby lidi
zvedla, kteří v hříchu dleli,
do záhuby spěli.

3. Vítej, lásky Kvítku, - který
k nám jdeš s nebe! - Srdce do pří-
bytku - chceme přijmout Tebe, -

naše potěšení, - duší uzdravení, -
zdroji naší spásy, - slunce věčné
krásky!

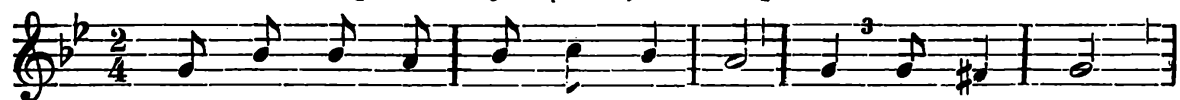
4. Spějme ku Betlemu, - pějme
píseň vroucí - Kristu milostnému
- v lásce nechladnoucí: Vítej,
vítej, Dítko, - sličné nebes Kvít-
ko, zůstaň s námi stále, ať
k Tvé žijem' chvále!

98. Radujme se z narození Páně I.

Dříve : Dítě se nám narodilo.

Vážně.

Nápěv u Šteyra (1683). Text upr. J. P.

1. Dě - tát - ko se na - ro - di lo, ra - duj - me se,

by nás z hříchu vy-kou-pi - lo, ve-sel-me se v tomto ro-ce,

s Matkou Bo-ží za-ple-sej-me srdcem ve-se - lým,
Kristu Pá-nu chválu pěj-me hlasem zvroucnělým.

2. Slovo Otce nebeského, - radujme se, sestoupilo s trůnu svého, veselme se v tomto roce s Matkou Boží atd.

3. Tělo lidské na se vzalo, radujme se, nám byt v nebi uchystalo, - veselme se v tomto roce, s Matkou Boží atd.

4. Leží v jeslích v chudé stáji, - radujme se, andělé tam při-

létají, veselme se v tomto roce, s Matkou Boží atd.

5. Chválí Boha na výsosti, radujme se, povzbuzují ku radosti, veselme se v tomto roce, s Matkou Boží atd.

6. Chvála a čest, Bože, Tobě, - radujme se, - budiž od nás v každé době, veselme se v tomto roce, s Matkou Boží atd.

99. Radujme se z narození Páně II.

Dříve: Den přeslavný jest k nám přišel.

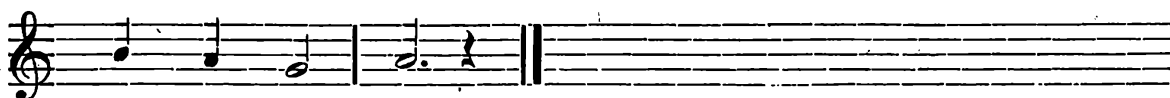
U Šteyra 1683. Text je svatoj. kañcionálu č. 133.

1. Přeslavný den svě-tu sví - tá, v němžto Spasi te - le ví-

tá. Ra - duj - me se, ve sel - me se v tom-to

na - ro ze ní.

2. Proroctví se vyplnilo, - Dítě se nám narodilo. Radujme se atd.

3. Proroky co předvídáno, dnes nám Bohem k spáse dáno, - Radujme se atd.

4. V zemi cizí, nehostinné Maria je k srdci vine. - Radujme se atd.

5. U Betlema v chudé stáji pastýřové radost mají. - Radujme se atd.

6. Králové tři přicházejí, - dary vzácné přinášejí. - Radujme se atd.

7. I my v duchu k jeslím spějme, dík a poctu jemu vzdejme! - Radujme se atd.

8. Vítejme je vroucí písní, sejme s nás vše, co nás tísní. Radujme se atd.

9. Kriste, pro své narození dej nám hříchů odpuštění. Radujme se atd.

10. Kéž nás Tvoje milost chrání, vede, řídí bez ustání. Radujme se, veselme se - v tomto narození!

100. Radost z narozeného Spasitele I.

Dříve: Zvěstujem vám radost.

Rozenplut 1601. — Slova přepr. J. P. — Nápěv ze Šteyra 1683.

1. Pře-ve-li-ká radost za-zní-vá dnes světem, zvučí v každém

2. Dávno prorokové Krista předvídali, - Boha, Spasitele světu zvěštovali. Jejich hlasy slyšel, - jejich prosby splnil, - vykoupit nás přišel.

3. Vizme nemluvnátko, ano v jeslích leží, v plénky zavínuto, - spanilé a svěží. - Andělé se koří, - chválu prozpěvují, láskou k němu hoří.

4. Slunéčko i hvězdy - radostí se stkvějí, narození jeho oslaviti chtějí; - k němu všechny tvory - s láskou upírají - důvěřivé zory.

5. Slavný svátek ctíme - Tvého narození, - neb nám svítá z něho duší vykoupení, - naděje nám vzchází, - jež nás k nebi vede, - v blaho beze hrází.

6. Maria, ó Panno - milostná a čistá, - prosíš za nás vlídně Syna svého Krista, by nás pravou drahou - vedl milostivě - v nebeskou vlast blahou.

7. S vroucí pobožností - Krista uvítejme, - chvalozpěvy jemu - ke cti zazpívejme, - za ním věrně jděme, - ať se s ním i v nebi věčně radujeme!

101. Radost z narozeného Spasitele II.

Slova J. Tiraye. — Nápěv Fr. Slavička, nadučitele v Olešnici (okolo r. 1845).

Vesele.

† 3. května 1881 ve Velké Bytce.

vzpla-nu-la, píseň s rtů andělských sply-nu - la : „Bo-hu,
ví-tej-me, Je-ží-šku slávu, čest zpí-vej-me, k jeslím

Pá-nu na ne-bes vý-so-sti slá-va buď, li-du vše-ho
je-ho spa-stý-ři spěchejme ve-se-le, srd-ce svo-je

na ze-mi o-plý-vej mí-rem hruď!“
po-dej-me láskou mu pro-chvělé!

102. Radujme se a děkujeme 1.

Dříve : Vesel se, nebe.

Slova č. 102—106. přepr. J. P. — Šteyr 1683.

1. Pěj, ne-be, v ple-se! Pán spá-su ne-se, máš pří-či-nu
k ra-do - vá ní, ó kře-šťa - ne, o-ko-vy hříchu snás
stře-se, máš pří-či-nu k dě-ko - vá ní.

2. Svě zvedni téměř - a plesej země! - máš příčinu k radování, -
ó křesťane, - lidské jde spasit
Bůh plémě, - máš příčinu k děkovaní.

3. Jenž světy tvoří, - k nám láskou hoří, - máš příčinu k radování,
ó křesťane, vězení pekelné zboží, máš příčinu k děkovaní.

4. Jenž věčně vládne - a sytí hladné, - máš příčinu k radování,
ó křesťane, - ve stáji zrodil se chladné, - máš příčinu k děkovaní.

5. Jenž stromy šatí, - hor vrchy zlatí, - máš příčinu k radování,
ó křesťane, - v plénky

jej zavíjí Máti, - máš příčinu k děkovaní.

6. Jenž vláhu skýtá, - již luka vzkvítá, - máš příčinu k radování,
ó křesťane, - toho hlad, žízeň zde vítá, - máš příčinu k děkovaní.

7. Ples skýtá duši, - slz proudy suší, - máš příčinu k radování,
ó křesťane, - srdce mu zármutek kruší, - máš příčinu k děkovaní.

8. Skryš dává zvěři - v skal lůně, v keři, - máš příčinu k radování,
ó křesťane, - leží sám v jeskyně šeri, máš příčinu k děkovaní.

9. By spasil tebe, - Bůh sstoupil s nebe, - máš příčinu k radování, ó křesťane, - za tebe v obět dal sebe, máš příčinu k děkování.

10. Cti Spasitele, - vzdej mu dík vřele, - máš příčinu k radování, - ó křesťane, - srdce mu oběť celou, - máš příčinu k děkování.

103. Radujme se a děkujeme II.

Dříve : Nastal přeradostný čas.

Nápěv u Šteyry 1683.

1. Čas nám na-stal ra-dost-ný, všich-ni za-ple-sej-me,

Kristus přišel mi-lost-ný, Pá-nu Bo-hu dík za to vzdejme !

2. Panna čistá počala, - všichni zaplesejme, - spásu světa vydala, - Pánu Bohu dík za to vzdejme.

3. Prozpěvují andělé, - všichni zaplesejme, - Kristu Pánu věsele, - Pánu Bohu dík za to vzdejme!

4. Hříchy naše vyhladí, - všichni zaplesejme, - dluhy naše nahradí, - Pánu Bohu dík za to vzdejme!

5. Vykoupí nám milosti, všichni zaplesejme, - získá věčné radosti, - Pánu Bohu dík za to vzdejme!

6. Duše naše posvěť, - všichni

zaplesejme, - Bůh nás přijme za děti, Pánu Bohu dík za to vzdejme!

7. Otevře nám nebese, - všichni zaplesejme, - v nichžto srdce zaplesá, - Pánu Bohu dík za to vzdejme!

8. V nebe za ním vejde, - všichni zaplesejme, - věčně šťastni budeme, - Pánu Bohu dík za to vzdejme!

9. Dá nám život pověčný, všichni zaplesejme, - zazní mu zpěv srdečný, - Pánu Bohu dík za to vzdejme!

104. Díky vzdejme za přístí Spasitele.

Dříve : Věčnému Tvůrci děkujte.

Nápěv u Šteyry.

1. Dík vzdejme Tvůr-ci věč-né - mu, Spa-si - te - li

dob-ré - mu, jenž se pro nás zro - dil,
by nás o - svo - bo - dil.

2. Jej Panna z Ducha počala, - pannou čistou zůstala, - počala jej divem, moci Boží vlivem.

3. Když Dítě božské zrodila, - do jesliček vložila - Krále nebeského, - Pána andělského.

4. Tři králové tam přijeli, -
když lesk hvězdy uzřeli, - jež
jim k tomu městu ukázala
cestu.

5. Své dary Kristu podali,
pečlivě jež vybrali, lásku vy-
znávají, kterou k němu plají.

6. Nuž i my s nimi plesejme,
- Krista Pána vítejme - s láskou,
uctivostí, vroucí pobožností.

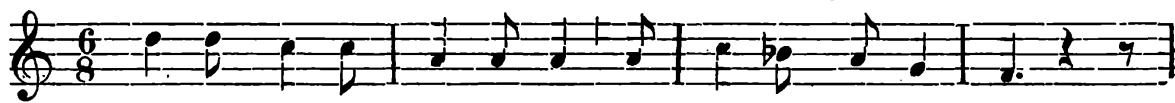
7. Ó. Jezu, Dárce spasení,
přijmi díkyčinění, - kterým Tebe
ctíme, - vděčně velebíme.

105. Díky za příští Spasitele.

Dříve : „Nebe, země obdivuj“, nebo : „Nebesa rosu dala“.

Čile.

Nápěv z rorátů nedělních.

1. Ne-be ro-su vy-da-lo, jež ze-mi svla-ži - la,

milost hojnou se-sla-lo, by du-ši na-ši bla-ži-la, zač

bu - diž Bo - hu dík !

2. Sstoupil s nebe Boží Syn,
k nám z lásky nezměrné; - by
nás sprostil našich vin, - se vtělil
v lůně Panny ctné, - zač budiž
Bohu dík.

3. Nebe krásné opustiv, - kde
slávou věčnou plál, Pán byl
mezi námi živ, - by v slávě své
nám podíl dal, - zač budiž Bohu
dík.

4. Trpěl pro nás žalosti a
kalich hořký pil, - v nebeské by
radosti nám štěstí věčné při-
pravil, zač budiž Bohu dík.

5. V žáru lásky přesvaté
smrt za nás vytrpěl, - aby nás,
dřív proklaté, - své slávy rouchem
přioděl, zač budiž Bohu dík.

6. Kriste, Pane milostný, -
jenž takou láskou pláš, - přijmi
náš zpěv radostný, jímž hlásá
ret Tě vděčný náš: - Buď Tobě,
Jezu, dík!

7. Milosti nám udílej, ať
ctnostně žijeme, - v nebesích
nám mile přej, - ať věčně šťastně
pějeme: - Buď Tobě, Jezu, dík!

106. Účel narození Páně 1.¹⁾

Dříve : Věčný Syn jednorozený.

Rychle.

Michalec 1559. — Nápěv u Pačovského 1664.

1. Syn Bo-ží jed-no - ro - ze-ný, nestvo-ře-ný Bůh a Pán,

¹⁾ Kde jest zavedeno číslo 104, pro přílišnou podobnost nelze zavést č. 106.
a naopak.

2. Jenž neměl vzniku, počátku, - jenž jest věčně věkův živ, vládne všemu stvoření: - pro naše Bůh spasení, - neskonale dobrotiv, si pannu zvolil za matku, v jejíž duši viny nevrhly své stíny.

3. Duch svatý jemu vytvořil - tělo v těle panenském. - Král ten nejvelebnější, - nad slunce jenž jasnější na trůně když sedí svém: tak sebe pro nás pokoril, že dán v jesle chudé, trpět za nás bude.

4. By svobodu nám navrátit, - již jsme hříchem ztratili, - jenž nás strhl v porobu, - zvolil sobě chudobu Pán náš dobrý, přemilý, - a dluhy naše zaplatil; - obětoval sebe, - otevřel nám nebe.

5. Dal „Emanuelem“ se zvat, - neboť s námi přebýval, - mnoho konal zázraků, - a by v bludů soumraku - paprsek nám pravdy vzplál, - dal učení své zvěstovat, které vede ctností - věčné do radosti.

6. Kříž nesl na ramenou svých, - prolil za nás svoji krev, - ukrutnou smrt podstoupil, - odpuštění vykoupil, - upokojiv Boží hněv, - díl zajistil nám v nebesích: - život věčný pravý, - odlesk svojí slávy.

7. Dík Tobě, Pane, vzdáváme - za všechny ty milosti, - jež nám skýtá příchod Tvůj! - Milostí nás posiluj, - bychom došli radosti, - již celým srdcem želáme, - bychom s Tebou žili, - Tebe věčně ctili!

107. Účel narození Páně II.

U Šteyra 1683. — Viz olom. kanc. č. 143.

2. Mnoho zlého pro hříšného - člověka jsi podstoupil, nesls bídy, abys lidi - z hříchu, z pekla vykoupil.

3. Co kdys pro zlost, neposlušnost Adamovu ztraceno, - to Tvou ctností, slitovností nám jest opět vráceno.

4. Adam v pychu nedbal hříchu, - chtěje Bohu roven být: - Ty jsi na se k naší spáse - lidské tělo ráčil vzít.

5. V judském kraji, v nuzné stáji - zrozen jako pachole, snášels bídu, nevděk lidu, mnohé strasti nevole.

6. Naposledy chtěl jsi vředy - světa zhojit krví svou; není ceny, míry není - na Tvou obět velikou.

7. Pročež chvála neskonalá - děj se Tobě s vroucností; kéž. nám, Pane, nepřestane téci zdroj Tvých milostí.

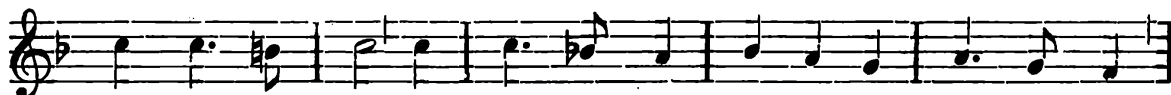
108. Účel narození Páně III.

Dříve: Novou radost zvěstuji vám.

U Šteyra 1683. — Slova č. 108—113. upr. J. Pavelka.

1. Ples za - zní - vá v ti - chou dnes noc: Bůh náš a Pán

v zemský jde lán, by svo - bo - du, spa - se - ní li - dem dal,

pře - mo - ha dá - blo - vu moc.

2. Dnes zrodil se Boží nám Syn, nebeský květ - oblaží svět, - jenž z panenské Matky se narodil, sejme s nás tíži všech vin.

3. Tmu neřestí zapudí den, milosti svit bude se stkvít,

a pravdou svou srdce vše ozáří, - zapudí žalost a sten.

4. Ó Slunéčko nebeských niv, Kriste, Tvá tvář - jasně nám zař, ať dojdeme nebe, kde na věky s Otcem a Duchem jsi živ!

109. Narozením Páně splněna touha člověčenstva po Spasiteli.

Dříve: Kristus, Syn Boží.

Lukáš, † 1528. — Nápěv dle Šteyra.

1. Kristus, Bo-ží Syn, by sprostil nás všech vin, pro nás se

člo - věkem stal, a - by nám milost a spa - se - ní dal.

2. Touhu proroků, - jíž pláli od roků, splnil již Hospodin dnes, - daroval Syna nám v radost i ples.

3. Dar nám krásný dán, - neb přišel Kristus Pán, Spasitel naroden jest, - na věky zmařena ďáblova lest.

4. Čeho mnohý král - i proroků
sbor ždal, - pastýři chudí dnes
zří, v radosti nestihlé Spásu
svou ctí.

5. Pějte andělé - své písne
veselé, - zaplesej veškeren svět:
- spásy nám rozkveté rajský dnes
květ!

110. Díky vzdejme, že Bůh splnil svá zaslíbení.

(Dříve : [: „Andělové :] znamenali“, nebo : „Andělové, ti poslové, jsou zpívali“.)

Nápěv z XV. nebo XVI. stol.

1. An-dě lo - vé, an - dě - lo - vé za zpí va - li,
ra - dost svě - tu zvě - sto - va - li.

6. [: Narodil se :] z Panny
čisté, - spasení nám skýtá jisté.

7. [: Z pokolení :] Davidova -
vzešla světu radost nová.

8. [: Vykoupení :] lidu všemu,
- ďáblovou lstí zmámenému.

9. [: Osvítil nás :] pravdou
svoji, - rány naší duše hojí.

10. [: Za tu milost :] díky
vzdejme, Pánu Bohu chválu

pějme!

11. [: Tobě, Kriste, :] Králi
duší, - nejvyšší čest, sláva sluší!

12. [: Dej, ať vždycky :] k Tobě
lneme, - Tebe vroucně milujeme!

13. [: Spasiteli, :] vůdce pravý,
- uveď nás do své slávy.

14. [: Ať tam pějem :] chvály
vděčně Otcí, Synu, Duchu
věčně!

111. Koř se Bohu, že splnil svá zaslíbení.

Dříve : Jméno Boží veliké : Emmanuel. (Magnum nomen Domini, XIV. stol.).

Liber pros. et cant. — Rozenplut 1601.

Em-manu-el, jmé-no Bo-ží ve-li-ké : „Bůh je s ná-mi“,
du - ší na - šich Spa - si - tel. Koř se Pá-nu, srd - ce lid - ské,
srd - ce lid - ské vše - li - ké, neb se zje - vil s Otcem věčným
smí - ři - tel ! Na - pl - ně - no, co dí Duch a pro - ro - ci. Nechť
za - zní svě - tem ra - dost, ples : Spa - si - tel se zro - dil dnes

z Pan-ny či sté u Be - tle - ma za no - ci.

1. Kristus Je-žíš pře-sva-tý, člověk, spolu pravý Bůh, jde
z Du-cha di-vem po-ča-tý,

spla-tit člo - vě - čen-stva ne - ko - ne - čný dluh.

2. Ten, jenž v nebi kraluje, - krví svou nás z věčné smrti vy-
všemu světu panuje, - na truchli- koupil.
vou přišel zem, - by nebes bránu
otevřel již lidem všem.

3. Kristus, věčný Boží Syn, nejvyšší se zrodil kněz, jenž
skryl své božství v těla stín, nám milost vydobyl, by srdce
ve chlív chudý sestoupil, by naše pro nebe jí ozdobil.

112. Kořme se s pastýři.

Dříve : Synu Panny čisté. (1531.)

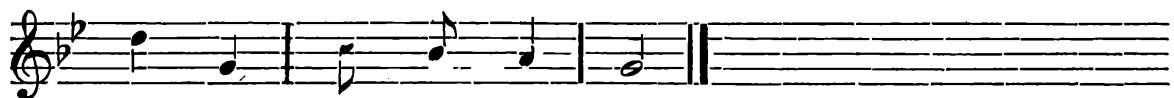
Nápěv u Šteyra 1683.

1. Pa-ne, Je-zu Kri-ste, Sy-nu Pan-ny či - sté,

ra čiž se schý - li ti, mi le k nám při - jí - ti,

Zdro - ji spá - sy ji sté.

2. Sestoupil jsi s nebe, - da-
roval nám sebe; po době roz-
broje prameny pokoje vy-
tryskly nám z Tebe.

3. Uvaž, duše milá, jaká
lásky byla; - aby se ponížil,
bolestmi obtížil, - Boha donutila.

4. V chudobě se zrodil - nouze
jeho podíl; - vložen je chudičský -
ve plénkách v jesličky; by tě
osvobodil.

5. Nebe září plně, - píseň nocí
vane; zvěstují andělé - pastý-
řům vesele blaho nečekané:

6. „Nic se nelekejte, - hlasně
zaplesejte, všichni hned ke
chlívu - za plesu, za zpěvu
rychle pospíchejte!

7. V jesle položeno - na slámu
a seno - dětátko užrte, - Boha
v něm uctíte, - Kristus jest mu
jméno.“

8. Jak to uslyšeli, - chvíle ne-
prodleli, pastýři k Betlemu -
k Pastýři milému s vroucí
láskou spěli.

9. Našli Spasitele v útlém
dětském těle, - jemu se kořili,

ctili jej, slavili, - uvítali vřele.

10. I my s nimi spějme,
Krista uvítejme, - života čistotou,
v dobrém všem ochotou
zbožně uctívejme.

11. Tak jej nalezneme a
v něm spočineme, - na trůně v ne-
besích, blažených ve plesích -
díků mu zapějeme.

113. Narození Páně vybízí nás k obrození duševnímu.

Dříve : Buď od nás pozdraven.

Dle Fryčaje, č. 27.

1. Pozdraven budiž, mi-lý Mes-si-á-ši, jenžto jsi při-šel

spa-sit du-ši na-ši, sestoupiv s láskou na zem trudnou s nebe,

dal jsi nám se be.

2. Vítej nám, Slávo lidu ži-
dovského, vítej nám, Světlo
světa pohanského, - otvíráš bēd-
ným slávy věčné zdroje - vtělení
Tvoje.

3. Potěšil nás den, proroci jejž
ždáli, - o který s touhou pra-
otcové lkali, - Abraham zřel jej,
nadějí jsa zvlněn, nám slib
Tvůj splněn.

4. Z Jakoba vzešlo Slunce
pravdy ryzí, - před jehož září
tma všech bludů mizí, - zbloudilé
ovce Pastýř dobrý hledá, - k ne-
besům zvedá.

5. Chorobným duším zdraví
uděluje, - žádost zlou hasí, lásku,
zaněcuje, neřestí pouta snímá
s nás svou mocí, - vede nás
k Otci.

6. David již silný ďáblovu moc
stírá, vyhnaným bránu k nebi
otevívá, - naděje sladká z něho
lidem vzkvívá, - spasení svítá.

7. V záruku lásky Bůh nám
Syna dává, vychází věčná, ne-
hynoucí sláva, každému, který
dosud v žalu hyne, - útěcha kyne.

8. Otevřel Kristus rajskou nám
již bránu, doufejtež, věrní,
v spasení své v Pánu, - přichází
Smírce změnit naše žaly, - v chva-
lozpěv stálý.

9. S pastýři k jeslím Ježíšovým
spějte, - klanějte se mu, srdce
své mu vzdejte, maličkým pro
nás stal se Nekonečný, - zpěv mu
zněj vděčný!

10. Plesejte v Pánu všichni
zarmoucení, pohané, židé, pro
hřích zavržení, - od věčné by vás
smrti vysvobodil, Kristus se
zrodil.

11. Vzhůru již, vzhůru, ze dří-
moty vstaňte, - přestaňte hřešit,
láskou čistou vzplaňte, Bůh
sám to s nebe na vás vlídně
shlíží, - k vám se dnes blíží.

12. Pokáním hodným srdce oči-
stěte, - dbejte, ať trůn mu hodný
zbudujete, ozdobte mu jej
květy nevinnosti, - perlami ctno-
sti.

13. Ježíši milý, zrcď se v naši
duši, abychom žili, křesťanům

jak sluší, - posilni vůli, bychom
dobro chtěli, - ctností se stkvěli.

celý uzná to a hlásá: - Naše jsi
spása!

14. Rozléhej světem Tvá se
vezdy chvála, - zaněcuj srdce
lásky k Tobě stálá, - nechať svět

15. Sláva, čest budiž Otci ne-
beskému, - sláva, čest buď i Du-
chu přesvatému, - sláva i Tobě,
Ježíši, náš Pane, - věčně ať plane!

114. Svě srdce Ti dám, Ježíši.

Koleda u jeslí. — Dříve: Sem, sem dětátko.

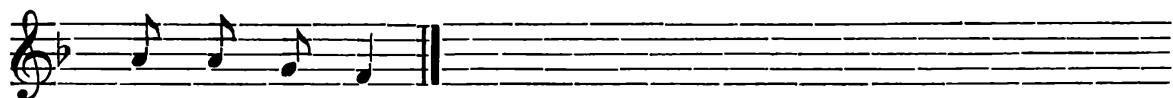
Slova z olom. kanc. č. 153. — Nápěv u Šteyra 1683.

1. V stáj betlemský spěj neb za-vítal k nám Aj, z kmene Jesse
a poklonu vzdej dnes Bo-ží Syn sám. jenž smí-řil ne-be,

vy-pu-čel květ, V stáj betlemský spěj
o-bla-žil svět. a po-klo-nu vzdej, neb zavítal k nám dnes

Bo - ží Syn sám.

2. Viz, jaký to stan - si vy-
volil Pán, by příklad ti dal - a
k pokoře zval! - Jej klade v jesle
chudičká máť a v lůžko seno
musí mu stlát. Viz, jaký to
stan atd.

3. Ó Ježíšku můj, hle, celý
jsem Tvůj, a za lásku
k nám - své srdce Ti dám.
Chci Tobě sloužit a vždy ctně
žít, - bych někdy s Tebou v nebi
směl dlít. Ó Ježíšku můj, atd.

115. Zasvěťme srdce svá Ježíškovi.

Dříve: Radostný, spanilý Ježíšku můj.

Píseň ta složena byla při založení oltáře Ježíška ve farním chrámu Páně v Telči
v XVIII. století. U oltáře zvláštní požehnání bývalo, při němž tato píseň po celý
rok se zpívala.

Text přepracoval Jos. Navrátil 1905. — Nápěv z Telče.

1. S ne-be jsi přišel k nám, Ježíš-ku náš, láskou že všechny nás

o-be-jí-máš. Spá-su jsi při-ne-sl pro ce - lý svět,

nevděk však za lá-sku do - stá-váš zpět.

2. Ačkoliv Tebe jen milovat mám, - na Tebe často tak zapomínám, - nedbám, že rychle tak ubíhá čas, - v duši své uspávám svědomí hlas.

3. Povadnul dávno už mladosti květ, - zklamáním duši mou otrávil svět, přece však kráčívám cestou zas zlou, - nevděkem urážím laskavost Tvou.

4. Tolikrát svitl mi života den - a já vždy sliboval lásku Ti jen, - lásku Ti sliboval, miloval hřích, a Ty jsi netrestal poklesků mých.

5. Hoden že nejsem již lásky Tvé, vím, - přece však s důvěrou na Tebe zřím, - vždyť Ty jsi pastýřem oveček svých, - nejenom dobrých, též pobloudilých.

6. Pozdě ač poznávám marnost všech, přijmi, ó Ježíšku, lítostný vzdech, Tobě chci sloužiti, Tebe chci ctít, - abych Tě v nebi kdys mohl též mít!

7. Zasvěťte srdce své Ježíšku dnes, - všichni, již chcete vjít v nebeský ples, - před oltář klekněte, Ježíš kde sám se trůnu milosti požehná vám.

8. Ježíšek volá vás opuštěné, - vdovy i sirotky zarmoucené: „Přistupte, děti mé, ke mně sem blíž, v radost vám proměním všelikou tíž.“

9. Pečlivý pastýř náš ovečky své - k pramenu milosti laskavě zve. Nuže, buď pozdraven,

pastýři náš, - všechny své ovečky u sebe máš!

10. Za hlasem Tvojím zde chceme vždy jít, vůdcem vždy laskavým račiž nám být, - dítek svých opatruj po všechen čas, - všeho též neštěstí ochraňuj nás!

11. Nikdy ať nezkalí duši nám hřích, uchraň nás myšlenek, žádostí zlých, tělu dej zdraví a pokrmu zdroj, - šťastně ať skončíme života boj!

13. Naší buď útěchou, Ježíšku náš, - vždyť Ty jen milovat dítky své znáš, - požehnej práci a s námi vždy buď, - Tvojím ať příbytkem naše je hruď!

12. Ježíšku maličký, mocný Tys král, - ač jsi jen chudobu na sebe vzal, - nejdražším pokladem budeš vždy nám, uveď nás jedenkrát v nebeský chrám!

14. Duše až opustí tělesnou skrýš, zaveď ji v zářivou, nadhvězdnu říš, kde Ty sám s Matičkou, Pěstounem svým zazáříš duším všem přeblaženým.

15. Uslyš, ó Ježíšku, prosebný hlas, v duši kdy slavíme vánoční čas, - čílko Tvé bělostné, spanilá tvář - v duši ať obnoví nevinu zář!

16. Co Ti dnes slibuju, konati chcem, - dokud nás hostiti bude ta zem, - oko až uhasne, utichne hruď, - mírně nás, Ježíšku, laskavě suď!

Nešpory v neděli mezi oktávou Narození Páně.

Žalmy a antifyny jako o Narození Páně na str. 140.

K a p i t o l a. Bratři, pokud jest dědic maličký, nic se nedělí od služebníka, ačkoliv jest (budoucím) pánem všeho; ale pod poručníky a správci jest, až do času od otce uloženého.

R. Bohu díky.

V. Slovo tělem učiněno jest, alleluja.

R. A přebývalo mezi námi, alleluja.

A n t i f o n a k M a g n i f i c a t. Pacholík Ježíš prospíval věkem a moudrostí u Boha i u lidí.

Magnificat, str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l i t b a. Všemohoucí věčný Bože, řiď činy naše v dobrotivosti své : abychom ve jménu milovaného Syna Tvého zasloužili dobrými skutky se rozhojňovati. Skrze Pána

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská č. 23. nebo 24. na str. 61. nebo 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Závěrek občanského roku.

(Poslední den v roce občanském býval zasvěceným svátkem.

První pobožnost na závěrek roku.

V některých farnostech koná se odpoledne takto :

Žalm 50.

1. Smiluj se nade mnou, Bože, * podle velikého milosrdenství svého,

2. A podle množství **slitování** svých * shlad' **nepravost** mou!

3. Více obmyj mne **od nepravosti** mé : * a od hříchu **mého** očist' mne.

4. Nepravost svou **já** poznávám * a hřích můj proti **mně** jest vždycky.

5. Tobě samému zhřešil jsem a zlé **před Tebou** učinil : * abys spravedliv shledán byl v řečech svých a zvítězil, když posuzován býváš.

6. Nebo hle, v **nepravostech** počat jsem * a v hříších počala mne matka má.

7. Nebo hle, pravdu **zamiloval** jsi * neznámé a skryté věci moudrosti své **oznámil** jsi mi.

8. Pokrop mne yzopem, a **očištěn** budu : * obmyješ mne a nad sním **zbílen** budu.

9. Sluchu mému dáš **radost** a veselí : * a zplesají kosti **ponížené**.

10. Odvrát tvář svou **od hříchů** mých : * a vymaž všechny **nepravosti** mé.

11. Srdce čisté stvoř **ve** mně, Bože : * a ducha přímého obnov v útrokách mých.

12. Nezamítej mne **od** tváři své: * a ducha svatého svého neodnímeš ode mne.

13. Navrať mi radost **spasení** svého: * a duchem statečným utvrď mne.

14. Vyučovati budu **nepravé** cestám Tvým: * a bezbožní obrátí se k Tobě.

15. Vysvobod' mne krví, Bože, Bože **spasení** mého: * a s veselím prozpěvovati bude jazyk můj (o) **spravedlnosti** Tvé.

16. Pane, rty **mé** otevřeš: * a ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

17. Neb kdybys byl chtěl obět, dal bych (ji) byl ovšem * (ale) zápalů nelíbujes sobě.

18. Obět Bohu (příjemná) duch **zkormoucený** : * srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, **nepohrdneš**.

19. Dobrotivě učiň, Hospodine, v dobré vůli **své** Sionu * aby vzdělány byly zdi **jerusalemské**.

20. Tehdáš přijmeš obět **spravedlnosti**, **dary** a zápaly: * tehdáž klásti budou na oltář Tvůj telata.

21. Sláva **Otci** i Synu * i **Duchu** svatému.

22. Jakož byla na počátku, i **nyní** i vždycky * a na věky věkův. Amen.

V. Ne dle hříchů našich učiň nám.

R. Aniž dle nepravostí našich odplat' nám.

V. Nevzpomínej nepravostí našich starých.

R. Rychle ať předejdou nás milosrdenství Tvá nebo chudí učinění jsme příliš.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Bože, jenž hříchem uražen, pokáním smířen býváš, na modlitby svého prosícího lidu milostivě shlédni: a metly hněvu svého, kterých za své hříchy zasluhujeme, odvráť. Skrze Pána našeho Ježíše Krista.

R. Amen.

Kázání dle libosti. Na konec Te Deum s modlitbami na str. 10. atd. Svaté požehnání.

Druhá pobožnost na konci roku na poděkování za obdržená dobrodíní.

Před vystavenou velebnou svátostí říkají se: Litanie ke všem svatým a místo obvyklých po nich modliteb připojí se.

Žalm 89.

(Člověk pomíjí, Bůh trvá. Prosba za ochranu Boží.).

1. Pane, útočiště učiněn jsi nám, * od národu do národu.

2. Prvé než učiněny byly hory a než jest způsobena země a okršlek **zemský** * od věků až na věky jsi Ty Bůh.

3. Neobracuj člověka v **sníženost**,¹⁾ * jenž jsi řekl Obrátte se, **synové lidští**.

4. Nebo tisíc let před očima **Tvéma**: * (jest) jako den veřejší, **kterýž** pominul.

5. A jako jedno bdění v **noci**. * Jako co se za nic nepokládá, (tak) jejich léta budou.

6. Ráno jako bylina ať pomine, ráno ať kvete a **pomine** * u večer ať odpadne, **ztuhne** a uschne.

7. Nebo jsme zhynuli od hněvu **Tvého** * a prchlivostí Tvou **zkormoučení** jsme.

8. Položil jsi nepravosti naše před obličej **svůj**: * věk náš v světlo obličejů svého.

9. Nebo všichni dnové naši **mizejí**: * a od hněvu **Tvého** hyneme.

10. Léta naše jako pavučina počtena **budou**: * dnů let našich při některých, jest **sedmdesáte** let.

11. I jest-li kdo při síle, **osmdesáte let**: * a co nad to víc jich, práce **jest** a bolest.

12. Neb na to přijde **slabost**, * a budeme **káráni**.²⁾

13. Kdož zná mocnost hněvu **Tvého**, * a pro bázeň Tvou (kdo může) hněv Tvůj **vypravit** ?

14. Pravici svou tak známou **učiň**: * a vyučené srdcem v **moudrosti** (učiň z nás).³⁾

15. Obrátiž se, Hospodine, až dokavad (prodlévati **budeš**) ? * a uprositelný buď **služebníkem** svým.

16. Ať naplnění jsme záhy **milosrdenstvím Tvým**: * abychom plesali a veselili se po **všecky** dny naše.

17. (Abychom) radovali se za dny, v nichž jsi nás **ponížil** * za léta, v nichž jsme **viděli** zlé věci.

18. Vzhledniž na **služebníky** své a na díla **svá** * a spravuj **syny** jejich.

19. A budiž světlost Hospodina, Boha našeho, nad námi - a díla rukou našich spravuj **nad námi** * ano dílo rukou **našich** spravuj.⁴⁾

20. Sláva Otci i **Synu**: * i **Duchu** svatému.

21. Jakož byla na počátku, i nyní i **vždycky** * a na věky **věkův**. Amen.

V. Chvalte Hospodina, nebo dobrý jest.

R. Nebo na věky (trvá) **milosrdenství** jeho.

V. Duše naše očekává Hospodina.

R. Poněvadž je spomocník a obránce náš.

V. Budiž **milosrdenství** Tvé nad námi. *

R. Jakož jsme doufali v Tobě.

V. Ne dle hříchů našich **učiň** nám.

R. Ani dle nepravostí našich **odplať** nám.

V. Modleme se za nejvyššího pastýře svého N.

R. Hospodin zachovej ho, - a obživ ho, - a blahoslaveného **učiň** ho na zemi a nevydávej ho do vůle nepřátel jeho.

¹⁾ V úplné zahynutí.

²⁾ Obtížemi velikého věku.

³⁾ Nauč nás znáti krátkost života, abychom oddali srdce své moudrosti.

⁴⁾ Dej prospěch našim pracím.

V. Modleme se za císaře a krále svého N.

R. Hospodine spasena učiň císaře a krále, - a vyslyš nás v den, - v kterýž vzývati budeme Tebe.

V. Modleme se za dobrodince své.

R. Račiž, Hospodine, životem věčným odplatiti všem, - kteří nám dobře činí pro jméno Tvé. Amen.

V. Modleme se za věrné zemřelé.

R. Odpočinutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí.

V. Ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

V. Za bratry své nepřítomné.

R. Spaseny učiň služebníky své, Bože můj, - doufající v Tebe.

V. Pane, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se

Všemohoucí, věčný Bože, Pane života i smrti, jehožto milosrdenství nekonečné jest, a dobrota nevyvažitelná v hluboké pokore přicházíme poslední večer tohoto roku před obličej Tvůj a velebíme Tebe za všeliká dobrodiní, kteráž jsi nám v tomto roce na těle i na duši prokázati ráčil.

Spojující se s díkůčiněním, kteréž Ti církev Tvá na zemi i na nebi vzdává, děkujeme Tobě obzvláště

za všechny milosti, kterýmiž jsi nás od tolikerého zla těla i duše ostříhal ;

za všecku ochranu, kterouž jsi nás z nesčíslných nebezpečností vytrhl ;

za všeliký prospěch, kterýmž jsi pracím našim žehnal ;

za všeliké strasti, kterýmiž jsi nás k našemu spasen zkoušel ;

za všelikou otcovskou kázeň, kterouž jsi nás od hříchu odvracel ;

za všeliká utrpení, kteráž jsi nám jako pokání za hříchy naše ukládal ;

za všeliká spasitelná myšlení a předsevzetí, kteráž jsi v nás vzbuzoval ;

za všeliké účinky svatého slova Tvého, kterýmž jsi nás vyučoval, povzbuzoval, těšil, varoval a sílil ;

za všecka slitování, kterýmiž jsi vzdychání a úpění naše v potřebách našich vyslýchal ;

za nevýslovnou lásku Tvou, kterouž jsi nás ve svátostech na milost přijímal a posvěcoval ;

za vlídnou dobrotivost Tvou, kterouž jsi nás pokrmem, oděvem i vším, čehož k zachování života třeba, obdařoval ;

za všechny důkazy prozřetelnosti Tvé, kterouž jsi nás otcovsky řídil a opatroval.

Nechť se líbí Tobě tato synovská obět díků, kterouž ve jménu Ježíše Krista Tobě se hluboce klanějící nyní přinášíme

Bože, jenž hř chem uražen, pokáním smířen býváš zahanbeni a lítostivi přicházíme na konci roku k Tobě, vyznávající, že nejsme

hodni takových a tolikých dobrodiní nám prokázaných. Zkormouceným a zkroušeným srdcem vinnými se uznáváme, že jsme milostí Tvých nevděčně a zle užívali, často a mnoho hřešice myšlením, řečí i skutkem, i obmeškáním dobrého. Ach, nevcházej, Pane, v soud s námi hříšnými, aniž dle nepravostí našich odplácej nám nýbrž nevýslovné milosrdenství své, Hospodine, laskavě nám prokaž, a nás i ode všech hříchů sprostí, i od zasloužené pokuty vysvobodí.

I příslibujeme Tobě, Otče náš, v tomto novém roce, jestliže nám ho přečkati popřeješ, ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, že každé chvíle moudře užijeme, hříchů víc a více umírati, v novotě života podle Krista choditi, a ovoce všelikých ctností vždy hojnější vydávati budeme.

Dejž nám, abychom vždy více rozuměli tomu, čehož Tvá svatá vůle dle stavu a povolání našeho od nás žádá, a způsob v nás i chtění a dokonání dobrého podle vůle své, abychom dobrodiní Tvých užívali ke cti a chvále Tvé, k prospěchu bližního a k svému spasení. —

Důvěrně odevzdáváme sebe a své příslušníky do mocné ochrany Tvé, ó Bože, jenž jsi jediná naděje naše, naše útěcha, naše útočiště. Rač nás v tomto časném životě tak voditi, abychom věčného přitom neztratili, nýbrž po přestálém boji do království věčného pokoje vejíti zasloužili.

Bože, všech věřících Stvořiteli a Vykupiteli, duším služebníků a služebnic svých odpuštění všech hříchů uděl, aby prominutí, jehož vždycky si přáli, skrze nábožné prosby obdrželi. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

V. Odpočinutí věčné dej jim, Pane.

R. A světlo věčné ať jim svítí.

V. Ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

3krát Otče náš a Zdrávas, Maria.

Pak zapěje kněz : Te Deum laudamus, po němž dá svaté požehnání. — Jakmile se zapěje Te Deum, může se zvoniti všemi zvony, jak to v mnohých biskupstvích i naporučeno jest.

Obřezání Páně. Občanský Nový rok.

Dne 1. ledna, osmého od Narození Páně, končíme vánoce a slavíme Obřezání Páně. Vypravuje evangelista Lukáš : 2, 21 : „A když se naplnilo dní osm, aby obřezáno bylo dítě, nazváno jest jméno jeho Ježíš, kterýmž nazváno bylo od anděla, prvé než se v životě počalo“. Jméno „Ježíš“ znamená : Vykupitel nebo Spasitel. (Slavnost jména „Ježíš“ ustanovila církev svatá na II. neděli po Zjevení Páně.).

Se svátkem Obřezání Páně počíná občanský Nový rok. Má-li státi se šťastným, musíme do něho vkročiti ve jméno „Ježíš“.

Modlitba o Novém roce a Obřezání Páně.

Dnes, ó Bože, počíná opět nový rok ! Kolika spolubližním mým nebylo dopráno štěstí, aby se ho dočkali ! Ale mne jsi, Slitovníče, milostivě zachoval. Ó díky, čest a velebení budtež Tobě za toto dobrodiní vzdány ! Ach, žádám z celého srdce, aby se plnila v tomto novém roce Tvá božská vůle ve všem, aby žádný z drahých vykoupených Tvých, Kriste Ježíši, Tebe v tomto novém roce v ničem

nerozhněval, nýbrž všickni Tebe srdečně milovali a ctili; žádám a dle své možnosti chci také k tomu přispěti, aby Tvá svatá církev po všem světě byla rozšířena, všechny svedené duše k pravé víře zase přivedeny, a všickni hříšníci k pokání obráceni byli. — Dnes, ó Bože, uzavírám pevnou úmluvu s Tebou, a žádám ze vsí duše své, abych celý tento rok den ode dne víc a více v ctnostech prospíval, k milování Tebe se rozněcoval, všechny své povinnosti věrně zachovával a každý den toho nového roku dobrým, Tobě milým skutkem poznamenal. Vyplň, dobrotivý Ježíši, v j e h o ž j m é n ě d o n o v é h o r o k u v s t u p u j i, tuto pokornou žádost mou, aby nově nastalý rok k Tvé větší cti a slávě ode mne ztráven byl. Ach, když se rozpomenu, jak v mnohých těžkých hříších předešlého roku jsem živ byl, jak mnohých dobrých skutků činiti jsem zanedbal, srdečně se za to stydím, a žalostným pláčem svou vinu před Tebou, dobrotivý Ježíši, vyznávám. Pro Tvé dnešní tak bolestné obřezání, pro vylití Tvé drahé krve pokorně Tebe žádám, abys mně ráčil spáchané hříchy odpustiti, všechny pokuty promínouti a polepšení mého života uděliti. Za dar a dobrodiní nového léta daruji a obětuji Tobě srdce tak, jak je při mém křtu Duch svatý očistil a svou božskou milostí ozdobil. Poníženě prosím, abys milost křtu svatého ve mně obnovil a novou vroucnost k věrnému Tobě sloužení ve mně vzbuditi ráčil; aby nižádný den toho roku mne před soudem Tvým nezahanbil. Nechť duše má jen Tobě náleží a ničeho tak vroucně nemiluje jako Tebe a spravedlnost Tvou. Amen.

Nešpory na slavnost Obřezání Páně.

Otče náš. Zdrávas Maria (*potichu; pak nahlas*):

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu *, i Duchu svatému,

Jakož byla na počátku i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen. Alleluja.

Antifona 1. Ó podivuhodné obcování! Stvořitel pokolení lidského, oduševněné tělo přijav, z Panny naroditi se ráčil; a vyšed bez semene jako člověk, uštědřil nám své božství.

Žalm 109., str. 51.

A n t. 2. Když jsi se narodil nevyslovitelně z Panny, tehdy naplnila se Písma: „jako déšť na rouno jsi sstoupil“, abys spaseno učinil pokolení lidské: Tebe chválíme, Bože náš.

Žalm 112, str. 52.

A n t. 3. V keři, který viděl Mojžíš neshořující, poznali jsme neporušené tvé chvályhodné panenství: Boží Rodičko, přimlouvej se za nás.

Žalm 121, str. 54.

A n t. 4. Vzrostl kořen Jesse, vzešla hvězda z Jakuba; Panna porodila Spasitele: Tebe chválíme, Bože náš.

Žalm 126, str. 55.

A n t. 5. Hle, Maria porodila nám Spasitele, jehož Jan vida zvolal, řka: Hle, beránek Boží, hle, kterýž snímá hříchy světa. Alleluja !

Žalm 147, str. 59.

K a p i t o l a. Ukázala se zajisté milost Boha, Spasitele našeho, všechněm lidem, vyučujíc nás, abychom odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě a spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě.

R. Bohu díky.

Hymna : (Jesu Redemptor omnium) Ó Jezu, Vykupiteli atd., *na str. 126.*

V. Známé učinil Hospodin, alleluja.

R. Spasení své, alleluja.

A n t i f o n a k M a g n i f i c a t. Veliké pro (tvé) dědicví tajemství: chrámem Božím stal se život, neznající muže : nebyl poskvrněn, přijav z ní tělo; všichni národové přijdou, řkouce: Sláva Tobě, Pane !

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l i t b a : Bože, kterýž jsi plodným panenstvím blahoslavené Marie lidskému pokolení výhody spásy věčné poskytl : uděl, prosíme, abychom pocítili, že se za nás přimlouvá ona, skrze kterou jsme zasloužili obdržeti původce života, Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije

Vzpomínka na sv. Štěpána.

A n t i f o n a. Štěpán pak, pln jsa milosti a síly, činil veliké divy a zázraky v lidu.

V. Štěpán viděl nebesa otevřená.

R. Viděl a vešel: blahoslavený člověk, jemuž nebesa stála otevřena.

M o d l i t b a : Všemohoucí věčný Bože, kterýž jsi prvotiny mučedníků v krvi blahoslaveného levity Štěpána věnoval: popřej, prosíme; aby pro nás přimluvčím se stal, jenž i za své pronásledovatele prosil Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který žije a kraluje

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská: Alma Redemptoris Mater č. 23. neb 24. na str. 61. a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

116. Rozjímání na Nový rok.

Slova Fr. Sušila 1862. — Nápěv K. Eichlera 1905.

1. Ach! u-ply-nul rok je - den zas v mo-ře věč-no - sti,
v němž jsem byl, Bo-že, ve - den Tvou do-bro - ti - vo - stí.

Jsem hro-bu blí-že jeden krok, an o-pět nastal no-vý rok.

2. Kdo spočte všechny dary,
jichž jsi mně udělil? - A já jsem
ve zlé zmary - je dát se osmělil!
- O Bože, odpusť nevděky, - jest
mně jich líto na věky.

3. Když na své hříchy hledím,
- jichž jsem se dočinil, - tu hořké
slzy cedím, - že tak jsem pro-
vinil. - Ach, kdož ty hříchy spo-
čítá, - jež svědomí mně předmítá!

4. Ach, od roku my k roku
vždy žijem neprávě, - ač jdeme
v každém kroku blíž věčné ke
správě. O Bože, uděl pokání,
ať duch se smrti ubrání!

5. O žehnej roku tomu svou
rukou bohatou, střež osení a
domů - svou láskou přesvatou!
Však nejvíc žehnej útrobě, ať
netrvá již v porobě.

6. Nechť nad námi se duha -
tvé lásky rozvine, - nechť darů
tvojich struha - se hojně vyřine,
- a zavři bránu bolesti, - ať dráhy
k nám si neklestí.

7. Splň v novém tomto roce -
nám blahou naději, - a měj k nám
lásku otce, - jaks míval dřívěji:
a k pouti toho života sviť
jasně nám tvá dobrota.

8. Dej prosbou svého lidu - se,
Bože, uprosit, a blaho svého
klidu - dej vědy roznosit. - Buď
zarmouceným v potěchu, - a na-
vštiv núzné v povzdechu.

9. Aj, oddáváme Tobě se
v službu poznovu! - Měj pro nás
v každé době - svou milost ho-
tovu; - a po časnosti přijmi nás
- tam do příbytků věčných krás!

117. Ve jménu Ježíš vejďeme v Nový rok.

Dříve: Rok Nový již jest k nám přišel.

Slova upravil J. Pavelka. — Pačovský 1664.

1. Rok nový dnes nám nastává, jenž radost novou po-dá-vá, zní

ši - ro - ši-rým světem dnes zpěv ra-dostný a ples.

2. Dnes Ježíš Kristus, Bůh a
Pán, jest po zákonu obřezán,
- dnes pro nás prvně raněn byl, -
krev první vycedil.

3. Dnes nazván pro nás Ježíšem,
- neb nese spásu lidem všem, -
jak anděl Panně zvěstoval a
Bůh jej světu dal.

4. Tím jménem, křesťane, se těš, - v něm útěchu vždy nalezneš, - neb Spasitele znamená, - jenž láska plamenná.

5. Toť jméno všech jmen světější, - všech světů poklad vzácnější, že anděl před ním pokleká, že peklo poleká.

6. To jméno heslo jest a štít, - s ním v boj smí každý směle jít, - v něm proti hříchu, neřesti - lze sílu nalézt.

7. To jméno budiž v našich rtech, - když úzkost nutí z hrudi vzdech, - neb chrání nás a provází - a v nebe předchází.

8. S ním v nový rok též vejďme, s ním nový život začněme, a šťasten bude nový rok, - v něm šťasten každý krok.

9. O Jezu, pro Tvé zrození - buď s námi vždy Tvé přispění,

v rok nový požehnání dej, nám ve všem pomáhej!

10. Dej polím hojnou úrodu, - mír, svornost uděl národu, - dej lásku každé rodině, - dej všem žít nevinně.

11. Chraň hříchů nás a všechněch běd, - nechť hanbou nestíhá nás svět, - chraň zármutku a nemoci - svou, Jezu, pomocí.

12. Vše odpustiž nám proviny, by Bůh nás přijal za syny, - ať jemu věrně sloužíme, - rok šťastně skončíme.

13. A až nás na soud povoláš, - kde slávou, mocí věčně pláš, - rač do nebe nás přijati, - dej věčně plesati!

14. Ať se svatými, s anděly - rok máme věčně veselý - a věčně pějeme Tobě čest, - v němž naše spása jest!

Po vánocích.

Od Obřezání Páně po období velikonoční.

1. Dětství Ježíšovo

zahrnuje v sobě tyto události: 1. že byl osmého dne po svém narození obřezán a Ježíš nazván (Obřezání Páně, 1.-I.); 2. že byl čtyřicátého dne v chrámě obětován (Hromnice, 2.-II.); 3. že mudrci od východu se mu klaněli a zlato, kadidlo a myrrhu darem mu přinesli (Zjevení Páně, 6.-I.); 4. že ušel úkladům Herodesovým útekem do Egypta (Mládítek, 28.-XII. a Útěk do Egypta, 17.-II.), a po smrti jeho že byl přinesen do Nazareta (Svatá Rodina o třetí neděli po Zjevení Páně).

Dětství Ježíšovu v brněnské diecesi zasvěcena je kaple v nemocnici v Telči.

O bratrstvu dětství Ježíšova viz při církvi sv.

Litanie o dětství Ježíšovu viz na str. 147.

Viz také pobožnost o narození, dětství a mládí Ježíšově na str. 141.

118. O dětství Ježíšově.

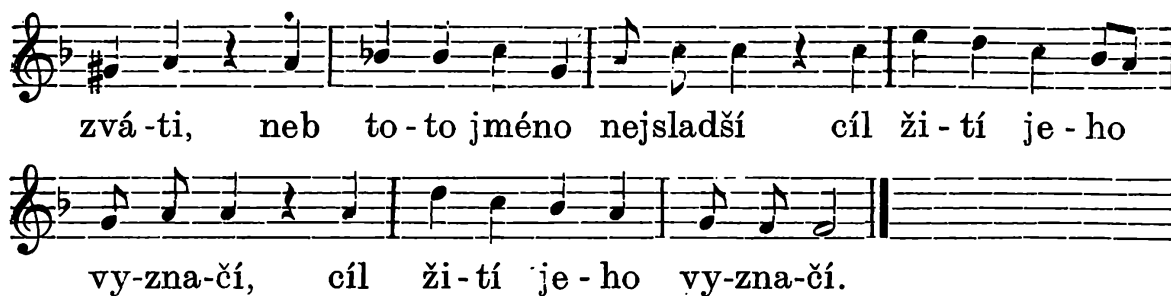
Slova J. Pavelky 1907. — Hudba Jos. Charvátka 1907.

1. Když na-ro-dil se svě-tů Pán, nás u-če po-slou-

cha-ti, dne os-mé-ho byl ob-ře-zán, dal Je-ží-šem se

2. Když minulo dní čtyřicet, -
v chrám Maria jej nese, jej,
který přišel spasit svět, tam
obětuje v plese, - a dárkem chu-
dých zasvětil, - [: jenž věčnou má
být obětí. :]

3. Zář hvězdy vede z východu
- tři krále ku Betlemu, by
jménem všechněch národů - čest
vzdali Králi svému, - ctí zlatem,
myrrhou, kadidlem, - [: jenž
v jeslích leží tich a něm. :]

4. By Herodových úkladů
s ním mohli poujít, s ním
matce, otci v úpadu - jest v Egypt
spět se skrýti, - a v nehostinné
cizině [: jest prodlít svaté ro-
dině. :]

5. Že skonala krutý Herodes, -
jim posel Boží věstí ; - jich srdce
jímá strach i ples, - až rodnou
stráň zří kvěsti, kde nebeské
Květ milosti - [: se rozvil duším
k radosti. :]

6. Tak s otcem, matkou po-
spolu - dlí Ježíš v Nazaretu,
ctí v lásky své je plápolu, - skryt
roste k spáse světu, - jej oni
něžně chovají, - [: dík za něj
Bohu vzdávají. :]

7. Ó Synu Boží vtělený,
Tvé dětství ctností plálo, - vzor
ctností všechněch vznešený - nám
na vždy zanechalo, - kéž za ním
věrně kráčíme, - [: až v nebesích
Tě uzmíme ! :]

2. Zjevení Páně, čili slavnost svatých Tří králů.

6. ledna s vigilií a oktávou.

*Otče všemohoucí, věčný Bože : Když
Jednorozený Tvůj v podstatě naší smrtel-
nosti se zjevil, novým nás světlem své ne-
smrtelnosti napravil. (Z praeface).*

P o u č e n í.

Dne 6. ledna slavíme Zjevení Páně, čímž býváme upamatováni na trojí zjevení, kterým totiž Ježíš Kristus zjevil se býti Bohem. První, kdy pohanští mudrcové od východu se mu jako Bohu klaněli, dávajíce mu zlato, kadidlo, myrrhu, což znamená : Ty jsi Král, Bůh a člověk ; druhé, když při křtu jeho v Jordáně Bůh Otec vydal hlas : „Tentot jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil“ ; a třetí, když v Káně Galilejské učinil první zázrak, proměniv vodu ve víno, čímž osvědčil též své božství.

Slavnost sluje též svátkem svatých Tří králů. Dle prastarého ústního podání mudrcové od východu byli tři králové a sluli : Kašpar, Melichar a Baltasar. Byli pak pokřtěni od apoštola Tomáše a stali se missionáři. Jejich tělesné pozůstatky dostaly se do Milána a odtud je roku 1164 císař Bedřich Rudovous dal převézt do Kolína nad Rýnem, kde dosud v dómě odpočívají.

Ve svatvečer svatých Tří Králů světí se v o d a na památku křtu Ježíše Krista v řece Jordáně a proměnění vody ve víno v Káně Galilejské. Obřady počínají třemi žalmy a litanií ke všem svatým, a obsahují (jako mše sv.) epištolu, evangelium, prae faci, Svatý, Otče náš, Credo. S vodou smíchá se sůl. Na konec dá se Asperges, zpívá rodokmen Ježíše Krista dle Lukáše a zanotí Te Deum. Při jednotlivých

modlitbách je časté žehnání a zařikání. Vodou kropí se lidé, byty, pole a jakékoliv potřebné předměty, aby zlé (ďábel) od nich odstoupilo, a aby chránění byli proti hříchům, nemocem, živelním pohromám atd.

Obřady ty jsou odchýlné od způsobu v církvi latinské užívaného a pocházejí z církve řecko-katolické. Svatý Otec je pro Moravu schválil, protože bezpochyby původ mají od našich věrověstů sv. Cyrilla a Methoděje.

Potom svěť se také zlato, kadidlo a myrrha, dary tří králů, přinesené dítěti Ježíši. Kadidlem vykuřujeme příbytky, prosíce, aby Bůh je naplniti ráčil požehnáním a milostmi, jak je naplňuje kadidlo vůní.

Také se svěť kříž a. Jí píšeme na dveře K. † M. † B. † a rok (na příklad 1912) prosíce, aby Bůh pro zásluhy Ukřižovaného a na přímlovu sv. tří králů ráčil příbytek chrániti všeho zlého.

Zjevení Páně zasvěcen jest v diecesi brněnské farní kostel v Panských Dubenkách.

Modlitba.

Ó Ježíši, Králi všech králů, před nímž knížata snímají své koruny, klaním se Ti s mudrci od východu a uznávám Tě za věčného Krále nebes i země, za věčného, pravého Boha, zplozeného od věčnosti v lůně Otcově, a za pravého člověka, z Marie Panny narozeného, abys nás vykoupil. Spojuji svou obět s dary tří mudrců a věnuji Ti místo zlata srdce své, abych Tě vždycky miloval; místo kadidla modlitbu svou, abych Tě vždycky ctil a velebil; místo myrrhy umrtvování sebe sama, abych Tě následoval na cestě kříže a tím jistěji stal se účastným Tvých zásluh. Přijmi obět tu, přemilý Ježíši, a propůjč mi milost, abych Ti vždy věrně sloužil a Tobě se líbil myšlením, řečí i skutky. Jenž žiješ atd. Amen.

119. O sola magnarum urbium.

Význam darů přinesených od mudrců.

Hymna církevní od Prudentia (žil od 348 přes 405.). — Přel. Fr. Sušil (Jak. Pavelka). — Hudba J. Bádala.

1. Ó Be-tle-me, všech vel-kých měst ti vět-ším bý-ti

dá - no jest, neb v to-bě svě - ta Spa-si - tel, se

vtě - liv, zro di - ti se chtěl.

2. Aj, hvězda hlásá spanilá,
jež leskem slunce předčila, že
Bůh se tělem přiodil - a k spáse
naší narodil.

3. Když mudrci jej spatřili,
své dary před ním odkryli a
kadidlo mu k podnoží - v dar
s myrrhou, zlatem položí.

4. Že král jest, zlato zvěstuje,
Bůh, kadidlo nám zjevuje, a
myrrha, v prachu podobě že
odpočine ve hrobě.

5. Buď Tobě, Jezu, čest i ples,
jenž pohanům se zjevíš dnes;
s ním Otcí, Duchu společně
děj oslava se pověčně. Amen.

120. Jak hvězda vede mudrce od východu.

Dříve : Tři králi znamenali hvězdu.

Rozenplut 1601. — Slova Fr. Sušila 1862. — Nápěv ze Šteyra 1687.

1. Vy - šla hvě - zda z vý - cho - du, krá - lo vé ji
2. „Tma - vá noc již pře - stá - vá, slun - ko vzchá - zí
zna me - na - li; na ne - bes ji ob vo - du
na o - blo - hu, již den no - vý na - stá - vá,
dáv - no by - li vy - hlé - da - li. Vy - šla v divné krá - se;
vzdej - me dí - ky své - mu Bo - hu. Zro - dil se Král slá - vy,
krá - lům sva - tá ra - dost roz - bles ká se.
o Svět - le nám svět - lo dá - vá zprá vy.“

3. Duši plesem rozňatou - v dalekou se strojí cestu, - se svou druží bohatou - k svatému se berou městu. - Jak je hvězda vede, - přes hory a doly zástup jede.

4. S nadějí tou přeblahou. - pořád jedou dál a dále, - a vždy s větší odvahou - vyhlédají sídlo krále. - Slastí se jim vše zdá, nebo nebeská je vede hvězda.

5. Ale hvězda přesvatá - náhle tone v temném mraku, po jakém teď kní - žata - zpravovat se budou znaku? - Přec dál a dál jedou, místo hvězd je Písma svatá vedou.

6. V jeskyni je chudý chlév - při městečku Betlehemu, - kolem rozléhá se

zpěv rovný zpěvu andělskému. Nad jeskyní chudou pastýřové králi nebes hudou.

7. Králové jak v omladu - poklekaají na kolena, - ze svých drahých pokladů - vynášejí hojná věna. - Co jen východ skýtá, - vším jich srdce krále nebes vítá.

8. Ó kdo slast tu vypoví, - již jich srdce přetévalo, v obličej když Kristovi - oko jejich pohlédalo! - Neb když ctili Pána, - otevřela se jim nebes brána.

9. Kriste Vykupiteli, - Světlo věčné všeho míra! - Ó necht Tvá moc povolí, by v nás vzešla jasnost čirá. Ó rač se v nás zrodit, po smrti nás věčnou slávou odít.

121. Koleda tříkrálová.

Slova J. P. 1905. — Nápěv upravil K. E. částečně dle Svatoj. kanc. č. 126.

1. Čím o - blo ha tak za - plá la? To hvě - zda vze - šla
no - vá, jež pří - chod Krá - le hlá - sa - la dle slo - va pro - ro - ko - va.
„Již při - slí - be - né hvě - zdy jas nám hlá - sá pře - ra - dost - nou zvěst,
již mi - lo - sti - vý sví - tá čas, již Spa - si - tel náš s ná - mi jest!“

2. Zář mudrcové spatřili - tam dálném na východě. - Hned na cestu se strojili, - jdou slavném ve průvodě. - „Ó hvězdo Boží, zdráva buď, jež příchod spásy zvěstuješ ! - Ty radost sáláš v naši hruď, - nás k Spasiteli dovedeš !“ Ó milý Spasiteli, atd.

3. Jest cesta zlá a daleká, - jež vede krále k cíli, - než obtíž ta jich neleká, - a bez oddechu pílí. - „Nám nad vše dražší kyne cíl - i přebohatá odměna: Syn Boží s nebe sestoupil, ta Spása lidem slíbená !“ - Ó milý Spasiteli, atd.

4. Zří Jerusalem před sebou, hrad bílý, mramorový, - dvůr králův s jeho velebou ; tam vejdu k Herodovi : - „Ó králi, rač nám povědět, - kde slíbený se zrodil Král, - jež tisíce let čekal svět, - jenž hvězdu svou nám ukázal !“ Ó milý Spasiteli, atd.

5. Král lekl se i jeho lid - a v písmech mudréc bádá, - i radí králům v Betlem jít, - co v srdci zrá mu zrada. - „Ó do Btlema pospěšme ! - Tam Spasitele najdeme, - tam srdce svoje potěšme, - tam Boha — Krále uctěme !“ - Ó milý Spasiteli, atd.

6. Slib krále rádi slyšeli, že přijde uctít Spásu. - Když z hradu jeho vyjeli, - zří hvězdu v novém jasu. - „Aj, Btleme ty v Judeji ! - Ty lidu skytneš vévodu, - jenž cílem jest všech nadějí - a silou všechněch národů !“ Ó milý Spasiteli, atd.

7. Jest za Betlemem chudá stáj, - tam hvězda tiše stojí, - tam v jeslích leží tajů Taj, - jenž všechny boly zhojí. - „Ó budiž od nás pozdraven - náš vy-toužený duší Král ! Ó Bože, chválen buď a ctěn, - žes Syna svého světu dal !“ Ó milý Spasiteli, atd.

8. Král Kašpar vešel v tichý chlív - a hluboce se kořil, - svůj poklad skvělý otevřev - tak vroucně zahovořil : - „Ó Králi králů, v první daň - z mé ruky zlato rač vzít, - Tvát stvořila je mocná dlaň, - nám v nebi dáš se slávou skvít !“ - Ó milý Spasiteli, atd.

9. A vedle klekl Melichar, - své v úctě sklání témě, - dal kadidla mu vzácný dar, - plod nejdražší své země. „Vím, Dítě, že jsi pravý Bůh, - to darem svým Ti vyznávám. - Svou krví shladíš lidstva dluh - a blaho věčné získáš nám !“ Ó milý Spasiteli, atd.

10. Král Baltazar též přistoupil, jenž myrrhu v obět dává, - již vtěle-ného Boha ctil, an člověkem se stává. - „Ó přijmi tento myrrhy plod, - jenž chrání tělo hniloby, - neb vyrve všechen lidský rod smrt Tvoje z hříchu po-roby.“ Ó milý Spasiteli, atd.

11. Ó slasti čistá, veliká, - jež hruď jim plní svatou a blahým ohněm pro-niká ! - Dít loučice se s chatou : - „Ó Máti Boží přesvatá, - ó Strážce nebes pokladu, - vám v péči štědrost bohatá - své lásky dala zahradu !“ Ó milý Spasiteli, atd.

12. Když odcházejí pospolu - zpět do svých milých vlastí, - jich srdce hoří v plápolu - těch nadpozemských slastí. - „Ó Bože, budiž Tobě dík, - žes otevřel zdroj milostí, - sám ubohým jsa pro-středník - i brána věčných radostí !“ Ó milý Spasiteli, atd.

13. K nim mysl naše zalétá - a sle-duje jich dráhu, - víť : ono Dítě roz-kvétá - i naší duši k blahu. - „Ó Květe s nebe líbezný, - nám žehnej, zlého chraň a haj ! - Ó Králi králů vítězný, - nás uveď ve svůj svatý ráj !“ - Ó milý Spasiteli, atd.

122. Píseň sv. tří králů.

Zvolna.

Slova Vl. Štastného. — Hudba Fr. Musila.

1. Z da - le - ké - ho vý - cho - du u královském prů - vc - du
Tobě, Krá - li, ne - sem chvá - ly: Zdráv buď, spá - so ná - rodů,
zdráv buď, spá - so ná - ro - dů !

2. Hvězda s nebes výšiny volá nás v ty končiny, - k Pánu blahou vede drahou, [: zdráv buď, Králi jediný ! :]
3. Skončena jest poroba, plesem jásá útroba ; - sviť nám dále, ukaž Krále, - [: svatá hvězdo z Jakoba. :]

Nešpory o slavnosti Zjevení Páně čili sv. Tří králů, též o neděli I. po zjevení Páně.

Otče náš. Zdrávas Maria (tiše).
V. Bože, ku pomoci mé vzezři.
R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.
Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

Antifony k žalmům.

1. Před denicí zplozený a před věky Pán a Spasitel náš dnes světu se zjevil.

Žalm 109. na str. 51.

2. Přišlo světlo tvé, Jerusaleme, a sláva Hospodinova nad tebou vzešla i choditi budou pohané v světle tvém, alleluja.

Žalm 110. na str. 51.

3. Otevřevše poklady své obětovali mudrci Pánu zlato, kadidlo a myrrhu, alleluja.

Žalm 111. na str. 51.

4. Moře a řeky, dobrořečte Pánu chválu vzdejte, studnice, Pánu, alleluja.

Žalm 112. na str. 52.

5 Hvězda tato jako plamen se třpytí, a Krále králů, Boha označuje mudrcové ji viděli a velikému Králi dary obětovali.

Žalm 113. na str. 52.

Kapitola:
(O Třech králich):

Vstaň, osvěť se, Jerusaleme,
nebo přišlo světlo tvé a sláva
Hospodinova nad tebou vzešla.
R. Bohu díky.

(O neděli I. po Zjevení Páně)

Bratři, prosím vás skrze milo-
srdenství Boží, abyste vydávali
těla svá v obět živou, svatou,
Bohu libou, rozumnou službu
svou. R. Bohu díky.

Hymna:

123. Crudelis Herodes.

O trojím Zjevení Páně, které se dnes slaví:

*Hymna církevní od Sedulia z V. stol. — Přel. J. Pavelka (Fr. Sušil). — Hudba
Jana Bádala.*

1. Proč He ro-de, proč u - krutný, se chvíš, že při - chá-
zí Král ctný? Ten ne-o de - jme pozemských, jenž bla-ží
v ří - ších ne be-ských. A - men.

2. Šli mudrcové za hvězdou,
jež předchází je září svou, - dle
světla Světlo hledali, že Bůh
jest, dary vyznali.

3. Aj, Beránek se ochotný
v proud ponořuje čistotný - a
prost jsa všechněch hříchů vin
- s nás snímá provin našich stín.

4. Div nový moci jeví se
je voda v štoudvích, zardí se,
neb rozkaz Páně uctila - a ve
víno se změnila.

5. Buď Ježíšovi čest i ples,
- jenž pohanům se zjevil dnes; -
s ním Otci, Duchu společně - děj
oslava se pověčně. Amen.

V. Králové Tharsis a ostrovové dary obětovati budou.

R. Králové arabští a sabejští dary přinesou.

(O sv. Třech králich)

Antifona k Magnificat Třemi
zázraky ozdobený den svatý sla-
víme : dnes vedla hvězda mudrce
k jeslím: dnes víno z vody uči-
něno jest na svatbě: dnes v Jor-
dáně od Jana Kristus dal se po-
křtiti, aby spasil nás, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

O I. neděli po Zjevení Páně.

Antifona k Magnificat : Synu,
proč jsi nám to učinil? Já a otec
Tvůj s bůžstí hledali jsme Tebe.
Co jest, že jste mne hledali? Zda-
liž jste nevěděli, že já v tom,
co jest Otce mého, musím býti?

Magnificat, viz str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba. Bože, kterýž jsi dnešního dne Jednorozeného svého pohanům hvězdou vedeným objevil uděl milostivě abychom my, kteříž jsme Tebe z víry již poznali, až k patření ve tvář Tvé vznešenosti byli přivedeni. Skrze téhož Pána našeho

V Pán s vámi.
R. I s duchem tvým.
V Dobrořečme Hospodinu.
R. Bohu díky.
V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.
R. Amen.

Antifona mariánská „Alma Redemptoris Mater“ č. 23. nebo 24. na str. 61. nebo 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. — R. Amen.

Modlitba. Tužby, prosíme, Pane, žádajícího lidu nebeskou dobrotivostí sprovázej, aby i co činiti jest, seznali, i také ke splnění toho, co poznali, posílnění byli. Skrze Pána našeho

Pro vzpomínku na sv. Tři krále :

Antif. : Třemi zázraky (jak vedle).

V. Všickni ze Sáby přijdou, alleluja.

R. Zlato a kadidlo nesouce, alleluia.

Modlitba. Bože, kterýž jsi dnešního dne (jako vedle).

V. Pán s vámi.
R. I s duchem tvým.
V. Dobrořečme Hospodinu
R. Bohu díky.
V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji
R. Amen.

3. Po oktávě Zjevení Páně.

124. Primo die, quo Trinitas.

Hymna církevní na jitřní v neděle II.—VI. po Zjevení Páně a po sv. Duchu od Řehoře Velkého, † 604.

Překlad J. Pavelky (s použitím Fr. Šušila). — Nápěv dle Svatoj. kanc. č. 141.

1. V den, v němžto z ni-če ho svět ten byl od Tro - ji - ce

vy-tvo - řen, v němž světa Tvůr-ce z mrtvých vstal, smrt po - ra-

ziv, nám pou - ta sňal:

2. sen konejšivý zapuďme a k Bohu spějme za noci, jak
k modlitbám se probuďme a velí jeho proroci.

3. Kéž uslyší nás prosící,
nám poskytne svou pravici,
vše smyje, čím nás špiní hřích,
a podíl dá nám v nebesích ;

4. by všechněm, jejichž vroucí
hlas zní písní v přesvatý ten
čas, jenž odpočinku věnován,
dar blahý od Tebe byl dán.

5. Nuž, Otče, světlo velebné, -
splň hlasy naše prosebné, - vzdal
od nás necudnosti žár, čin
všaký, jenž by zplodil zmar ;

6. ať smilstva žádost neblahá
- a hnusná — těla nezmahá, -
jež zde by chtíci pálila - a v pekle
ohněm mučila.

7. Ó Spasiteli, prosby slyš, -
z vin duše naše očistiž, - a věč-
ného slast života nám propůjč
Tvoje dobrota.

8. To, přelaskavý Otče, dej, -
to, Synu Otci rovný, přej, - i
Duše, Rádce výtečný, jenž
Král jsi světů pověčný. Amen.

4. Jméno Ježíš.

II. neděle po Zjevení Páně (mezi 14.—20. lednem).

Vlastně mělo by se světiti na Nový rok, kdy jméno to Kristu bylo dáno
při obřízce. Církev určila však jiný den a umožnila věřícím získání plnomocných
odpuštěk po celou oktávu.

Nejsvětějšímu jménu Ježíš zasvěcen jest filiální kostel v Telči.

*Na slavnost Jména Ježíš a po celou oktávu lze získati každodenně plnomocné
odpuštěky těm, kdož přijmou svátost pokání a nejsvětější svátost oltářní a v některém
kostele v dědičných zemích panujícího císařského domu rakouského přítomni jsou.
mši svaté zpívané nebo tiché a pomodlí se za svornost knížat křesťanských, vyhu-
bení kacířstev a povznesení svaté matky církve. Odpuštěky lze přivlastniti duším v očistci.
(Ap. br. Pia IX. ze dne 2. března 1866 a Lva XIII. z 12. srpna 1884 a 14. ledna
1896. — Viz Ordo divini officii pro brněnskou diecesi.)*

Modlitba.

Od svatého Bernarda z Clairveaux.

Ó dobrý Ježíši ! ó přemilostivý Ježíši ! ó přesladký Ježíši ! ó Je-
žíši, Synu Marie Panny, plný milosrdenství a laskavosti ! Ó sladký
Ježíši ! vedle svého velikého milosrdenství smiluj se nade mnou !
Ó nejdobrotivější Ježíši, Tebe snažně prosím pro drahou krev, kterouž
jsi vylíti chtěl za hříšníky, abys obmyl všechny nepravosti mé a ve
mně spatřoval bídného a nehodného, jenž prosí pokorně o promi-
nutí a toto svaté jméno Ježíš vzývá. Ó jméno Ježíš, jméno sladké;
jméno Ježíš, jméno potěšitelné; ó jméno Ježíš, jméno posilující !
Neboť což jest Ježíš, než Spasitel. Ty, Ježíši, pro jméno svaté své
buď mi Ježíšem a spas mne; nedopusť, abych byl zavržen, jehož jsi
z ničeho stvořil. Ó dobrý Ježíši ! kéž mne nezničí nepravost má,
jehož učinila dobrota Tvá. Ó sladký Ježíši ! uznej, co Tvého jest,
a setři, co cizího jest. Ó předobrotivý Ježíši ! smiluj se nade mnou,
dokud je čas smilování, abys neodsoudil mne v čase souzení. A jaký
užitek bude z krve Tvé, když budu sestupovati do věčné záhuby?
Ne mrtví chváliti budou Tebe, Pane Ježíši, aniž ti, kteří sestupují
do pekla. Ó nej-laskavější Ježíši ! ó nejžádoucnější Ježíši ! ó nej-
milostnější Ježíši ! Ó Ježíši, Ježíši, Ježíši ! připuť mne, abych vešel
do počtu vyvolených Tvých ! Ó Ježíši, spáso věřících v Tebe ! ó Je-
žíši, potěcho k Tobě se utíkajících ! ó Ježíši, sladké odpuštění všech

hříchů ! Ó Ježíši, Synu Marie Panny, vlej do mne milost, moudrost, lásku, cudnost a pokoru, abych mohl Tě dokonale milovati a chváliti, Tebe jmenovati, Tobě sloužiti a v Tobě se chlubití spolu se všemi, kteří vzývají toto svaté jméno Tvé, jež jest Ježíš. Amen.

Racc. 100 dní odpustků jednou za den (i pro duše v očistci). — Pius IX. dne 26. listopadu 1876.

Krátká služba ke cti Jména Ježíš.

K jitřní.

Ve jménu Ježíš každé koleno ať kleká, nebeských, zemských i pekelných.

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

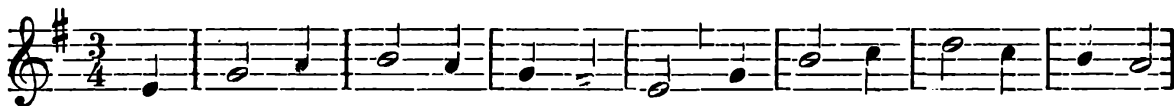
V Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

R. Jakž byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

125. Jesu dulcis memoria.

(Plesání sv. Bernarda z Clairveaux, jenž žil r. 1091—1153. *)

*Nápěvy u Šteyra.**)* — *Překlad Jak. Pavelky.*

1. Tvá, Je - zu, slad - ká pa - má - t - ka mé du - ši pra - vou ra - dost

dá, než nad med a vše, co svět má, slast vět - ší pří - tomnost je Tvá.

2. Nic nepěje se liběji,
nic neposlouchá mileji,
nic nevzpomíná raději,
než Tvá-li jména zaznějí.

3. Ó Jezu, čáko kajícím,
jak dobrotiv jsi prosícím,
jak milý Tebe ždajícím,
což teprv Tebe majícím !

4. Ó Jezu, srdcí sladkosti,
pravd zdroji, mysli jasnosti,
Tys větší každé radosti,
i každé naší žádosti !

5. Rtům nelze toho vyslovit,
a písmem nelze označit,

kdo zkusil, může uvěřit,
co Ježíše je v srdci mít.

6. Jej bude hledat v světnici
i na veřejné ulici
duch před světem se tající,
vždy touhou po něm plající.

7. Jej s Maří v jitra úsvitu
chci hledat v hrobu úkrytu,
kde prodlel v krátkém pobytu,
svou ochranu a záštitu.

8. Hrob slzami mu zaplavím,
vzduch stony svými unavím,
krok nohou jeho zastavím,
jež políbením pozdravím.

V Budiž jméno Hospodinovo požehnáno.

R. Od tohoto času až na věky.

*) Pro hodinky církevní obyčejné vybrala církev — k nešporám sloky 1, 2, 3, 5, k jitřní 9, 11, 4, 14 a připojila sloky závěreční, ke chválám 22, 20, 27, 10 a 35.

**) Hymna nemusí se zpívat. Kdyby se líbila použití jen jednoho nápěvu, doporučuje se nápěv nony.

Antif. : Nazváno jest jméno jeho Ježíš, kterýmž nazváno bylo od anděla, prvé než se v životě počalo s v a t é a h r o z n é j e s t j m é n o j e h o.

V Hospodine, uslyš modlitbu mou.

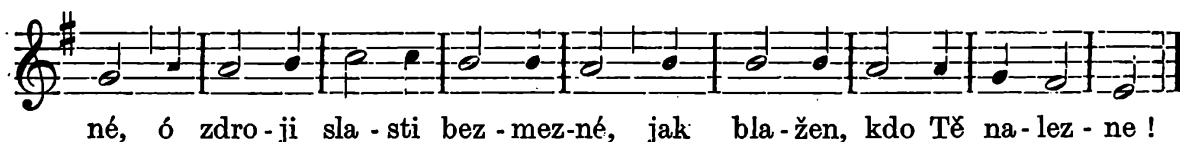
R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modlitba. Dejž nám, ó Pane, aby nás svaté jméno Tvé vždycky bázní a láskou naplňovalo, poněvadž vedení svého nikdy neodnímáš těm, ježto pevnosti lásky své přiučuješ. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

K primě.

Vše jako při jitřní až na hymnu a antifonu.

Hymna.

10. Ó zůstaň s námi, Pane náš,
jenž světlo své nám rozžeháš,
nám bludům vyhnout pomáháš,
svět ku blahu nám pořádáš !

11. Když srdce naše navštívíš,
hrud pravdou svojí osvítiš,
že rozkoše si zhnusí číš,
a srdce změníš v blaha říš.

12. Tvá láska, Jezu nejsladší,
mé srdce v krásu oblačí,
již vítá z všeho nejradši,
více než ret říci dostačí.

13. To hlásá Tvoje skončení,
Tvé krve pro mne cezení,
jímž dáno duši spasení
i Boha věčné patření.

V Budiž jméno

Antif. Od východu slunce až do západu chváleno budiž jméno Hospodinovo.

V Hospodine, uslyš

Modlitba :

K terci.

Vše jako při jitřní až na hymnu a antifonu.

Hymna.

15. Jenž miluje nás, milujte,
své srdce jemu věnujte,
je láskou k němu vzněcujte,
a přízeň přízní splacujte !

16. Ty slitování Pramene
i blaženosti toužené

i milosti nám slíbené
i slasti pravé, vznešené !

17. Kéž, Jezu dobrý, dobře znám,
jak mnoho lásky skýtáš nám ;
vznes k slávy své mne výšinám
a ke mně schyl se láskou sám !

18. Ač nelze hodně zapěti,
přec nesmím Tebe zmlčeti,

neb láska nutí zkoušeti,
jak radost vypověděti.

V. Budiž jméno

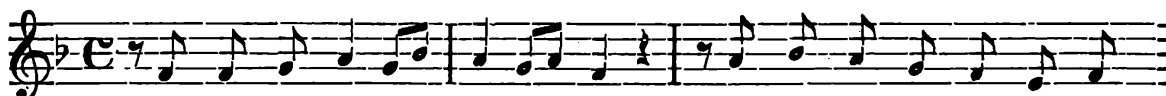
Antif. Neboť není jiného jména pod nebem daného lidem,
skrže kteréž bychom měli spasení býti.

V. Hospodine, uslyš

Modlitba :

K sextě.

Vše jako při jitřní až na hymnu a antifonu.

19. Tě, Je - zu, vrou - cně mi - lo - vat, jest sr - deč - ně se ra - do -

vat, Tě stá - lou tou - hou sle - do - vat, bys rá - čil se mi da - ro - vat.

20. Kdo okusil Tě, lační zas,
kdo pil, v týž více žízni čas ;
v těch vášní hříšných plamen zhas,
kdož Tebe chtějí, Vzore krás !

21. Jež Tvoje láska opájí,
ti, co jest Ježíš, poznají,
jež sytí, blahem zaplají,
co nad to žádat nemají.

22. Ó Jezu, andělů Tys květ,
Tys duši sladkých písní vznět,
Ty zázračný jsi ústům med,
jsi srdci slast, již nezná svět.

23. Ždám, Jezu, Tebe tisíckrát :
kdy ráčíš se již ke mně brát,

kdy radost svou mé duši dát,
kdy tvář svou milou dáš mi znát ?

24. Tvá, Jezu, láska trvalá,
již duše má vždy žádala,
mi plody sladké p dala :
mně život věčný získala.

25. Ó Jezu, dobro dober všech
a nejsladší všech duše těch,
jenž tišíš láskou každý vzdech,
v své lásce spočinout mne nech !

26. Jak láska k Tobě blaživá
mně, Jezu sladký, prospívá,
kež vždy mé srdce zahřívá,
jež v Tobě blahem okřívá.

V Budiž jméno Hospodinovo požehnáno.

R. Od tohoto času až na věky.

Antif. Já v Pánu budu se radovati, a veseliti se budu v Bohu
Ježíši svém.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modlitba.

K noně.

Vše jako při jitřní až na hymnu a antifonu.

27. Ó Je - zu, vše - ho mi - lej - ší, Ty na - dě - je všech smě - lej - ší,

Tě sl - za o - hně vše - lej - ší, hlas hle - dá vše - ho vroucněj - ší.

28. Ať ocitne se kdekoli,
kdo Ježíše si vyvolí,
jej najda, blahem hlaholí,
se vznese všechny nad boly.

29. Tu objetí a pocely,
jež sladší medu od včely,
vše rány v srdci zacelí,
jež s Ježíšem se přátelí.

30. Již, co jsem hledal, okem zřím,
a po čem toužil jsem, jest mým,
již Ježíšovou láskou mdlím
a srdcem v ohni lásky tkvím.

31. Kdo Ježíše tak miluje,
ten v lásce neochabuje,

jí nikdy neuhasuje,
než stále víc ji vzněcuje.

32. Ta láska stále plápolá,
nic její záře nezdolá,
jež rozkoš v srdci vyvolá
a zažehá vše dokola.

33. Ta láska s nebe seslaná,
v mé nitro daná od Pána,
tak s duší mou je setkána,
že nemůže být vyrvána.

34. Ó záře srdce blažící,
ó touhu v nitru plající,
ó stíne mile chladící,
ty lásko Krista ždající !

V Budiž jméno .

A n t i f o n a. Připomínati budou jméno Tvé, Pane, v každém
národu a pronárodu.

V. Hospodine

Modlitba.

K nešporám.

Vše jako při jitřní až na hymnu a antifonu.

35. Ty, kvě - te Pan - ny, Je - ží - ši, Ty, sla - sti na - še nej - vyš -

ší, Tvou slá - vu ať svět u - sly - ší, jenž vládneš ne - bes nad ří - ší.

36. Přijď, Králi, přijď, ó laskavý,
přijď, Otče věčné oslavy,
kež jas Tvůj mysl zaplaví,
v ni sejda s nebes dálavy.

37. Ó Jezu, slunce jasnější,
a nad balšámy vonnější
a sladkostí všech chutnější
a všeho v světě milejší !

38. V Tvé lásce kapky jediné,
v Tvé vůni duše nevinné
mé srdce blahem rozplyne,
jímž nasyceno nezhyne.

39. Ty tužeb mojích splnění,
Ty cíli mého myšlení,

Ty jediné mé chlubení,
ó Jezu, světa spasení !

40. Vrať, Miláčku, se v země níž,
jenž na pravici Otce dlíš,
neb přemohl jsi ďábla říš,
a v nebes království se stkvíš.

41. Chci, kam jen kročíš, s Tebou jít,
mne nedovedeš zapudit,
neb ráčil jsi mou mysl vzít,
ó Jezu, jenž jsi cti mé štít.

42. Ó nebešťané, spěchejte,
svých závory bran zvedejte,
jde Vítěz k vám, jej vítejte :
„Buď, Jezu, zdráv !“ mu zpívejte !

V Budiž jméno .

A n t i f. Veliké věci mi učinil ten, jenž mocný a jehož jméno
svaté jest.

V Hospodine

Modlitba.

Ke kompletári.

Vše jako při jitřní až na hymnu a antifonu.

43. Tys, Je - zu, ctno - stí, slá vy Král, jenž smrt a pe - klo

44. Ty Zdroji pravé soustrasti,
Ty světlo nebes u vlasti,
nás nedej smutku pomásti,
dej v slávě věčné účasti.

45. Sbor nebes Tebe zvěstuje,
Tvou slávu světu zjevuje,
mír Ježíš světu daruje,
nás s Bohem v lásce smiřuje.

46. Všem vládne Ježíš v pokoji,
jenž všakou touhu ukojí,

vše naše rány zahojí
a srdci milost ustrojí.

47. Již navrátil se za Otcem,
dlí v království svém nebeském,
s ním stále srdcem v nebi jsem,
jež prchlo za svým Ježíšem.

48. Jej oslavujeme chvalami
i písněmi a prosbami,
by, slituje se nad námi,
dal trůn nám nade hvězdami. Amen.

V. Budiž jméno

A n t i f. Všecko, cožkoli činíte v slovu neb v skutku, všecko
čiňte ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, díky činíce Bohu a Otci
skrze něho.

V. Hospodine

Modlitba.

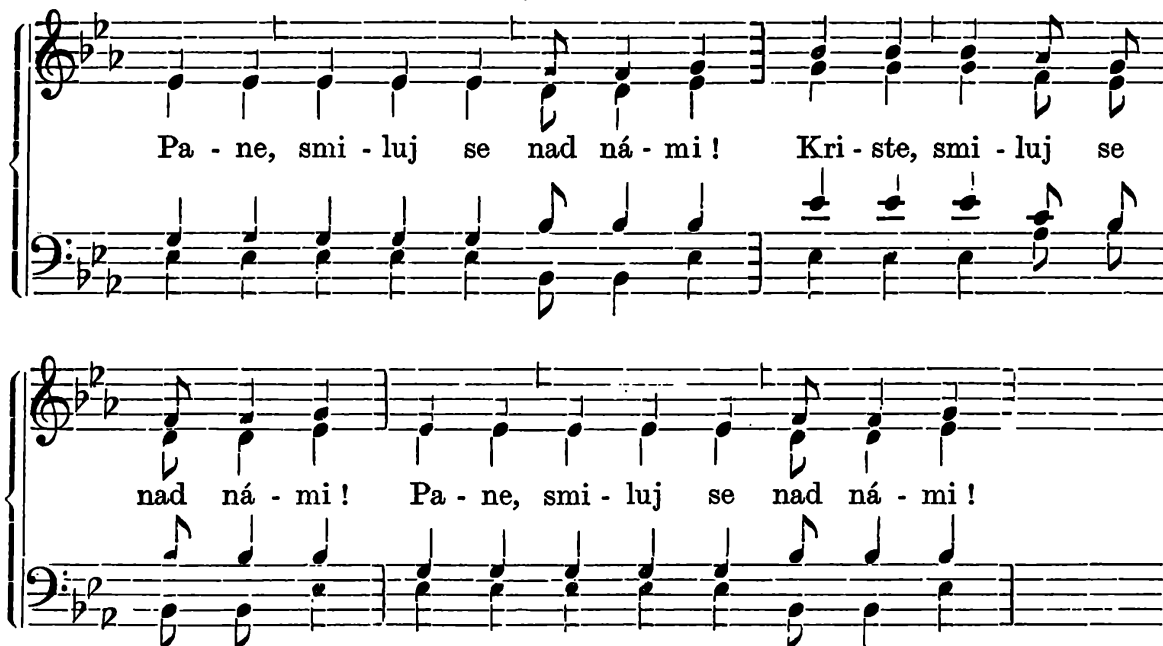
Ukončení.

Zdráv buď, Jezu svrchovaný,
Synu Boha, Synu Panny;
bez matky žes Otcem zplozen,
bez otce žes matkou zrozen;
pevně věřím, vyznávám.

Uzdrav mne, a budu zdravým,
obdaříš mne štěstím pravým,
v nebesích Tě budu zřítí,
se svatými věčně mítí;
po tom touhou slastnou plám.

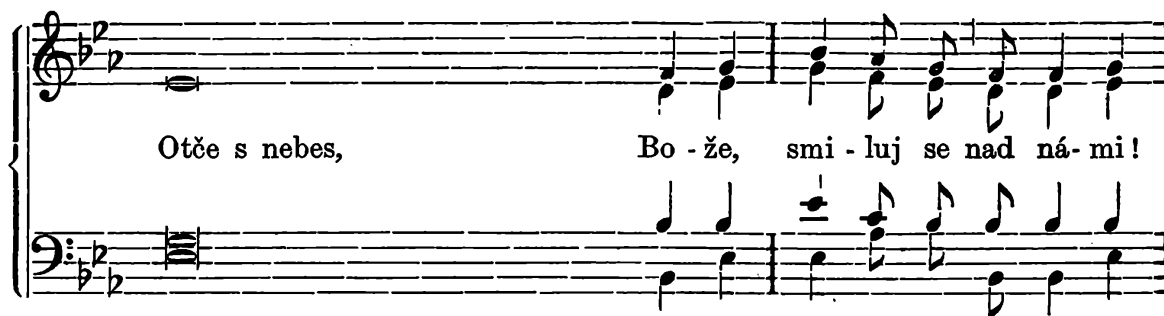
Litanie o nejsvětějším Jménu Ježíš.

Odpustky 300 dní jednou za den (i pro duše v očistci). Lev XIII. 16. ledna 1886.

Je - ží - ši, u - slyš nás ! Je - ží ši, vy - slyš nás !

Otče s nebes, Bo - že, smi - luj se nad ná - mi !

Synu, Vykupiteli světa,
Duše svatý,
Svatá Trojice, jeden

Bože,
Bože,
Bože,

Ježíši, Synu Boha ži - vé - ho, smi - luj se nad ná - mi !

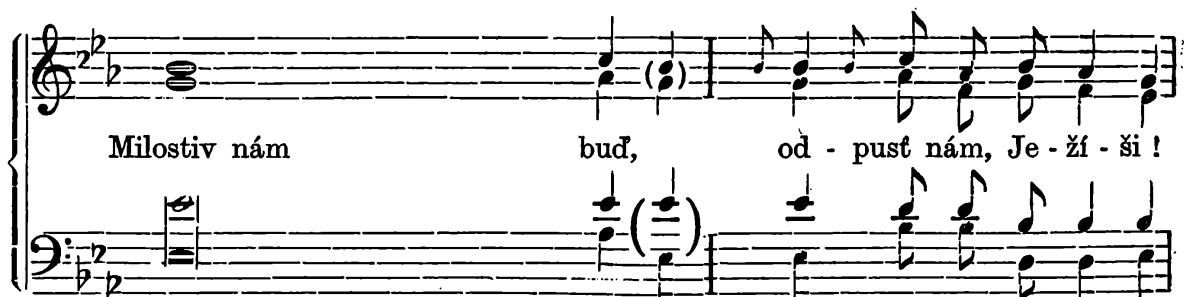
Ježíši, odles
Ježíši, krásu světa
Ježíši, krá
Ježíši, slunce sprave
Ježíši, Synu Mari
Ježíši
Ježíši podi
Ježíši, Bo
Ježíši, otče budoucí
Ježíši, anděle vel
Ježíši nej
Ježíši nejtrpě
Ježíši nejpo
Ježíši tichý a pokor
Ježíši, milovníku
Ježíši, milov
Ježíši, Bože
Ježíši, původce
Ježíši, příkla
Ježíši, horlite
Ježíši,
Ježíši, útoči
Ježíši, ot
Ježíši, příklade
Ježíši, pastý
Ježíši, svět

ku Ot - ce,
věč - né - ho,
li slá - vy,
dl - no - sti,
e Pan - ny,
pře - mi - lý,
vu - ho - dný,
že sil - ný,
ho vě - ku,
ké ra - dy,
moc - něj - ší,
li - věj - ší,
sluš - něj - ší,
ný srdcem,
či - sto - ty,
ní - ku náš,
po - ko - je,
ži - vo - ta,
de ctno - sti,
li du - ší,
Bo - že náš,
ště na - še,
če chu - dých,
vě - ří - cích,
ři do - brý,
lo pra - vé,

Ježíši, moudro-
Ježíši, dobroto ne
Ježíši, živote a ce
Ježíši, radosti
Ježíši, králi pa
Ježíši, mistře a
Ježíši, učiteli evan
Ježíši, sílo mu
Ježíši, světlo vy
Ježíši, čisto-
Ježíši, koruno

sti věč-ná,
sko-na -lá,
sto na-še,
an-dě -lů,
tri-ar-chů,
po-što-lů,
ge-li-stů,
čedníků,
znavačů,
to panen,
všech svatých,

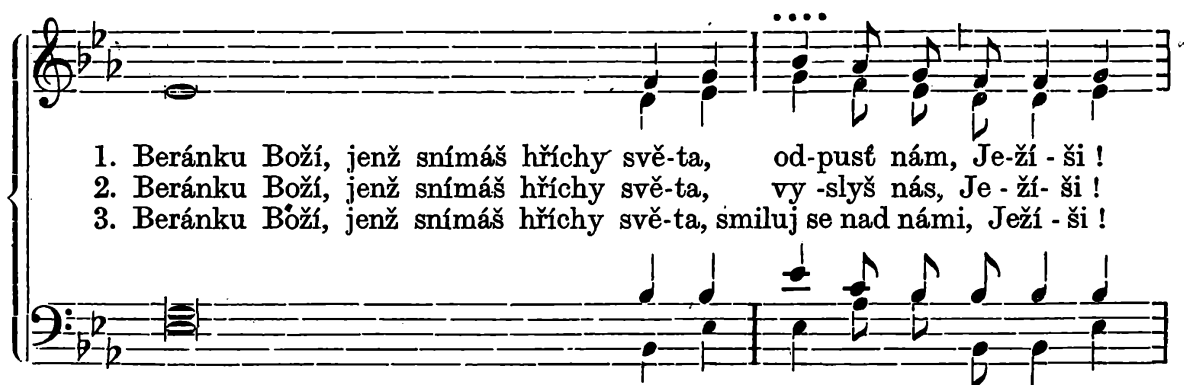
smiluj se nad námi!

Milostiv nám
Ode všeho
Od všelikého
Od hněvu
Od úkladů
Od ducha
Od věčné
Od nešetření vnuknutí
Skrze tajemství svatého vtělení
Skrze narození
Skrze dětství
Skrze božský život
Skrze práce
Skrze smrtelnou úzkost a utrpení
Skrze kříž a opuštěnost
Skrze smrtelné mdloby
Skrze smrt a pohřeb
Skrze zmrtvýchvstání
Skrze nanebevstoupení
Skrze své ustanovení nejsvětější
svátosti
Skrze radosti
Skrze slávu

buď,
zlé - ho
hří - chu
své - ho
ďáblo - vých
smilné - ho
smr - ti
Tvých
svého
své
své
svůj
své
své
svou
své
svůj
své
své
oltářní
své
svou

vy slyš nás, Je - ží - ši !
vy - svo - bod' nás, Je - ží - ši !

1. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-ta, od-pust nám, Je-ží - ši !
2. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-ta, vy - slyš nás, Je - ží - ši !
3. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-ta, smiluj se nad námi, Ježí - ši !

Modleme se Pane Ježíši Kriste, jenžto jsi řekl: Proste a obdržíte, hledejte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno, uděl, prosíme, nám žádajícím vroucnost božské lásky své, bychom Tě celým srdcem, ústy i skutkem milovali a Tebe chváliti nikdy nepřestávali.

Dejž nám, ó Pane, aby nás svaté jméno Tvé vždycky bázní i láskou naplňovalo, poněvadž vedení svého nikdy neodnímáš těm, ježto pevnosti lásky své přiučuješ. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. — R. Amen.

Nešpory na den nejsv. Jména Ježíš a spolu na neděli II. po Zjevení Páně.

Otče náš. Zdravas, Maria. (potichu).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen. Alleluja.

Antifony a žalmy :

1. Každý, kdož vzývati bude jméno Hospodinovo, spasen bude.

Žalm 109. na str. 51.

2. Svaté a hrozné jest jméno jeho, počátek moudrosti bázeň Hospodinova.

Žalm 110. na str. 51.

3. Já pak v Hospodinu radovati se budu a plesati budu v Bohu Ježíši mém.

Žalm 111. na str. 51.

4. Od východu slunce až do západu chváleno buď jméno Hospodinovo.

Žalm 112. na str. 52.

5. Obětovati budu obět chvály a jméno Hospodinovo vzývati budu.

Žalm 115. na str. 53.

Kapitola. Bratři ! Kristus ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže ; protož i Bůh povýšil ho a dal jemu jméno, kteréž jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo.

R. Bohu díky.

Hymna :

126. Jesu dulcis memoria.

Přel. Fr. S. a J. P. — Nápěv č. 125. V.

1. Tvá, Je-zu, sladká pa-mát-ka mé du-ši pravou
ra-dost dá, než nad med a vše, co svět má,
slast vět-ší pří-tom-nost je Tvá.

2. Nic nepěje se liběji, nic
neposlouchá mileji, - nic nevzpo-
míná raději, než Tvá-li jména
zaznějí.

3. Ó Jezu, čáko kajícím, - jak
dobrotiv jsi prosícím, - jak milý
Tebe ždajícím, - což teprv Tebe
majícím !

4. Rtům nelze toho vyslovit -
a písmem nelze naznačit, - kdo
zkusil, může uvěřit, co Ježíše
je v srdci mít.

5. Buď, Ježíši, nám radostí,
mzdou, jíž nás nebe uhostí,
čest naše plyň z Tvé milosti,
teď — u věčné jak věčnosti !

V. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno, alleluja.

R. Od tohoto času, až na věky, alleluja.

Antif. k Magn. : Nazveš jméno jeho Ježíš onť zajisté
vysvobodí lid svůj od hříchů jejich, alleluja.

Magnificat, str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba. Bože, jenž jsi Jednorozeného Syna svého usta-
novil za Spasitele lidského pokolení a Ježíšem (to jest Spasitelem)
nazvati rozkázal : propůjč milostivě, abychom, kteréhož svaté jméno
ctíme na zemi, jeho též pohledu požívali na nebi. Skrze téhož Pána.

Vzpomínka na neděli II. po Zjevení Páně.

Antif. Když se nedostalo vína, rozkázal Ježíš, aby naplněny
byly štoudve vodou, a ta ve víno proměněna jest, alleluja.

V. Vznášej se, Hospodine, modlitba má.

R. Jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým.

Modlitba. Všemohoucí věčný Bože, jenž nebeské i spolu
pozemské věci řídíš : prosby lidu svého milostivě vyslyš a pokoj
svůj našim popřej časům. Skrze Pána

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Mariánskou antifonu „Alma Redemptoris Mater“ č. 23. nebo 24. viz na str. 61. a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Písně o Jménu Ježíš.

126. Jesu dulcis memoria.

Viz pět slok „Tvá, Jezu, sladká, památka“ z nešpor na str. 225, Pak lze přidati na týž nápěv ještě následující hymny k jitřní a k chválám, které jsou pokračováním Jesu dulcis memoria:

Jesu, Rex admirabilis.

(Pokračování hymny „Jesu dulcis memoria“ k jitřní. — *Nápěv týž, 125, V.*)

6. O Králi říše líbezná, - ó Reku slávy vítězná,
ó Zdroji slasti bezmezná, jak blažen, kdo Tě nalezne !

7. Když srdce naše navštívíš,
hrud pravdou svojí osvítiš,
že rozkoše si zhnusí číš, - a srdce změniš v blaha říš.

8. O Jezu, srdcí sladkosti,
pravd zdroji, myslí jasnosti,

Tys větší baždě radosti - i každé naší žádosti -

9. Nuž, Ježíše již poznejte,
by miloval vás, žádejte, - jej ne-
únavně hledejte a s touhou
vstříc mu krácejte !

10. O Ježíši, hlas náš Tě slav,
naš jev Tě v sobě ctnostný
mrav, duch náš buď láskou
k Tobě žhav, - až věků věčných
do záplav.

Jesu, decus angelicum.

(Pokračování k chválám.)

11. O Jezu, andělů Tys květ,
Tys duši sladkých písní vznět,
Ty zázračný jsi ústům med,
jsi srdci slast, již nemá svět.

12. Kdo okusil Tě, lační zas,
kdo pil, v týž více žízni čas ;
v těch vášní plamen hříšný zhas',
kdož Tebe chtějí, vzore krás !

13. O Jezu, všeho milejší,
Ty naději všech smělejší, Tě

slza ohně vřelejší, hlas hledá
všeho vroucnější.

14. O zůstaň s námi, Pane
naš, - jenž světlo své nám roz-
žeháš, všem bludům od nás
výhost dáš, - svět ku blahu nám
spořádáš !

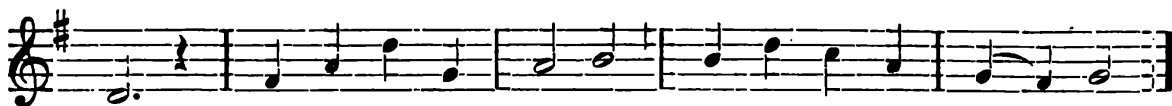
15. Ty květe Panny, Ježíši,
Ty slasti naše nejvyšší, Tvou
slávu ať svět uslyší, jenž vlá-
dneš nebes nad říší. Amen.

127. Chvalozpěv na nejsv. Jméno Ježíš.

Svatoj. kanc. č. 140.

1. Jmé-no Je-žíš, jmé-no sva - té, sborům nebeským z úst vza-

té, k bla-hu svému v světě vroucně ví-tá me Tě.

2. Tys nám, jméno nejvyšší
blahé, - nad zlato a život drahé;
zapuď svými zvuky z mysli
trud a muky.

3. Nad Tvou vlnou, jméno
krásné, vesmír celý s plesem
žasne; kam Tvá krása svítí,
vše se blahem vznítí.

4. Vedle Tebe, jméno skvělé,
- bledne hvězdné nebe celé; -
jenom Tvoji září vše se stkví
a daří.

5. Zvuky Tvé, ó jméno mocné,
- uzdravují malomocné, - od lože
smrti puď, - mrtvé z hrobu budí.

6. Jméno strašné velebnosti!
hřímáš, pronikající kosti, po-

mstu na zlosyny s nebe do
hlubiny.

7. Slavíme Tě, jméno slavné,
- znějící k nám z doby dávné: -
před Tebou se sklání tvorstvo
bez ustání.

8. Znej nám stále, jméno slad-
ké, - dokud trvá žití vrátké:
ať Tvou mocí vlnadnou bol a
hoře sládnou.

9. Až pak jednou, jméno spas-
né, - svíce života nám shasne: -
mile znej nám v uši, v nebe
volej duši.

10. Jméno Ježíš, jméno věčné,
- kloň se Tobě lidstvo vděčné;
pěj Ti žalmy vděků tvorstvo
věčně věků!

Poznámka. Jiné písně k Pánu Ježíši jsou č. 14. až 21. na str. 43 až 48.

5. Sv. Rodina Ježíše, Marie a Josefa

představuje se nám jako vzor rodiny křesťanské.

Slaví se třetí neděli po Zjevení Páně.

*Ji zasvěceny jsou v brněnské diecesi kaple: v domě sester III. řádu sv. Fran-
tišky v Brně (fara sv. Tomáše), v Kohoutovicích (f. Žebětín); na kopci „Pasece“
u Černé Hory, v Kotlasích (f. Nové Veselí), v Radoticích (f. Kdousov), v Oduncí
(f. Krhov), Hladově (f. Stará Říše), Střelcích (f. Jevišovice).*

Modl tba ke cti svaté Rodiny.

Dej nám, Pane Ježíši, příkladů svaté rodiny stále následo-
vati, abychom v hodině smrti své prostřednictvím slavné Panny,
Matky Tvé, a blahoslaveného Josefa Tebou zasloužili býti přijati
do věčných pokojů.

*Racc. Odp. 200 dní jednou denně (i pro duše v očistci). — Lev XIII. dne
25. března 1897.*

Obětování zásluh Ježíše Krista, Panny Marie a sv. Josefa.

Věčný Otče, Tobě obětujeme krev, utrpení a smrt Ježíše
Krista, bolestí nejblahoslavenější Panny Marie a sv. Josefa k za-
dostučnění za své hříchy, k útěše ubohých duší v očistci, za po-
třebu své svaté matky církve a za obrácení hříšníků.

*Racc. Odp. 100 dní jednou denně (i pro duše v očistci). — Pius IX. dne
30. dubna 1860.*

Vzdechy na vyprošení šťastné smrti.

Ježíši, Maria, Josefe! vám věnuji své srdce a svou duši.
Ježíši, Maria, Josefe! pomáhejte mi v posledním smrtelném boji.
Ježíši, Maria, Josefe! kéž má duše, jsouc s vámi v pokoji, se
rozloučí!

*Racc. Odp. 300 dní pokaždé za všechny tři vzdechy; 100 dní za jeden (i pro
duše v očistci). Pius VII. 28. dubna 1807.*

128. Sacra jam splendent.

Hymna církevní k jitřní.

Chudoba a pracovitost svaté Rodiny.

Přel. Jak. Pavelka. — Hudba J. Bádala 1906.

1. Sví-ce již pla-jí v chrámech rozsví-ce-ny, ol-tář již
stkví se věn-ci o-zdo-be-ný, ka-di-dlo vů-ni
lí-bez-nou již dý-chá, k ne-bi jež spí-chá.

2. Uctíme příchod Krále nebe-
ského, - z věčného Otce věčně
zplozeného? - Budou-li domu
Davidova ctěna ctihodná
jména?

3. Raději chudé Nazaretské
chaty, - obživý skrovné vzpomeň
zpěv náš svatý, krovu, jenž
mladá léta Ježíšova v úkrytu
chová.

4. Od břehu Nilu, jenž se
v dálce ztrácí, - andělem dítě ve-
dené se vrací, - po strastech
v domku vítáno jsouc drahém
otcovským prahem.

5. V chatě té, v níž hluk světa
neproniká, - řemeslu chutě Jose-
fovu zvyká, pomáhat jemu
v práci moha, plesá, řeže a
tesá.

6. Svlažuj pot, vece, nyní
skráně moje, - které kdys svlaží

krve rudé zdroje, - abych i tento
nesl trest a bídu - pro spásu lidu.

7. Milému Synu Matka druž-
kou byla, snoubenci družkou
snoubenka je milá, - ulevit v práci,
starostech jim touží, - ráda jim
slouží.

8. Únavy, práce poznali jste
tíži, zvykli jste žalu, nedo-
statku, kříži, - přispějte všem,
kdož k vám se utíkají, - o pomoc
lkají!

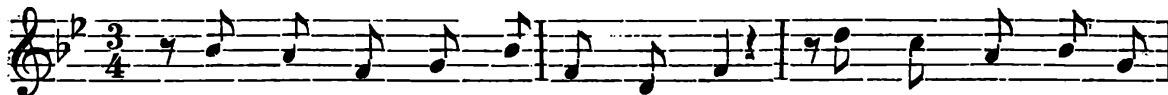
9. Jměním kdo slynou, schlou-
bu odnímejte, - uznalou podle
statků mysl dejte; shlédněte
k těm, kdož lkají v žalu všakém,
laskavým zrakem!

10. Jezu, buď Tobě čest a
vroucí chvála, z něhož nám
jasná zoře spásy vzplála, - s Ot-
cem jenž vládneš s věčně Sva-
tým Duchem - nad světa ruchem.

129. O gente felix hospita.

Píseň církevní k chválám. — Vzájemná láska svaté Rodiny.

Přel. J. Pavelka. — Hudba J. Bádala.

1. Buď zdráva, chatko ho - stin-ná, v níž ži - la sva-tá

Ro - di - na, jež pů - vod cír - kve ho sti la

a lá-skou vroucí pě - sti - la. A-men.

2. Nic není nad Tvůj skromný
byt! Kam sahá slunce zlatý
svit, - nic nezřelo tak milého, -
nic jak ta chata svatého.

3. Tam často s nebe andělé -
své zvěsti nesli vesele. - Jak rádi
vracejí se tam, - ctít tento vzác -
ných ctností chrám!

4. Jak rád vše Ježíš vykoná,
- co otec za úkol mu dá, a
Panna nese s radostí vše ma -
teřské své starosti.

5. Zde lásky, péče účastní - se
Josef s chotí; — přešťastní, - že

spíati poutem tolikým jsou
Bohem k věcem velikým.

6. Zde navzájem se milují,
zde s Ježíšem se spojují, - a jeho
láska plamenná - jest sladká je -
jich odměna.

7. Kéž také lásky společné -
nás pojí pouto srdečné, - mír
v domech našich přebývá, a
strast se v blaho rozplývá.

8. Buď Ježíšovi sláva, čest,
jenž z Panny čisté zrozen jest,
i Otci s Duchem přesvatým,
zněj zpěvem úctou rozňatým.

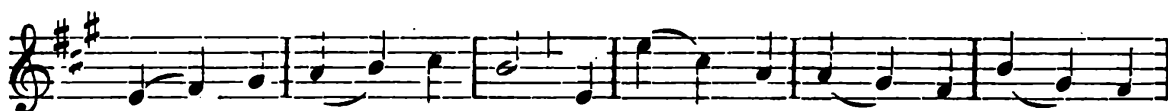
130. O lux beata coelitum.

Církevní hymna k nešporám. — Prosba o ochranu těla i duše.

Přel. J. Pavelka 1906. — Hudba J. Bádala 1906.

1. O, svět lo ne - bes, Ježí - ši, a li dí

čá ko nej - vyš - ší, jež lá sky ú - směv při - ví

2. Maria, plná milosti, jež sama s čistou radostí jsi směla Krista ukájet, a líbat jeho sladký ret,

3. i z dávných otců zvolený, ty strážce Panny milený, jenž od Boha jsi otcem zván, a je - muž poddán světů Pán ;

4. vy z rodu Jesse zrození, by zasvitlo nám spasení, ó slyšte našich proseb hlas, - jímž za ochranu ždáme vás.

5. Když slunce zašlo k večeru, - tma hostí bytost veškeru, - my, které hostí tato zem, - vám svoje prosby přednesem

6. Jak příbytek váš zakvítal - a leskem však ctnosti plál, tak nám též dána bude ctnost, - ať stkví se naše domácnost.

7. Buď Ježíšovi sláva, čest, jenž z Panny čisté zrozen jest, i Otci s Duchem přesvatým, zněj zpěvem úctou rozňatým. Amen.

131. Svatá rodina Ježíše, Marie a Josefa vzorem rodiny křesťanské.

Píseň tuto lze zpívat i po celou dobu povánoční a také při oddavkách.

Slova J. P. (dle hodinek a mše sv.) 1906. — Hudba J. B. 1905.

1. Skrov-ná chatka v Naza-re-tu královský rod u - kry-vá

s Mari - í v ní, neznám světu, Jo - sef, te - sař pře-bý-vá ;

žezlem je mu ši - ro - či-na, p - la je - ho me-čem jest,

a - le skráně o - be - pí - ná ne-vin-no - sti ra-to-lest.

2. Palác jejich, chata prostá, - v nížto není nádhera, vznešeného chová hosta, - jehož svět jest veškerý: - pode krovem této chaty vyvolil si časný stan nejvyšší mocný, nejvyšší svatý, nejvyšší dobrý nebes Pán.

3. Síně této chaty zdobí - květy z nebes zahrady: - neboť

v srdcích prostých zloby, bez hříchu a bez vady, vzácné ctnosti rozkvétají - z půdy čisté nevinny, jimiž nad dýmáky pláží duše svaté rodiny.

4. Láska v ní jak slunce plane, k ní se vine pokora, svornosti duch domem vane, pilné práce opora; z kořene tří bož-

ských ctností - zbožnost vroucí
rozkvétá, - již duch nebes ku vý-
sosti modlitbami zalétá.

5. Když se vtělil z lásky vroucí,
- by sňal tíži našich vin, - neko-
nečný, nehynoucí, - soupodstatný
s Otcem Syn - nežli rukou po-
žehnanou - začal símě pravdy
sít, - rodiny té pod ochranou -
rostl zdárně, světu skryt.

6. Příklad jejich jasně svítí
křesťanským všem rodinám,
svatou touhu v srdcích nítí :
vzletět k jasným výšinám, by
se stejně krásou stkvěly, již
ctnost duši dodává, - Krista mezi
sebou měly, - jenž jim štěstí do-
prává.

7. Buďte jako oni živi, - ne jak
žije hříšný svět, - laskavi a dobro-
tivi, - ochotni vždy odpouštět,
ve svornosti, u pokoře, srdce
láskou vzníceno, - a když přijde
slast i hoře, - modlitbami síleno.

8. Miluj věrně choť svou, muži,
- ochraňuj ji pečlivě, neb se
k tobě s láskou druží, pomáhá
ti poctivě ; a ty, choti, muži
svému - ze srdce buď oddána, -
ku pomoci dána jemu, bytostí
všech od Pána.

9. O děti své péči mějte, - jež
vám Bohem svěřeny, - pečlivě je
vychovejte, - aby žily blaženy. -
Rodiče své ctěte, děti, - vděč-
ností plaj vaše hrud', lásku lá-
skou oplácti vaší snahou ve-
zdy buď.

10. Poslouchejte, služebníci,
ve všem dobrém pánů svých,
s věrným srdcem, vlídnou lící,
ve všech pracích povinných. - Za
to však i hospodáři k sluhům
buďte laskavi, - nechať všechněm
blaho září, jež Bůh všechněm
připraví.

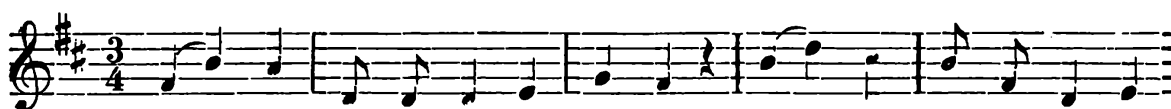
11. Rodino ty Boží, svatá, -
v které rostl Boží Syn, naši
vroucí prosbou jata, - zaplaš od
nás bolů stín ; - chraň nás moc-
nou dlaní svojí, - veď nás k nebi
příklad tvůj, - v posledním pak
krutém boji - u našeho lože stůj !

12. A až cíle dospějeme,
k němuž nás Bůh povolal,
kéž mu s vámi zapějeme věč-
nou píseň vděčných chval ; - k ro-
dině jsme připočteni, jejímž
otcem jest Bůh sám, radostí
jsme oblaženi, kterou Kristus
chystá nám !

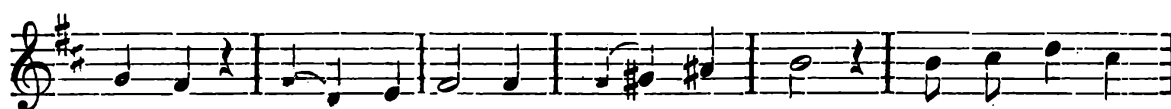
132. Píseň zázvětná k nejsv. Rodině Ježíše, Marie a Josefa.

(Píseň rodiny křesťanské.)

Slova Vl. Šťastného 1891. — Hudba J. Bádala 1906.

1. Sy - nu Bo - ží pře - la ska-vý, jenž - to ja - ko člo - věk

pra-vý v ro - di - ně jsi lid - ské žil, vzo - re ctno - sti

ne - hy-nou - cí, dí - ky buď-tež To - bě vrou - cí, že jsi k nám se

2. Životem Tvým posvěcena, - věčně bude velebena - Rodina Tvá přesvatá : - Stkvít se bude po všem světě chaloupka tam v Nazaretě - [: láskou Tvoji bohatá. :]

3. Jezu Kriste, Boží Synu, - ó rač shlédnout na rodinu, - jež tu kleká k nám Tvým. Tobě, hle, se obětuje, - Tobě všechna zasvěcuje, - [: majetkem ji učin svým. :]

4. Tvou chce věčně věkův býti, - Tebe vroucně vezdy ctíti - pod Tvých křídel ochranou ; - chraň ji zlého každou chvíli, v utrpení dodej síly, - [: v boji

buď nám ochranou. :]

5. Zůstaň s rodem naším, Pane, v službě Tvé ať neustane, dobře nám být u Tebe. - V rodinu nás přijmi svoji, nechat všechny členy spojí - [: jedna cesta do nebe. :]

6. Svatá Máti Jezu Krista, Maria, ty panno čistá, - přimlouvej se u Syna, - aby k Boží cti a slávě - kvetla ctností neustále - [: věrná Tvoje rodina. :]

7. Patriarcho církve slavný, - ochránce náš neúnavný, - milý, svatý Josefe ! - Vypros práci požehnání a kdys podej při skonání - [: pomocné nám ruky své. :]

Nešpory (II.) k svaté Rodině Ježíše, Marie a Josefa.

Otče náš. Zdravas Maria (potichu).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja. *)

Antifony a Žalmy

A n t i f. 1. Po třech dnech našli Ježíše v chrámě, an sedí mezi učiteli, poslouchaje jich, a otazuje se jich.

Žalm 109. na str. 51.

A n t i f. 2. Řekla matka Ježíšova k němu Synu, proč jsi nám tak učinil? Ať, otec tvůj a já, s bolestí hledali jsme tebe.

Žalm 112. na str. 52.

A n t i f. 3. Sstoupil Ježíš s nimi, a přišel do Nazareta a byl jim poddán.

Žalm 121. na str. 54.

A n t i f. 4. A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.

Žalm 126. na str. 54.

A n t i f. 5. A pravili : Odkud má tento moudrost tu a moc? Zdaliž tento není syn tesařův?

Žalm 147. na str. 59.

K a p i t o l a. Sstoupil Ježíš s Marií a Josefem a přišel do Nazareta a byl jim poddán.

Hymna č. 130. O lux beata coelorum. O světlo nebes, Ježíši. na str. 229.

*) Kdyby připadla slavnost sv. Rodiny do doby předpostní, zpívá se místo Alleluja „Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.“

V. Všecky syny tvé (učiním) vyučené od Hospodina.

R. A množství pokoje bude synům tvým.

Antif. k Magnificat Maria však zachovávala všechna slova ta v srdci svém.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba. Pane Ježíši Kriste, který Marii a Josefovi jsi poddán, domácí život tak nevyslovitelnými ctnostmi jsi posvětil: dej, abychom my s pomocí obou, příkladem Rodiny Tvé svaté byli poučeni; a spolčenství dosáhli věčného. Který žiješ.

Vzpomínka neděle III. po Zjevení Páně.)*

Antif. Pane, chceš-li, můžeš mne očistiti i řekl Ježíš Chci, buď čist.

V. Vznášej se, Pane, modlitba má.

R. Jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým.

Modlitba. Všemohoucí věčný Bože, na slabost naši milostivě pohlédni a k naší ochraně pravici své Velebnosti vztáhni. Skrze Pána .

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. — R. Amen.

Antifona mariánská „Alma Redemptoris Mater“ č. 23. nebo 24. na str. 61. a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Všeobecný zbožný spolek křesťanských rodin ke cti sv. Rodiny nazaretské.

Úcta svaté Rodiny v církvi záhy byla pěstována a také založeny byly k tomu účelu spolky. Svatý Otec Lev XIII. rozšířil 14. června 1892 zřízený spolek v Lyoně od P. Francoze T. J. na celou církev, aby v něm dřívější byly soustředěny a aby křesťanské rodiny svaté Rodině nazaretské se zasvětily, ji ctily a za vzor svůj pokládaly, konajíce před jejím obrazem denní modlitbu a „přizpůsobující život svůj vznešeným ctnostem, kterým ona všechny stavy učí, zvláště však stav dělnický“. Ředitelem a protektorem spolku je kardinál-vikář v Římě.

Svatý Otec Lev XIII. povolil členům za obvyklých podmínek (i pro zemřelé) odpustky plnomocné: 1. v den přijetí do spolku, 2. v den valného shromáždění, 3. o Narození, Obřezání, Zjevení, Zmrtvýchvstání, Nanebevstoupení Páně, o Neposkrvněném Početí, Narození, Zvěstování, Očišťování, Nanebevzetí Panny Marie, o sv. Josefu (19.-III.), o jeho Ochráně (3. neděle po velikonocích), o Zasnoubení Panny Marie (23.-I.), o slavnosti titulní spolku, každý měsíc jednou (modlí-li se každý den před obrazem svaté Rodiny předepsanou modlitbu), v hodinu smrti (když aspoň vzývají jméno „Ježíš“). — Odpustky neplnomocné: 7 let a 7 kvadragen, když navštíví kostel a pomodlí se za zdar záležitostí křesťanských, o Navštívení, Obětování, Ochráně P. Marie, každý den, kdy vykonají předepsané modlitby společně s rodinou, a o dnech, kdy konají se spolkové schůze. — Odpustky 100 dní těm, kdož se vynasnažují, aby získali členy spolku svaté Rodiny; odpustky 60 dní za každý skutek, čelící k povznesení spolku.

*) Kdyby připadla slavnost do doby předpostní, vynechá se vzpomínka neděle III. po Zjevení Páně.

Výsada oltární povolena pro mše sv. za f členy; dp. farářům povolena výsada oltární třikrát v týdnu, a výsada svěcení křížů, krucifixů, sošek, medailí s odpustky pro členy.

Stanovy viz v Kurr. 1893-9, str. 106. Beringer, str. 703—708. Každá rodina do spolku zapsaná měl obraz svaté Rodiny, aby před ním mohla pobožnosti spolkové konati.

Roku 1898 bylo v diecesi brněnské do spolku zapsáno 60.595 rodin.

Hlavní slavnost spolková koná se v den „Svaté Rodiny“ o třetí neděli po sv. Třech králích. O ní má se obnovovati zasvěcení se svaté Rodině.

Členy spolku (rodiny) zapisují farní úřady.

Modlitba,

Jižto křesťanským rodinám modliti se jest, když svaté Rodině se zasvěcují, což se každý rok obnovuje.

O Ježíši, Vykupiteli lásky naší nejhodnější, jenž s nebe poslán byv, abys svět učením a příkladem osvětil, Marii a Josefu poddán jsa, větší část smrtelného života svého v chudičkém domě nazaretském ztráviti jsi ráčil a onu rodinu jsi posvětil, která vzorem býti měla všem rodinám křesťanským, račiž milostivě za svou přijmouti i tuto rodinu naši, ježto se Tobě nyní všechna zasvěcuje. Ochráň ji a ostříhej, a utvrzuj v ní svatou bázeň svou, jakož i pokoj a svornost v lásce křesťanské, aby božskému vzoru rodiny Tvé stala se podobnou, a všickni, kdož k ní náležejí, věčné blaženosti dosáhli.

O nejlaskavější matko Ježíše Krista a matko naše Maria, pro lásku a dobrotu svou učiň, aby toto zasvěcení naše milostivě přijal a dobrodiní svá i požehnání nám uděloval.

O Josefe, přesvatý strážce Ježíše a Marie, ve všech duševních i tělesných potřebách přímluvou svou nám pomáhej, bychom s tebou i s blahoslavenou Marií Pannou božskému Vykupiteli Ježíši Kristu chvály a díky vzdávati mohli na věky.

Modlitba,

kteřou denně před obrazem svaté Rodiny modliti se dlužno.

O nejlaskavější Ježíši, který nevýslovnými ctnostmi a příklady života svého v rodině rodinu Tebou vyvolenou na zemi jsi posvětil, shlédni dobrotivě na tuto rodinu, která klečíc u nohou Tvých doprošuje se milosti Tvé. Pomni, že Tvou jest tato rodina, poněvadž Tobě zvláštní úctou se zasvětila a oddala. Laskavě ji opatruj, od nebezpečností ochraňuj, v potřebách jí pomáhej a síly uděluj, by v následování svaté Rodiny Tvé stále setrvala, po veškeren smrtelný život svůj v poslušnosti a lásce Tobě sloužila a mohla pak Tobě jednou na věky vzdávati chválu v nebesích.

O Maria, matko nejsladší, za přímluvu tvou tě žádáme, jsouce bezpečni, že božský Syn tvůj proseb tvých neoslyší.

Rovněž i ty, přeslavný patriarcho, svatý Josefe, pomáhej nám mocnou záštitou svou a skrze ruce Marie potřeby naše Ježíši Kristu předkládati.

(Odpustky 300 dní jednou za den těm, kdož se byli svaté Rodině zasvětili dle modlitby svrchu uvedené. Členové, kteří pro nemoc nebo z jiné příčiny nemohou modlitbu tu konati, dosáhnou těch odpustků, pomodlí-li se 5 Otčenášů a Zdrávasů a Sláva Otci.)

Ježíši, Maria, Josefe ! osvěcujte nás, pomáhejte nám, ochraňujte nás. Amen.

(200 dní odpustků jednou za den.)

Pohoštění tří chudých ke cti sv. Rodiny.

Zbožný skutek pohoštění tří chudých ke cti Ježíše, Marie a Josefa obdařen je odpustky (Racc.) 7 let a 7 kvadragen pro ty, kdož tento skutek lásky vykonají. — 2. Plnomocné odpustky, jestliže v týž den vykonají zpověď, přijmou nejsv. svátost a pomodlí se na úmysl sv. Otce. — 3. 100 dní pro každého člena rodiny a pro jejich služebníky, jestliže při tom přisluhují nebo aspoň jsou přítomni. — Pius VII. dne 13. června 1815.

6. Nešpory o neděli III., IV., V. a VI. po Zjevení Páně.

Otče náš a Zdravas Maria (potichu).

V Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen. Alleleluja.

Antifony a žalmy (nedělní).

A n t i f o n a 1. Řekl Hospodin ku Pánu mému seď na pravici mé.

Žalm 109. na str. 51.

A n t i f o n a 2. Věrní (jsou) všickni rozkazové jeho upevnění na věky věkův.

Žalm 110. na str. 51.

A n t i f o n a 3. příkázáních jeho chtivý jest velmi.

Žalm 111. na str. 51.

A n t i f o n a 4. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno na věky.

Žalm 112. na str. 52.

A n t i f o n a 5. My, kteříž živi jsme, dobrořečíme Hospodinu.

Žalm 113. na str. 52.

K a p i t o l a. Požehnán (buď) Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh všelikého potěšení, kterýž těší nás ve všelikém pokušení našem.

R. Bohu díky

Hymna : (Lucis creator optime. Nápěv č. 7.).

Lucis creator optime.

Hymna církevní z VI. století. — K nešporám na III.—VI. neděli po Zjevení Páně a na neděle po sv. Duchu. *Překlad J. Pavelky.*

1. O Tvůrce světla mi-lostný, jenž den jsi stvo-řil radost-

2. Jenž ráno spiaté s večerem
- jsi velel nazývati dnem: - tma
noci k nám se valí již, hlas
proseb úpěnlivých slyš!

3. Ať m y s l í kletou zločinem -
se se životem neminem, - je ž
věčnost s očí ztratila - a vinami
se stížila.

4. Ať nebes tluče na vrata,
kde mzda se chystá bohatá, - kéž
zlu se všemu vyhneme a bez
poskvrn se stkvějíme.

5. To, přelaskavý Otče, dej, -
to, Synu Otci rovný, řěj, i
Duše, Rádce výtečný, - jenž
Král jsi světů pověčný. Amen.

V. Vznášej se k Hospodinu modlitka má.

R. Jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým.

Antifony k Magnificat :

O neděli III. :

Pane, chceš-
li, můžeš mne
očistiti; i dí
Ježíš: Chci, buď
čist!

O neděli IV. :

Pane, zacho-
vej nás, hyne-
me: přikaž a
učiň, Bože, uti-
šení.

O neděli V. :

Seberte nej-
prv koukol, a
svažte jej ve
snopky k spá-
lení; ale pše-
nicishromáždě-
te do stodoly
mé, praví Pán.

O neděli VI. :

Pccclo jest
království ne-
beské kvasu,
kterýž vzavši
žena, zadělala
do tří měric
mouky, až i
zkysalo všecko.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitby :

O I I I. n e d ě l i Všemohoucí věčný Bože, na slabost naši
milostivě pohlédni: a k naší ochraně pravici své Velebnosti vztáhni.
Skrze Pána .

O I V. n e d ě l i: Bože, který víš, že my, v tak velkých ne-
bezpečích postaveni jsouce, pro lidskou křehkost nemůžeme ob-
státí dej nám zdraví duševní i tělesné, abychom to, co za hříchy
své trpíme, s Tvou pomocí přemohli. Skrze Pána našeho...

O V. n e d ě l i Čeledř svou, prosíme, Pane, s ustavičnou dobro-
tou ostříhej aby spoléhajíc na naději v milost nebeskou, Tvou
povždy ochranou byla obhájena. Skrze Pána našeho...

O V I. n e d ě l i Propůč, prosíme, všemohoucí Bože, abychom
pomýšlejíc vždycky na rozumné věci, co Tobě se líbí, i slovy ko-
nali i skutky. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž
s Tebou a s Duchem svatým žije a kraluje Bůh po všechny věky
věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Do Hromnic : Antifona mariánská „Alma Redemptoris Mater“ č. 23. nebo 24. na straně 61 a 62.

Po Hromnicích : Antifona mariánská „Ave, Regina coelorum“ č. 25. nebo 26. na str. 63.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

7. Očišťování Panny Marie.

A. K.

(Čtyřicátý den od Narození Páně.)

P o u č e n í.

Panna Maria poslušna jsouc zákona Páně čtyřicátého dne po narození božského Syna svého pospíchá do chrámu s dítětem, kdež přináší předepsanou oběť chudých, dvě holoubátka. A tu od kněze za čistou prohlášena jest. Panna Maria nepotřebovala žádného očišťování, a přece pokorně podrobuje se mu. Učme se od Matky Boží poslušnosti k zákonu Božímu. Odměnou za to na zemi jest dobré svědomí, na věčnosti odplata v nebesích.

Když Panna Maria donesla božské dítě do chrámu jerusalemského, tehdáž zbožný kmet Simeon, osvěcen jsa Duchem svatým, poznal v něm Vykupitele světa. I prosil Pannu Marii, by mu dovolila Ježíška pochovati. Panna Maria mu to dovolila. I nazval zbožný stařec Krista Pána světlem světa. Světlem nazval sebe i Kristus Pán. Proto světí se na tento den svíce, s nimiž koná se průvod kolem chrámu Páně. Průvod ten připomíná průvod z Betlema do chrámu jerusalemského a zpět. Svíce ony zovou se hromnice, protože zbožní křesťané při hromobití je rozsvěcují a modlí se, by Ježíš Kristus, jehož svíce vyobrazuje, zlého je chránil. Dávají se též do rukou umírajícím na znamení, že za Ježíšem Kristem v životě svém kráčeli a tudíž že světlo věčné bude jim svítiti.

Slavnost tato jmenuje se dle svíc : hromnice. Též se jmenuje obětování Páně, protože Pán Ježíš Otcí byl ve chrámu Páně představen a zasvěcen.

Modlitba.

O Matko nejčistší ! Maria Panno ! Srdce mé dnes s tebou se veselí a v Bohu, svém Spasiteli, radostně plesá. Žádostiv jsem na dnešní den putovati s tebou a svatým Josefem do Jerusalema a zároveň s vámi tam Pána Ježíše Otcí nebeskému pobožně obětovati. Ve jménu a v moci srdcí vašich obětuji jej již za všechny hříšníky a zvláště za sebe. Shlédniž tedy, ó můj Otče nejmilosrdnější, na tuto mou oběť, kterou dnes Ti přináším; jako Simeon, stařec onen bohoborný, i já toho Tvého nejmilejšího Syna v duchu na lokty své беру a připojuji se k pobožnosti, s kterou jeho rozmilá Matka Tobě jej obětovala ; obětuji Ti své srdce, by v něm s m lostí svou stále přebýval a panoval; obětuji Ti tělo své a všechny jeho smysly a údy, aby sloužily duši mé za nástroje k plnění vůle Tvé ; obětuji Ti všechny jak radostné tak žalostné příhody, které

v tomto roce mne čekají; při každé z nich jsem hotov říci s žalostí „Hle, přicházím, (jak) na počátku knihy (života mého) psáno jest o mně abych činil vůli Tvou Bože můj, chtělt jsem to, a zákon Tvůj byl jest prostřed srdce mého“. K tomu mi dopomáhej, ó nejsvětější Rodičko, Panno Maria, abych na věky z této tvé slavnosti veseliti a radovati se mohl. Amen.

Svěcení hromniček.

Z Mešní knihy K. E.

Kněz stojí u oltáře, na němž leží svíčky, oděn v rouchu fialové barvy, počne:
V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi všechno z ničeho stvořil, a rozkazem svým skrze dílo včel způsobil, aby tato tekutina dokonalým voskem se stala: a kterýž jsi dnešního dne žádost spravedlivého Simeona splnil: Tebe pokorně prosíme; abys tyto svíce ku potřebám lidí, a ke zdraví tělesnému i duševnímu, buď na zemi, buď na vodě, skrze vzývání blahoslavené vždy Panny, jejíž dnes slavnost zbožně se koná, a skrze prosby všech svatých svých, požehnatí, a posvětití řáčil: a abys hlasy tohoto lidu svého, který je uctivě v rukou touží nositi, a Tebe zpěvem chváliti, vyslyšel s nebe svatého svého, a se sídla velebnosti své a abys milostiv byl všem volajícím k Tobě, jež jsi vykoupil drahou krví Syna svého Jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. — R. Amen.

M o d l e m e s e Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi dnešního dne Jednorozeného svého na lokty od svatého Simeona ve chrámě svatém Tvém vzatého představil: Tvou snažně prosíme dobrotivost, abys tyto svíce, které my služebníci Tvoji ku zvelebení jména Tvého berouce, nositi toužíme světlem rozžaté, požehnatí a posvětití a světlem nebeského požehnání rozžatí ráčil abychom Tobě, Pánu Bohu svému je obětující, hodni a svatým ohněm nejsladší lásky Tvé roznění, ve chrámě svatém slávy Tvé podobně představení býti zasloužili. Skrze téhož Pána našeho.

R. Amen.

M o d l e m e s e Pane Ježíši Kriste, světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět: vylej požehnatí své na tyto svíce, a posvěť řáčí je světlem milosti své, a propůjč milostivě; aby, jako tyto svíce plamenem viditelným rozžaté noční zahánějí temnosti, tak srdce naše neviditelným plamenem, to jest jasným Ducha svatého osvětlená zbavena byla slepoty všech vad abychom očištěným okem duševním to viděti mohli, co Tobě se líbí a naší spáse je užitečné; abychom po temných tohoto světa nebezpečích ku světlu nehasnoucím dojíti zasloužili. Skrze Tebe, Kriste Ježíši, Spasiteli světa, který v Trojici dokonalé žiješ a kraluješ Bůh, po všechny věky věkův. — R. Amen.

M o d l e m e s e : Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi skrze Mojžíše, sluhu svého, nařídil, aby nejčistší tok oleje k světům, jež před obličej m Tvým stále udržována býti měla, připravován byl milost požehnání † svého na tyto voskovice dobrotivě vylej ; aby tak sloužily světlem zevně, by ze štědrosti Tvé světlo Ducha Tvého našim nescházelo myslím uvnitř. Skrze Pána . . v jednotě téhož Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův. — R. Amen.

M o d l e m e s e Pane Ježíši Kriste, jenž dnešního dne v podstatě našeho těla mezi lidmi se objeviv, od rodičů ve chrámě jsi byl obětován kterého Simeon, ctihodný stařec, světlem Ducha svatého osvícen, poznal, vzal a požehnal : propůjč milostivě ; abychom milostí téhož Ducha svatého osvícení a poučení, Tebe opravdově poznali, a věrně milovali který s Bohem Otcem v jednotě téhož Ducha svatého, žiješ a kraluješ Bůh, po všechny věky věkův. R. Amen.

Nato pokropí svíce svčcenou vodou a nakouří kadidlem. Pak je rozdává, při čemž sbor zpívá :

A n t i f o n a (Luk. 2) Světlo k zjevení pohanům: a k slávě lidu svého israelského.

P í s e ň t a m ž e : Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji.

Opakuje se antifona Světlo k zjevení

Světlo k zjevení . . Nebo viděly oči mé spasení Tvé. — Světlo k zjevení které jsi připravil před obličejem všech lidí. — Světlo k zjevení . . Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. — Světlo k zjevení . . Jakož byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. — Světlo k zjevení

Potom zpívá se antifona ze žalmu 43. :

Povstaň, Hospodine, spomož iž nám a vysvoboď nás pro jméno své.

Ž a l m t ý ž Bože, ušima svýma slýchali jsme otcové naši vypravovali nám.

V. Sláva Otci . . (celé).

A n t i f . Povstaň, Hospodine, atd.

Nato se kněz modlí :

M o d l e m e s e : Vyslyš, prosíme, Pane, lid svůj a co nám zevně udílíš každoroční slavností uctívati, to uvnitř dosáhnouti světlem milosti své pcpřej. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Následuje

Průvod s rozžatými svícemi.

Z mešní knihy a z Agendy.

Když byly svíce posvěceny a rozdány, zanotí jáhen :

V. Vyjděme v pokoji.

Sbor :

R. Ve jménu Kristově. Amen.

Mezi průvodem zpívá sbor antifonu :

Ozdob pokojík svůj, Sione, a uvítejž Krále Krista: přijmi Marii, která jest nebeskou branou, neb ona nese Krále slávy nového světla: zastavuje se Panna, přivádějíc na rukou Syna zplozeného před denicí kterého vzav Simeon na lokty své, hlásal lidu, že ten jest Pánem života i smrti a Spasitelem světa.

Jiná antifona :

Dostal Simeon odpověď od Ducha svatého, že neužrjí smrti, lečby prve uzřel Pomazaného Páně: a když uváděli dítě do chrámu, vzal je na lokty své a chválil Boha a řekl Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji.

V. Když uváděli dítě Ježíše rodičové jeho, aby učinili za ně podle obyčeje zákona, vzal je on na lokty své.

Když průvod vchází do kostela :

Dali obět za něho Pánu dvě hrdliček aneb dvě holoubátek, jakož psáno jest v zákoně Páně.

V. A když se naplnil dnové očišťování Marie podlé zákona Mojžíšova, nesli Ježíše do Jerusalema, aby ho postavili před Pánem. Jakož psáno jest v zákoně Páně.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jakož psáno jest v zákoně Páně.

(Následuje mše svatá.)

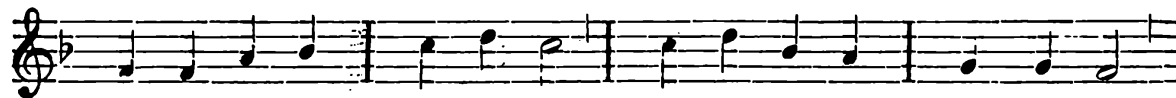
133. K průvodu s rozžatými svícmi.

Dříve : Otevř pravdě své srdce.

*(Fryčaj). — Text z kanc. olom. 205. — Hudba Zv. neb. 184. J. Geislara. *)*

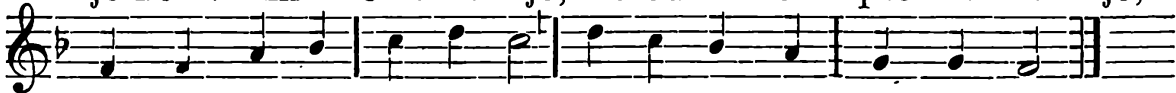
1. Si - o - ne, již o - tví - rej brá - ny své a po - ctu vzdej

Krá - li za - slí be - né - mu, Mes - si á - ši pra - vé - mu,

je - hož Panna o - bě - tu - je, v chrámě Bohu před - sta - vu - je,

onť tvůj věčný Bůh a Pán, Da - vi - dův trůn jest mu dán.

2. Slovo Otce věčného, - světlo bere z ruky tvé na své lokty světa celého, - před denicí zplo - blažené.

3. Jako chudé matičky - Maria
z čistě Panny zrozený, - dvě hrdličky - obětuje za syna; -
jde se Bohu v obět dáti; - sama čistá nevinná - před Bohem
Simeon jej, Boží Máti, - s plesem

*) Zvuků nebeských použito se svolením skladatele J. Geislara a nakladatele B. Große v Olomouci.

se očišťuje, zákonu se podrobuje; viz zde, křesťane, vzor svůj, - pokoru si zamiluj.

4. O Maria, mocnou svou - u Ježíše přimluvou - vypros v této

časnosti - potřebných nám milostí; - když nám bude odejít, - světlo věčné ať nám svítí.

Sláva Otci věčnému, Synu, Duchu svatému.

134. O Očišťování P. Marie.*)

Slova Fr. S. 1862 (sloky 5. a 6. přidány od K. E.). — Hudba J. Ch. 1905.

1. Ve chrám spěchá svatá Panna se svým božským dí - tě - tem,
o - tví - rá se chrámu brána vel - ké ú - cty pod - ně - tem.

Nesouc Kri - sta na svých blahých ru - kou, pě - je ti - še

pí - seň slad - ko - zvu - kou; nesouc Krista na svých blahých rukou,

pě - je ti še pí - seň slad - ko - zvu - kou.

2. Hospodin jen všeho vyšší, jemůž vše jest na jevu, - přemilostná slova slyší - jejích svatých prozpěvů. [: Bůh ji vede, andělé se dvoří, - země plesá, nebesa se koří. :]

3. Již se jme tam vatá Máti - klásti obět na oltář, již tam vidět obět pláti, plane od ní svatá zář. [: Obět chudá, Máti svatá nuzná, kdo v té nouzi Máteř Boží uzná ? :]

4. A když přišlo v chrám to dítě, z božského tu návodu Simeon slast v nitru cítě poznal světa vévodu; - [: stkvěl se září od dítěte jasně, vypravoval o svém blahu hlasně. :]

5. „Nyní propusť služebníka - vedle slibu v pokoji, Spasitele

Slitovníka - zřelť jsem v lidském ústrojí. [: Pohanům již vzešlo ve tmě světlo, Israeli ždané blaho vzkvetlo. :]

6. Kdo se k němu přidá věrou, - pro nebe se obživí, - zatratí se hroznou měrou, kdo se jemu zprotiví. [: Meč však vnikne, Matko, ve tvou duši, mnohý bol tě přežalostně vzruší“. :]

7. Matka Páně tato slova přetajemných výroků v nej - skrytějším s láskou chová - duše svojí hluboku. - [: Byla slova pro ni těžké břímě, - nesla v sobě strastí příštích símě. :]

8. A když obět vyplněna - podle Páně zákona, - a když z části odhalena - od tajemství opona, -

*) Píseň tu lze zpívat celou dobu povánoční.

[: rodičové, dívíce se tomu, - vrátili se s pacholetem domů. :] v záři skvělé, - spásu zvěstuj nám Tvůj svit. [: Až pak propustíš nás v slední době, - dej nás uvést na nebesa k sobě. :]

9. Kriste, slávo Israele, - světlo pro veškeren lid, - zjev i nám se

Nešpory o slavnosti Hromnic čili Očišťování Panny Marie.

Otče náš a Zdrávas (potichu).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja.*)

A n t i f. 1. Simeon spravedlivý a bohabojný očekával v koupení Israele a Duch svatý byl v něm.

Žalm 109. na str. 51.

A n t i f. 2. Dostal byl Simeon odpověď od Ducha svatého, že neuzří smrti, leč by prvé uzřel Krista Páně.

Žalm 112. na str. 52.

A n t i f. 3. Vzav Simeon dítě na lokty, díky čině, chválil Boha.

Žalm 121. na str. 54.

A n t i f. 4. Světlo k zjevení pohanům a k slávě lidu svého israelského.

Žalm 126. na str. 55.

A n t i f. 5. Dali v obět za něho Pánu dvě hrdliček nebo dvě holoubátek.

Žalm 147. na str. 59.

K a p i t o l a Aj. já posílám anděla svého, a připraví cestu před tváří mou. A hned přijde do chrámu svého svatého Panovník, jehož vy hledáte a anděl zákona, kteréhož vy chcete.

R. Bohu díky.

Hymna :

421. Ave Maris Stella. I.

Hymna církevní asi ze VI., dle jiných z IX. nebo X. století. — Překlad J. P. 1905.

1. Hvězdo mořská, zdrávas, Matka Boží pravá's, u - sta-vič-ně

Pan-na, šťast-ná k ne-bi brá-na !

*) Od neděle devítníku počínaje, zpívá se místo Alleluja: „Chvála Tobě, Pane, králi věčné slávy.

2. S Gabrielem s nebe - pozdravujem tebe. Dej mír, zapuď hněvy, proměň jméno Evy.*)

3. Zbav nás hříchů mraku, uděl slepým zraku, odvráť od nás strasti, - vypros pravé vlasti.

4. Ukaž, že jsi Máti, rač se přimlouvati, by nás k nebi vodil, jenž se z tebe zrodil.

5. Panno přespanilá, nade všechny milá, v duši hříchu prosté, pros, ať cudnost roste.

6. Duši chraň nám čistou, cestu připrav jistou, bychom Krista zřeli, - radost věčnou měli.

7. Sláva Bohu Otci, Synu stejné moci, - rovná s nimi sláva Duchu ať se vzdává.**)

V. Dostal byl Simeon odpověď od Ducha svatého.

R. Že neužří smrti, leč by prvé uzřel Krista Páně.

Antif. k Magnificat. Dnes blahoslavená Panna Maria dítě Ježíše představila ve chrámě a Simeon naplněný Duchem svatým vzal jej na lokty své a chválil Boha na věky.

Magnificat na str. 59.

V Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se Všemohoucí věčný Bože, velebnost Tvou snažně prosíme, abys, jak Jednorozený Syn Tvůj dnešního dne s přirozeností našeho těla ve chrámě byl představen; tak nás dal s očištěnými myslmi sobě představit. Skrze téhož Pána našeho

R. Amen.

V Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Mariánská antifona „Alma Redemptoris Mater“ č. 23. nebo 24. na str. 61 a 62.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

8. Útěk do Egypta.

Dne 17. února slaví sv. církev útěk do Egypta, kterým zachráněn byl drahý život Spasitele sotva narozeného před úklady Herodesa krále.

Události té zasvěcena je kaple v Hosově (fara Rancířov u Jihlavy).

Modlitba. Ochránce doufajících v Tebe, Bože, kterýž jsi Jednorozeného svého, Vykupitele našeho, z meče Herodesova útekem do Egypta vytrhnouti ustanovil: propůjč nám služebníkům svým, na přimluvu přeblahoslavené vždy Panny, jeho matky Marie, abychom ode všech duševních i tělesných nebezpečností vysvobození do nebeské vlasti přijíti zasloužili. Skrze téhož Pána

*) Eva obrácením písmen mění se na Ave, t. j. zdráv buď nebo zdráva buď.

**) *Racc.* Odpustky 300 dní jednou denně. (Lev XIII. dne 27. ledna 1888. — Viz Kurr. 1888, 3.).

135. O útěku do Egypta.

Slova Jak. Pavelky 1907. — Hudba K. E.

1. V stáj chudý an-děl le - tí, kde něžně ku dí - tě - ti jest
Pan - na sklo-ně-na, jež v plénkách v jeslích le - ží, jež
Jo - sef věr - ně stře - ží, jímž ze - mě spa - se - na, kde
zá - ře vzní-ce na.

2. Tam klaněli se králi, již přijeli sem z dáli, by spásu uzřeli ; - zde dary svoje kladli, zde pokorně v prach padli a v svatém veselí se Kristu klaněli.

3. Je anděl ze sna budí: - „Plá v Herodově hrudi - zášť zhouby požárem, - jenž uhasit se nedá. - Ten Dítě zabít hledá. zlým puzen rozmarem, spít pekla výparem.

4. Vy přímo v kraj svůj jděte, - tak zhoub uniknete“, - tak králům poručil, - a pak dí Josefovi: „Ty hledej domov nový, - kde vlny valí Nil, by zachován Pán byl.

5. Tam klidně vyčkej času, až povel mého hlasu - tě nazpět povolá, chraň dítě s matkou milou své víry, lásky silou, - jíž duch tvůj plápolá, jichž nikdo nezdolá.“

6. Kde záře jasná plála, - tma peruť rozkládala, - tma žalu, bolesti ; - kde píseň plesná zněla, - se slza v líci chvěla, - tíž padla neštěstí, jíž nelze unéstí.

7. Žal srdce všechněch schvátí, - chvat rozloučení zkrátí - a ce-

sta nastává. Jdou pouští beze hrází, - žal, trud je doprovází - a děsí dálava, - jež klidu nedává.

8. Ó bolné putování ! - Jak Josef hlavu sklání, - chví Maria se s ním; neb katy v patách tuší, - již vyrvou milou duši, již tiskne se chvěním - k svým prsům blaženým !

9. Had v trávě hněvem syčí - a hlavu v zlobě týčí ; - tmou vyjí hyeny, - lev pokoj řevem plaší, - kdy večer slunce sháší, hvězd milé plameny kdy za stráž vzníceny.

10. Plá slunce, žárem sálá, plá písek, bílá skála, - plá širá krajina a stínu nikde není, - ni zdroje, osvěžení, - mdlí svatá rodina, když jde i usíná.

11. Kdo v poušti chleba podá, - když štírem hlad je bodá ? - Zde sousta nenajdeš. - Kde mají se zde skrýti, - když bouř se, vichor řítí ? - Dál bouří, nocí spěš, sic bídě zahyneš !

12. Zdráv egyptský buď kraji, - kde palmy v slunci plají, - kde Nil se rozlívá ! Ty Krista vlídně vítáš, - ty útulku mu skýtáš, - zde Pán se ukrývá, své mládí prožívá !

13. Co i v té cizí vlasti je
nových čeká strastí, - a s jakou
potíží si domov zbudovali a
žití obstarali, - kde mnohý ublíží
- a křivě pohlíží !

14. Jak plž se zvolna vine,
tak pomalu čas plyne, - než za-
zní sladký hlas : - „Vrať, Jo-
sefe, se !“ velí, „kdož Dítě
zabít chtěli, - již nezachvátí vás.
Vrať v Nazaret se zas !“

15. Ó Jezu, Králi ráje, jenž
z betlemského stáje jsa nepřá-
teli štván, - spět musils do ciziny
- a strádat bez vší viny, - ač světů
všech jsi Pán, přec v pospas
bídě's dán

16. hle, u vyhnanství dlíme, -
vlast pravou v dálce zříme, -
kde v slávě přebýváš - tam rač
nás láskou vésti, - dej podíl tam
nám v štěstí, - jímž věčně oplý-
váš, své věrné daříváš !

9. Vzkříšení mládence naimského.

O XV. neděli po sv. Duchu.

*Události té, o níž evangelium vypravuje, zasvěcena jest veřejná kaple zámecká
v Letovicích. — Evangelium to čte se na neděli XV. po sv. Duchu.*

Antifona. Šel Ježíš do města, kteréž slove Naim a aj,
mrtvý nesen byl ven, syn jediný matky své.

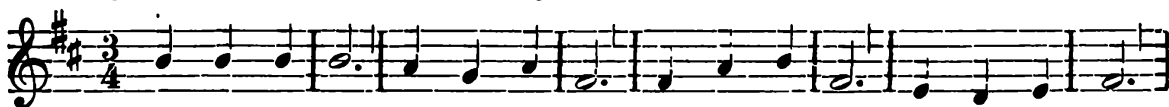
V Hospodin kraloval, v krásu oblékl se.

R. Oblékl se Hospodin v udatnost, a přepásal se silou.

Modlitba. Církev Tvou, Pane, smilování Tvé stále očisťuj
a ochraňuj : a jelikož bez Tebe nemůže neporušena zůstat, Tvým
povždy přičiněním budiž řízena. Skrze Pána našeho

136. O vzkříšení mládence naimského.

Šteyr 1683. — Slova Jak. Pavelky 1907.

1. Kristus, náš Pán, do Na - im šel, vě - ří - cích sbor věrně s ním spěl

z vesnic i měst, z dalekých niv, dá - no jim zde velký zřít div.

2. Do brány jdou; - tu jest jim
zřít, - žalně jak jde - na pohřeb
lid, - zaznívá pláč, - nárek i ston,
- kde kdo tu lká - předčasný skon.

3. Mateře své jediný syn
uložen být - v hrobu má klín.
Matička lká - v zármutku svém,
- syna že dá - ve chladnou zem.

4. Jediná slast - vzata jí jest, -
útěchy zdroj, - chloubu i čest,
uloupen jí jediný skvost,
zbývá jen žal, neblahý host.

5. Vidí však Pán - bolesti žal,
- přeostrý meč, - srdce jenž sklál.
Soucitu pln útěchu ví,
ztracený skvost navrátí jí.

6. V oku mu plá - dobroty žár,
přistoupí k nim, dotkne se
mar ; - s pohřbem kdo šli, - sta-
nuli hned, na Krista svůj
upřeli hled.

7. Mrtvého jal za ztuhlou
dlaň, laskavě dí : „Mládenče,
vstaň !“ - Otevřen jest - mrtvého

sluch, navrátí se v mrtvolu
duch.

8. Povstává živ, mrtev jenž
byl, - proudí zas krev - do ztuh-
lých žil, - zapuzen jest - smrtelný
mrak, slunce zas zří oživlý
zrak.

9. Zaplašen žal, - radostí lkáť,
- syna že má - přešťastná máť. -
Nestačí ret vyslovit dík, na
místo slov děkuje vzlyk.

10. Zástupem zní - úžasu hlas:
„Hospodin sám — navštívil

nás, - ukázal nám - veškeru moc,
nahradí den žalostnou noc.

11. Veleben, ctěn Hospodin
buď, - radost že vlil - v raněnou
hrud, blaho a ples přináší
v kraj, otevře zas ztracený
ráj!“

12. Krajem jde zvěst, - mocen
jak Pán, mrtvému jak život
jest dán, zasvítá již spasení
den, odejme již peklu se
plen.

10. Proměnění Páně.

(6. srpna.)

Svatý Matouš v kap. 17. vypravuje, že za přítomnosti apoštolů Petra, Jakuba a Jana Kristus se na hoře Tábor proměnil, aby jim božskou svou slávu ukázal. Objevil se též Mojžíš a Eliáš. Bůh Otec vydal hlas: „Tentoť jest Syn můj milý, v němž jsem dobře zalíbil sobě; toho poslouchejte.“ — I naše těla budou po vzkříšení proměněna.

Proměnění Páně zasvěcen jest kostel farní na Jejkově v Třebíči.

Modlitba k nebeskému Otci ke cti proměnění Páně.

Ó Pane, Ty jsi ráčil způsobiti, že v tajemství slavného proměnění Tvého božského Syna pravda svaté katolické víry v jasném světle zazářila, a na podivuhodný způsob hlasem svým z oblaku znějícím potvrditi naše dokonalé přijetí za dítky; propůjč nám, prosíme Tě pokorně, abychom se jednou stali spoludědici téhož Krále slávy a abychom podíl měli na Tvé věčné blaženosti. Amen.

Racc. Odpustky 100 dní jednou za den, i pro duše v očistci. Lev XIII. 14. prosince 1889.

Nešpory na slavnost Proměnění Páně.

Otče náš a Zdrávas . (potichu).

V Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci . Alleluja.

A n t. 1. Pojal Ježíš Petra a Jakuba, a Jana bratra jeho, a vedl je na horu vysokou soukromí, a proměnil se před nimi.

Žalm 109. na str. 51.

A n t. 2. Zastkvěla se tvář jeho jako slunce, a roucho jeho učiněno jest bílé jako sníh, alleluja.

Žalm 110. na str. 51.

A n t. 3. A aj, ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, rozmlouvajíce s Ježíšem.

Žalm 111. na str. 51.

Ant. 4. I promluviv Petr, řekl Ježíšovi : Pane, dobré jest nám zde býti.

Žalm 112. na str. 52.

Ant. 5. A když on ještě mluvil, hle, oblak světlý zastínil je.

Žalm 116. na str. 54.

Kapitola. Spasitele očekáváme Pána našeho Ježíše Krista, kterýž promění tělo ponížení našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho.

R. Bohu díky.

Hymna :

137. Quicumque Christum quaeritis.

Překlad J. Pavelky 1906. — Nápěv K. E.

1. Kdož Krista chcete u - zří - ti, jest k výšinám vám pa - tři -
ti, kde je - ho věč - né slá - vy znak váš u - vi -
dí se stkví - ti zrak. A - men.

2. Tam slavnou budete věc
zřít, - jež nikdy nemá konce mít,
- jež v jase velkém zaplála, - než
s nebem země povstala.

3. Toť onen národů jest Král, -
Král, židovský ježž národ ždál,
ježž Abrahamu slíben byl,
hrud' lidu touhou naplnil.

4. V něj věřit, jeho poslouchat
- nám ráčil Otec příkaz dát,
když proroci se zjevili, by o
pravdě mu svědčili.

5. Buď, Jezu, Tobě oslava,
ježž znát se malým dopřává, -
i s Otcem, Duchem přesvatým, -
ježž milostí jest bohatým. Amen.

V. Slavným ukázal jsi se před obličejem Hospodinovým.

R. Pročež krásu oblekl Hospodin.

Antif. k Magnif. A uslyševše (to) učedníci, padli na tváři své, a báli se velmi, a přistoupiv Ježíš, dotekl se jich rka jim Vstaňte, a nebojte se, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba. Bože, kterýž jsi tajemství víry v slavném Jedno-rozeného Tvého proměnění dle svědectví Otců potvrdil : a přijetí synů úplné, hlasem sestouplým v oblaku světlém, podivuhodně předzvěstil : propůjč milostivě ; abys nás samého Krále slávy spolu-

dědici učinil, a téže slávy nám dal býti spoluúčastníky. Skrze téhož Pána našeho

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

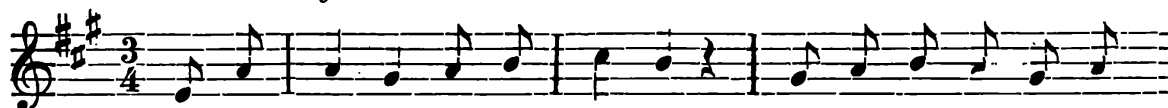
Antifona mariánská „Salve Regina“ č. 30. až 33. viz na str. 65. až 67.

V Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

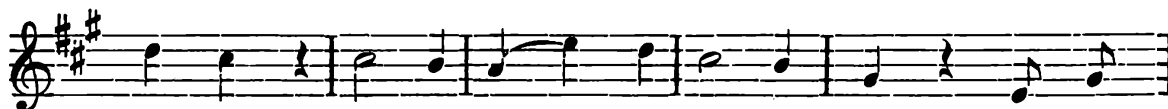
R. Amen.

138. O proměnění Páně.

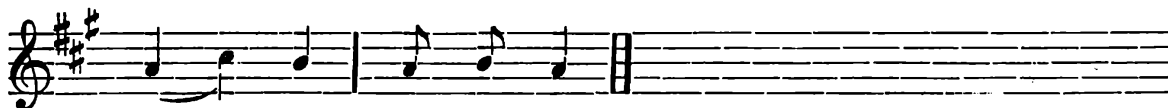
Slova Jak. Pavelky 1907. — Hudba Jos. Charvát 1907.

1. Na ho ru jít zří-me Pá-na. Pe-tra, Ja-ko-ba a

Ja-na do-bro ti vě s se-bou vzal, by jim

slá vu svou zřít dal.

2. Na temeni hory stane,
proměněn tu krásou plane,
věčné slávy paprsek - jeví nebe
slast a vděk.

3. Nade slunce tvář se stkvěje,
- roucho sněhu nad závěje - bě-
lostí se zastkvívá, v lilie jej
odívá.

4. Mojžíš, Eliáš se koří, - ucti-
vostí, láskou hoří, u pokoře
klekají, - Pánu poctu vzdávají.

5. O dnech příštích rozmlou-
vají, - jež již Pánu nastávají,
z nichž, když bude umučen,
vzejde světu spásy den.

6. Kdyby srdce bylo z ledu,
roztálo by při pohledu na tu
krásu zázračnou, - na tu jasnost
bezmračnou.

7. Apoštolé slastí planou, - po
lících jim slzy kanou, - Petr citu
nezdolá, u nadšení zavolá

8. „Dobře jest nám tuto býti.
- Dovol, Pane, postaviti trojí
stánek, trojí dům Tobě a
Tvým prorokům“.

9. Oblak světlý v tom se snuje,
- Krista, světce zastíňuje; - z ob-
laku zní na úžas Boha Otce
slavný hlas.

10. Mohutnější hromu řevu,
slavičího sladší zpěvu - apoštolů
sluchu zní - zvukové ti velební.

11. Pravíť hlas ten ušlechtilý:
„Tento jesti Syn můj milý,
mně jsa věčnou radostí, vám
jest zdrojem milosti.

12. Jeho věrně poslouchejte, co vám řekne, vykonejte; - podstoupíť on s peklem boj, - otevře vám spásy zdroj !“

13. Učedníky hrůza jala, když ta slova zaznívala, na zem padli na svou tvář. Zatím zašla zjevu zář.

14. Útěchu jim Kristus nese. „Vstaňte,“ dí, „a nebojte se!“ Vstanou, nezří žádného, jenom Krista samého.

15. Sestupují s vrchu hory, - kde div zřely jejich zory, - jenž v nich víru posílil, - odvahu jim v srdce vlil.

16. Nelze toho zapomníti, - co jim bylo dáno zřítí, i když umučen byl Pán, věří, že nám k spáse dán.

17. Slávu, kterou učni zřeli, - již i šťastně podospěli, rač i nám dát, Pane, zřít, nás jí věčně oslavit !

Doba velikonoční čili Utrpení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Od neděle devítníku do Božího Vstoupení.

Druhým hlavním svátkem výročním jsou Velikonoce čili Zmrtvýchvstání (Vzkříšení) Ježíše Krista, jehož veliká láska k člověčenstvu v tom se zračí, že dal za ně život svůj a největším zázrakem — zmrtvýchvstáním — dokázal, že jest Bohem a že učení jeho je též božským, pravdivým.

Na tento svátek připravuje nás církev svatá dny předpostními a čtyřicetidenním postem, v nichž předvádí nám utrpení Páně.

A) Dnové předpostní.

Předpostní dnové počínají nedělí devítníkem a trvají přes následující dvě neděle a poslední masopust. Neděle ty slovou septuagesima, sexagesima a quinquagesima, to jest sedmdesátý, šedesátý a padesátý, totiž den před velikonocemi na památku, že v prvních dobách církve půst počínal v některých místech dnem sedmdesátým atd. před velikonocemi. Od šestého století půst ustálen na čtyřicet dní, počínaje od popeleční středy. V této době předpostní, kdy se oddávají mnozí radovánkám, upomíná nás církev na blížící se půst barvou fialovou při službách Božích, vynecháváním radostných zpěvů Alleluja, Sláva na výsostech a pod. a dvěma svátky kostelními; „Modlitby Pána našeho Ježíše Krista na hoře olivetské“ v úterý po neděli devítníku a „Památky Umučení Pána našeho Ježíše Krista“ v úterý před posledním masopustem.

Nešpory o neděli devítníku a o I. a II. neděli po devítníku.

Otče náš a Zdrávas (potichu).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.
Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.

Antifony a žalmy (nedělní)

Antif. 1. Řekl Hospodin ku Pánu mému : sed' na pravici mé.

Žalm 109. na str. 51.

Antif. 2. Věrní (jsou) všickni rozkazové jeho : upevnění na věky věků.

Žalm 110.

Antif. 3. V přikázáních jeho chtivý jest velmi.

Žalm 111.

Antif. 4. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno na věky.

Žalm 112. na str. 52.

Antif. 5. My, kteříž živi jsme, dobrořečíme Hospodinu.

Žalm 113.

O devítniku :

Kapitola : Zdaliž nevidíte, že kteříž v závod běží, všickni sice běží, ale jeden bere základ ? Tak běžte, abyste dosáhli.

O I. ned. po dev.

Bratři ! Rádi snášíte ne-moudré, jsouce sami moudří. Nebo snášíte, jestliže vás kdo v službě podrobuje, jestliže kdo sžírá, jestliže kdo obírá, jestliže se kdo pozdvihuje, jestliže vás kdo v tvář bije.

O II. ned. po dev.

Bratři. Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a neměl bych lásky, byl bych jako měď zvučící, anebo zvonec znějící. —

R. Bohu díky.

Hymna (Lucis Creator optime) č. 7., str. 16.

V. Vznášej se, Pane, modlitba má.

R. Jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým.

Antifony k Magnificat :

O devítniku :

Řekl hospodář dělníkům svým: Co tu stojíte, celý den zahálejíte ? Řkou jemu : Žádný nás nenajal. Jdětež i vy na vinici mou : a co spravedlivého bude, dám vám.

O I. ned. po devít. :

Vám dáno jest znáti tajemství království Božího: ale jiným v podobenstvích, řekl Ježíš učedníkům svým.

O II. ned. po devít. :

Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě přivesti a řekl jemu: Co chceš, ať tobě učiním ? Pane, ať vidím. A řekl jemu Ježíš : Prohlédni, víra tvá tě uzdravila. A ihned viděl, a šel za ním velebě Boha.

Magnificat, str. 59. — Opakuje se antifona.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

O devítniku :

Modlitba. Prosby lidu svého, prosíme Pane, milostivě vyslyš : abychom my, kteří spravedlivě za hříchy své jsme trestáni, pro slávu jména Tvého milosrdně byli osvobozeni.

O ned. I. po devít.

Bože, kterýž vidíš, že z žádného svého skutku důvěry nemáme : propůjč milostivě, abychom proti všem protivenstvím pod ochranou učitele národů posilněni byli.

O ned. II. po devít. :

Prosby naše, prosíme, Pane, dobrotivě vyslyš a vyprostě nás z pout hříchů, ode všeho protivenství nás uchovej.

Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž atd. — *R.* Amen.

V. Pán s vámi. — *R.* I s duchem tvým. — *V.* Dobrořečme Hospodinu. —

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Před hromnicemi : *Antifona mariánská* č. 23. nebo 24. na str. 61. a 62.

Po hromnicích : *Antifona mariánská* č. 25. nebo 26. na str. 63.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. — *R.* Amen.

Památka modlitby Pána našeho Ježíše Krista na hoře olivetské.

V úterý po devítníku.

Modlitba církevní.

Antifona: A postaven jsa v úzkosti, déle se modlil. —
I učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zem.

V. Nauč nás modliti se.

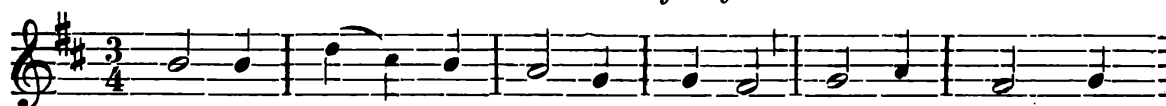
R. Tak tedy vy modliti se budete.

Modleme se Pane Ježíši Kriste, jenž jsi v zahradě slovem i příkladem nás se modliti učil k přemáhání nebezpečných pokušení: uděl dobrotivě, abychom modlitbu vždy pěstující, její hojné ovoce zasloužili. Jenž žiješ

139. Aspice ut Verbum Dei.

Přel. J. Pavelka. — Nápěv dle Štegra 1683.

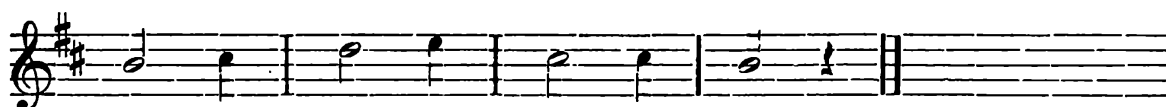
Dle církevní hymny.

1. Viz, jak při šlo Bo-ží Slo-vo lá-skou vrou - cí

vzní - ce - no, a by plé mě A - da mo - vo

by - lo z ran svých zho je no.

2. Vida zkázu, v níž svět hyne,
- bídu chtěje napravit, - prosbou
Pán se k Otci vine, maje na
smrt krutou jít.

3. Prosí, bolest uvažuje:
„Odvrať, Otče, Tvoje dlaň číš,
jež bolem překypuje; Tvoje
však se vůle staň!“

4. Úzkostí se srdce chvělo,
žalostí Pán umdlévá, krví za-
potí se čelo, krev se v trávu
rozlévá.

5. Anděl ku Kristu se chýlí,
útěchy mu dodává, vracejí se
mdlému síly, s odvahou Pán
povstává.

6. Prostředník nám přišel spásy,
jenž byl Otcem přislíben,

stlumte nářku žalné hlasy,
umírněte pláč a sten.

7. Zahrada smrt lidem dala,
ve které hřích původ měl; za-
hrada zas život přála, v níž
Pán na modlitbě bděl.

8. Velebnosti viny mstící
zadost za nás učinil, před pra-
vicí trestající - tělem svým nás
zastínil.

9. Zlomil pekla pouta klatá,
otevřel nám bránu v ráj, by-
chom vešli v sídla svatá, kde
nám kyne věčný máj.

10. Čest buď Otci, Synu sláva,
jehož jméno nad vše jest,
Duchu, útěchu jenž dává, - po-
vždy vzdávána buď čest. Amen.

Památka utrpení Pána našeho Ježíše Krista.

V úterý před posledním masopustem.

Antifona : Když pak přišli k Ježíšovi, jakž uzřeli ho již mrtvého, nezlámali hnátů jeho ale jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím, a hned vyšla krev a voda.

V. On pak raněn jest pro nepravosti naše.

R. Potřín jest pro hříchy naše.

Modleme se : Všemohoucí věčný Bože, kterýž jsi pro lidské pokolení, k následování příkladu pokory, Spasiteli našemu dal tělo přijmouti a kříž podstoupiti: propůjč milostivě; abychom, jako slavnou památku umučení jeho slavíme, tak i trpělivosti jeho důkazy i na vzkříšení podíl míti zasloužili. Skrze téhož Pána

140. *Moerentes oculi — Aspice infami — Saevo dolorum.*

Hymny církevní na den památky utrpení Pána našeho Ježíše Krista.

Volný překlad Jak. Pavelky. — Nápěv jako k „Viz, jak přišlo Boží slovo“ č. 139. str. 251.

1. Roňte, oči, slzy vřelé, - lítostí se, srdce, chvěj - pro smrt svého Spasitele ; - písni, nad ním truchle lkej !

2. Žoldnéřů dav přišel s kyji, Krista Pána v pouta jal, v hlavu jej i v líce bijí, odsouzen jest nebes Král.

3. By se bolest rozmnožila, vydán ruce zlosynů, jež jej šlehy bičů bila, nehrozc se zločinu.

4. Sterá rána záda zrývá, obličej est uplván, - z boků, ramenou krev splývá ; vše to mlčky snáší Pán.

5. Novou bolest připravují z ostrých trnů korunu - na hlavu mu postavují za posměšných posunů.

6. V prachu, kalu ulicemi vleče Krista vrahů vztek, na popravu jde jak němý obětní náš Beránek.

7. Na potupném visí kříži, vlastní krví potřísněn, - umdlen, ztýrán s něho shlíží, z prsou vane tichý sten.

8. Jako největšímu z vrahů postaven kříž doprostřed,

žízně trpí krutou žáhu, na úpalu musí pnět.

9. Bolestí vír tělem zmítá, - jež již ranám podléhá ; - srdce, z něhož spása vzkvítá, posměch vrahů rozšlehá.

10. Ruce, nohy hroznou ranou hřeby ostré probily proudy krve, jež z nich kanou, kříž i tělo zalily.

11. Modlí se, lká, k Otci volá, - loučí se i s Matkou svou, - pod křížem jež, mrtva zpola, stojí s duší raněnou.

12. Blednou líce, hlava klesá, již se oko zavírá Kristus, světu život nesa, za nás svatě umírá.

13. Pukají se hory, skály, otvírají hrobové, - brokátové roztrhaly opony se chrámové.

14. Slunce, měsíc zatmívá se, - širý svět se hrůzou chvěl - nad tím bolem, k naší spáse jež Syn Boží vytrpěl.

15. Srdce hříšné, tvrdší kovu, - lítostí zda nepukneš, když si na smrt Ježíšovu, - jíž jsi vinno, vzpomeneš ?

16. Se slzami přistoupněte,
poklekněte ku kříži, - líbejte jej,
obejměte, duch ať v žal se
pohříží !

17. Lásky Oběti Ty svatá,
jejíž krví prolitou - provina s nás
byla snata, budiž naší zá-
štitou !

18. Jezu, naše blaho, štěstí,
živote a smíření, - račiž životem

nás vésti ku věčnému spa-
sení.

19. Dej, ať Tobě za vše rány, -
smrt i žaly za Tvoje - pějem, ve-
jdouc' v nebes brány, věčnou
píseň pokoje !

20. Špas.teli, Hospodine, - svět
Ti šířý díky pěj, - jemuž z ran
Tvých spása plyne, - v lásce své
jej zachovej !

B) Čas postní.

Od popeleční středy do Bílé soboty.

*Díky vzdáváme Ti, Pane svatý, Otče vše-
mohoucí, věčný Bože : jenž tělesným postem
hříchy potlačuješ, mysl povznášíš, ctnost uště-
druješ i odměny.* (Praeface.)

Vlastní doba čtyřicetidenního postu (quadragessima) počíná Popeleční středou a trvá do Bílé soboty. Odčítá-li se šest neděl, zbude právě 40 dní postních — na památku 40denního postu Ježíše Krista.

Doba postní je památkou na *hořké umučení Pána našeho Ježíše Krista* ; proto se zastírají oltářní obrazy a jen obraz Ukřižovaného zůstává nepokrytý ; konají se křížové cesty, postní kázání a jiné podoboznosti podobné. Čas postní je také *dobou pokání* a proto slouží se mše sv. v rouše fialovém, vynechávají se radostné zpěvy, jako Gloria, alleluja, jsou zakázány hlučné zábavy a svatby a je nařízen půst ; máme se totiž (vyjma neděle) jen jednou za den dosyta najísti, což zavazuje všechny, kdo 21. rok překročili a 61. roku nedosáhli ; co do požívání masitých pokrmů je úleva tak velká, že lze jich požívatí vždy, vyjma pátky, Popeleční středu, středu kvatembrovu, Zelený čtvrtek a Bílou sobotu a jsou k tomu zavázáni pravidlem všichni. Další úlevy jsou oznámeny v postním řádě.

Pobožnosti pro celý postní čas.

Modlitba postního času.

Všemohoucí Bože ! srdečně děkuji Tobě, že jsi mi milostivě popřál dočkat se svatého postního tohoto času ; neboť jest to nejvhodnější čas, v kterém s Tebou se můžeme smířiti a Tvého milosrdenství dojíti. Žádostiv jsem tento nynější půst věrně zachovávati a to dobrovolně a s veselým srdcem ke cti čtyřicetidenního postu nejmilejšího Syna Tvého. S jeho postem sjednocuji tento svůj půst ; jej i všechny dobré a kající skutky toho času Tobě obětuji s úmyslem, s jakým můj Pán Ježíš Kristus se všemi svatými a vyvolenými své posty a kající skutky vykonával. Ach, dej, Bože, abych mohl hříchů tak nenáviděti a v takové ošklivosti míti, jakou Ty sám nad nimi máš, a abych jich tak mohl dostatečně želeť, jak všichni praví kající svých vlastních hříchů nenáviděli. Poněvadž však svým pokáním nemohu ani svých zlob odčiniti, ani viny a pokuty zasloužené odkáti, беру všechno své útočiště k hořkému umučení a hojným zásluhám Syna Tvého Ježíše, a obětuji Ti jeho svatost velikou a zadostučinění, jeho krev, rány a jeho smrt bolestnou,

bys mně cenu a zásluhu jejich přivlastniti, v krvi Syna svého s Tebou zase mě smířiti a tak dobu postní časem spasení a milosti pro mne učiniti ráčil. Amen.

Modlitba k Pánu Ježíši Kristu v době postní.

Snažně prosím Tebe, nejsladší Pane Ježíši Kriste umučení Tvé budiž mi silou, která by mne chránila, opatrovala a obhajovala ; rány Tvé buďte pokrmem a nápojem, který by mne živil, opojoval a vnadil ; pokropení krví Tvou buď mi omytím všech hříchů mých ; smrt Tvá budiž mi slávou věčnou. V těch budiž mé občerstvení, potěšení, zdraví a rozkoš srdce mého. Který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Modlitba postní k ranám Kristovým.

Prosím Tě, Pane Ježíši Kriste, skrze spásonosné rány Tvé, jež jsi utrpěl na kříži pro spásu naši, z nichž řinula drahocenná krev, kterou jsme byli vykoupeni : poraň mou duši hříšnou, pro kterou jsi též umřítí ráčil ; poraň ji žhavou a nejsilnější střelou své přemocné milosti ! Protkni srdce mé kopím své lásky, aby Ti řekla duše má : m i l o s t í T v o u r a n ě n a j s e m ; tak aby z té rány lásky Tvé kanuly přehojné slzy dnem i nocí. Proraz, Pane, proraz tuto mou přetvrdou mysl blahovolným a mocným hrotem milování svého a hlouběji dovnitř vnikni mohutnou silou. Který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Napomenutí, abychom v postní době činili pokání.

Fr. Sušil.

Duše milá, již jest čas,
ó již povstaň jednou ze sna ;
již tě volá Páně hlas,
odlož již ta pouta těsná !
Zvedni oči na oblohu
a se zcela obrať k Bohu.

On, jsa pouhá dobrota,
milost chová pro člověka,
u studnice života
každou duši s láskou čeká,
a vždy volá, bez přestání
duši každou ku pokání.

A ty, duše, neslyšíš
milostného Páně slova ?
Ach ! ty vezdy ještě níž
do svých hříchů padáš znova.
Ustrniž se přece jednou
nad svou bídou nad bezednou.

Ach ! ta lehká mysl tvá
nad Bohem se zapomíná,
o spasení málo dbá,
a se proti Bohu vzpíná.
Ach, ty duše, duše smutná,
proč, ach ! jsi tak přeukrutná ?

Hostina se předrahá
tobě chystá v nebes říši ;
a ty dychtíš neblahá
po pozemských slastí číši.
Ó již zmoudři, duše milá,
bys se svojí strastí zbyla.

Jaro jde k nám příjemné,
nastává nám doba spásy ;
o té chvíli tajemné
nedosti-li Pán ti hlásí ?
Ó již zotav svoji mdlobu,
poznej již tu spasnou dobu.

Spasitel tvůj pospíchá
dát se v obět Otci za tě,
a tvá zlost se ostýchá
jíti za ním nesrdnatě ?
Vezmi kříž ten na své plece
a již chvátej za ním přece.

Již se, Pane, hotovím,
za Tvojím již křížem spěji ;
hříchům všem již vypovím,
ať již slzy hoře leji !
Přijmi mne zas v milost svoji
a dej sílu k tomu boji !

Slituj se a ušetři lidu svého, nejmilostivější Bože, neb zhřešili jsme proti Tobě!

(Lze se modlití společně.)

J e d e n: V prach všichni skloněni, hle, slzy roníme,
hřích tajně spáchaný teď v bázni jevíme,
bys ráčil odpustit, Tě, Bože, prosíme,

V š i c h n i: neb zhřešili jsme proti Tobě.
Svých kněží modlitby rač vlídně přijímat,
zač Tebe žádají, rač ochotně nám dát,
a nad lidem svým rač se, Pane, slitovat,
neb zhřešili jsme proti Tobě!

Hněv Tvůj jsme na sebe svým hříchem svolali,
svou tíhou přestupky nás zcela zlámaly,
že v beznadějný žal jsme klesše zalkali,
neb zhřešili jsme proti Tobě!

Jsme v bědy vydáni, jichž ani neznáme,
zlo hrozné hrne se, že strachem zmíráme,
již hasne naděje, ač stále vzýváme,
neb hřešili jsme proti Tobě!

Hle, stále voláme a Tebe hledáme,
slz proudy roníce, Tě nalézt žádáme,
ač hodni hněvu jsme, přec k Tobě spěcháme,
neb zhřešili jsme proti Tobě!

Tě vroucně prosíme a štkáme lkajíce,
k Tvým nohám, Ježíši, se ve prach kloníce:
svou mocí pozvedni nás bědné velice,
neb zhřešili jsme proti Tobě!

Rač naše vyznání, ó Pane, přijati,
jež bolně skládáme a žalem dojati,
neb pro vin velikost lze nám jen plakati,
neb zhřešili jsme proti Tobě.

Jen míru žádáme, rač míru udělit,
rač války zapudit, rač běd nás uchránit,
to žádá pokorně Tvůj, Pane, hříšný lid,
neb zhřešili jsme proti Tobě!

Ó Bože laskavý, nám mile sluchu přej,
vin našich očistu nám dobrotivě dej,
a nebezpečí všech nás, Dobrý, uchovej!
neb zhřešili jsme proti Tobě!

Mešní pobožnost pro dobu postní.

Viz níže v III. části při oběti mše sv.

Sedm žalmů kajících.

Žalmy kající říkají se kleče každý pátek v postě.

Antifona: Nevzpomínej.

Žalm 6. (Modlitba v úzkosti.)

1. Hospodine, netresci mne v prchlivosti své: * aniž v hněvu svém kárej mne,

2. Smiluj se nade mnou, Hospodine, neboť nemocen jsem: * uzdrav mne. Hospodine, nebo zkormouceny jsou kosti mé.

3. A duše má zděšena jest velmi: * ty pak, Hospodine, až dokavád ?

4. Obratiž se, Hospodine, a vytrhni duši mou: * spasena mne učin pro milosrdenství své.

5. Nebo není v smrti, kdo by pamětliv byl na Tebe: * v pekle pak kdož Tě oslavovati bude ?

6. Ustávám v úpění svém, zmývám každé noci lože své: * slzami svými smáčím postel svou.

7. Zatmělo se od zármutku oko mé: * sestaral jsem se mezi všemi nepřáteli svými.

8. Odstuptež ode mne všickni, kteří pášete nepravost: * neboť vyslyšel Hospodin hlas pláče mého.

9. Vyslyšel Hospodin prosbu mou: * Hospodin modlitbu mou přijal.

10. Nechť se zastydí, a uleknu náramně všickni nepřatelé moji: * nechat se zpět obrátí, a zardí velmi rychle.

Sláva Otcí i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen.

Žalm 31. (Odpuštění hříchů).

1. Blahoslaveni ti, jimžto odpuštěny jsou nepravosti: * a jichžto přikryti jsou hříchové.

2. Blahoslavený muž, jemuž Hospodin nepřičetl hřichu, * aniž jest v duchu jeho lsti.

3. Že jsem mlčel, sestárly kosti mé, * když jsem volal celý den.

4. Nebo dnem i nocí tížila mne ruka tvá, * obrácen jsem v bídě své, když zaboden jest trn (ve mne).

5. Hřích svůj oznámil jsem Tobě: * a nepravosti své neukryl jsem (před Tebou).

6. Řekl jsem: Vyznám na sebe nepravost svou Hospodinu: * a Ty odpustil jsi bezbožnost hřichu mého.

7. Za to modliti se bude k Tobě všeliký svatý, * v času příhodném.

8. A když se vylijí vody mnohé, * k němu se nepřiblíží.

9. Ty jsi útočiště mé před soužením, kteréž obklíčilo mne: * vytrhni mne z obklíčujících mne.

10. Rozum tobě dám, a vyučím tě cestě tvé, kterouž kráčetí budeš: * utvrdím nad tebou oči své.

11. Nechtějtež býti jako kuň a mezek, * kteříž rozumu nemají.

12. Ohlaví a uzdou čelisti jejich sevři, * jižto se nepřibližují k tobě.

13. Mnozí bičové (na) hříšníka, * ale toho, jenž naději skládá v Hospodinu, milosrdenství obklíčí.

14. Radujte se v Hospodinu, a plesejte, spravedliví: * a honoste se všickni upřímného srdce.

Sláva Otcí... Jakož byla...

Žalm 37. (Kající prosba o odpuštění poklesků a o pomoc.)

1. Hospodine, v prchlivosti své netresci mne, * aniž v hněvu svém kárej mne.

2. Nebo střely Tvé uvázly ve mně: * a ztížil jsi ruku svou nade mnou.

3. Není zdraví na (celém) těle mém od tváři hněvu Tvého: * nemají pokoje kosti mé od tváři hříchů mých.

4. Nebo nepravosti mé vystoupily nad hlavu mou: * a jako břímě těžké obtížily se nade mnou.

5. Zahnojily a porušily se jízvy mé, * od nemoudrosti mé.

6. Bídny učiněn jsem, a shrben jsem dokonce: * celý den chodím zarmoucený.

7. Nebo ledví má plná jsou mrzkosti: * a není zdraví na (celém) těle mém.

8. Ztrýzněn jsem, a ponížen jsem příliš: * řval jsem ode lkání srdce mého.

9. Pane, před Tebou (jest) všechna žádost má: * a lkání mé není před Tebou skryto.

Poznámky k ž. 31, v. 3. Ustavičným úpěním chřadl jsem, poněvadž jsem hřichu svého Bohu nevyznal.

v. 4.: Když mne bodal trn svědomí, obrátil jsem se k pokání a vyznání.

10. Srdce mé zkormoučeno jest, opustila mne síla má: * a světlo očí mých, ani to není se mnou.
11. Přátelé moji, i nejbližší moji * proti mně se přibližují, a zastavují.
12. A kteříž vedle mne byli, zdaleka stojí: * ale násilí činí ti, již hledají duše mé.
13. A kteří chtějí mi zlého, rozmlouvají marnosti, * a lsti přes celý den smýšlejí.
14. Já pak jako hluchý neslyším: * a (jsem) jako němý, kterýž neotvírá úst svých.
15. A učiněn jsem jako člověk, kterýž neslyší: * a kterýž nemá v ústech svých odmlouvání.
16. Neboť v Tebe, Hospodine, doufal jsem: * Ty vyslyšíš mne, Pane Bože můj.
17. Nebo jsem řekl: Aťby někdy neradovali se nade mnou nepřátelé moji: * a kdyžby poklesly nohy mé, nade mnou se nevychloubali.
18. Nebo já k utrpení hotov jsem: * a bolest má je před obličejem svým vždycky.
19. Nebo nepravost svou budu vyznávati: * a mysliti (na smíření) pro hřích svůj.
20. Nepřátelé pak moji živi jsou, a utvrzení jsou nade mnou: * a rozmnožení jsou ti, již nenávidějí mne neprávě.
21. Kteří se odplácejí zlým za dobré, utrhají mně: * proto že jsem následoval dobroty.
22. Neopouštěj mne, Hospodine Bože můj: * nevzdaluj se ode mne.
23. Pospěš k spomožení mému, * Pane Bože spasení mého.
Sláva Otci . . . Jakož byla . . .

Žalm 50. (Kající prosba za odpuštění hříchů.)

1. Smiluj se nade mnou, Bože, * podle velikého milosrdenství svého.
2. A podle množství slitování svých, * shlad' nepravost mou.
3. Více obmej mne od nepravosti mé: * a od hříchu mého očist' mne.
4. Nebo nepravost svou já poznávám: * a hřích můj proti mně jest vždycky.
5. Tobě samému jsem zhřešil, a zlé před tebou učinil: * abys spravedliv shledán byl v řečech svých, a zvítězil, když posuzován býváš.
6. Nebo hle, v nepravostech počat jsem: * a v hříších počala mne matka má.
7. Nebo hle, pravdu zamiloval jsi: * neznámé a skryté věci moudrosti své oznámil jsi mi.
8. Pokropíš mne yzopem, a očištěn budu: * obmyješ mne, a nad sněh zbílen budu.
9. Sluchu mému dáš radost a veselí: * a zplesají kosti ponížené.
10. Odvrát' tvář svou od hříchů mých: * a vymaž všechny nepravosti mé.
11. Srdce čisté stvoř ve mně, Bože: * a ducha přímého obnov v útrobách mých.
12. Nezamítej mne od tváři své: * a ducha svatého svého neodnímej ode mne.
13. Navrať mi radost spasení svého: * a duchem statečným utvrď mne.
14. Vyučovati budu nepravé cestám Tvým: * a bezbožní obrátí se k Tobě.
15. Vysvoboď mne z krví, Bože, Bože spasení mého: * a s veselím propěvovati bude jazyk můj (o) spravedlnosti tvé.
16. Pane, rty mé otevřeš: * a ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.
17. Neb kdyžbys byl chtěl obět, dal bych (ji) byl ovšem: * (ale) zápalů nelibuješ sobě.
18. Obět Bohu (příjemná) duch zkormoučený: * srdcem zkroušeným a pokorným, Bože, nepohrdneš.
19. Dobrotivě učiň Hospodine v dobré vůli své Sionu: * aby vzdělány byly zdi jerusalemské.
20. Tehdáž přijmeš obět spravedlnosti, dary a zápaly: * tehdáž klásti budou na oltář tvůj telata.
Sláva Otci . . . Jakož byla . . .

Žalm 101. (Modlitba vyhnance za obnovení Sionu.)

1. Hospodine, uslyš modlitbu mou: * a volání mé přijdiž k Tobě.
2. Neodvracuj tváři své ode mne: * v kterýžkoli den soužen jsem, nakloň ke mně ucha svého.
3. V kterýžkoli den vzývati budu Tebe, * rychle vyslyš mne.
4. Nebo zmizeli jako dým dnové moji: * a kosti mé jako suché roští seschly.
5. Poražen jsem jako tráva a uvadlo srdce mé: * že jsem i chleba svého jísti zapomenul.

6. Od hlasu lkání mého * přilnula kost má ke kůži mé.
7. Podobný jsem učiněn pelikánu na poušti: * jsem jako noční sova v domě.
8. Bděl jsem, * a jsem jako vrabec osamělý na střeše.
9. Celý den vytýkají mně nepřátelé moji: * a kteříž mne chválívali, proti mně přísahají.
10. Nebo popel jako chléb jsem jídal, * a nápoj svůj s pláčem jsem směšoval.
11. Pro hněv a rozhorlení Tvé: * nebo zdvihna (mne), hodils mnou.
12. Dnové moji jako stín odchýlili se: * a já jako tráva usvadl jsem.
13. Ale Ty, Hospodine, na věky zůstáváš: * a památka Tvá od národu do národu.
14. Ty povstana smiluješ se nad Sionem: * nebo čas (jest) smilovati se nad ním, nebo přišel čas.
15. Nebo zalíbilo se služebníkům Tvým kamení jeho: * a nad zemí jeho lítost mají.
16. A báti se budou národové jména Tvého, Hospodine, * a všickni králové země slávy Tvé.
17. Nebo (zase) vzdělal Hospodin Sion: * a vidín bude v slávě své.
18. Popatřil k modlitbě ponížených: * a nepohrdl prosbou jejich.
19. Ať jsou zapsány tyto věci pro pokolení druhé: * a (tak) lid, kterýž stvořen bude, chváliti bude Hospodina.
20. Že shlédl s výsosti svaté své: * Hospodin s nebe na zemi popatřil.
21. Aby vyslyšel lkání vězňů, * aby rozvázal syny zahubených.
22. Aby vypravovali na Sionu jméno Hospodinovo: * a chválu jeho v Jerusalemě.
23. Když se (tam) spolu shromáždí národové, * a králové, aby sloužili Hospodinu.
24. Odpověděl jemu na cestě moci své: * krátkost dnů mých oznam mi.
25. Nepovolávejž mne v prostřed dnů mých: * ježto od národu do národu léta Tvá jsou.
26. Na počátku, Hospodine, Ty jsi zemi založil: * a dílo rukou Tvých jsou nebesa.
27. Onať zhynou, Ty pak zůstaneš, * a všechna jako roucho zvetšejí.
28. A jako oděv změníš je, a změněna budou: * Ty pak (vždycky) tentýž jsi, a léta Tvá nepřestanou.
29. Synové služebníků Tvých (zase v zemi) bydliti budou: * a símě jejich na věky trvati bude.

Sláva Otci . . . Jakož byla . . .

Žalm 129. (Kajícná prosba o milosrdenství)

1. Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine: * Hospodine, vyslyš hlas můj.
 2. Ať jsou uši Tvé nakloněny. * k hlasu modlitby mé.
 3. Budeš-li, Hospodine, nepravostí šetřiti: * Hospodine, kdož ob stojí ?
 4. Ale u Tebeť je slitování: * a pro zákon Tvůj doufal jsem v Tebe, Hospodine.
 5. Očekávala duše má slovo jeho: * doufala duše má v Hospodina.
 6. Od bdění jitřního až do noci: * doufej Israel v Hospodina.
 7. Nebo u Hospodina jest milosrdenství: * a hojné u něho vysvobození.
 8. A onť vykoupí Israele * ze všech nepravostí jeho.
- Sláva Otci . . . Jakož byla . . .

Žalm 142.

1. Hospodine, vyslyš modlitbu mou: ušima pozoruj prosby mé v pravdě své: * vyslyš mne v spravedlnosti své.
2. A nevcházej v soud s služebníkem svým.: * nebo nebude ospravedlněn před obličejem Tvým nižádný živý.
3. Nebo stíhal nepřítel duši mou: * snížil k zemi život můj.
4. Postavil mne v místech temných jako mrtvé od věku: * a (protož) sevřín jest ve mně duch můj, ve mně zkomoutilo se srdce mé.
5. Zpomínal jsem na dny starodávni, přemýšlel jsem o všech skutečích svých * a činy rukou Tvých rozjímal jsem.
6. Vztáhl jsem ruce své k Tobě: * duše má jako země-bez vody Tobě.
7. Rychle vyslyš mne, Hospodine: * (neb) hyne duch můj.
8. Neodvracuj tváři své ode mne: * jinak podoben budu těm, kteří vstupují do hrobu.

9. Učiň, ať časně zkusím milosrdenství Tvé: * nebo v Tebe jsem doufal.

10. Známu učiň mi cestu, po kteréž bych chodil: * nebo k Tobě jsem pozdvihl duše své.

11. Vytrhni mne z nepřátel mých, Hospodine, k Toběť jsem se utekl: * nauč mne činiti vůli Tvou, nebo Bůh můj jsi Ty.

12. Duch Tvůj dobrý povede mne po cestě přímé: * pro jméno své, Hospodine, obživíš mne dle pravosti své.

13. Vyvedeš ze soužení duši mou: * a podle milosrdenství svého vyhubíš nepřátele mé.

14. A pohubíš všechny, kteříž sužují duši mou: * neb já služebník Tvůj jsem.

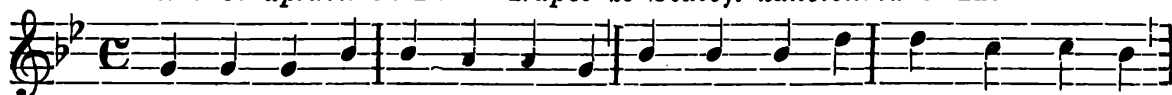
Sláva Otci... Jakož byla...

Antifona. Nevzpomínej, Pane, na provinění má, aneb rodičů mých, aniž msti hříchy naše.

141. Ex more docti mystico.

(Postme se a číňme pokání.)

Hymna církevní k jitřní až po neděli smrtnou od Řehoře Vel., † 604. — Slova dle Fr. S. upravil J. P. — Nápěv ze Svatoj. kancionálu č. 143.

Šetřme postu v způsob správný, jak nás učí mrav již dáv-ný,

jak se po dnů čtyři - ce - ti v církvi svaté slušně svě-tí.

2. Proroci a otcí svatí volili ho zachovati, Kristus, člověčenstva hlava, sám ho věrně zachovává.

3. Újmu sobě číňme v spaní, - v pokrmu i žertování, - choďme cestou svaté stráže, číňme, co nám církev káže.

4. Vzdalme péčí ostražitou, - čím by mysl roztržitou mohl ďábel chytrou pastí - do pekel-ných strhnout strastí.

5. Ukájejme hněvy Boží, nechať slza, pláč se množí, pokořme se Soudci svému, pokoření rceme jemu:

6. Dobrotivý Bože s nebe, hněvali jsme hříchy Tebe; - milostně rač prominouti, - nedej nám v nich zahynouti.

7. Pomni, že jsme z Tvého díla, - ač je vrátká naše síla; - jinému čest Tvého jména - nechať není přivlastněna.

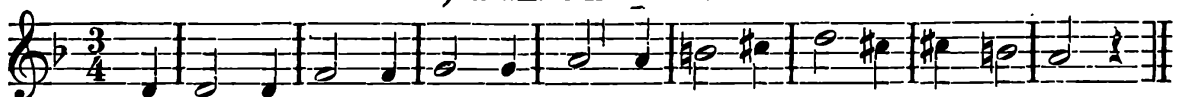
8. Oddal od nás hříchu službu, - po dobru v nás rozmnož tužbu, abychom se v každé době zalíbiti mohli Tobě.

9. Trojice, slyš prosby vroucí, - v jednotě jež trváš stkvoucí, - bychom ze svatého postu - došli ctného v dobru vzrostu.

142. O Sol salutis.

Hymna církevní k chválám v postě až po neděli smrtnou od neznámého básníka z X. století. Dvojí překlad J. P. (dle Fr. S.). Nápěvy u Šteyry.

A) PŘEKLAD PRVNÍ.

1. O Slunce spásy, světlem svým vzplaň, Jesu, myslím upřímným,

2. Dals vhodný čas, jímž k sobě zveš, - dej, ať slz proudem my-jem též - [: svá srdce v obět důstoj-nou, jež hoří láskou přehoj-nou. :]

3. Hřích odkud vytryskl a pád, - ztad tecte slzy napořád - [: a zpuřnost tvrdé útroby - nech pokání prut podrobí. :]

4. Den Tvůj, den, Pane, za-svítá, v němž rozkvět nový zavítá; - [: nech srdce naše slastí plá, - že pravice nás vede Tvá.:]

5. Koř Tobě, božská Trojice, - se všeho světa hranice, - [: my, obnovení milostí, - jí pějme s no-vou radostí. :] Amen.

B) PŘEKLAD DRUHÝ.

2. Dav nám dobu k spáse vhodnou, - dej i slzu blahoplod-nou [: skrápět srdce v obět svatou, ohněm vroucí lásky vzňatou. :]

3. Odkud vytryskl hřích s vi-nou, - nechať stále slzy plynou [: a prut přísné kajícího - zkrotí srdce ztvrdlé v zlosti. :]

4. Přichází den, den Tvůj, Pane, - v němž vše novým kvě-tem vzplane, - [: plesejme v něm, k blaha zdroji - přivádění rukou Tvojí. :]

5. Trojjediný, přelaskavý, - Tebe Bože vesmír slaví, - [: milostí Tvou obnovení, slavíme Tě v novém pění. :] Amen.

Pobožnosti na jisté dny v postě.

Popeleční středa.

- Prvního dne čtyřicetidenního postu světí kněz p o p e l ze svěcených ratolestí (od květné neděle minulého roku schovaných) a dělá jím na čele věřících kříž řka: „Pomni, človče, že prach jsi a v prach se obrátíš.“ Den ten je vždy středou a na-zývá se středou popeleční (škaredou). Popel připomíná člověku nicotu jeho a smrtel-nost a nabádá jej k pokoře a pokání.

Dle mešní knihy K. E.

Svěcení popela.

Když přijde kněz k oltáři, zpívá sbor následující antifonu:

Vyslyš nás, Hospodine, nebo dobrotivé jest milosrdenství Tvé: vedle množství slitování svých vzhlédniž na nás, Hospodine.

Vysvoboď mne, Bože: neboť jsou vzešly vody až k duši mé.

V Sláva Otci i Synu atd.

Opakuje se antifona: Vyslyš nás

Kněz na straně epištolní zanotí:

V Pán s Vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, ušetř kajících, milostiv buď prosícím: a seslati rač svatého anděla svého s nebes jenž by požehnal † a posvětil † tento popel, aby byl prostředkem spasitelným všem jméno svaté Tvé pokorně vzývajícím, na sebe podle vědomí hříchů svých žalujícím, před obličejem božské Tvé milosti zlé činy své oplakávajícím, nebo převládnu dobrotu Tvou snažně a vytrvale ždajícím: a propůjč skrze vzývání nejsvětějšího jména svého: aby kdokoliv jím budou posypáni na vykoupení hříchů svých, zdraví tělesné a duševní ochranu obdrželi. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Modleme se: Bože, jenž nežádáš smrti, nýbrž pokání za hříchy: na křehkost stvoření lidského co nejdobrotivěji shlédni; a tento popel, který na osvědčení pokory a na výsluhu prominutí na hlavy své vložiti hodláme, požehnati † dle své dobroty račiž: abychom my, kteří poznáváme, že popel jsme a pro převrácenost svou po zásluze v prach se obrátíme; odpuštění všech hříchů, a odměny kajícím slíbené milosrdně dosíci zasloužili. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Modleme se: Bože, jenž (naším) pokořením pohnut a dosti učiněním býváš upokojen: sluch své dobroty nakloň k prosbám našim: a na hlavy služebníků svých, sypáním tohoto popela dotknuté, vylej laskavě milost svého požehnání: abys nejen duchem zkroušenosti je naplnil, nýbrž jim, i co by spravedlivě žádali, účinně udělil a rozhodl, aby, co jsi propůjčil, navždy ustáleno a nedotknuto zůstalo. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Modleme se: Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi Ninivetským v popelu a žíních pokání činícím prostředky ku svému odpuštění poskytl: propůjč milostivě: abychom tak je napodobovali zevnějškem, bychom jich následovali v dosažení odpuštění. Skrze Pána

R. Amen.

Kněz kropí popel svěcenou vodou a nakuřuje kadidlem. Pak se udílí popelec, při čemž zpívá sbor:

A n t i f o n a (Joel 2, 12. 13): Změňme se rouchem, v popelu a žíních: postíme se a plačme před Hospodinem: nebo velmi milosrdný jest, aby odpustil hříchy naše, Bůh náš.

J i n á a n t i f o n a (Joel 2, 17): Mezi síní a oltářem plakati budou kněží, služebníci Hospodinovi, a řeknou: Odpusť Hospodine, odpusť lidu svému: a nezavírej úst chválících Tebe, Hospodine.

R e s p o n s o r i u m (Esther 13. Joel 2): Napravme k lepšímu, čím jsme nevědomky zhřešili: abychom náhle překvapení jsouce dnem smrti, nehledali čas ku pokání a najítí ho nemohli. Slyš, Pane, a smiluj se: nebo hřešili jsme Tobě.

V. (Žalm 78, 9): Spomoz nám Bože, Spasiteli náš: a pro slávu jména svého, Pane, vysvobod' nás.

Slyš, Pane, a smiluj se: nebo hřešili jsme Tobě.

Sláva Otci i Synu: i Duchu Svatému. Jakož byla atd.

Slyš, Pane, a smiluj se: nebo hřešili jsme Tobě.

Když uděluje kněz popelec, říká (dle I. knihy Mojž. 3, 19):

Pomni, člověče, že prach jsi, a v prachse obrátíš.

Když byli všichni obdrželi popelec, modlí se kněz:

V Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e. Propůjč nám, Pane, obranu vojska křesťanského započítí svatými posty: abychom v boji proti duchovním nešlechetnostem posilňováni byli pomůckami zdrženlivosti. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Následuje mše sv.

Modlitba po popelci obdrženém.

Já Tvůj nehodný a ponížený služebník jsem přijal nyní na důkaz své zkroušenosti tento posvěcený popel, jsa téže naděje s církví Tvou, Bože můj, že mi sloužití bude ke zdraví těla a k ostříhání duše. Protož před Tvým božským obličejem žalostně svých hříchů želim, je oplakávám a žádám pokorně Tvou božskou dobrotu za jich odpuštění; rač mně a všem křesťanům milostivě udělití, abychom tento svatý půst s pobožností začali a ve svaté vroucnosti a přísné kajícínosti šťastně také dokonali. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

143. Posťte se a plačte, lkejte.

Na popeleční středu (při popelci) i po celý půst.

Slova upr. J. Pavelka 1905.

Nápěv u Fryčaje č. 31.

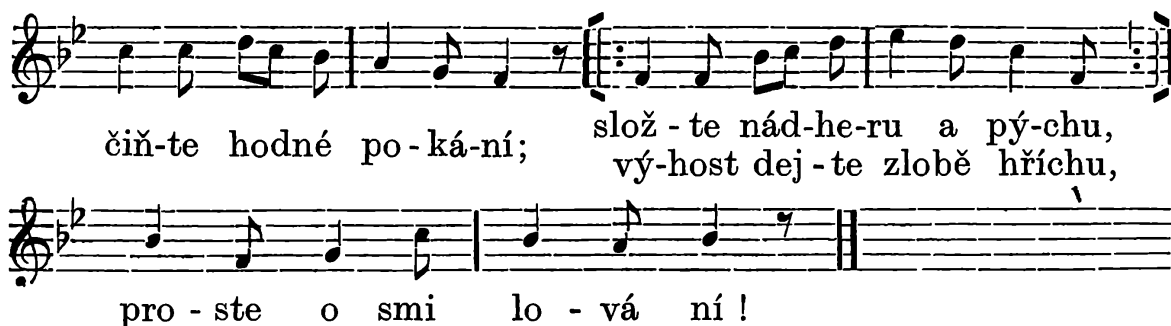
(Dříve: Postíte se, plačte a kvilte.)

Vážně.

(Job. 2, 12.) Práví Hospodin: Obrat'te se ke mně celým srdcem svým, s postem a s pláčem i s kvílením.

1. Posťte se a plačte, lkejte, lí - to - sti svá srd - ce vzdejte,

2. Proroky tak Bůh nám káže,
- slibuje, že viny smaže, - jimiž
jsme ho hněvali, - když se v prav-
dě obrátíme, - trvale se polep-
šíme, - hřešit když jsme přestali.

3. Spáchali jsme mnohou vinu,
duše hyne v hříchů stínu,
schladl lásky k Bohu žár;
modlitby jsme málo dbali,
málo nuzným pomáhali, vzbudili jsme mnohý svár.

4. Sloužili jsme tělu, světu,
mnohá kletba slétla s retů,
vznikla mnohá nepravost, - mno-
hému jsme ublížili, mnohého
jsme pohoršili, v srdci sídlel
hněv a zlost.

5. Bez vad, bez chyb nikdo
není, steré číhá pokušení,
svatý půst nás posílí, bychom
překonali snáze, co nám vadí
v naší dráze - nejvyššímu ku cíli.

6. Proto postte se, ó hříšní,
- nestřídmí a zlostní, pyšní,
lakomí a leniví, byste, zpro-
štěni svých zlostí, - milost našli
kajících, která duši oživí.

7. Postte se, kdo milost máte,
nechať v ctnosti prospíváte,
máte zásluh hojněji, - ať se v ne-
skonale slávě, - již vám Bůh dá
přelaskavě, - duše vaše zastkvějí!

8. Postte se, a zkratěte spaní;
- zábavy a hodování - nahrazujte
modlitbou, pokrytectví vyho-
stěte, - v duchu, v pravdě Boha
ctěte, - spasíte tak duši svou!

9. Neboť tak i Ninivité za
pokání náležité - došli Boží mi-
losti, - zhouba od nich odvrácena,
- milost jest jim udělena, - pra-
men sladkých radostí.

10. Křesťané tak prvých časů
- hledali své duše spásu, - tuhým
postem, pokáním - přemáhali
svoje tělo, - srdce láskou k nebi
spělo, - dobrých skutků konáním.

11. Sám Pán Ježíš příklad dává
- a půst svatý zachovává, - postí
se dnů čtyřicet: - tak my také
činit máme, - dáblať postem pře-
konáme, když nás bude po-
koušet.

12. Jezu Kriste, Spasiteli, -
duší našich řediteli, - srdce naše
posiluj, bychom tělu nesloužili,
- ale zbožně, ctnostně žili, -
jak nás učí příklad Tvůj!

13. Posiluj nás svatým postem,
- nechať v lásce k Tobě rostem',
- upřímně se kajeme, - odpuštění
ať nám dáno, - a až žití dokonáno,
- slávou věčnou plájeme!

Nešpory na I., II., III. a IV. neděli postní.

Neděle ty jmenují se dle začátečních slov Introitů mešních: 1. Inovocavit;
2. Reminiscere; 3. Oculi; 4. Laetare. Česky se nazývají: 1. Černá nebo Pytlcová;
2. Suchá nebo Pražná; 3. Kýchavná; 4. Družebná.

Otče náš a Zdrávas (potichu).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.

Antifony a žalmy (nedělní).

Ant. 1. Řekl Hospodin ku Pánu mému: sed' na pravici mé.

Žalm 109. na str. 51.

Ant. 2. Věrní (jsou) všickni rozkazové jeho: upevnění na věky věků.

Žalm 110.

Ant. 3. V přikázáních jeho chtivý jest velmi.

Žalm 111.

Ant. 4. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno na věky.

Žalm 112. na str. 52.

Ant. 5. My, kteříž živi jsme, dobrořečíme Hospodinu.

Žalm 113.

Kapitola

na neděli I.	na neděli II.	na neděli III.	na neděli IV.
II. Kor. 6, 1.	I. Thes. 4, 1.	Eph. 5, 1. 2.	Gal. 4, 22.
Bratři. Napomí-	Bratři. Prosíme	Bratři. Buďtež te-	Bratři. Psáno jest,
nám vás, abyste ne-	vás a žádáme v Pánu	dy následovníci Boží,	že Abraham měl dva
přijímali milosti Boží	Ježíši: jakož jste při-	jakožto synové nej-	syny: jednoho z děv-
nadarmo. Neboť pra-	jali od nás, kterak milejší:	a chodte v ky a druhého z svo-	ví: V čas příjemný byste měli choditi, lásce: jakož i Kristus bodné. Ale ten, kte-
uslyšel jsem tebe a a líbiti se Bohu, i tak miloval nás, a vydal rýž z děvky. byl,	abyste i chodili, a-	sebe samého za nás podlé těla se narodil:	mohl jsem tobě. byste se více rozhoj-
	ňovali.	v obětování a obět kterýž pak z svo-	bohu k vůni roz-
		košné.	bení, což jest du-
			chovně praveno.

R. Bohu díky.

Hymna: (Audi, benigne conditor.) Slyš, dobrý Tvůrce světů všech, nebo: Dobrotivý Stvořiteli.

144. Audi, benigne Conditor,

od Řehoře Velikého, papeže † 604.

Hymna církevní k nešporám v postě až po neděli smrtinou.

Dvoji překlad J. Pavelky (Fr. Sušila). Nápěvy č. 142. A. B. na str. 259. a 260.
(Prosba o odpuštění hříchů.)

A. Překlad první.

1. Slyš, dobrý Tvůrce světů všech, - jímž lkáme, proseb našich vzdech, - [: slyš v tento svatý, postní čas, jenž čtyřicetkrát úpí, hlas - :]

2. Jenž srdce naše pronikáš, - Ty, Pane, slabost naši znáš, [:že vracíme se k Tobě, znej, nám milost, odpuštění dej:]

3. My vyznáváme želíce, že zhřešili jsme velice; [:rač

pro své jméno prominout a chorým léku poskytnout:].

4. Dej tělo kázní zapírat, dej žádosti zlé potírat, - [:ať duch náš bdělý, strážlivý již vášní v sobě neživí:].

5. Dej, soupodstatná Trojice, - ať pokorně se postíce, - [:plod ctností hojně neseme, jímž milosti Tvé dojdeme:]. Amen.

B. Překlad druhý.

1. Dobrotivý Stvořiteli, - proseb našich slyš hlas vřelý, - [: kterým

čtyřicet dnů lkáme, - když jej v postě vysíláme. :]

2. Zkoumateli srdcí milý,
víš, jak slaby naše síly; [:vra-
címe se nyní k Tobě, odpust',
Pane, naší zlobě:].

3. Zhřešili jsme svými činy,
vyznáváme svoje viny, [:rač
nám, Pane, odpustiti, léku
chorým uděliti:].

4. Dej, ať postem zkrotne tělo,
které hříchem rozbujnělo,
[:srdce střídme odolává, když
ho láká žádost žhavá:].

5. Trojice, dej, přeblažená,
Jednoto, přej, nedělená, [:ne-
chať tímto svatým postem ve
všem dobrém hojně rostem:].
Amen.

V. Andělům svým přikázal o tobě.

R. Aby ostříhali tě na všech cestách tvých.

Antifona k Magnificat:

o neděli I.	o neděli II.	o neděli III.	o neděli IV.
II. Kor. 6, 2—6.	Mat. 17, 9.	Luk. 11, 27. 28.	Jan 6, 3.
Aj nyní (jest) čas příjemný, aj nyní jste viděli, den spasení: v těch nepravte, dokudž by tedy dnech proka- Syn člověk nevstal život, kterýž Tebe mi. zujme se jako slu- z mrtvých. nosil, a prsy, kterýchž žebníci Boží, ve mno- jsi požíval. Avšak hé trpělivosti, v po- Ježíš řekl jí: Ovšem stech, ve bděních a pak blahoslavení, kte- v lásce neošemetné. říž slyší slovo Boží, a ostříhají ho.			

Magnificat. na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba I.	II.	III.	IV.
Bože, kterýž cír- kev svou každoroč- ním čtyřicetidenním postem očisťuješ: po- přej rodině své; aby, čeho zdržlivostí od Tebe dosáhnouti usi- luje, dobrými skutky vykonávala.	Bože, kterýž vidíš, že zbaveni jsme ve- škeré síly, vnitř i vně nás ostříhej: aby- chom ode všech pro- tivenství byli chrá- něni na těle a od zlych myšlení oči- štěni byli v mysli.	Prosíme, všemo- houcí Bože, na žá- pohlédni: a k ochra- ně naší pravici své velebnosti vztáhni. chou tvé milosti byli občerstveni.	Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože: a- bychom my, kteří po zásluze za naše jedná- ní jsme trestáni, útě- chou tvé milosti byli občerstveni.

V. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který atd.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „Ave, Regina coelorum“ č. 25. nebo 26. na str. 63.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. — R. Amen.

Na slavnost Trnové koruny Pána našeho Ježíše Krista.

V pátek po popelci.

Modlitba církevní.

Antifona. Tedy vyšel Ježíš nesa trnovou korunu a roucho
šarlatové.

V. I budeš (slouti) korunou slávy v ruce Hospodinově.

R. A korunou království v ruce Boha svého.

Modleme se: Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože: abychom my, kteříž na památku umučení Pána našeho Ježíše Krista korunu jeho trnovou ctíme na zemi; od něho slávou a ctí korunováni býti zasloužili na nebi. Který žiješ.

145. Exite filiae. Legis figuris.

Překlad volně vzdělal J. Pavelka. — Nápěv č. 139.

1. Vyjdi, duše spravedlivá,
milá dcero Kristova, a viz,
jak se v hlavu vrývá koruna
mu trnová.

2. Proudí z hlavy probodané
- sterou ranou rudá krev - v líce
bledé, uplvané, které ztýral
vrahů hněv.

3. Z které země neúrodné,
bodláčím jen bohaté, vzrostly
tyto trny vhodné kruté ruce
proklaté?

4. Zrudly krví Spasitele - krás-
něji než růže květ - trny tkvící
v jeho čele, z nichžto spásu
sklízí svět.

5. Trny seté naší vinou
Tebe hrozně ranily; - kéž v nás

trny hříchů zhynou, Spasiteli
rozmilý!

6. Nespálené trní vzňaté,
obět v trní chycená - koruny
Tvé bodlinaté podoba jest
vznešená.*)

7. Archu smlouvy s Božím
stolem koruna též věncila,
oltář zápalový kolem vínkem
zlatým zdobila.

8. Svědkyně ty bolů Páně, -
budiž vroucně uctěna, nad
perly i zlaté báně, - nad hvězdy
jsi vznešena.

9. Úctu vzdávej, světe celý, -
Otcí, Duchu svatému, Bohu
Synu, Spasiteli, světů Králi
věčnému! Amen.

Slavnost kopí a hřebů Pána našeho Ježíše Krista.

V pátek po I. neděli v postě.

Modlitba církevní.

Antifona. Neslavné bude mezi muži vzezření jeho a tvářnost
jeho mezi syny lidskými. Tenť pokropí národy mnohé.

V. Zbodli ruce mé i nohy mé.

R. Sečtli všecky kosti mé.

Modleme se: Bože, jenž jsi ve slabosti přijatého těla hřeby
přibit a kopím zraněn býti volil pro spásu světa: propůjč milostivě,
abychom my, kteříž výroční slavnost těchže hřebů a kopí uctivě
konáme na zemi, z velebné vítězoslávy Tvé se radovali na nebi.
Který žiješ.

*) Trnová koruna byla předobrazena v Starém zákoně keřem, jenž hořel a
neshořel atd.

146. Salvete clavi. Tinctam ergo.

Volný překlad J. Pavelky. — Nápěv č. 139.

1. Kopí, hřeby, buďte ctěny, -
jež jste Kristu v údy, bok
vnikly pro svět zavržený, - ote-
vřely spásy tok!	nohou mojih tkvěte - za hříchy
mnou činěné.
2. Zarputilá zloba vrahů -
k mučení vás zvolila, - v nástroj
k našemu vás blahu milost
Boží změnila.	5. Ale, jež mi dáte, rány,
kéž jsou duši ku spáse, - otevrou
mi nebes brány, - k věčné jsou
mi okrase.
3. Kolik ran jste v tělo vryly,
v údy Páně přesvaté: tolik
proudů otevřely milosti jste
bohaté.	6. Nohy ať v hřích nechvátají,
ruce nikde neškodí, - chtěče
v srdci nehárají, - myslí pravda
vévodí.
4. Do mne ostří zabodněte
krví Páně zbrocené, v rukou,	7. Jesu Kriste, buď Ti sláva,
- jenž byls krutě proboden,
Otcí, Duchu ať se vzdává
úcta po věk veškeren! Amen.

Na slavnost kmentu (plátna) Pána našeho Ježíše Krista.

V pátek po II. neděli v postě.

M o d l i t b a c í r k e v n í.

A n t i f o n a. Josef, znamenitý desátník, kterýž také očekával království Božího, koupil kmentu, a složiv tělo Ježíšovo (s kříže), obvinul je v kment.

V. Hospodin kraloval, v krásu oblékl se.

R. Oblékl se Hospodin v moc a přepásal se silou.

M o d l e m e s e. Bože, kterýž jsi nám na posvátném kmentu, kterým tělo tvé nejsvětější s kříže složené od Josefa obvinuto bylo, stopy svého umučení zanechal: propůjč milostivě; abychom skrze smrt a pohřeb Tvůj k slávě zmrtvýchvstání přivedeni byli. Který žiješ...

147. Gloriam sacrae. Jesu, dulcis amor.

Volně přeložil J. Pavelka. — Nápěv č. 139.

1. V písni vroucí láskou vzňaté
k tomu, jenž nás vykoupil,
oslavujme roucho svaté, - za-
vinut v něž Kristus byl.	trn jak utkvěl v lebi: - na rouchu
vše značeno.
2. Rouchu tomu vzácnou zdobu
Tělo Páně nechalo: leževši
v něm v temném hrobu - obrys
svůj v ně vepsalo.	5 Kdo zřít může suchým
zrakem, - z hloubi srdce nezalkat
- nad tím Kristových muk zna-
kem, jež tak jasně v rouchu
znát?
3. Znova zraku ukazuje,
jaké boly Spasitel, - lidstvo z pádu
vykupuje, - na svém těle vytrpěl.	6. Jesu, sladká láska moje,
zřím Tě zde, jak byl bys živ,
podávám Ti srdce svoje, ran
Tvých svatých pamětliv.
4. V rukou, nohou, jaké hřeby,
- kopí v bok jak vraženo, - ostrý	7. Vidím, jak jsi nah a zraněn,
- vlastní krví pokálen, - na kříž

rozepiat a zhaněn, - tímto rouchem obalen.

8. Vítej, hlavo zkrvavená
trnů ostny ostrými, - tváři krásy
pozbavená, - se skráněmi sinými!

9. Vítej, Spasitelův boku,
vítej, svatá ráno v něm, - růže
vzkvetlá v krve toku, - v nížto
obmyt, spasen jsem!

10. Vítejte mi, svaté dlaně,
tvrdým hřebem zbodené, - vítejte
mi, nohy Páně, - pro mne kruté
zjízvené.

11. Kriste, naše viny byly
příčinou všech bolů Tvých;
jak jsme sobě zasloužili, po-
trestej nás za náš hřích.

12. Dej nám síly, bychom
vstali z hříchu k žití ctnost-
nému, - láskou vroucí k Tobě
pláli, k blahu spěli věčnému,

13. na nebesích Tebe zřeli,
Tobě, Otci, Duchu čest - srdcem,
duchem vroucím pěli, žes sňal
s duší vinu, trest. Amen.

Na slavnost pěti ran Pána našeho Ježíše Krista.

V pátek po neděli III. v postě (kýchavné).

M o d l i t b a c í r k e v n í.

A n t i f o n a. Jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím a hned
vyšla krev a voda.

V Uzří, v koho bodli.

R. A žalostiti budou nad ním, jakž obyčej jest žalostiti nad
smrtí prvorozeného.

M o d l e m e s e. Bože, kterýž jsi umučením jednorozeného
Syna svého a prolitím krve z pěti ran jeho lidskou přirozenost hří-
chem záhubě vydanou napravil: uděl nám, prosíme; abychom my,
kteří rány jím přijaté ctíme na zemi, užitek nejdražší krve jeho
dosáhnouti zasloužili na nebesích. Který žiješ..

Pobožnost ke cti pěti ran Krista Pána.

(**V z b u z e n í l í t o s t i.**) Když před Tebou, ó ukřižovaný,
nejlaskavější Spasiteli duše mé, klečím, vytýká mně svědomí, že já
Tě přibil rukou svou na kříž, kdykoli jsem se dopustil těžkého hříchu,
uráží Te hroznou nevďěčností. Bože můj, nejvyšší a nejdokonalejší
dobro, jenž vši lásky mé jsi hoden, poněvadž jsi mně vždycky jen
dobré prokazoval; já přebídný nemohu svých spáchaných zlých
skutků odčiniti, jak bych si přál, ale s nejhlubší bolestí jich nenávidím,
protože jsem Tebe, nekonečné dobro, urazil; kleče u nohou Tvých
vynasnažím se, abych s Tebou aspoň soustrast měl, Tobě děkoval,
Tebe za odpuštění a polepšení života prosil. Srdcem i ústy volám
takto

K první ráně nohy levé.

Pozdravuji Tě, ó přesvatá ráno nohy levé! Ó můj Ježíši, lituji
Tě pro ukrutnou bolest, kterou jsi vytrpěl: děkuji Ti za lásku, s kterou
jsi krvácej pod trním mých hříchů, se namáhal, abys mne na cestě
záhuby dostihl. Obětuji věčnému Otci bolest a lásku Tvého nej-
světějšího člověčenství na smířenou mých nepravostí, jež s upřímnou
a trpkou lítostí zavrhuji.

Otčenáš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí atd.

Učiň, svatá Máti Pána,
ukřižovaného rána
ať se vtiskne v srdce víc.

K druhé ráně nohy pravé.

Pozdravuji Tě, ó přesvatá ráno nohy pravé! Ó můj Ježíši, lituji Tě pro krutou bolest, kterou jsi vytrpěl: děkuji Ti za lásku, která Tě pohnula, abys snášel smrtelné bolesti a prolévaje krev probodnouti se nechal za trest za má poblouzení a trestuhodné rozkoše, jež jsem bezuzdným chtíčům svým povolil. Obětuji věčnému Otcí bolest a lásku Tvého nejsvětějšího člověčenství a prosím ho o milost, abych horkými slzami oplakával svých provinění a setrval v dobrém, které jsem konati začal, a nikdy již nepřestal poslušen býti božských přikázání.

Otčenáš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí atd.

Učiň, svatá Máti Pána atd.

K třetí ráně ruky levé.

Pozdravuji tě, ó přesvatá ráno ruky levé! Ó můj Ježíši, lituji Tě pro ukrutnou bolest, kterou jsi vytrpěl: děkuji Ti, že jsi s tak velikou láskou odvrátiti ráčil ode mne tresty a věčné zatracení, jichž jsem za své hříchy zasloužil. Obětuji věčnému Otcí bolest a lásku Tvého nejsvětějšího člověčenství a prosím ho o milost, abych ostatního času života svého spasitelně užíval, hojné ovoce pokání přinášel a tak uraženou spravedlnost jeho odzbrojil.

Otčenáš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí atd.

Učiň, svatá Matko Pána atd.

K čtvrté ráně ruky pravé.

Pozdravuji tě, ó přesvatá ráno ruky pravé! Ó můj Ježíši, lituji Tě pro ukrutnou bolest, kterou jsi vytrpěl: děkuji Ti, že jsi mi s tak velikou láskou ustavičně dobrodiní prokazoval, ačkoli jsem toho nikterak nebyl hoden. Obětuji věčnému Otcí bolest a lásku Tvého nejsvětějšího člověčenství, aby změnil srdce i myšlení mé, abych všecky skutky své konal podle jeho božské vůle.

Otčenáš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí atd.

Učiň, svatá Matko Páně atd.

K páté ráně svatého boku.

Pozdravuji tě, ó přesvatá ráno boku! Ó můj Ježíši, lituji Tě pro ukrutnou trýzeň, kterou jsi vytrpěl: děkuji Ti za lásku, s kterou jsi dopustil, aby raněn byl bok Tvůj a srdce Tvé, jakož i za to, že poslední krůpěje krve a vody vycediti ráčil, abys přehojným učinil užitek vykoupení mého. Obětuji věčnému Otcí všecku lásku a všecka utrpení Tvého nejsvětějšího člověčenství, aby duše má do tohoto nejlaskavějšího srdce, jež vždy ochotno a dychtívo jest i největší hříšníky přijmouti, konečně přece vešla a z něho nikdy se nevzdálila.

Otčenáš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí atd.

Učiň, svatá Máti Páně atd.

Závěrečná modlitba k bolestné Matce Boží.

Nejsvětější Panno a Matko Boží Maria, mučednice lásky a bolesti, když jsi patřila na muky a utrpení Pána Ježíše! Tys napomáhala k dobrodiní mého vykoupení, když jsi pocítila bolest a zármutek nezměrný a když jsi věčnému Otci jako obět zápalnou a smírnou přinesla Jednorozeného svého a jeho. Děkuji Ti za nesmírnou lásku, s kterou jsi obětovala plod života svého, pravého člověka a spolu pravého Boha, bys mne hříšníka zachránila. Přednášej svou nikdy marnou prosbu Synu i Otci, abych svůj život trvale polepšil, nikdy již svého nejlaskavějšího Spasitele novými hříchy nekřižoval a v jeho milosti setrvaje až do smrti, dosáhl pro zásluhy jeho hořkého utrpení a jeho smrti na kříži věčného života.

Třikrát: Zdrávas Maria.

M o d l e m e s e. Pane Ježíši Kriste, který jsi v hodinu šestou pro spásu světa na dřevo kříže vstoupil a svou předrahou krev na odpuštění hříchů prolil: pokorně Tě prosíme, abys nám popřál po smrti naší radostně vejíti do brány nebeské.

Prosíme Tě, ó Pane Ježíši Kriste! ať oroduje za nás nyní i v hodinu smrti naší u dobrotivosti Tvé blahoslavená Panna Maria, Matka Tvá, jejíž nejsvětější duši v hodinu utrpení Tvého meč bolestný pronikl. Skrze Tebe, Ježíši Kriste, Spasiteli světa, jenž s Otcem Duchem Svatým žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

R a c c.: Odpustky: 1. 100 dní jednou za den. 2. Plnomocné odpustky na den nalezení (3. května) a povýšení sv. kříže (14. září) pro ty, kdo tuto pobožnost nejméně 10krát v každém měsíci se modlí. Podmínky: Zpověď a sv. přijímání v řečené svátky. 3. 7 let a 7 kvadragen (7krát 40 dní) jednou za den pro ty, kdo tuto pobožnost od Květné neděle až včetně do Bílé soboty konají. 4. Plnomocné odpustky na slavný Hod velikonoční pro ty, kdo tuto pobožnost od Květné neděle až včetně do Bílé soboty konají, ze hříchů svých se vyzpovídají a ke stolu Páně přistoupí. (Pius VII. 29. září 1807.)

Lítanie o pěti ranách Ježíše Krista.

Pro soukromou pobožnost.

Pane, smiluj se nad námi! Kriste smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože! Smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože! Smiluj se nad námi!

Duše svatý, Bože! Smiluj se nad námi!

Svatá Trojice, jeden Bože! Smiluj se nad námi!

Ježíši, pro nepravosti naše raněný,

Ježíši, pro hříchy naše potřený,

Ježíši, za nás bičovaný,

Ježíši, za nás trním korunovaný,

Ježíši, na rukou i nohou zbodený,

Ježíši, kopím prokláný,

Ježíši, jenž jsi nejsvětější krev svou za nás vylil,

Ježíši, jehož ranami uzdraveni jsme,

Ježíši, jenž jsi ranami svými spásu nám zjednal,

} Smiluj se nad námi!

Ježíši, jenž jsi ranami svými pramen života nám otevřel,
Ježíši, v jehož ranách bezpečné útočiště máme,
Ježíši, jenž jsi svaté drahé rány své učedníkům ukazoval,
Ježíši, jenž jsi se svatými ranami svými na nebesa vstoupil,
Ježíši, jenž svaté drahé rány své Otci nebeskému ukazuješ,
Ježíši, jenž pro své svaté drahé rány u Otce nebeského za nás
oroduješ,

Ježíši, jehož svaté drahé rány stkvějí se jako hvězdy,
Ježíši, jehož svaté drahé rány v den soudný dobrým k útěše,
zlym pak k hrůze sloužiti budou,

Ježíši, pro svaté drahé rány své,
Milostiv nám buď! Odpusť nám, Pane!
Milostiv nám buď! Uslyš nás, Pane!

Ode všeho zlého

Od všelikého hříchu

Od opovážlivého spoléhání na milosrdenství Tvé

Od nedbalosti ve správě Boží

Od nehodného přijímání nejsv. svátosti

Od malomyslnosti a netrpělivosti v soužení

Od reptání a rouhání

Od náhlé a nenadálé smrti

Od věčného zahynutí

Pro rány rukou svých

Pro rány nohou svých

Pro ránu boku svého

My hříšníci, Tě prosíme, uslyš nás!

Abys nám odpustiti ráčil,

Abychom pro Tvé svaté drahé rány od neduhů těla i duše
ochráněni byli,

Abychom své ruce a nohy službě Tvé zasvěcovali,

Abychom veškerý smysly své na uzdě drželi,

Abychom srdcem čistým a tělem neposkrvněným Tobě sloužili,

Abychom ve všelikém pokušení na rány Tvé vzpomínali

Abychom ve všelikém utrpení v ranách Tvých občerstvení
nalézali,

Abychom ran Tvých hříchem svým neobnovovali,

Abychom nevýslovnou lásku Tvou vděčně uvažovali,

Abychom v lásce Tvé živi byli,

Abychom jednou v milosti Tvé zemřeli,

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otčenáš. Zdrávas Maria.

V. Zbodli ruce mé i nohy mé.

R. Sčetli všecky kosti mé.

V. Jeden z vojinů otevřel bok jeho kopím.

R. A hned vyšla krev a voda.

Smiluj se nad námi!

Vysvoboď nás, Pane!

Tě prosíme, uslyš nás!

Modleme se. Bože, kterýž jsi umučením jednorozeného Syna svého a prolitím krve z pěti ran jeho lidskou přirozenost hříchem záhubě vydanou napravil uděl nám, prosíme; abychom my, kteří rány jím přijaté ctíme na zemi, užitek nejdražší krve jeho dosáhouti zasloužili na nebesích. Který žiješ. Amen.

148. A. Salvete Christi vulnera.

Hymna církevní.

Přel. J. Pavelka. — Nápěv č. 139.

1. Zdrávy buďte, svaté rány,
lásky Páně svědkyně, jimiž
proudy prolévány - krve z těla
svatyně.

2. Leskem hvězdy zastíráte,
růže květy vůní svou, cenou
perly překonáte, - plástve medu
lahodou.

3. Skrže vás se odemyká
sladký mysli útulek, - nepřátel
v nějž neproniká hrozivý a
zhoubný vztek.

4. Sta ran Kristu v těle tkvělo,
- když byl krutě bičován, - sterý
rozbodal trn čelo, - násilím v ně
vtlačován.

5. Tupé hřeby ruce, nohy - ne-
lítostně probily, na nich visel

přeubohý - Spasitel náš přemilý.

6. A když smrtí shaslo oko, -
duši Otci odevzдал, vojín ještě
přehluboko - kopí hrot mu v prsa
vklál.

7. By nám, že jsme vykoupeni,
plna byla naděje, - prolil krev
svou v utrpení do poslední
krůpěje.

8. K ví, která z Tvých ran
kane, s duší našich obmyj
hřích, vykoupej nás a skryj,
Pane, v spasitelných ranách
svých!

9. Kristu Pánu raněnému
vzdejme čest a vroucí dík,
prosme, by nás k boku svému
vinul věčný Slitovník.

148. B. Jiná píseň o pěti ranách Krista Pána.

Nápěv č. 139. — Text z Plesů duchovních.

1. Rány drahé, nejvyš blahé, -
lásky Boží prameny, buďte
vroucně, přehoroucně - ode mne
vždy slaveny!

2. Hlavo Boží, Tebe hloží -
pro mé hříchy rozdírá; sličné
ruce, v hrozné muce pro mne
hřeb vás rozvívá.

3. Nohy svaté, hřeby spiaté, -
zraněny jsou docela; - něžný
boku, z Tebe v toku krev se
s vodou vyvěřela.

4. Rány čisté, povždy jisté
mojí duše ohrady, vy jste
věčné, nekonečné blaženosti
základy.

5. Znaký jasné pŕtky spasné,
- v nížto zlý duch potřen jest,
tokem hojným, bohakojným
shladily jste hříchů trest.

6. Skvostné pásy — věčné
lásky, - jimiž Bůh se ozdobil,
vámi s kříže míru kníže - výkup
světa způsobil.

7. Božský Reku, Králi věků, -
Strůjce spásy bezmezné, od-
pušť vinu mojich činů - pro své
rány vítězné.

8. Když mou duši sotny zkruší,
- vlož ji, Pane, do svých ran,
když pak zbudu těla trudu,
povolejž mne v blaha stan!

Slavnost Krve Pána našeho Ježíše Krista.

V pátek po neděli Družebné, čili IV. v postě.

Modlitba církevní.

Antifona Budeť krev beránka vám na znamení, praví Hospodin ; a uzřím krev a pominu vás, aniž bude mezi vámi rána zahubující.

V Ospravedlnění jsouce v krvi Kristově,

R. Osvobození budeme od hněvu skrze něho.

Modleme se : Všemohoucí věčný Bože, kterýž jsi jedno-rozeného Syna svého Vykupitelem světa ustanovil, a jeho krví smířen býti chtěl : propůjč, prosíme ; abychom cenu naší spásy slavnou službou tak ctili, a od zla přítomného života její silou tak byli chráněni na zemi, abychom z užitku věčného se radovali na nebi. Jenž s Tebou

Korunka ke cti předrahé krve Pána Ježíše.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

V Sláva Otci atd.

R. Jakož byla na počátku atd.

I. tajemství.

Ponejprv prolil náš nejlaskavější Spasitel krev svou osmého dne po svém narození, když podle zákona Mojžíšova byl obřezán. Rozvažující, že Ježíš se tomu podvolil, aby zadost učinil božské spravedlnosti za naše prostopášnosti, vzbudme upřímnou lítost nad nimi a slibme, že budoucně pomocí jeho mocné milosti zachováme čistotu těla i duše.

5krát Otče náš a jednou Sláva Otci.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

II. tajemství.

Předrahou krev svou prolil Ježíš na hoře Olivetské v takové hojnosti, že země vůkol něho svlažena byla, a to předvídaje nevděčnost, s kterou lidé lásku jeho odměňovati budou. Proto tedy srdečně litujme, že jsme i my za nesčíslná dobrodiní Páně tak špatně se odvděčili, a učinme předsevzetí, že budeme lépe užívati jeho milosti a svatých vnuknutí.

5krát Otče náš a jednou Sláva Otci.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

III. tajemství.

Svou předrahou krev prolil Ježíš při ukrutném bičování svým, když z rozedrané kůže a z otevřených ran z celého těla potokem se řinula ona drahocenná krev, kterou on obětoval věčnému Otci za naši netrpělivost a choulostivost. A my bychom neměli křtiti

hněvu a chtíčů svých? Ano, vynasnažme se, abychom budoucně byli trpělivější v protivenstvích, sebou opovrhovali a křivdy nám učiněné tiše snášeli.

5krát Otče náš a jednou Sláva Otcí.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

IV. t a j e m s t v í.

Předrahá krev Ježíšova tekla z jeho nejsvětější hlavy, když byl trním korunován, aby trpěl za naši pýchu a za naše zlé myšlenky. A my bychom mohli i na dále libovati si ve své pýše a kochati se v nečistých obrazech a hříšných myšlenkách? Nikoliv! Mějme budoucně na mysli svou nicotu, svou bídu, svou křehkost a statečně odporujme všemu vnuknutí zlého ducha.

5krát Otče náš a jednou Sláva Otcí.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

V. t a j e m s t v í.

Ó jak mnoho předrahé krve prolil náš nejlaskavější Ježíš na oné bolestné cestě, kterou konal na horu Kalvarii obtížen jsa těžkým dřevem kříže, skrápěje touto svou drahou krví ulice jerusalemské a všechna místa, kudy se ubíral. A to stalo se na zadostučinění za pohoršení a zlé příklady, jimiž jeho tvorové jiné na cesty záhuby svádějí. Ach, kdo ví, zdali i my nenáležíme do počtu těchto nešťastníků; kdo ví, jak mnohé náš zlý příklad do pekla přivedl? A my bychom tomu zlu nezabránili? Učiňme tedy předsevzetí, že ke spáse duší budoucně budeme přispívati, jich napomínajíce, povzbuzujíce a jim příklad dobrých skutků dávajíce.

5krát Otče náš a jednou Sláva Otcí.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

VI. t a j e m s t v í.

Svou předrahou krev prolil Spasitel hojněji při svém ukrutném ukřižování, když z rozedraných žil a ze zraněných údů rukou a nohou jeho jako proud vyprýštil onen spasitelný balsám života věčného, kterým by za hříchy a nepravosti celého světa zadost učiněno bylo. A našel by se člověk, jenž by ještě stále hřešil a tak obnovoval ukrutné ukřižování Syna Božího? Ach, oplakávejme hořce svých spáchaných poklesků, vzbudme ošklivost nad nimi a u nohou zpovědníkových napravme své mravy, začněme od této chvíle pravý křesťanský život a mějme bez přestání před očima, jak mnoho krve Spasitel za naši věčnou spásu prolít ráčil.

5krát Otče náš a jednou Sláva Otcí.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

VII. t a j e m s t v í.

Konečně prolil Ježíš krev při své smrti, když mu kopím otevřen byl bok jeho a milování nejhodnější Srdce probodeno bylo. Ano,

spolu s krví vyšla tenkrát i voda na důkaz, že všechna krev byla vycezena, byvši prolita až do poslední krůpěje za naše spasení. — Ó nekonečné dobroty Spasitele našeho ! Kdož by Tě nemiloval ? Kdož by se nerozplýval láskou k Tobě, jenž jsi tolik učinil, abys nás vykoupil ? Poněvadž se nám nedostává slov, chceme vyzvati všecky tvory na zemi, chceme vyzvati všecky anděly a svaté na nebi, a zvláště svou drahou Matku Marii, aby Tvou předrahou krev chválili, velebili a blahoslavili. Ano, zdráva budiž krev Ježí ova nyní i vždycky a po všecky věky. Amen.

Tu modlí se jen 3krát Otče náš, aby naplněn byl počet 33, a jednou Sláva Otci.

Tebe tedy prosíme, přispěj ku pomoci svým služebníkům, které jsi drahou krví vykoupil.

Modlitba.

Ó předrahá krvi života věčného, ceno spásy celého světa, nápoji a lázni duší našich, jež ustavičně se zastáváš potřeb lidí před trůnem Nejvyššího ! Klaním se Tobě s nejhlubší pokorou a rád bych, pokud mi možno, nahradil urážky a křivdy, které se Ti bez přestání od tvorů Tvých dějí, zvláště od těch, kteří se opovažují zlořečením Tě zneuctívati. — A kdož by nevelebil této krve ceny nekonečné ? Kdož by nebyl roznícen láskou k Ježíši, jenž ji prolil ? Co by ze mne bylo, kdybych nebyl vykoupen touto božskou krví ? Kdo ji vycedil ze žil Pána mého až do poslední krůpěje ? Ach, byla to zajisté láska. Ó nesmírná lásko, která jsi nám dala tento balsám spásy ! Ó neocenitelný balsáme, který jsi vyprýštil z pramene nesmírné lásky, učiň, aby všechna srdce a všecky jazyky Tě mohly chváliti, velebiti a díky Tobě vzdávati nyní i vždycky a po všecky věky. Amen.

V. Vykoupil jsi nás, ó Pane, v krvi své.

R. A učinil jsi nás Bohu našemu královstvím.

Modleme se : Všemohoucí věčný Bcže, kterýž jsi jedno-rozeného Syna svého Vykupitelem světa ustanovil, a jeho krví smířen býti chtěl : propůjč, prosíme ; abychom cenu naší spásy slavnou službou tak ctili, a od zla přítomného života její silou tak byli chráněni na zemi, abychom z užitku věčného se radovali na nebi. Jenž s Tebou

Odpustky : 1. 7 let a 7 kvadragen (7krát 40 dní) jednou za den, když se tato korunka nábožně a zkroušeně modlí. 2. Plnomocné odpustky jednou za měsíc v jakýkoli den, když se každý den po celý měsíc modlí. Podmínky Zpověď, sv. přijímání a modlitba za církev sv. atd. 3. 300 dní jednou za den pro ty, kteří jen modlitbu „O předrahá krvi života věčného“ atd. se modlí. (Pius VII. 18. října 1815.)

Prosba o 10 milostí.

Ó Otče, Synu a Duše svatý ! Ó nejsvětější Trojice ! Vy požehnaní andělé a vy všichni svatí na nebesích ! Vymozte mi následující milosti, o které snažně prosím skrze předrahou krev Ježíše Krista.

1. abych vždy plnil vůli Boží,
2. abych vždy spojen zůstal s Bohem,
3. abych vždy jen na Boha myslil,
4. abych Boha samojediného miloval,
5. abych vše pro Boha činil,
6. abych jen čest Boží hledal,
7. abych o své spáse pracoval jedině pro Boha,
8. abych svou nicotu poznal,
9. abych vůli Boží vždy více poznával,
10. (Zde žádej o zvláštní milost, které je ti potřeba).

Ó nejblahoslavenější Panno Maria ! obětuj věčnému Otci přehrahou krev Ježíše Krista za mou duši, za ubohé duše v očistci, za potřeby svaté církve, za obrácení hříšníků a za celý svět.

Pak se modli 3krát *S l á v a O t c i* ke cti nejdražší krve Ježíše Krista, 1 *Z d r á v a s* ke cti bolestné Matky Boží, 1 *O d p o č i n u t í* věčné za duše v očistci.

Racc. Odpustky 300 dní jednou denně, připojí-li se ještě modlitba na úmysl sv. Otce. — Plnomocné jednou za měsíc v jeden ze tří posledních dnů měsíce těm, kdož konají tu modlitbu po celý měsíc každodenně; podmínky další: zpověď, příjímání, návštěva kostela. — Lev XII. 3. března 1827.

Obětování nejsv. krve Spasitelovy.

Věčný Bože, obětuji Tobě nejdražší krev Ježíše Krista na zadostučinění za své hříchy a za všechny potřeby svaté církve.

Racc. 100 dní odpustků pokaždé. — Pius VII: 22. září 1817.

149. Festivis resonant. Ira justa Conditoris.

Překlad J. Pavelky. — Nápěv č. 139.

1. Zaplaj, svíce, světlo jasné,
z úcty, lásky rozžaté; chvalozpěvy zněte hlasné
krvi Páně přesvaté !

2. Prolévejme slzy vroucí
nad krví, již prolil Pán - za nás
z lásky nehynoucí - ze svých nesčíslných ran !

3. Adam prvý hříšným skutkem - lidem zhoubu připravil;
Adam nový v bolu prudkém - ze smrti je vybavil.

4. Věčný Soudce, rozhněvaný
mnohý lidstva pro zločin, -
usmířen jest krví z rány, již
byl proklán jeho Syn.

5. Kdo v ní svoje nitro smývá,
- od vin bývá očištěn, k andělům
se povznášívá, věčný ples
mu zajištěn.

6. Jako o potopě vody - uhasily Boží hněv, - tak nás zbaví
věčné škody Beránkova čistá krev.

7. Zem, jež hložím oplývala, -
touto rosou svlažená - spásonosnou
se nám stala, žeň z ní roste blažená.

8. Otravného duše hada - překonán jí zhoubný jed, od záhuby,
v nížto strádá, - osvobozen byl jí svět.

9. Kdo z nás může pochopiti -
této lásky hlubinu, - z nížto
ráčil na se vzíti - Pán tíž našich
zločinů ?

10. Sluha smrti zasluhoval,
podstoupil jí nebes Král, z lásky,
kterou v srdci choval,
viny jeho na se vzal.

11. Mstu když Boží vyvoláme,
- věrně se nás zastane, osten
hněvu smrti zláme, mraky
zhoubné odvane.

12. Jak Ti vzdáme díky hodné
- dobroty a darů Tvých, - Vůdce
k vlasti přelahodné, k zdroji
slastí pověčných ?

13. Pro krev, již jsi za nás
prolil, dej nám v dobrém se-
trvat, bychom, jež jsi spasit
svolil, - za Tebou se mohli brát.

14. Otče, jenž dals za nás Syna,
Duchem svatým sílíž nás, ať
nás nepotřísni vina, ať jsme
čisti každý čas.

Doba umučení Páně.

Spásu lidského pokolení na dřevě kříže jsi
ustanovil, aby odkud smrt vznikla, odtud život
opět povstal.

(*Praeface v čas umučení Páně a o dnech sv. kříže.*)

Neděle Smrtná.

Pátá neděle postní jmenuje se smrtná. Evangelium při mši svaté vypravuje,
jak chtěli židé v chrámě jerusalemském Krista Pána usmrtiti, protože se pravil
býti Synem Božím, on však se skryl. Proto také zahalují se všechny kříže v chrá-
mech rouškou (fialovou).

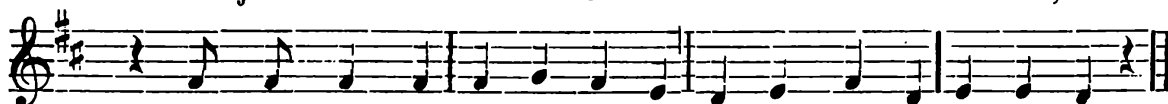
150. Pange lingua gloriosi lauream certaminis a Lustra sex.

Ve dny pašijové a bolestné. od neděle Smrtné do středy před Zeleným čtvrtkem:
— *Při líbání svatého kříže na Velký pátek. — Na den Nalezení a Povýšení sv.*
kříže. —

Hymny církevní k jitřní a chválám od Venantia Fortunata, † před r. 610.
Přeložil J. P. dle Fr. S. Nápěv ze Šteyra 1683.

1. Ja - zy - ku, pěj přeslavného chvalozpě - vy zá - pa - su,
hlá - sej kří - že ví - těz - né - ho u - šle - chti - lou o - kra - su,

na němž svě - ta ve - ške - ré - ho umřel Kristus za spá - su.

2. Zklamáni že lidé byli, -
Stvořiteli líto jest, - jablka když
okusili, pro něž stih' je smrti
trest; - se stromu si uškodili,
náhradu strom má jim nést.

3. Prozřetelnost k správě blaha
- toho řádu žádala, by lest
úskočného vraha moudrostí se
zklamala a ztad vzešla spása
drahá, odkud zkáza povstala.

4. Proto, když už plnost času
- posvátného svítala, - láska Otce

s nebes jasu Syna svého po-
slala, - pro naši jej Panna spásu
- vtěleného vydala.

5. Pacholíček pláče v stáji -
v chudé jesle vložený, - údy, které
božstvím plají, v plénky maje
haleny - ruce, jež svět ovládají,
- těsným vínkem staženy.

(*Lustra sex*).

6. Tricátým když rokem svatý
- doplnil svůj v těle věk, - dobro-
volně, láskou jatý, Vykupitel

lidstvu vděk - povýšen jest na
kříž katy, - v obět Boží Beránek.

7. Napájen jsa žlučí, hyne,
hřeb, trn, hrot v spleť vniká cév,
- v něžné tělo, smrtí siné, - z ně-
hož tryskla voda, krev, která
na svět, hvězdy plyne, aby
zhasla Boží hněv.

8. Kříži věrný, nestkvěje se -
nad tebe strom vzácnější, - ne-
rodí se v žádném lese - list, květ,
plody krásnější, svatý strome,
který nese - břímě všeho milejší.

9. Prohni, strome, větve svoje,
- povol údům napiatým, - umírní

se tuhost tvoje - z úcty k údům
přesvatým, z jichž ran prýští
spásy zdroje - duším láskou roz-
ňatým.

10. Jediný jsi ty měl slávu
obět za hřích světa nést, bez-
pečného do přístavu - ztroskota-
vší lidstvo vést; na tobě On
sklonil hlavu, prolita krev
jeho jest.

11. Zazni hymnus neustálý
cti a slávy v širý svět, Otce,
Syna, Ducha chvály - posvěcujte
tvorů ret, trojjednomu světa
Králi neustávej věčně znět.

Nešpory na neděli Smrtnou a Květnou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.

Antifony a žalmy (nedělní) jak v postě, viz str. 263.

Kapitola

O neděli Smrtné.

Bratři. Kristus přišel (jako) nejvyšší
kněz budoucího dobrého, skrze větší a
dokonalejší stánek, ne rukou udělaný,
to jest, ne tohoto stavení, ani skrze krev
kozlů a telat, ale skrze vlastní krev, všel
jednou do svatyně a našel vykoupění
věčné.

R. Bohu díky.

Hymn. : Vexilla regis prodeunt.

O neděli Květné.

Bratři. To zajisté cíte v sobě, což
i v Kristu Ježíši : kterýž jsa v způsobě
Boží, nepoložil sobě toho za loupež, že
jest rovný Bohu : ale sebe samého zmařil,
přijav způsobu služebníka, ku podoben-
ství lidí učiněn, a v způsobu nalezen
jako člověk.

151. Vexilla Regis prodeunt.*)

Hymna církevní od Ven. Fortunata, † před r. 610. — Překlad J. P. dle Fr. S. —

Hudba Fr. Musila 1906.

1. Jde pra-por Kristův a se stkví, plá jas-ně kří-že

ta-jem-ství, jímž Ži - vot smrt byl pod-stou - pil a

smr - tí ži - vot vy - kou - pil.

*) *Racc. Odpustky 100 dní (i pro duše v očistci) jednou denně. Lev XIII. 16. ledna 1886.*

2. Hruď hrotem kopí proklána
a voda, krev jest vydána ;
kal hříchu konečně jest smyt,
jenž po věky byl hyzdil lid.

3. Již stalo se, co David zřel -
a písní svojí věrně pěl, všem
národům to zvěstuje : „Bůh
s dřeva světa panuje.“

4. Ó strome krásou zářící a
v nach se králův halící, jenž
nalezen cti hoden jest, - že mohl
svaté údy nést !

5. Blah, že jest světa výplata
tvých na ramenou rozpiata, -
jsi vahou těla učiněn, - jímž
vyrván peklu dávný plen.

6. Ó vítěj, kříži přechestný, -
ty naděje v čas bolestný, - smaž
hříšným vinu, nectnosti - a zbož-
ným přidej milosti.

7. Duch každý chval Tě, Tro-
jice, - Ty spásy naší studnice, -
Tys dala slávu kříže nám, - dej
dojít k jeho odměnám. Amen.

V. Vysvoboď mne, Hospodine, od člověka zlého.

R. Od muže nepravého vytrhni mne.

Antifona k Magnificat :

O neděli Smrtné.

Abraham, otec váš, radoval se, aby
viděl den můj : i viděl a radoval se.

O neděli Květné.

Nebo psáno jest : bítí budou pastýře,
a rozprehnou se ovce stáda : ale když
z mrtvých vstanu, předejdu vás do Gali-
lee : tam mne uvidíte, praví Pán.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

Modlitba :

O neděli Smrtné.

Prosíme, všemohoucí Bože, na ro-
dinu svou milostivě pohlédni : aby ze
štědrosti Tvé řízena byla na těle ; a za
Tvé ochrany ostříhána byla na duchu.

O neděli Květné.

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi lid-
skému pokolení k následování příkladu
pokory učinil, že Spasitel naše tělo přijal
a kříž podstoupil : propůjč milostivě ;
abychom zasloužili i trpělivosti jeho dů-
kazy mítí, i podíl na vzkříšení.

Skrze Ježíše Krista Pána našeho. — R. Amen.

V. Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu. — R. Bohu díky.

V. A duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská : „Ave, Regina coelorum“ č. 25. nebo 26. na str. 63.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. — R. Amen.

Sedmíbolestné Panny Marie.

V pátek po neděli Smrtné.

Viz pobožnosti mariánské ve IV. části.

Svatý týden.

Týden počínající Květnou nedělí jmenuje se svatým nebo velikým, protože
si v něm připomínáme svaté a vpravdě veliké věci, které pro spasení naše Syn
Boží vykonal.

Jmenuje se též pašijovým, protože v neděli, v úterý, ve středu a v pátek
toho týdne čtou se pašije, to jest evangelia o umučení Páně, a protože konáme
památku utrpení a smrti Spasitele a Pána našeho Ježíše Krista.

Neděle Květná.

A. K.

Šestá neděle postní jmenuje se Květnou, protože před velkou mší sv. světi se kvetoucí ratolesti (u nás jívové nebo vrbové). S posvěcenými ratolestmi koná se průvod kolem kostela na památku, která Pán Ježíš vjížděl na oslátku do Jerusalema a lid házel na cestu palmové ratolesti zpívaje : „Hosanna Synu Davidovu, požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně!“ Ve sv. evangeliu, které se čte při svěcení ratolestí, jakož i ve zpěvích při průvodu, připomíná se událost uvedená. — Když se průvod vrací do chrámu, první část jeho vejde do vnitř se zpěváky, kněží s druhou částí zůstanou přede dveřmi zavřenými. Zpívá se pak střídavě chvalozpěv : „Sláva Ti, chvála a čest buď, Kriste, Ty Spáso a Králi“. Po chvalozpěvu zaklepe podjáhén křížem na dveře, ty se otevrou a průvod se ubírá do chrámu. — To znamená, že pro hřích bylo nebe lidem zavřeno, křížem jest jim opět otevřeno. Při mši svaté čtou se pašije dle sv. Matouše, to jest vypravování o umučení Páně.

V úterý jsou pašije dle sv. Marka, ve středu dle sv. Lukáše, v pátek dle sv. Jana.

Svěcení palem (ratolestí).

Přel. K. E.

Když přijde kněz k oltáři, zazpívá sbor :

Antif. Hosanna Synu Davidovu : Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně ! O Králi israelský Hosanna na výsostech !

Kněz na straně epištolní :

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se Bože, jehož v lásce míti a milovati spravedlností jest, dary nevyslovitelné milosti své v nás rozmnož : a jenž jsi nám dal ve smrti Syna svého doufati, co věříme : učiň, abychom jeho vzkříšením došli tam, kam spějeme : který s Tebou žije a kraluje

Čtení z knihy II. Mojžíšovy 15. 16 :

Za oněch dnů Přišli pak do Elim synové israelští, kdež bylo dvanácte studnic vod, a sedmdesáte palem : i rozbili stany podle vod. I šli z Elim, a přišlo všecko množství synů israelských na poušť Sin, kteráž jest mezi Elim a Sinai : patnáctého dne měsíce druhého po vyjití jejich z země egyptské. I reptalo všecko shromáždění synů israelských proti Mojžíšovi a Aronovi na poušti. — A řekli synové israelští k nim : Ó bychom byli zemřeli skrze ruku Hospodinovu v zemi egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa, a najídali se chleba do sytosti : proč jste nás vyvedli na poušť tuto, abyste zmořili všecko množství hladem ? Řekl pak Hospodin k Mojžíšovi Aj, já dštíti budu vám chleby z nebe : ať vychází lid a sbírá, což stačí na jedenkaždý den : abych zkusil ho, chodí-li v zákoně mém, čili ne. Dne pak šestého ať připraví, co by unesli : a ať jest dvakrát více, než co sbírávali na jedenkaždý den. I řekli Mojžíš a Aron ke všem synům israelským : Večer poznáte, že Hospodin vyvedl vás z země egyptské a ráno uzříte slávu Hospodinovu.

Místo graduale se zpívá :

R. (Jan 11, 47) : Sešli se nejvyšší kněží a fariseové v radu, a pravili Co učiníme ; neb tento člověk činí mnohé divy ? Necháme-li

ho tak, všickni uvěří v něho I přijdou Římané, a odejmou naše místo, i lid.

V Jeden pak z nich, jménem Kaifáš, jenž byl toho léta nejvyšším knězem, prorokoval řka : Užitečné jest vám, aby jeden člověk umřel za lid, a ne aby všecken národ zahynul. Protož od toho dne myslili, aby jej zabili. * I přijdou Římané, a odejmou naše místo, i lid.

Nebo jiné :

R. (Mat. 26.) : Na hoře Olivetské modlil se k Otci Otče můj, jestli možné, ať odejde ode mne kalich tento. * Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno : staň se vůle Tvá.

V. Bdětež, a modlete se, abyste nevešli v pokušení. * Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.

Nato se zpívá evangelium :

Následující (část) sv. evangelia podle (sepsání sv.) Matouše. (Mat. 21.) : Když se přiblížil Ježíš k Jerusalemu, a přišel do Bethfage k hoře Olivetské tedy poslal dva učedníky své, řka jim : Jdětež do městečka, kteréž proti vám jest, a hned naleznete oslici přivázanou, a oslátko s ní : odvažtež (je), a přiveďte ke mně a řekne-li vám kdo co, rcete, že pán jich potřebuje, a hned propustí je. Toto pak se všecko stalo, aby se naplnilo, co povědino jest skrze proroka, řkoucího Povězte dceři sionské Aj, král tvůj béře se k tobě tichý, sedě na oslici a na oslátku, jhu podrobeném. I jdouce učedníci učinili, jak jim byl Ježíš přikázal, a přivedli oslici, i oslátko; a vložili na ně roucha svá, a jej na ně posadili. Mnohý pak zástup prostírali roucha svá na cestu a jiní sekali ratolesti se stromů, a metali je na cestu : zástupové pak, kteří napřed šli, i kteří vzadu byli, volali, řkouce : Hosanna Synu Davidovu požehnaný, jenž se béře ve jmenu Páně !

Potom se světí palmy.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se : Rozmnož víru doufajících v Tebe, Bože, a prosících modlitby milostivě vyslyš přijdiž na nás mnohonásobné milosrdenství Tvé budtež požehnány i tyto ratolesti palmové nebo olivové a jako jsi v obrazu církve rozmnožil Noe vykročivšího z archy a Mojžíše vyšedšího z Egypta se syny israelskými : tak kéž i my nesouce palmy a ratolesti olivové, s dobrými skutky vyjdeme vstříc Kristu : a skrze něho do radosti vejdemo věčné : který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh (*další se zpívá jako prae-face*) : Po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Vzhůru srdce.

R. Máme (je) u Pána.

V. Díky činíme Pánu Bohu svému.

R. Hodno a spravedливо jest.

V pravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, bychom Tobě vždy a všude díky činili, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože. Jenž slávu máš v radě svatých svých. Tobě totiž slouží tvořivé Tvoji : nebo Tebe samojediného za původce a Boha poznávají, a každé dílo Tvé Tě spoluchválí, a dobrořečí Tobě svatí Tvoji. Neboť ono veliké samojediného Tvého jméno před králi a mocnostmi tohoto světa volným hlasem vyznávají. Jemu slouží andělé a archandělé, trůny a panstva : a se vši družinou nebeského vojska zpěv chvály Tvé spolupropěvují, bez konce řkouce

Sbor zpívá :

Svatý, svatý, svatý, Hospodin Bůh zástupů. Plná jsou nebesa, i země slávy Tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně. Hosanna na výsostech !

Následuje :

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se : Žádáme, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: abys toto stvoření olivové, kterémuž jsi z látky dřeva vyjítí dal, a které holubice vracející se do archy ve svém přinesla zobáku, žehťnati, a posvěťtiti ráčil ; aby, kteříkoliv z něho přijali, dosáhli pro sebe ochranu duše i těla : a staniž se, Pane, naší spásy prostředkem a milosti závazkem. Skrze Pána našeho.

R. Amen.

Modleme se Bože, jenž věci rozptýlené shromažďuješ a shromážděné zachováváš : jenž jsi lidu, Ježíši ratolesti vstříc nesusoucímu, žehnal : požehnej ť také tyto ratolesti palem a oliv, které Tvoji služebníci ke cti jména Tvého důvěrně přijímají ; aby, na kterékoliv místo by byly přineseny, Tvého požehnání obyvatelé místa toho dosáhli ; a aby všechno protiventství bylo zahnáno a pravice Tvá aby chránila ty, které vykoupil Ježíš Kristus, Syn Tvůj, Pán náš : jenž s Tebou žije a kraluje.

Modleme se : Bože, jenž jsi podivuhodným v určování pořádkem ukázati chtěl, že i z věcí neživotných uděluješ nám spásu : dej, prosíme ; aby zbožná srdce Tvých věrných spasitelně pochopila, co tajemně znamená v skutku, že dnes, nebeským světlem nadchnutý, Vykupiteli v ústrety jdoucí zástup, ratolesti palem a oliv pod jeho kročeje prostíral. Tedy Ratolesti palem ze smrti knížete vítězství očekávají ; větvičky pak oliv jaksi znamenají, že duchovní posvěcení přišlo. Rozuměloť již tenkrát ono blahoslavené množství lidí, že se zobrazuje jak Vykupitel náš, maje soucit s lidskými bédami, za život celého světa s knížetem smrti bude bojovati a umíraje nad ním zvítězí. A proto takovými věcmi důsledně přísluhoval, kteréž by v něm i slávu vítězství i tučnost (množství) milosrdenství osvědčovaly. Což i my, že stalo se a bylo znamenáno, věříce, Tebe, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista pokorně prosíme : abychom v něm, a skrze něho, jehož údy abychom se stali, jsi chtěl, nad vládou smrti vítězství odnášejíce, jeho slavného vzkříšení účastnými býti zasloužili : který s Tebou žije.

M o d l e m e s e Bože, jenž jsi nařídil, aby skrze ratolest olivovou pokoj zemi holubice zvěstovala : uděl, prosíme ; abys tyto větve olivy a ostatních stromů nebeským † požehnáním posvětil : aby veškerému lidu Tvému sloužily ku spáse. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

M o d l e m e s e : Žehnej, † prosíme, Pane, tyto větve palem nebo oliv : a propůjč ; aby lid Tvůj, co ku Tvému uctění dnešního dne tělesně činí, to duchovně nejvyšší zbožností dovršil, nad nepřítelem vítězství nabyv a dílo milosrdenství Tvého co nejvíce si zamilovav. Skrze Pána našeho.

Kněz pokropí ratolesti svěcenou vodou a nakouří kadidlem ; pak pokračuje :
V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e Bože, jenž jsi Syna svého Ježíše Krista, Pána našeho, pro spásu naši na svět poslal, aby se ponížil k nám, a zavolal nás zpět k Tobě : a kterému, když šel do Jerusalema, aby naplnil Písma, zástup věřícího lidu v nejvěrnější oddanosti roucha svá s ratolestmi palem na cestu prostíral : propůjč, prosíme, abychom jemu cestu víry připravovali, po níž by po odstranění kamení úrazu a skal pohoršení, zelenaly se u Tebe skutky naše ratolestmi spravedlnosti abychom jeho šlépějí následovati zasloužili : který s Tebou žije a kraluje.

Na to světící kněz rozdává ratolesti ; mezitím zpívá sbor :

A n t i f o n a Synové hebrejští, nesoucí ratolesti olivové, vyšli vstříc Hospodinu, volajíce a zpívajíce Hosanna na výsostech !

J i n á a n t i f. Synové hebrejští roucha prostírali na cestu, a volali řkouce Hosanna Synu Davidovu Požehnaný, kterýž přichází ve jmenu Páně !

Po rozdávání zanotí kněz :

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e : Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi učinil, aby Pán náš Ježíš Kristus na oslátka sedl a jenž jsi zástupy lidu roucha, nebo ratolesti stromů na cestu prostírali a Hosanna zpívati k jeho chvále naučil : dej, prosíme ; abychom jejich nevinnost napodobiti mohli, i jejich zásluhy dosáhnouti zasloužili. Skrze téhož Krista Pána našeho.

Pak se koná průvod.

Když posvěcené ratolesti se rozdávají, můžeš se pomodliti.

Ó Pane Ježíši Kriste, slavný vítězi nade všemi nepřáteli ! Ejhle, touto posvěcenou ratolestí na důkaz slavného vítězství, jehož jsi nad světem a ďáblem, hříchem a peklem dobyl, před Tvými nepřáteli se honosím. S touž pobožností, láskou a radostí žádostiv jsem Tobě duchovním způsobem vstříc jíti, s jakou zbožný lid Ti na dnešní den ratolesti palmové na cestu kladl ; s pobožným zástupem i já vyznávám, že jsi požehnaný Syn Davida krále, jenž měl přijíti ve jmenu Páně ; srdečně Ti za to děkuji, žeš ráčil hříšný

tento svět svým svatým umučením a smrtí svou milostivě vykoupiti. Hosanna Tobě, chvála a sláva za to na věky. Amen.

Průvod s ratolestmi.

Když byly ratolesti posvěceny a rozdány, jáhen po poslední modlitbě zanotí:
V. Vyjdeme v pokoji.

Sbor : R. Ve jménu Kristově. Amen.

Antifona Když se přibližoval Pán k Jerusalemu, poslal dva z učedníků svých, řka : Jděte do městečka, kteréž proti vám jest : a naleznete oslátko přivázané, na němžto žádný z lidí neseděl : odvažte (je) a přiveďte mně. Otáže-li se vás kdo, rcete: Pán ho potřebuje. Odvázavše je přivedli k Ježíšovi a vložili na ně roucha svá a sedl na ně : jiní prostírali roucha svá na cestu jiní ratolesti se stromů metali a kteří vzadu šli, volali Hosanna, požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně hosanna na výsostech : smiluj se nad námi, Synu Davidův !

Jiná antifona : Když byl uslyšel lid, že Ježíš přišel do Jerusalema, vzali ratolesti palmové a vyšli jemu vstříc, a volali synové israelští, řkouce Tentof jest, který přijíti má ke spáse lidu. Tentof jest spása naše a vykoupení Israele. Jak veliký jest ten, kterému trůny a panstva jdou vstříc. Neboj se, dcero sionská: ejhle! král tvůj přichází k tobě, sedě na oslátku jakož psáno jest. Zdráv buď Králi, stvořiteli světa, který jsi přišel vykoupiti nás.

Jiná antifona Šest dní před velikonocí, když přišel Pán do města Jerusalema, vyšli mu vstříc synové israelští : a v rukou nesli ratolesti palmové, a volali hlasem velikým, řkouce Hosanna na výsostech : požehnaný, kterýž jsi přišel ve množství milosrdenství svého ! Hosanna na výsostech !

Jiná antifona Vycházejí vstříc zástupy s květinami a palmami Vykupiteli a vítěz u vítězoslávě jedoucímů vzdávají zasloužené služby Syna Božího ústy národové hlásají a ku chvále Kristově hlasy burácejí po oblacích Hosanna na výsostech !

Jiná antifona : S anděly a pacholaty věrní budme nalezení, volajíce vítěziteli nad smrtí Hosanna na výsostech !

Jiná antifona : Zástup mnohý, jenž se byl sešel ku dni svátečnímu, volal Pánu : Požehnaný, který přichází ve jménu Páně: Hosanna na výsostech !

Když se průvod vrátí ke kostelu, vejdou 2 až 4 zpěváci dovnitř, vrata se zavrou a zpěváci uvnitř počnou : Gloria, laus etc. (Oslava, chvála a čest) a zazpívají dva první verše. Kněz venku opakuje je a pak se zpívá střídavě dále tak, že uvnitř zpívají vždy nové dva verše, načež se venku odpovídá po nich vždy „Gloria, laus etc.“ Není potřeba, aby se vyzpívalo vše.

Při průvodu u dveří chrámových.

Překlad Fr. Sušila.

Sláva Ti, chvála a čest buď, Kriste, Ty Spáso a Králi :
jejž pacholctvo, pějíc vroucně hosanna, ctílo.

R. Sláva Ti atd.

Král Tys Israelův, slavné Tys Davida plémě :
blížící blažený k nám se ve jménu Božím.

Sláva Ti atd.

Tě všeliký chválí na nebeské výšině zástup :

Tě všeliký člověk, veškero tvorstvo spolu.

R. Sláva Ti atd.

Národ Hebrejský s ratolestmi Tě vítěze vítal :

my v prosbách, hle, slibech a v zpěvu ctíme Tebe.

R. Sláva Ti atd.

Ti před Tvou strastí čest vzdávali Tobě povinnou :

my zpěvy Tobě nyní vládnoucímu hudem.

R. Sláva Ti atd.

Líbil jich Ti se zpěv, naši též oblib si pobožnost :

Králi milý, dobrý, jenž vše, co dobro, kochá.

R. Sláva Ti atd.

Pak podjáhén dřevem kříže zatluče na vrata a když byla otevřena, vejde průvod do kostela, zpíváje :

*R. Když vcházel Pán do svatého města, hebrejští synové, vzkříšení života ohlašující, * s ratolestmi palmovými „hosanna“ volali „na výsostech“.*

*V. Když slyšel lid, že by Ježíš šel do Jerusalema, vyšli vstříc jemu. * s ratolestmi palmovými „Hosanna“ volali „na výsostech“.*

Následuje mše svatá, Při pašijích a evangeliu drží se palmy v rukou.

152. V neděli Květnou.

Píseň mezi průvodem.

Slova dle Fr. S. upr. J. P. — Hudba J. Ch. 1905.

vznatý, v ú-stre-ty jd Pá-nu !

2. Král tvůj přelaskavý
v moci své a zdobě, - veden lidu
davy, - přichází dnes k tobě.

3. Vládne širým světem,
hvězdy rozžehává, zemi zdobí
květem, duši milost dává.

4. A kam vkročí jenom, - svítá
jitro spásy, radost září z očí,
znějí chválou hlasy.

5. Každá říše padne, každé
jméno zmizí, nikdy neuvadne
- jeho krása ryzí.

6. Tys, ó duše milá, - město
jeho skvoucí, zdoba ušlechtilá
tvá jest láska vroucí.

7. Nuže, duše moje, Krále
svého vítěj, - ozdob čelo svoje, -
věnce vonné splítej !

8. Vyjdi mu vstříc s květy, -
palmy stel mu v dráhu, - vroucí
lásky vzněty, - ušlechtilou snahu.

9. Srdce své mu podej, - zpívej
k jeho chvále, - zcela se mu od-
dej, věrna buď mu stále !

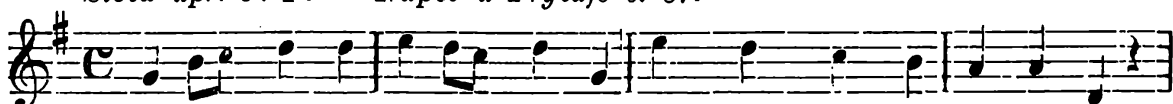
10. On tě k sobě zvedne, -
účast dá v své slávě, - a líc tvá
až zbledne, korunu tvé hlavě.

11. Vítej, vítěj, Králi, - Kriste,
Spasiteli, - přijmi naše chvály, -
přijmi dík náš vřelý !

153. Kristu, Králi, dárci spásy.

(Gloria, laus et honor.)

Slova upr. J. P. — Nápěv u Fryčaje č. 87.

1. Kristu, Krá-li, dárci spásy, dík zněj, čest a pochvaly,

jemuž pa-cho-lá-tek hlasy

,Hosanna!“ dnes zpí-va - ly.

2. Král jsi z Jakobova kmenu,
- Davidův syn vznešený, - k nám
se béřeš v Páně jménu, Králi
blahoslavený. - Kristu, Králi atd.

svátném dnes průvodu. Kriste,
Králi atd.

3. Tebe slaví s citem díků
nebešťanů slavný sbor, Tebe
dav ctí smrtelníků, - Tebe chválí
všechn tvor. - Kristu, Králi atd.

5. Oni Tobě poctu vzdali,
nežli jsi se na smrt bral: - naše
zpěvy Tebe chválí, že jsi věč-
ných říší Král. - Kristu, Králi atd.

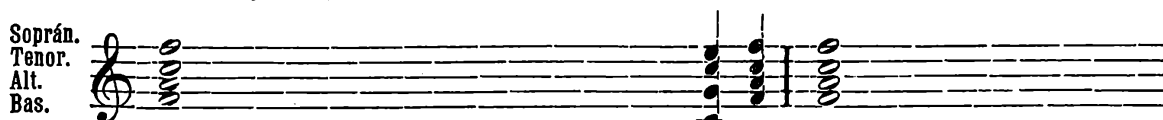
4. Židé v cestu palmy stlali
při Tvém slavném příchodu
my Ti pějem píseň chvály - v po-

6. Mile's přijal jejich chvály,
stejně přijmi i náš zpěv, - milo-
stivý, dobrý Králi, - lásku svou
nám věčnou zjev! Kristu,
Králi atd.

154. Pašije podle sv. Matouše, kap. 26. a 27.

*Dle církevních nápěvů a zvyklostí brněnské diecese upravil K. Eichler. *)*

*Sbor smíšený. **)*

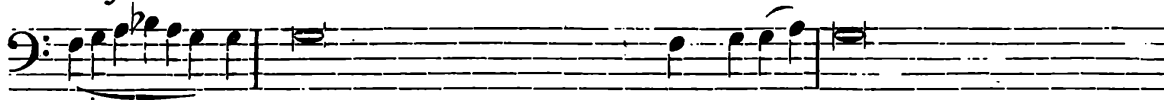

Umučení Pána našeho Ježíše Krista podle sepsání svatého
Evangelista :

Matouše. Za onoho času řekl Pán Ježíš učedníkům svým :

Ježíš :

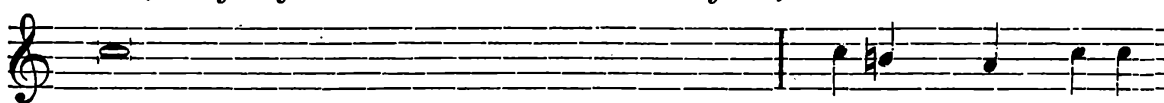

Ví - te, že podvoudnech Veliká noc bude a Syn člověka vydán

Evangelista :

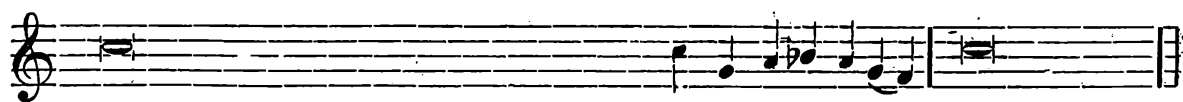
bude, aby byl ukři-žo-ván. Tedy sešli se knížata kněžská

a starší lidu na síň knížete kněžského, kterýž sloul Kaifáš,

*) V průvodu (varhan) jsou pašije podle sv. Matouše jednodušší.

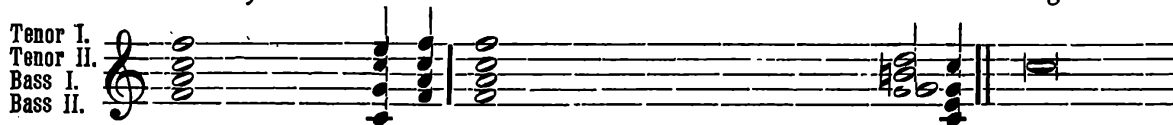
**) Sbory lze zpívatí všechny buď sborem mužským nebo smíšeným. Rozdělení hlasů pro smíšený sbor je : soprán, tenor, alt, bas ; pro mužský sbor pak tenor I., II. a bas I. a II. — Kde je dost zpěváků, mohou některé sbory býti zpívány sborem smíšeným, některé pouze mužským, — jak je v pašijích naznačeno.

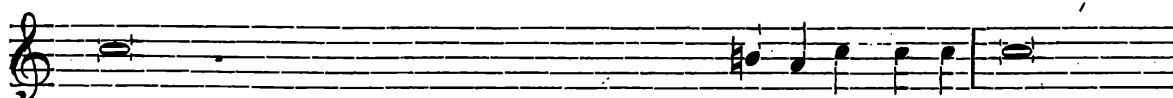
a radili se, jak by Ježíše lstivě ja-li a zabi-li. Ale pravili

Sbor mužský

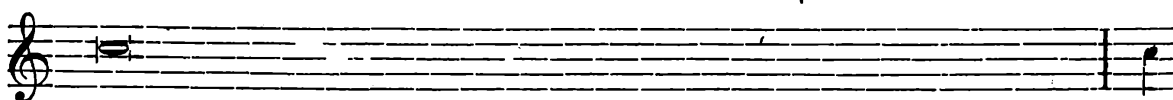
Evangelista :

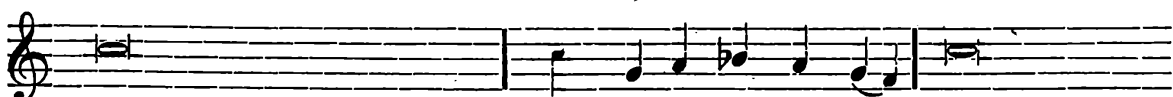
Ne v den sváteční, aby snad nebyl rozbroj v li-du. Když pak

byl Ježíš v Bethanii v domě Šimona malomocného, přistoupila

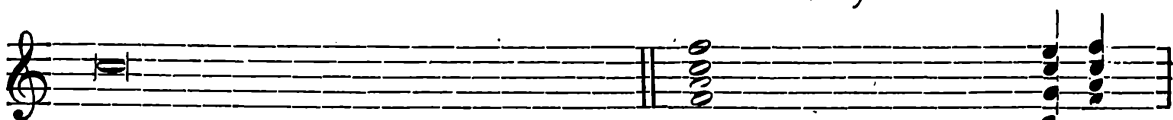

k němu žena mající nádobu alabastrovou ma-sti dra-hé a

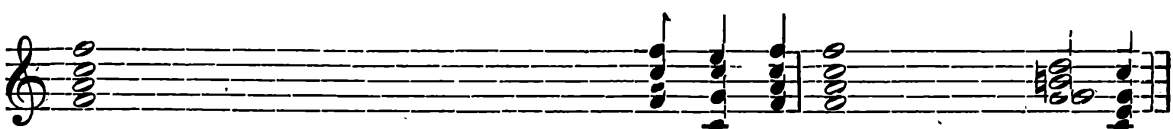

vylila ji na hlavu jeho, když se-děl za sto-lem. A vidouce to

Sbor mužský

učedníci, rozhněvali se řkouce K čemu jest ztráta ta-to ?

neb mohla ta (mast) prodána býti za mnoho a dáno býti chudým.

Evangelista :

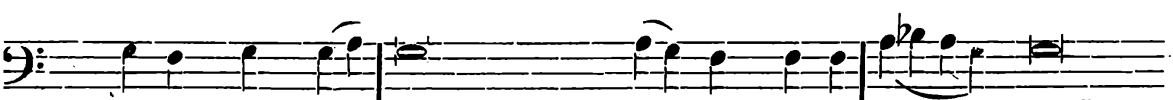
Ježíš :

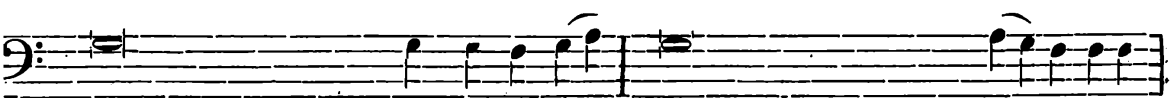
Věda pak to Ježíš, dí jim: Co jste obtížni této ženě? Dobrý

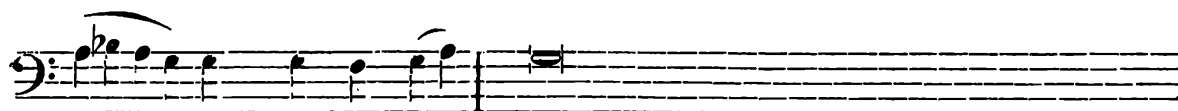
zajisté skutek učinila na-de mnou ne bo chudé vždycky

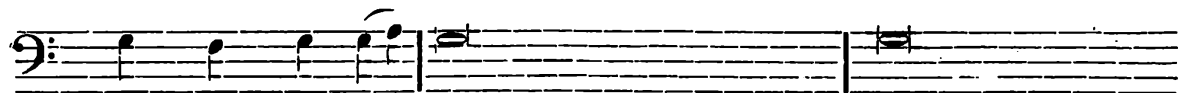
má-te s se-bou, ale mne ne vždycky máte. Vy livši tato

zajisté mast tu na tě-lo mé ku pohřbu mému to u-či-ni-la.

A - men pravím vám, kdežkoli kázáno bude toto Evangelium

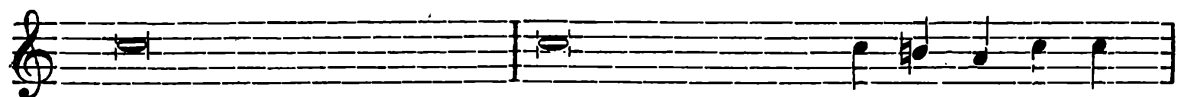

po všem svě - tě i o tom, co ona učinila, bude na památku

Evangelista :

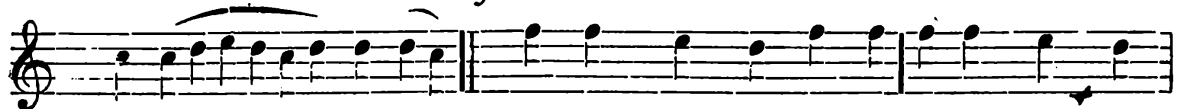

je jí pra ve-no. Tehdy odšel k knížatům kněž-

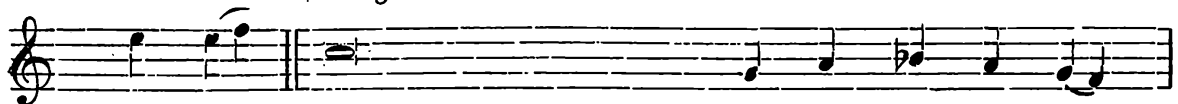
ským jeden z dvanácti, kterýž sloul Jidáš I-ska-ri-ot-ský,

Jidáš :

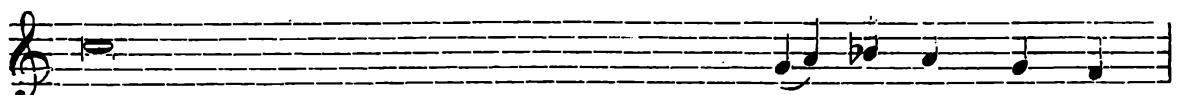

a ře kl jim Co mi chce-te dá-ti a já vám ho

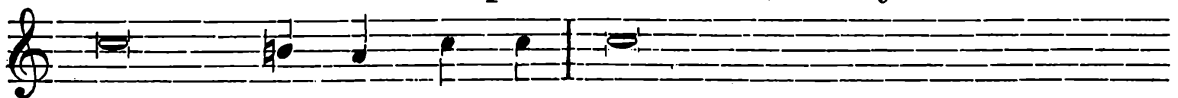
Evangelista :

zra - dí m ? A oni uložili mu dáti tři - cet stří - br - ných.

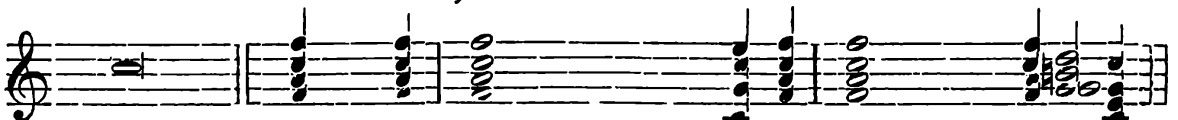

A od té chvíle hledal příhodného času, a - by ho zra - dí l.

Prvního pak dne Pře-snic přistoupili k Ježíšovi učedníci,

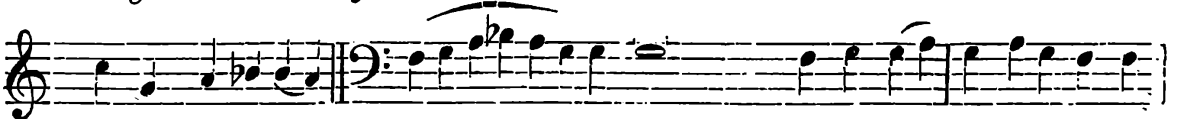
Sbor mužský :

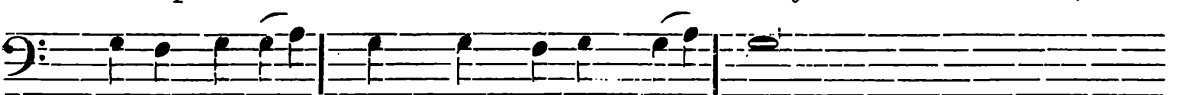
řkouce Kde chceš, ať připravíme Tobě, abys jedl beránka ?

Evangelista :

Ježíš :

Ježíš pak řekl Jdě te do města k jednomu a rcete jemu:

Mistr praví Čas můj blízko jest, u tebe jísti budu beránka

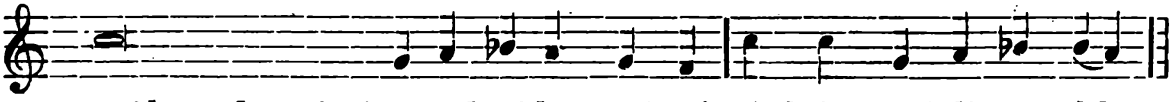
Evangelista :

s učed - ní - ky svý mi. I učinili učedníci, jakož jim uložil

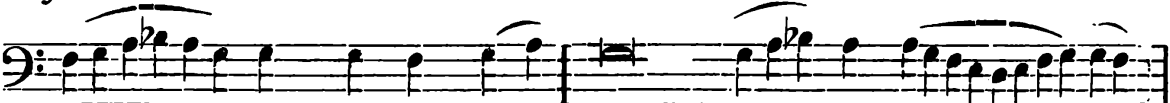

Je - žíš, a připravili beránka. Když pak byl večer, posadil se za

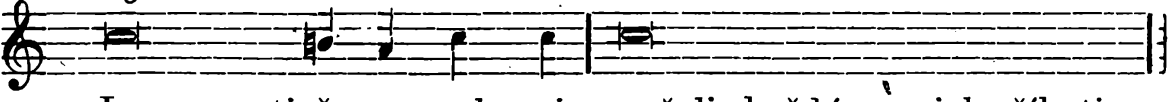
stůl se dvanácti u - čed - ní - ky svý - mi. A když jed - li, ře - kl

Ježíš :

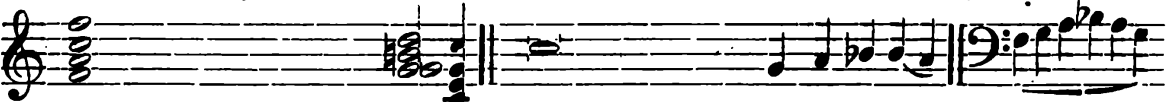
A men, pravím vám, že jeden z vás mne zra dí.

Evangelista :

I zarmoutivše se vel - mi, počali každý z nich říkati

Sbor mužský *Evangelista :* *Ježíš :*

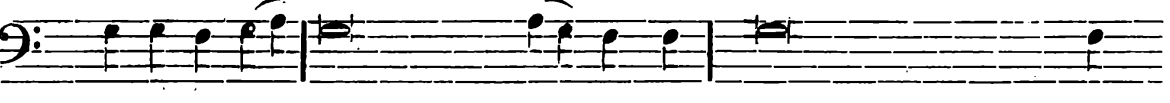

Zdali já jsem (to), Pane? On pak odpovídaje, řekl :

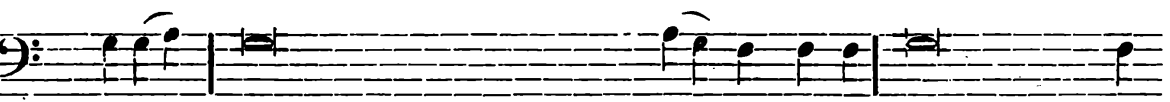

Kdo

se mnou omáčí ru - kou v mí - se, tent mne zradí. Syni zajisté

člověka jde, jakož psáno jest o něm: ale běda člově - ku

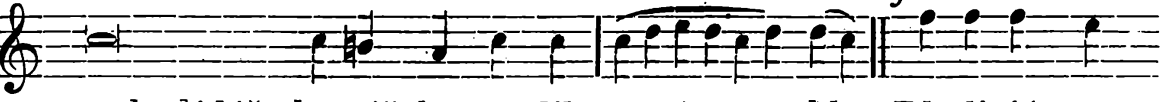
tomu, skrze něhož Syn člověka zrazen bude.: dobré by bylo

Evangelista

je - mu, by se byl nena - ro - dil člo - věk ten. Odpovídaje

Jidáš :

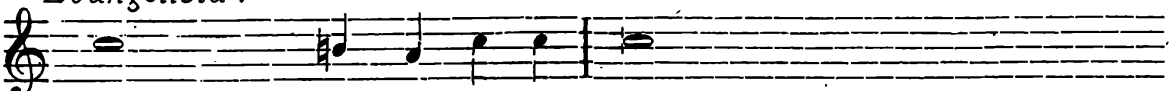
pak Jidáš, kterýž ho zradil, ře kl Zda - li já jsem

Evangelista : *Ježíš :*

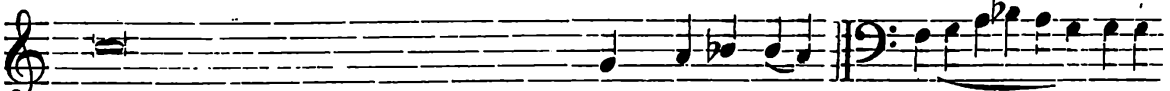
(to), Mistře ? Ře-kl je - mu Ty jsi ře kl.

Evangelista :

A když oni ve - če - ře - li, vzal Ježíš chléb a dobrořečil

Ježíš :

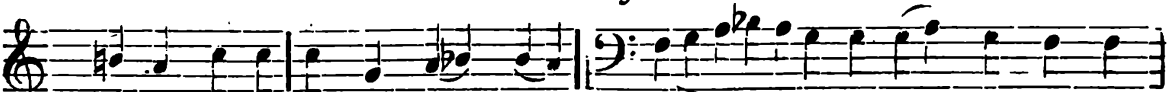
i lámal a dával učedníkům svým a ře-kl Vez měte

Evangelista :

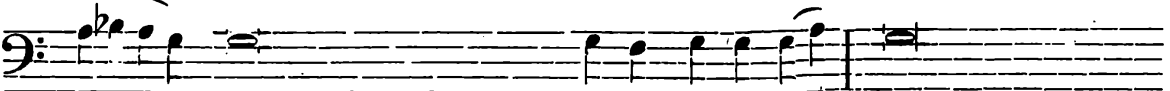

a jez-te, to-toť jest tě lo mé. A vzav kalich,

Ježíš :

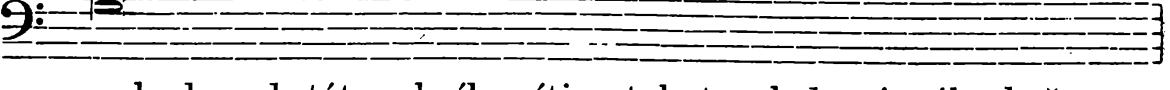
dí-ky či-nil a dal jim, řka Pij te z to-ho všickni

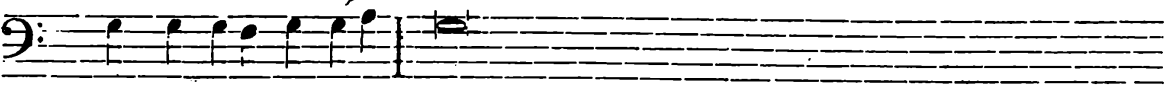
neb toť jest krev má Nového zá-ko-na, kteráž za mnohé

vylita bude na odpuštění hříchů. A le pravímť vám :

nebudu od této chvíle píti z tohoto plodu vinného kořene,

až do onoho dne, když jej píti budu s vámi nový v království

Evangelista :

Ot - ce mé ho. A chválu vzdavše, vyšli na horu

Ježíš:

o li - vet - skou. Tehdy dí jim Je - žíš Vši - ckni vy
pohoršíte se nade mnou té - to noci ne bo psáno jest
Bíti budou pastýře a rozprchnou se ovce stáda. A le
když z mrtvých vstanu, předejdu vás do Ga li le e.

Evangelista : *Petr*

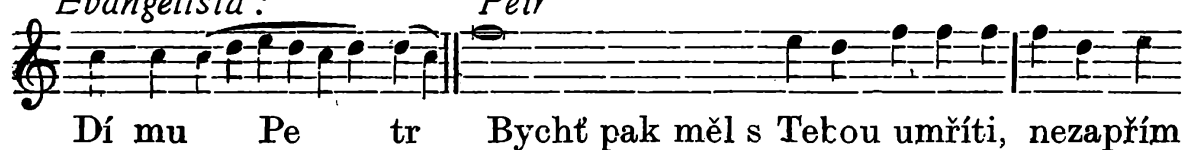
I odpovídaje Pětr, řekl je mu: Byť se pak všickni
pohoršili nad Tebou, jáť se nikdy nepo hor ším.

Evangelista : *Ježíš:*

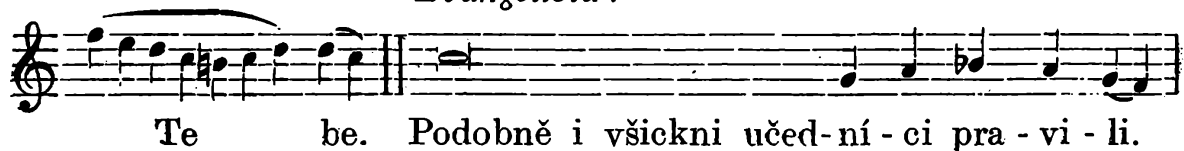
Ře - kl mu Je - žíš A men pravím tobě, že této
noci, prvé než kohout zazpívá, tři - krát mne za přeš.

Evangelista : *Petr*

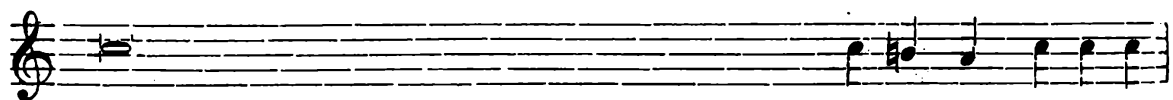

Dí mu Pe tr Bychť pak měl s Tebou umřítí, nezapřím

Evangelista :

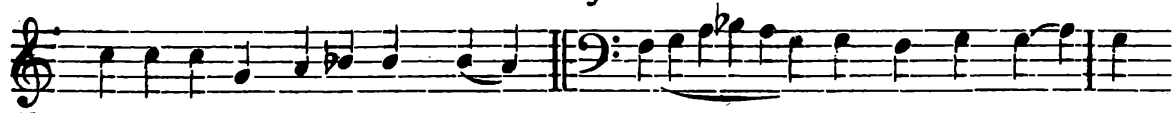

Te be. Podobně i všickni učed - ní - ci pra - vi - li.

Tehdy přišel s nimi Ježíš ke vsi, kteráž slo-ve Gethsemany :

Ježíš :

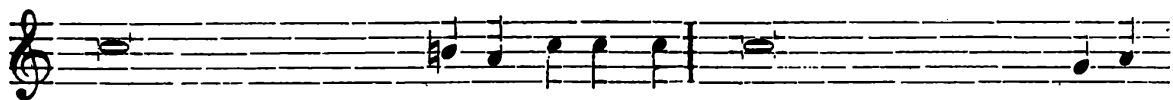

a ře-kl u-čedníkům svým Po sedítež tu to, až

Evangelista :

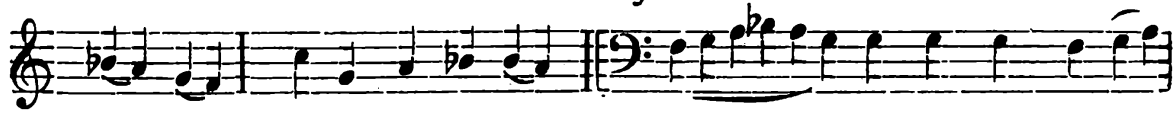

odejda tam - to pomo dlím se. A pojav (s sebou)

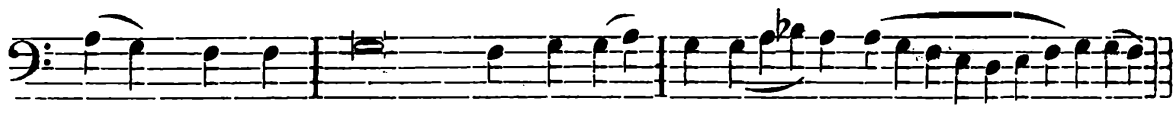

Petra a dva syny Ze-be-de-o-vy, počal se rmoutiti a teskliv

Ježíš

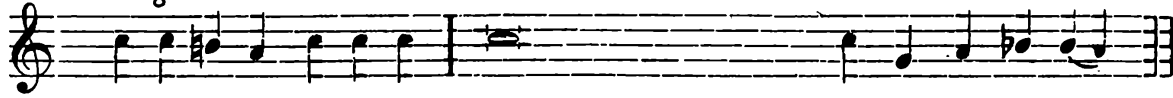

bý - ti. Tehdy ře-kl jim Smut - náť jest du - še má

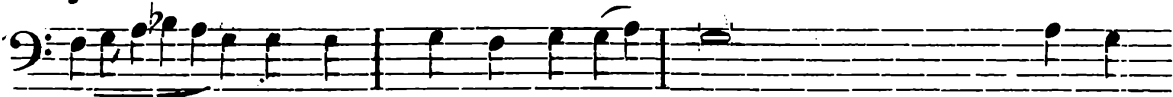
až k smrti pozůstaňtež tu - to a bdě - te se mnou.

Evangelista :

A poodšed maličko, padl na tvář svou, modle se a řka

Ježíš :

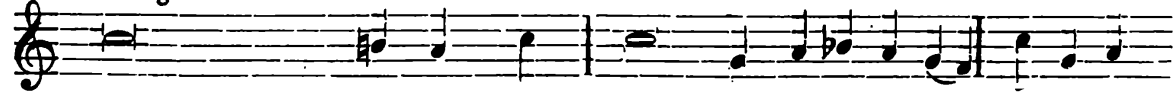

Ot če můj ! jest-li možné, ať odejde ode mne kalich

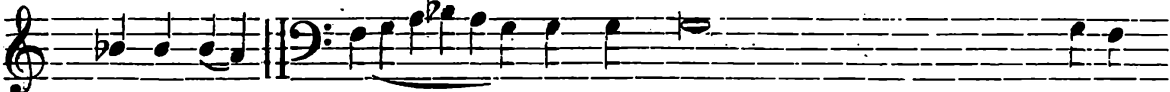
tento, a le však ne jak já chci, a - le jakž ty.

Evangelista :

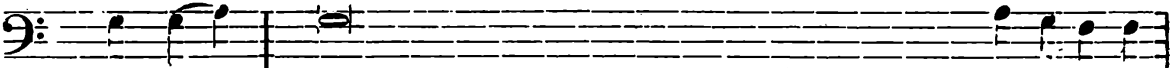

I přišel k učedníkům svým a našel je, a-ni spí; i ře-kl

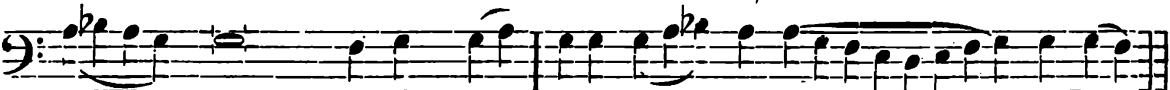
Ježíš :

Petro-vi : Tak liž jste nemohli jedné hodiny bdíti

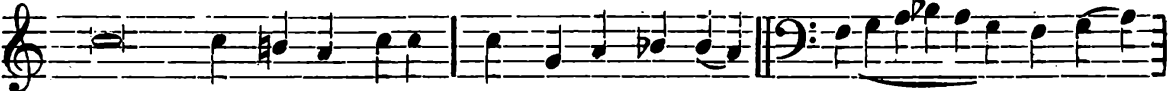
se mnou ? Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení.

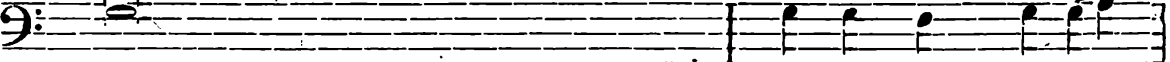
Duch zajisté hotov jest, ale tě lo ne mo-cno.

Evangelista :

Ježíš :

Opět po druhé odšel a modlil se, řka Ot če můj!

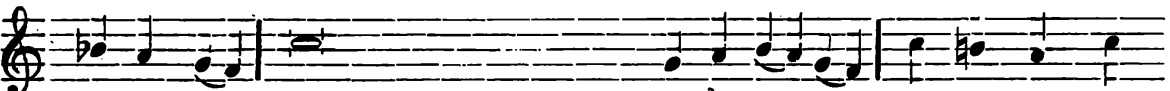

nemůže-li tento kalich minouti mne, než a - bych jej pil,

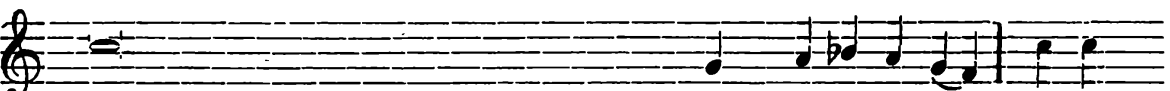
Evangelista :

staň se vů lé tvá. I přišel o-pět a našel je,

a - ni spí, nebo byly oči jejich ob - tí - že - ny. A nechav jich,

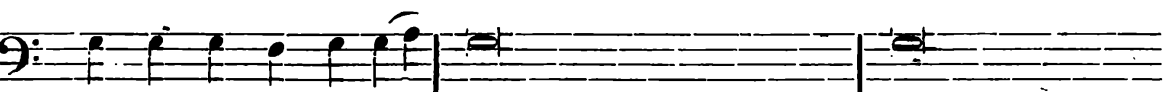

odšel opět, a modlil se po třetí, touž řeč ří-ka - je. Tehdy

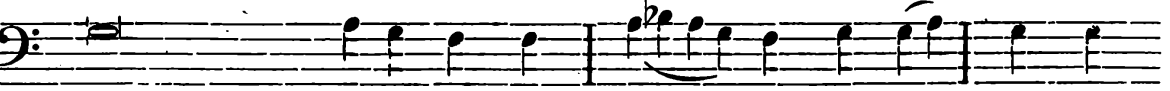
Ježíš :

přišel k učedníkům svým a ře - kł jim Spě tež již

a od - po - cí - vej - te aj ! přiblížila se hodina, a Syn člověka

vydán bude v ruce hříšných. Vstaň-tež ! pojďme ! hle, při-

Evangelista :

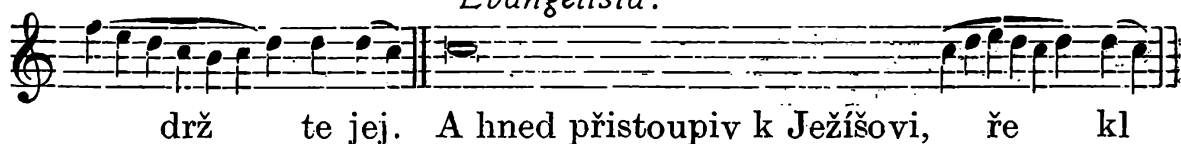
blížil se, kte - rý mne zra dí. A když on ještě
mluvil, aj! Jidáš, jeden ze dvanácti, přišel a s ním zástup
mnohý s meči a ky - ji, posláni jsouce od knížat kněžských
a star - ších li - du. Ten pak, kte - rýž jej zra - dil, dal jim

Jidáš :

zna - me ní, řka Kteréhož - ko - li po - lí - bím, teď jest,

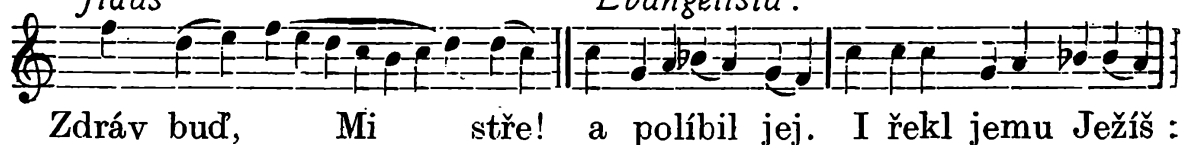
Evangelista :

drž te jej. A hned přistoupiv k Ježíšovi, ře kl

Jidáš

Evangelista :

Zdráv buď, Mi stře! a políbil jej. I řekl jemu Ježíš :

Ježíš

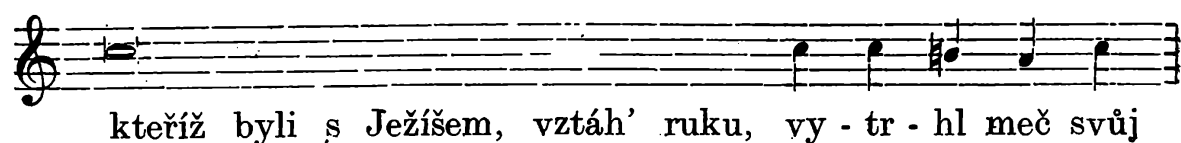
Evangelista :

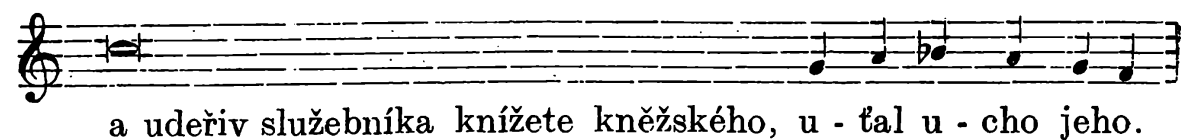
Pří te - li, nač jsi při - šel ? Tehdy přistoupili a

vztáhli ruce na Je - ží - še a ja - li ho. A aj! jeden z těch,

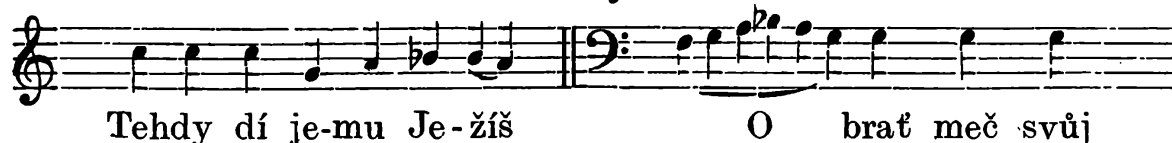

kteríž byli s Ježíšem, vztáh' ruku, vy - tr - hl meč svůj

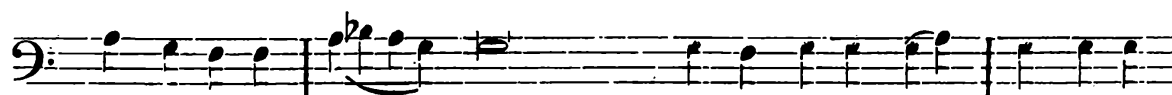

a udeřiv služebníka knížete kněžského, u - ťal u - cho jeho.

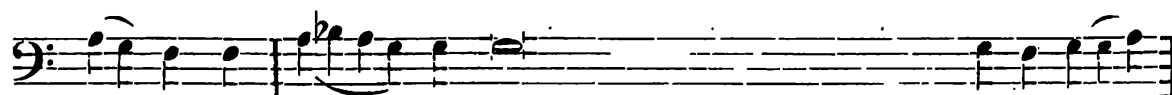
Ježíš :

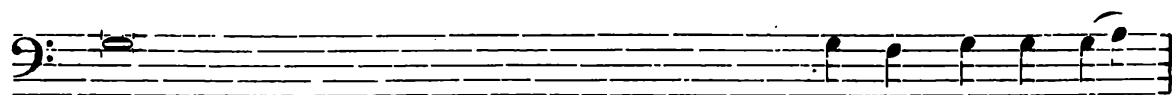
Tehdy dí je-mu Je-žíš O brať meč svůj

v místo jeho ne bo všickni, kteříž berou meč, od meče

za-hynou. Zda liž mníš, že bych nemohl prositi otce svého,

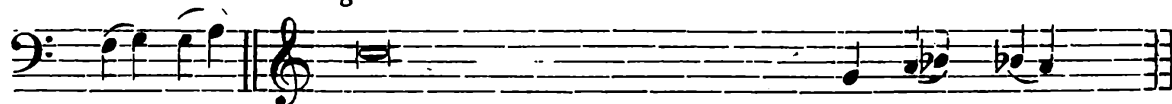

a dal by mi nyní více nežli dvanácte plu-ků an-dě-lů ?

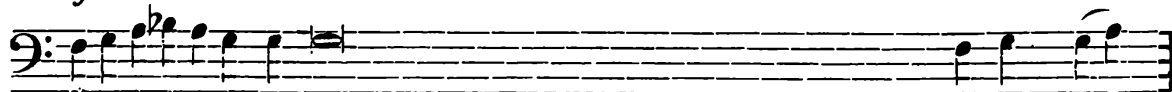
A le kterakž se naplní Písma, (kteráž svědčí), že tak musí

Evangelista :

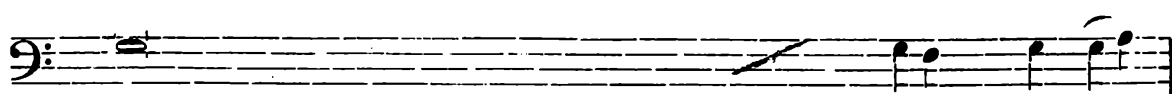

bý - ti ? V tu hodinu řekl Ježíš k zá - stu - pům

Ježíš :

Ja ko na lotra vyšli jste s meči a s kyji jí-mat mne,

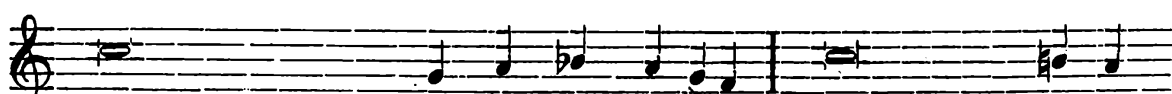

(ježto) na každý den sedával jsem u vás uče v chrámě,

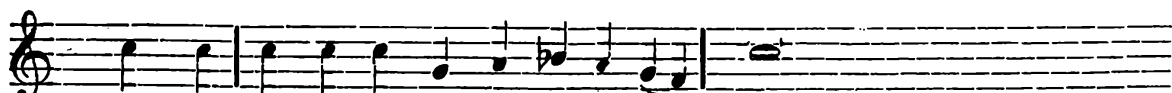
Evangelista :

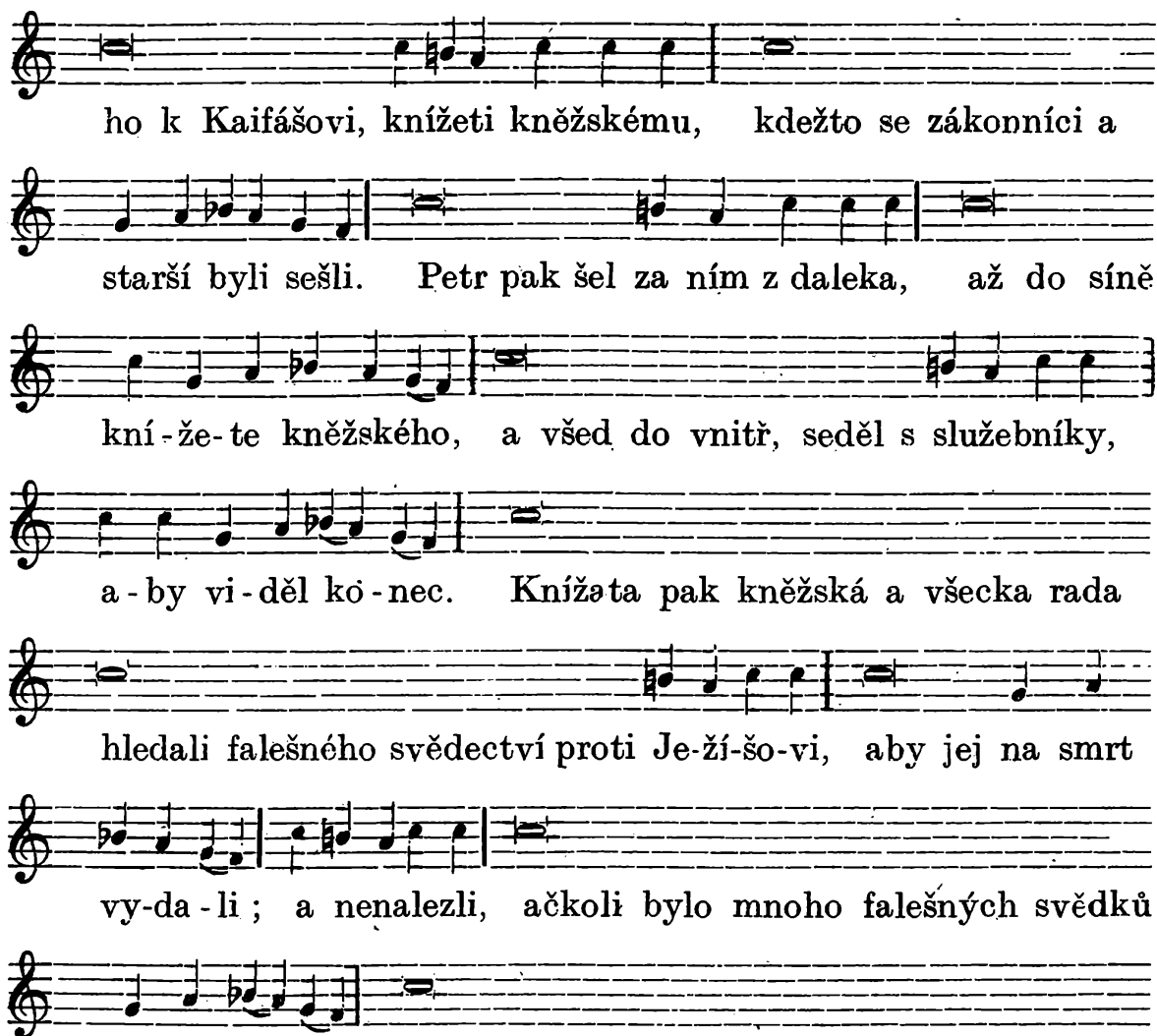
a ne - ja li jste mne. Ale toto všechno stalo se,

aby se naplnila Pís-ma pro-ro-cká. Tehdy učed-ní-ci

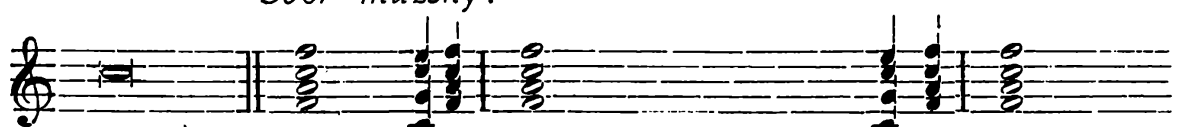

vši-ckni o - pu - sti - vše ho, u - te - kli. A oni javše Ježíše, vedli

ho k Kaifášovi, knížeti kněžskému, kdežto se zákonníci a
starší byli sešli. Petr pak šel za ním z daleka, až do síně
kní-že-te kněžského, a všed do vnitř, seděl s služebníky,
a-by vi-děl ko-nec. Knížata pak kněžská a všecka rada
hledali falešného svědectví proti Je-ží-šo-vi, aby jej na smrt
vy-da-li; a nenalezli, ačkoli bylo mnoho falešných svědků
při-stou-pi-lo. Naposledy pak přišli dva falešní svědkové

Sbor mužský:

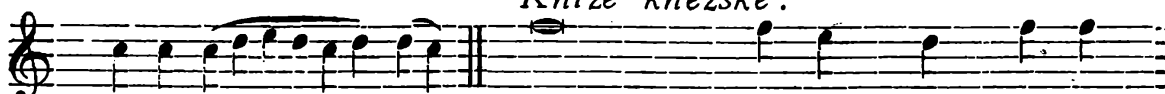
a řekli: Tento řekl: Mohu sbořit chrám Boží a ve třech

Evangelista:

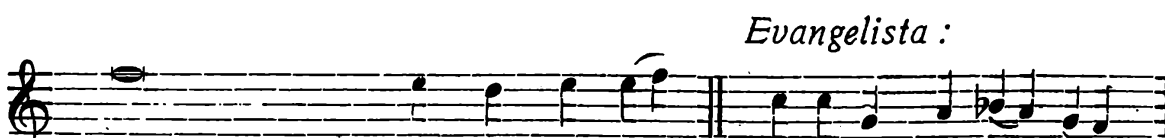
dnech jej zase vysta - vě - ti. A povstav kníže kněžské,

Kníže kněžské:

ře-kl je mu Nic neodpo - ví - dáš k těm věcem,

Evangelista:

kterěz tito proti To - bě svěd - čí? A - le Je - žíš ml - čel.

Kníže kněžské:
Kníže pak kněžské ře-kl je mu Zaklínám Tě skrze

Bo-ha ži-vé-ho, abys nám pověděl, jsi-li Ty Kristus, Syn

Evangelista *Ježíš:*
Bo ží? Dí jemu Ježíš Ty jsi ře-kl.

A le však pravím vám, od tohoto času uzříte Syna

člověka sedícího na pravici Mo-ci Bo-ží a přicházejícího

Evangelista:
v o ělacích ne beských. Tehdy kníže kněžské

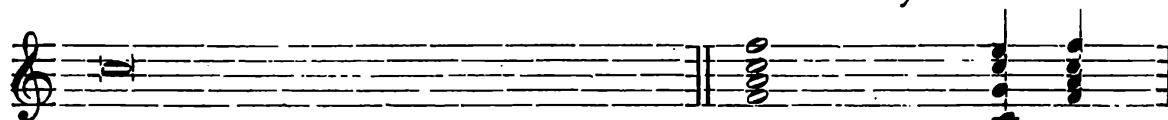
Kníže kněžské:
roztrhl roucho své, řka Rou-hal se! což ještě

potřebu-je-me svěd-ků? Aj! nyní jste slyšeli rou-há-ní:

Evangelista: *Sbor mužský:*
co se vám zdá? A oni odpovídajíce, řekli Hoden jest

Evangelista:
smrti. Tehdy plivali na tvář jeho a dávali jemu zášijky

Sbor mužský :

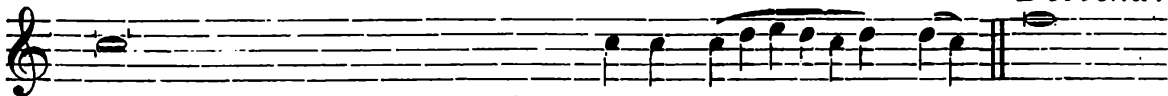
jiní pak ho políčkovali, říkajíce Hádej nám, Kři - ste,

Evangelista :

kdo jest, kterýž Tebe u de - řil ? Petr pak seděl venku v sí - ni;

Děvečka :

a přistoupila k němu jedna dě - ve čka, řkouc I ty jsi

Evangelista :

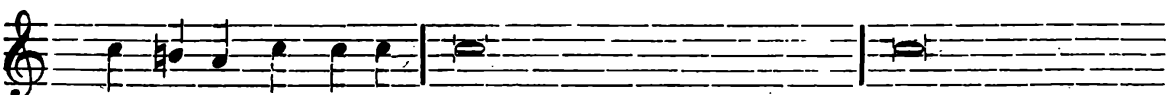
byl s Ježíšem Ga - li lej ským. Ale on zapřel přede

Petr :

Evangelista :

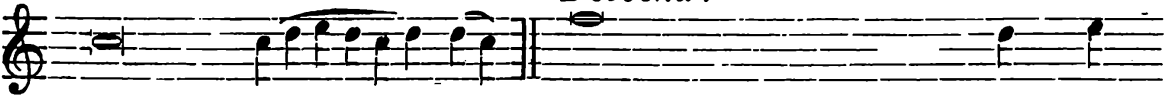

vše mi, řka Nevím, co pra víš. A když

vycházel ze dveří, uzřela ho jiná děvečka a řekla těm,

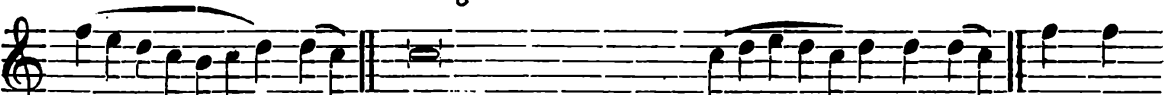
Děvečka :

kteríž tu by li I tento byl s Ježíšem Na - za -

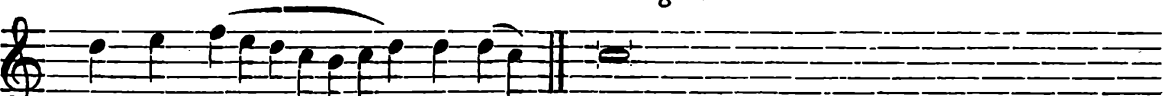
Evangelista :

Petr

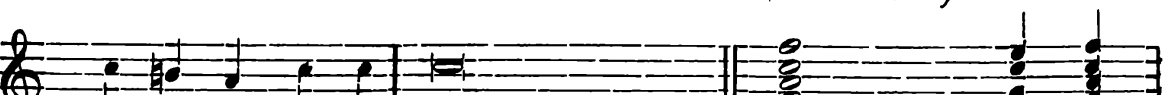
ret ským. A on opět zapřel s pří - sa - hou: Neznám

Evangelista :

(to - ho) člo vě - ka. A po malé chvíli přistoupili,

Sbor smíšený

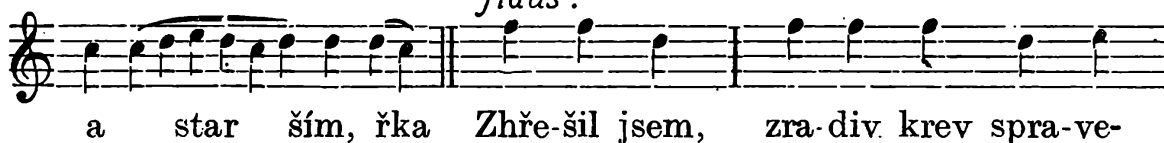
kte - říž tu stá - li, a řekli Petrovi Jistě i ty z nich jsi,

Evangelista :

neb i řeč tvá známa tebe či - ní. Tehdy počal se, proklínati
a při - sa - ha - ti, že by neznal (to-ho) člo - vě - ka. A hned
ko - hout za - zpí - val. I rozpomenul se Petr na slovo Ježíšovo,
kte - réž mu byl ře - kl Prvé než kohout zazpívá, třikrát
mne za - přeš. A vy - šed ven, plakal hoř - ce. A když by - lo
rá - no, vešli v radu všecka knížata kněžská a starší lidu
pro - ti Je - ží - šo - vi, a - by ho na smrt vy - da - li. I svá - za - vše
jej při - ve - dli a vydali ho Pontskému Pilá - to - vi, vla - da - ři.
Tehdy vida Jidáš, který jej zradil, že by od - sou - zen byl,
že - leje toho, navrátil zase třiceti stříbrných knížatům kněžským

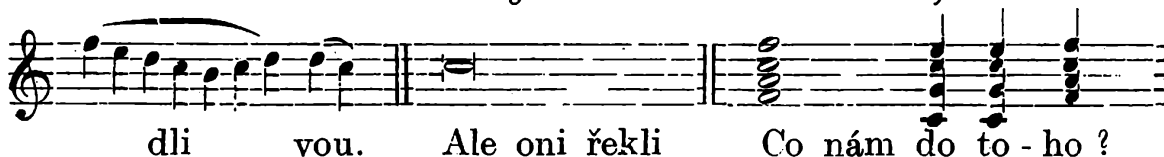
Jidáš :

a starším, řka Zhře - šil jsem, zra - div krev spra - ve -

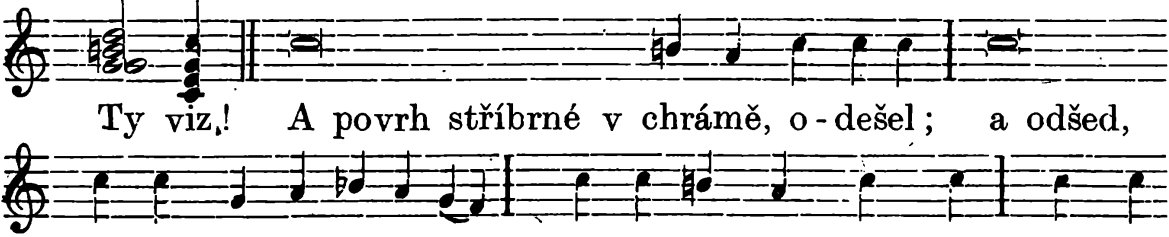
Evangelista :

Sbor mužský

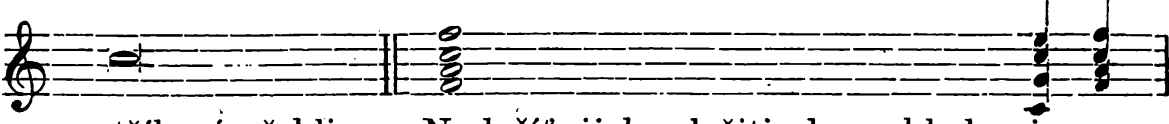

dli vou. Ale oni řekli Co nám do to - ho ?

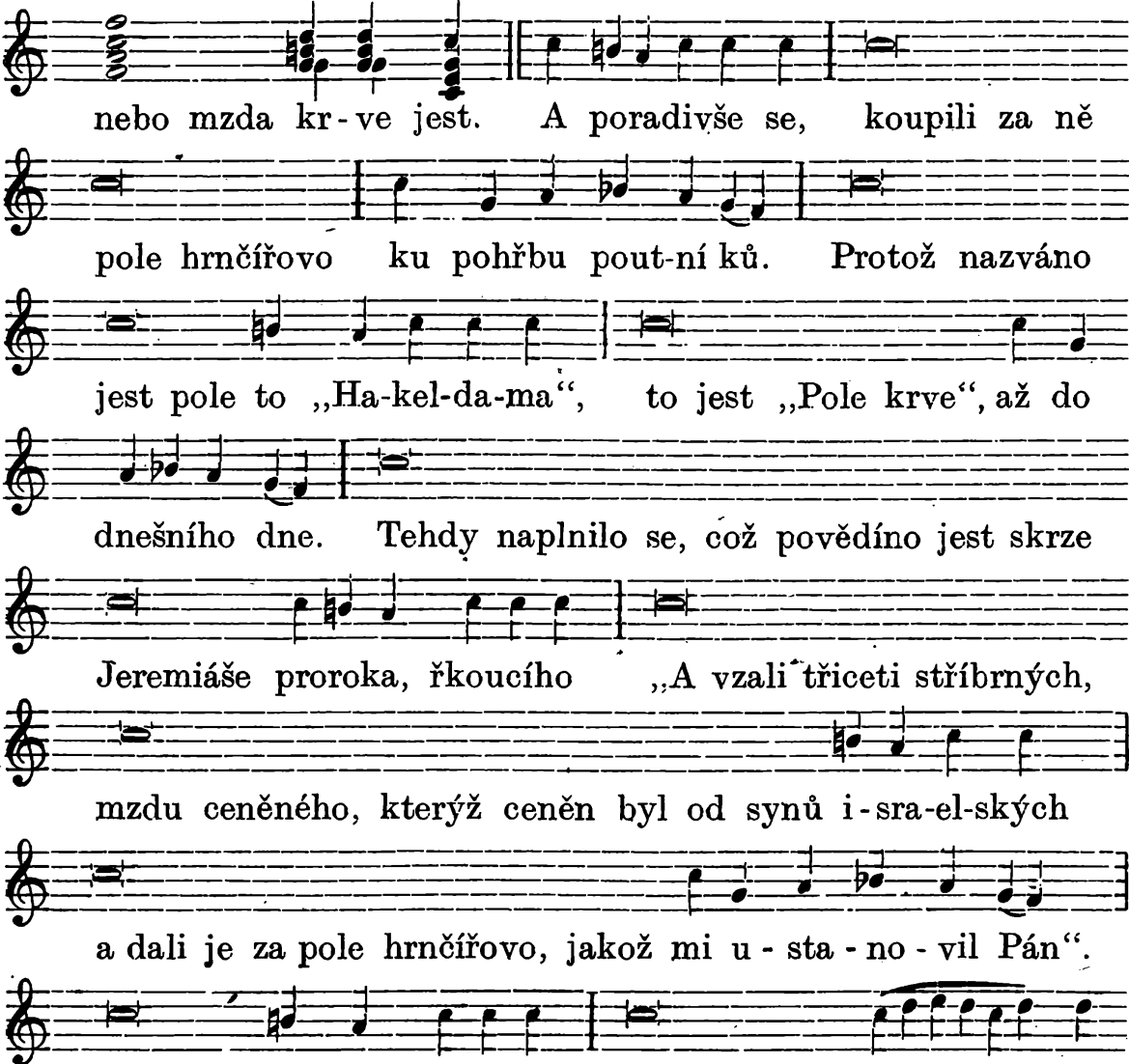
Evangelista:

Ty viz! A povrh stříbrné v chrámě, o-dešel; a odšed,
o-si-dlem se o-bě-sil. Kní-ža-ta pak kněž-ská vza-vše
Sbor mužský

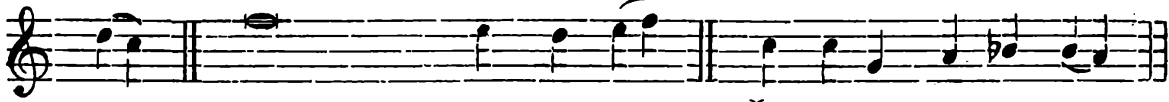
stříbrné, řekli Neslušit jich vložiti do poklad-ní-ce
Evangelista:

nebo mzda kr-ve jest. A poradivše se, koupili za ně
pole hrnčířovo ku pohřbu pout-ní ků. Protož nazváno
jest pole to „Ha-ke-da-ma“, to jest „Pole krve“, až do
dnešního dne. Tehdy naplnilo se, což povědíno jest skrze
Jeremiáše proroka, řkoucího „A vzali třiceti stříbrných,
mzdu ceněného, kterýž ceněn byl od synů i-sra-el-ských
a dali je za pole hrnčířovo, jakož mi u-sta-no-vil Pán“.
Ježíš pak stál před vladařem. A otázel se ho vla dař,

Pilát

Evangelista:

řka Ty-li jsi král ži-dov-ský? Ře-kl je-mu Je-žíš

Ježíš : *Evangelista :*

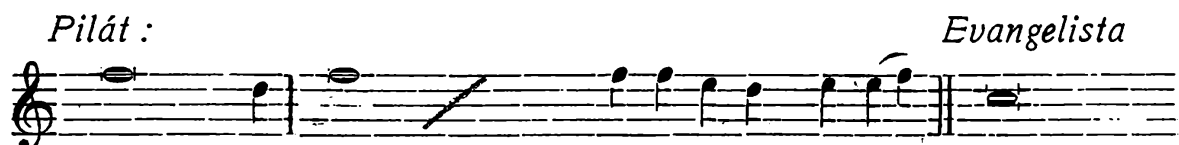

Ty pra víš. A když na něj knížata kněžská

a starší žalovali, nic neodpověděl. Tehdy dí mu Pi lát

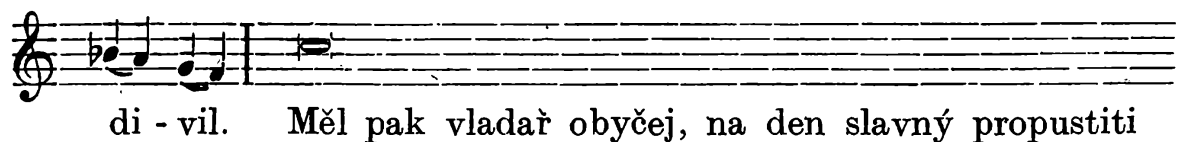
Pilát : *Evangelista*

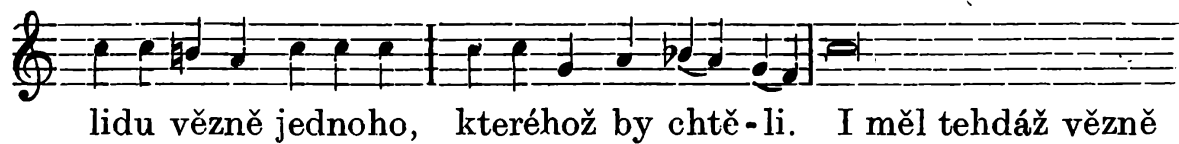
Neslyšs-li, jak veliké věci proti Tobě svědčí ? A on ne-

odpověděl jemu k žádnému slo vu, takže se vladař velmi

di - vil. Měl pak vladař obyčej, na den slavný propustiti

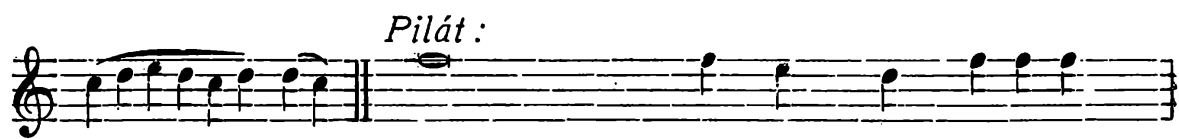

lidu vězně jednoho, kteréhož by chtě - li. I měl tehdaž vězně

znameního, kterýž slul Barabáš. Protož když se sešli, řekl

Pilát :

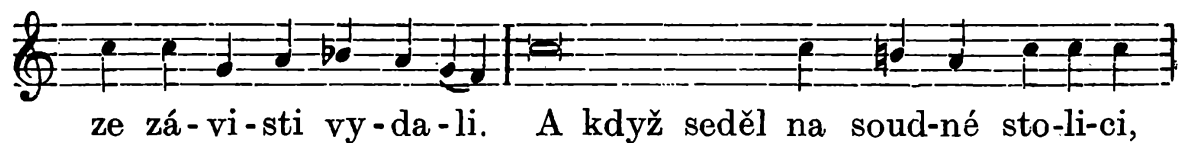

Pi lát Kterého chcete, a - bych vám propustil

Evangelista :

Barabáše-li, čili Ježíše, jenž slove Kristus ? Nebo věděl, že jej

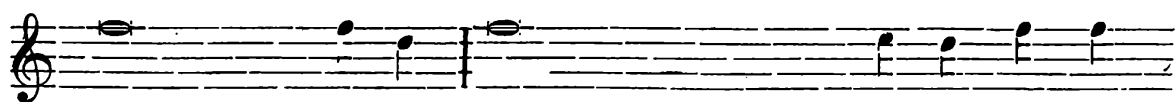

ze zá - vi - sti vy - da - li. A když seděl na soud - né sto - li - ci,

Žena Pilátova :

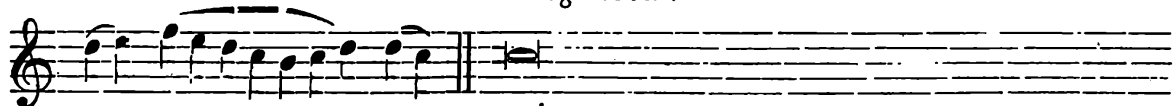

poslala k němu žena jeho, řkou cí Nic neměj

s tímto spravedlivým, nebo jsem mnoho trpěla dnes ve snách

Evangelista :

pro ně ho. Ale knížata kněžská a starší navedli

lid, aby prosili za Ba-ra-bá-še. Ježíše pak a-by za-hu-bi-li.

Pilát :

Odpověď pak vladař, že kl jim Kterého chcete

Evangelista :

ze dvou, aby vám byl pro - pu - štěn ? A oni řekli

Sbor smíš. : Evangelista :

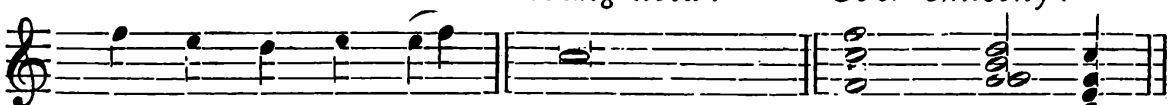
Pilát :

Barabáše. Dí jim Pi lát Což tedy učiním s Ježíšem,

Evangelista :

Sbor smíšený :

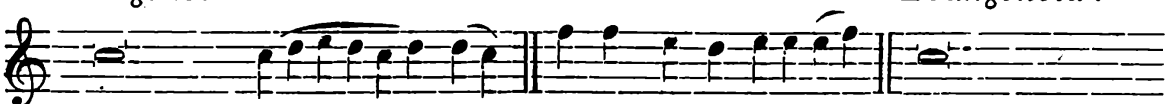

jenž slo - ve Kri - stus ? Řkou všickni Ukřižován buď !

Evangelista :

Pilát

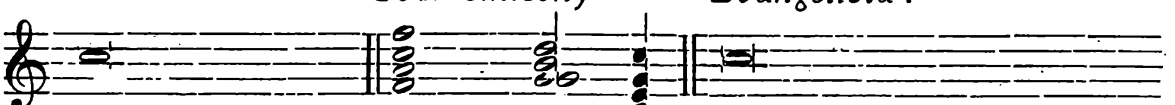
Evangelista :

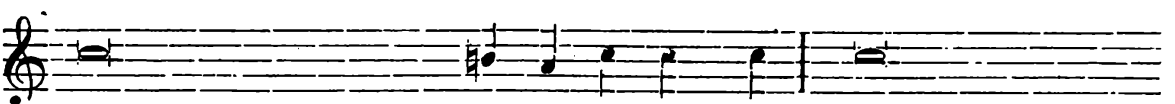
Řekl jim vla dař I co zlého učinil ? Oni pak více

Sbor smíšený

Evangelista :

křičeli , řkouce Ukřižo-ván buď ! I vida Pilát, že by nic

neprospěl, ale že by vět - ší rozbroj byl, vzav vodu, umyl

Pilát:

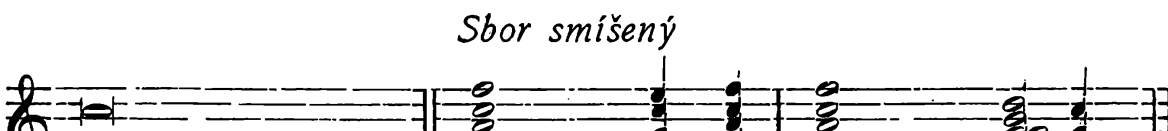
ruce před li dem, řka Nevinent' jsem já krví spra-

Evangelista:

ve-dli-vé-ho to-ho-to ; vy viz te ! A odpověďev

Sbor smíšený

všecken lid, řekl Krev jeho na nás i na naše sy-ny !

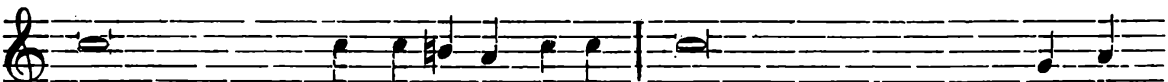
Evangelista:

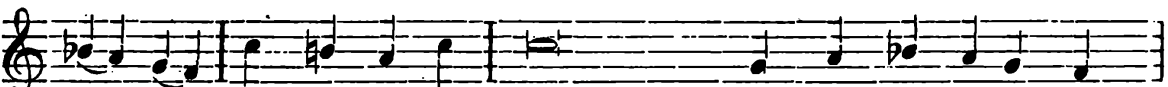
Tedy propustil jim Barabáše, ale Ježíše ubičovaného vydal

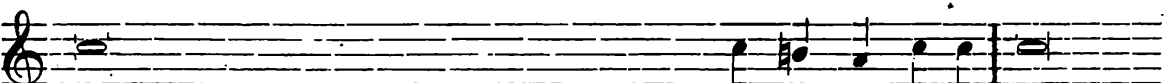
jim, a - by byl u - kři - žo - ván. Tehdy žoldnéři vladařovi,

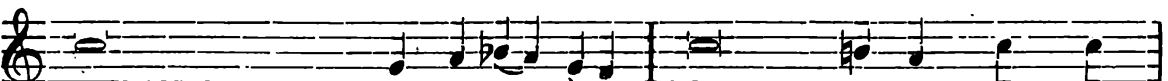
vzavše Ježíše do radního domu, shromáždili k němu ce-lou

ro - tu a svlék-še ho, přiodili jej pláš-těm šar-la-to-vým,

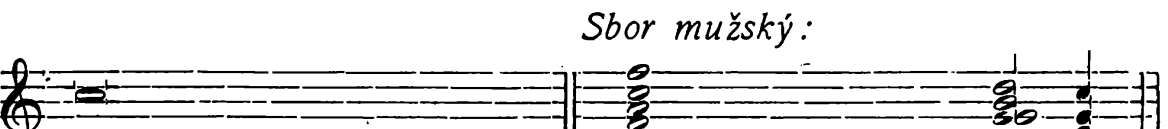

a spletše korunu z trní, vstavili (ji) na hla-vu je-ho a dali

třtinu v pravou ru-ku je - ho a kleka-jí-ce před ním,

Sbor mužský:

posmívali se jemu, řkouce Zdráv buď, králi ži-dov-ský!

Evangelista:

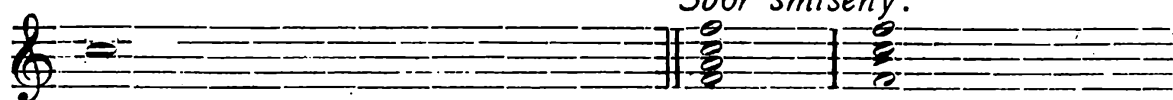

A pliva-jí-ce na ně-ho, brali třtinu a bili hla - vu je - ho.

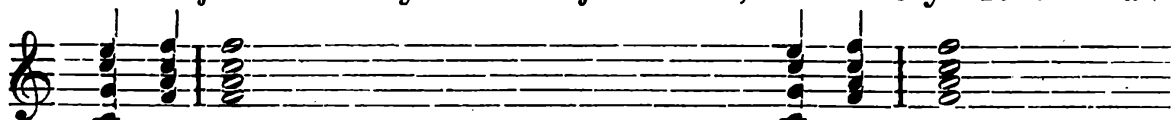

A když se mu naposmívali, svlékli s něho plášť a oblékli jej
v roucho jeho: i vedli ho, aby jej u-kři-žo-va-li. Vyšedše pak,
nalezli člověka cyrénského, jménem Šimona; toho přinutili,
a - by ne - sl kříž je - ho. I přišli na místo, kteréž slo - ve
Gol-go-tha, to jest místo po-prav-né. I dali mu píti vína,
smí-še-né-ho se žlu - čí; a když o - ku - sil, ne-chtěl pí - ti.
Když pak jej ukřižovali, rozdělili roucho jeho, metajíce (o ně)
los, aby se naplnilo, což povědino jest skrze pro - ro - ka,
řkoucího „Rozdělili sobě roucha má a o můj o-děv meta-li
los“ A sedíce, ostříhali ho. I vstavili nad hlavu jeho vinu
jeho na - psa - nou „Tentot jest Ježíš, král ži - dov - ský“
Tehdáž ukřižování jsou s ním dva lotři, jeden na pravici a
druhý na levici. Ti pak, kteříž tudy chodili, rouhali se jemu,

Sbor smíšený:

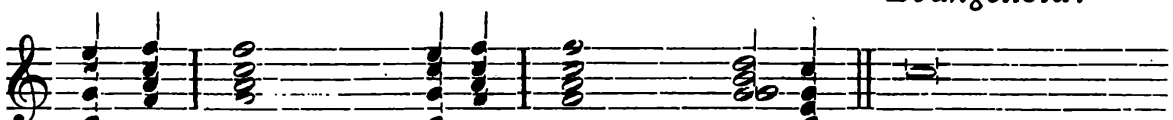

ukřivující hlav svých a říkající: Ha, há! kterýž rušíš chrám

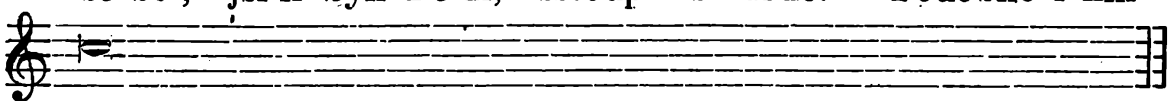

Bo-ží a ve třech dnech jej zase vzdě-lá-váš, pomozíš sám

Evangelista:

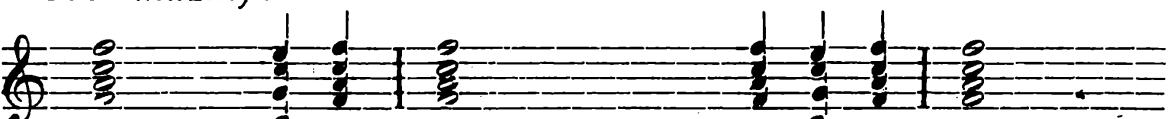

so-bě; jsi-li Syn Bo-ží, sstoupíš s kří-že. Podobně i kní-

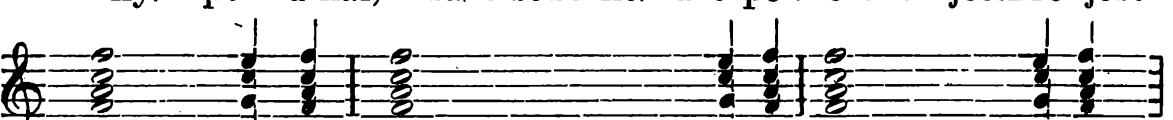

žata kněžská s zákonníky a staršími posmívající se, pravili :

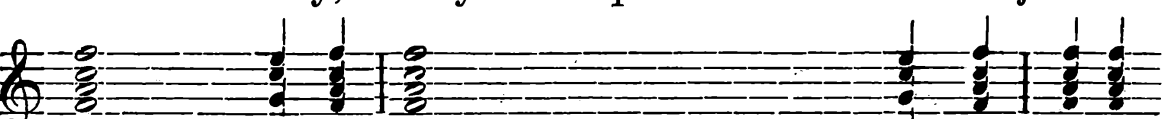
Sbor mužský:

Jiným po-má-hal, sám sobě nemůže po-mo-ci : jestliže jest

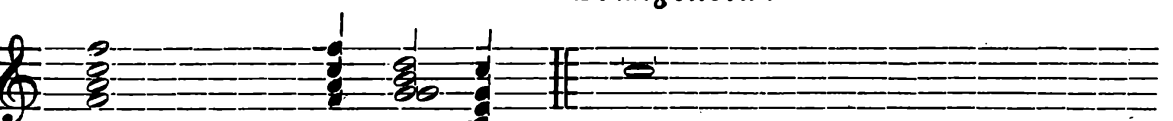

král is-ra-el-ský, ať nyní sstoupí s kří-že a uvěříme je-mu

doufáť v Bo-ha, ať ho nyní vysvobodí, chce-liť mu; nebo

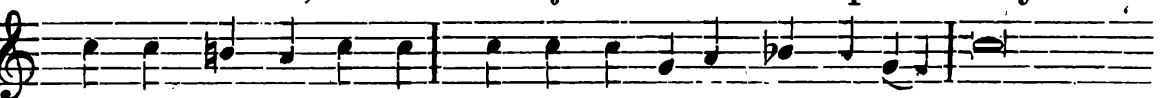
Evangelista :

pravil : „Syn Bo - ží jsem“. Tak i lotři, kteříž byli s ním

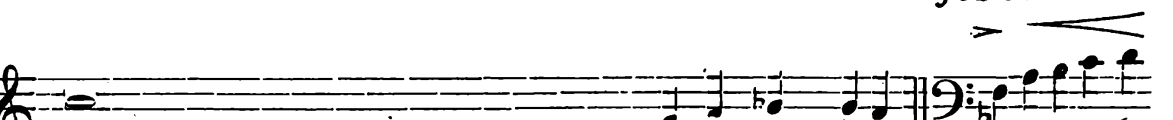

u-kří-žo-vá-ni, rou-ha-li se je-mu. Od šesté pak hodiny stala

se tma po vší ze-mi až do ho-di-ny de-vá - té. A okolo

Ježíš.

hodiny deváté volal Ježíš hlasem ve-li-kým, řka

„E -

Evangelista :

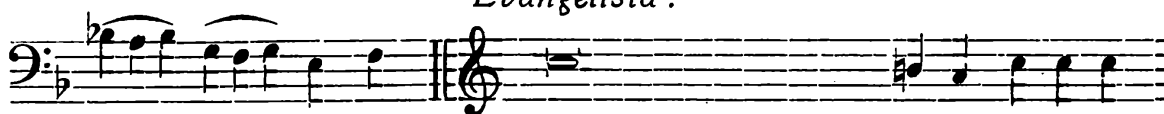

li, E li lam - ma sabakthani ?“ To jest
Ježíš :

Bo že můj, Bo že můj, proč jsi

Evangelista :

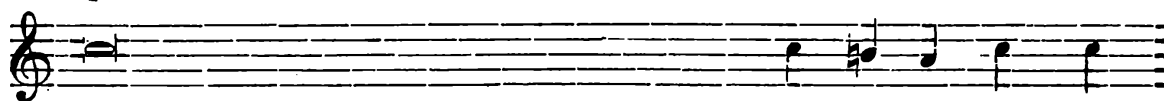

mne o - pu - stil ? A někteří tu stojíce a sly - ší - ce to

Sbor smíšený : *Evangelista :*

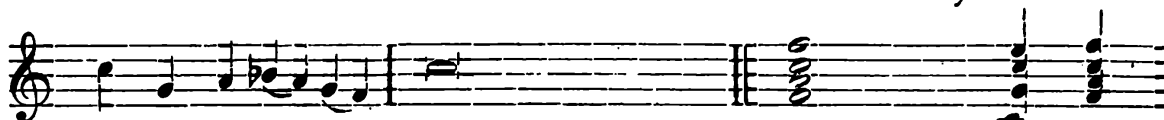

pravili : „Eliáše volá ten - to !“ A hned jeden z nich běžel

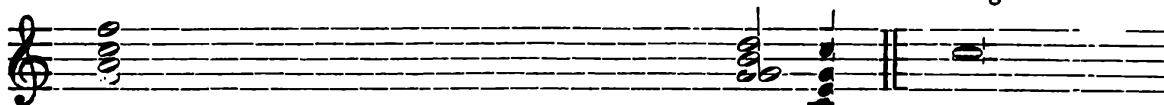
a vzav houbu, naplnil ji octem, a vlo - živ ji na trest,

Sbor smíšený :

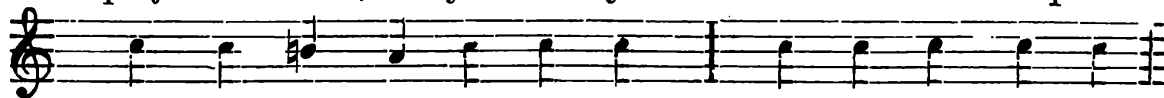

dával mu pí - ti. Ale jiní pravili : Nech ať u - zří - me,

Evangelista :

při - jde - li Eliáš, aby ho vysvo - bo - dil. Ježíš pak

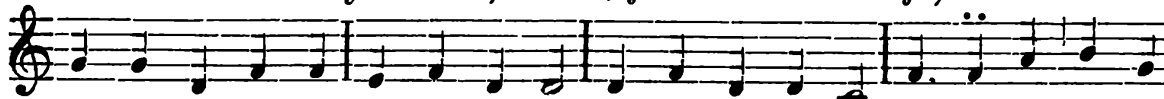
zvo - lav hla - sem ve - li - kým, vy - pu - stil du - ši.

Všichni kleknou a pomlčí na chvíli.

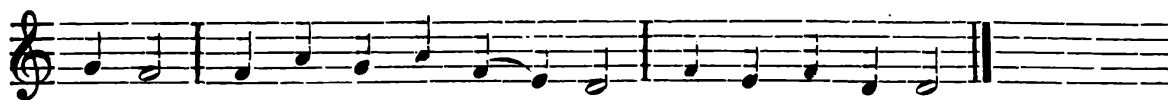
Mezi pomlkou zpívají v některých farnostech první sloku písňe č. 155. jednohlasně a bez průvodu, jak následuje :

U - kři - žo - va - ný Kriste, zdrav, je - din - ká na - dě - je, v čas tento

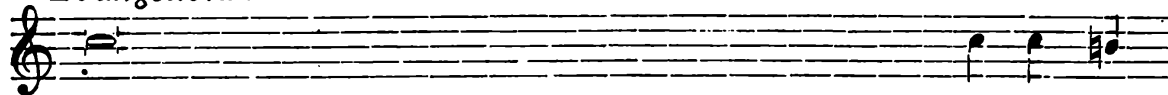
Tvé - ho sva - té - ho u - mu - če - ní rozmnožíž dobrým spravedlnost, duše

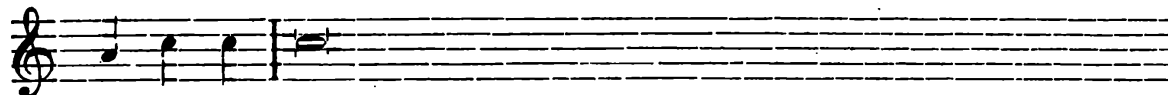
svatost, a hříšným rač dá - ti svou svatou milost.

Pak se vstane a pokračuje v pašijích :

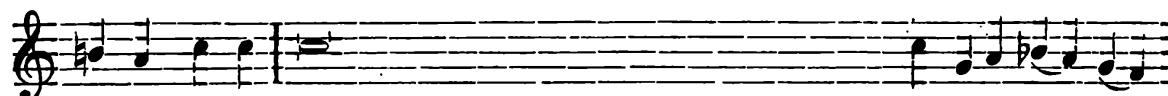
Evangelista :

A aj ! opona chrámová roztrhla se na dvě půle od vr - chu

až do - lů ; a země se třásla a skály se pukaly, a hrobové se

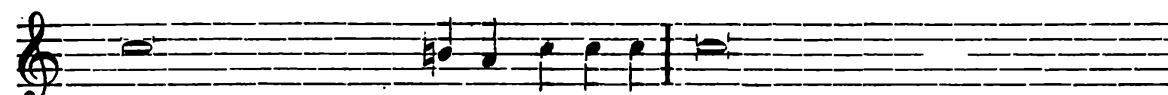
o - tví - ra - li, a mnohá těla svatých, kteříž byli zemřeli, vsta - la.

A vyšedše z hrobů po vzkří - še - ní je - ho, přišli do svatého

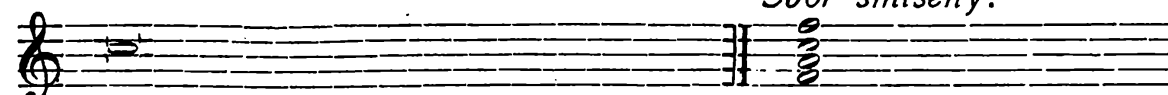

města a ukáza - li se mno - hým. Setník pak a ti, kteříž

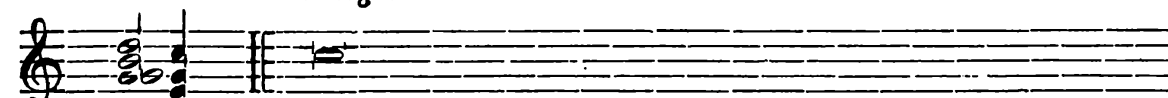
s ním byli ostríha - jí - ce Je - ží - še, vidouce zemětřesení a to,

Sbor smíšený :

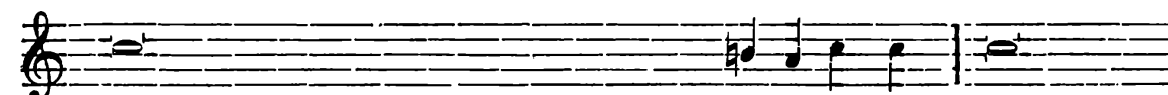

což se dalo, báli se velmi, řkouce „Jistě Syn Boží byl

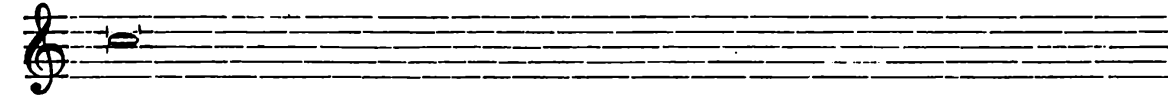
Evangelista :

ten - to !“ Byly pak tu ženy mnohé z daleka, kteréž byly

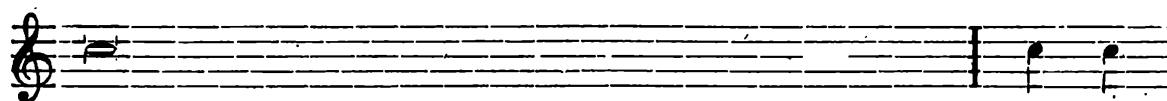
přišly za Ježíšem z Galilee, posluhu - jí - ce je - mu ; mezi nimiž

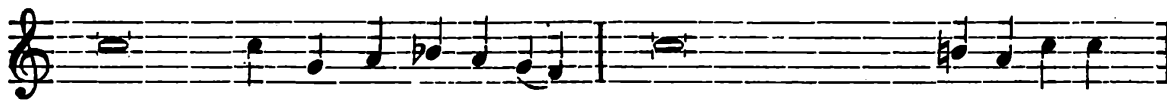
byla Maria Magdaléna a Maria, matka Jakobova a Josefova,

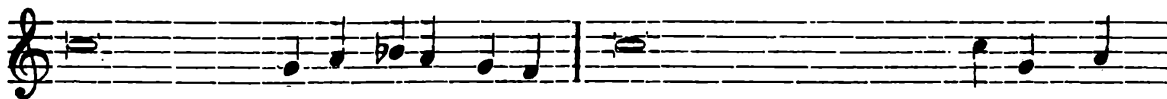
a matka synů Ze - be - de - o - vých. A když byl ve - čer, při - šel

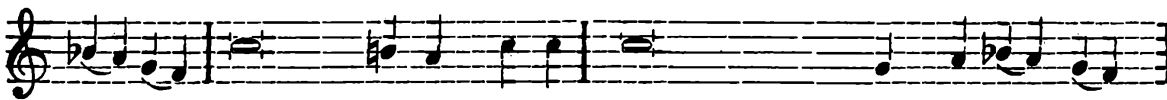
jeden člověk bohatý z Arimathie, jménem Josef, kte - rýž

byl také u-čed-ník Je-ží-šův. Ten přistoupil k Pi-lá-to-vi

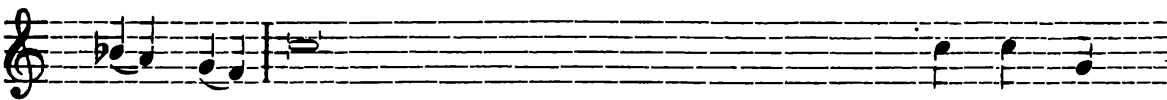
a prosil o tě-lo Je-ží-šo-vo. Tedy Pilát rozkázal dá - ti (mu)

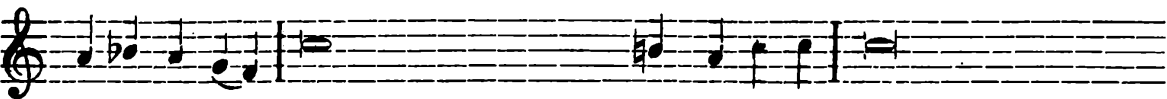
tě - lo. A vzav Jo-sef tě-lo, obvinul je v plát-no či - sté,

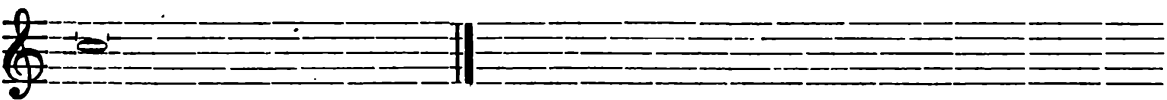
a vložil je do hrobu své-ho no-vé-ho, kterýž byl vy-te-sal

v ská - le a přivalil kámen veliký ke dveřím hro - bo - vým

a o - de - šel. A byla tu Maria Mag-da-lé-na a druhá Maria,

sedíce proti hrobu.

Další slova zpívá kněz jako evangelium.

Druhého pak dne, kterýž jest po Velikém pátku, sešla se kní-žata kněžská a Fariseové k Pilátovi, řkouce: „Pane, rozpomenuli jsme se, že tento svůdce řekl ještě živ jsa: Po třech dnech zase vstanu. Rozkaziž tedy ostříhati hrobu až do třetího dne, aby snad učedníci jeho nepřišli a neukradli ho, a neřekli lidu: Vstalť jest z mrtvých; i budeť poslední blud horší nežli první.“ Řekl jim Pilát: „Máte stráž, jděte, ostříhejte, jakž víte.“ A oni odšedše, osa-dili hrob strážemi, zapečetivše kámen.

155. Ukřižovaný Kriste.

(Původní rčení a pěnění.)

Šteyr 1683.

Při pašijích na neděli Květnou a na Velký pátek zpívá se místy po slovech „emissit spiritum“, to jest „vypustil duši“, první sloka této písně. Jinak se hodí pro celý čas umučení Páně.

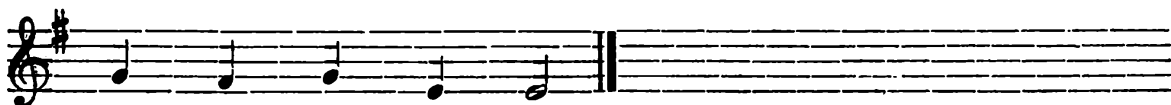
1. U - kři - žo - va - ný Kri-ste, zdrav, je-din-ká na - dě - je,

v čas ten-to Tvého sva-té-ho u-mu-če-ní rozmnožíž dobrým

spra-vedl-nost, du-še sva-tost, a hříš-ným rač dá ti

svou sva - tou mi lost.

2. Tě, nejvyšší Trojice, - Boha
velmi dobrého, - velebí duch každý
z dobrodiní Tvého; kteréž Ty
činíš - umučením spaseny, - račiž
spravovati nás zde na zemi.

3. A když budeme mříti, - rač
nám milostiv býti; po smrti
připoj nás k počtu vyvolených -
všech Božích svatých, - aby byl
od nás chválen, ctěn, slaven,
veleben na věky. Amen.

Temné čili žalostné hodinky

ve středu, ve čtvrtek a v pátek po Květné neděli.

A. K.

Poučení.

Ve středu, ve čtvrtek a v pátek svatého týdne konají se k večeru temné čili žalostné hodinky.

Temnými se nazývají, protože ke konci zhasnou se všechna světla ve chrámu Páně, takže je v kostele temno. Žalostivými se nazývají, protože se při nich mocně připomíná smrt Páně, a nad smrtí Páně máme mítí žalost, protože jsme ji hříchy svými zavinili.

Ríkají se dvě první části hodinek čili kněžských modliteb denních : jitřní a chvály. Jitřní má tři oddíly : v každém oddílu jsou tři žalmy a troje čtení. — V prvním oddílu jsou čtením nářky Jeremiášovy nad zbořeným Jerusalemem. Po každém nářku opakují se slova : „Jerusaleme, Jerusaleme, obrať se k Pánu Bohu svému !“ Jerusalemem míní se duše lidská. Chvály skládají se z pěti žalmů a chvalo-zpěvu Záchariášova.

Před oltářem je trojhranný svícen, na němž je čtrnáct barevných svící, nejvýše pak je svíce bílá. Na oltáři je šest barevných svící. Barevné svíce znamenají apoštoly a učedníky Páně, bílá Ježíše Krista.

Všech žalmů zpívá se čtrnáct, po každém zhasí se jedna svíce, takže všechny barevné svíce na trojhranu jsou zhašeny, když se žalmy dozpívají.

Když se zpívá chvalozpěv Zachariášův, tu po každém druhém verši zhasí se jedna svíce na oltáři; když chvalozpěv je dozpíván, také všechny svíce na oltáři jsou zhašeny.

Zhasínání svící znamená, jak apoštolové a učedníci Páně jeden po druhém Ježíše Krista opouštěli.

Po zhasnutí barevných svící zhasí se všechna světla ve chrámu Páně. Bílá svíce — nezhašená — odnáší se za oltář na znamení, že Kristus Pán položen do hrobu.

Potom říká se verš o smrti Páně, Otče náš (potichu), žalm 50. a modlitba: Shlédni, prosíme, Pane, na tuto čeleď svou, za kterouž Pán náš Ježíš Kristus neváhal se v ruce vydati hříšníkům a kříže podstoupiti muky. (Který s Tebou žije a kraluje na věky věků. Amen. Říká se potichu.)

Za oltářem ozve se rachot naznačující zemětřesení a hned vynáší se bílá svíce před oltář, čímž z mrtvých vstání Kristovo se značí.

Zelený čtvrtek.

A. K.

P o u č e n í.

Čtvrtek svatého téhodne jmenuje se zeleným. Kristus Pán přirovnával sebe ve večeradle ke kmeni vinné révy, ty, kteří jsou v milosti Boží, k ratolestem živým, zeleným, ty, kteří jsou v hříchu smrtelném, k ratolestem suchým. A právě ve čtvrtek svatého téhodne bývali veřejní kající s církví opět smíření úplně a tak se stali zelenými ratolestmi církve svaté a tím kmene Ježíše Krista. Zelený čtvrtek jest památkou ustanovení mše svaté a nejsvětější svátosti. Jest tedy dnem radosti, proto také mše svatá je v rouchu barvy bílé a při Gloria se zvoní všemi zvony. Avšak ve čtvrtek byl Kristus Pán svázán a veden k soudu. Jest tedy Zelený čtvrtek též dnem žalosti a proto po Gloria umlknou zvony i varhany až do Gloria na Bílou sobotu. Aby však památka ustanovení mše sv. a nejsvětější svátosti náležitě byla oslavena, určila církev svatá slavnost „Božího Těla“. Na Zelený čtvrtek nesmí se sloužiti mše svatá ve chrámech, při kterých není zvláštní duchovní ustanoven. V ostatních smí se jen jedna mše sv. sloužiti. Ostatní kněží přistupují s lidem ke sv. přijímání. Proměňuje pak na ten den kněz tři sv. hostie. Jednu z nich přijímá a dvě v kalichu odnáší po mši sv. do svatostánku na vedlejší oltář pro příští den. Na vedlejší oltáři ve svatostánku uschovávají se též v ciboriu malé sv. hostie, kdyby bylo třeba nemocného zaopatřiti. Jinak po mši sv. na Zelený čtvrtek nemůže zdravý jíti ke sv. přijímání až na hod Boží velikonoční. Při přenášení velebné svátosti se zpívá: „Chvalte ústa“. Po mši svaté se odhalují a myjí oltáře. Odhalení připomíná trhání roucha v Zákoně starém obvyklé na znamení velikého smutku. — Biskup světí po pozdvihování olej nemocných, po přijímání křížmo a olej křtěnců.

Po mši sv. umývá dvanácti starcům nohy na památku, kterak Pán Ježíš dvanácti apoštolům nohy myl.

Poděkování za ustanovení nejsvětější svátosti.

Ó Ježíši ! Pane a Bože můj ! Mé jediné pravé dobro ! Tys vždy miloval svoje, již byli na světě, milovals je až do konce a ustanovils dnešního dne nejsvětější svátost jakožto památku své lásky nevýslovné a spolu zástavu života věčného. Děkuji Tobě v nejhlubší pokoře srdce svého za to, že chceš uprostřed nás bydleti, nás ustavičně žehnati, a duše naše síliti k svatému životu. Kdož by mohl věřiti v takový div lásky, kdybys sám jej nebyl zjevil nám ! —

Ty jsi pravda a život, pročez věřím podle vlastního slova Tvého s církví katolickou v Tvou pravou a skutečnou přítomnost v nejsvětějším tajemství oltáře s tělem s krví, s tělem i duší, s božstvím i člověčenstvím. Duše má klaní se Tobě, a já s plesáním zvolati smím Kdež jest lid jiný, jemuž Pán a Bůh jeho tak blízko jest jako nám ? — Sláva a čest buď Tobě, Bože velebnosti a věčných slitování ! nebesa i země jsou plny slávy Tvé. Sláva a čest budiž Tobě, Synu Otce věčného, kterýž jako dobrodinec mezi potřebnými, jako lékař mezi churavými bydlíš. Jak plno nejradostnější naděje k Tobě smí moje srdce býti, lásko neskonalá ; neboť jen proto jsi tuto nejsvětější svátost ustanovil, abychom sobě vděčně vzpomínali, jak mnoho dobrého ráčils učiniti nám, s jak věrnou láskou hotov jsi, ustavičně požehnávat i potěšovat nás ! Proto bydlíš uprostřed nás, ó Spasiteli, abychom nacházeli u Tebe radu v rozpacích svých, ochranu v nebezpečnostvích, posilu v pokušeních, útěchu v trápeních a pomoc ve všech potřebách.

Ó dobrodince můj největší, věnuji Tobě srdce své ; onť miluje Tebe a jen proto se kormoutí, že Tebe nemilovalo po všechny časy a ještě teď nemiluje Tě tak horlivě, jak bych sobě žádal. Učiň, abych Tebe miloval s větší vděčností a věrností, abych nenáviděl, co Ty nenávidíš — hřích ; a abych miloval, co Ty miluješ — vše dobré a ctnost. Vševědoucí ! Ty vidíš mou vůli upřímnou, že chci dobrým býti a Tebe následovati. Požehnej mým úmyslům a dej, by tato pobožnost byla počátkem života nového a zdrojem hojného požehnání. Nic mne nemá více odloučit od Tebe, Pane Ježíši ! Tobě živ jsem, Tobě umírám, Tvůj jsem živý i mrtvý. Amen.

Modlitby k nejsv. svátosti oltářní a písně ke společnému sv. přijímání viz níže ve III. části při nejsv. svátosti oltářní.

Můžeš také konati pobožnosti o umučení Páně.

Velký pátek.

A. K.

Poučení.

Pátek svatého týdne jmenuje se veliký, protože zvláště v tento pátek připomínáme si veliké dílo vykoupení svého. Chrám i oltář je ozdob zbaven. Kněží přicházejí k oltáři v rouchu barvy černé, vrhají se na tvář a rozjímají o bolestné smrti Páně. Pak čte se na epištolní straně částka z proroka Oseáše, jenž umučení předpovídá (VI., 1—6) a druhá částka o beránku velikonočním, jenž jest obrazem umučení. Zpívají se pašije dle sv. Jana (viz níže). Konají se modlitby (viz níže) 1. za církev, 2. za papeže, 3. za duchovní, 4. za panovníka, 5. za katechumeny (t. j. ty, kteří se připravují k sv. křtu), 6. za odvrácení zla duševního i tělesného, 7. za kacíře a rozkolníky, 8. za židy, 9. za pohany.

Před každou modlitbou se pokleká, jedině před osmou, jež jest za židy, se nekleká, protože židé posměšně před Kristem Pánem klekali.

Následuje odhalení a pocta sv. kříže.

Kněz stojí u stupně oltáře na epištolní straně, shora poněkud kříž odhalí, maje jej obrácený k lidu, a zpívá : „Ejhle, dřevo kříže, na němž spása světa pněla!“

Sbor zpívá : „Pojďte, klanějme se jemu !“ Při slovech těch klekají všichni vyjma kněze, jenž drží v ruce kříž. Pak vystoupí kněz nahoru na epištolní stranu, odhalí pravé rámě kříže a zpívá vyšším hlasem opět : „Ejhle, dřevo kříže“ atd. a lidé zase klekají. Po třetí uprostřed oltáře odhalí celý kříž a opět vyšším hlasem zpívá totéž a věřící klekají.

Potom položí sv. kříž na připravený koberec, bos k němu přistupuje, třikrát pokleká a pak líbá rány Spasitelovy ; po něm činí tak i ostatní.

Při líbání pění se žaloby Spasitelovy (viz níže), které se týkají předně židů, pak i nás. Po žalobách zpívá se chvalozpěv ku počtě sv. kříže (viz svrchu : Jazyku, pěj přeslavného, č. 150, str. 277). Na Velký pátek neslouží se nikde mše svatá, poněvadž pozornost naše má býti obrácena k oběti kříže. Po líbání sv. kříže může býti kázání. Po něm přenáší kněz za zpěvu hymnu dvě velké hostie, na Zelený čtvrtek proměněné, na hlavní oltář, při čemž se zpívá hymnus : Vex ila regis prodeunt (č. 151, str. 278.) Když byly dvě velké hostie na hlavní oltář přineseny, kněz je okuřuje. Potom položí je na korporale, naleje do kalichu vína a trochu vody, okuřuje svatou hostii, kalich a oltář, umývá si ruce ničeho neříkaje. Uprostřed oltáře skloněn, prosí Boha, aby nás i naši obět milostivě přijal. Líbá oltář a obrácen k lidu dí : „Modlete se, bratři“ atd. Zpívá Otče náš. Pak zpívá modlitbu, ve které prosí, by nás Bůh vysvobodil z každého zla. Pozdvihuje pravici svatou hostii, pak ji přelomí, z levé půlky částěčku ulomí a pouští do kalicha ničeho neříkaje. Modlí se za hodné přijímání a přijímá. Pak vypije víno z kalichu s částěčkou sv. hostie (v kalichu víno neproměňoval) ! vypláchne kalich. Druhou sv. hostii dá do monstrance a zanese do Božího hrobu.

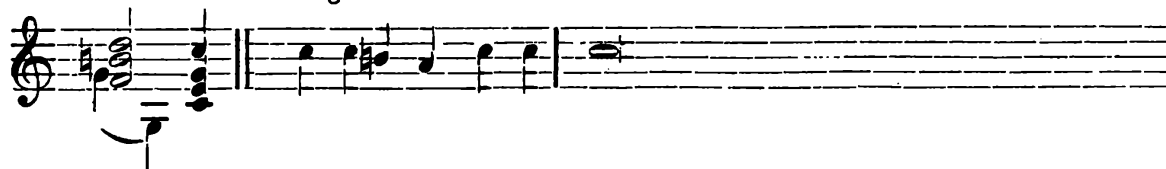
156. Umučení Pána našeho Ježíše Krista podle sepsání sv. Jana (kap. 18. a 19.)

Dle nápěvu církevního a zvyklostí diecese brněnské upravil K. E.

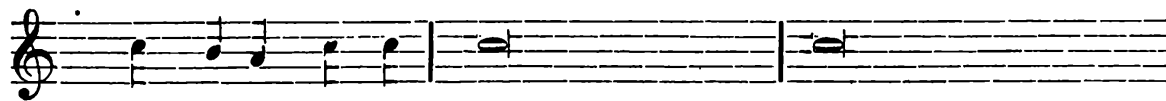
*Sbor smíšený : *)*

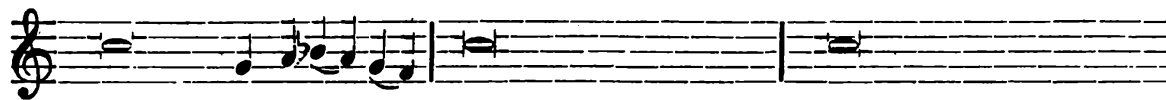
Umučení Pána našeho Ježíše Kri - sta podle sepsání svatého
Evangelista :

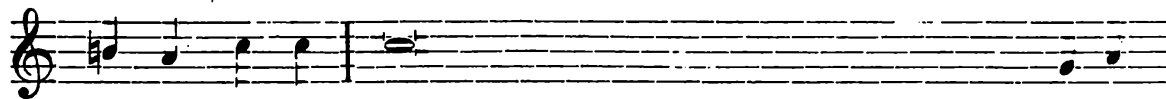
Ja - na. Za onoho času vyšel Pán Ježíš s učedníky svými

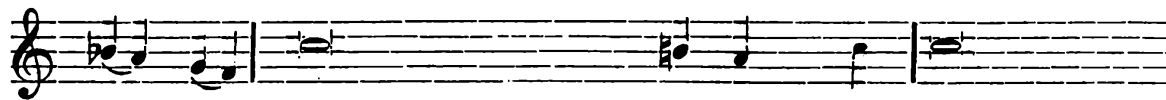
přes potok Cedron, kdež byla zahrada, do kteréžto všel on,

i učed-ní-ci je - ho. Věděl pak i Jidáš, kterýž ho zrazoval,

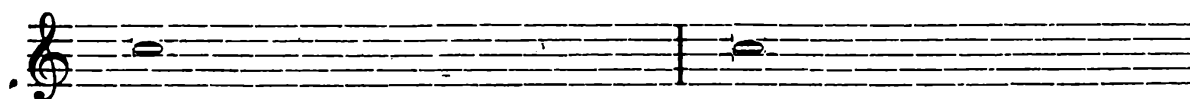

o tom místě ; neb se tam Ježíš často scházíval s učedníky

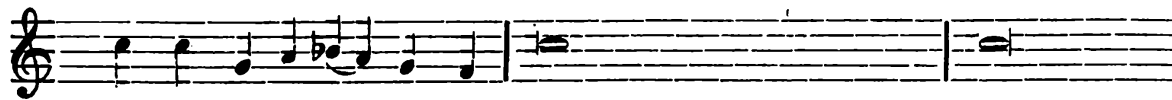

svý - mi. Protož pojav Jidáš (s sebou) stráž a služebníky

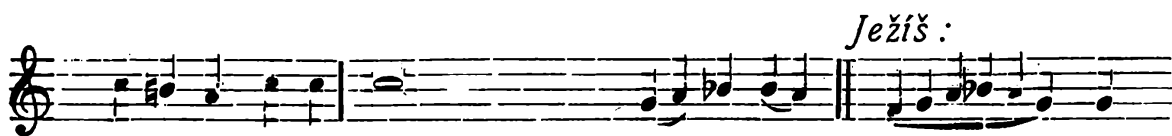
*) Všechny sbory lze zpívatí sborem smíšeným nebo pouze mužským. Rozdělení hlasů při sborech mužských : tenor I., II., bas I., II., při sborech smíšených : soprán, tenor, alt, bas.

od nejvyšších kněží a Fariseů, přišel tam s lucernami a

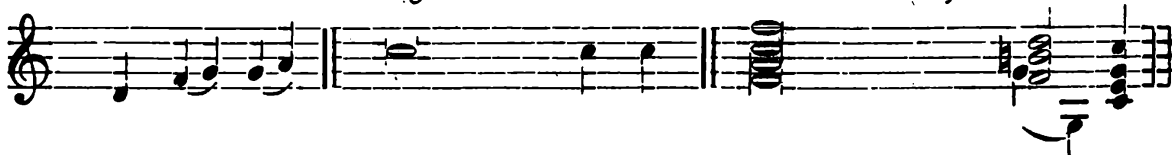
pochodněmi a zbra-ní. Ježíš pak věda všechno, co na něj

při-jí-ti mělo, šel proti nim a ře-kl jim Ko ho

Evangelista :

Sbor mužský :

hle-dá-te ? Odpověděli je-mu Ježíše Nazaret-ské-ho.

Evangelista :

Ježíš :

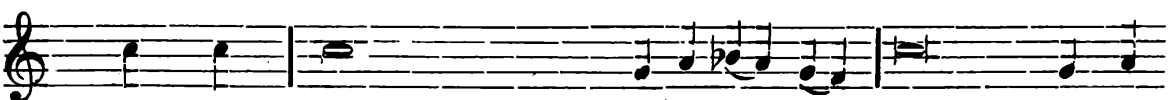
Evangelista :

Ře-kl jim Je-žíš Jáť jsem. Stál pak

s nimi i Jidáš, kte-rýž ho zra-zo-val. A jakž jim ře-kl

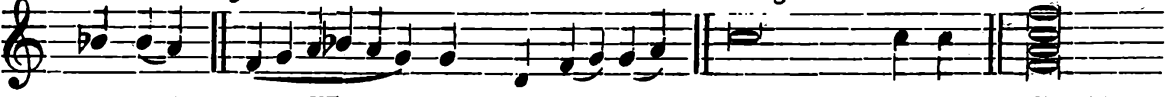

Jáť jsem ! postoupili zpět a padli na zem. I otázal se jich

Ježíš :

Evangelista :

Sbor muž. :

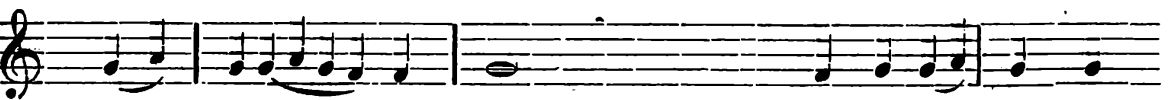
o - pět Ko ho hle-dá-te ? Oni pak řekli: Ježíše

Evangelista :

Ježíš :

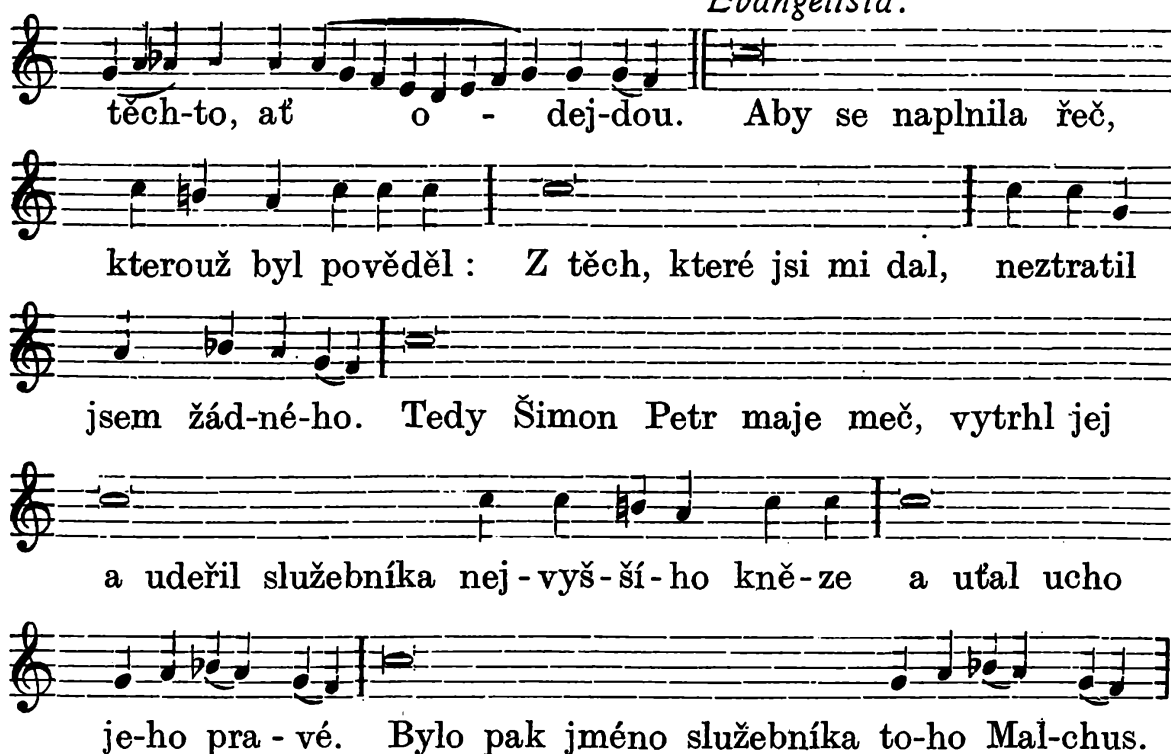

Nazaret-ské-ho. Odpověděl Je-žíš Po vě-děl jsem

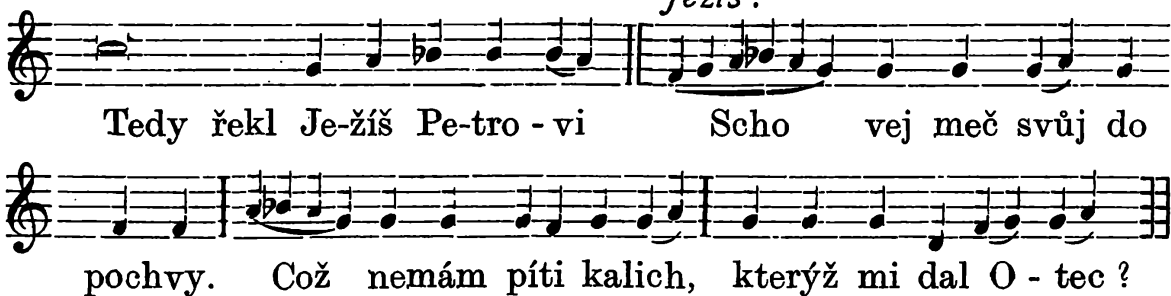
vám, že já jsem jestliže tedy mne hle-dá-te, nechtež

Evangelista:

těch-to, ať o - dej-dou. Aby se naplnila řeč,
kterouž byl pověděl: Z těch, které jsi mi dal, neztratil
jsem žád-né-ho. Tedy Šimon Petr maje meč, vytrhl jej
a udeřil služebníka nej-vyš-ší-ho kně-ze a uťal ucho
je-ho pra - vé. Bylo pak jméno služebníka to-ho Ma-l-chus.

Ježíš:

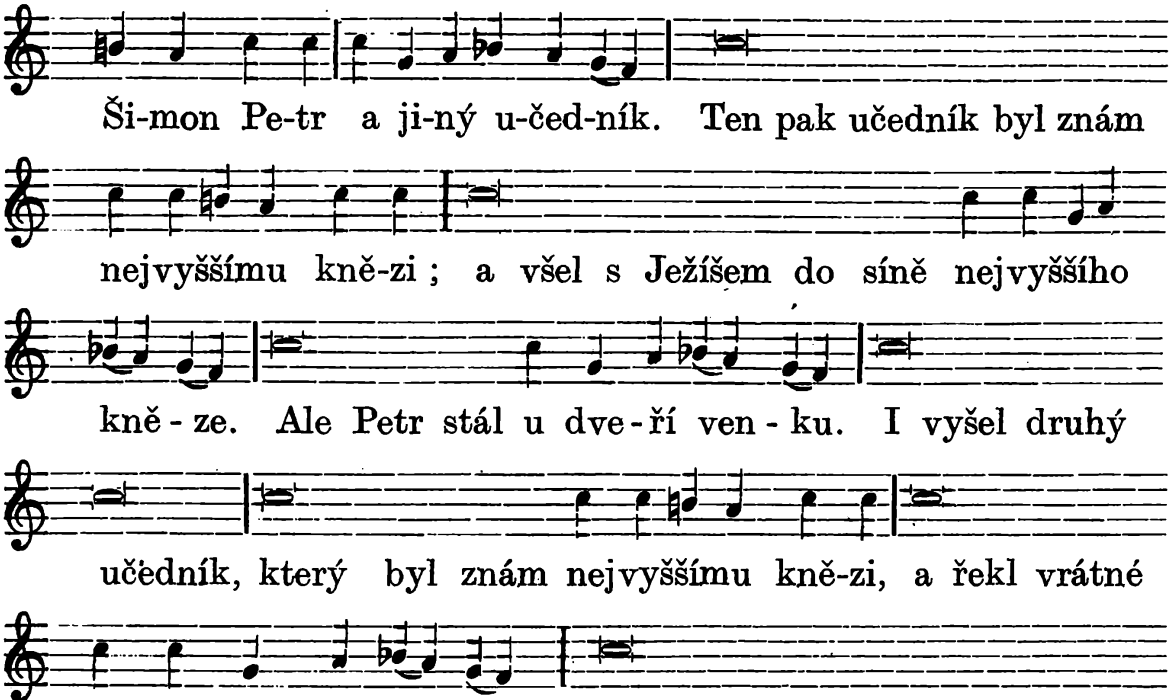

Tedy řekl Je-žíš Pe-tro - vi Scho vej meč svůj do
pochvy. Což nemám píti kalich, kterýž mi dal O - tec?

Evangelista:

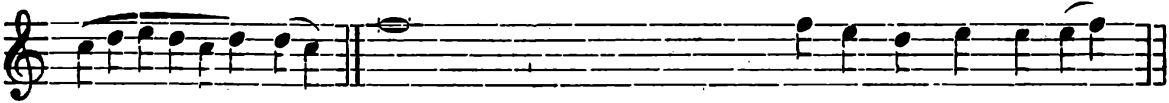

Tedy stráž a tisícník a služebníci židovští ja-li Je-ží-še
a svá - za - li jej i přivedli ho nejprvé k An-ná-šo-vi;
nebo byl test Kaifáše, jenž byl toho léta nejvyšším knězem.
Kaifáš pak byl ten, kterýž dal radu Židům: že užitečno jest,
aby člověk je - den u - mřel za lid. Šel pak za Ježíšem

Ši-mon Pe-tr a ji-ný u-čed-ník. Ten pak učedník byl znám
nejvyššímu kně-zi ; a všel s Ježíšem do síně nejvyššího
kně - ze. Ale Petr stál u dve-ří ven - ku. I vyšel druhý
učedník, který byl znám nejvyššímu kně-zi, a řekl vrátné
a uve - dl (tam) Pe - tra. Tedy řekla Petrovi děvečka

Děvečka :

vrát ná Nejsi-liž i ty z učedníků to-ho-to člo-vě-ka ?

Evangelista :

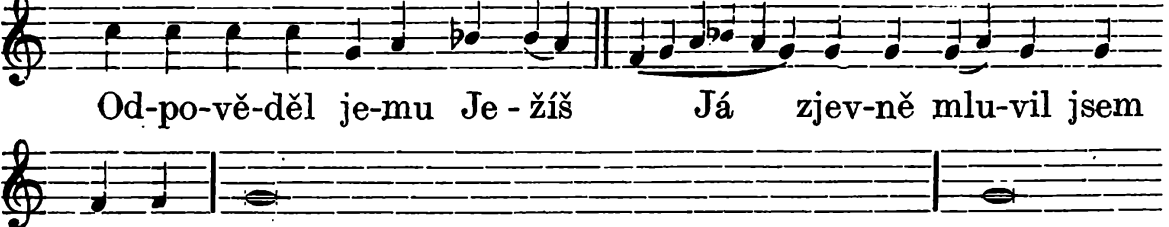
Petr :

Evangelista :

On ře kl : Ne-jsem. Stáli pak (tu) pacholci a
služebníci u ohně a zhří-va-li se, ne-bo by-lo zi-ma,
a byl s nimi i Pe-tr, stoje a zhří-va-je se. Tedy otázal se
nejvyšší kněz Ježíše o jeho u-čed-ní-cích a o je-ho u-če-ní.

Ježíš :

Od-po-vě-děl je-mu Je - žíš Já zjev-ně mlu-vil jsem
svě-tu ; já vždycky učíval ve škole a v chrámě kdežto se,

všickni Židé scházejí, a taj-ně jsem nic ne-mlu-vil. Co se

mne ptáš? Ptej se těch, kteříž slýchali, co jsem jim

Ev.:

mlu-vil; aj, ti vě-dí, co jsem já mlu - vil. A

když to po-vě-děl, stoje tu jeden z služebníků dal Ježíšovi

Služebník:

po lí ček, řka Tak-liž odpovídáš nejvyššímu kně-zi?

Evangelista:

Ježíš:

Odpověděl je-mu Je-žíš Mlu vil-li jsem zlé, vydej

svě-de-ctví o zlém; pak-li do-bře, proč mne te-peš?

Evangelista:

I poslal jej Annáš svázaného k Kaifášovi, nej-vyš-ší-mu

kně-zi. Stál pak Ši-mon Pe-tr a zhří-val se. Tedy řekli

Sbor smíšený:

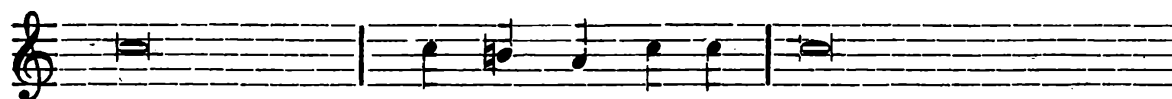
Evangelista:

je-mu: Nejsi-li i ty z služebníků je-ho? On zapřel a

Petr:

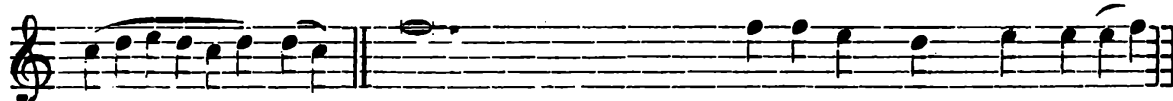
Evangelista:

ře kl Ne-jsem. Dí jemu jeden z služebníků nej-

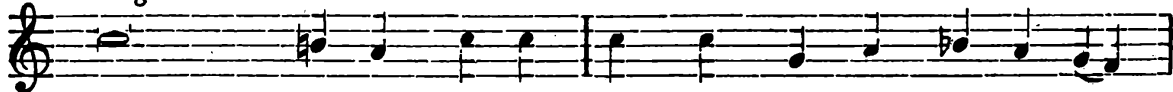
vyššího kněze, při - buz - ný to - ho, kterémuž Petr uřál

Služebník :

u cho Zda-liž jsem já tebe neviděl s ním v zahradě ?

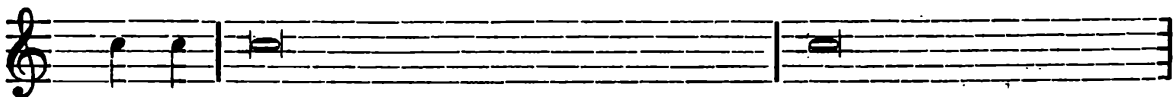
Evangelista :

Tedy Petr o - pět za-přel : a hned ko - hout za - zpí - val.

I vedli Ježíše od Kaifáše do rad-ní-ho do-mu. By-lo pak

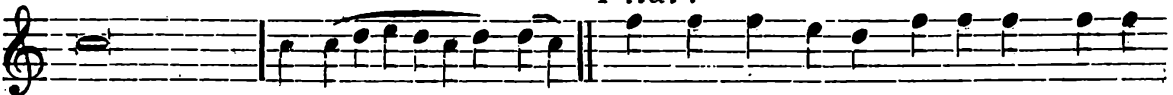

rá-no, a oni nevešli do radního domu, aby se neposkvrnili,

ale aby jedli velikonočního beránka. Tedy vyšel k nim

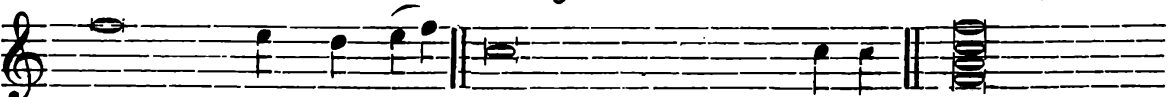
Pilát :

Pilát ven a ře kl Ja-kou ža-lo-bu ve-de-te proti

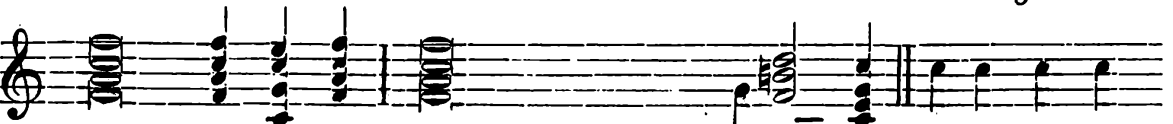
Evangelista :

Sbor smíš.:

člověku to - mu - to ? Odpověděli a řekli jemu Kdyby tento

Evangelista :

nebyl zlo-či-nec, nevydali bychom ho to - bě. I ře - kl jim

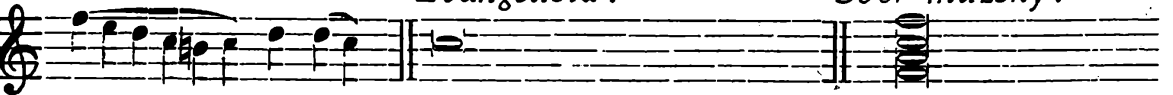
Pilát :

Pi lát Vezměte vy jej a podle zákona svého

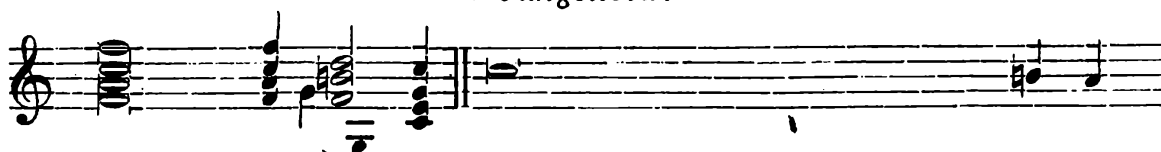
Evangelista :

Sbor mužský :

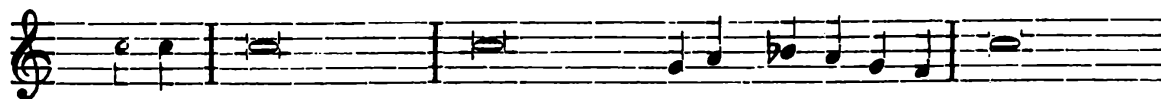

sud' te jej. I řekli jemu Ži - dé Námť nesluší

Evangelista:

zabíjeti žád - né - ho. Aby se naplnila řeč Ježíšova, kterouž

ře - kl, znamenaje, kterou by smrtí měl umřítí. Tedy všel

Pilát opět do rad - ní - ho do - mu a povolal Ježíše a ře - kl

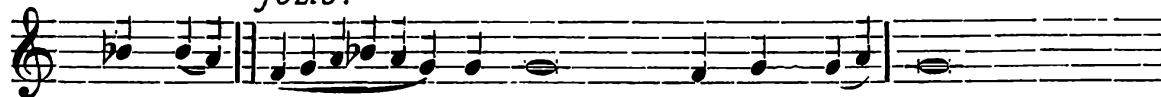
Pilát:

Evangelista:

je mu Ty - li jsi král ži - dov - ský? Od - po - vě - děl

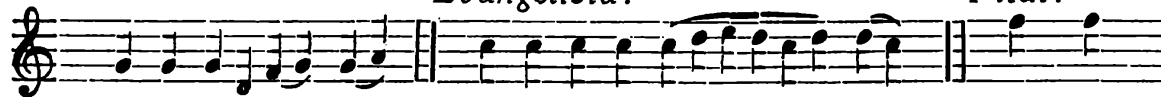
Ježíš:

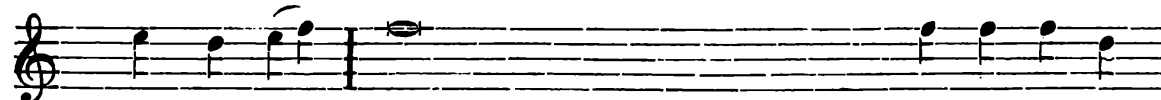
Je - žíš: Sám li to od se - be pra - víš, čili jiní tobě

Evangelista:

Pilát:

pověděli o mně? Odpověděl Pi lát Zda - liž

jsem já Žid? Národ tvůj a nejvyšší kněží vy - da - li mi

Evangelista:

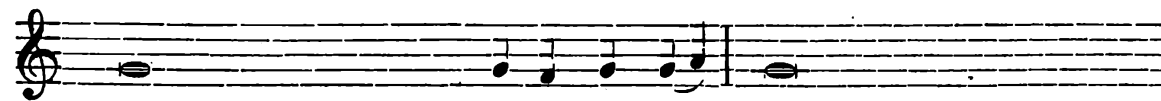

te - be co jsi u - čí - nil? Od - po - vě - děl Je - žíš:

Ježíš:

Krá - lov - ství mé ne - ní z to - ho - to svě - ta. Kdy - by

z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji zajisté

bránili by, abych nebyl vy - dán Židům ale nyní království

Evangelista :

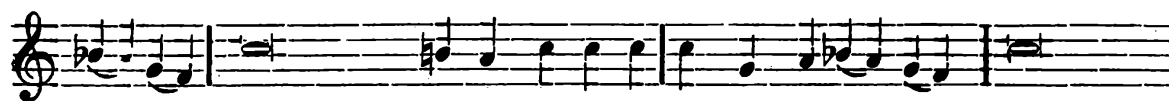
mé ne - ní od sud. I řekl jemu Pi lát

Pilát : *Evangelista :* *Ježíš :*

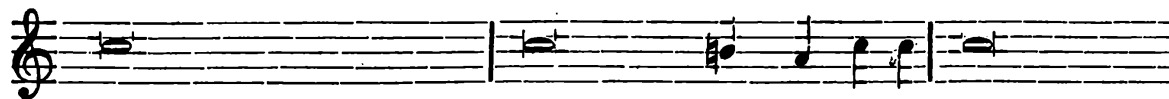
Te-dy král jsi ty ? Od-po-vě-děl Je-žíš : Ty pra-
víš ! Já jsem král. Já jsem se k tomu narodil,
a proto jsem na svět při-šel, abych svědectví vydal pravdě:
každý, kdo jest z prav-dy, sly - ší hlas můj.

Evangelista : *Pilát :* *Evangelista :*

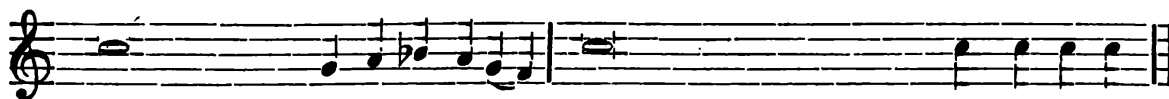
Dí je-mu Pi lát: Co jest prav-da ? A když to řekl,
Pilát :
ve-šel o-pět k Ži-dům a dí jim Já žádné viny
na něm ne-na-lé-zám. Ale jest o-by-čej váš, abych vám
propustil jednoho (vězně) na Ve-li-ko-noc : chcete-li, tedy
Evangelista :
propustím vám krá-le ži-dov-ské-ho ? I zkřikli opět všickni,
Sbor mužský : *Evangelista :*
řkou-ce : Ne to-ho, ale Bara - bá - še ! Byl pak Barabáš

lo-tr. Tedy vzal Pi-lát Je-ží-še a zbi-čo-val (ho). A vojáci

spletše korunu z trní, vstavili na hla-vu je-ho a rouchem

šarlatovým při-o-dě-li jej. A přicházeli k němu a ří-ka-li :

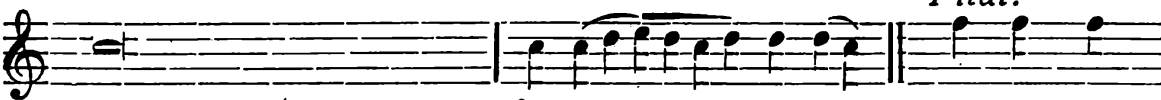
Sbor mužský

Evangelista :

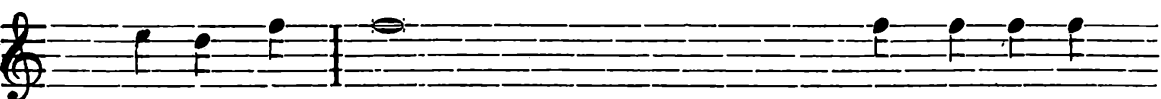

„Zdráv buď, králi ži-dov-ský !“ a dávali jemu polí-čky.

Pilát :

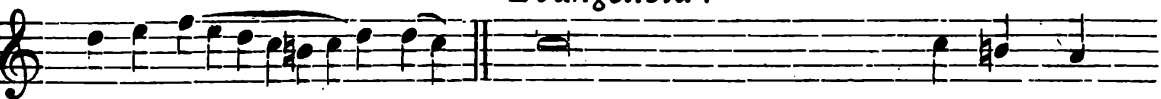

I vyšel Pilát opět ven a ře kl jim : Hle, ve-du

vám jej ven, abyste poznali, že na něm žád-né vi-ny

Evangelista :

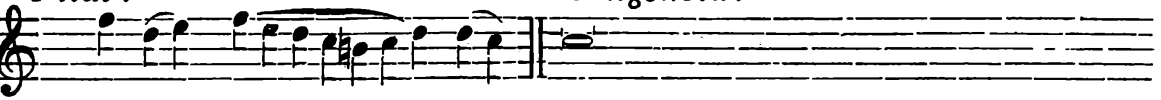
ne-na lé zám. (Tedy vyšel Ježíš nesa tr-no-vou

ko-ru-nu a rou-cho šar-la-to-vé.) I dí jim (Pi lát)

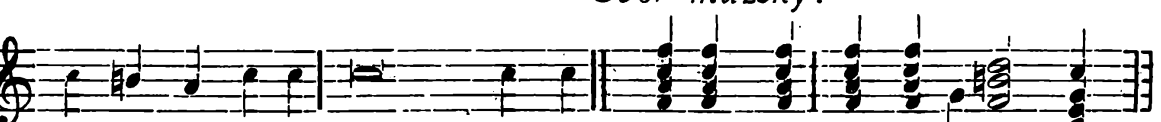
Pilát :

Evangelista :

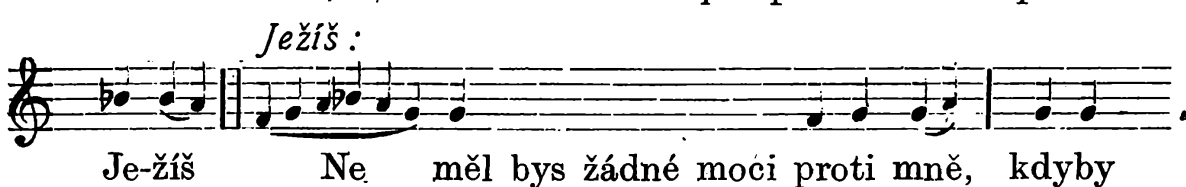
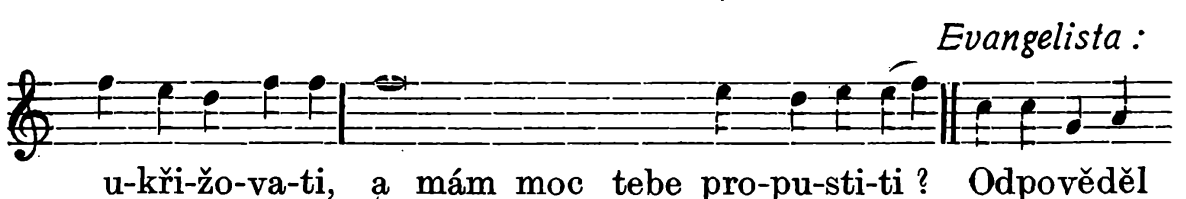

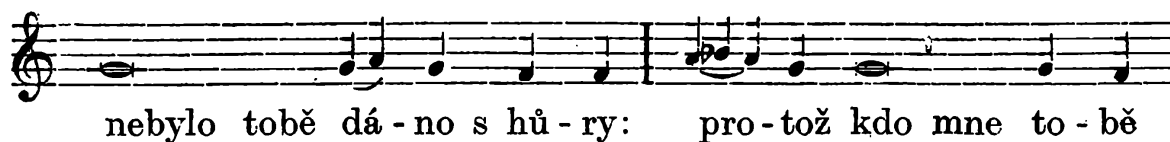
„Ej-hle, člo věk !“ A jakž jej uzřeli nejvyšší kněží

Sbor mužský :

a slu-žeb-ní-ci, zvolali řkouce: U-kři-žuj, u-kři-žuj ho !

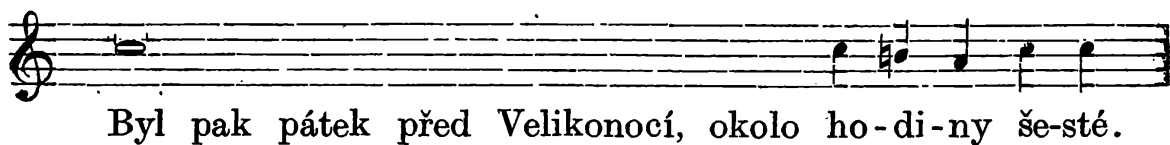
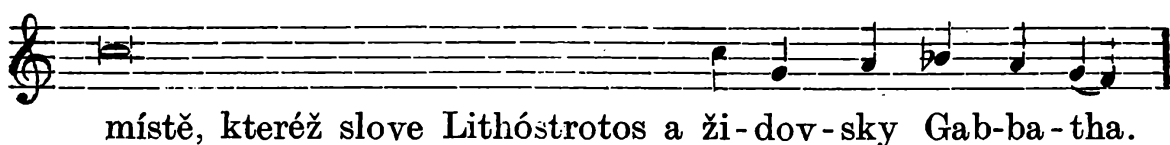
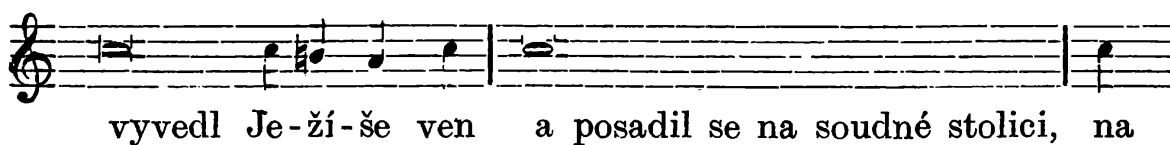
Evangelista :

Sbor muž.:

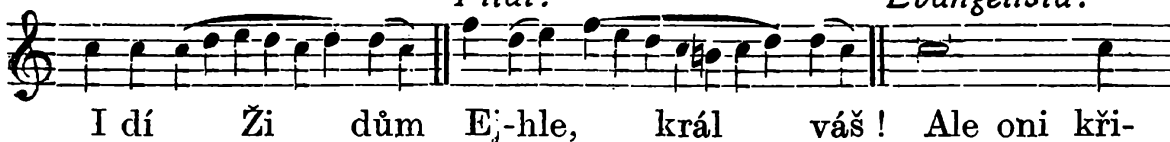

Evangelista :

Pilát :

Evangelista :

Sbor mužský

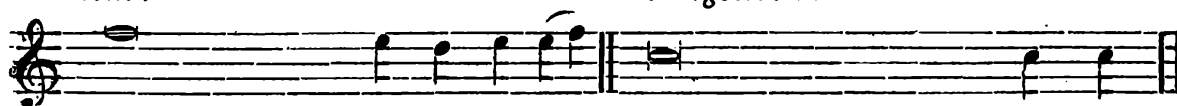
Evangelista :

če - li Vez - mi, vez - mi, u - kři - žuj ho ! Dí jim Pi lát :

Pilát:

Evangelista:

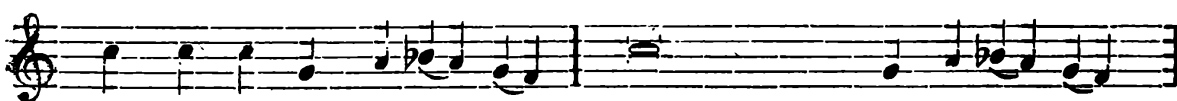
Krále vašeho u-kři-žu-ji? Odpověděli nejvyšší kně-ží:

Sbor mužský:

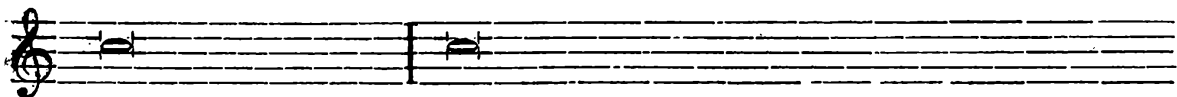
Evangelista:

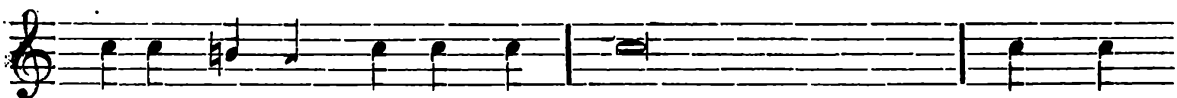
Nemámeť krá-le, než cí-sa-ře. Tedy vydal jim ho,

a-by byl u-kři-žo-ván. I pojali Ježíše a vy-ve-dli.

A nesa sobě kříž, vyšel na to místo, kteréž slove popravné

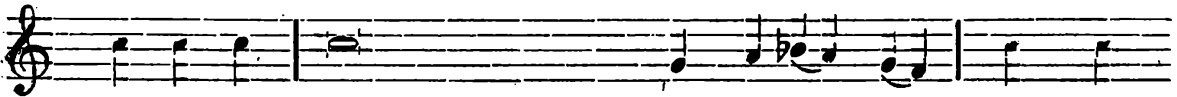
a ži-dov-sky Gol-go-tha, kdežto ukřižovali ho a s ním

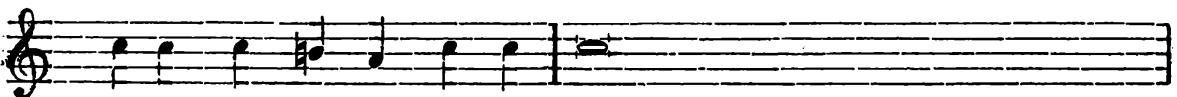
jiné dva s obou stran a v pro-střed-ku Je-ží-še. I napsal

Pi-lát ta-ké ná-pis a vsta-vil (jej) na kříž. A by-lo

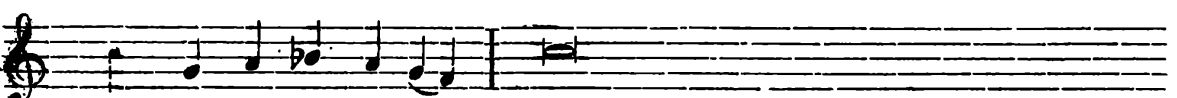
na-psá-no: Ježíš Nazaretský, král ži-dov-ský. Ten pak

nápis, čtli mno-zí z Ži-dů, nebo blízko města bylo místo,

kdež u-kři-žo-ván byl Je-žíš. A bylo napsáno židovsky,

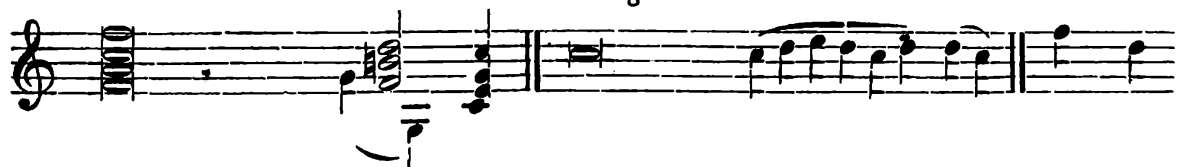
ře-cky a la-ti-ně. Tedy řekli nejvyšší kněží židovští

Sbor mužský :

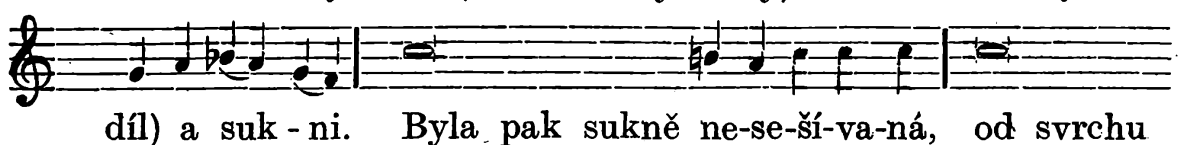
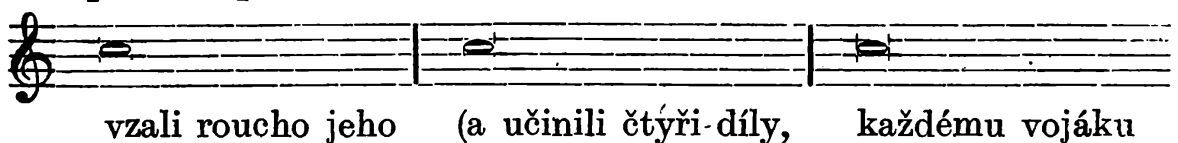
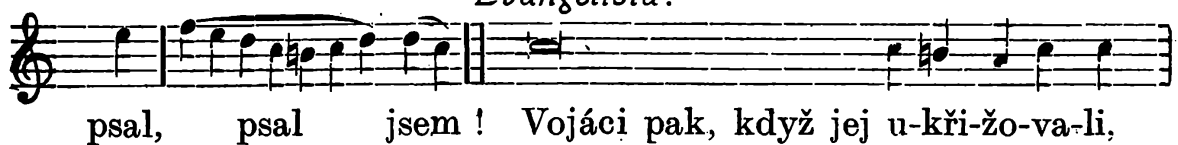

Evangelista :

Pilát :

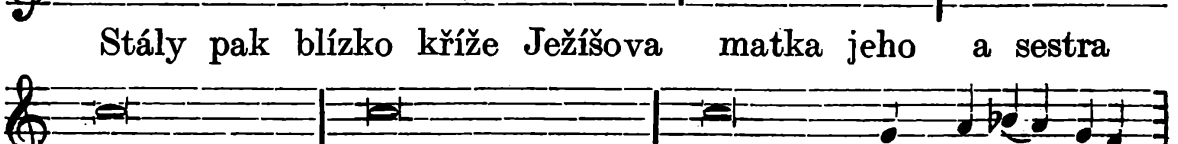
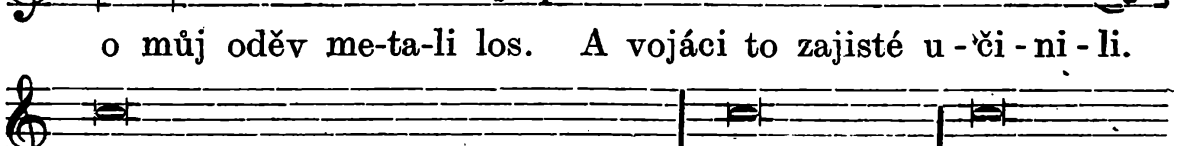
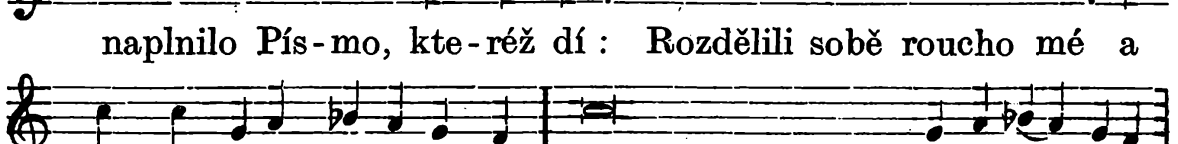
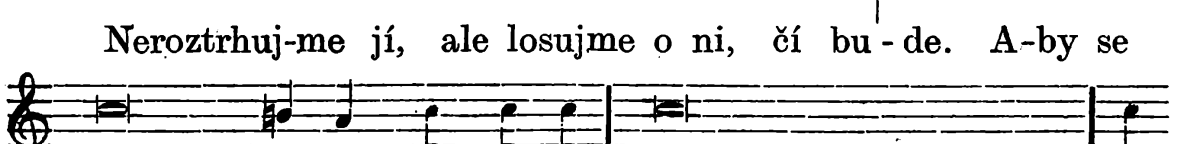

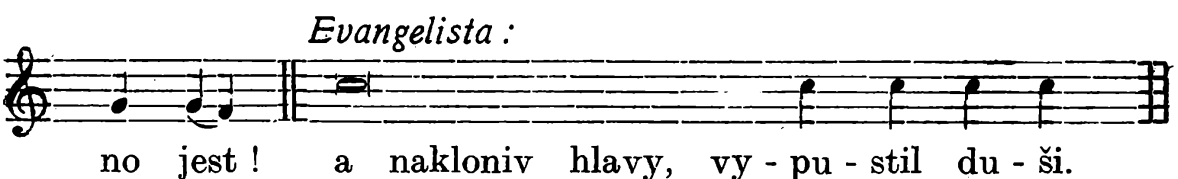
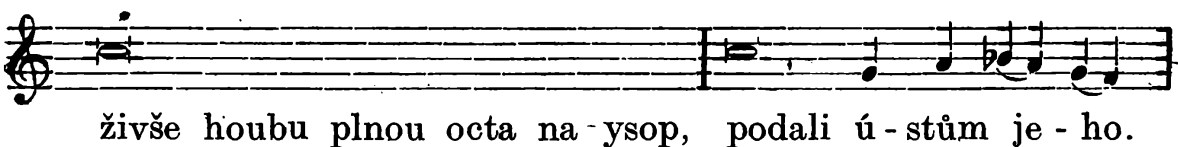
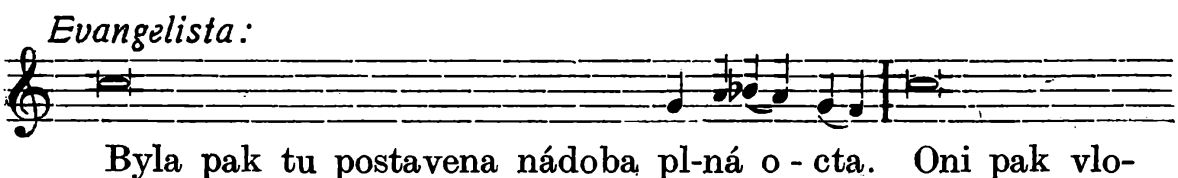
Evangelista :

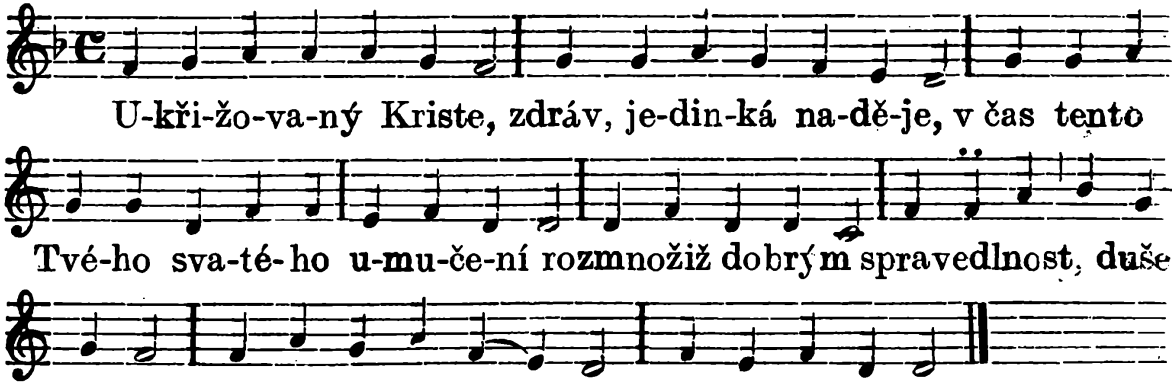
Sbor mužský :

Evang. :

Zde se klekne a chvíli mlčí, nebo se zpívá jednohlasně a bez průvodu I. sloka písně „Ukřižovaný Kriste“, jak následuje:

U-kři-žo-va-ný Kriste, zdráv, je-din-ká na-dě-je, v čas tento
Tvé-ho sva-té-ho u-mu-če-ní rozmnožíž dobrým spravedlnost, duše
svatost, a hříšným rač dá - ti svou svátou milost.

Pak se vstane a pokračuje :

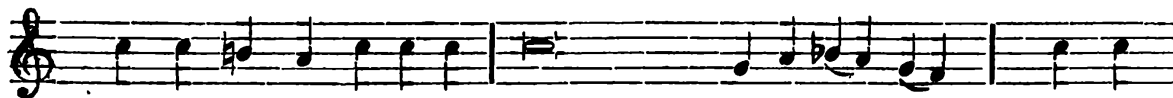
Evangelista :

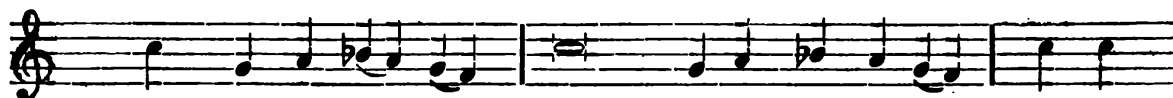
Tedy Židé (poněvadž byl den připravování), aby nezůstala
tě-la na kří-ži v so-bo-tu (byl zajisté veliký ten den
so-bot-ní), prosili Piláta, aby zlámáni byli hnátové jejich
a by-li slo-že-ni. Pro-tož při-šli vo-já-ci a zlámali sice
hnáty prvnímu i druhému, kte-rýž byl s ním u-kři-žo-ván.
Když pak přišli k Je-ží-šo-vi, jakž uzřeli ho již mrtvého,
nezlámali hnátů jeho ale jeden z vojákův otevřel bok
jeho kopím a hned vyšla krev a vo-da. A ten, kterýž
(to) vi-děl, svě-de-ctví vy-dal, a pravé jest svě-de-ctví

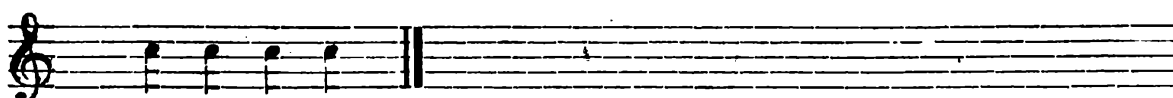
je - ho ; a on ví, že pravé vě-ci pra-ví, abyste i vy vě-ři-li.

Sta-loť se to za-ji-sté, aby se napl-ni-lo Pís - mo : „Ko-stí

v něm ne-zlá - me - te “. A opět ji-né Pís-mo dí : „Uz-ří,

v ko-ho bo-dli“.

Další zpívá kněz jako evangelium:

Potom pak prosil Piláta Josef z Arimathie (protože byl učedník Ježíšův, ale tajný pro strach před Židy), aby mohl sníti (s kříže) tělo Ježíšovo. I dopustil Pilát. Přišel tedy a sňal tělo Ježíšovo. Přišel pak i Nikodém, který byl prvé přišel k Ježíšovi v noci, nesa smíšeninu myrrhy a aloe okolo sta liber. Tedy vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly s vonnými věcmi, jakž obyčej jest Židům se pochovávat. Byla pak na místě, kde ukřižován byl, zahrada : a v zahradě hrob nový, v němžto ještě žádný nebyl pochován. Tu tedy pro den připravování židovský, že blízko byl hrob, položili Ježíše.

Modlitby za všechny na Velký pátek po pašijích.

Přel. K. E.

Kněz stojí u oltáře na straně epištolní, počne :

1. Modleme se, nejmilejší nám, za církev svatou Boží aby ji Bůh a Pán náš upokojovali, jednotiti a ostříhati ráčil po celém okrsku země : podřizuje jí knížectví a mocnosti: a dal nám pokojný a klidný život trávit a oslavovati Boha Otce všemohoucího.

Modleme se. *Jáhen* : Skloňme kolena. (*Kleknou všichni*). — *Kněz* : Povstaňte. (*Vstanou všichni*.)

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi slávu svou všem v Kristu národům objevil : ostříhej díla milosrdenství svého ; aby církev Tvá po celém světě rozšířená, stálou vírou ve vyznávání Tvého jména setrvala. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. R. Amen.

2. Modleme se též za svatého Otce našeho N., aby Bůh a Pán náš, jenž vyvolil jej z řádu biskupského, zdravým a neporušeným jej ostříhal církvi své svaté, k řízení lidu svatého Božího.

Modleme se. Skloňme kolena. — R. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, na jehož rozhodnutí všechny věci se zakládají: shlédni milostivě na modlitby naše, a zvoleného nám představeného svou dobrotou zachovej; aby křesťanský lid, jenž z Tvého podnětu je řízen, pod tak velkým papežem, zásluhami víry své byl rozmnožen. Skrze Pána našeho... R. Amen.

3. Modleme se též za všechny biskupy, kněží, jáhny, podjáhny, akolyty, exorcisty, lektory, ostiáře,*) vyznavače, panny, a vdovy a za všechen lid svatý Boží.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, jehož Duchem celé tělo církve je posvěcováno a řízeno vyslyš nás prosící za všechny řády; aby z daru Tvé milosti ode všech Tobě stupňů věrně bylo slouženo. Skrze Pána našeho... R. Amen.

Následující modlitba za římského císaře se vynechává.

Modleme se za nejkřesťanštějšího císaře našeho N., aby Bůh a Pán náš jemu podrobil všechny cizí národy, k našemu stálému pokoji.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, v jehož ruce jsou mocnosti všech a práva všech království; shlédni milostivě ku pomoci křesťanů: aby národové pohanští, kteří na syrovou sílu svou spoléhají, mocí pravice Tvé potření byli. Skrze Pána našeho... R. Amen.**)

4. Modleme se též za přeslavného císaře a krále našeho N.: aby Bůh a Pán náš dal mu moudrost podporující trůny: se kterouž by lid sobě svěřený řídil ve vši spravedlnosti a svatosti k božské slávě a našemu trvalému pokoji.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, kterýž nad královstvími všemi věčnou mocí panuješ: vzhlédni k rakouskému dobrotivě mocnářství; aby i císař spravedlivým panováním, i lid věrnou poslušností k slávě Tvého jména a k pokoji říše u jednomyslném vědomí svých povinností spolupůsobili. Skrze Pána našeho... R. Amen.

5. Modleme se též za katechumeny***) naše: aby Bůh a Pán náš otevřel uši ducha jejich a bránu milosrdenství; aby skrze obmytí znovuzrození obdrželi odpuštění všech hříchů, a nalezení byli v Kristu Ježíši, Pánu našem.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, jenž církev svou novými vždy dítkami zúrodňuješ: rozmnož víru a rozum katechumenům našim; aby znovuzrození studnicí křestu, k dítkám prisvojeným přidružení byli. Skrze Pána našeho R. Amen.

*) Čtvero nižších svěcení.

**) Modlitba ta zakládá se na středověkém názoru, že císař římský (od papeže uznáný) má sjednotiti všechny národy v jedné říši a jedné víře. Prvním císařem takovým byl Karel Veliký (od r. 800). Nyní císaře římského není, protože tu hodnost náš císař František r. 1804 složil a jiný jí nenabyl.

***) Katechumeni (odrostlí pohané a židé) připravovali se učením sv. víry na křest sv. a byli na Bílou sobotu slavně pokřtěni.

6. Modleme se, nejmilejší nám, k Bohu Otci všemohoucímu, aby ode všech svět očistil bludů nemoci odňal : hlad odehnal : otevřel žaláře : pouta rozvázal : cestujícím návrat churavým zdraví : plavícím se přístav spásy popřál.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, smutných potěšení, pracujících sílo : kéž přijdou k Tobě prosby volajících v jakékoliv strasti ; aby všichni se radovali, že při nich bylo v jejich potřebách milosrdenství Tvé. Skrze Pána našeho R. Amen.

7. Modleme se též za kacíře a rozkolníky aby Bůh a Pán náš vytrhl je z bludů veškerých ; a k svaté matce církvi katolické a apoštolské zpět povolati ráčil.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

Všemohoucí věčný Bože, jenž spásu dáváš všem, a nechceš, aby kdo zahynul : vzhlédni na duše ďábelskou lstí podvedené ; aby, odložíce veškerou kacířskou převrácenost, srdce bloudících zmoudřela, a ku pravdy Tvé vrátila se jednotě. Skrze Pána našeho R. Amen.

8. Modleme se i za nevěrné židy ; aby Bůh a Pán náš sňal závoj se srdcí jejich ; aby i oni uznali Ježíše Krista, Pána našeho.

Zde se neodpovídá „Amen“, aniž se pokleká ; nýbrž ihned se pokračuje :

Všemohoucí věčný Bože, jenž ani židovskou nevěru od svého milosrdenství neodháníš vyslyš prosby naše, jež za zaslepenost národa toho přednášíme ; aby uznajíce světlo pravdy Tvé, které je Kristus, ze své temnosti byli vyvedeni. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje R. Amen.

9. Modleme se též za pohany : aby Bůh odňal nepravost ze srdcí jejich ; aby zanechajíce modly své, obrátili se k Bohu živému a pravému, a jedinému Synu jeho Ježíši Kristu, Pánu a Bohu našemu.

Modleme se. Skloňme kolena. Povstaňte.

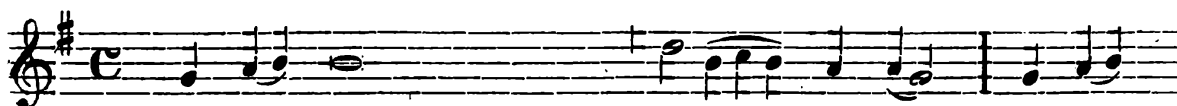
Všemohoucí věčný Bože, jenž nikoli smrt hříšníků, nýbrž život vždy vyhledáváš přijmi milostivě modlitbu naši, a osvobod je od modloslužby ; a přidruž je ke stádcí církve své svaté, ku chvále a slávě jména svého. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, který s Tebou žije R. Amen.

157. Výtky Pána Ježíše.

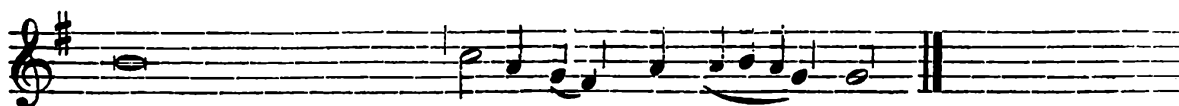
(Na Velký pátek při uctívání svatého kříže.)

Nápěv u Šteyry.

Text upr. J. Pavelka.

1. Po-slou-chejte žaloby Otce ne - be - ské - ho, jenž byl

milostivým vůdcem li-du ži - dov - ské - ho.

2. Poslyšte i nárek Ježíše Krista, Syna Jeho - vtěleného, - na nevděčnost - lidu zvoleného.

3. Odpověz mi, co jsem tobě - zlého učinil? Zda jsem zármutkem kdy - mysl tvoji stínil?

Při této sloce a následujících přidá se:

Li de můj!

4. Otroctví jsem tebe vyrval - egyptskému, za to uchystals kříž - Spasiteli svému. - Lide můj!

5. Po čtyřicet roků vodil jsem tě pouští, krmil mannou, pánem učinil tě kraji - úrodnému, - za to uchystals kříž - Spasiteli svému. - Lide můj!

6. Co jsem ti měl ještě učiniti? Štípl jsem tě za vinici přerozkošnou, již má milost kropí, za to jsi v bok Spasiteli svému - vetkl ostré kopí. - Lide můj!

7. Já jsem pro tě šlehal Egypt, prvorozených ho - zbavil synů, za to od tebe teď ubičován hynu. - Lide můj!

8. Z Egypta já vyvedl jsem tebe, pro tě potopil jsem faraona

- v Rudém moři, - tys mne za to vydal knížatům svým, kteří - ke mně záštím hoří. - Lide můj!

9. Otevřel jsem Rudé - moře tobě, - za to otevřel jsi bok můj - kopím ve své zlobě. - Lide můj!

10. Předcházel jsem tebe sloupem oblakovým, za to jsi mne před palácem - tupil Pilátovým. - Lide můj!

11. Na poušti jsem tebe mannou - nasycoval, - tys mne za to poličkoval, trýznil, ubičoval. - Lide můj!

12. Ze skály jsem napájel tě vodou zdravou, ty mne za to napájel jsi žlučí s octem, když jsem zmíral žízní žhavou. - Lide můj!

13. Pro tebe mou rukou kane nejší - králi hynou; - tys mne za to po hlavě bil třtinou. - Lide můj!

14. Královské jsem tobě žezlo podal, trnovou ty korunou jsi za to hlavu moji zbodal. Lide můj!

15. Já jsem tebe velkou mocí - obdaroval, tys mne za to - krutě ukřižoval. - Lide můj!

Přenesení nejsvětější svátosti do Božího hrobu.

Za průvodu se zpívá:

„Ejhle, jak umírá spravedlivý, a nikdo to nepocituje v srdci; a muži spravedliví odcházejí, a nikdo si toho nevšímá. Z nepravostí vysvobozen jest spravedlivý a bude v pokoji památka jeho.

V pokoji učiněno místo jeho a na Sionu obydlí jeho. A bude v pokoji památka jeho.“

V Božím hrobě říká kněz modlitbu, aniž předestlal obvyklé „Modleme se“:

Shlédni, prosíme, Pane, na tuto čeleď svou, za kterouž Pán náš, Ježíš Kristus, neváhal se v ruce vydati hříšníků a kříže podstoupiti muky. *Tiše přidá:* Který s Tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Litanie o umučení Páně.

Pane, smiluj se nad námi ! Kriste, smiluj se nad námi ! Pane, smiluj se nad námi !

Kriste, uslyš nás ! Kriste, vyslyš nás !

Otče s nebes Bože ! smiluj se nad námi !

Synu, Vykupiteli světa, Bože ! smiluj se nad námi !

Duše svatý, Bože ! smiluj se nad námi !

Svatá Trojice, jeden Bože ! smiluj se nad námi !

Ježíši, moudrosti věčná,

Ježíši, muži bolesti,

Ježíši, od národu svého nevinne pronásledovaný,

Ježíši, za třicet stříbrných zrádně prodaný,

Ježíši, nohy učedníků umývající,

Ježíši, na hoře Olivetské v modlitbě na tváři ležící,

Ježíši, ve smrtelné úzkosti krvavým potem se potící,

Ježíši, od anděla posilněný,

Ježíši, od Jidáše políbením zrazený,

Ježíši, od žoldnéřů provazy svázaný,

Ježíši, od učedníků svých opuštěný,

Ježíši, Annáši a Kaifáši představený,

Ježíši, od služebníka políčkováný,

Ježíši, od lstivých svědků křivě obžalovaný,

Ježíši, v obličeji uplvaný,

Ježíši, zavázané oči mající,

Ježíši, bílým rouchem oděný,

Ježíši, nad Barabáše za horšího pokládáný,

Ježíši, k sloupu přivázaný a ukrutně bičovaný,

Ježíši, v plášť šarlatový oblečený a potupený,

Ježíši, trním bolestně korunováný,

Ježíši, třtinou potupený,

Ježíši, od židů k smrti kříže žádaný,

Ježíši, zvůli nepřátel svých vydaný,

Ježíši, k nejohavnější smrti odsouzený

Ježíši, těžkým křížem obtížený,

Ježíši, jako beránek k zabití vedený,

Ježíši, ze šatů svých svlečený,

Ježíši, hřeby na kříž přibitý,

Ježíši, za nepřátele své k Otci nebeskému se modlící,

Ježíši, mezi nespravedlivé počtený,

Ježíši, na kříži potupený a posmíváný,

Ježíši, kajícímu lotru ráj přislubující,

Ježíši, jenž jsi své nejmilejší Matce Jana doporučil,

Ježíši, od svého Otce nebeského opuštěný,

Ježíši, octem a žlučí napájený,

Ježíši, jenž jsi všechno dokonal, co Písmo o Tobě předpovídalo,

Ježíši, poslušný až k smrti kříže,

Ježíši, jako obět smíření našeho na kříži umírající,

Ježíši, svou duši Otci svému poroučející,

smiluj se nad námi !

Ježíši, kopím probodený,
 Ježíši, s kříže sňatý,
 Ježíši, do hrobu položený,
 Milostiv nám buď, odpusť nám, Ježíši !
 Milostiv nám buď, uslyš nás, Ježíši !

} smiluj se
nad námi!

Ode všeho zlého
 Od všelikého hříchu
 Od hněvu, nenávisti a ode vší zlé vůle
 Od moru, hladu a vojny
 Od všelikého nebezpečení těla i duše
 Pro své práce a noční bdění
 Pro své bolestné bičování a korunování
 Pro svou žízeň, slzy a obnažení své
 Pro svou smrt a umučení své
 V den soudný

} vysvobod nás, Ježíši !

My hříšníci, Tě prosíme, uslyš nás !

Abys nám odpustiti ráčil,

Abys nám milostiv býti ráčil,

Abys srdce naše obměkčiti a k pravému pokání přivésti ráčil,

Abys milost Ducha svatého v srdce naše vlíti ráčil,

Abychom sami nad sebou se smilovali a sami nad sebou plakali,

Abychom svými nepravostmi Tebe opět znova nekřížovali,

Abychom opravdově křesťanský, svatý, bohabojný a ctnostný
 život začali,

Abychom Tebe ze srdce nade všechno, bližního pak jako sebe
 samy milovali,

Abychom v Tobě vždycky živi byli a také s Tebou umřeli,

Abys nám pravého pokoje, pokory a trpělivosti udělití ráčil,

Abys nás ode všech nečistých myšlení, od úkladů ďábelských
 a od věčného zatracení vysvoboditi ráčil,

Abys svou svatou církev zachovati a nás někdy do shromáždění
 svých svatých přijati ráčil,

Abys nás vyslyšeti ráčil,

Beťánku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane !

Beťánku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane !

Beťánku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi !

Pane, smiluj se nad námi !

Kriste, smiluj se nad námi !

Pane, smiluj se nad námi !

} Tě prosíme, uslyš nás !

Otče náš. — Zdrávas Maria.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

Modleme se. Pane Ježíši Kriste, jenž jsi v šestou hodinu na kříži vyzdvižen byl a svou předrahou krev na vykoupění hříchů našich vyliti ráčil ; pokorně Tebe žádáme, abys nás po vykročení ze života tohoto do království svého milostivě přijal. Jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Modlitby sv. Řehoře o umučení Páně.

Ó Pane Ježíši Kriste, jenž na kříži visíš a trnovou korunu neseš: Tobě se klaním a Tebe prosím, aby mne kříž Tvůj ochraňoval od anděla trestajícího. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Ó Pane Ježíši Kriste, jenž jsi na kříži raněn, žlučí a octem napájen byl: Tobě se klaním a Tebe prosím, aby rány Tvé byly lékem duši mé. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Ó Pane Ježíši Kriste, pro onu hořkost, kterouž jsi pro mne přebídného na kříži pocítil, zvláště v tu hodinu, když nejsvětější duše Tvá z blahoslaveného těla Tvého vykročila, prosím Tebe: smiluj se nad duší mou, když s tělem se loučiti bude, a přiveď ji do života věčného. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Ó Pane Ježíši Kriste, jenž jsi byl do hrobu položen, myrrhou a mastmi vonnými pomazán; Tobě se klaním a Tebe prosím, aby smrt Tvá byla životem mým. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Ó Pane Ježíši Kriste, jenž jsi do předpekli sestoupil a duše nábožné vysvobodil Tobě se klaním a Tebe prosím: nedopouštěj, abych do pekla odsouzen byl. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Ó Pane Ježíši Kriste, jenž jsi z mrtvých vstal, na nebe vstoupil a na pravici Otce sedíš; Tobě se klaním a Tebe prosím, abych tam Tebe následovati a Tobě představen býti zasloužil. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Ó Pane Ježíši Kriste, pastýři dobrý! spravedlivé zachovej, hříšníkům odpusť, nade všemi věřícími se smiluj a buď milostiv mně, hříšníku převelikému. Amen. Otče náš. Zdrávas.

Modlitba k trpícímu Spasiteli.

Modlitba ta jest v Agendě na straně 196 při Ordo commendationis animae.

Bože, jenž jsi pro vykoupení světa chtěl se naroditi, býti obřezán, od židů zavržen, od zrádce Jidáše políbením zrazen, provazy svázán, jako beránek nevinný na popravu veden, před obličej Annáše, Kaifáše, Piláta a Herodesa potupně postaven, od křivých svědkův obžalován, biči a potupou trýzněn, uplván, trním korunován, políčkován, třtinou bit, ve tváři zastřen, ze šatů svlečen, hřeby na kříž přibit, na kříži povýšen, k lotrům připočten, žlučí a octem napájen a kopím proboden: Ty, ó Pane, pro tyto své nejsvětější muky, jež já nehodný rozjímám, a pro svatý kříž a svatou smrt svou zachraň mne od muk pekelných, a račiž mne přivésti tam, kam jsi přivedl lotra s Tebou ukřižovaného. Jenž s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův. Amen.

5krát „Otče náš“, 5krát „Zdrávas Maria“, 5krát „Sláva Otci“.

Racc. Odpustky: 1. 300 dní jednou za den, když se tato modlitba nábožně a zkroušeně koná. 2. Plnomocné odpustky každý měsíc jednou, a to: v jeden ze 3 posledních dnů, když se po celý měsíc modlí. Podmínky: Zpověď, sv. přijímání a modlitba na úmysl sv. Otce (Pius VII. 25. srpna 1820.)

Modlitba u Božího hrobu.

Beránek—Tidl. „Posvěť se jméno Tvé“.

V nejhlubší pokoře skláním kolena svá před svatým tělem Tvým, ó Ježíši! Neboť duše Tvá sice při smrti tělo opustila, avšak božství Tvé i v hrobě s tělem spojeno zůstalo. Pročež klaním se před tělem Tvým, v hrobě odpočívajícím, a líbám v duchu Tvé oči zavřené, Tvé zbledlé rty a Tvé předražené rány. Pro mne jsi, ó můj Ježíši, plakal v jeslích, pro mne jsi vzdychal na kříži, a pro mne odpočíváš v hrobě chladném. Již jsi, ó můj Ježíši, až do dna vypil přehořký kalich utrpení, již jsi dokonal obět krvavou, již jsi vypustil duši: konec však nejhlubšího snížení Tvého byl počátek našeho spasení a počátek Tvého oslavení. Sotva umlklo poslední rouhavé slovo nepřátel Tvých, již vyslyšel Otec nebeský vzdychání Tvé. Celá příroda uznává Tě za Stvořitele a Vykupitele svého. Nebe a země se hýbají, svědčíce, že zaslepení národa Tvého ukřižovali původce života a Pána svého. Slunce se zatmívá, skály pukají, hrobové se otvírají. Pohan na stráži stojící, který neznal ani zákona, ani proroků, vyznává Vpravdě tento Syn Boží byl. I já před Tebou se kořím, Tobě se klaním a vyznávám Tě za Boha živého a pravého, jednorozeného Syna Otce věčného. Ježíši ukřižovaný, smiluj se nade mnou!

Duše Tvá, ó Ježíši, oddělila se od těla a opustila zemi vykoupenou, aby sstoupila do předpekli a zvěstovala též otcům svatým, že nadešlo vysvobození jejich. Ó jak se těšili patriarchové a všechny duše věrné v předpekli dlící na den tento! Již uviděli Tebe, ó Ježíši, přicházejícího vysvoboditele svého, a celé předpekli zaznělo neslýchanými chvalozpěvy duší vykoupených. Brány nebeské, dosud zavřené, Tebou se otvírají, a Ty uvádíš veliký zástup svatých a vyvolenců do slávy Otce svého. Blahoslavení, jimž se otvírají brány stanů nebeských! Blahoslavení, kteréž uvádí Beránek Boží do Jerusalema nového!

Skrze tu lásku, která Tebe, ó můj božský Ježíši, k duším věrných zemřelých do předpekli vedla, vroucně prosím Tebe, račiž duši mé, až se od těla odloučí a před soudnou stolicí Tvou dostaví, býti soudcem milostivým. Dejž jí slovem svým ujištění, že utrpení Tvé a smrt Tvá na ní zmařeny nejsou. Nenalezneš-li však ji zcela hodnou slávy nebeské, jen nezavrhuj ji na věky, ale dej na cestu do očiště blahou nadějí: „Setrvej ještě maličko, až očištěna budeš jako zlato ohněm. Jen ještě maličko a užíš slávu mou a nebudeš ode mne odloučena na věky.“

Přesvaté tělo Tvé, ó Ježíši, od Josefa a Nikodema bylo počestně do hrobu nového pohřbeno, a přátelé Tvoji s velikým zármutkem doprovázeli je na místo odpočinutí. Popřej i mně, Spasiteli můj, aby tělo mé po šťastném odloučení duše dle posvátného řádu milé církve katolické k hrobu doprovozeno bylo, a v stínu požehnané země klidně odpočívalo až do té doby, kdy všickni, kteří v hrobích jsou, uslyší hlas Tvůj a povstanou, aby vzali buď trest, buď odplatu věčnou. Pro své bolestné umučení, pro smrt a pohřeb svůj

odpusť mně nepravosti moje přemnohé, ó Ježíši ! Nedej, by pýcha mne zaslepila nebo šalba tohoto světa svedla a omámila, ale milostí svou učíš, ať setrvám na cestě bázně svaté a spravedlnosti, a pokojně kdysi v hrobě odpočinu, až mne vzbudíš k blaženému jaru života věčného. Amen.*)

Jiná modlitba při navštívení Božího hrobu.

Zdráv buď, Králi židovský, Spasiteli světa, Pane můj a Bože můj pro mne ukřižovaný ! Uctěna buď nejsvětější hlava Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, pro nás bolestně trním korunovaná a trřtinou rouhavě bitá. Uctěna buď přesvatá tvář Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, pro nás hanebně uplvaná a políčkováná. Uctěny buďte nejmilostivější oči Pána Ježíše Krista, pro nás mnohými a častými slzami smáčené. Uctěna buďte nejsladší ústa Pána Ježíše Krista, pro nás žlučí a octem napájená. Uctěno buď pokorné hrdlo Pána Ježíše, pro nás zášijkované, a nejsvětější záda pro nás nelítostně ubičovaná. Uctěny buďte láskyplné ruce a trpělivá ramena Pána našeho Ježíše Krista, pro nás na kříži rozpiatá a přibitá. Uctěna buďte nejtišší prsa Pána našeho Ježíše Krista, pro nás v umučení ztrápená. Uctěno buď nejslavnější bok Pána a Spasitele našeho, pro nás kopím Longinovým probodený. Uctěna buďte svatá a bolestná kolena Ježíše Krista, pro nás přecho na modlitbách ohnutá a pro nás raněná. Uctěny buďte nejvelebnější nohy Ježíše Krista, pro nás hřeby na kříž přibité. Uctěno buď celé tělo Pána našeho Ježíše Krista, pro nás na kříž povýšené, zraněné, usmrcené a pohřbené. Uctěna buď nejdražší krev z těla Pána Ježíše pro nás přebohatě vylitá. Uctěna buď nejsvětější duše Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, na kříži za nás v ruce Otce nebeského poručená. S týmž poručením poručím i já bídny hříšník Tobě, ó Bože, Otče můj, na vždycky svou duši, svůj život, své tělo a srdce, všechny smysly a činy, všechny přátele a dobrodince, příbuzné a známé, duše rodičů, bratrů a sester, abys nás chránil a opatroval, před nepřáteli viditelnými i neviditelnými zastával a jedenkrát po šťastné smrti do království svého přijmouti ráčil. Amen.

Modlitba k Panně Marii a sv. Janu evangelistovi,

kteří stáli pod křížem, když Kristus umíral.

O neporušená a na věky požehnaná, jediná a sobě rovné nemající Panno, Boží rodičko Maria ! Vděkupný chráme Boží, svato-stánku Ducha svatého, bráno království nebeského, skrze kterou po Bohu živ jest celý okršlek zemský. Nakloň, Matko milosrdenství, sluch dobrotivosti své k nehodným prosbám mým a budiž mně, převelikému hříšníku, dobrotivou a milostivou ve všem pomocnicí.

*) Při návštěvě Božího hrobu a při líbání sv. kříže na Velký pátek dává se almužna pro strážce Božího hrobu v Jerusalemě, pro ctih. OO. Františkány.

O Jene přeblahoslavený, Kristův důvěrníku a příteli, jenž jsi od téhož Pána našeho Ježíše Krista jako panic byl vyvolen a více než ostatní milován a v tajemstvích nebeských nad jiné poučován a tak apoštolem a evangelistou stal se přeslavným : tebe také vzývám s Marií, matkou téhož Pána našeho Ježíše Krista Spasitele, abys mi pomoci své s ní poskytnouti ráčil.

O vy dva drahokamové nebeští, Maria a Jene ! O vy dvě světla na nebi před Bohem svítící ! Svými paprsky rozplašte mraky mých provinění.

Vyť jste oni dva, jimž jednorozený Boží Syn pro zásluhu nejčistšího panictví potvrdil výsadu své lásky, když na kříži vise jednomu z vás řekl : „Ženo, hle, syn tvůj !“ a pak druhému „Hle, Matka tvá !“

Pro této tedy přesvaté lásky sladkost, kterou jste tehdy ústy Páně jako matka a syn navzájem byli spojeni, vám oběma já přebídný hříšník poroučím dnes tělo a duši svou : abyste ve všech hodinách a okamžicích, vnitř i vně pevnými strážci a dobrotivými u Boha orodovníky mně ráčili býti. Žádejte, prosím, pro mne spasení těla i duše. Učiňte, prosím, učiňte svými slavnými prosbami, aby srdce mé ráčil navštívit Duch Obživitel, nejlaskavější dárce milostí, jenž by mne ode všech skvrn hříchů očistil, ctnostmi svatými osvětlil a ozdobil, a učinil, abych v lásce k Bohu a k bližnímu dokonale stál a vytrval, a aby po uplynutí tohoto života uvedl mne do radostí vyvolených svých nejdobrotivější Utěšitel, který s Bohem Otcem a Synem žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Sestavil Josef Cejpek, farář v Nosislavi.

Kristovo utrpení v patnácti obrazech.

Slova jsou čerpána z Nového a Starého zákona a z Výtek Spasitelových, jež církev zpívá na Velký pátek, jakož i z církevních modliteb, a hodí se jako podklad čili látka k rozjímání.

¶

I.

1. Po večeři, chválu vzdavše, vyšli na horu Olivetskou. (Mat. 26, 30.)
2. *Ježíš v úzkosti.*
3. „Smutnát jest duše má, až k smrti ; pozůstaňtež tuto a bděte se mnou.“ (Mat. 26, 38.)
4. Suď mne, Bože, a rozeznej při mou od národa nesvatého, * od člověka nepravého a lstivého vytrhni mne. (Žalm 42, 1.)
5. Aj, přichází hodina, a již přišla, * že se rozprchnete jedenkaždý k svému a mne samého opustíte. (Jan 16, 32.)

II.

1. I učiněn jest pot jeho jako krupěje krve tekoucí na zem. (Luk. 22, 44.)
2. *Ježíš se modlí :*
3. „Otče můj, jest-li možné, ať odejde ode mne kalich tento ; ale však ne jak já chci, ale jakž Ty.“ (Mat. 26, 39.)
4. Vlastního Syna svého Bůh neušetřil, * ale za nás za všechny ho vydal. (Řím. 8, 32.)
5. Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení, * Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno. (Mat. 26, 41.)

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi v zahradě slovem i příkladem nás šel modliti učil k přemáhání nebezpečných pokušení : uděl dobrotivě, abychom modlitbu vždy pěstující, její hojné ovoce zasloužili. (Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.)

III.

1. Zrádce pak jeho byl jim dal znamení. (Marek 14, 44.)
2. *Ježíš dává zrádci :*
3. „Příteli, nač jsi přišel ? Jidáš, políbením zrazuješ Syna člověka ?“ (Mat. 26, 50. Luk. 22, 48.)
4. Člověk pokoje mého, v němž jsem doufal, a kterýž jídal chléb můj, * pozdvihl paty proti mně. (Žalm 40, 10.)
5. Syn zajisté člověka jde, jakož psáno jest o něm ; * ale běda člověku tomu, skrze něhož Syn člověka zrazen bude ; dobře by bylo jemu, by se byl narodil člověk ten. (Mat. 26, 24.)

IV.

1. Tedy nejvyšší kněz otázel se Ježíše o jeho učednících a o jeho učení. (Jan 18, 19.)
2. *Ježíš u Annáše.*
3. „Já zjevně mluvil jsem světu ; já vždycky učíval ve škole a v chrámě, kdežto se všickni židé scházejí, a tajně jsem nic nemluvil. Co se mne ptáš ? Ptej se těch, kteříž slýchali, co jsem jim mluvil ; aj, ti vědí, co jsem já mluvil.“ (Jan 18, 20, 21.)
4. Rozmnožili se nad vlasy hlavy mé ti, * kteří nenáviděli mne bez příčiny. (Žalm 68, 5.)
5. Vinaři pak, užřevše syna, řekli mezi sebou : * Tentot jest dědic ; pojďtež, zabijme jej, a budeme míti dědictví jeho. (Mat. 21, 38.)
6. Ó lide můj, lide můj, obrať se k Pánu Bohu svému. (Hlas Spasitelův.)

V.

1. I poslal jej Annáš svázaného k Kaifášovi, nejvyššímu knězi. Stál pak Šimon Petr a zhříval se. (Jan 18, 24, 25.)
2. *Ježíš před Kaifášem.*
3. „Ty jsi řekl (že já jsem Kristus, Syn Boží). — Ale však pravím vám : od tohoto času uzmíte Syna člověka sedícího na pravici moci Boží a přicházejícího v oblacích nebeských.“ (Mat. 26, 64.)
4. Povstali proti mně svědkové nepraví * a selhala nepravost sobě. — (Žalm 26, 12.)
5. Tu rozpomenul se Petr na slovo Ježíšovo, kteréž (mu) byl řekl : „Prvé než kohout zazpívá, třikrát mne zapřeš“, * a vyšel ven, plakal hořce. (Mat. 26, 75.)
6. Ó lide můj, lide můj, obrať se k Pánu Bohu svému. (Hlas Spasitelův.)

VI.

1. A když byl den, sešli se starší lidu a knížata kněžská a zákonníci a vedli ho do rady své. (Luk. 22, 66.)
2. *Ježíš v radě.*
3. „Povím-li vám, neuvěříte mi, a pak-li se vás otáží, neodpovíte mi, aniž (mne) propustíte. Od této pak chvíle bude Syn člověka seděti na pravici moci Boží.“ (Luk. 22, 67, 68, 69.)
4. Tělo své dal jsem bijícím a líce své rvoucím, * tváři své neodvrátil jsem od lajících a od plivajících na mne. (Isaiáš 50, 6.)
5. I řekli všickni : „Ty jsi tedy Syn Boží ?“ * a on řekl : „Vy pravíte, já jsem.“ (Luk. 22, 70.)

VII.

1. I svázavše jej, přivedli a vydali ho Pontskému Pilátovi vladaři. (Mat. 27, 2.)
2. *Ježíš před Pilátem.*
3. „Ty pravíš, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě. Každý, kdo jest z pravdy, slyší hlas můj.“ (Jan 18, 37.)
4. Postavili se králové země, a knížata sešla se v jedno * proti Hospodinu a proti (Kristu) Pomazanému jeho. (Žalm 2, 2.)
5. Knížata kněžská a starší navedli lid, * aby prosili za Barabáše, Ježíše pak aby zahubili. (Mat. 27, 20.)

6. O lide můj, co jsem ti učinil, aneb čím jsem tě zarmoutil ? Odpověz mi ! (Výčitky Spasitelovy.)

7. Tedy zvolal spolu veškeren zástup, řka * Vezmiž tohoto a propust' nám Barabáše. (Luk. 23, 18.)

8. O lide můj, já jsem tě vysvobodil z poroby egyptské, ty však mne křičuješ a Barabáše propouštíš.

9. Ale oni volali naproti, řkouce : * Ukřižuj, ukřižuj ho. (Luk. 23, 21.)

10. O lide můj, já jsem tě sytil mannou na poušti, ty však mne bičuješ a trním koruňuješ.

11. Ale oni křičeli : Vezmi, vezmi, ukřižuj ho ; * krev jeho na nás i na naše syny. (Jan 19, 15, Mat. 27, 25.)

Pane Ježíši Kriste, který jsi s nebe se slávy Otce svého sestoupil a svou předrahou krev na odpuštění hříchů našich vylíti ráčil, pokorně Tě prosíme, abychom v den soudný na pravici Tvé slyšení zasloužili: „Pojďte, požehnání“ (Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.).

VIII.

1. A nesa sobě kříž vyšel na to místo, kteréž slove popravné a židovsky Golgotha. (Jan 19, 17.)

2. *Ježíš dí k ženám :*

3. „Dcery jerusalemské, neplačtež nade mnou, ale samy nad sebou plačte a nad svými syny.“ (Luk. 23, 28.)

4. Jako ovce k zabití veden bude, * a jako beránek před tím, kterýž ho stříže, oněmí a neotevře úst svých. (Isaiáš 53, 7.)

5. O lide můj, co jsem ti učinil, aneb čím jsem tě zarmoutil ? Já jsem tě uvedl do země velmi dobré a ty mne vedeš na místo popravné.

IX.

1. Byla pak hodina třetí; a ukřižovali ho. (Marek 15, 25.)

2. *Ježíš na kříži :*

3. „Otče, odpusť jim ; neboť nevědí, co činí.“ (Luk. 23, 34.)

4. Všickni vidouce mne, posmívali se mi, * mluvili rty a hýbali hlavou. (Žalm 21, 8.)

5. O lide můj, co jsem ti učinil, aneb čím jsem tě zarmoutil ? Já jsem tě povýšil na moc silnou, * a ty jsi mne povýšil na dřevo kříže.

Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi v hodinu šestou pro spásu světa na dřevo kříže vstoupil a svou předrahou krev na odpuštění hříchů prolil : pokorně Tě prosíme, abys nám popřál po smrti naší vejíti do brány nebeské. (Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.)

X.

1. I ukřižovali s ním dva lotry, jednoho na pravici a druhého na levici jeho. (Marek 15, 27.)

2. *Ježíš dí k lotrovi :*

3. „Amen, pravím tobě : Dnes budeš se mnou v ráji.“ (Luk. 23, 43.)

4. Vydal na smrt duši svou a s hříšnými počten jest ; * a on hříchy mnohých nesl a za přestupníky prosil. (Isaiáš 53, 12.)

5. Zatmělo se slunce a opona chráma nová roztrhla se na dvě, země se třásla a skály se pukaly, a mnohá těla svatých, kteříž byli zesnuli, vstala, * a mnozí ze zástupu, tepouce se v prsa svá, navracovali se. (Luk. 23, 45, 48. Mat. 27, 51, 52.)

XI.

1. Tedy uzřev Ježíš matku a učedníka tu stojícího, kteréhož miloval,

2. *dí matce své :* „Ženo, hle syn tvůj.“

3. *Potom dí učedníkovi :* „Hle, matka tvá.“ (Jan 19, 26. 27.)

4. Rozdělili sobě roucha má * a o můj oděv metali los. (Žalm 21, 19.)

5. O vy všickni, kteříž jdete cestou, * pozorujte a vizte, jest-li bolest jako bolest má. (Jer. pláč 1, 12.)

Bože, při jehožto utrpení podle Simeonova proroctví nejsladší duši slavné Panny a Matky Marie meč bolesti prošel, propůjč milostivě, abychom my, kteříž probodení její a utrpení ctíce, oslavujeme, pro slavné zásluhy a prosby všech svatých, kteří u kříže věrně stáli, šťastný výsledek umučení Tvého dosáhli. (Který žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.)

XII.

1. A okolo hodiny deváté volal Ježíš hlasem velikým —
2. *čtvrté slovo* :
3. „Eli, Eli, lamma sabakthani? To jest : Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mat. 27, 46.)
4. Před obličejem Tvým jsou všickni, kteří sužují mne, * pohanění očekávalo srdce mé a bídu.
5. A očekával jsem, kdo by se spolu pormoutil, a nebylo (nikoho), * a kdo by potěšil, a nenalezl jsem nižádného. (Žalm 68, 21.)

XIII.

1. Potom vida Ježíš, že všechny věci dokonány jsou, aby se naplnilo Písmo, řekl
2. *páté slovo* :
3. „Žízním.“ (Jan 19, 28.)
4. A dali mi za pokrm můj žluč a v žízni mé napojili mne octem. (Žalm 68, 22.)
5. O lide můj, co jsem ti učinil? Aneb čím jsem tě zarmoutil? Odpověz mi ! Já jsem tě napájel vodou spásy ze skály, a ty jsi mne napájel žlučí a octem.

XIV.

1. A když přijal Ježíš ocet, řekl
2. *šesté slovo*
3. „Dokonáno jest.“ (Jan 19, 30.)
4. Otče, jáť jsem Tě oslavil na zemi, * dokonal jsem dílo, kteréž jsi mi dal. (Velekněžská modlitba Kristova. — Jan 17, 4.)
5. Ejhle, Spravedlivý hyne, * a není, kdo by (o tom) přemýšlel v srdci svém. (Isaiáš 57, 1.)

XV.

1. A zvolav Ježíš hlasem velikým, řekl
2. *poslední slovo* :
3. „Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého.“ (Lukáš 23, 46.)
4. Kristus učiněn jest poslušným až k smrti, * a to k smrti kříže.
5. Proto i Bůh povýšil ho a dal jemu jméno, kteréž jest nad všeliké jméno. (Fil. 2, 8, 9.)

Modlitba.

Shlédni, prosíme, Pane, na tuto čeleď svou, za kterouž Pán náš Ježíš Kristus neváhal se v ruce vydati hříšníků a kříže podstoupiti muky. (Který s Tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.)

Bílá sobota.

A. K.

Poučení.

Sobota svatého týdne jmenuje se bílou, protože v prvotních dobách církve bývali dospělí křtění a na znamení nevinnosti nabyté na křtu sv. oblékali se v bílá roucha, ve kterých po celý týden až do první neděle po velikonoci včetně chodili. —

Záhy z rána vystaví se v Božím hrobě velebná svátost. Ostatní obřady konávaly se druhdy v noci na neděli. Venku před kostelem světí se oheň z kamene vykřesaný. V ohni tom spalují se zbytky sv. olejů z minulého roku a bavlnky, kterých upotřebeno bylo ke stírání sv. olejů. Potom světí se pět zrn kadidlových. Nato ubírá se průvod do kostela. Jáhen u vchodu rozsvítí svíci na trojhrotci a zpívá : „Světlo Kristovo !“ Zpěváci : „Bohu díky!“ Všichni pokleknou. Uprostřed chrámu rozsvěcuje se druhá svíce a před oltářem třetí. Jáhen pěje chvalozpěv „Exultet“, ve kterém se oslavuje zmrtvýchvstání Páně. Potom světí se velikonoční svíce paškál, která znamená zmrtvýchvstalého Krista Pána. Do paškálu se zasazuje pět svícených zrn kadidlových, které připomínají pět ran Kristových. Paškál

rozsvítí se z trojhrotce, z paškálu pak ostatní světla. Takto posvěcené světlo má se udržovati ustavičně ve věčné lampě a z ní se mají rozsvěcovati svíce ve chrámu Páně.

Velikonoční plesání, čili chvalozpěv církve nad slavným vítězstvím Ježíše Krista, při svěcení paškálu.

Přel. K. E.

Jásej již, andělský zástupe nebeský, jásejte, božská tajemství : a pro vítězství tak velikého krále zaznívej troubo spásy. Raduj se i země tak velikým ozářená leskem, a věčného krále jasem jsouc osvícena pocituj, že jsi ztratila celého oboru ztemnělost. Vesel se i matko církvi, takového světla ozdobená svitem a velikými národů hlasy tato dvorana ať zaznívá. Pročež stojíce vy, bratři nejdražší, u tak podivuhodné záře tohoto svatého světla, spolu se mnou, prosím, milosrdenství Boha všemohoucího vzývejte, aby jenž mne bez mých zásluh do počtu levitů ráčil vřaditi, osvítíl mne jasností svého světla a tak zdokonalil mne, bych chválu této svíce naplnil. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna svého který s ním žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Vzhůru srdce.

R. Máme (je) u Pána.

V. Díky činíme Pánu Bohu svému.

R. Hodno a spravedливо jest.

V pravdě hodno a spravedливо jest, abychom neviditelného Boha Otce všemohoucího i Syna jeho jednorozeného, Pána našeho Ježíše Krista, celou vášní srdce i myslí i službou hlasu chválili. Který za nás věčnému Otci Adamův dluh splatil: a bezpečnost*) starého hříchu svatou krví potřel. Tytoť jsou totiž slavnosti velikonoční, o nichž pravý onen beránek se zabíjí, jehož krví veřejně věřících posvěceny bývají. Tať jest noc,**) v níž jsi předně otcům našim, synům israelským, vyvedeným z Egypta, moře červené suchou nohou projíti dal. Tať tedy jest noc, která temnosti hříchů osvětlením sloupu odstranila. Tať jest noc, která dnes, po veškerém světě, věřící v Kristu od vad světských a temnosti hříchů odlučuje a vrací milosti, sdružuje svatosti. Tať jest noc, ve které Kristus, zničiv pouta smrti, z hrobu jako vítěz vstal. Nebo nic by nám nebylo prospělo, že jsme se narodili, kdyby nám nebylo prospělo, že jsme byli vykoupeni. Ó jak podivuhodné jest uráčení Tvého smilování nad námi ! Ó jak nedocenitelné smilování Tvé lásky ! Abys sluhu vykoupil, Syna jsi vydal. Ó dojista nutný hřích Adamův, jenž smrtí Kristovou smazán byl ! Ó šťastná vina, která takového a tak velikého zasloužila míti Vykupitele ! Ó vpravdě blahoslavená noc, která samotná zasluhovala znáti čas, a hodinu, v níž.

*) Dábel domníval se, že lidé ze hříchu prvopočátečního a jeho následků se nepomohou, protože zaň nemohli sami čestiučiniti.

**) Bohoslužby, které se konají na Bílou sobotu ráno, konávaly se v nocě před nedělí velikonoční.

Kristus z hrobu zase vstal ! Tať jest noc, o níž psáno jest „A noc jako den světlá bude“ (Žalm 138, 12), a „noc bude mi světlem v rozkoších mých“ (Žalm 138, 11). Této tedy noci posvěcení zahání nepravosti, viny smývá: a vrací nevinnost padlým, a smutným veselí. Zahání nenávisti, svornost zjednává a sklání vladařstva. (*Tu se připevní po způsobu kříže patero zrn na paškál.*) V milosti této noci tedy přijmiž, svatý Otče, tohoto zápalu obět večerní, kterou Tobě v tomto slavném obětování svíce a skrze ruce sluhů z díla včel přesvatá přináší církev. Známeť již význam svíce té, a kterou ke cti Boží červený oheň rozžihá. (*Paškál se rozžehne na některé svíci trojhrotce.*) Jenž, ač rozděluje se na částky, přece dělením světla nic netratí. Živí se totiž tekoucí voskovinou, kterou na zachování drahocenné této lampy včela matka vyvedla. (*Rozžehnou se lampy.*) O v pravdě blahoslavená noc, která oloupila Egyptany, obohatila Hebrejské ! Noc, v níž světské věci s nebeskými, s lidskými božské se spojují. Prosíme tedy Tebe, Pane aby svíce tato ke cti jména Tvého posvěcená na ničení temnoty noci této neubývající zůstala. A jako líbezná vůně přijatá s nebeskými světly se pojila. Plameny její aby světloňoš ranní našel. Onen, pravím, světloňoš, který nezná západu. Onen, jenž vykročiv zase z hrobu, lidskému pokolení jasný zasvitl. Prosíme Tě tedy, Pane : abys nás služebníky své, a veškeré duchovenstvo, a nejoddanější lid spolu s přeblahoslaveným papežem naším N. a s biskupem naším N. jakož i s přeslavným císařem a králem naším N., při časích pokojných, v těchto velkonočních radostech stálou ochranou řídit, spravovati a zachovati ráčil. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého: který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všecky věky věkův R. Amen.

Následuje dvanáctero čtení ze Starého zákona, vztahující se na křest svatý. U křtelnice světi se pak křestní voda. Kněz ji žehná, vylévá ji ke čtyřem stranám světovým na znamení, že všichni povoláni jsou křtem do církve, dýchá na ni, což znamená očištění skrze Ducha sv., pouští třikráte paškál do ní, což připomíná křest Kristův, pokropí jí přítomné, dává do ní olej křtěnců a křížmo, a pak obojí, což označuje hojné milosti Ducha svatého, které dosáhnou, kdo tou vodou budou pokřtěni. Po svěcení vody bývali katechumeni křtěni. — Pak jdou kněží k oltáři a padnou na tváře své a zpěváci zpívají litanii ke všem svatým. Když dozpívají po slova „my hříšníci“, vstanou kněží a jdou do sakristie obléci se ke mši svaté. Při mši svaté vynechává se introit, protože litanie ke všem svatým končí s Kyrie eleison (Pane, smiluj se nad námi), které při mši svaté říká se až po introitu.

Načež zanotí se slavně „Gloria in excelsis Deo“ a zvoní se všemi zvony. — Modlitba následující, collecta, vzpomíná novokřtěnců, ana zní :

Bože, jenž tuto přeposvátnou noc*) slávou zmrtvýchvstání Páně osvěcuješ : zachovej v novém potomstvu své rodiny Ducha přisvojení, kteréhož jsi udělil ;**) aby na těle i duchu obnovení čistou Ti konali službu. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh, po všecky věky věkův. — R. Amen.

*) Tato mše svatá sloužila se v noci jako o vánocích.

**) Křtem svatým uděluje se milost posvěcující, kterouž býváme duchovně znova zrozeni, syny Božími (adoptivními, přisvojenými) a dědici věčného spasení učiněni.

Po epištole zpívá kněz střídavě se zpěváky třikrát „Alleluja!“ — Vynechává se modlitba k obětování a k přijímání (offertorium a communio), protože věřící nepřinášeli darů obětí a nepřijímali. — Po svatém přijímání zpívají se nešpory, které se téhož dne skládají z jednoho žalmu, magnificat čili chvalozpěvu Panny Marie a modlitby. K Ite missa est se přidává po celý týden dvakrát „alleluja“. Večer je slavnost vzkříšení.

Žehnání domů na Bílou sobotu,

na některých místech obvyklé, koná se vodou, jež byla z křtitelnice nabrána, než byla smísena s křížem, takto : Kněz, vchází do domu, řekne : Pokoj tomu domu a všem, kteří bydlí v něm. — Pak kropě hlavní místnosti domu a jeho obyvatele, říká antifonu : Viděl jsem vodu vycházející ze svatyně po straně pravé, alleluja, a všichni, ku kterým přišla voda tato, spasení učinění jsou a řeknou : alleluja, alleluja.

Chvalte Hospodina, nebo dobrý jesti : * nebo na věky milosrdenství jeho. — Sláva Otci atd. — Antifona : „Viděl jsem“ se opakuje až po žalm, pak :

V. Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své, alleluja.

R. A spasení své dej nám, alleluja.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

Modleme se : Vyslyš nás, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, a jako jsi domy Hebreův při východu z Egypta beránčí krví pokropené (což znamenalo naše Velikonoce, o nichž obětován byl Kristus) anděla smrtícího uchránil : tak seslati račiž svatého anděla svého s nebe, který by střežil, chránil, opatroval, navštívil a hájil všechny přebývající v tomto příbytku. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Tři pobožnosti křížové cesty.*)

Poučení.

Křížová cesta jest (dle Katechismu) pobožnost, ve které božského Spasitele po čtrnácte zastavení, od jeho odsouzení až k jeho pohřbení, v duchu provázíme a o přehořkém jeho utrpení a smrti rozjímáme.

Pobožnost ta má svůj počátek v Jerusalemě, kde nábožní poutníci svatá místa a cestu, po které náš Spasitel, nesa těžký kříž, na horu Kalvarii kráčel, navštěvovali, kde se modlili a zemi posvátnou líbali. Když roku 1342 řád Františkánů obdržel ve Svaté zemi stálé bývání a dozor nad svatými místy, ustálili pobožnost křížové cesty a zaváděli ji všady, kde měli kláštery, to jest po celém křesťanském světě. Papežové je v tom podporovali a nadali pobožnost hojnými odpustky, jichž mohou dosáhnouti, kdož jsou ve stavu posvěcující milosti. K dosažení jich je nad to třeba, aby, kdo pobožnost tu koná, šel od zastavení k zastavení a rozjímal. Zpěv a modlitby nejsou nutny. O čem se má rozjímati, povídá obraz. Ani obrazy při křížové cestě nejsou podstatny, nýbrž jen dřevěné kříže, které bývají nad obrazy, ale jsou prospěšny, protože usnadňují rozjímání. Koná-li křížovou cestu mnoho lidí, postačí, když ten, který pobožnost řídí, s několika jde od zastavení k zastavení, ostatní pak obrácení jsou směrem, kde právě ředitel pobožnosti jest.

Než počneme konati křížovou cestu, vzbuditi musíme dokonalou lítost a zkroušenost a pak učiniti úmysl, že chceme odpustky, které s pobožností tou spojeny jsou, získati buď sobě nebo duším v očistci. Což lze vyjádřiti těmito slovy :

*) Obřady ku svěcení křížové cesty viz mezi „Svátostinami“. O pravidlech, jež nutno zachovati při zřizování křížové cesty atd., viz : Beringer, Ablässe 1906. str. 294—318.

Bože můj, všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem jimi Tebe, svého nejlepšího Otce, nejvyšší a lásky nejhodnější dobro urazil, a Ježíš Kristus pro mé hříchy a přehořké umučení smrt podstoupil. Činím opravdové předsevzetí s milostí Tvou život svůj polepsiti, všech příležitostí ke hříchu se varovati a nikdy už nehřešiti.

Prosím Tebe, všemohoucí milosrdný Bože, abys odpustky, které spojila církev katolická s konáním křížové cesty, ráčil udělití mně (nebo duši zemřelého mého otce a pod.).

První pobožnost křížové cesty.

Z Bečákova kancionálu (místa změněno).

„Vyjděmež tedy k němu ven ze stanů,
pohanění jeho nesouce.“

(Žid. 13, 13.)

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

V Patřme na vtělení Syna Božího Ježíše Krista.

R. Který opustil nebeskou slávu a smrt na kříži za nás podstoupil.

V. Pane, smiluj se nad námi!

R. Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš (v tichosti).

V. A neuvod' nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

M o d l i t b a.

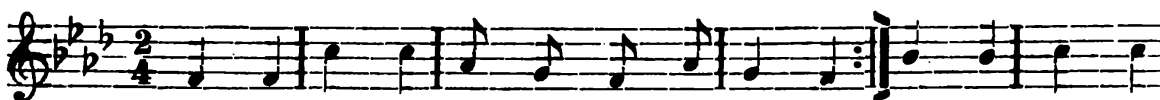
Bože a Spasiteli Ježíši Kriste, pohledni milostivě na nás, dítky své, které jsi vykoupil svým svatým utrpením a smrtí na kříži. U oltáře Tvého shromáždili jsme se, abychom rozjímali o nekonečné lásce a dobrotě Tvého božského Srdce na bolestné křížové cestě. Padáme k Tvým nohám a želíme ze srdce hříchů svých jako kdysi Petr a Magdalena. Odpusť nám, nejdobrotivější Spasiteli, a propůjč nám milosti, abychom touto pobožností křížové cesty ve všem dobrém byli utvrzeni a získali odpustků s ní spojených na zadostučinění za hříchy a k potěše nebohých duší v očistci.

Bolestná Matko Boží, Maria, a všichni svatí, kteříž jste stáli pod křížem na hoře Kalvarii, orodujte za nás, aby srdce naše naplněna byla duchem pokání a zbožnosti a hodně chválila Ježíše Ukřižovaného, který s Otcem a Duchem svatým rovný Bůh žije a kraluje po věky věkův. Amen.

158. P í s e ň.

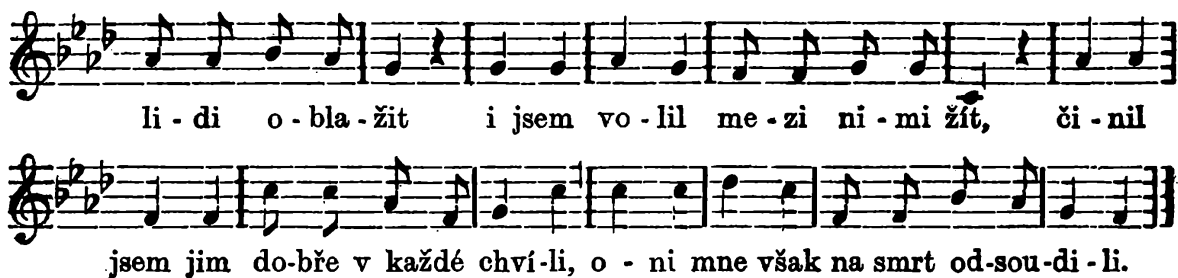
(„Plesy duch.“ č. 27 dle Svatoj. kanc. č. 782.)*)

I. zastavení : Ježíše na smrt odsuzují.

Li - de můj, slyš ná - řek Pá - na své - ho,
slyš a u - važ bol - né ste - sky je ho : „Aj, já tou - žil

*) Jinou píseň na nápěv „Již jsem dost pracoval“ viz níže.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.*)

R o z j í m á n í.

Rozjímej, duše křesťanská, jak Pilát nevinného Ježíše na smrt odsuzuje nespravedlivý — nejvýše spravedlivého; hříšník — nejsvětějšího; bídný červ člověk — Boha, svého Tvůrce; soudce lidský — Soudce celého světa! A pamatuj, kterak Spasitel Tvůj tento nález smrti své oddaně přijímá, abys ty od věčné smrti byl vysvobozen.

M o d l i t b a.

Ježíši nejsvětější, pro toto nespravedlivé k smrti odsouzení, kteréž jsem i já mnohým proviněním podepsal, a kteréhož jsi Ty s božskou tichostí přijmouti ráčil, uděl mi. abych všechny nespravedlivé úsudky trpělivě snášel, všech zlých myšlení, řečí a skutků se varoval, a vysvobod mne od věčného odsouzení, kteréhož jsem velmi často zasloužil, abych s Tebou v nebesích přebýval na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

II. zastavení : Na Ježíše kříž vložen.

P í s e ň.

Nepřestal jsem lid svůj milovati, - ačkoli mé lásky nechtěl dbáti; - zval jsem k nebi jej svým učením, - odměnil však se mi trýzněním; - posléz vložil kříž mi na ramena. Tak má láska byla oplacena.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Považ, kterak tu Ježíš na svá ramena nemilosrdným mrskáním zraněná kříž ochotně přijímá, a pomni, že tento kříž náramně obtížen jest tvými a všech lidí hříchy. Lituj hříchů svých z hlubokosti srdce svého a volej

M o d l i t b a.

Ó Ježíši, králi nebes i země, jenž jsi kříž a s ním hříchy všeho světa na svá zraněná ramena přijal, Beránku Boží, jenž snímáš

*) Racc. Tento V. a R. spojeny jsou s odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 4. března 1882.

hříchy světa, dej, abych kříž svůj nesa, pokání činil za hříchy své a k Tobě tam se dostal, kam jsi mne se svým křížem předešel, a s Tebou živ byl na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

III. zastavení : Ježíš ponejprv pod křížem padá.

P í s e ň.

Když jsem kříž svůj na Golgotu nesl, pod tíží pak zemdlen k zemi klesl, nedošel jsem v lidu lítosti, - neustál on ve své krutosti ; - dále hnal mne na smrt umdleného, - dobrodince, Spasitele svého.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Ježíš nese přetěžký kříž, hříchy světa i mé hříchy ! Pod tíží tou klesá na zemi, bolestí přehroznou zemdlený. Ach, pociť duše křesťanská, se Spasitelem svým úzkost a bolest nad hříchy svými.

M o d l i t b a.

Nejtrpělivější Ježíši, jenž jsi pod náramnou tíží kříže ponejprv na zem klesl, propůjč mi milostivě, abych hříchy své dnem i nocí oplakával ; ochraňuj mne mocně, abych nikdy již do smrtelného hříchu nepadl, nýbrž v kajícnosti život svůj trávil a tak hoden byl s oněmi kajícími do království Tvého přijat býti, kteří Tě milují a chválí na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

IV. zastavení : Ježíš potká se s Matkou svou.

P í s e ň.

Synům hlásal jsem, by matky ctili, - za to na mé Materě se mstili ; - když mne potkala, křik divý zněl, z hoře jejího lid posměch měl. - Ač Bůh oblíbil si její ctnosti, lidé spílali jí ve své zlosti.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Uvažuj, duše má, jak hrozný meč bolesti proklál srdce Marie, když spatřila Syna svého, nad jehož narozením nebe plesalo, a kteréhož ona k svému čistému srdci vinula, kráčet jako zločince pod břemenem kříže k potupné smrti. Ach, považ jen, že tvé nepravosti příčinou jsou těchto bolestí !

M o d l i t b a.

Nejzarmoucenější Ježíši, popřej, abych aspoň nejmenší díl nevýslovných bolestí pocítil, kteréž Tvá Matka trpěla, když Tě s křížem potkala. Uděl také, dobrotivý Pane, aby duše má v každém

kroku Tebe potkávala, zvláště pak v hodině smrti, bych se s Tebou sešel pro věčné věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

V. zastavení : Šimon pomáhá Ježíši kříž nésti.

P í s e ň.

Zdaž jsem komu v strasti přispět váhal ? - A mně každý pomoci se zdráhal ; - když mne zmáhal přetěžký můj kříž, - nikdo nechtěl ulehčit mou tíž ; Šimon pomoh', však jen z donucení, - nést mi nástroj mého umučení.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Rozvažuj, jak hrozná bolest pronikla srdce Ježíše, když pomyslí, kterak židé ne z útrpnosti, nýbrž z ďábelské chytrosti, aby jim Ježíš na cestě neumřel, aby ho za živa ukřižovati mohli, Šimona donutili, že mu pomohl kříž nésti. Považ také, jak se Šimon protivil, nechtěje břímě kříže za Ježíšem nésti, a pomni, kolikrátets protivil se s křížem svým za Ježíšem kráčet.

M o d l i t b a.

Ó nejpokornější Ježíši, jenž jsi chtěl, abych v osobě Šimona Cyrenského kříž Tobě nésti pomohl, já pak jsem ho nésti nechtěl ; žádám Tebe pokorně, dej, abych všeliký kříž, kterýž na mne pro mé hříchy sešleš, z lásky k Tobě s radostí a trpělivostí nesl, a kříž bližnímu ulevoval, abych i já, služebník Tvůj, tam se dostal, kde Ty s Otcem i Duchem svatým živ jsi a kraluješ na věky věkův. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

VI. zastavení : Ježíš vytiskne tvář svou na roucho Veroniky.

P í s e ň.

Již jen stěží noha nohu mine, - krev mi proudem po tváři se řine, - Veronika tvář mou utřela. A co na roušce pak uzřela ? Věrný obraz obličeje mého - byl jí vděkem činu laskavého.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

V. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Rozjímej o upřímné útrpnosti nábožné Veroniky, která, vidouc tvář Ježíše krví zalitou a chtějíc mu v bolestech uleviti, potní roucho mu podala. Ježíš svou tvář utřev, obraz svého obličeje na tomto rouchu otisknutý zanechal a je s veledrahým darem tímto jí navrátíl. Vtiskni sobě hluboce všecko do srdce, co Kristus pro tebe trpěl : můj útrpnost s bližním v bídě a soužení, ulevuj mu v trápení jeho skutky lásky, čin to všecko pro Krista a budeš míti v srdci obraz Kristův.

M o d l i t b a.

Ó Ježíši, jenž jsi potem smrtelným svého obličejem dobyl m^í života, prosím Tebe, vtiskni v duši mou obraz nejsvětějšího obličejem svého, abych jiného viděti nechtěl než-li Tebe pro mne zmučeného ; stůj u mne při mém posledním pohledu, abych na Tvou nejhlavnější tvář patřiti mohl na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

VII. zastavení : Ježíš padá po druhé.

P í s e ň.

S proudem krve síla z těla proudí, v údy ztrýzněné se mdloba loudí ; - nezmohu již kříže břemena, - k zemi klesají zas kolena. Uvažuj to ponížení nové, - nad nímž ustrnuli andělští.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Pozoruj, duše má, kterak Ježíš v bráně soudní mdlobou zmořen na zem padl a od katanů nelítostným bitím a posměchem k další cestě na horu Kalvarii donucen byl. Zastav mysl svou nad velikostí muk jeho a obdivuj se jeho neúnavné trpělivosti, jeho oddanosti do vůle Otce nebeského, a nezapomeň, že tvoje časté pády do hříchů smrtelných Ježíše tak bolestně k zemi porážely. Ach, povstaň z nich a neklesej již !

M o d l i t b a.

Bože, jenž bídne a obtížené pro umučení Syna svého občerstvuješ a k spasení vedeš, dejž nám lásku vroucí k Vykupiteli našemu, abychom vždy víc a více hříchů se varovali, ke konání dobrých skutků sílili, ve zlém pokušení v Tebe důvěřovali a někdy pokoje věčného účastni byli. Prosíme Tě za to pro téhož Vykupitele našeho Pána Ježíše. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

VIII. zastavení : S Ježíšem ženy jerusalemské se setkají.

P í s e ň.

Dcery Sionské mne provázely, - a když velké strasti moje zřely, útrpností, žalem vzlykaly, nad mou trýzní hořce plakaly. Řku jim : „Matky, plačte ze žalosti - nad svých vlastních dítek nezdárností.“

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Nábožné ženy potkaly se s Ježíšem a nad ním těžce zraněným a zkrváceným z útrpnosti hořce plakaly. Ježíš však na své vlastní bolesti zapomínaje těšil a napomínal je, aby raději plakaly nad

sebou a nad syny svými pro neústupnou zatvrzelost a hrozná soužení, která na ně v krátkém čase přijdou. To budiž nám výstrahou, abychom raději nad vlastními hříchy a neštěstím z nich pocházejícím plakali, než nad zraněným Ježíšem, a umučení jeho k svému užitku obraceli. Plačme raději tu časně, abychom tam radovati se mohli věčně.

M o d l i t b a.

Ó Ježíši nejmilejší, dej nám hojnost vřelých slz opravdové kajícínosti, abychom podle Tvého poučení, které jsi nám dal, pečujeme v náramných bolestech o napravení tvrdošijných židův, i my o napravení života svého v čas se postarali; neboť jen tak se zalíbí Tobě útrpnost naše, kterouž nad utrpením Tvým srdečně jevíme, a založí nám u Tebe zásluhu věčnou. Amen.

IX. zastavení: Ježíš padá po třetí.

P í s e ň.

Vydán v posměch divé lidu vřavě, - ztrýzněn, zraněn od paty až k hlavě, klesám po třetí a omdlévám, já, jenž v nebi sídlo věčné mám. - Tento pád můj, pokolení hříšné, zavinily tvoje skutky pyšné.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Ejhle, duše křesťanská, Ježíš přicházejí na horu Kalvarii, poslední síly zbaven a docela zemdlen po třetí pod břemenem kříže klesá a hlavou svou nejsvětější o kámen naráží; považ, ten na tvář padá, před nímž andělé na tváře své s nejhlubší uctivostí padají. Jest tohoto třetího pádu Ježíšova jiná příčina než tvá tvrdošijnost a pýcha, která tě do nových, vždy větších hříchů zavádí? Pamatuj na to, pyšný zatvrzelče, a obměkči srdce své.

M o d l i t b a.

Nejtišší Ježíši, jenž jsi na své poslední cestě na horu Kalvarii po třetí na zem klesl, uděl nám milost, abychom o Tvých bolestných pádech uvažující, pravou lítost nad hříchy cítili a do nich již neupadali, s obavou a bázní o svém spasení pracovali a s Tebou kdysi radovali se na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

X. zastavení: Ježíš na popravní místo dochází, ze šatů svlečen a octem a žlučí napájen jest.

P í s e ň.

Aj, jak nade mnou se zatvrdili, - čisté tělo mé že obnažili! - Zbytek krve v tvář mi vstupuje, - ruměn studu na ní vzbuzuje. Lide můj! tím studem byly vinny tvoje chlípne, tvoje smilné činy.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Rozjímej nevypravitelné zahanbení Spasitele, když zdivočili katané oděv s něho trhali a jeho svaté tělo obnažovali. Pociť hořkost s ním, uvažuje, kterak mu místo občerstvení kyselé víno s myrrhou a žlučí smíšené k pití podali. Ach, pomni, tu trpěl Spasitel za naše nestydatosti, chlípné rozkoše a nestřídmosti, v nichž sobě libujeme.

M o d l i t b a.

Nejčistější Ježíši, jenž jsi na hoře Kalvarii oděvu svého zbaven, octem a žlučí napájen byl: dej, abych starého člověka se všemi nepravostmi svlékl a všechno, co svět sladkým nazývá, aby v hořkost se mi obrátilo, bys Ty sám toliko mým jediným potěšením a sladkým požitkem byl nyní i na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

XI. zastavení : Ježíš na kříž přibit.

P í s e ň.

Na kříž, ach, k mé nevýslovné muce - hřeby přibili mé nohy, ruce, - před očima Matky truchlící, - rány mé v své duši cítící ; - velkou bolest mou však dovršili, - když kříž se mnou vzhůru postavili.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Považ, duše křesťanská, kterak zlí katané Ježíše v nevýslovných mukách na kříž ukrutně rozpínají, jeho ruce, které jen každého žehnaly a každému dobře činily, a jeho nohy, které jen cestou ctností kráčely a tak ochotně každému ku pomoci pospíchaly, hrubými hřeby na kříž přibíjejí. Hroz se trápení Ježíšova a rozjímej, že i ty svými hříchy Ježíše znovu křížuješ ; lituj hříchů svých a z hlubokosti srdce svého vzdechni k němu

M o d l i t b a.

Ježíši ukřižovaný, jenž jsi z veliké lásky ke mně na kříž položen a přibit býti ráčil : dej, abych nepravosti a žádosti těla svého mrtvil a křížoval, a jako Tys na kříži až do konce setrval, tak abych i já s Tebou ukřižován jsa na zemi, s Tebou také zasloužil ve slávě Tvé kralovati a radovati se na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

XII. zastavení : Ježíš na kříži umírá.

P í s e ň.

Z lásky k lidu na kříži jsem zmíral, - s posměchem lid na mne za to zíral. - A když tělo smrti zsinalo, - ještě kopí bok můj prohnalo ; - poslední krev vy-lila se z něho, - aby smyla hříchy světa všeho.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Ejhle, duše má ! Ježíš, odlesk božství, nejnevinnější, nejsvětější Bůh-člověk, okrasa lidstva, náš Vykupitel umírá nejohavnější smrtí pro spasení naše. Polomrtvý ještě za své protivníky se modlí, ráj kajícímu lotru slibuje, svou Matku Janovi, Jana a nás všechny Matce za dítky poroučí, po našich duších žízní, duši svou Otci nebeskému odevzdává, hlavu sklání a ducha vypouští. Pomni, že poslední dechnutí Ježíšovo dává Tobě život věčný.

M o d l i t b a.

Ó můj nebeský Spasiteli, Ježíši Kriste, pro mne umírající ! Země se třese, skály pukají, mrtví vstávají, jen já bych měl necitelným zůstatí ? Ach, dej, ó můj Ježíši, abych Tvou milostí ze sna se probudil a pokání činil, velké množství hříchů svých s Tvou smrtí pohřbil, a po dokonalém obrácení s Tebou jsa spojen, radostně ducha svého do rukou Tvých poroučel a s Tebou živ byl na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

XIII. zastavení : Ježíš na klín Matky své položen.

P í s e ň.

S kříže přátelé mé tělo sňali a mé milé Matce na klín dali ; - ta když rány moje spatřila, - svými slzami je vymyla, - hlavě na svém klíně lásku stlala, - siné tělo všecko zulíbala.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Josef a Nikodem s kříže sňaté tělo Ježíšovo drahými mastmi pomazané a do plátna zavnuté na klín bolestné Matky kladou. Rozvažuj, duše křesťanská, bolesti Matky svaté, když spatřila, že zavřeno jest oko, jež na ni tak laskavě hledívalo ; že umlkla ústa, z nichž pravda i potěcha plynula ; tiché jest srdce, jež pro každého člověka tak bratrsky tlouklo. Proudem hořkých slz smývá rány Syna svého. Přes to nebeský pokoj převládne v obličeji Marie ; neboť nyní cítí blaženost, že jest Matkou Vykupitele světa. Plač, duše má, s Maří Magdalenou, a vzdychej s Janem z hlubokosti srdce svého :

M o d l i t b a.

Matko bolestná ! Vypros nám hojné milosti, abychom tvého božského Syna ohavnou nepravostí již dále nekřížovali a ran jeho znovu neotvírali, nýbrž kajícími slzami umývali, rouchem nevinného srdce otírali a vonnou mastí líbezných ctností nábožně pomazali. Popřej, abychom Spasitele svého v nejsvětější svátosti oltářní v klín srdce svého hodně přijímali a v duších svých jako v novém hrobě základem věčného blahoslavenství míti mohli. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

XIV. zastavení : Ježíš položen do hrobu.

P í s e ň.

Posléz do hrobu mé tělo dáno, - by se splnilo, co o mně psáno. Lide můj, to vše jsem podstoupil, bych tě z hříchu, z pekla vykoupil. - Hleď, ó hleď, by spasné moje dílo - tobě v pravdě spásonosné bylo !“

V Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

R o z j í m á n í.

Přesvaté tělo Ježíšovo kladou do hrobu ve skále nově vytesaného. Představ sobě hořké kvílení upřímných přátel, zvláště jeho nejsvětější Matky, jejížto srdce meč nových bolestí pronikl, když se viděla zbavenu miláčka srdce svého. Ó pomni, že při každém svatém přijímání pochováváš v srdce své Spasitele svého, a že jako On z hrobu slavně vstal, i ty jedenkrát z hrobu procitneš.

M o d l i t b a.

Ó Pane Ježíši Kriste, jenž jsi ze své nekonečné dobroty a lásky tak bolestnou cestu pro mé spasení vykonal, pokorně Tě prosím, dej, abych o umučení Tvém dnem i nocí rozjímal, Tebe v nejsvětější svátosti oltářní často a hodně přijímal a nikdy nezapomněl, co jsi Ty, Pane Bože můj, pro mne trpěl, abych kdysi vzkříšen byl k slávě Tvé na věky. Amen.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši !

R. Smiluj se nad námi !

O b ě t o v á n í k ř í ž o v é c e s t y.

Ó nejdobrotivější Pane Ježíši Kriste, — děkuji Ti za nekonečné milosrdenství, jež jsi mi na své cestě křížové ráčil udělit ; v obět přináším Ti uctění umučení Tvého za odpuštění svých hříchův a zaslouženého trestu, za všechny umírající a za vysvobození duší v očistci. Konečně Tě žádám, ó můj Ježíši, nedopouštěj, aby Tvá nejdražší krev a Tvé svaté umučení na mé duši zmařeno bylo, jenž s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

159. Jiná píseň ke křížové cestě.

Slova ze Svatoj. kanc. č. 783.

Nápěv jako : „Již jsem dost pracoval“ (číslo 165) od Jana Josefa Dusika (nar. 1733 v Mlázovicích na Hořicku, zemřel 1818 v Čáslavi).

Úvod (zpívá se u oltáře).

1. Rozjímej, křesťane, přesvaté tajemství - Kristovy oběti - pro naše blaženství ; - na horu pojď, - pro tvé kde pro viny trpí a umírá - Boží Syn jediný.

Cestou k I. zastavení.

2. Kristus Pán modle se - zajat jest v zahradě, - podlehl zlovolné - Jidáše proradě. Židovský soud na smrt jej vydává, Pilát se rozsudku - ze strachu poddává.

K II. zastavení.

3. Již je kříž utesán. Slávy král chce jej nést, - na něm by zahladil - krví svou hříchův trest. - Ježíš, náš Pán, - Spasitel, klade již na svoje rameno - velikou dřeva tíž.

K III. zastavení.

4. Utýrán, uplván, - bičiky umráskán, - bolestně potupen na horu kráčí Pán; nesmírně, ach, tíží jej kříže kmen, - klesá Pán na zemi, - slabostí přemožen.

K IV. zastavení.

5. Sebrav Pán sílu svou vstává, jde skloněn dál, - jeho, hle, Matička, • zjeví se opodál; Ježíše, ach, dítě své jediné, - vidí tu k bolestné - smrti jít hodině.

K V. zastavení.

6. Vidouce katané, - Kristus že pod křížem podléhá cesty své - velikým obtížem, Šimonovo přibrali rameno, nésti by pomohl Kristovo břemeno.

K VI. zastavení.

7. S potem krev smíšená - proudí se bohatě - po čele velebném, po tváři přesvaté; Veronika - k Pánu se ubírá, jemu šat podává, líce Pán utírá.

K VII. zastavení.

8. Ach, jak je předlouhá - bolestná tato pout! - Tělesným silám již nelze cíl dosáhnout, - znova Pán náš - na zemi poklesá, - nad pádem hrozí se - země i nebesa.

K VIII. zastavení.

9. Ženy, jež stály tu - na průvod hledíce, - plakaly nad Kristem - pohnuté velice. - Volá k nim Pán: - Neplačte nade mnou, - nad syny nad svými - plačte a nad sebou.

K IX. zastavení.

10. Hrozně jsa utýrán - na horu dochází, aby tam v největší - umíral nesnázi; - na cestě té - k přesvaté oběti - pod křížem přetěžkým - klesá již po třetí.

K X. zastavení.

11. Na hoře Golgotě - trhá mu s těla šat - bez úcty, bez citu pohanský krutý kat. Přesvatý Pán stojí tu obnažen, - zvědavců zástupu - na pospas vystaven.

K XI. zastavení.

12. Na dřevo na tvrdé - údy své ukládá, - k mučení ruce již - tělo své podává; - vtlučká kat hřeb - do rukou, do nohou, - kladiva bušení - nese se oblohou.

K XII. zastavení.

13. Na kříži v bolech pni - dlouhé tři hodiny, - jemu pak po boku - lkají dva zlosyni. - Otcovi již - duši Pán poroučí, - hlava, hle, klesá mu, - duch se již odloučí.

K XIII. zastavení.

14. Tělo pak zsinále, kterým vše spaseno, - ztrápené materi - do klína vloženo; bolestná máť - rány mu čítala, - myla je slzami, - horoucně líbala.

K XIV. zastavení.

15. Do plátna přátelé - tělo pak vložili, - plačíce do hrobu - ve skále pohřbili. - Trpiteli, - za nás jsi život dal! - Přišel jsi spasit nás, - dílo jsi dokonál.

Na cestě k nejsv. svátosti.

16. Musíme děkovat, - Pane náš předrahy, - za lásku nesmírnou, - za dar ten přeblahý; - smrtí že svou - nám jsi zas navrátil - život, jež Adam byl hříchem svým utratil.

Před nejsvětější svátostí.

17. Ježíši, v svátosti - ctíme tě povděčně, - u Tvého oltáře - slibujem srdečně, - v pokání jen - Tobě že budem žít; - račiž nás po smrti - do ráje k sobě vzít.

Druhá pobožnost křížové cesty.

Al. Schlör : Clericus orans. Přel. K. E.

Modlitba přípravná.

Přijmiž, nejsvětější Trojice, tuto poslušnou službu mou, kterou ke cti božské Velebnosti Tvé a na uznání vykoupení našeho, k zadostučinění za hříchy své, na vyprošení pokoje zemřelým, milosti živým a slávy všem obětuji ve spojení se zásluhami Pána našeho Ježíše Krista, blahoslavené Panny a všech svatých. Tobě čest, chvála a sláva, blahoslavená Trojice na věčné věky. Amen.

Píseň (má-li se přidati) viz na straně 343. č. 158, a na straně 351. č. 159.

I. zastavení Kde Ježíš na smrt odsouzen.

Nespravedlivému tomusoudu rád se Kristus podvolil, aby tebe vysvobodil od rozsudku věčného zavržení.

Antifona (Moudr. 2) Řekli bezbožní, neprávě u sebe přemýšlejíce: Oklamejme spravedlivého, nebo protiví se skutkům našim; udává, že má známost Boží a Synem Božím se nazývá; vizmež, jsou-li řeči jeho pravé. Nebo jestliže jest pravý Syn Boží, vysvobodí jej z rukou našich; k smrti nejohavnější odsoudíme ho.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Ani vlastního Syna svého neušetřil Bůh.

R. Ale za nás za všechny ho vydal.

V. Obětován jest, protože sám chtěl.

R. A neotevřel úst svých.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se. Shlédni, prosíme, Pane, na tuto čeleď svou, za kterou Pán náš Ježíš Kristus neváhal se v ruce vydati hříšníků a kříže podstoupiti muky. Který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

II. zastavení Kde na Krista kříž vložen.

Předchází Král tvůj, místo žezla nesa kříž: následuj jeho trpělivost a sebezapírání.

Antifona. Zdráv buď, Králi náš, Ty sám nad našimi smíloval jsi se hříchy; Otci jsa poslušen, byl jsi veden k ukřižování jako beránek tichý k zabítí. Tobě sláva, hosanna; Tobě vítězo-sláva a vítězství, Tobě nejvyšší chvály a cti koruna.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Kázeň pokoje našeho leží na něm.

R. A zsinlostí jeho uzdraveni jsme.

V. Hospodin složil na něj nepravost všech nás.

R. Pro nešlechtnost lidu svého udeřil jsem ho.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Shlédni, prosíme, Pane, atd. (jak na konci I. zastavení.).

III. zastavení **Kde Kristus ponejprv pod křížem klesl.**

Jak veliké jest břímě hříchů našich, které muž podlehl ten, jenž „nese všechny věci slovem moci své“.

Antif. Ponížil sebe samého Pán náš Ježíš Kristus až k smrti a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal mu jméno, kteréž jest nad všeliké jméno.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Vpravdě neduhy naše nesl.

R. A bolesti naše snášel.

V. Raněn jest pro nepravosti naše.

R. Potřen jest pro hříchy naše.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

IV. zastavení **Kde blahosl. Panna a sv. Jan potkali Krista.**

Jak trpkým mečem bolesti prokláno bylo srdce matky a milujícího učedníka při pohledu na Ježíše jaký pak ty cítíš v srdci svém soucit?

Antif. Ó vy všickni, kteří jdete cestou, pozorujte, a vizte, jest-li bolest jako bolest má! Protož já pláči, a oko mé vyvozuje vody, nebo vzdálen jest ode mne potěšitel. Hynou od slz oči mé; zkormoutila se střeva má, vylila se na zem játra má nad patřením Syna mého, nebo zmohl se nepřítel.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Veliké jest jako moře potření tvé.

R. Kdož tě zhojí.

V. Tvou vlastní duši meč bolesti pronikl.

R. Aby zjevena byla mnohých srdcí smýšlení.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

V. zastavení **Kde na Šimona Cyrenského kříž vložen.**

Donucen, nesl Šimon kříž za Ježíše; s jakou zásluhou byl by jej nesl dobrovolně! Jaká pak je tvá ochota, nésti kříž Kristův?

Antif. My pak chlubiti se máme v kříži Pána našeho Ježíše Krista, v němž je spása, život a vzkříšení naše, skrze něhož jsme byli spaseni a vysvobozeni.

V. Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.

R. Skrze něhož mi ukřižován jest svět, a já světu.

V. Kříži věrný, nestkvěje se nad tebe strom vzácnější.
R. Nerodí se v žádném lese list, květ, plody krásnější.
V. Hospodine, uslyš atd.

VI. zastavení Kde Veronika Krista potkala.

Jak krásné od Krista obdržela zrcadlo! —
V něm častěji se zhlížejí!

Antif.: Aj, viděli jsme ho, an neměl podoby ani krásy, po-
hrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolesti, a znajícího nemoc:
a jako skrytý byl obličej jeho, pročez jsme ho sobě ani nevážili.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane,
smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Hospodine, Bože mocností, obrať nás.

R. A ukaž tvář svou, a spasení budeme.

V. A neodvracujž tváři své od nás.

R. A neuchyľuj se v hněvu od služebníků svých.

V. Hospodine, uslyš atd.

VII. zastavení Kde Kristus před soudní branou klesl.

Jak ty obстоjíš při posledním soudu?

Antif. Vydali mne do rukou bezbožných, a mezi zločince
zavrhli mne, a neušetřili života mého; shromáždili se proti mně
silní, a jako obři stáli proti mně; strašnýma očima pozírajíce, a
ranou ukrutnou bijíce posmívali se mně.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane,
smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Já pak červ jsem, a ne člověk.

R. Pohanění lidí, a povrhel obce.

V. Všichni vidouce mne, posmívali se mi.

R. Mluvili rty a hýbali hlavou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

VIII. zastavení Kde ženy nad Kristem plakaly.

Kde jsou slzy tvé, jimiž bys hříchy své oplá-
kával?

Antif.: Dcery jerusalemské! neplačtež nade mnou, ale samy
nad sebou plačte, a nad svými syny. Neb aj, přijdou dnové, v nichžto
řeknou Blahoslavené neplodné a životy, kteréž nerodily, a prsy,
kteréž nekrmily. Tehdyť počnou říkati horám Padněte na nás;
a pahrbkům: Přikryjte nás. Neb poněvadž na zeleném dřevě toto
činí, což bude na suchém?

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane,
smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Duch úst našich Kristus Pán.

R. Jat jest ve hříších našich.

V. Spadla koruna s hlavy naší.

R. Běda nám, že jsme zhřešili.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

IX. zastavení Kde Kristus naposledy klesl u hory Kalvarie.

Tolikráte klesl Kristus, protože my tak často upadáme do hříchů.

Antif. Lide můj, co učinil jsem tobě, anebo v čem jsem zarmoutil tebe? Odpověz mi. Já jsem tě vyvedl ze země egyptské, a ty jsi mne vyvedl ku dřevu kříže. Já jsem tě krmil mannou na poušti po čtyřicet let, a tys mne bil políčky a bičíky. Já jsem ti dal žezlo královské, a tys vsadil na hlavu mou trnovou korunu. Co více měl jsem ti učiniti, a neučinil jsem?

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Jako ovce k zabítí veden jest.

R. A jako beránek před tím, kterýž ho stříhá, oněměl.

V. Vydal na smrt život svůj.

R. Aby živým učinil lid svůj.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

X. zastavení: Kde Kristus žlučí jest napájen a octem.

Vzbuzuj lítost nad hříchy nestřídmosti a nad orušováním postu.

Antif. Lide můj! Co učinil jsem tobě, aneb v čem jsem zarmoutil tebe? Odpověz mi. Já jsem tě štípil jako vinici svou nejozdobnější, a tys stala se mi nadmíru hořkou. Já jsem tě napájel vodou spasitelnou ze země, a tys mne napojil žlučí a octem.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Vyprahla jako střepina síla má.

R. A jazyk můj přilnul k dásním svým.

V. Dali mi za pokrm můj žluč.

R. A v žízni mé napojili mne octem.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

XI. zastavení: Kde Kristus na kříž přibit strašnými hřeby.

Jak pevná jsou pouta lásky, kterými Ježíš se tobě zavazuje! Čím se ty navzájem jemu zavazuješ?

Antif. Lide můj! Co učinil jsem tobě? Já jsem tě povznesl velkou silou, a ty jsi mne pověsil na dřevě kříže. Já jsem tě učinil vznešenějším veškerých národů, a ty jsi mne nasýtil potupami a zlořečením. Já jsem před tebou otevřel Červené moře, a ty jsi hřeby poranil mne a proléval jsi krev mou. Co více měl jsem ti učiniti, a neučinil jsem?

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Co jsou rány uprostřed rukou Tvých?

R. Těmi raněn jsem v domu těch, kteříž milovali mne.

V. Zbodli ruce i nohy mé.

R. A sčetli všecky kosti mé.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

XII. zastavení **Kde Kristus na kříži umřel.**

Rozjímej, co Ježíš umíraje mluvil a činil.
Kéž i ty podobně svatě umřeš!

Antif. Ejhle, kterak umírá spravedlivý, a nikdo nechápe to srdcem; muži spravedliví se odebírají, a nikdo nerozvažuje; od tváře nepravosti vzat jest spravedlivý, a bude v pokoji památka jeho.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Kristus učiněn jest pro nás poslušným až k smrti.

R. A to k smrti kříže.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

XIII. zastavení **Kde tělo Kristovo složeno s kříže.**

Pohleď na žalost blahoslavené Panny Matky Marie, která přijavši na klín tělo předraženého Syna, neustálými slzami údy jeho smáčí. Rozžalostni se i ty s Matkou pro tebe trpící a lituj hříchů svých.

Antif.: Kamž odešel milý tvůj, ó nejkrásnější z žen? Kam se uchýlil milý tvůj? — Odstupte ode mne, hořce plakati budu; neusilujte, abyste mne těšili. Od spodu nohy až do vrchu hlavy, není na něm zdraví.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Uhynuly od slz oči mé.

R. Zkormoutila se střeva má.

V. Milý můj jest mi jako kytička myrrhy,

R. (Která) mezi prsy mými odpočívati bude.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

XIV. zastavení **Kde tělo Kristovo do hrobu uloženo.**

Pozoruj, s jakou posvátnou úctou Josef z Arimathie a Nikodem tělo Ježíšovo zaobalují do plátna a odnášejí do hrobu nového, veskále vytesaného, do něhož ještě nikdo položen nebyl. Pros Boha o srdce nové, v němž bys — vyloučiv z něho všechny tvory — ubytoval samotného Ježíše, již ne mrtvého, nýbrž žijícího a život dávajícího.

Antif. Tělo mé odpočine v naději, nebo neponecháš duše mé v hrobě aniž dáš svatému svému viděti porušení.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi. — Otče náš. Zdrávas Maria.

V. Dá bezbožné za pohřeb.

R. A bohaté za smrt svou.

V. Jemu pohané modliti se budou.

R. A bude hrob jeho slavný.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou atd.

M o d l i t b a z á v ě r e č n á.

Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi s nebe na zemi z lůna Otcova sestoupil, a prolil krev svou drahocennou na odpuštění hříchů našich Tebe pokorně prosíme, abychom v den soudný po pravici Tvé postavení, slyšeti zasloužili: Pojdte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa. Amen.

Třetí pobožnost křížové cesty.

Plesy duchovní dle Poimona.

Před oltářem kleče vzbud dokonalou lítost a zkroušenost; pak vzbud úmysl, že chceš odpustky, které s touto pobožností spojeny jsou, buď sobě neb duším v očištění získati; načež modli se takto:

Otče náš, jenž jsi na nebesích, bez něhož nic dobrého vykonat nemůžeme, shlédni laskavě na mne, pod křížem Syna Tvého o smilování úpícího; osvět mne, abych umučení Tvého přemilého Syna a jeho lásku náležitě poznal; pomoz mi, abych jeho bolestnou cestu kříže s vroucí útrpností rozjímal a poslední okamžení jeho příkladného života sobě hluboce do srdce vštípil; uděl mi potřebné kajícínosti, abych odpustky církve Tvé získal, zemřelým útěchou a pomocí přispěl, a sám touto cestou k Synu Tvému došel, jenž s Tebou a s Duchem svatým živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

Koná-li se tato pobožnost veřejně, zpívá se u každého zastavení po jedné sloce písně „Lide můj“, jež umístěna jest na str. 343, nebo „Rozjímej, křesťane“ na straně 351.

I. z a s t a v e n í: Ježíš na smrt odsouzen.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, - a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

M o d l i t b a. Ó Ježíši! pro své na smrt odsouzení, které jsem i já svými hříchy zavinil, vysvoboď mne od smrti věčné, které jsem již jednou zasloužil.

Otče náš atd.

Můj Ježíši, milosrdenství!*)

Sladké srdce Marie, buď mou spásou!**)

*) 100 dní odpustků jednou za den od Pia IX., 24. září 1846.

**) 300 dní odpustků pokaždé od Pia IX., 30. září 1852. — Oba tyto povzdechy říkají se u každého zastavení.

II. z a s t a v e n í Ježíš béře kříž na sebe.

V. Klaníme se Tobě atd.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, jenž jsi těžký kříž a s ním hříchy všeho světa ochotně na se vzítí ráčil; propůjč mi, abych, kříž svůj trpělivě za Tebou nesa, z hříchů svých se kál a jich až do konce svého oplakával.

Otče náš atd.

III. z a s t a v e n í Ježíš poprvé pod křížem klesá.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Ó Ježíši! veliká tíže hříchů mých povalila Tebe pod křížem na zemi. Nenávidím jich a mám je v ošklivosti; prosím za odpuštění, a nechci se jich s milostí Tvou nikdy více dopustiti.

IV. z a s t a v e n í Ježíš potká Matku svou.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Ó Ježíši! pro bolestné toto setkání ukaž mi své milosrdenství skrze Marii, svoji a mou nejsladší Matku, nyní i v hodinu smrti mé.

V. z a s t a v e n í Šimon přinucen jest Ježíši kříž ponášeti.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Uděl mi, Ježíši, milosti, abych v tomto slzavém údolí kříž ne z přinucení, ale dobrovolně a radostně za Tebou nesl až na práh blažené věčnosti.

VI. z a s t a v e n í Veronika rouchem utírá tvář Ježíšovu.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Ó Ježíši, jenž jsi nejsvětější obličej svůj v potní roucho svaté Veroniky vtisknouti ráčil, vtiskni upomínku na své hořké umučení hluboko do srdce mého.

VII. z a s t a v e n í Ježíš po druhé klesá pod křížem.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Ó Ježíši! smiluj se nade mnou a pomáhej mi, abych do svých starých hříchů již neupadl.

VIII. z a s t a v e n í Ježíš mluví k ženám jerusalemským.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Ó můj bolestný Ježíši! lituji hříchů svých, jimiž jsem Tě urazil, ne tak pro tresty za ně zasloužené, jako spíše pro bolest, kterou jsem způsobil Tobě, který mne upřímně miluješ.

IX. z a s t a v e n í: Ježíš po třetí pod křížem klesá.

V. Klaníme se atd.

M o d l i t b a. Ó Ježíši! pro zásluhy mdloby, kterou jsi na celé bolestné cestě své snášel, uděl mi dostatečné síly, abych pře-

konal všechny nepravé a hříšné žádosti, které mne svádějí, abych Tvým přátelstvím pohrdnul.

X. z a s t a v e n í Ježíš z roucha svlečen a žlučí napájen.

V. Klaníme se atd.

Modlitba. Ó Ježíši nejčistší! dejž, abych starého člověka se všemi nepravostmi svlékl tak, aby vše, co svět sladkým nazývá, v hořkost mi se obrátilo, a Ty jedinou mojí sladkostí a potěchou byl.

XI. z a s t a v e n í Ježíš na kříž přibit.

Klaníme se atd.

Modlitba. Ó Ježíši! s milostí Tvou chci tělo své a jeho nezřízené žádosti a náruživosti mrtviti a křížovati v tomto životě, abych znikl muk na věčnosti.

XII. z a s t a v e n í Ježíš umírá na kříži.

V. Klaníme se atd.

Modlitba. Ó Ježíši, nechať smrt Tvá jest mým životem! Dejž, abych po všechny dny hříchu, světu a všem zlým náklonnostem umíral, a jen Tobě živ jsa, jednou blaženou smrtí života věčného došel.

XIII. z a s t a v e n í Tělo Ježíšovo s kříže sňato a Marii na klín položeno.

V. Klaníme se atd.

Modlitba. Ó Máti bolestná! vyžádej nám u božského Syna svého milosti, abychom přesvaté tělo jeho v nejsvětější svátosti oltářní vždy hodně v lůno srdce svého přijímali.

XIV. z a s t a v e n í Tělo Ježíšovo do hrobu položeno.

V. Klaníme se atd.

Modlitba. Ó Ježíši! jen Tobě chci žíti a Tobě zemříti, abych s Tebou jednou oslaven ze hrobu povstal.

Z á v ě r e k.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi z neskončené lásky tuto bolestnou cestu ráčil pro mé spasení vykonati pokorně Tebe prosím, aby přehořké umučení Tvé nebylo na mně zmařeno. Jenž s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ, Bůh požehnaný na věky věkův. Amen.

Bratrstvo Živé křížové cesty.

Kurrenda 1901-10.

Živá křížová cesta zavedena je sv. Linhartem e Portu Mauritio.

Jelikož mnozí nemají kdy, aby konali křížovou cestu celou, zavedena je po způsobu Živého růžence Živá křížová cesta s podobným zařízením. Čtrnáct zastavení rozděluje se mezi 14 členů, kteří tvoří bratrstvo. Řízení bratrstva svěřeno je řádu ct. OO. Františkánů a schváleno od sv. Otce Lva XIII. 16. srpna 1901.

Odpustky : Plnomocné na první neděli nebo svátek po vstoupení do bratrstva (podmínka přijetí svátosti pokání a oltářní) ; plnomocné o Narození, Obřezání, Zjevení, Zmrtvýchvstání, Nanebevstoupení Páně, o Božím Těle, o sv. Duchu, nejsvětější Trojici, o všech pátcích měsíce března, o slavnostech Nalezení a Povýšení sv. Kříže, známek pěti ran sv. Františka, a na jeho svátek (4. října), jestliže člen po celý měsíc své zastavení řádně konal, přijme svátosti, navštíví kostel a pomodlí se na úmysl sv. Otce ; plnomocné jednou za rok v den libovolný, konal-li zastavení celý rok, za těchže podmínek ; odpustky 60 dní za každodenní pobožnost jednoho zastavení ve všední den ; o nedělích a svátcích a v pašijovém týdnu odpustky 7 let a 7 kvadragen. — Kdo chce živou křížovou cestu řádně konat a odpustky získat, musí po štaci pomodlit se třikrát „Otče náš“, „Zdrávas“, „Sláva Otci“ a držet v ruce kříž svčený k tomu účelu od generála nebo provinciála, nebo od představeného místního.

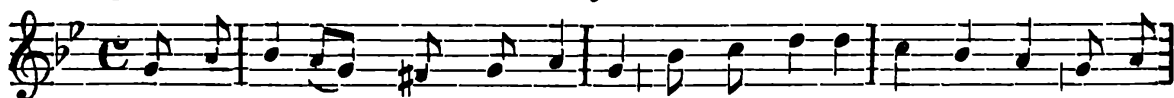
Na bratrstvo upozorněno v diecesi od biskupa Fr. Bauera.

160. Píseň ke mši sv. pro postní dobu I.

Dle Svatojanského kancionálu č. 360. — Plesy duchovní č. 18.

I. nápěv.

Kyrie.

Přístup, du-še, v zkrou-še-no-sti Kalva-ri-i k památné, kde Syn

Bo-ží za tvé zlo-sti umřel v době posvátné ; na kříž vzhledni

k své-mu Pánu, u-važ srd-ce je - ho rá-nu, s pláčem kaj se

z hříchu své-ho, teď je zdrojem bo-lu je - ho.

Graduale. Ó náš drahý Spasiteli ! - líbáme Tvůj svatý kříž ; - my jsme pro své hříchy měli nést Tvých bolů hroznou tíž. Slyš, ó slyš nás, k Tobě lkáme, - všech se hříchův odřikáme ; svojí krví, Boží Synu, - veškeru smyj naši vinu !

Credo. Tři a třicet let jsi chodil, - Kriste, ovce hledaje, slovy víry jsi je vodil - na cestu tam do ráje. - Aj, Tvá slova blahodatná, jež jsou pravda nevyvratná, - zněte slavně, mocně, mile, - všem nám do poslední chvíle !

Offertorium. Chléb a víno nesem' Tobě, velký Bože, za obět, - již Pán u večerní době - zřídil sobě na pamět. - Kriste, nesem' srdce spolu, - účastni je svého bolu : - za Tebou chcem-kráčet v kříži, dej jen blaho po obtíži !

Sanctus. Ty, jenž vládneš věky v slávě - na nebeském na trůnu, Synu Boží, na své hlavě z trní neseš korunu. - S cherubíny, nebes Králi, - kteří od věků Tě chválí, - chceme Tobě pěti vděčně: „Svatý, svatý, svatý“ věčně.

II. nápěv.

Po pozdvihování.

Sy-nu Bo-ží, když Tvé tě-lo v hrozném pnělo zá - pa - su,
anděl u prach sklonil če-lo, zem se chvěla v ú - ža - su.

A zde div se no-vý stá-vá, Pán se o-pět v obět dá-vá.

Skloň se, du-še, u po-ko-ře, a važ lásky Bo-ží mo-ře !

K Beránku. Beránku, jenž svého lidu knězem jsi a obětí, uděl duši nebes klidu, hříchy rač z ní vypleti ! - Z očištcových vyved strastí bědné vězně do jich vlasti ; - milostivá Tvoje ruka zmírníž dnes již jejich muka !

K přijímání. Na tom, žes nás koupil draze, není dosti lásce Tvé; Ty jsi k věčné duši bláze dal nám v pokrm tělo své.

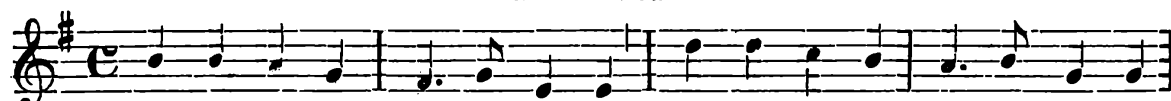
Nejsme hodni této lásky, svírajíť nás hříchu svazky; učiň, Jezu, ať jsme čisti, hodni s Tvého stolu jísti. -

Ke konci. Zůstaň, Pane, s námi stále, - dokud v světě trváme, dej, ať ke Tvé cti a chvále - však dílo konáme. Při povážném odtud kroku přiviň duši k svému boku; pro své svaté, drahé rány otevři nám nebes brány.

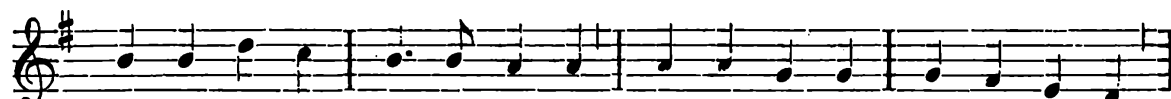
161. Píseň ke mši sv. II.

Svatoj. kanc. č. 361. — Slova upr. J. P. 1905.

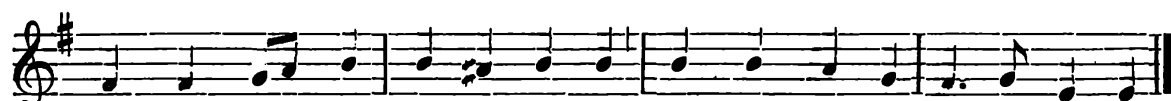
Na začátku.

1. Z ú-pa-dů svých v zkroušenosti, se srdeč-nou ka-jíc-no-stí

k To-bě, Bo-že na vý-so-sti, vy-sí-lá-me prosby vroucí :

smyj s nás vi - ny, Všemohoucí, smyj s nás vi - ny, Všemohoucí.

2. Poklekáme před Tvou tváří v naději, jež srdci září, že nás Tvoje láska daří - milostí a blahým mírem, - [: nad nějž není v světě širém. :]

Graduale. Slovo Tvoje, láska Tvá se - v plné moci, pravdě, kráse - hlásá církví duším k spáse. - Slovu svému, jak se sluší, - [: srdce připrav v nás i duši. :]

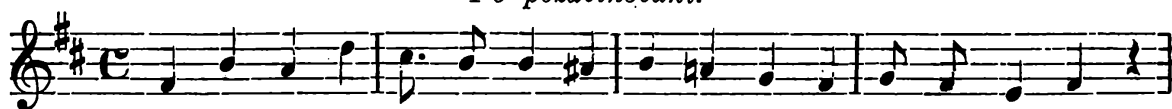
Credo. Kristus, Syn Tvůj, Pán náš tichý, - potřev ducha bludu, pýchy, zasel pravdu v duši liché; - kéž ji věrně vyznáváme, [:dle ní v ctnostech prospíváme. :]

K obětování. 1. Na oltář, hle, v této době - klade kněz Tvůj obět Tobě - chleba, vína ve způsobě. - Přijmi skrovné dary, Pane, [:ke cti Tvojí uchystané. :]

2. Naplň duši svatou silou, aby kázní ušlechtilou stala se Tvou dcerou milou, - a mdlé tělo svatým postem - [:odumřelo nepravostem. :]

Sanctus. Jezu, věčný knězi, králi, jehož nebe, země chválí, - andělů zpěv neustálý, - přijmi také naše hlasy, - [:slunce pravdy, zdroji spásy ! :]

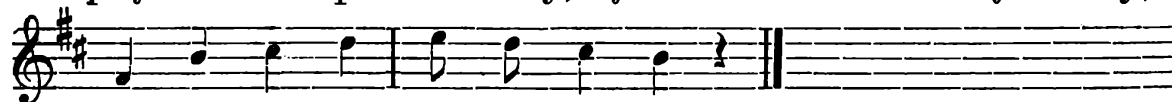
Po pozdvihování.

1. Ví-tej, ví-tej, Spa-si-te - li, pa-stý-ři náš, Otče bdě-lý

přijmi od nás pozdrav vřelý, jímž Tě ví-tá lid Tvůj vděčný,

po - kla - de náš, chle - be věč - ný.

2. Narození u porobě, - v bídě, mdlobě, hříchů zlobě, modlíme se vroucně k Tobě: pro smrt svoji, obět lásky, - potři hříšných zvyků svazky !

Agnus. Beránku, Ty Boží Synu, - sejmi s duše všakou vinu, - by Tě, prosta hříchu stínu, - mohla přijmout v nitro svoje, - pít z Tvojí krve zdroje.

K přijímání. 1. Budiž stále naším hostem, umřítí dej svatým postem vášním všem a

nepravostem, ve všem dobrém prospívati, s Tebou v nebi kralovati.

2. Dals nám všechno, dav nám sebe, nebeský Ty v pravdě chlebe, - abys uvedl nás v nebe. - Duch Tvůj svatý vládní námi, - ať jsme vezdy Tvými chrámy!

Ke konci. Z pokladů svých slitování - uděl, Otče, požehnání, - ve všem dobrém setrvání, - bychom v Tobě svoje štěstí - věčně v nebi zřeli kvěsti !

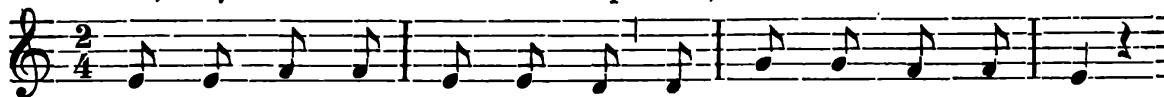
Pisně o utrpení Páně vůbec.

162. Celý život Ježíše Krista je utrpením pro hříchy naše.

Od Měřínského, † 1492. — Slova upravil J. P. — Viz Šteyra 1683.

Vážně, rozjímavě.

Průvod první.)*

1. Kri-stus, příklad po - ko - ry, náš mi - lo - sti - vý Bůh,

*) K tomuto nápěvu budiž použito vždy jen prvního průvodu. Druhý průvod má v taktu sedmém (ve čtvrté notě) odchýlný nápěv (o půl tonu vyšší), jak jej zpívají v olo-moucké arcidiececi. Kde je zaveden nápěv ten, tam budiž užíváno průvodu druhého.

2. Jakmile se narodil, stan v chudém chlévě měl, - do jesliček vložen byl a zimou se v nich chvěl ; - již zde trpět začíná, tu hrozí vraha lest. - Matka jeho nevinná - jen chudá Panna jest.

3. Před světem se ukrýval, krov skrovný skýtal byt, - chleba prací dobýval, - jsa tich a pracovit ; - ve všem se nám rovným stal, jsa Otce poslušen, pokoušet se ďáblem dal, však nebyl porušen.

4. Chodil celou vlastní svou, vše k pravdě volaje, - ovce, ztracený jež jsou, - by spasil, hledaje. - Horko, zimu, žízeň, hlad, - vše snášel s mírností, - chtěje duše zachovat - svou božskou milostí.

5. Dobrý pastýř ovčím svým - dal slávy zástavu : - nasýtil je tělem svým, - jež dal jim v po-

travu ; - jejich viny na se vzal, - dal život za obět, stenal, naříkal i lkal, - smrt svolil vytrpět.

6. Nebylo mu sleveno ni kapky bolesti, číši vypít souzeno až na dno neštěstí. Dobrovolně nese kříž - a na něm umírá, - slávy neskonale již nám bránu otvírá.

7. Přelaskavě pravím : - „Kříž vezmi každý svůj, - zapři každý sebe sám, - mne věrně následuj, - chceš-li za mnou vejíti - v ráj, jež ti připravím, ze slávy se těšiti, - jíž tebe oslavím !“

8. Ježíši, nám síly dej, ať Tobě stačíme, - milostí nám pomáhej, - ať věrně kráčíme - cestou, kterou dospěje - náš duch v Tvůj věčný stan, - slávou Tvou se zaskvěje, jež tryská ze Tvých ran !

163. Popis umučení Páně podle Písma sv.

Slova upravil J. P. — (Nápěv je pojat do Rorátů pátečních.) — Dle Konráda : Slova i nápěv od Měřínského, † 1492. — Dle H. B. 1522. Kancionál Měřínského.

2. Ježíš s nebe sestoupil, -
poslán samým Bohem, by své
ovce vykoupil, - kleslé v hříchu
mnohém : - život za ně položil -
Pastýř dobrotivý, - pro ně ukři-
žován byl, milostí je živí.

3. Ježíš s učni naposled - jídla
požívaje, - obohatil všecek svět,
- láskou k lidem plaje; - za pokrm
nám, za nápoj - tělo, krev svou
dává, - na posilu s hříchem v boj
- sebe zanechává.

4. Ježíš do zahrady šel,
v modlitbu se noří, - úzkostí se,
žalem chvěl, - potápěl se v hoři;
v srdce vnikl bolu hrot, - až
se všecko chvěje, krvavý se
řine pot v trávu s obličejem.

5. Ježíše by zajali, - vede Jidáš
katy, - peníze jej zlákaly, - la-
koty chtějí klatý. Zrádně líbá
Mistra v líc, dává upoutati,
Pán jde davu mírně vstříc,
nechává se jati.

6. Ježíš viněn neprávě - svědky
falešnými, bit a týrán rouhavě
katy ukrutnými, veleradou
odsouzen, - žoldnéřům dán v ruce,
- surovosti nechán v plen, - tý-
rání a muce.

7. Ježíš ztuhá přivázan
k sloupu obnažený, - ukrutně
je bičován, všecek zkrvavený;
- z těla jeho tryská krev, - půdu
zaplavuje, - bičujících zlost a
hněv - však se nezmirňuje.

8. Ježíš pláštěm nachovým
oděn rotě k smíchu, věncem
zdoben trnovým za nás lidí
pýchu. - Trnám korunován jest -

nebeské Král říše, - jemuž plaje
záře hvězd, - bol svůj snáší tiše.

9. Ježíše když Pilát zřel -
ztrýzněného katy, k lítosti lid
pohnout chtěl, - soucitem sám
jatý, - vyvedl jej před dům svůj,
- „Ejhle člověk!“ praví, - „Ukři-
žuj ho, ukřižuj!“ řvaly lidu
davy.

10. Ježíš z města vyváděn,
kříž si těžký nesa, - zemdlen bo-
lem, unaven, - pod ním k zemi
klesá. - Matičku svou potkává, -
která pláče, stená, bolem žíti
ustává nehloub zarmoucena.

11. Ježíše již křižují - hřeby
v nohy, ruce, jež tak bolně
zraňují, zarážejí prudce; - a
kříž, na němž umírá, - na Gol-
gotě staví, - hlouběji se zadírá -
do svaté trn hlavy.

12. Ježíš zkrvaven a nah - na
kříži, hle, visí ve smrtelných
mrákotách - ten, jenž mrtvé
křísí! - Matka žalem sklíčená
pod křížem tu stojí, - oloupena,
zbavena - radosti vši svojí.

13. Ježíš mezi lotry pní,
trestán nad zlosyny, - posměch,
kletba k němu zní, - ač je bez
vši viny. Trpí všecko Spasitel
- pro spasení lidí, - čím jej mučí
nepřítel - a zač posměch klidí.

14. Ježíš prosby vysílá - k Otci
nebeskému, aby odpustil vše,
lká, lidu svedenému; ba i
lotru odpustil, - slíbil blaho ráje,
- a pak ducha vypustil, - zbožně
skonává.

15. Ježíš život dokonal, - stvo-
ření vše žasne, tvrdá rozpuká.

hruď skal, jasné slunce hasne;
roztrhla se opona, hrob se
otevívá, moře hrůzou zastená,
chví se země čirá.

16. Ni má duše nemeškej, -
zaplaj láskou k Pánu, lituj,
plač a truchle lkej, - že jsi jeho
ránu, - potupy a bolesti - sama
zavinila, hříchem svým a ne-
řestí smrt mu připravila.

17. Ke kříži zrak upírám,
srdce žalem hoří, - na smrt Páně

vzpomínám, tonu v stesku
moři, - odříkám se hříchů všech,
v něž jsem často klesl, pro
něž Kristus v bolestech kříž
svůj hrozný nesl.

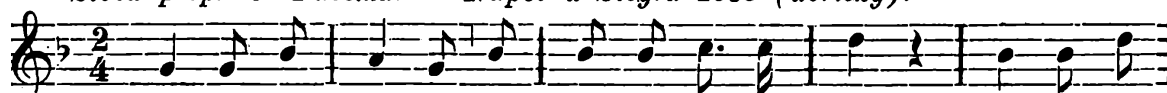
18. Pro patero, Pane, ran,
jež Tvé údy sklály, - uveď nás
v nebes stan, v pokoj neustálý;
- s těl až svých střeseme -
hrobu syrou hroudu, - dej, ať
slavně vstaneme - ve Tvého den
soudu !

164. Jiná píseň o utrpení Pána Ježíše Krista.

Dříve : Ježíši Kriste, od Boha poslaný.

(R. 1522 nazývá se písní starou.)

Slova přepr. J. Pavelka. — Nápěv u Šteyra 1683 (dorický).

1. Je - ží - ši Kri - ste, jež poslal svě - tu Bůh, hříš - né - ho

li - du bys shladil vše - chen dluh, bí - du jsi tr - pěl a v o - bět dal

se - be, o - te - vřel ne - be.

2. Ježíši Kriste, jak jsi se na-
rodil, matičkou chudou jsi
v jesle vložen byl, ve chlévě
tmavém spals na prostém seně -
zavinut v pléně.

3. Ježíši Kriste, jak hvězdu
uzřeli, - králové svatí hned zdáli
vyjeli - Králi svých duší se po-
klonit Tobě ve spásy době.

4. Ježíši Kriste, Král Herodes
se ptal, aby Ti lstivě smrt
krutou uchystal, ve lsti své
zklamán, se vztekal a zlobil,
děťátka pobil.

5. Ježíši Kriste, Tys pravdě
učil nás, pracoval, lačněl a
strádal vše - chen čas, nejeden
pro nás jsi podstoupil svízel,
nevědek pak sklízel.

6. Ježíši Kriste, Tys choré
vyhojil, - slepým's zrak vrátil a
smutné spokojil, do hříchu
padlé jsi od nepravosti - uváděl
k ctnosti.

7. Ježíši Kriste, byls ke všem
milostiv, - mrtvé jsi křísil, a jiný
konal div, - tak jsi se zjevil
v tom zázraku mnohém vše-
mocným Bohem.

8. Ježíši Kriste, Tys cestu spa-
sení ukázal pravou, jíž církví
vedeni - bezpečně, jistě jdem
v blahého ráje pověčné taje.

9. Ježíši Kriste, lid, zlobou
zaslepen, za všechny dary, jež
dátí možno jen, - za všecku lásku
i za dobrou radu strojí Ti
zradu.

10. Ježíši Kriste, Tě zlobou stíhají - židovští kněží a v kletbu dávají, - střehli Tvé kroky, Tě kamenovali. na Tě lid štváli.

11. Ježíši Kriste, když den se sešerí, - k poslední s učni jdeš v žití k večeri, lidem chtě všechněm dát za spásy zdroje tělo, krev svoje.

12. Ježíši Kriste, kdo Tebe pozívá, - posílen Tebou ten v dobřím prospívá, dosáhne nebe, kde blažen ctít vděčně bude Tě věčně.

13. Ježíši Kriste, Tys do zahrady šel, v krvavém potu jsi na modlitbách dlel, rotu zlou Jidáš tam přivedl zrádně, - s níž Tě jal snadně.

14. Ježíši Kriste, Tě ztuha svázali, týrali, bili a radě vydali; - židovská rada, jež ve zlosti bloudí, křivě Tě soudí.

15. Ježíši Kriste, Tě v jitřní hodinu k Pilátu vlekou, ač znají nevinu, zabít Tě touží, a křivě Tě viní, - pomluvou špiní.

16. Ježíši Kriste, v čas první hodiny - bičováns krutě a trýzněn

nevinný; koruna z trní, jež ukrutně bodá - hlavu Tvou hlodá.

17. Ježíši Kriste, Tys v třetí hodině - o truchlé slyšel a smutné novině, boje se lidu tu Pilát již svolil, by krev Tvou prolil.

18. Ježíši Kriste, když šestá hodina v chóru se zpívá, již kříž se vypíná; - Tobě se smáli, žluč s octem Ti dali, lotrem Tě zvali.

19. Ježíši Kriste, pak v hóru devátou vydechls v bolu svou duši přesvatou, v nešpory posléz již snímá se s kříže - těla ctná tíže.

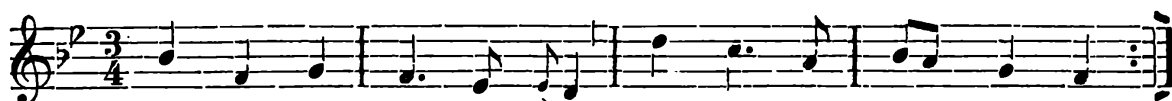
20. Ježíši Kriste, Tě v komplet mazali, halili v plátno, Tvé rány líbali, - o Tebe lkali a tělo v té době složili v hrobě.

21. Ježíši Kriste, jenž z lásky veliké vytrpěls boly a muky všeliké, milostí řiď nás, a ctnostně uč žití, - za Tebou jíti.

22. Ježíši Kriste, dej ať jsme přešťastni slávy a blaha kdys věčně účastni, - kteréžto, Pane, nám v nebesích chystá láska Tvá čistá!

165. Pašije čili vypravování o umučení Páně.

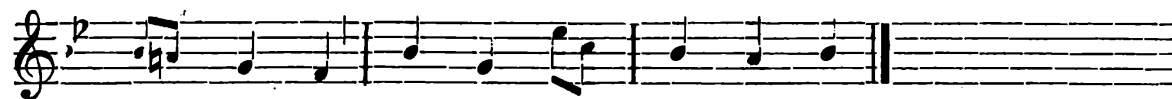
Slova přepr. J. P. — Nápěv od Jana Josefa Dusíka (nar. 1733 v Mlázovicích na Hořicku v Čechách, zemř. 1818 v Čáslavi.)

1. Již jsem dost pra-co-val, člo-vě-če, pro te-be,
tři-cet tři lé-ta jsem vo-lal tě do ne-be;

k Si-o-nu jdu, dí-lo své do-ko-nám, za tvo-je

hří-chy se o-cho-t-ně v o-bět dám.

2. Umlknou ústa má, - přestanu kázati, víru a pokání bezbožným hlásati; nadarmo jim - pravdu jsem zvěstoval, - na ně jsem v žalosti hořce si stěžoval.

3. Ustrojte večeri, druhové rozmilí, abychom naposled velkonoc slavili; proměním tam - v tělo chléb, víno v krev, - smrtí pak bolestnou ukojím Otcův hněv.

4. Vlastní můj učedník, - Jidáš, se zrádcem stal, za bídné peníze - židům mne zaprodal; přivedl je, - zrádně mne políbil, - za všecku dobrotu bídně se odměnil.

5. Najatá četa zlá - ztuha mne svázala, - se soudu na soud mnou - bezcitně smýkala; svědectví si - nepravé koupili Annáš a Kaifáš též, - zhubit mne toužili.

6. Kaifáš, kněz nejvyšší, Bohem mne zaklíná - „Rci, zda se vydáváš - Božího za Syna!“ - „Ty jsi řek’!“ dím. Kaifáš si trhá šat, - soudcové volají: - „Na kříž jej přibij kat!“

7. Rány a urážky žoldnéřů surových - sypou se celou noc, potupně zní jich smích; - nade vše však - srdce bol rozdírá, - Petr že apoštol - z bázně mne zapírá.

8. Sotva se rozední, vlekou mne k vladaři, - křičí a volají, - soud ať jim nemaří: - „Králem se děl, - proto ho ukřižuj, - sice tě, Piláte, - zavrhne císař tvůj!“

9. Pilát jej vyslychá, - nevinným uznává, - Herodu králi jej - souditi předává. - Za blázna jej Herodes oblekl, Pilátu opět v moc - zástup jej odvedl.

10. Pilát dal Ježíše - do krve zbičovat, - korunu trnovou - na hlavu vtiskl kat. - Pilát je jat, - ale lid hlaholí: - „Ukřižuj, ukřižuj!“ v divoké nevoli.

11. Pilát se zastává: - „Nevím proviný“. „Jeho krev na nás tec, na naše na syny!“ odpověď zní. - Pilát si ruce myl, - žádosti ukrutné - zbaběle povolil.

12. Nebeské slávy Král - přetěžké břemeno - přijímá pokorně - na svoje rameno; - k popravě jde, - nohy mu klesají, - vrahové ukrutní nad tím však plesají.

13. Ó horo kalvárská, jak jsi ty daleká, - příkrá a vysoká - pro Syna člověka! Kolik tu ran, - kolikrát poklesl, - nežli kříž na tebe s bolestí vynesl!

14. Šimon mu pomáhá; - s Matkou se setkává, - soucitným ženám Pán - útěchy dodává. - Dospěli již, - strhali kati šat, - hřeby jej přibili, - na kříž když rozepiat.

15. Uprostřed zlosynů - visí a umírá, pod křížem Marii srdce bol rozdírá. „Matičko má, s tebou se rozloučím, Jana ti věrného za syna poroučím!“

16. Prahnucí žízní ret - octem mu svlažují, - srdce však sklíčené - posměchem bičují. Odpuštěl jim, - ještě se přimlouval, - lotru, jenž litoval, naději spásy dal.

17. Cítě se opuštěn - ve hrozném trápení, - dokonat obět svou - pro naše spasení: - „Poroučím ti, Otče můj, duši svou!“ Hlavu pak naklonil - s korunou trnovou.

18. Zhasíná slunce jas, - zem se chví úžasem - nad Syna Božího - smrtelným zápasem. - Člověče, viz, - zůstaneš netečným, - spásy své nedbalým, - chladným a nevděčným?

19. Naděje jediná, - Pane můj laskavý, - dej, ať se srdce mé - lítostí roztaví! - Pro rány Tvé, - bolestné skonání - kéž mám díl v nebesích, v andělů plesání.

166. Rozjímání o umučení Páně pro hříchy naše.

(Dříve : Když v myšlení usmrcení Ježíše rozjímám.)

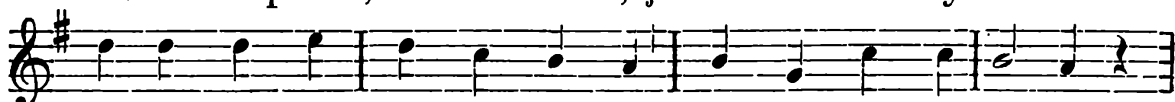
U Štegra 1683. — Slova přepr. J. Pavelka.

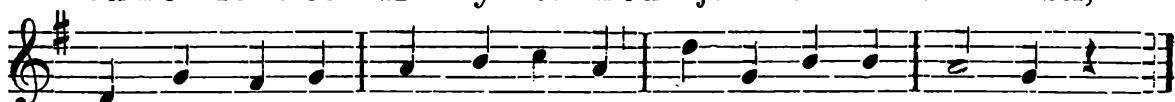
1. V za - my - šle - ní u - mu - če - ní vi - dí - m Kri - sta Pá - na.

Srd - ce pu - ká, vidouc muka, jež mu u chy - stá - na.

Ja - ko ře - kou sl zy te - kou je - ho nad bo - le - stí,

pro nás hříšné, zlé a py - šné, kte - rou rá - čil né - sti.

2. V Olivetu ukryt světu
s Otcem svým se radil. V oné
době židů zlobě Jidáš jej již
zradil. Nelituje, prozrazuje
Učitele svého; pozdravením,
políbením vydal nevinného.

3. Kati jali, upoutali - Spasitele
ztuha. - V soudní síni soudí nyní
Pána svého sluha. A té noci
v jejich moci - trpí hanu sterou,
- neb jej bijí, v tvář mu plijí,
kopají ho, derou.

4. Vladařovi Pilátovi veden
k odsouzení; zde mu lají, ač,
jak znají, viny na něm není.
Zločin děsný lid ten běsný
páchá v zuřivosti, Stvořiteli,
Spasiteli žádaje smrt v zlosti.

5. „Nemá vinu ze svých činů“,
Pilát lidu vece, zbičovati,
utýrati - dal jej katům přece.
Duše moje, viz ty zdroje, - jimiž
krev se řine, zloby tvojí rány
zhojí, z nich ti spása kyne !

6. Na všem těle Spasitele
není pleti zdravé, jak ho raní
v bičování - ruka sběře dravé.
Utrýzněný, zohavený, trním
korunován, v posměch rotě,
duše, pro tě Pán jest vy -
stavován.

7. Můžeš, duše, zřítí suše
bolest svojí spásy bez slzení,
bez omdlení ? Hle, jak zbaven
krásky oči v slze jako v mlze,
ramena pláště kryje, hlavu
bodá, bolem hlodá trn, jenž
v leb se ryje.

8. Pilát tvrdý, Říman hrdý,
slitování cítí; lid však divě,
sveden křivě chce jej na kříž
vbítí. Zlobou plají, raděj dají
- volnost Barabáš, - nežli svému
milostnému Králi, Messiáši !

9. Neustává divá vřava, až
jim Pilát svolí; myje ruce,
Krista k muce vydá v hrozné
boly. - Dřevo kříže, — jaká tíže !
- vloží na ramena, - jež se chvěla,
jsouce zcela - šlehy rozjízvena.

10. Ulicemi kráčí němý Be -
ránek, kříž nesa. Ztrýzněn,
ztlučen, zemdlen, zmučen, - pode
křížem klesá. Dospěl hory,
mdlý a chorý, šat je s něho
stržen, na kříž katy Kristus
svatý násilím je vržen.

11. Nohy, ruce velmi prudce -
na kříž rozpínají; hřeb v ně
vrazí, až kost zkazí, - svaly pro -
tínají; rozepiaté tělo svaté
na kříži pní v mdlobě, blednou

tváře, očí záře hasnou v oné době.

12. Hrozná trýzeň plodí žízeň,
- naklání Pán hlavu; - ještě více
v srdci tkvíce - bolí hany davu.
- **K** Matce zírám, ana sirám pode
křížem stojí; - opuštěný, umu-
čený - vydech' duši svoji.

13. V onu dobu mnohých hrobů
- skryš se otvírala, slunce tmí
se, země chvil se, puká tvrdá

skála, v bok mu kopí vojín
stopí; vyjde krev a voda.
V těchto zdrojích hříchů mojích.
- napraví se škoda.

14. Srdce moje, hříchy tvoje -
tak jej umučily . . Jeho lituj,
sebe zpytuj; - odpustí Pán milý.
- Odlož zlosti, cestou ctnosti
sleduj svého Pána, - pros, ať tebe
přijme v nebe slávy věčné
brána !

167. Rozjímání, že Ježíš Kristus podstoupil muky pro spásu našich duší.

(Text přepracován.)

Nápěv I.

Text upr. Jos. Navrátil. — Nápěv dle Šteyra 1683.

1. Ja - ká ža - lost a tru-chli-vost pro-ni-ká srd-ce
mo - je, po - bož-ně li, Spa - si - te - li,
roz - jí-mám mu - ky Tvo-je.

Nápěv II. — U Fryčaje č. 35.

1. Ja-ká ža - lost a truchlivost pro-ni-ká srd - ce
mo - je, po - bož - ně - li, Spa - si - te - li,
roz - jí-mám mu ky Tvo-je.

2. Ještě víc, ach, děsí mě
strach, Beránku světa tichý,
bolů že těch - příčinou všech
moje jsou těžké hříchy.

3. Dobře sad ví olivový,
k němu jak kráčíš v temně, -
krve Tvé nach - na země prach
kane Ti z lásky ke mně.

4. Svatý Tvůj ret za širý
svět - v nebesích Otce prosí, -
pustý by kraj - změnil zas v ráj
- krupějí božské rosy.

5. Okovů tíž nésti chceš
již, - abys mne osvobodil, - duši
bys mou - porušenou - pro nebe
znovu zrodil.

6. Na posměch všem - Jerusa-
lem - vláčí Tě ulicemi, - v soudný
bych den nezahanben před
lidmi obstál všemi.

7. Hlavu pak Tvou - zkrvavenou
- koruna z trní pálí, - aby mou
tvář svatosti zář zdobila
v nebes dáli.

8. Co je to ran, - ze všech již
strani - týrají svaté tělo, tělo
by mé choulostivé v nemo-
cech těchu mělo.

9. Přetěžký kříž - k zemi vždy
níž - sráží Tě zemdleného,
abych se vzpíal - nad zemský
kal, uchránil duši zlého.

10. Ve smrti pak - kalný Tvůj
zrak naposled k nebi patří,
jakobys děl: - „Umřít jsem chtěl,
- abyste žili, bratří“.

11. Ve hrobu klín, Boží Ty
Syn, - dáváš se uložiti, - abys zas
vstal - nad smrtí Král, - v slávu
nás mohl vzítí.

12. Za lásku svou - nekoneč-
nou, Ježíši, dík můj vřelý,
bídny ač jsem, - v životě svém -
Tvým chci být vždycky celý.

13. Svatý zjev Tvůj - při mně
vždy stůj, vediž mě cestou
ctnosti, - by se vždy stkvěl -
neviný pel - na duši ve svatosti.

14. Hříchu ni stín v duše
mé klín - nepadniž v celém žití,
- abych vždy spěl, - kam Ty jsi
chtěl, Tebe směl v úděl míti.

15. Při smrti mé - rámě kéž
Tvé sílí mě v těžkém boji,
svatý svůj kříž ke mně skloň
blíž, úzkost ať všechnu zhojí.

16. V skonu až pak shasne
můj zrak, - Ježíši, chci jen Tebe,
znovu Ti žít, - u Tebe být, -
vejíti v slasti nebe.

17. Před trůnem Tvým - obklo-
peným zástupy andělskými,
Tebe chci zřít, - Tebe chci ctít, -
chválit Tě se svatými.

168. Píseň poutní k trpícímu Pánu Ježíši.

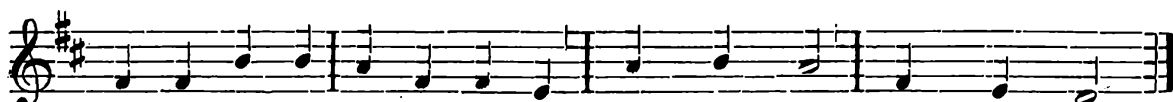
Z poutní knihy. — Hudba K. E.

1. Ach, mou du - ši hříš-nou trá - pí žel, že Pán Je - žíš

to - lik vy - tr - pěl. Vy - slo - vi - ti mož-no ne - ní,

ja - ké snášel u - tr - pe - ní pro hřích můj Pán Bůh můj.

2. Z jediné vše trpěl příčiny, -
aby zničil naše proviny, ač
sám nic byl neprovinil, Otci
svému dosti činil - pro hřích
můj - Pán Bůh můj.

3. Volně ruce vložil v jařmo
pout, na zlostných se vydal
židů soud, políček si nechal

dáti, hrozně sebe urouhati
pro hřích můj Pán Bůh můj.

4. A když byl v tak pustý
posměch dán, chátrou boha-
prázdnou urouhán, ach! jak
byl tu zarmoucený - a bol cítil
bezejmenný pro hřích můj
Pán Bůh můj.

5. Pak jej k Pilátovi přivedli,
tu lid žaloval naň usedlý ;
i byl krutě ubičován, trním
ostrým korunován pro hřích
můj - Pán Bůh můj.

6. Jeho svatá hlava klesala,
když ji rána sterá zbodala, - ale
vzal kříž na ramena ušlehaná,

unavená pro hřích můj Pán
Bůh můj.

7. Odnáší kříž těžký z města
ven, - již s ním na Golgotu přive-
den, - přibiti se na kříž dává,
- ach, již bolně dokonává - pro
hřích můj Pán Bůh můj.

169. Umučení a smrt Pána našeho Ježíše Krista povzbuzuj nás k pokání a polepšení.

(Dříve : Ježíši, plný bolesti.)

*Dle Denise 1774. — Text přepr. J. Pavelka. — Nápěv „starý“ u Bečáka, č. 162. —
(Lass uns deine Leiden singen.)*

1. Na kříži pní, samá rá - na, svaté Tě-lo Kri-sta Pá-na,

ztý-rá-no a ze-mdleno, zmuče-no a ra - ně-no.

2. Z rány steré krev se řine,
mrtvo visí tělo siné, zmodralý
je svatý ret, zbrocen bílý čela
květ.

3. Ruce, nohy probodeny,
v hlavu trny zaraženy, kopím
proklán svatý bok, z něhož
prýští krve tok.

4. Duše má, ho vroucně lituj,
ale sama sebe zpytuj, - proč
ho bolest rozdírá, proč tak
hrozně umírá.

5. Naše hříchy zavinily,
Kristus Pán že umřel milý,
v žádostech zlých kochání
krev mu z těla vyhání.

6. Myšlenky zlé, zlost a pýcha
- ostrým trním Pána píchá, - víc
než trny bodají. hlavu jeho
týrají.

7. Necudných slov příval kalný
- jako bičů dopad žalný Krista
Pána bičuje, celé tělo zraňuje.

8. Rouhání a pusté klení,
křivé bližních obvinění - poliček

jest bolestný, ježž dal žoldněř
neřestný.

9. Nešlechtnost koho zmahá, -
na cizí že statek sahá, - podvádět
chce, okrádat, - trhá Pánu s těla
šat.

10. Nešlechtné, hříšné skutky,
závist, lakota, hněv prudký,
smilstva kdo se odváží, hřeby
v údy zaráží.

11. Kdo hřích tají ve zpovědi,
v hříchu tělo Páně jedí, - oči
jeho svazují, - polibkem jej zra-
zují.

12. V obžerství kdo rozum
stápí, Pánu, ježžto žízeň trápí,
houbu s octem podává
v ústa žhavá, bolavá.

13. A kdo nekajícně žije,
duše žalem neomyje, srdce
Páně probodá, jež je samá
lahoda.

14. Hrůzou chví se srdce moje,
- vidouc, Pane, tělo Tvoje, - ano
plno bolesti pro moje pní ne-
řesti.

15. Tvoje láska nezná míry,
Pán, jenž vytvořil svět širý,
bolestnou smrt podstoupil, by
nás z hříchu vykoupil!

16. „Poslyš, duše, mého hlasu:
Pro tvoji jsem umřel spásu
v nevýslovných bolestech, že
tkvíš v hrozných neřestech.

17. Kajícího neodmítám,
zkroušeného vroucně vítám,
hříchy jemu prominu, - na srdce
jej přivinu.

18. Poskvrny mu s duše smyju,
- novou milost v duši vliju;
krve mojí krůpěje jsou mu
zdrojem naděje.

19. Neodmítej ruky mojí,
nezůstávej v zlobě svojí, ale
vroucím pokáním - padni zbožně
k nohám mým!

20. Hlavu svoji k tobě schý-
lím, budeš zas mým bratrem
milým, uvedu tě v nebesa,
kde tvé srdce zaplesá!“

21. Nejsem hoden, drahý Pane,
Tvoji lásky svrchované pro
zlo, jež jsem učinil, jím Tvé
boly zavinil.

22. Důvěrně však k Tobě krá-
čím, kajícího oko smáčím,
nechci zůstat v neřestech, od-
říkám se hříchů všech.

23. V krve svojí svatém zdroji
- očisti sám duši moji, předse-
vzetí moje sil, abych zbožně,
svatě žil.

24. Pro své svaté umučení
dej mi milost polepšení, u věč-
ném bych životu hlásal Tvoji
dobrotu!

Písně a pobožnosti o jednotlivostech umučení Páně.

170. Loučení Pána Ježíše s Matkou Marií.

(Dříve: Ó Matko má, Máti milá!)

U Šteyra 1683. — Slova upr. Jak. Pavelka.

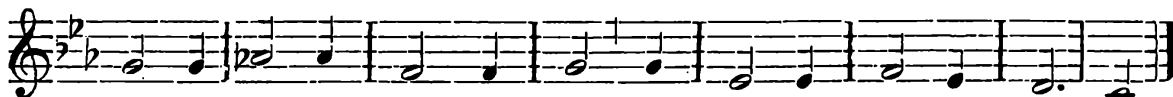
Tohoto loučení lze beze zpěvu užívat jako rozjímání.

P. Ježíš: 1. Ó Matko moje roz-mi-lá, jež Bo-hem vy-vo - le - na
mne světu k spáse zro-di-la, teď bu - deš zarmouce-na;

neb již se s tebou rozžehnám, žal hlavu tvo-ji schý-lí, kéž

te - be po - tě ší Bůh sám, můj věč-ný O - tec mi - lý!

Panna Maria: 2. Což již se se
mnou rozloučíš, ó lásko má,
můj Synu, že Bohu mne tak
poroučíš, - zřím slzu v řas Tvých
stínu? Což, jediná má útěcha -
v tom širším světě, ta již
mne samu zanechá v třicátém
třetím létě?

P. J.: 3. Tak jest to vůle
Otcova, a musí se tak státi.
Jež od zhouby svět zachová,
jest na smrt se mi bráti. Hle,
hodina již přichází, již mne i
Jidáš zradil, - již peníz se mu vy-
sází, jenž třpytem svým jej
zvnadil.

P. M. : 4. Ach, co jest mi dnes slyšeti ? Ty o smrti se míníš, Ty tresty že máš trpěti, - jenž jenom dobré činiš? Ty čistější než padlý sníh - a život je z Tvé ruky, Ty na sebe chceš vzítí hřích a podstoupiti muky?

P. J. : 5. Já proto přišel na tu zem - a přijal tělo z tebe, - bych spásu získal lidem všem - a otevřel jim nebe, - neb jen skrz smrt mou a skrz kříž - lze vinu odčiniti, - skrz boly, jichž se účastníš, v ráj slíbený je vzítí.

P. M. : 6. Ach, jaké se to rozlilo kol širé bolu moře ! - Ach, jaké prudce sklíčilo mé srdce žhavé hoře ! Toť onen meč je bolestný, jenž duši moji zraní, - ježž Simeon mi věstil ctný Duch můj se Bohu sklání.

P. J. : 7. Toť arci onen břitký meč, - jenž v tvoje srdce vnikne, ježž věstila ti ona řeč, jímž duše tvoje vzlykne, - neb v duchu moji obět zřel, znát tajemství mu dáno, - a čas již k tomu dospěl, by bylo dokonáno.

P. M. : 8. Ó Jezu, Synu jediný, - mé dítě nejmilejší, Ty slunko s nebes výšiny, - Ty skvoste nejvzácnější, - zjev Matce své, ni nezataj, co Tebe čeká bolu, jež s Tebou touží sdílet ráj i trpěti chce spolu.

P. J. : 9. Aj, budu kalich hořký pít, - žluč s octem uchystány jat zradou, křivě souzen, bit, mé líce uplvány, - a budu vláčen, bičován, - trn sterý zbodá hlavu, - proud divoký mne stihne han - z úst rozvášněných davů.

P. M. : 10. Tak trpěti můj bude Syn! Ó, dobrotivé nebe! Kéž svolit ráčí Hospodin, ať umru místo Tebe, - neb Bůh, jsa plný milosti, - svět může jinak spasit, - dle svojí věčné moudrosti - zár pekla láskou shasit.

P. J. : 11. Již usouzeno trpěti, - tak Otec velet ráčí - a s velkou lásky obětí bol ruku v ruce kráčí ; - šest tisíc šest set šedesát šest šlehů v bičování a bez počtů se musí stát han při korunování.

P. M. : 12. Tvá svatá, všeho dražší krev tak bude vycezena, by uhašen byl Boží hněv, zlost hříchu vyhlazena. Ach, srdce ve mně umdlévá, - má síla v těle chřadne Syn Boží krev svou prolévá - a raněn na zem padne !

P. J. : 13. Kříž těžký sám si ponesu, jda města ulicemi, kde padnu davů za plesu, - jak beránek jsa němý ; tam po mně budou šlapati, plít po mně, krutě bítí, - mne budou zlostně kopati - mí nepřátelé lítí.

P. M. : 14. Ach, vzplácí dcery Sionské tím nad divadlem smutným, - a zkalí jasné oči své slz bolných proudem rmutným, - neb nikdo tolik netrpěl, co vytrpíš, můj Králi, jenž všeho bolu okoušel, - ježž všecka muka pálí.

P. J. : 15. Pak vztýčen, přibit na kříži pnět budu pod oblohou, dav vidět, an mne prohlíží a tupí hanou mnohou, tam poručím tě Janovi - a Jana zase tobě, své mrtvé tělo učňovi, - jenž pochová mne v hrobě.

P. M. : 16. Ach, Jezu můj ! Ach, Ty a Jan, toť nebe jest a země ! - On služebník, Ty světa Pán, - Ty Bůh, on lidské plémě !

Ach, polituj mne, polituj, či srdce schopno citu jest uloupen mi démant můj, - jak slunce na blankytu.

P. J. : 17. Již tedy zde se dobře měj, - dík za vše přijmouc, Máti, v žal, drahá, příliš neklesej, i když ti bude lkáti. Ten, jenž mne v mukách posílí,

- Ten potěší i tebe, můj věčný
Otec rozmilý, Bůh, Tvůrce
země, nebe.

P. M.: 18. Tak bolestně se
nedělí duch tělo opouštěje,
jak šípy bolu utkvěly - v mém
srdci, jež se chvěje. - Tak těžké
jest a bolestné - mi toto rozlou-
čení, jak milo bylo radostné
mi Tvoje narození.

P. J.: 19. Již naposledy: s Bo-
hem buď - a jeho pod ochranou,
- jež v žalu ovlaží tvou hrud',
z níž zdroje těchy kanou. Již
vyvstává pot krvavý, již spě-
chám k Olivetu, by z krve
mojí záplavy svit spásy vzešel
světu.

P. M.: 20. Nuž, děj se Boží
po vůli, - již pokorně se kloním
- i když bol srdce rozpůlí a
slzu žhavou roním; jen ještě
na mne pohlédni, mne přiviň
v náruč svoji, ať políbení po-
slední - rty naše v slzách spojí.

Duše křesťanská: 21. Kdo vy-
stihne ten bol a žal, - jímž srdce

svatá plála, Syn útrpností za-
stenal, Máť steskem umdlé-
vala; vždyť Synu muka na-
stává, jež větší pomýšlení,
Máť osiřelá zůstává - a náhrady
jí není?

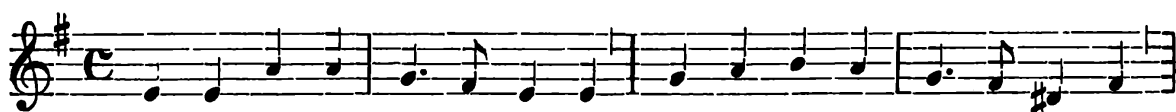
22. Tak vůle Boží velela, - tak
spása naše žádá. - Máť protivit se
nechtěla, - rád Kristus pro nás
strádá, jím vůli Boží činiti -
jest nade statky světa, ji
skutky svými slaviti, - jím touha
v srdci vzkvétá.

23. Ó Jezu, jenžto v bolesti -
se loučil's s Matkou svojí, - zbav
hrozného nás neštěstí, - jež hřích
nám všaký strojí; - dej, od Tebe
ať nedělí nás hříchu propast
děsná, - ať zní Ti mezi anděly -
s rtů našich píseň plesná!

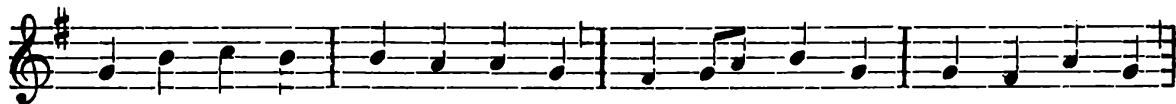
24. Ó Maria, pros za děti, - jež
tvými býti chtějí, - ať Syna tvého
viděti - tvář vlídnou v nebi smějí,
s ním věčně věkův spojeny
se ve tvou náruč vinou, - a bla-
hem rajským kojeny, s ním
v život věčný plynou!

171. O mdlobách Kristových v zahradě gethsemanské.

Slova Fr. Sušila 1862. — Hudba Jos. Charvát 1905.

1. Je-zu Kri-ste, lá-sko mo-je ! Smutna by-la du-še Tvo-je,

když jsi všel v sad O-li-ve - ta, a - bys tr-pěl k spáse světa.

Po-ko-řiv se pře-hlu-bo-ce,
pro-sils snažně svého Ot-ce: „Buď strast tato se mne sňata,

však se Tvá staň vů le sva tá !“

2. Všemilostný Otec s nebe,
takto vzdychat slyše Tebe,
anděla v té smutné době pro
potěchu poslal Tobě. Úzkost
smrtná v větším chvatě dolé-
hala pořád na Tě. Pro náram-
nou pro lopotu vyrazila Ti
krev v potu.

3. Zmoh' ten smutek nesko-
nalý, našels učeně, ani spali.
„Modlete se,“, pravil's, „bděte,
ať vás zbojník neuhněte.“

Pro trud, jímž jsi v sadě stonal,
- pro modlitbu, již's tam konal,
pro krev, potem vykypělou,
skloň se ke mně s láskou celou.

4. Když mne úzkost těžká
schvátí, - a smrt bude o mne
státi, - dej mi Tvoji lásky dojit,
- rač mou vůli se svou spojit ;
posil duši přeubohou, - když
brát bude půtku strohou, ať
se zastkví slávou v půtce nad
úklady zlého škůdce.

Modlitba k Pánu Ježíši ke sloupu přivázanému a zbičovanému.

Božský Spasiteli můj, co se s Tebou stalo, když z lásky k du-
ším ke sloupu nechal jsi se přivázati. Ach, jak doslovně vyplnilo
se předpovědění prorokovo, že od hlavy k patě budeš jedna rána,
budeš až k nepoznání zohyzděn ! Jaké zahanbení, když s Tebe
strhli šaty ! Co muk jsi vytrpěl pod tíží ran bez počtu Ti zasa-
zených ! Jako proudem řinula se Tvá svatá krev z rozedraných žil !

Avšak nebičovala Tě tak nespravedlnost římského vladaře, ani
ukrutnost vojáků, jako mé vlastní hříchy. Ó mrzká rozkoši, která
Tě stála tolik bolestí ! Ó té tvrdosti, která, ačkoli dobře věděla,
že pro mne jsi byl mučen, přece ustavičně Tě urážela !

Než ode dneška již tak nebude. Věčnými svazky k Tobě při-
poután a spojen s Tebou u sloupu vynasnažím se, dokud budu
dýchat, abych uražené spravedlnosti Tvé zadost učinil.

Pro sloup, k němuž jsi byl přivázán, pro biče, jež Tvé nevinné
tělo rozedraly, pro krev, kterou jsi tak hojně prolil, smiluj se, Pane,
smiluj se nade mnou bídícím ! Vysvoboď mne ještě dnes z osidel
pokušitele, chraň mne vždy před nimi, a když vyhnanství mé se
ukončí, přijmi mne k sobě do nebe. Amen.

100 dní odpustků jednou za den. (Lev XIII. 15. května 1886.).

172. Ecce homo.

Slova dle Svätotajanského kanc. č. 162 upr. J. Pavelka. — Nápěv u Šteyra 1683.

1. Ejhle člověk! Světe pyšný, světe vrt-ka-vý, viz, jak od pa-

ty až do hla - vy Kristus pro tvůj hřích je bo-la - vý.

2. Výchází, hle, bičováním
krutým umučen, třtinu drže,
trním ověčen, - pláštěm šarla-
tovým oblečen.

3. Ejhle, člověk! Světe, viz,
toť věčné slávy Král, jehož
slovem lesk hvězd, slunce vzplál,
- jemuž v nebi znějí písně chval.

4. A svět volá : Aj, my toho krále neznáme, - jeho krve, smrti žádáme; Piláte, svol; sic tě udáme !

5. Ejhle, člověk! Ten, jenž lidstvo z hříchu vyplácí, duše čistí, Bohu navrací, pro ně trpí, pro ně krvácí.

6. Jeho lásku - nesmírnou kdo plně vypoví, z níž se za nás umřít hotoví, krví svou v nás srdce obnoví ?

7. Ejhle, člověk! Kristus, Bůh sám, pro nás vtělený, Soudce všehomíra vznešený, - jenž nám otevře ráj ztracený !

8. Drahý Jezu ! Z hříchů svých se vroucně kajeme, - urážet už Tebe nechceme ; - dej, ať milosti Tvé dojdeme !

9. Vyplň, Pane, - touhu našich srdcí laskavě ; ať Tě zříme v světla záplavě, máme podíl ve Tvé oslavě.

Pobožnost ke cti smrtelné úzkosti Pána našeho Ježíše Krista.

(Sedm slov Pána Ježíše na kříži.)

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

I. SLOVO.

O t č e, o d p u s t ě j i m ; n e b o ť n e v ě d í, c o č i n í.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost na kříži trpíš, abys utrpením svým dluh hříchů mých splatil, a svá ústa otvíráš, abys mně odpuštění u božské spravedlnosti získal ; smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzkostech tonou, i nade mnou, když ono poslední okamžení pro mne nadejde, a propůjč nám pro zásluhy své předražené krve, již jsi za spásu naši prolil, tak živé bolesti nad hříchy našimi, abychom skrze tuto bolest vydechli ducha svého do klínu Tvého nekonečného milosrdenství.

3krát Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všecko lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

II. SLOVO.

D n e s b u d e š s e m n o u v r á j i.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost trpíš, a tak ochotně a velkomyslně víru dobrého lotra, kterýž Tebe ve snížení Tvém Synem Božím vyznává, odměňuješ a ráj jemu zajišťuješ ; smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzko-

stech tonou, i nade mnou, když onen poslední okamžik pro mne nadejde, a vzbud' pro zásluhy předrahé krve své v duchu našem tak pevnou a stálou víru, aby při ponoukání nepřítele zlého neklesala, bychom i my odměny rajske účastnými se stali.

3krát : Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všecko lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

III. SLOVO.

Ž e n o, h l e, s y n t v ů j ! H l e, m a t k a t v á !

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost na kříži trpíš, a na své vlastní utrpení zapomínaje nám na důkaz lásky své svou vlastní Matku zanecháváš, abychom jejím prostřednictvím v největších potřebách svých s důvěrou k Tobě se utíkali: smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzkostech tonou, i nade mnou, když onen poslední okamžik pro mne nadejde, a vzbud' pro vnitřní muky své, a Tobě tak drahé Matky, v srdci našem tak pevnou naději v neskonale zásluhy předrahé krve své, abychom ušli věčnému zatracení, jehož jsme zasloužili hříchy svými.

3krát Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všecko lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

IV. SLOVO.

B o ž e m ů j, B o ž e m ů j, p r o č j s i m n e o p u s t i l ?

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost na kříži trpíš a v tolikých mukách kromě tak velikých bolestí těla i nejkrutější sklíčenost ducha s nekonečnou trpělivostí snášíš, opuštěn jsa od věčného Otce svého smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzkostech tonou, i nade mnou, když onen poslední okamžik pro mne nadejde, a uděl nám pro zásluhy své předrahé krve milosti, abychom s pravou trpělivostí všechny bolesti a úzkosti při své smrti snášeli, a tak své utrpení s Tvým spojujice Tvého blahoslavenství v nebesích účastnými se stali.

3krát : Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všecko lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

V. SLOVO.

Ž í z n í m.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj - svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost na kříži trpíš, a nemaje dosti na toliké potupě a tolikých strastech ještě více bys snášeti chtěl, jen aby všichni lidé byli vysvobozeni, a tak dokazuješ, že Ti celé to moře Tvých utrpení nestačí k uhašení žízně Tvého láskyplného srdce smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzkostech tonou, i nade mnou, když onen poslední okamžik pro mne nadejde, a rozněť pro zásluhy své předražené krve v srdcích našich takový oheň lásky, aby plálo touhou s Tebou na všechny věky se spojití.

3krát : Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všechno lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

VI. SLOVO.

D o k o n á n o j e s t.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost na kříži trpíš, a z této kazatelnice pravdy zvěstuješ, že jsi dokonalo dílo spásy, jímž jsme z dítek hněvu a zavržení se stali dětmi Božími a dědici království nebeského smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzkostech tonou, i nade mnou, když onen poslední okamžik pro mne nadejde, a pro zásluhy své předražené krve odtrhni nás docela od světa a od nás samých, a uděl nám v hodině našeho smrtelného zápasu milosti, abychom obětí života svého s radostí přinesli na zadostučinění za hříchy naše.

3krát : Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všechno lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

VII. SLOVO.

O t ě e, v r u c e T v é p o r o u č í m d u c h a s v é h o !

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, — a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nejlaskavější Ježíši, který z lásky ke mně smrtelnou úzkost na kříži trpíš a k dokonání tak veliké oběti vůli věčného Otce se podrobuješ, ducha svého v ruce jeho poroučeje, abys pak hlavu sklonil a umřel smiluj se nade všemi věřícími, kteří ve smrtelných úzkostech tonou, i nade mnou, když onen poslední okamžik pro mne nadejde, a uděl nám pro zásluhy své předražené krve v ho-

dinu smrti naší dokonalé sjednocenosti se svou božskou vůlí, bychom hotovi byli buďto žítí nebo umřítí, jak se Tobě bude líbiti, a nic jiného si nepřáli a nežádali, leč aby Tvá nejsvětější vůle dokonale na nás se vyplnila.

3krát Sláva Otci atd.

Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi !

Bože můj, v Tebe věřím, v Tebe doufám, Tebe miluji a nade všechno lituji, že jsem Tě hříchy svými urazil.

Závěrečná modlitba k bolestné Panně.

Nejsvětější, nejbolestnější Matko, pro převeliké muky, které jsi pod křížem po tři hodiny smrtelné úzkosti Ježíše, Syna svého, přetrpěla, prosíme tebe, račiž nám všem, jižto jsme dítky tvých bolestí, v naší smrtelné úzkosti přispěti, bychom po smrti tvým prostřednictvím z lože smrtelného do nebe přijíti a tam ve tvé společnosti radovati se mohli.

3krát Zdravas Maria.

Maria, Matko milosti,
Matko milosrdenství,
Před duchem zlým nás ochraňuj
A v hodinu smrti při nás stůj !

Od náhlé a nenadálé smrti vysvobod' nás, Pane !

Od úkladů ďábelských vysvobod' nás, Pane !

Od věčné smrti - vysvobod' nás, Pane !

Modleme se ! Ó Bože, jenž ku spáse pokolení lidského v nejbolestnější smrti Syna svého příklad a jistý prostředek jsi ustanovil : uděl, prosíme, bychom ve smrtelném zápasu našem účinku tak veliké lásky dosáhnouti a slávy téhož Spasitele účastni býti zasloužili. Pro téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Ježíši, Maria, Josefe, vám věnuji své srdce i svou duši !

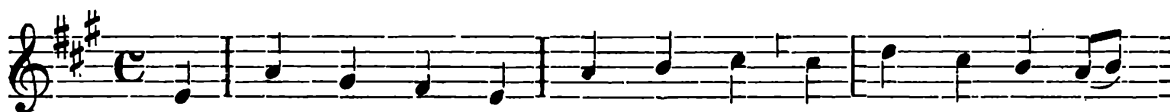
Ježíši, Maria, Josefe, pomáhejte mi v posledním smrtelném boji.

Ježíši, Maria, Josefe, kéž má duše, jsouc s vámi v pokoji, se rozloučí. Amen.

Racc. Odpustky 7 let a 7 kvadragen pokaždé. — Lev XIII. 8. pros. 1897.

173. O posledních slovech Páně.

2. a 6. sloka změněna. — Dle Šteyry 1683. — Plesy duchovní č. 21.

1. Když na kří-ži Pán Kri-stus pněl a pod kří-žem pláč,

nárek zněl, On u ve-li-ké úzkosti k nám prones' slova

mi lo - sti, všem k ú - tě še a ra - do - sti.

2. Když nepřítel zří zástup svých, jich slyší rouhání a smích, - rty jeho prosbu šeptají: „Co činí, Otče, neznají, jim odpusť hřích, jež páchají“.

3. Když lotr v pravo visící jej prosil s myslí kající, by v ráji byl ho pamětliv, - dí Pán, se k němu nachýliv „Dnes budeš v ráji se mnou živ“.

4. A Matku vida u kříže, jak hrozné snáší obtíže, „ó Matko!“ praví vlídně Pán, „buď místo mne ti synem Jan, on k službě tvé jest povolán!“

5. Když údy krve zbaveny, a žhavé žízně plameny mu vzplály v ústech posvátných, Pán : „Žízním!“ volá v bolech svých, leč v odpověď zní katů smích.

6. Když hlava, nohy, ramena jsou krutou strastí sevřena, Pán opuštěnost pocítil - a mocně zvolal ze všech sil : - „Ach, Bože, proč's mne opustil?“

7. Když blížila se chvíle ta, v níž Pán měl odjít ze světa, vzav na se hříchů našich trest, tu zvěstoval nám blahou zvěst svým slovem : - „Dokonáno jest!“

8. A v hodiny tři s polední svou sbírá sílu poslední a k nebi volá „Otče můj, v Tvou náruč vrací se Syn Tvůj!“ A dokonal již život svůj.

9. Ó Jezu, o to jediné Tě s lepším lotrem prosíme: i nám rač hříchy prominout; a když se skončí naše pout, - rač k řádům svým nás přivínout.

174. Úmrtí Páně.

Slova Fr. Sušila. — Hudba Jos. Charvátka 1905.

1. Ach, jak se to ne - be za - tmí - vá, v černý mrak se

slun - ko za - krý - vá! Ce - lá ze - mě v děse v základu se

tře - se ; z drá - hy se již ve - smír vy - rý - vá, z drá - hy se již

ve - smír vy - rý - vá.

2. Divně stená všechno stvoření, žalost zevšad mocně pramení, tvrdá skála puká, světem vládne muka, [: všeho - míra hyne stavení. :]

3. Veškeren tu život utichá, - stesk jen vnímat, jímž svět po - vzdychá; velkát jeho rána, pláče Krista Pána; [: živný pramen jemu vysychá. :]

4. Ach, ten Pán náš oči zavírá, na posvátném dřevě umírá, s dřeva krev se lije, syrá zem ji pije, [: blankyt závojem se zastírá. :]

5. A kdo Pána takto zohavil, v takou hroznou muku vystavil? Člověče, tvá vina ve hrudi se mu vtíná, [: ty's ho, ty's ho na kříž připravil. :]

6. Tož se rozplyň v bolné nářky, v smutek oděj duši na věky, - v usedavém pláči - nechť se oko smáčí, - [: velké jsou tvé, velké nevděky. :]

7. Kriste Jezu, z věčné ochoty podstoupil jsi těžké trampoty po úmoru's bažil, abys lidstvo zbáčil, [: ó té božské božské dobroty ! :]

8. Rouchem našim jsi se ošatil, - dluhy naše otci's vyplatil, - na dřevě se's modlil, by nám Otec prodil, [: aby nikdo z nás se neztratil. :]

9. Kdož Ti může dosti děkovat, kdož Tě za to dosti milovat? Chci já v každé době - věrně sloužit Tobě, [: celý se chci Tobě věnovat. :]

175. Dokonáno jest!

Slova dle Bečáka č. 177. — Nápěv ve Svatoj. kanc. č. 217.

1. Do-ko - ná-no jest! Smrt ple-sá. Kri-stu svatá hla va
kle-sá. Du-cha Ot - ci o - devzdal. Skon-če-na je drá-ha
smutná, na níž mu-ka pře-u - krut-ná sná-šel du - ší
vša kých Král.

2. Užasni se, Kalvarie! - skála tvá ať slzy lije v této hrůzné hodině; nejkrásnější hvězda zhasla, před níž pekla moc se třásla, zhasla na tvé výšině.

3. Smutných očí pozdvihněte, na kříž Páně pohledněte, Ježíšovi přátelé! - vás on v srdci stále choval, - pro vás život obětoval; - plačte pro Spasitele.

4. Plačte! příroda též lkala: hořem pukla tvrdá skála, - slunce tmou se zastřelo, v základech se chvěla země, - všechno trnouc,

svoje téměř - přede křížem sklánelo. —

5. Již ho není! S kříže sňaté - složili již tělo svaté v hrobku novou přátelé; - ach, tam Kristus leží tiše, - a tam pospíchají s výše smutní nebes andělé.

6. Odpočiň již nyní sobě po té strastiplné době, umučený Ježíši! Dosti mysl Tvá i tělo muk a ran zde utrpělo pro nás z lásky nejvyšší.

7. Odpočívej, až svou mocí třetího dne z hrobu noci - v těle

zase vyjdeš ven ; aj, tu budiž
v záři skvoucí - jako vítěz vše-
mohoucí uvítán a oslaven.

8. Tvá smrt, důkaz lásky drahé
buď nám studní čáky blahé,
že se k Tobě dostanem; hrob
Tvůj dosvědčuje skvěle, že
my také ve svém těle jednou
z hrobu povstanem.

9. Buď nám vůdcem, Jezu Kri-
ste, buď nám útočiště jisté

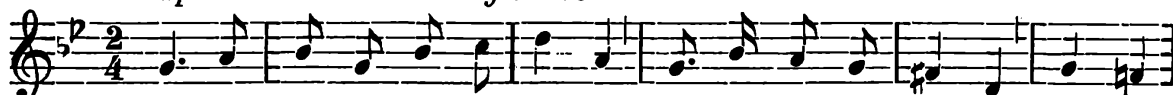
v bouři toho života ; bychom
došli šťastně k cíli - radu, vůli,
pomoc, síly vlévej nám Tvá
dobrota.

10. V posledním pak smrti
boji křížem kyň nám ku po-
koji, zaplať ďábla úklady,
otevři nám nebes bránu, - a nás
doved' k svému stanu : do ne-
beské zahrady.

176. Nářek Panny Marie nad tělem Ježíše, které pod křížem chová na klíně.

(Dříve : Když Ježíše nevinného.)

Slova upravil J. P. — U Šteyru 1683.

1. Je-zu Kri-sta ne-vin-né-ho s kříže zbožně sňa-li, na klín
Cho-vá v klíně zmuče-né-ho, v zármutek se ha-lí, mr-tev

Mat-ce slo-ži-li.
že Syn roz-mi-lý.

Smutně naň zí-ra-la, vzdycha-

la, jí sl za o ko ka lí, i pla-ka-la.

2. Ó můj Synu všeho dražší,
zbožných duší skvoste, kterak
jsi pln hrozných ran! - Byl jsi
nad květ růže krassí, - jaká kde
jen roste, - Tvůrce světů všech
a Pán. Ležíš teď usmrcen,
vrahů plen, jsa obět zloby
sprosté, tak zohaven !

3. Zbledly Tvoje líce krásné,
zesinalo čelo, - zmodral smrtí
svatý ret; - zhasly Tvoje oči
jasné, ztuhlo útlé tělo, až je
hrožno pohledět! Kde je Tvá
spanilost, líbeznost ? Kam
vše se, Bože, dělo, mně na
žalost ?

4. Hlava ostrým trním zrytá -
mrtva k zemi klesá, pocuchán
Tvůj hustý vlas; - mlčí ústa kruté

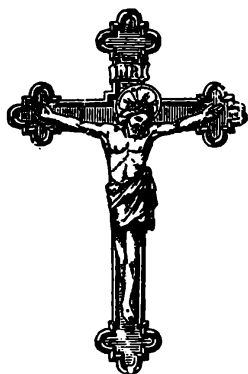
zbitá, z nichžto, blaho nesa,
volal k spáse lid Tvůj hlas. - Jak
jsi se proměnil, krásy zbyl,
jejž anděl vida, plesá, jejž
cherub ctil !

5. Ruce, nohy probodené
ukrutnými hřeby - smáčím svými
slzami; líbám tělo poraněné,
všecko od pat k lebi - rozedrané
metlami. Člověče, co to ran,
utýrán, by dovedl tě k nebi,
tvůj trpěl Pán !

6. Plačte se mnou andělové
pro smrt Spasitele - pokolení lid-
ského! Víc však lkejte, náro-
dové, - pro ty rány v těle -
Krista Pána milého. Bolů těch
jediná příčina, ach, naše,
plačme vřele, jest provina !

Před obrazem Ukřižovaného (krucifixem).

Modlitba.

Ejhle, dobrý a přesladký Ježíši! před tváří Tvou padám na kolena a s největší vroucností duše své prosím a snažně žádám Tebe: vstěp mi do srdce živé city víry, naděje i lásky, jakož i pravou nad hříchy zkroušenost a nezlomnou vůli polepsiti se, ježto s vroucím pohnutím a hlubokým bolem duše své o svatých pěti ranách Tvých rozjímám a v myšlení rozvažuji, co již David do úst Tvých, dobrý Ježíši, vložil: Zbodli ruce i nohy mé, sčeti všechny kosti mé. (Žalm 21, 17. 18.).

Racc. Odpustky plnomocné těm, kdo tuto modlitbu vykonají před obrazem Ukřižovaného (krucifixem). Podmínky: Zpověď, přijímání a modlitba na úmysl svatého Otce. (Pius IX. 31. července 1858.)

Povzdech.

Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě! Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Racc. Odpustky 100 dní jednou za den. (Lev XIII. 4. března 1882.)

177. Rozjímání před obrazem Ukřižovaného.

Svatoj. kanc. č. 204.

(I. zpracování.)

Slova upravil J. P.

1. Ó hříš - ní - če, viz sva - tý kříž, jež Kri-stus Je žíš
ne - sl, tvých hří - chů je to hroz ná tíž, jíž
zdr - cen ve prach kle - sl. Pní v bo le sti, tvých
ne ře - stí by straš - ný dluh sám spla - til Bůh. Hleď,
hříš - ní - če, jak Bo ží Syn tvých kří - žem sní - má
bří mě vin !

2. Kat strhal s jeho těla šat, -
jej zlostně mrská bičí, - kříž, na
němž jest mu umírat, - s ním
mezi lotry tyčí. - Rve jeho vlas,
- a čela jas - trn probodal, - duch
v žalu lkal. - Hleď, hříšníče, atd.

3. Jsou tupým hřebem pro-
klány, - hle, jeho svaté ruce,
jsou nelítostně zbodány - i nohy
v hrozné muce. - Krev z údů
těch - z cev prýští všech, - kříž
zbarvila, - nás obmyla. Hleď,
hříšníče, atd.

4. Zřel Kristus Matku sklíče-
nou, jak podle kříže stála. -
Jak raní duši vznešenou, - když
slyší ji, jak lkala. - Nám matku

dal, - an umíral, - jím nebes stan
nám uchystán. Hleď, hříš-
níče, atd.

5. Nám hříšným lidem k pro-
spěchu - Syn Boží trpět volí, -
a bez odporu, oddechu - své snáší
rány, boly. - Sám přijal strast,
nám skýtá slast, - nás spasit
chtěl, trest vytrpěl. Hleď,
hříšníče, atd.

6. Má ruce na kříž rozpiaté, -
by objímaly tebe, by v lásce
božské přesvaté nám otevřely
nebe. - Ne nad sebou, - jen nad
tebou - lkal sklíčený - Pán vzne-
šený. Hleď, hříšníče, atd.

178. Rozjímání před obrazem Ukřižovaného.

Text upr. J. Pavelka 1905. — Hudba Ládi Kožušníčka 1907.

(II. zpracování.)

Hříš-ní-ku, viz dře-vo kří-že, u - važ lá - sky hlu - bi - ny :

Je žíš Kri-stus, ne - bes Kní-že, tr - pí za Tvé

pro - vi - ny. Své - ho slu hy vel - ké dlu - hy

splá - cí smr - tí, jež ho dr - tí. Hříš - ní - ku, viz,

jak Syn Bo - ží na po - tup-ném zmí - rá lo - ži !

2. Svaté tělo obnaženo, - zbi-
čováno krvavě, - na potupu po-
věšeno - mezi lotry rouhavě.
Jeho čelo zkrvavělo, - kam se
skloní, krev se roní. - Hříšníku,
viz, jak Syn Boží - na potupném
zmírá loži !

3. Jeho svaté mocné ruce
tupým hřebem proklány; jeho

nohy v hrozné muce - na dřevo
jsou spoutány; krev z nich
splývá, dřevo smývá, - prahnou
ústa, bolest vzrůstá. - Hříšníku,
viz, jak Syn Boží - na potupném
zmírá loži !

4. Vidí Kristus Matku svoji,
ana bolem omdlévá. - Jak ho
souží v hrozném boji - slzy, které

prolévá. - Co má dáti tobě, Máti? Nám vše dává spára pravá! - Hříšníku, viz, jak Syn Boží - na potupném zmírání loži!

5. Ruce na kříž rozepíaté tebe chtějí obejmout, - na zbrodené srdce svaté - tebe v nebi přivínout. - Proto kvílí Kristus milý, - by tě spasil, peklo zhasil.

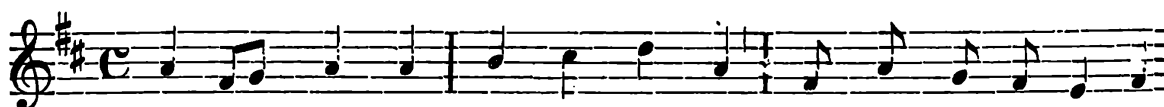
- Hříšníku, viz, jak Syn Boží na potupném zmírání loži!

6. Pro tebe Bůh trpět svolil, - pro tebe svůj nesl kříž, - pro tebe krev svoji prolil. - Čím tu lásku odplatíš? - Děkuj Pánu za vši ránu, již vzal na se k tvé spáse. - Hříšníku, viz, jak Syn Boží - na potupném zmírání loži!

179. Dobrou noc, ó Spasiteli.

(Dříve: Dobrou noc, ó Bože věčný!)

Poutní kn., str. 859.

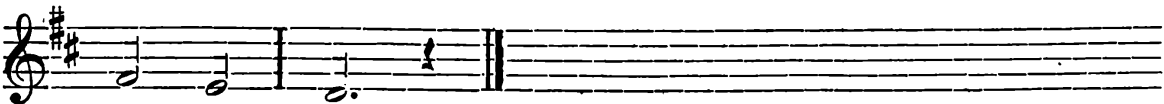
1. Do-brou noc, ó Spa - si - te li pro nás u-mu-če-ný,

je - hož kr - ve kaž - dá krů - pěj ne-smír - né jest ce - ny.

Dobrou noc, ó rajská krá-so, dobrou noc, všech duší spá-so,

do brou noc!

2. Dobrou noc, ó svatá hlavo, - jež's nám světlo nesla, - ale bolem utrýzněná skonala a klesla! Dobrou noc atd.

3. Dobrou noc, ó ruce drahé, - na kříž rozepíaté, - krvavý ten hřeb nás bodá, - jenž vás proklál svaté. Dobrou noc atd.

4. Dobrou noc, ó bolu schráno, - z nížto vyprýštila - drahá krev, jež světa všeho - nad sním hříchy smyla! Dobrou noc atd.

5. Dobrou noc, ó srdce svaté, kopím zotvírané, z Tebe v duši zarmoucenou sladký balsám kane! - Dobrou noc atd.

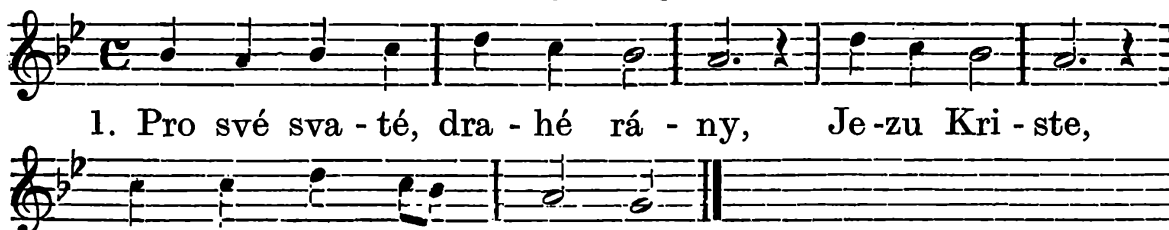
6. Dobrou noc, vy nohy svaté, - které světem spěly, - než je na kříž pevně vbili - kati zatvrzelí. Dobrou noc atd.

7. Dobrou noc, ó Spasiteli, s Matkou svojí drahou, - která kříž Tvůj porosila - hořkých slzí vlahou! - Dobrou noc atd.

8. Dobrou noc, vše rány svaté, - kterými Pán strádá, - pro něž on jen za odměnu duší našich žádá. Dobrou noc atd.

9. Dobrou noc, ó Kriste Pane, - nech, abychom směli za Tvou lásku svrchovanou - vzdát Ti život celý. - Dobrou noc atd.

180. Popěvek postní.

1. Pro své sva - té, dra - hé rá - ny, Je - zu Kri - ste,
smi - luj se nad ná - mi !

2. Jenž jsi trpěl za nás, Pane, - Jezu Kriste, - smiluj se nad námi !

K uctění sv. kříže.

My pak chlubití se musíme v kříži Pána našeho Ježíše Krista : v němž jest spása, život i vzkříšení naše : skrze nějž spasení a osvobození jsme.

(Introit mešní dle sv. Pavla.)

Dne 3. května a 14. září býval zasvěcený svátek sv. kříže (Nalezení a Povýšení).

Sv. Helena, matka císaře Konstantina Velikého, našla r. 326 sv. kříž, hřeby a nápis blíže hrobu Spasitele. Dne 3. května slavíme památku toho nálezu a zoveme ji „Nalezením svatého kříže“. Dne 14. září slavíme památku „Povýšení sv. kříže“ na památku, že kus sv. kříže, jenž byl v Jerusalemě chován a králem perským Chosroem r. 614 uloupen, zase zpět dovezen byl do Jerusalema císařem Herakliem r. 628, jenž Chosroa přemohl.

Sv. kříži zasvěceny jsou v brněnské diecesi : Kostely farní v Německém a Chvalaticích ; kostel filiální v Nebovidech (f. Moravany) ; — kaple v českém vyšším gymnasiu v Brně (f. sv. Tomáše), v útulně zanedbaných hochů (f. sv. Tomáše) ; veř. v Dukovanech ; na starém hřbitově v Ivančicích ; hřbit. v Českém Rudolci ; v Urbanci (f. Cickrajov) ; hřbit. ve Slavonicích ; nad hrob. rodiny Hessoxy v Dalešicích ; v Nové Říši ; v nemocn. ve Velkém Meziříčí ; na st. hřb. v Břeclavě ; v hrobce Pallavicini v Jemnici ; kaple domácí v trestnici zemské v Brně (f. sv. Tomáše) ; soukr. na zámku Rožince (f. Zvola) ; v hrobce u Rožinky (f. Zvola) ; zám. v Myslibořicích v nemocnici v Jihlavě ; v Hustopeči ; na hřbit. v Brankovicích ; na hřbitově ve Chvalkovcích ; na hřbit. v Hodoníně ; zám. v Slavkově ; hřbit. v Hostimi ; zám. v Rosicích (?) ; — kaple residence biskupské v Brně zasvěcena je sv. kříži a bl. Panně Marii.

Nalezení sv. kříže (3. května) zasvěcen je kostel farní na Moravci, v Jamném, u OO. Dominikánů ve Znojmě, kostel OO. Kapucínů v Brně, kaple v Hybálci (u Jihlavy).

Povýšení sv. kříže (14. září) kostely farní : v Drásově, Uhřinově, Praci, Rajhradě, Sokolnicích, Benešově, Bradlenách, Doubravníku, Valči, Lanžhotě, Židlochovicích, Petrovicích (u Krumlova), ve Křtěnicích ; — kaple dom. v blázinci v Černovicích (f. Komárov), zámecká v Mor. Krumlově, hřbit. v Lysicích, veř. v Kněnicích (f. Budeč) ; hřb. v Dešné ; v hrobce Dietrichsteinské v Mikulově a ve veřejné kapli v Dolenicích, (f. Jiřice).

Služba (hodinky) ke cti svatého kříže.

K jitřní.

V. Skrze znamení kříže od nepřátel našich.

R. Vysvobod nás, Bože náš.

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.
 R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.
 Sláva Otci i Synu (Nepřidává se ani Alleluja, ani Chvála Tobě, Pane).

Hymna :

181. Umučení Páně sledované dle hodin.

Patris sapientia. — „Píseň hodinková“ ze XIV. století. *)

(Dříve : Otce věčného Moudrost.)

Rozenplut 1601. — Překlad Jak. Pavelky. — Nápěv u Šteyra 1683.

1. Mou-drost Ot - ce věč - né - ho, k ne - bi ce - sta pra - vá,
 v ča - se ji - třní ho - di ny za - ja ti se dá - vá ;
 u - čed-ní - ky o - pu-štěn, spou-tán, vláčen ži - dy, ha-něn, tu-pen,
 u - vr - žen do nej hlub - ší bí - dy.

Antifona Ó kříži ctihodný, kterýž jsi spásu přinesl nebohým ! Jakými tě oslavovati mám chvalami, jelikož jsi život nám nebeský připravil !

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Nebo skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Modlitba. Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, polož umučení, kříž a smrt svou mezi soud svůj a duši mou, nyní i v hodinu smrti mé : a mně račiž uštedřiti milost a milosrdenství, živým i zemřelým pokoj a odpuštění, církvi své mír a svornost a nám hříšníkům život a slávu věčnou : který žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

K primě.

V. Skrze znamení kříže od nepřátel našich.

R. Vysvobod nás, Bože náš.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu

Hymna :

2. Ježíš v prvou hodinu veden před Piláta,
 mnohý svědek falešný obvinil jej chvátá.
 Přivázali ke sloupu, krutě bičovali,
 z ostrých trní korunu na hlavu mu dali.

Antifona : Ó, vítězný kříži a podivuhodný prapore ! Učiň, ať v nebeské budově dobudeme vítězoslávy !

*) Píseň sluje „hodinovou“ či „hodinkovou“, protože sleduje umučení Páně dle hodin kněžím určených k modlitbě breviáře : k jitřní, o 7., 9., 12., 3. hodině, na večer a k zakončení dne. Píseň bývala velmi rozšířena.

V. Klaníme se Tobě, nejsvětější Pane Ježíši Kriste, atd. —
a modlitba jako při jitřní.

K terci.

(Vše jako k primě, až na hymnu a antifonu).

Hymna :

3. Krista v třetí hodinu Pilát před lid staví,
v nachový je oděn plášť, krev mu řine z hlavy ;
na ramenou těžký kříž na Golgotu nesa,
pod břemenem únavou ve prach na zem klesá.

Antifona : Hanebné smrti trest odsouzen, když Kristus
na kříži zničil naše vazby hříchů.

V. Klaníme se Tobě atd. s modlitbou.

K sextě.

(Vše jako při primě, až na hymnu a antifonu.)

Hymna :

4. Ježíš v šestou hodinu ukřižován krutě,
mezi zemí, oblohou visí nepohnutě ;
v žízní octem se žlučí jej tam napájejí,
zlořečící tupí jej, bolestem se smějí.

Antifona Skrze dřevo stali jsme se otroky a skrze svatý
kříž osvobozeni jsme byli ovoce stromu svedlo nás, Syn Boží vy-
koupil nás.

V. Klaníme se Tobě . . . s modlitbou.

K noně.

(Vše jako k primě, až na hymnu a antifonu).

Hymna :

5. O hodině deváté vydal duši Otcí,
oči jeho zavřely smrtelnou se nocí.
Vojín proklál jeho bok, zem se hrůzou chvěla,
zhasla jasná slunce zář, obloha se tměla.

Antifona Jak veliký jest dobroty čin ! Smrt zemřela
tehdy, když život umřel jest na kříže dřevě.

V. Klaníme se Tobě . . . a modlitba.

K nešporám,

(Vše jako ku primě, až na hymnu a antifonu.)

Hymna :

6. O hodině nešporní tělo s kříže sňali,
na klín Matky bolestné uctivě je dali.
Takovou smrt podstoupil, jenž je duší lékem ;
zvadla slávy koruna s jeho krásy vděkem.

Antifona : Ó kříži požehnaný, kterýž jsi samojediný hoden
byl nésti výkupné světa : sladké dřevo, sladké hřeby, sladká ne-
soudí břemena : nade všechna dřeva cedrů ty samojediný nejvzne-
šenější, na němž spása světa visela, na němž Kristus vítězství slavil
a smrt přemohla smrt na věky.

V. Klaníme se Tobě . . . a modlitba.

Ke kompletáři.

V. Skrze znamení kříže od nepřátel našich

R. Vysvobod nás, Bože náš.

V. Obratiž nás, Bože, Spasiteli náš.

R. A odvráť hněv svůj od nás.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.
R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.
Sláva Otci i Synu

Hymna :

7. Při hodině kompletní bylo pochováno
tělo, spásy záruka, které za nás dáno.
Prorocství se splnila, která o něm věstí.
Mějme stále v paměti smrt tu, pramen štěstí !

Antifona Spasiteli světa, spasiž nás, jenž jsi skrze kříž
a krev svou vykoupil nás pomáhej nám, Tě snažně prosíme, —
Bože náš !

V. Klaníme se . . . — Modlitba.

Poroučení se :

8. Zpívám tyto hodinky s vroucí pobožností,
oběti Tvé vzpomínám zbožné u vděčnosti,
Jezu, jenž jsi vytrpěl hrozné pro mne muky ;
dej, ať radost kvete mně věčná z Tvojí ruky !

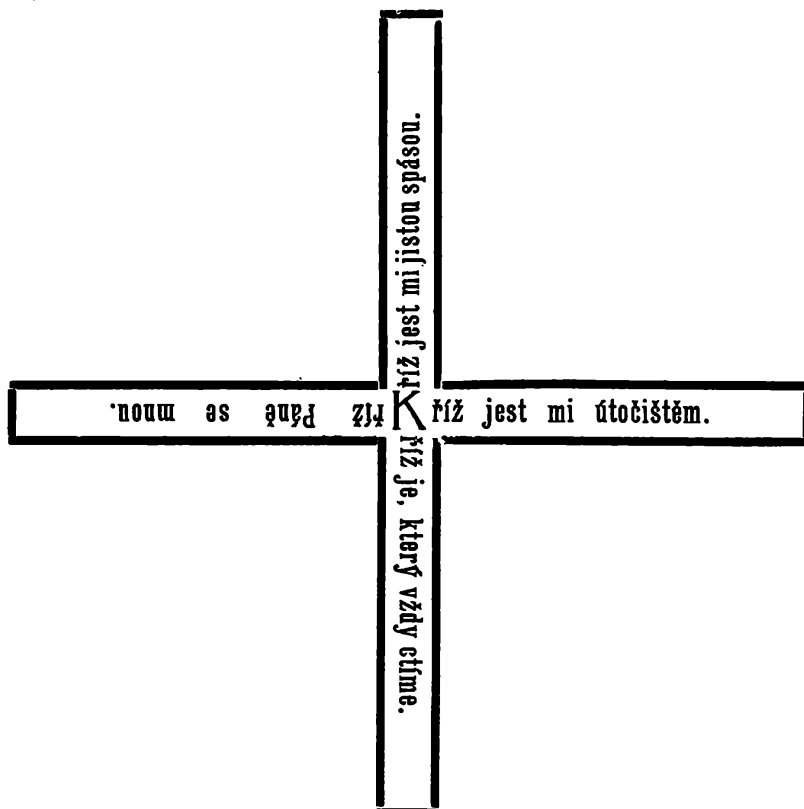
Modlitba k uctění sv. kříže.

Pozdraven buď, svatý kříži, buď nám klíčem do ráje, řebříkem
do nebe a loďkou k plavbě z tohoto časného do života věčného.
Sláva Otci atd.

Ó ukřižovaný Pane Ježíši Kriste, připomínáme Ti přetěžké a
ukrutné muky, které jsi pro nás trpěl. Pro tyto muky pokorně Tě
žádáme, abys nám hříchy naše milostivě odpustiti ráčil. Amen.

(Otče náš. — Zdravas Maria.)

**Kříž andělský, sestavený totiž od andělského učitele svatého Tomáše
Akvinského, když byl povolán k papeži Alexandrovi IV. do Anagvi.**

Slova pocházejí ze starší doby, snad až ze VI. století.

Kříž jest mi jistou spásou.

Kříž jest, který vždy ctíme.

Kříž Páně se mnou.

Kříž jest mi útočištěm.

Racc. Odp. 300 dní jednou denně. — Pius IX. 21. ledna 1874.

Povzdech.

Ejhle, kříž Páně. ! Prchejte strany nepřátelské ; zvítězil lev z pokolení Judova, kořen Davidův. Alleluja !

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně. — (Lev XIII. 21. května 1892). — Modlitba ta je třetí antifonou chval o slavnosti Nalezení a Povýšení sv. kříže, a užíval prý ji často sv. Antonín Paduanský. Papež Sixtus V. dal ji vřesati do podstavce velkého obelisku, jež na Svatopetrském náměstí v Římě postavil.

182. Význam kříže Páně pro naši spásu.

Slova B. M., Kuldy. — Hudba Jos. Charvát 1907.

1. Pozdraven buď, kříži sva - tý, na to - bě hřích smazán klatý,

ne - pří - tel náš pře - mo - žen ! Kře - stan - li v tom svě - ta bo - ji

v stínu kří - že věr - ně sto - jí, pře - stá - vá být o - hro - žen.

2. Nad ním prapor Krista krále - vlaje slavně, vlaje stále, - zapuzuje škůdců dav. Sám Bůh věčný s nebe sstoupil, - aby sobě lidstvo koupil na sebe smrt kříže vzav.

3. Za nás zbrcen krve potem - dal si prohnat ostrým hrotem - srdce Kristus Člověk-Bůh ; z hrudi tekla krev a voda, lidstvu dána s Bohem shoda, odpuštěn všech hříchů dluh.

4. Značila krev rudou září drahou svátost na oltáři, - a ta voda svatý křest ; - krví vodou Boha Syna - s lidstva snata byla vina, - otevřen ráj lidstvu jest.

5. V ráji stromem zkáza dána, stromem kříže zažehnána, - světa hřích Bůh na se vzal ;

křížem zbavil Pán nás tíže, všemu lidstvu vládne s kříže Spasitel náš, Bůh a Král.

6. Přesvatý kříž v jasné kráse - nachem Krále zastkvívá se, šarlatem je Páně krev ; - s tebe, krásný, milý kříži, - milostivě na nás shlíží - věčné Boží lásky zjev.

7. Kristova krev s kříže tekla, - uhasila zlobu pekla, - otevřela nebes chrám ; - s kříže Kristus mocně hlásá „Odtud kyne věčná spása, synové a dcery, vám !“

8. Kříži svatý, kříži blahý, ty jsi nosil poklad drahý, - Spa - sitele Ježíše ! - Ty nám jevíš pravou cestu - ku věčnému nebes městu, ukazuješ do výše.

9. Nespustím se, kříži, tebe,
tebou zjednal Pán mi nebe,
tebe slavím, tebe ctím ; - že jen
božskou tvojí mocí - dostanu se
k Bohu Otci, pevně věřím,
dobře vím.

10. Celou duší, srdcem celým -
veškerých svých hříchů želim,
navždy se jich odříkám. - Kriste,

rač mi ve zlou chvíli - s kříže
ronit hojné síly, - ať všem ctno-
stem navykám.

11. Až se kříž Tvůj bude
stkvěti, až se hříšník bude
chvěti v poslední ten soudný
den, vděčně zvolám s vykou-
penci, - s Kristovými oslavenci:
- „Svatý kříž buď veleben !“

183. Pozdraven buď, sv. kříži.

Hudba J. Bádala 1907. — Slova u Poimona.

1. Pozdraven buď, sva-tý kří-ži, i tvé slad-ké o - vo - ce ;
o - vo - ce to jest Pán Ježíš, lid-ské spásy pů - vod - ce.

2. Pozdraven buď, svatý kříži,
- i ta drahocenná krev, - již na
tobě vylil slavný bojovník a
silný lev.

3. Pozdraven buď, svatý kříži,
- s něhož druhdy zněl ten hlas : -
Dokonán jest výkup světa,
s lidmi Bůh je smířen zas.

4. Pozdraven buď, svatý kříži,
jenom ty jsi chloubá má ;

v životě i v době smrti - útěcha
buď jediná.

5. Pozdraven buď, svatý kříži,
- vždy mně před očima stůj ;
že i já svůj kříž mám nésti,
mne, ó kříži, pamatuj !

6. Pozdraven buď, svatý kříži,
- ó jak krásný jest tvůj kmen ! -
stkvít se budeš na obloze, až
Pán přijde v soudný den !

184. Utrpení Kristovo na kříži.

(Dříve : Když v myšlení usmrcení.)

*Při líbání sv. kříže i jindy, zvláště v pátek. — Slova upravil dle Svatoj. kancionálu
č. 187 J. P. 1906. Nápěv I. Nápěv K. E.*

1. Budiž zdraven, budiž slaven, kří-ži, na němž Kristus pněl,
kte - rý ne - sl, pod nímž klesl vše - ho svě - ta Spa - si - tel,
na němž v hrozném zápasu Lí - bám již sva - tý kříž,
u - mřel na - ši za spásu.
na němž, Pa - ne, za nás pníš.

Nápěv II.

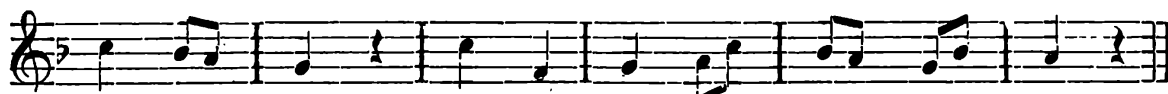
Ze Svatoj. kancionálu č. 187.

1. Budiž zdra-ven, bu-diž sla-ven, kří-ži, na němž Kri - stus
kte-rý ne-sl, pod nímž kle-sl vše-ho svě-ta Spa - si-

pněl, na němž v hrozném zá - pa - su Lí - bám již
tel, u-mřel na - ši za spá-su.

sva - tý kříž, na němž, Pa - ne, za nás pníš.

2. Jaké lože, mocný Bože,
ustlal Tobě světa hřích! - Srdce
hrdé, dřevo tvrdé - staví k muce
údů Tvých, trní bodá Tvoji
leb, - údy protknul tupý hřeb. -
Líbám již atd.

3. Tvoje hlava od ran žhavá -
nemá kde se položit, - trní bodá,
bolest hlodá, - hasne zvolna očí
svit, - proudí ze všech žil a cev,
- dřevo barvíc, svatá krev. -
Líbám již atd.

4. Mezi vrahy Mistr drahý
zmírá, v hanbu, posměch dán. -
Obnažený, potupený nejcu-
dější duchu Pán, - vydán zra-
kům na pospas, - kterým cit a
stud již zhas'. - Líbám již atd.

5. Sterá rána, jež mu dána, -
ohněm pálí, vznícena, hrozná
žízeň množí trýzeň, prahnou
ústa zjizvená; - octa pítí dávají,
- útrpnosti nemají. - Líbám atd.

6. Hana lživá se rtů splývá -
zarputilých nepřátel, víc jej
raní nežli v skrání trní, jež
v ní vryté měl; - přece, zalkav
žalostně, - odpouští jim milostně.
Líbám již atd.

7. Znělo lkání, zastenání,
v hlase steskem ztemnělém, -
siná líce, zřítelnice - zhasla smrti
pocem. - Pán se Otci poroučí,

- s životem se rozloučí. - Líbám
již atd.

8. Umučený, opuštěný do-
trpěl svůj bol i žal, - hlavu svoji
po tom boji skloniv, dílo do-
konal, - jímž nám nebe vykoupil,
- o něž hřích nás oloupil. - Líbám
již atd.

9. V zamyšlení umučení - Pána
svého rozjímám, - a s ním spolu
tonu v bolu, - žhavou slzu v oku
mám; srdce mé je stísněno,
žalem, hanbou sklíčeno. - Líbám
již atd.

10. Moje viny, moje činy,
řeči zlé a myšlení, - moje zloby,
nezpůsoby - příčinou jsou trá-
pení, - v němž Pán Ježíš umírá,
- jež mu srdce rozdírá. Líbám
již atd.

11. Žalem plaji a se kaji - ze
všech vin a poklesků. - Jezu
tichý, odpusť hříchy - v milosti
své záblesku; - síly dej se po-
lepšit, - Tobě sloužit, Tebe ctít.
Líbám již atd.

12. V slávě nebe, prosím Tebe,
vzpomeň na mne, Ježíši;
v smrti době uveď k sobě
ve své blahe nejvyšší; pro
Tvou vycezenou krev v an-
dělů ať vpadnu zpěv! Líbám
již atd.

185. Čím jest pro nás sv. kříž.

(Při líbání sv. kříže.)

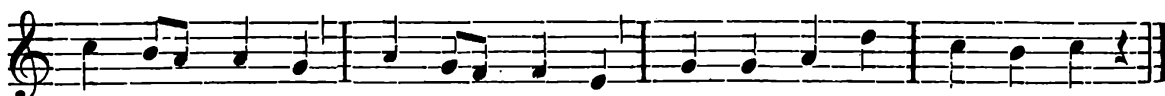
Fr. Poimon : Úplný kancionál 1856. — Nápěv ze Svatoj. kancionálu č. 548.

1. Svatý kří-ži, te be ctí-me, tvr-dé lůž-ko Je - ží - še !

Slá-vu tvo - ji u - vi - dí - me v příchod Soudce ze ří - še.

Slo-vem, srdcem te - be ctíme, lůž-ko Pá-na Je - ží - še.

2. Památko ty umučení, - na tě v protivenství - s útěchou
naplň láskou Boží nás, - chraň se nemine. - Slovem, srdcem atd.
nás všeho provinění, by nás
nesved' ďábla hlas. Slovem,
srdcem atd.

3. Praporem nám, svatý kříži,
- v boji, ve vši bídě buď, - sílu
dej, i věrnost v tíži - stálou
v srdci našem vzbud'. Slovem,
srdcem atd.

4. Vítězství tys rukojemství;
- k tobě kdo se přivine, hledě

5. Pomníkem ty pro vše časy
vítězné jsi obrany, - naděje
tys věčné spásy, vedeš nebes
do brány. - Slovem, srdcem atd.

6. Nyní pak jest naše přání, -
slávu aby hlásala - ústa naše
ve skonání - „Kříži buď vždy
pochvala“. - Slovem, srdcem atd.

Slavnost Nalezení a Pozdvižení sv. kříže.

V den Nalezení i Pozdvižení svatého kříže zpívají se církevní hymny č. 151 : Vexilla Regis prodeunt (str. 278) a č. 150 : Pange lingua gloriosi lauream (str. 277) nebo některá z písní č. 182—185.

Nešpory o Nalezení a Povýšení sv. kříže.

Dne 3. května a 14. září,

Otče náš. Zdrávas (po tichu; další hlasitě).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

Antifona 1. Jak veliký jest dobroty čin ! Smrt zemřela
tehdy, když život umřel jest na kříže dřevě (alleluja!)*)

Žalm 109, str. 51.

Ant. 2. Spasiž nás, Kriste Spasiteli, skrze moc kříže, jenž jsi
spasil Petra na moři, smiluj se nad námi (alleluja !).

*) Alleluja v závorkách uvedená zpívají se jen na den Nalezení sv. kříže —
v čas velikonoční.

Žalm 110,

A n t. 3. Ajhle, kříž Páně, prchněte strany nepřátelské, zvítězil lev z pokolení Judova, kořen Davidův (alleluja!).

Žalm 111,

A n t. 4. Nám pak sluší se chlubit v kříži Pána našeho Ježíše Krista (alleluja!).

Žalm 112, str. 52.

A n t. 5. Skrze znamení kříže od nepřátel našich vysvobod nás, Bože náš (alleluja!).

Žalm 116, str. 54.

K a p i t o l a. Bratři! To zajisté cítěte v sobě: což i v Kristu Ježíši, kterýž jsa v způsobě Boží, nepoložil sobě toho za loupež, že jest rovný Bohu ale sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka, ku podobenství lidí učiněn, a v způsobu nalezen jako člověk.

R. Bohu díky.

Hymna (Vexilla regis prodeunt) č. 151. na str. 278,

V. Toto znamení kříže bude na nebi (alleluja!).

R. Až Pán k souzení přijde (alleluja!).

O Nalezení sv. kříže:

A n t i f. k M a g n i f.: Kříž svatý podstoupil, jenž peklo zlomil, opásán byl mocí, vstal z mrtvých dne třetího (alleluja!).

O Povýšení sv. kříže:

A n t i f. k M a g n i f.: Ó kříži požehnaný, kterýž jsi samojediný hoden byl nésti Krále nebes a Pána. Alleluja.

Magnificat na str. 59,

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

O Nalezení sv. kříže:

M o d l i t b a. Bože, jenž jsi přeslavným nalezením spásonosného kříže zázraky svého umučení obnovil propůjč, abychom cenou obživujícího dřeva rozsuděk věčného života obdrželi. Který žiješ a kraluješ s Bohem Otcem

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská s V., R. a modlitbou dle času buď Regina coeli nebo Salve Regina na str. 64—67.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

O Povýšení sv. kříže:

M o d l i t b a. Bože, jenž náš dnešního dne výroční slavností povýšení sv. kříže potěšuješ: propůjč, prosíme; abychom, jehož tajemství na zemi známe, jeho odměny vykoupení na nebi zasloužili. Skrze téhož Pána...

R. Amen.

186. Nalezení sv. kříže Kristova.

Pro domácí pobožnost.

(Legenda.)

(Dle IV.—VI. čtení v breviáři 3. května.)

Slova B. M. Kuldy. Legendy.

Hudba Jos. Charvátka.

1. Z roz-hod-né - ho vá - leč - né - ho bo - je na - vrá - til se ví - těz
Kon-*stan-tin* ; Bo hu Kri - stu slí - bil služ - by svo - je,
po - sled - ní mu zmi - zel po - věr stín. Váž - ně ve šel
k He - le - ně, své mat - ce, mlu - vil slav - ně, do - jem - ně a slad - ce :

2. „Zvítězil jsem ve znamení kříže, - jasně zjevil se mi na nebi; - vykonám slib, jenž mou duši víže, - dám své říši, čeho potřebí; - národům svým zhojím ránu bolnou, - církev Boží staň se navždy volnou !

3. Mocný zákon dnes již podepíši, - vladařům svým o něm vydám zvěst; - od té chvíle žádný zlosyn v říši na kříži už neměj smrti trest, - oslavený Kristem kříž nám hlásá : - Člověčenstvu zjednána je spása !“

4. „Předchůdcem mým*) zneuctěná místa, - Golgotu a svatý Boží hrob, - zvelebuj jen bohoslužba čistá, - ke cti Kristu velechrám je zdob ! Ty, má slavná matko, moudrou snahou - církvi Páně zjednáš dobu blahou !“

5. Svatá radost císařovnu jímá, - touha v duši roste výš a výš; - do Jerusalema chvátá z Říma, - na mysli má hlavně Páně kříž; - od výkupné smrti tři sta roků - zakopán kříž svatý hrobu v boku.

6. Drahocenný klenot císařovně zda se vyhledati podaří ? - V městě svatém paní kráčí rovně k biskupovi, světců Makáři : - „Otče svatý, stojím před záhadou, - buď mi, prosím, v této věci radou !“

7. Biskup dává císařovně zprávu : - „Dobrou, tuším, dám ti útěchu; - zjeví Kristus kříže svého slávu vy-

koupencům světa k prospěchu ; - v městě křesťan spisy dědů chová, - v nich jsou kresby, - číslice a slova.“

8. Dostavil se křesťan povoláný, - rozvinul hned staré zápisy ; - nalezen hrob Boží zasypaný, - vedle hrobu jámy obrysy, - vyhrabána velká země tíže, - z jámy vzaty hřeby a tři kříže.

9. Jeden hřeb je z nohou, dva jsou z rukou, - Pilátův též nápis vyhrabán ; - na kterém však kříži hroznou mukou - za hřích lidstva umřel Kristus Pán, Makarius opět pro záhadu po ruce měl novou dobrou radu :

10. „Vzácná žena v městě dlouho strádá, - není prý jí žádné pomoci ; - za smrt šťastnou Hospodina žádá - ustavičně za dne, za noci ; - ženou tou snad Bůh nám divem zjeví, bezpečně co rozum lidský neví.“

11. K nemocné se paní nesly kříže, - s císařovnou vešel lidu dav ; - biskup Makař k lůžku kročil blíže, - každý viděl dnavé ženy stav ; - pravou rukou vládne jenom stěží, celé tělo jako dřevo leží.

12. Křížů, na nichž lotři zahynuli, - bez účinku žena dotkla se ; - třetí kříž když k ruce ponahnuli, - dnavá paní zdráva zdvihla se ; - kolena hned kde kdo k zemi shýbal, - a kříž Kristův přeradostně líbal.**)

*) Hadrianem.

**) R. 326.

13. Jinam zase vešli s křížem Páně,
- ležela tam ztuhlá mrtvola ; - dotknuli
se křížem její skráně, - a muž živý zírál
dokola ; - zdrav a čil v tom okamžení
vstává, Kristu Bohu hlasnou chválu
vzdává.

14. Konstantin pak nade hrobem
Božím - budovati kázal skvostný chrám;
- hojně drahým obdařil jej zbožím - a
kříž Páně přišel uctit sám. *) - Odtud
v církvi věci oblažení mají slavnost
„Kříže Nalezení“.

187. Povýšení sv. kříže Kristova.

Pro domácí pobožnost.

Slova B. M. Kuldy. Legendy z r. 1894.

Nápěv Jos. Charvátka 1907.

(Dle IV.—VI. čtení v breviáři dne 14. září.)

1. Bo - jov - ní Per - ša - né z Je - ru - sa - le - ma u - nes - li za ko - řist

Je - ží - šův kříž; **) He - ra - kli - j pa - nov - ník po - ko - je ne - má,

sou - ží jej u - krut - né z trá - ty té tíž. ***)

2. Konečně s udatným vojskem se
vzchopil, - vydal se s Chosroem v krvavý
boj ; - ve hrudích Peršanů strašlivě
ztopil rekovných vojů svých vítěz-
nou zbroj.

3. Slavně se navrátil do Cařihradu,
- před sebou nésti dal ve schráně kříž; -
nadšeně vítal lid vítězů řadu - v radost-
ném pochodu ku městu blíž. †)

4. S komonstvem císaře nastalým
jarem - uvítal blažený Jerusalema ; - obla-
žil předrahým Kristovým darem po-
sváté město a veškeru zem.

5. Heraklij ve slavném průvodu
z města - nese sám svatý kříž na Gol-
gotu; v bráně mu zázrakem stavěna
cesta, přes všechnu námahu, přes
ochotu.

6. K císaři truchlému památná
slova promlouvá velekněz Zachariáš :
- „Neseš kříž Ježíšův na horu znova, -
nádherné roucho však na sobě máš !“

7. Spasitel s křížem svým pokorně
krácel, - se rtů mu proudil se bolestný
stesk ; - chudobný oděv svůj krví svou
smácel, - s tebe pak proudí se nád-
herný lesk !“

8. Císař, hle, pokorně odkládá
skvosty, bosýma nohama s křížem
jde dál; podoben Ježíši, nádhery
prostý - s průvodem na hoře Golgotě
stál.

9. Ve chrámu golgotském svatý
kříž zase - za zpěvu slavného povýšen
jest; - poutníci nábožní ku vlastní spáse
- kajícně vzdávají slušnou mu čest.

*) O slavném posvěcení chrámu Božího Hrobu a sv. kříže v Jerusalemě, roku 335.

**) Za panování krále perského Chosroa II.

***) Heraklius, císař Byzantský, čili Cařihradský.

†) Roku 629, čtrnáctého roku zajetí sv. kříže a patriarchy jerusalemského Zachariáše.

Velikonoce čili Zmrtvýchvstání Páně.

V neděli po prvním jarním úplňku.

Velikonoce mají oktávu a slaví se 40 dní, až po Nanebevstoupení Páně.

Zasvěceným svátkem jsou v neděli a v pondělí, a bývaly také v úterý.

Tajemství vzkříšení v naší diecesi jsou posvěceny kostel farní ve Slavkově; veřejná kaple v Komárově a hřbitovní kaple v Tuřanech.

Slavnost vzkříšení.

Slavnost Vzkříšení (či vlastně Zmrtvýchvstání) Páně koná se u nás na Bílou sobotu podvečer takto: když kněz přijde k Božímu hrobu, zazpívá se na kůře „Regina coeli, laetare“, antifona mariánská velikonoční s veršíkem a modlitbou.

Kněz, odhaliv závoj s monstrance, zanotí „Vstalt' jest této chvíle“; píseň zpívá lid dále a koná se za zpěvu (a hudby) průvod.

Po něm bývá Te Deum a sv. požehnání.

Hod Boží velikonoční, čili Zmrtvýchvstání Pána Ježíše Krista.

V den tento náš velikonoční Beránek obětován byl Kristus. On totiž pravý jest Beránek, který snal hříchy světa, který smrt naši umřev zrušil a život z mrtvých vstav napravil.

(Z praeface velikonoční.)

Poučení.

Na jaře s přírodou probuzenou k životu novému probouzí se i v církvi život nový — veselejší. V postě zaznívaly zpěvy smuteční, barva při bohoslužbách byla fialová, oltáře ozdob zbaveny. Tu pojednou na Hod Boží velikonoční přestávají zpěvy smuteční, barva bohoslužebná je bílá, barva radosti, oltáře bohatě bývají ozdobeny a radostné „Alleluja“, „Chvalte Boha s plesem“ zaznívá.

Ano, chvalme Boha s plesem v této posvátné době, neb zmrtvýchvstáním Páně dokonáno vykoupení naše, ďábel, smrt překonána, brána nebe lidstvu otevřena.

Na Hod Boží velikonoční světi se pšeničný chléb a víno na památku ustanovení nejsv. svátosti, maso z beránka na památku poslední večeře, vejce, připomínající zmrtvýchvstání Páně a naše vzkříšení. (Způsob svěcení viz mezi svátostinami.).

Hod Boží velikonoční připadá v neděli po úplňku rovnodennosti jarní, tedy mezi 22. březnem a 25. dubnem.

Od „Vzkříšení“ na Bílou sobotu až do Nanebevstoupení Páně jest na hlavním oltáři soška zmrtvýchvstalého Spasitele a velikonoční svíce „paškál“, který se při bohoslužbě vždy rozžihá. Obé odnáší se na den Nanebevstoupení Páně.

Účel zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Pane Ježíši Kriste, Ty jsi chtěl trpěti a umříti, abys za nás spravedlnosti Boží dokonale dosti učinil, abys nás ode hříchu, otroctví ďábla a věčného zatracení vysvobodil a abys nám hojnou milost a věčnou blaženost zasloužil. Duše Tvá při smrti od těla oddělená sstoupila do předpekli, aby duším spravedlivých, kteří před Tebou zemřeli a na vykoupení čekali, zvěstovala, že jsou vykou-

Poznámka. 1. Píseň mezi průvodem může býti jedna z velikonočních níže položených, č. 190, 193, 194A, 204, 205.

2. Antifony mariánské Regina coeli od Vzkříšení po nejsv. Trojici viz na stránce 64 a 65 č. 27. až 29.

peny. Jak veliká byla jejich radost nad Tvou návštěvou a nad zprávou blaženost věčnou věstící. — Než ač již úmrtím jsme všichni byli vykoupeni, přece jsi ještě vstal z mrtvých, spojiv vlastní mocí duši svou opět s tělem v hrobě po tři dny ležícím a vyšel jsi ze zavřeného hrobu slavný a nesmrtelný, aby se vyplnilo, co o Tobě proroci předpověděli, jako David (v Žalmu 15, 10) „Nezanecháš duše mé v hrobě, aniž dáš svatému svému viděti porušení“, a i co jsi sám o sobě předpověděl, řka: „Zrušte chrám tento (to jest chrám těla mého), a ve třech dnech jej zase vzdělám“ (u Jana 2, 19. 21); Ty jsi vstal z mrtvých, abys dokázal, že jsi skutečně Bůh a učení Tvé že je pravé, jak sv. apoštol Pavel slavně tvrdí: „Nevstal-li Kristus z mrtvých, tedy jest marné kázání naše, a marná jest i víra vaše“ (I. ke Kor. 15, 14); Ty jsi vstal z mrtvých, abys nám dal záruku, že i my jednou z mrtvých vstaneme, jak dí týž apoštol (I. ke Kor. 15, 20. 21) „Ale nyní Kristus vstal z mrtvých, prvotiny (první) těch, kteříž zesnuli; nebo zajisté skrze člověka (Adama) smrt, skrze člověka (Ježíše Krista, bohočlověka) i vzkříšení z mrtvých.“

Slovo o zmrtvýchvstání Kristově.

Dle sv. Ambrože*)

Tělo Kristovo vstalo z mrtvých a na něm vzkříšení a obnovení naší přirozenosti vykonáno. Na něm byla smrt všech nás shlazená. Kristus se obětoval, aby smrt zničil. Pročež krásně dí sv. apoštol Pavel: „Kde jest, ó smrti, vítězství tvé? kde jest, ó smrti, osten tvůj?“ (I. ke Kor. 15, 55).

Kristus jest vzkříšení, Kristus jest prvorozený mezi mrtvými, v němžto se nám všem práva na budoucí vzkříšení dostává. Smrt jeho na kříži, jeho zmrtvýchvstání jest naše vykoupení, život náš. Všemohoucí jest síla jeho, neskonale jeho požehnání! Ó okusme jeho vykoupení, budme účastni jeho vzkříšení! Odložme tělesnou smyslnost, učíme násilí srdcím svým. Zahořme láskou k Ježíši vzkříšenému!

Pane, což jest člověk, že jsi naň pamětliv? aneb syn člověka, že navštěvuješ jej? (Žalm 8, 5.)

Antifona a modlitba církevní.

A n t. Toť jest den, kterýž učinil Hospodin veselme se a radujme se v něm. Alleluja!

V neděli:

M o d l i t b a. Bože, kterýž jsi dnešního dne skrze Jednorozeného svého nám přístup do věčnosti vítězstvím nad smrtí otevřel žádosti naše, které milostí

V pondělí:

M o d l i t b a: Bože, jenž jsi velikonoční slavností světu léky udělil: lid svůj, prosíme, darem nebeským provázej; aby dokonalé svobody si zasloužil i k ži-

*) Svatý Ambrož napsal knihu „De fide resurrectionis“ (O věrohodnosti zmrtvýchvstání).

předcházející vnukáš, svou pomocí také provázej. Skrze Ježíše Krista Pána našeho. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Modlitba velikonoční.

Sláva a chvála budiž Tobě, vzkříšený Ježíši, kterýž jsi dnes velké dílo našeho vykoupení dokonál a nás od poroby pekelné vysvobodil. Zmrtvýchvstání Tvé jest pečet a zástava našeho smíření s Otcem Tvým nebeským. Nyní můžeme všechno, čeho k spasení svému potřebujeme, od Tebe a od Tvého Otce nebeského očekávati. Učiň, oslavený Spasiteli, ať tuto velikou milost dokonale poznáme, a dej, abychom pravým obnovením duší svých skutečně dokázali, že se hříchů z plna srdce chceme varovati a život svůj jen Tobě samému zasvětit. Dej nám u víře ve jméno Tvé setrvati a přiveď nás milostí svou do onoho šťastného místa, kteréž jsi nám svým zmrtvýchvstáním otevřel. — Vyslyš nás, dobrotivý Ježíši, skrze své slavné vzkříšení. Amen.

Jiné modlitby ke vzkříšenému Spasiteli.

Božský Vykupiteli, jenž jsi pln moci a velebnosti jako vítěz nad hříchem, smrtí a peklem z hrobu vyšel přispěj nám pomocí svou, abychom vzkříšení jsouce z duševní smrti hříchu a vstanouce z hrobu tělesných žádostí a lásky k světu, od této chvíle v tom duchovním životě byli zachováni, v němž bychom jen Tobě, Bohu živému, žili a skrze Tebe zde i na věčnosti blaženými byli učiněni. Amen.

Nade všechno vyvýšený a vševládný Pane a Spasiteli, jenž moc máš zachovati všechny, kdož se skrze Tebe Bohu blíží vysvobod nás, prosím, z hluboké pokleslosti do věcí pozemských a smyslůných a všechny nás přiveď k sobě, abychom duchem v nebesích přebývali. Obráť zraky naše od země k nebesům a dej, abychom v tomto patření jako Ty se modlili, pracovali, bojovali, trpěli a zemřeli, a tak se dostali do života věčného. Amen.

Ó Ježíši, prostředníku, mistře a vůdce náš! Dej, abychom jako jsi Ty skrze utrpení do slávy své vejíti musel, i my Tebe následovali. Tys zajisté věčný náš prostředník a pomocník u Otce. Ty znáš strasti naše, jsa neustále mezi námi, abys občerstvoval zemdlených. Sešli nám pokaždé nebeskou útěchu svou a pozdvihni nás, kdykoli v pokušení a soužení důvěrně hledíme k Tobě. Dej, aby se po této krátké době zkoušky všeliká svízeľ tohoto světa v radost a blaženost věčnou proměnila. Amen.*)

*) „Ohlasy posvátných dob“. Dle de Kampa Fr. Vinklář. U B. Stýbla v Praze 1865.

Šrámek : Víra, naděje a láska.)*

Litanie v čas velikonoční.

Pro pobožnost soukromou.

Pane, smiluj se nad námi ! — Kriste, smiluj se nad námi ! — Pane, smiluj se nad námi !

Kriste, uslyš nás. — Kriste, vyslyš nás.

Otče, s nebes Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Ježíši, Beránku velikonoční,

Ježíši, Beránku za nás obětovaný,

Ježíši, vysvoboditeli lidu svého,

Ježíši, Pane života a smrti,

Ježíši, jenž jsi vzkříšení a život,

Ježíši, jenž jsi třetího dne vlastní mocí z mrtvých vstal,

Ježíši, jenž jsi nad hříchem, smrtí a ďáblem slavně zvítězil,

Ježíši, jenž jsi zbořený chrám těla svého ve třech dnech opět vzdělal,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým božství své patrně osvědčil,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým své poslání s nebe v pravdě dokázal,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým pravdivost učení svého potvrdil,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým naplnil, co v Písmě bylo prorokováno,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým naplnil, co sám jsi předpověděl,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým neomylný důkaz o nesmrtelnosti duše nám podal,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým víru i naději našeho vzkříšení utvrdil,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstáním svým veliké dílo vykoupení našeho korunoval,

Ježíši, jenž jsi z mrtvých vstání své nábožným ženám skrze anděla zvěstoval,

Ježíši, jenž po svém z mrtvých vstání z apoštolů nejprv Petrovi se ukázal,

Ježíši, jenž jsi dva učedníky do Emaus jdoucí provázel a poučoval,

Ježíši, jenž jsi jim od Mojžíše a všech proroků Písma vykládal,

Ježíši, jenž jsi jim dobrořečením a lámáním chleba oči otevřel,

Ježíši, jenž jsi jedenácti apoštolům pokoj svůj zvěstoval a daroval,

Ježíši, jenž jsi v den svého z mrtvých vstání svátost pokání ustanovil,

Ježíši, jenž jsi učedníkům svaté drahé rány své ukazoval,

Ježíši, jenž jsi jim otevřel smysl, aby Písmům rozuměli,

Ježíši, jenž jsi jim zaslíbení Ducha svatého opakoval,

Ježíši, jenž jsi Tomáše o svém z mrtvých vstání úplně přesvědčil,

Ježíši, jenž jsi apoštolům pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy kázati velel,

Ježíši, jenž jsi Petrovi a Janovi způsob smrti jejich předpověděl,

Ježíši, jenž jsi učedníkům svým o království Božím mluvil,

Ježíši, Pastýři dobrý, jenž jsi ovečky své až do konce miloval,

Ježíši, Pastýři dobrý, jenž jsi za ovečky své život položil,

Ježíši, Pastýři dobrý, jenž jsi ovečky své smrti zbavil a Otce svého jim naklonil,

Milostiv nám buď, — odpusť nám, Ježíši.

Milostiv nám buď, — uslyš nás, Ježíši !

Ode všeho zlého

Od všelikého hříchu

Od kvasu zlosti a nešlechtnosti,

Od setrvání v hrobě hříchu

Od tělesných žádostí

Od zpozdilosti k slyšení

Od rychlosti k mluvení

Od přílišné bázně smrti časné

Od lhostejnosti v příčině smrti věčné

Pro své slavné z mrtvých vstání

smiluj se nad námi !

vysvobod nás, Ježíši !

*) Víra, naděje a láska. Kniha modliteb katolických pro všechny pobožnosti roku, společně i soukromé od Vojtěcha Šrámka. Cyrillo-Methodějské nakladatelství Gustav Francel v Praze. Cena váz. 7 K 20 hal.

Pro své laskavé s učedníky obcování
Pro své drahé rány oslavené
Pro svatý pokoj svůj
Pro život svůj věčný
My hříšníci, — Tě prosíme, uslyš nás !

} vysvobod'
nás, Ježíši!

Abys nám odpustiti ráčil,
Abys nám milostiv býti ráčil,
Abys nás z hrobu hříchu vzkřísiti ráčil,
Abys nám potřebné milosti k duchovnímu povstání uděliti ráčil,
Abys nás v boji proti tělu, světu a ďáblu síliti ráčil,
Abys víru naši v božské poslání a učení své upevniti ráčil,
Abys naději naši v budoucí vzkříšení posilniti ráčil,
Abychom Tebe, Pastýře dobrého, po všech cestách života následovali,
Abychom v svatých ranách Tvých útěchy a posily hledali,
Abychom za vítěznou korouhvi Tvou povždy kráčeli,
Abychom Tvého pokoje, jehož svět dáti nemůže, došli,
Abychom ze srdcí svých starý kvas hříchu vyčistili,
Abychom v přesnicích upřímnosti a pravdy hodovali,
Abychom láskou a jednotou bratrskou se spojili,
Abychom skrze jméno Tvé odpuštění hříchů vzali,
Abychom velikonoční svatou zpověď hodně vykonali,
Abychom svatou věrou Tvou svět přemáhali,
Abychom k Tobě, pastýři a biskupu svých duší, se obrátili,
Abychom jakožto příchozí a pohostinní tělesných žádostí se zdržovali,
Abychom, s Tebou povstavše, těch věcí, které svrchu jsou, hledali,
Abychom všelikému zřízení lidskému pro Boha se poddali,
Abychom s tichostí svaté slovo Tvé přijímali,
Abychom slovo Tvé nejen poslouchali, ale i plnili,
Abychom jednou slavného vzkříšení došli,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — odpusť nám, Ježíši.
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — uslyš nás, Ježíši.
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — smiluj se nad námi.
Kriste, uslyš nás, — Kriste, vyslyš nás,
Pane, smiluj se nad námi. — Kriste, smiluj se nad námi. — Pane, smiluj se nad námi.

} Tě prosíme, uslyš nás !

Otče náš . . .

V. Beránek náš velikonoční obětován jest Kristus, alleluja. (I. Kor. 5, 7. 8).

R. A protož hodujme v přesnicích upřímnosti a pravdy, alleluja, alleluja, alleluja.

V. Vstalt Pán právě, alleluja.

R. A ukázal se Šimonovi, alleluja. (Luk. 24, 34.).

M o d l e m e s e : Bože, kterýž jsi dnešního dne skrze Jednorozeného svého nám přístup do věčnosti přemožením smrti otevřel : žádosti naše, které milostí přecházející vnukáš, svou pomocí také zprovázej. Skrze téhož Ježíše Krista Pána našeho.

R. Amen.

Nešpory na hod Boží a na pondělí velikonoční.

Otče náš a Zdravas Maria (*potichu, pak nahlas*)

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen. Alleluja !

Antifony a žalmy

A n t. 1. Nebo anděl Páně sstoupil s nebe, a přistoupiv odvalil kámen, a posadil se na něm, alleluja, alleluja !

Žalm (nedělní) 109 na str. 51.

A n t. 2. A aj, zemětřesení stalo se veliké : nebo anděl Páně sstoupil s nebe, alleluja, alleluja !

Žalm 110 na str. 51.

A n t. 3. Byl pak obličej jeho jako blesk, a roucho jeho jako sních, alleluja, alleluja !

Žalm 111 na str. 51.

A n t. 4. A pro strach jeho zděsili se strážní, a učinění jsou jako mrtví, alleluja, alleluja.

Žalm 112 na str. 52.

A n t. 5. I promluviv anděl, řekl ženám Nebojte se vy! neboť vím, že Ježíše hledáte, alleluja !

Žalm 113, na str. 52.

(Kapitola, hymna a V. odpadají a místo nich říká se:)

A n t. Toť jest den, kterýž učinil Hospodin veselme se a radujme se v něm.

Antifona k Magnificat.

O Božím hodě :

A pohlédše, uzřely kámen odvalený ; byl zajisté veliký velmi, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V neděli :

M o d l i t b a : Bože, kterýž jsi dnešního dne skrze Jednorozeného svého nám přístup do věčnosti přemožením smrti otevřel : žádosti naše, které milostí předcházející vnukáš, svou pomocí také zprovázej. Skrze Ježíše Krista Pána našeho atd.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu, alleluja, alleluja.

R. Bohu díky, alleluja, alleluja.

V Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „Regina coeli, lactare“, č. 27, 28 nebo 29. na str. 64 a 65.

V Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

V pondělí

Které jsou to řeči, jež rozmlouváte vespolek jdouce, a jste smutni, alleluja.

V pondělí :

M o d l i t b a Bože, jenž jsi velikonoční slavností světa léky udělil : lid svůj, prosíme, darem nebeským provázej ; aby i dokonalé svobody si zasloužil i k životu prospíval věčnému. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho.

Písně velikonoční.

188. Rex sempiternae coelitus.

Hymna církevní v čas velikonoční k jitřní z V. století.

Překlad Fr. Sušila (nepatrně změněný).

Hudba Jos. Charvát 1906.

1. Krá-li věč - ný nad an-dě-ly, ve-škerenstva Stvoři-te-li,

jenžto v bytu, vlá-dě, mo-ci od vě-ků jsi ro-ven Otcí,

2. když se zrodil vesmír nový,
vryl's svůj obraz Adamovi,
podivným v něm spojiv dílem
vznešeného ducha s jím.

tať jest duší lidských lázní,
hrobem jejich vad i strážní.

3. Když vrah závistí a zradou
- zkazil lidstvo hříchu vnadou,
v tělo lidské jsi se zavil, - bys
svůj obraz v lidech spravil.

6. Tělo Tvoje na kříž vbili,
čehož my jsme zasloužili; - krev
jsi za nás prolil, Pane, z níž
nám spása věčná plane.

4. Zrozen z Panny v onu dobu,
teď se opět rodiš z hrobu,
nám též velíš, bychom vznesli
zas se z hrobu, v nějž jsme klesli.

7. Bys nám věčně v nebes
vlasti - velkonoční sám byl slastí,
- zbav nás smrti, již hřích plodí,
nás, jež moc Tvá znova rodí.

5. Pastýři, Ty, hříchu vládu
křestní vodou snímáš stádu;

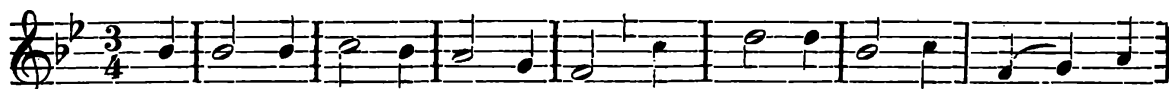
8. Tobě, jenž jsi povstal z hrobu
- čest buď, sláva v každou dobu,
buď i Otcí vzdána chvála a
čest Duchu neustálá. Amen.

189. Aurora coelum purpurat.

Hymna církevní v čas velikonoční ku chválám z V. století.

Přel. Jak. Pavelka.

Nápěv u Šteyra (Vstal z mrtvých Kr. Spasitel.)

1. Aj, blankyt ú-svi-tem se rdí, vzduch jáso-tem se slav-ným

chví, svět u ví - těz - ný dal se ples a peklo schvátil strach a

děs, a pek lo schvá-til strach a děs.

2. Král, jemuž není rovného, - otců dávných vyprostil, [: by
jde z dolu smrti tmavého, - sbor v nebesích je uhostil. :]

3. Hrob jeho vojskem obsazen
- a kamenem byl uzavřen, - ztad
vítězně se ubírá, [: smrt samu
v hrobě zavírá. :]

4. Dost slz a dosti žalosti, -
již ustup bolest radosti, vstal
Vítěz, jenž smrt uhasil, [: jak
anděl skvělý prohlásil. :]

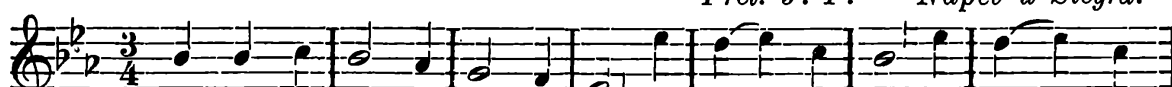
5. Bys duši naší k věčnosti
byl velkonoční radostí, - nás
smrti hříchů kruté zbav, - [: nám
znovuzrodit se dav. :]

6. Zněj Bohu Otci píseň chval,
- i Synu, který z mrtvých vstal,
- Duch Utěšitel budiž ctěn, -
[: věk věků slaven po všechn. :]
Amen.

190. Victimae paschali.

Sekvence velikonoční oktávy z XII. století.

Přel. J. P. — Nápěv u Šteyra.

1. Ve - li - ko - no - ční o - bě - ti, al - le - lu - ja, al le lu -
ja, po - spě - šte chvá - ly za - pě - ti, al le lu -
ja, al le lu - ja !

2. Beránek ovce vykoupil,
alleluja, - alleluja, - nevinný smrt
když podstoupil, - [: alleluja ! :]

3. V obět se smírnou Otci dal,
- alleluja, - alleluja, za hříšné
Kristus odpykal, [: alleluja ! :]

4. Stála smrt světu k úžasu,
alleluja, alleluja, - s životem
v prudkém zápasu, - [: alleluja ! :]

5. Pán, kterýž vládne životem,
- alleluja, - alleluja, - z mrtvých
vstav, trůní nad světem, - [: alle -
luja ! :]

6. Maria, co jsi uzřela, - alle -
luja, - alleluja, - ke hrobu když
jsi dospěla ? [: alleluja ! :]

7. „Zřela jsem hrobku živého,
alleluja, - alleluja, oslavu
z mrtvých vstalého, - [: alleluja ! :]

8. Zřela jsem roucha, pla -
chetky, alleluja, - alleluja,
andělé byli za svědky, [: alle -
luja ! :]

9. Kristus vstal, moje naděje,
- alleluja, alleluja, pospěšte
do Galileje“. - [: Alleluja ! :]

10. Vím, že jsi, Kriste, z mrt -
vých vstal, - alleluja, - alleluja, -
věřícím jsi se zjevoval. - [: Alle -
luja ! :]

11. Smiluj se, Králi vítězný, -
alleluja, - alleluja, - zpěv náš Ti
budiž líbezný. - [: Alleluja ! :]

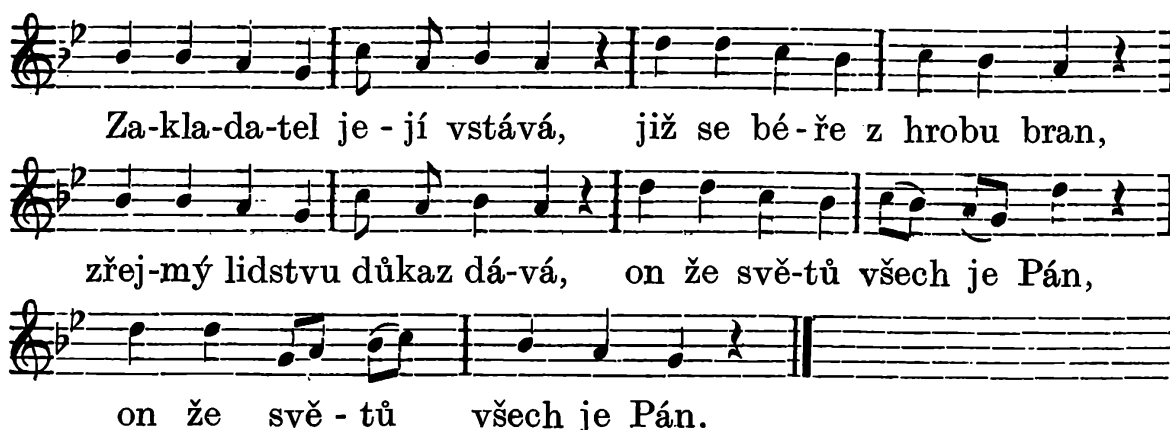
191. A. Velikonoční píseň mešní I.

I. nápěv.

*Svatoj. kanc. č. 362. — Plesy duch. č. 28.
Kyrie.*

1. Na Pe - tro - vě sto - jí ská - le církev Kristem zřízená ;
ač je s peklem v boji stá - le, ni - kdy ne - ní zmo - že - na.

Za-kla-da-tel je - jí vstává, již se bé-ře z hrobu bran,
zřej-mý lidstvu důkaz dá-vá, on že svě-tů všech je Pán,
on že svě - tů všech je Pán.

Gloria. Pějte, sbory, alleluja!
ve všech nebes výšinách, -
pějte, lidé, alleluja! - po všech
země končinách. Přemožen je
lidstva škůdce, - otec svárů, roz-
broje, - z hrobu spěje k nám
náš vůdce, [: nesa blaho po-
koje. :]

Credo. Kriste, jenž jsi roven
Otcí, - roven Duchu svatému, -
věrou přispěj ku pomoci - mdlé-
mu duchu lidskému. Lej nám
v srdce hojnou drahé milosti
své zásobu, bychom jednou
v sídlo blahé [: vešli s Tebou
ze hrobu. :]

Offertorium. Přijmi, Bože, od
svých sluhů - chléb a víno za
obět, přijmi srdce, však jich
dluhů - neuvoď si na pamět.
Pro nás na potupném kříži
zemřel jsi a z hrobu vstal,
sejmi vinu, - jež nás tíží, - [: za-
sloužené tresty vzdal! :]

Sanctus. Dej, ať v srdcích
lásky vzrůstá - k Tobě, s nebe
příteli, - ať jsou hodna naše
ústa - zpívat v závod s anděly: -
Svatý jsi, ó nebes Pane, - svatý,
Kriste vítězný, - obloha Tvou
slávou plane [: i květ luhů
líbezný. :]

II. nápěv.

Po pozdvihování.

K nám se bé-ře ten, jenž z hrobu vy-šel v slávě přeskvoucí.
Roz-pukly se v onu do-bu ská-ly di-vem žasnoucí.

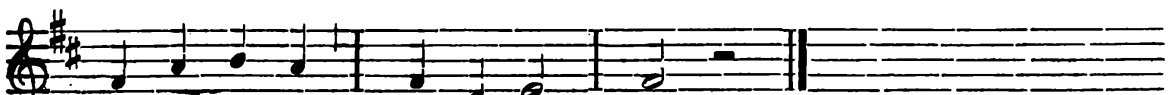
*)

Nu-že, srdce, zachvějte se ve posvátném ú-ža-su ;

ra-duj-te se ! Pán vám nese pomoc, sí-lu k zá-pa-su.

Al-le-lu-ja, al-le-lu ja !

*) V „Průvodu“ oprav nápěv. Zde je správný.

Vzpomínka na mrtvé. Do pekel se pohřžuješ, hledáš otce zajaté, křížem svým je vychvacuješ z říše ďábla proklaté. Kriste, vzpomeň také duší - přátel našich milených, - zahlad, co jich pokoj ruší, - v sbor je uveď blažených ! - Alleluja, alleluja !

K přijímání. Chystáme se, drahý Pane, - jíti k Tvému ke stolu ; - dej chléb, po němž nebešťané - touží v úcty plápolu ! - Duši omyj

v náder ráně, - ať smí přijmout tělo Tvé, záruku dej, v smrti bráně že nás přijmeš v lokty své ! Alleluja, alleluja !

Ke konci. Přijdeš ještě jednou v moci, - v slávě v kruhu andělů, - a tu vzkřísíš z hrobu noci - k žití sbor svých ctitelů. - Nuž, buď strážcem našich kroků, - cestou k nebesům je řiď, - v onen den pak k svému boku - přiviň milostně svůj lid ! Alleluja, alleluja !

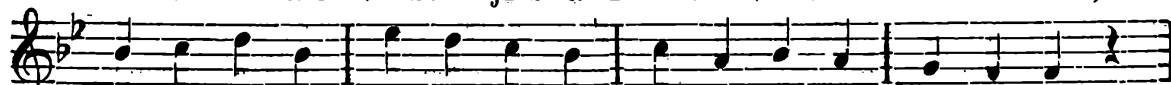
191. B.

Jiné nápěvy k téže písni. — Ze Křtin. — Do textu však se přidává po každých čtyřech verších [alleluja.]

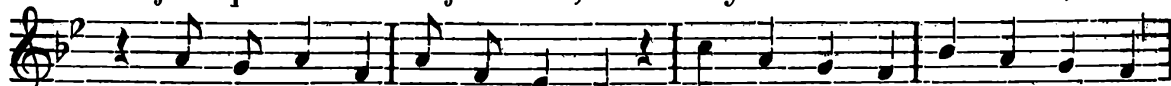
Před pozdvihováním.

Na Pe - tro - vě sto - jí ská - le církev Kristem zří - ze - ná ;

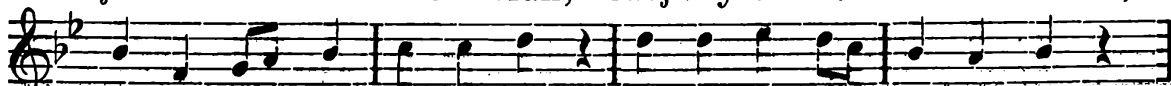
ač je s peklem v boji stá - le, ni - kdy ne - ní zmo - že - na,

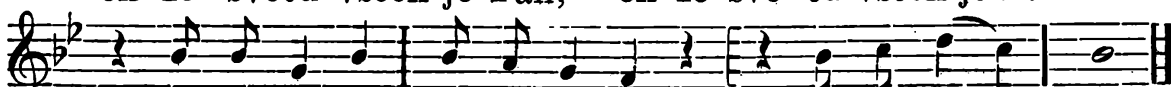
al - le - lu - ja, al - le - lu - ja ! Za - kla - da - tel je - jí vstá - vá,

již se bé - ře z hrobu bran, zřej - mý lidstvu dů - kaz dá - vá,

on že svě - tů všech je Pán, on že svě - tů všech je Pán.

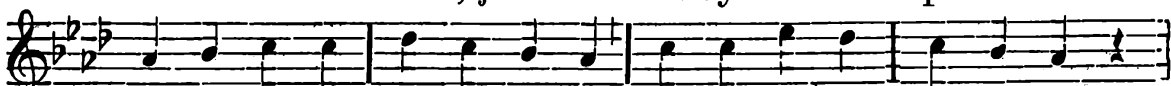

al - le - lu - ja, al - le - lu - ja, al - le - lu ja !

Po pozdvihování.

K nám se bé - ře ten, jenž z hrobu vyšel v slávě přeskvoucí.

Rozpukly se v o - nu do - bu ská - ly di - vem žasnou - cí.

Al-le - lu - ja, al-le-lu-ja ! Nu-že, srd-ce, zachvějte se
ve posvátném ú-ža-su ; ra-duj-te se, Pán vám nese
pomoc, sí-lu k zápa-su. Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja,
al - le lu ja !

Velikonoční mešní II.

Slova J. P. 1905.

Hudba Jos. Nešvery 1905.

Nápěv k celé písni.

Před pozdvihováním.

Introit.

Na kří-ži jsi u-mřel, Pa-ne, v bo-le-sti a o - pu-štěn,
z lásky dosud ne-ví - da - né vy-svo-bo-dil pek-la plen. Al-le
lu - ja ! al-le-lu - - ja ! Z mrtvých vstal jsi, vyšel z hrobu,
na-de smr-tí zví-tě-zil, ne - bes slá-vu na o-zdo-bu
du ši na - ší při-pra-vil. Al - le lu ja, al - le-
lu - ja, al - le - lu ja !

Gloria. Sláva Bohu na výsosti!
- Sláva Kristu vítězi, - jenž svým
věrným ku radosti - zlomil hříchu
řetězy. - Alleluja, alleluja! Be-

ránku Ty přelaskavý, - nad námi
se ustrniž, - nepokojů přival
dravý - v národech i v srdcích
ztiš! - Alleluja, alleluja, alleluja!

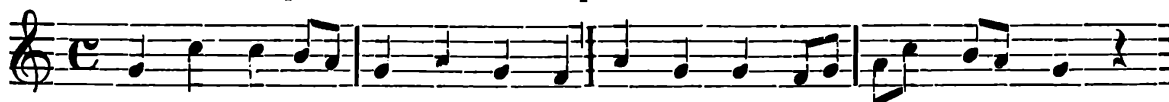
Graduale. Slavně zavlál v jitřní záři - Kristův prapor vítězný, Umučený s jasnou tváří - zjevuje se líbezný. - Alleluja, alleluja ! - Slovo jeho v širé kraje - po vše věky zaznívá, ctnost a pokoj z něho plaje, v milost duši odívá. - Alleluja, alleluja, alleluja !

Credo. Věřím v Tebe, Stvořiteli, který jsi mi život dal. Věřím v Tebe, Spasiteli, jenž jsi slavně z mrtvých vstal. - Alleluja, alleluja ! Duch, jejž seslal's, církev řídí, - v srdce seje s pravdou ctnost, s role této světce klidí, - vede věčnou u radost. - Alleluja, alleluja, alleluja !

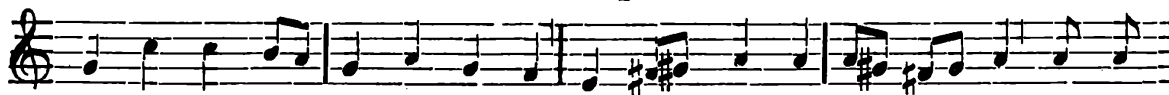
K obětování. Přijal Otec obět Tvoji, Synu Boží přeslavný, která neduh duše hojí, - shladila dluh pradávný. Alleluja, alleluja ! - Přijmi za ni s chlebem, vínem - naši lásku horoucí, - dej, ať jednou odpočinem v slávě nebes přeskvoucí. - Alleluja, alleluja, alleluja !

Sanctus. Nejsvětější Spasiteli, - jenž jsi slavně z mrtvých vstal, - dej, ať světa obor celý - hlachlem zní Tvojich chval. - Alleluja, alleluja ! - Vítězi Ty požehnaný, nás kol sebe shromažďuj, otevři si duši brány, postav pevně v nich trůn svůj ! - Alleluja, alleluja, alleluja !

Druhý tento nápěv dle libosti. Po pozdvihování.

Jenž jsi vyšel z hrobu v slávě, přicházíš k nám v svátosti,

v prostých tvarů skromném hávě, dárce všakých milostí. Al-le-

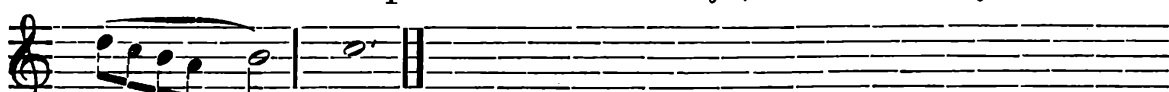
lu ja, al-le-lu-ja ! Sám nás na uč Te-be ctí-ti,

Te-be hod-ně ví-ta-ti, Te-be zbož-ně ve-le-bi-ti,

láskou k Tobě za-plá-ti. Al-le-lu-ja, al-le lu-ja, al-le-

lu ja !

Agnus. Přemohl již všechny škůdce tichý Boží Beránek. - Osvobodil v tuhé pútce nás, své ovce, slavný Rek. - Alleluja, alleluja ! - S láskou vejde v naši duši, tělem svým ji nasytí,

návyků zlých pouta zkrúší, lásku v srdci roznítí. Alleluja, alleluja, alleluja !

K přijímání. Přezádoucí duší chlebe, - Tvoje tělo, Tvoje krev kéž nás sílí cestou v nebe,

kam Tvá kyne korouhev. - Alleluja, alleluja ! - V duši Tebou vykoupené milostí svou přebývej, - svoje rány oslavené v nebesích nám zřítí dej ! - Alleluja, alleluja, alleluja !

Ke konci. Pro své, Pane, zmrtvýchvstání, pro tu obět

přesvatou, - uděl lidu požehnání, - milost nebe bohatou. - Alleluja, alleluja ! - Učiň, bychom slavně vstali, - až nás anděl probudí, s Tebou vešli s písní chvály v říši, v níž nic netrudí. Alleluja, alleluja, alleluja.

193. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista I.

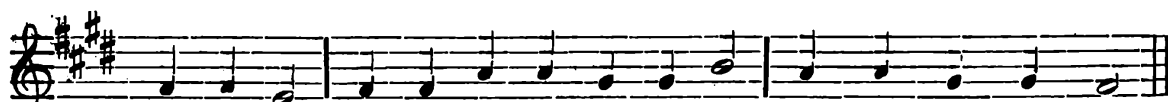
Český chorál s počátku XIV. století. — Zpíval se v kostele při velikonočních hrách, při procesích a při kázáních.

Slova upr. J. P.

Nápěv I. z jistebnického kanc. z XV. stol.

1. Bůh všemohoucí povstal v záři skvoucí. Vzdejme jemu

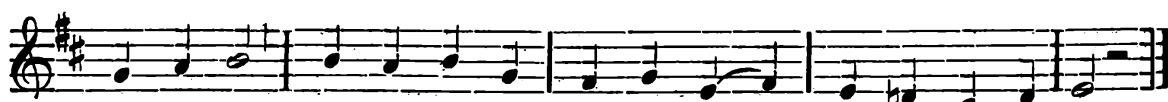

slá-vu, čest za tu přeradostnou zvěst ! Pa-ne, smi-luj se !

Nápěv II. K písni: „Christ ist erstanden“ z XII. století viz u Šteyera.

1. Bůh vše-mo-hou - cí povstal v záři skvoucí. Vzdejme jemu

slá-vu, čest za tu pře-ra-dostnou zvěst ! Pa-ne, smiluj se !

2. Ležel tři dni v hrobě,
prokláti dav sobě obě ruce,
nohy, bok, by z nich plynul
spásy tok. Pane, smiluj se !

3. Povstav, ďábla sklátil, -
nebe obohatil, - když v ně svaté
vedl, - v radost věčnou pozvedl.
Pane, smiluj se !

4. Milost Boží řekla: - „Adame,
pojď z pekla - se vši svojí rodi-
nou, vládni nebes otčinou !“
Pane, smiluj se !

5. Jezu Kriste, vstal jsi a
nám příklad dal jsi, bychom
z hříchu povstali, - duši k nebi
vzlétali. - Pane, smiluj se !

6. Ježíši, náš Pane, v srdce
rozeklané pro své svaté pro
rány skryj nás, hříšné kře-
stany. Pane, smiluj se !

7. Odpust hříšným vinu,
Marie ctné Synu - Panny, Matky
přečisté, pro ně vstal jsi za-
jisté. - Pane, smiluj se !

8. Odpust naše zlosti, bludů
všech nás sprostí, chraň pro
svou dobrotu - církve svaté jed-
notu. - Pane, smiluj se !

9. Nebeský Ty Králi, - vyslyš
naše žaly, - zbav nás svárů,
nouze, běd, - přej nám blahých,
klidných let. - Pane, smiluj se !

10. Uslyš naše hlasy, pokojné dej časy, ať Tě můžem chváliti, - věk svůj ctnostně prožítí. Pane, smiluj se !

11. Matko přezádoucí, - nebes růže skvoucí, - ty se za nás přimlouvej, - milost Boží vyžádej. - Pane, smiluj se !

12. Klíčnice ty nebe, - prosíme zvlášť tebe, - až nám bude umírat,

- račiž při nás mile stát. - Pane, smiluj se !

13. Všichni svatí prostě, k tomu dopomozte, - bychom s vámi bydleli, Kristu slávu zapěli. Pane, smiluj se !

14. Všichni radujme se - ve srdečném plese, že Pán Ježíš z mrtvých vstal, naději nám spásy dal. Pane, smiluj se !

194. A. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista II.

Surgit in hac die Christus Dominus (ke vzkříšení).

XV.—XVI. stol. — Slova upr. J. P. 1906.

1. Vstalť jest této chví-le Vy-ku-pi-tel ctný, v nové zá-ří sí-le

Kri-stus mi - lost - ný, pro na - ši jenž vi - nu zu - bo-žen,

do hro-bu stí - nu u - lo - žen, smr - tí pře - mo - žen.

2. Ženy zbožné spěly - z jitra ke hrobu, - andělskou v něm zřely - skvíť se podobu ; že vstal Pán, jim věstí, jistotně, - chystá všem štěstí - milostně, - žít dá radostně.

3. Do města jdou ženy - v apoštolů dům, - těší ustrašený - učňů Páně tłum : - „Slavně zaplesejte, - složte žal, - pravdu již znejte - z mrtvých vstal, - jenž s nás viny sňal !“

4. „Alleluja !“ pějme - hlasem srdečným, Pánu chválu vzdejme srdcem povděčným : naději nám dává - vzkříšení, že i nás sláva spasení slavně promění.

5. Jenž jsi za nás, Pane, umřel na kříži, s něhož rosa kane - v úpal obtíží ; - rač nám milost dátí - ctnostně žít, - radostně vstáti, - v nebe jít, - Tebe věčně ctít !

194. B. Jaro, vzkříšení přírody, je obrazem ráje, jež nám Kristus získal, když zmrtvýchvstáním dílo vykoupení dokončil.

Dříve : Svět se vším stvořením.

J. Tábořský XVI. stol. — Slova upr. J. Pavelka. — Nápěv : Vstalť jest této chvíle, č. 194A.

1. Všechno tvorstvo jásá, - všude zní dnes ples, - slávu Boží hlásá - pole, sad i les ; - slavná zvěst se nese - v šíř i dál, - světem jde v plese : - „Vstal náš Král, Kristus Pán dnes vstal !“

2. Obloha v své kráse - stkví se zářivá, slunce v čistém jase zemi zahřívá, - mírný vánek věje - v svěží luh, světem se chvěje jara ruch, nad nímž plesá duch.

3. Řeky uvolněny z ledu tuhých pout, - mírně rozvolněny - k moři jnou se plout, - potok šumně plyne, - rokotá, - loukou se vine, bleskotá, s květy šepotá.

4. Země ze sna vstává, - stkví se zelení, - polím roucho dává - svěží osení, - zelení se šatí - les i háj, - krásou zřít pláti širý kraj, proměněný v ráj.

5. Ptactvo čile vzlétá s řepisní ku nebi, - Tvůrce všeho světa - slavně velebí, - všechny zvířat rody - plesají, - za svými hody chvátají, - slastí jásají.

6. Krásná doba jara, - v níž vstal z mrtvých Pán, - v níž vše blahem hárá, již jde ráje van, - obrazem je ráje věčného, záře v ní plaje - samého Boha dobrého.

7. Než, co zde je milo, - tam je milejší, - co zde krásným bylo, tam je krásnější, - tam nám Kristus chystá - z milosti - překrásná místa radosti, v nichž nás uhostí.

8. Království ty věčné, - slastí prazdroji, - blaho nekonečné, - srdce pokoji, - kam nás v lásce svojí - Kristus zve, vyplní, zkojí touhy vše z dobroty jen své.

9. Mladost bez starosti, pokoj líbezny, radost bez žalosti, jásot vítězný, - bez nemoci zdraví, veselí, život nám pravý - s anděly - Pán sám udělí.

10. Duše přeblažená - tone ve slasti, - těla oslavená - žijí bez strasti, - v Boží tvář zrak vzhlíží nadšený, k níž se duch blíží blažený, - láskou vznícený.

11. Slzy ze všech zraků zmizí, se tváří, světských prosty mraků - oči zazáří, - zapějí vše hlasy - jásavě - dárce své spásy - k oslavě - v světla záplavě.

12. Nad vše slavný Pane, vlasti dojít dej, - v níž Tvůj krásou plane jasný obličej, - v něj nám dopřej zřítí, - Ježíši, - ve Tvoji žítí - ve říši v slasti nejvyšší.

195. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista III.

Dle toho nápěvu je zdělána píseň : „Ó Maria, útočiště naše“. — Kde je zavedena píseň : „Ó Maria, útočiště naše“, nelze této písni zavésti.

Kanc. br. 1501. — Miřinský † 1492. — Slova upr. J. Pavelka. — Nápěv u Paczovského.

1. Je zu Kri ste,	Vy - ku - pi te	li, jenžs vstal z mrtvých
zje - vil jsi se	že - nám po cti	vým, a po - što - lům,
2. Když Tě u - zřel	a po - što - lů	sbor, ja - sně se jim
na vě - ky kde,	Pa - ne, kra - lu	ješ, svým se věr - ným
3. Ot - ce, Sy - na,	Du - cha sva - té	ho chval - me vši - chni
do pe - kel že	sla - vně se - stou	pil, a by hlá - sal,
4. I my srd - ce	svo - je zved - ně	me tam, kde pra - vé
Spěj - me za ním	tou - hou ho - rou	cí, by - chom do šli

1. rá - no v ne - dě - li,	ne - sa ra - dost, ú - tě chu svým
u - čňům tru - chli - vým,	po - tě - šils je la - ska vě v ran
2. le - skl ple - sem zor ;	kéz i my Tě u zří - me, se
v slá - vě zje - vu ješ,	kaž - dý sla - stí o - plý - vá, kdo
3. z srd - ce vděč - né - ho,	Spa - si tel že z mrt - vých vstal, nám
že vše vy - kou - pil,	kdož ho vě ky če ka li, jej
4. bla - ho na - jde - me,	kdež - to Kri - sta an - dě lé ctí
v síd - lo pře - skvou - cí,	kam strast žád - ná ne - vni - ká, slast

1. věr-ným k pro-spě-chu, Vy - šed z hrobu brá - ny, u - ká - zals jim rá - ny,
svo-jich o - sla - vě.
2. s Te - bou tě - ší - me, V krá-lov-ství tom věč-ném v blahu ne-ko-neč-ném,
s Te-bou pře-bý - vá.
3. dů - kaz spá - sy dal, Pra - ot-cův duch já-sá, když jim Kristus hlásá,
u - zřít žá - da - li.
4. v pís-ni ve - se lé. Slav - ně za - ple-sej - me, Kri-stu dí - ky pěj-me,
bla - ži ve - li - ká.

bok svůj pro-bo-de - ný, slá-vou o - zá - ře - ný, po-koj jim hlá - sa - je,
kdež-to smr-ti ne - ní, a - ni zar-mou-ce - ní, u věč - né svo-bo - dě,
že jim spá-sa sví-tá, svo-bo-da se ský-tá, vzne-sou se v ne-be - sa,
ne-boť je - ho slá - va na-dě - ji nám dá - vá, že nás chce k sobě vzít,

dů - kaz dá - va je, zdro - jem bla - ha, ra - do - sti že
v mí - ru la - ho - dě, pře - bý - vat nám, Je - zu, dej, v Tvůj
kde vstříc za - ple - sá an - dě - lů sbor pě - jí cí, své
vě - čně o sla - vit, zá - ři cí dát ko - ru - nu svém

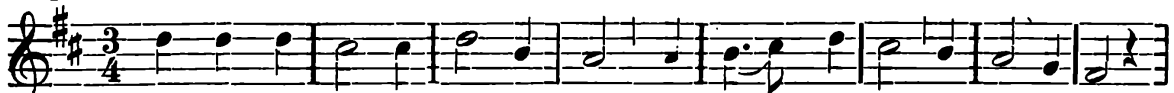

Tvé jsou ža lo sti.
pa třit o bli čej!
brat - ry zdra ví cí.
bla - hém na trů nu.

196. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista IV.

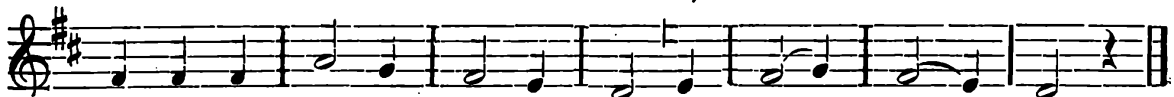
Dříve : Pán Ježíš Kristus vstal z mrtvých.

Nápěv I. ze XIV. stol. — Viz Konrád II. 97. — Kanc. Miř. 1522. — Slova upr. J. P.

1. Pán Ježíš Kristus z mrtvých vstal, al-le - lu-ja, al-le-lu-ja;

¹⁾

ú - tě-chu slad-kou hříšným dal. Al le lu ja !

¹⁾ Místy se píseň uzavírá dvěma alleluja a závěrka zní takto:

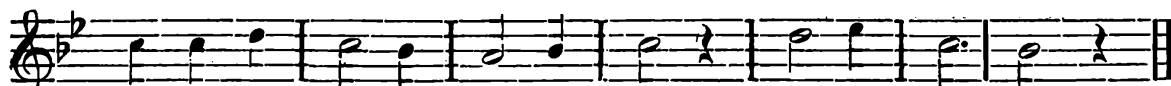
al le lu ja, al le - lu ja.

Nápěv II. dle Fryčaje č. 89.

I. Pán Ježíš Kristus z mrtvých vstal, al - le lu - ja,

ú - tě-chu slad-kou hříšným dal. Al - le lu - ja !

2. Hroznou smrt kříže podstoupil, - alleluja, alleluja, - aby nás z hříchu vykoupil, - alleluja.

3. Marie k hrobu chvátaly, alleluja, alleluja, - aby jej k pohřbu mazaly, - alleluja.

4. Anděla v hrobě uzřely, alleluja, alleluja, - od něho radost slyšely, alleluja.

5. Těšil je, by se nebály, - alleluja, alleluja, že vstal

již z mrtvých, plesaly, alleluja.

6. Povězte rychle, velí jim, alleluja, alleluja, - učňům vše jeho přemilým, - alleluja.

7. Í nám ta radostná zní zvěst, - alleluja, alleluja, za ni buď Bohu dík a čest, alleluja.

8. Ježíši, Spasiteli náš, - alleluja, alleluja, - kéž i nám slavně vstáti dáš! Alleluja.

197. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista V.

Dříve : Prozpěvujmež všickni nyní.

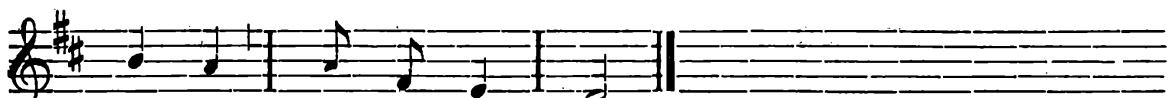
Slova upr. J. P. — Šteyr 1683. — Kanc. Miřinského 1522.

1. Za-pěj-me ra-dostné pí-sně, vzkříšení Bo-ží-ho slá-vu ;

spro-ště - ni ža - lu a tís - ně, zved-ně - me ve-se-le

hla - vu. Al - le - lu ja !

2. Neboť dnes minul den třetí, co byl Pán uložen v hrobě, radostná světem zvěst letí : - „Vyšel živ, vzkříšený, v zdobě!“ Alleluja !

3. Sestoupil do pekel noci, rozbil tam křížem svým bránu, -

upoutal ďábelské moci, vyvedl otce z tmy stanů. Alleluja !

4. Z hrobu an vychází živý, země se v základech chvěje, v úžasu tvorstvo se diví, - slunce se jasněji skvěje. Alleluja !

5. Andělé ženám to věští, - že Pán vstal ze hrobu právě, učňům svým k radosti štěstí - zjevil se ve svojí slávě. - Alleluja!

6. Čtyřicet prodlel dní s nimi, - přeslavně vstoupil pak v nebe - s praotci dávnými svými, pro něž dal za obět sebe. - Alleluja !

7. Otec jej v nebesa vítá, - andělů sbor se mu koří, - plesají, blaho jimž skýtá, - svatí a vděčností hoří. Alleluja !

8. Než i zem radostí jásá, Tvůrce že z mrtvých vstal její, - zvěstuje jara to krása, - kterou se tvorové stkvějí. Alleluja !

9. Slunce hned jasněji září, větérek líbezný vane, - ve všákém srdci i tváři - radost a blazenost plane. Alleluja !

10. Otvírá znova se země, - na lukách pučí již tráva, - na polích osení jemně ze spánku dlouhého vstává. Alleluja !

11. Na lukách, pod keři kvítí - hlavičky líbezné kloní, - pestrými barvami svítí, - ke slávě Tvůrcově voní. Alleluja !

12. Štěpy již pupeny raší, třešeň již bělá se květem, - radostná píseň se vznáší - nad širým omládlým světem. - Alleluja !

13. Šumí ji procitlé lesy, skřivan s ní k obloze vzlétá, odkud své rozsévá plesy, - do všech stran širého světa. Alleluja !

14. V odpověď ptácat mu sbory hlaholí jasnými hlasy, Pána ctí, který své tvory - oblažil úsměvem krásy. Alleluja !

15. Hlasy své v jeden sbor pojí, - velebí Tebe, ó Pane, - mocí jenž z hrobu vstal svojí ; - mocí Tvou tělo mé vstane. - Alleluja !

16. I my dnes, Pane, k Tvé chvále, jenž's s nás sňal rozsudek hněvu, - ku počtě tvorů všech Krále - družíme hlasy své k zpěvu. Alleluja !

17. Věčnému Otci buď chvála, - Synu čest u lásky vzruchu, jehož moc vzkříšením vzplála, sláva i Svatému Duchu ! - Alleluja !

18. Svozně, ó Bože, kéž ctíme velebu Tvoji a slávu, vpadnout kéž v nebesích smíme - ve hlahol andělských davů. Alleluja !

19. Ježíši Kriste, rač dáti, duše by křesťanů mírem, - svorností mohly vždy pláti nad světa zmatkem a vírem. Alleluja !

20. Maria, Panno ty čistá, za nás pros u svého Syna, nechať nám v nebi stan chystá, - láskou nás na srdce vina. Alleluja !

21. Pro radost, kterou jsi měla, - když vše tvé zahnány žaly, Syna když's vstalého zřela, slavně, pros, abychom vstali. Alleluja !

22. Proste i andělé Pána, sborové svatých též jasní, milost ta kéž jest nám dána, - ve které plesáte šťastni. Alleluja !

23. Zvedne k vám Kristus nás milý, smrti kde není a bolů, abychom s vámi jej ctili, - s vámi jej slavili spolu. - Alleluja !

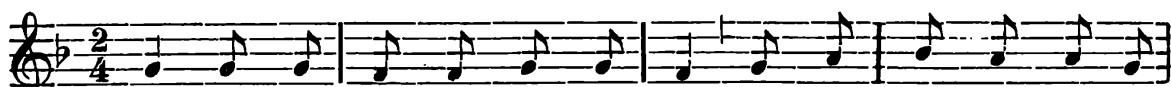
24. Za jeho dobrotu, slávu, díky mu převroucí vzdejme, radostně zvedněme hlavu, - nadšené písně mu pějme ! - Alleluja !

198. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista VI.

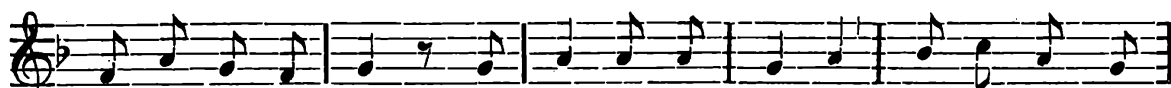
Dříve : Vzkříšení Spasitele svého.

Kanc. Miř. 1522. — Slova upr. J. P. — Nápěv u Štégra.

Tonina hypodorická.

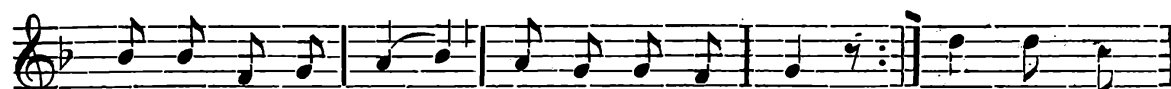
1. Ve - se - lým srd - cem kaž - dý chval Spa - si - te - le své - ho,
S ob - lo - hy pla - je slun - ce zář, ra - do - stí a bla - hem
2. An - dě - lé s ne - be po - sla - ní zvě - sto - va - li že - nám
Vy - šed již z hrobu těsných bran, pře - de - jde je v Gali -
3. Pro - sí - me Te - be, Pa - ne náš, v nebesích jenž mo - cí,
Do - pře - j nám v ne - bi pře - bý - vat, ra - do - stí a slá - vou

1. který z mrtvých vstal, noc o - sví - til ja - sem, zá - ru - ku nám
mládne země tvář, luh, za - hra - da, lou - ka ský - ta - jí mu
2. slavné vzkázá - ní, že Kristus vstal z mrtvých. „Povzbudit, dí,
le - ji slav - ný Pán, tam u - zří tvář je - ho a tam bu - de
3. slá - vou věčně pláš, slyš ú - pě - ní na - še, vy - plň tou - hy
vě - čnou o - plý - vat a s an - dě - ly Tvý - mi vděčným srdcem

1. spá - sy vě - čné dal. Na ne be - sích pě - jí je - mu slá - vu
kvě - ty na ol - tář. Ptá - ci sla - ví zpě - vem, ra - dost - ný - mi
2. „učně k plesá - ní, kte - ří dosud pro smrt jeho kru - tou
od nich u - ctí - ván“. Ra - dost - ně šli, vzkříše - né - ho Pá - na
3. na - še, kte - ré znáš. Pro ve li - ké Sy - na své - ho vzkříše -
Te - be u - ctí - vat, sla - vit hlas - ně Sy - na Tvé - ho přemi -

1. sva - tí an - dě lé v pí - sni ve - se - lé. Nuž i my
hla - sy v nadše - ní je - ho vzkříše - ní.
2. to - nou v ža - lo - sti, spěj - te s ra - do - stí. Nuž i my
své - ho u - zře li a se kla - ně - li.
3. né - ho zá - slu - hy shlédni na slu - hy. Nuž i my
lé - ho vzkříše - ní v sva - tém nad - še - ní.

Spa - si - te - li chvály vzdávejme, do - bro - tu, moc je - ho hlásej -

me, ne - boť pro nás bo - lest - nou smrt pod - stou - pil,

199. O zmrtvýchvstání Ježíše Krista VII.

Dříve : Třetího dne vstal Stvořitel.

Kancionál Miřinského 1522. — Slova upr. J. P. — Šteyr 1683.

1. Vstal tre-tí - ho dne Stvo - ři - tel, náš z hrobu vy-šel

Spa - si tel, živ o-pět jest náš Ži-vi tel !

2. Byl od Piláta odsouzen,
v hrob chladný, tmavý uložen,
tam zdřímnul krátký smrti sen.

3. Jdou ženy v žalu plápolu,
jdou uctít Páně mrtvolu, a
truchle mluví pospolu

4. „Kdo ochrání nás strážce
zlob, kdo otevře nám tmavý
hrob, v němž Pán náš leží
bez ozdob?“

5. Než, strženy zří pečeti,
lze ve hrob volně hleděti a
anděla tam viděti.

6. Dí anděl „Ženy, zplesáte!
Neb marně v hrobě hledáte,
ježž mastmi uctít žádáte.

7. Krok váš nechť dá se ruče
v chvat, to učňům smutným
zvěstovat, že Pán již ráčil
z mrtvých vstát“.

8. Pán nebes v peklo sestou-
pil, - plen z jeho moci uloupil,
nás křížem svým vykoupil.

9. Ráj otevřel nám dokořán,
moc pekla zkrotil Kristus Pán,
když od otců v něm uvítán.

10. Již pějí v nebi andělé
jich zpěvy svaté, veselé ctí,
slaví Vykupitele.

11. Ples radostný nechť hla-
holí - již v široširé okolí, - s hor
temene v stín údolí.

12. Pěj, sbore ptactva líbezný,
- pěj Kristu zpěv svůj vítězný,
pěj radosti cit bezmezný.

13. V květ, stromoví, se odějte,
- a louky svěží zkvétejte - a vůni
libou vydejte !

14. Již skvěj se, lese, zelení,
již povstaň, v polích osení, - slav
Krista Pána vzkříšení !

15. Svlaž, roso tichá, vinice, -
svlaž pole, luhy, štěpnice, ať
slaví Pána voníce. .

16. Zvlášť z našich úst zni
chvála, ples ! Vzleť, duše, zpě-
vem do nebes, neb z mrtvých
vstal Pán Ježíš dnes !

17. Dnes, srdce, plesem oplývej,
- dnes „alleluja“ zaznívej, - dnes
Vítěze svět uctívej !

18. Rač, Kriste, hříchy od-
pustit, - rač provin příštích opro-
stit, rač do nebe nás k sobě
vzít !

19. Tam věčně Tě chcem sla-
viti, - v tvář Tvoji jasnou patřiti.
Té slasti dej nám dojíti !

200. Svědci zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Slova Vl. Štastného 1906. — Hudba J. B. 1906.

1. „Vstalť jest!“ za čas-né-ho ji-tra anděl z hrobu Páně ni tra

ženám hlásá blahou zvěst Vzmůž se, stádce u-stra - še - né,
vl - ků zlo - bou rozpla - še - né.

V pravdě Kri-stus povstal jest, v pravdě Kristus po-vstal

jest. Al - le lu ja !

2. „Vstalť jest!“ — Jan i Petr
svědčí, ani v prázdném hrobě
klečí, - z něhož povstal vítězem!

Nadarmo jej křižovali, pode
stráž i pečeť dali, [: vstal, by
vládl věkům všem. :] Alleluja!

3. „Vstalť jest!“ — plesá Mag-
dalena, ana klesá potěšena
před Mistřem, ježž vidí zas !-
Slzami kdo vinu smyje, znova
se svým Pánem žije, [: slyší
jeho sladký hlas. :] Alleluja!

4. „Vstalť jest!“ — žasnou
učedníci, - do Emaus s ním putu-
jící, - při posvátné večeři ote-
vřely se jim zraky, rozešly se
pochyb mraky : - [: blažení, kdož
uvěří. :] Alleluja !

5. „Vstalť jest!“ — věří apo-
štolé, když se zjevil v jejich
kole vzkříšený, řka „Pokoj
vám!“ Na kolena Tomáš klesá,

vida stopy ran, a plesá:
[: „Věřím, Bůh a Pán to sám!“ :]
Alleluja !

6. „Vstalť jest!“ — Pavel světu
hlásá, „dovršena naše spása,
vím já, proč jsem uvěřil!“ - Spa-
sitel vstal oslavený, - nad nebesa
povýšený, [: aby stále s námi
žil. :] Alleluja !

7. „Vstalť jest z hrobu vlastní
mocí!“ - Slavnou píseň velké noci
slyší s plesem celý svět; ze
chrámů ji zvony pějí, - skřivánci
ji roznášejí, [: zná ji všechen
jarní květ. :] Alleluja !

8. „Vstalť jest!“ — po všech
věků doby přes kraje i přese
hroby - vítězná se nese zvěst
Vstaňte, záhuby již není, - smrt
je krátké rozloučení, - [: ale život
věčný jest ! :] Alleluja !

201. A. Všichni členové církve bojující ať čerpají posilu a útěchu z pěti ran Krista Pána, jež si ponechal na těle, když z mrtvých vstal.

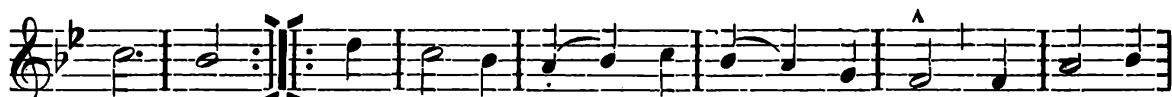
Dříve : Radujte se, ó hříšníci.

Slova upravil J. P.

Nápěv u Šteyra 1683.

1. Ple sej te, bíd-ní hříš-ní - ci, jichž srd-ce ža-lem
neb du še v pravdě ka - jí cí zdroj od-pu - ště - ní

lka - jí, Vámť ú - to či - štěm Kri-stus Pán, jenž rá-če
ma - jí. pět na svém tě - le sva - tých ran si rá-čil

z mrtvých vstá - ti, v ně dů - věr - ně se skry - vej - te a
za - cho - va ti ;

pěj - te Al - le lu - ja, al le lu ja !

2. Plesejte, duše nevinné, - jež zdobí milost Boží, vás vínek slávy nemine, jež na hlavu vám vloží, jenž z lásky velké, Kristus Pán, když ráčil z mrtvých vstáti, pět na svém těle svatých ran si ráčil zachovati.

Jej vroucím srdcem milujte a pějte Alleluja, alleluja !

3. Plesejte nuzní, ubozí, jež nemoc, starost tíží, ať vás co zlého ohrozí, vám ochrana se blíží. Vám na potěchu Kristus Pán, když ráčil z mrtvých

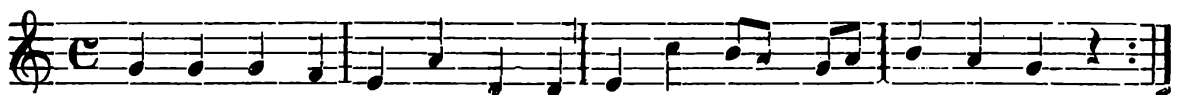
vstáti, pět na svém těle svatých ran si ráčil zachovati. V nich záštitu svou hledejte a pějte Alleluja, alleluja !

4. Ó plesej, církvi Kristova, jež na zemi lkáš v boji. Všech pohrom tebe uchová - kříž, jenž je zbraní tvojí. Neb tvoje síla — Kristus Pán, jenž ráčil z mrtvých vstáti, - pět na svém těle svatých ran - si ráčil zachovati. - Jich silou slavně zvítězíš, pěj hlasně Alleluja, alleluja !

201. B. Radujte se všichni nad zmrtvýchvstáním Ježíše Krista.

Jiné zpracování téže písně.

Slova dle Svatoj. kanc. č. 255 upr. J. P. — Hudba Reimanna.

1. Ra-duj-te se, du-še hříšné, jež svých hříchů že - lí - te
zdrtiv pekla brány pyšné, jichž se prá-vem bo - jí - te,

2. Radujte se, srdce čistá, - nevinností zdobená, - záruka vám dána jistá, - žeň že uzrá slíbená: - uveďte vás ve své stany - Kristus, jenž když z mrtvých vstal, - na svém těle svaté rány - pro radost vám zachoval. Budete s ním věčně plesat, pějíce Alleluja !

3. Radujte se nuzní, chudí, nemocemi sklíčení, - a jež strasti, žaly, trudí - mine vaše soužení, - uveďte vás ve své stany - Kri-

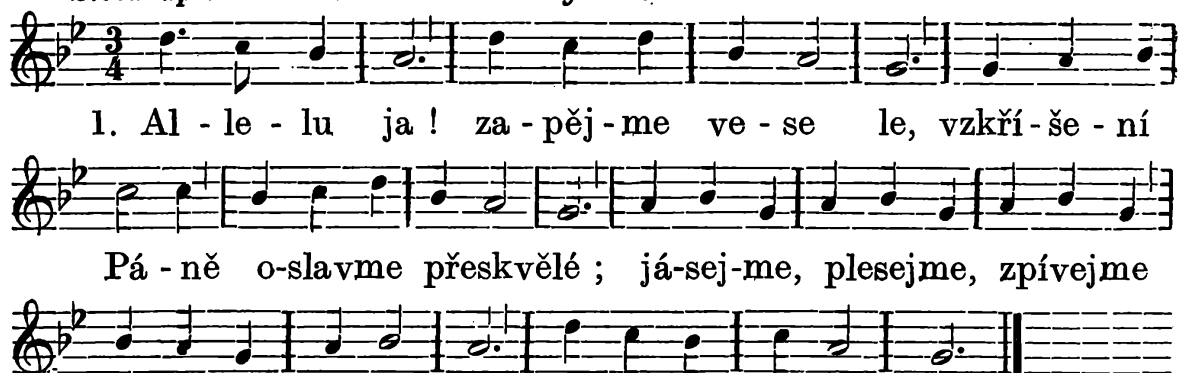
stus, jenž, když z mrtvých vstal, - na svém těle svaté rány - k útěše vám zachoval. - Jimi zhojí vaše rány, zpívejte Alleluja !

4. Raduj se, ó církvi svatá, - bojující na zemi, ku pomoci tobě chvátá vítěz bludy nad všemi: - uveďte tě ve své stany - Kristus, jenž, když z mrtvých vstal, - na svém těle svaté rány - k posile tvé zachoval. - Zvítězíš s ním, bojuj statně, zpívajíc: Alleluja !

202. Radujme se z výsledků zmrtvýchvstání Páně I.

Dříve : Alleluja ! vesele zpívejme.

Slova upr. J. Pavelka 1906. — Šteyr 1683.

2. Alleluja! Kristus Pán z mrtvých vstal, - útěchu sladkou věrným svým uchystal. - Jásejme atd.

3. Alleluja! Satan jest poražen, - vydati musil z moci své dávný plen. Jásejme atd.

4. Alleluja! Smrt jest již upoutána, ubohá kořist z rukou jí vyrvána. Jásejme atd.

5. Alleluja! Adam co utratil, - Kristus nám milý přehojně navrátil. Jásejme atd.

6. Alleluja! Nebe se otvírá, k němuž již duch náš důvěrně pozírá. Jásejme atd.

7. Alleluja! Z Kristovy milosti - dojdeme v nebi slávy a radosti. Jásejme atd.

203. Radujme se z výsledků zmrtvýchvstání Páně II.

Dříve : Ježíš Kristus, náš Spasitel.

Slova upr. J. P. 1906.

Šteyr 1683.

1. Je - ~~~ Kri stus Vy ku - pi tel, du - ší na šich
Pán a pří - tel, stkví se smr ti pře mo ~ - tel.
Al- le - lu - ja !
ra - duj - me se, ve - sel - me se, zví - tě - zil Kristus, zví - tě - zil Kristus.

2. Krutého smrt ostnu zbavil,
hrůzu a moc pekla zdávil, do nebe
nám cestu spravil. - Alleluja, radujme
se, veselme se, zvítězil Kristus, zví -
tězil Kristus.

3. Korouhev již jeho vlaje, - vítěz -
stvím a slávou plaje, blaho věčné již
nám zraje. Alleluja atd.

4. Krista Pána pro vzkříšení - vzešlo
nám všem potěšení, - kdož jsme pro
smrt zarmoucení. Alleluja atd.

5. „Kde tvůj osten?“ můžem říci
smrti na nás číhající, srdce naše leka -
jící. Alleluja atd.

6. „Nemáš na nás, smrti, práva, -
klesla tvoje moc a sláva, naději nám
Kristus dává. - Alleluja atd.

7. Můžeš tělo umoriti, - do hrobu je
položiti, - nemůžeš však uškoditi. - Alle -
luja atd.

8. Neboť Kristus přijde v jase, - tělo
naše vzkřísí zase, - oživí je v nové
kráse.“ - Alleluja atd.

9. Ježíši, náš Spasiteli, - zapuď všechny
nepřátely, kteří by nám škodit chtěli.
Alleluja atd.

10. Zbav nás, Pane, smrti věčné, -
uved' v blaho nekonečné, - v slávu svoji
duše vděčné. Alleluja atd.

204. Kéž staneme se účastnými účinků vzkříšení Páně.

Slova upr. J. P. — Nápěv u Frýčaje č. 36.

1. Vy - ku - pitel z mrtvých vstal, Na kří - ži pněl u - mu - če - ný,
zá - ru - ku nám spá - sy dal. z hrobu vy - šel o - sla - ve - ný.
Al - le lu - ja, al le lu ja !

2. Na kříži smrt podstoupil,
by nás z hříchu vykoupil, - dluhy
naše krví splatil, - ztracenou nám
milost vrátil. Alleluja, alleluja!

3. Peklo kořist ztratilo, Ada -
mem již nabylo, - duše naše oči -
štěny, - pro nebe jsou připraveny.
Alleluja, alleluja!

4. Zlomen ostrý smrti hrot,
zasypán zdroj béd a škod, - jako
hrobu těsné brány - otevřel Pán
nebes stany. Alleluja, alleluja!

5. Hospodin jest usmířen, - zá-
hubě nás nedá v plen, za syny
nás přijme svoje, - skytne blaha
věčné zdroje. - Alleluja, alleluja!

6. Radují se andělé, znějí
zpěvy veselé, všecko tvorstvo
plesá, jásá, zaručena lidem
spása. Alleluja, alleluja!

7. I my z mrtvých vstaneme,
krásou slavnou vzplaneme,
jen když Krista posloucháme,
zákon jeho zachováme. Alle-
luja, alleluja!

8. Jezu, slavný vítězi, zlom
v nás hříchu řetězy, - potři la-
kotu a pýchu, - osvobod nás viny
hříchu! Alleluja, alleluja!

9. Duši moji z hříchu vzbud',
láskou k Tobě naplň hrud', za
Tebou ať ctností spějí, milostí
se Tvojí skvějí! Alleluja, alle-
luja!

10. Dej, ať Tebe věčně ctím, -
a až život ukončím, až mým
očím slunce zhasne, vzejde
duši světlo jasné! Alleluja, al-
leluja!

11. A v den soudu poslední
mile na nás pohlédni, a až
slavně z mrtvých vstanu, na
pravou mne uveď stranu! Alle-
luja, alleluja!

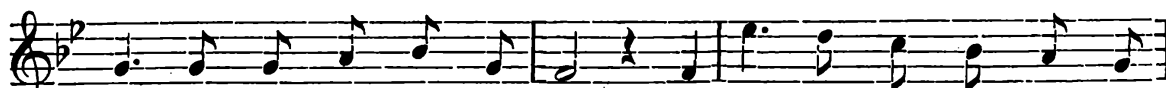
12. Ke svatých mne družině -
přičti v nebes otčině, - v andělů
bych svatém davu věčně vele-
bil Tvou slávu! Alleluja, alle-
luja!

205. Pevná důvěra v účinky zmrtvýchvstání Páně.

Slova upr. J. P. — Nápěv od K. Nanke † 1831.

1. Al - le - lu - ja ! Živ buď nad smr - tí Zví - tě - zi - tel, jenž

z hro - bu své - ho slav - ně vstal. Pán Je - žíš, ov - cí bludných

pří - tel, jenž za ně ži - vot v o - bět dal! Zněj

jas - ně vě - ky do vě - ků čest, chvá - la Bo - hu člo - vě -

ku! Zněj jas - ně vě - ky do vě - ků čest, chvála Bohu člově -

ku ! Al - le lu - ja, al - le lu - ja ! al le - lu - ja !

2. Alleluja! Jen krátce odpocínuv sobě - svém těžkém, smrt-ném po boji, - sil nových nabrav v tichém hrobě, ve svatém milém pokoji, [: živ vyšel, všečen spanilý, Pán Ježíš, král náš přemilý. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

3. Alleluja! Vstav z mrtvých, Kristus oslavený - zdi skály volně proniká, jsou rány jeho zacyeleny, z nich šlehá záře veliká; - [: a záhy, střesa země tíž, se vznese v nebes jasnou říš. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

4. Alleluja! Dnes pečeť vtiskl na svá slova, div divů všech-ných dokonal. Kdo důvěru v něj v srdci chová a lásku svou mu věnoval, [: ten radostnou má jistotu, že k pravému jde životu. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

5. Alleluja ! Vstal Kristus ! Pevném na základě tkví jeho církve ústava, v ní jako nerozborném hradě duch věřících jist zůstává, - [: když vetché tělo umírá, - se k nebes bráně ubírá. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

6. Alleluja! Vstal Kristus! Blah, kdo církve jeho vždy rád a věrně poslechne, neb najde Boha milostného, z běd strastí v nebi oddechne, [: kde přání všech se ukojí, a každá rána zahojí. :] - Alleluja, alleluja, alleluja !

7. Alleluja! Vstal Kristus Ježíš, naše spása, - vstal živý, smrti nezmožen, duch nad tou zvěstí blahem jásá, neb nám též vzejde spásy den, [: kdy, živi jdouce ze hrobu, mít budem jeho podobu. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

8. Alleluja ! Vstal Kristus ! Zdrtiv pekla moci, vlast nebeskou nám otevřel, kam po vezdejší tmavé noci nám světlo věčné rozžít spěl; [: a chystá jasný příbytek - a nový, šťastný, svatý věk. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

9. Alleluja ! Vstal Kristus ! Přijde s nebe zase; - sbor andělů trub hlaholem, jenž zazní světem v hrozně kráse, by vstali z hrobů v těle svém, [: vše mrtvé vzbudí k životu, zlé k pláči, dobré k jásotu. :] - Alleluja, alleluja, alleluja !

10. Alleluja ! Co zasel kdo, to bude žíti, kdo ctnost a dobro miloval, se bude krásou věčnou skvíti, neb Umučený z mrtvých vstal; [v ráj, jehož dobyl, líbezný, jej uvede Rek vítězný. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

11. Alleluja ! Alléluja ! Teď slavně pějme ! Zněj v širý svět náš vděčný ples, čest Kristu, dík a chválu vzdejme, jenž předešel nás do nebes, [: a Otce svého na trůnu nám chystá slávy korunu. :] Alleluja, alleluja, alleluja !

206. Bohu buď chvála za zmrtvýchvstání Páně a za naději z něho plynoucí.

Slova upr. J. Pavelka 1906. — Nápěv u Bečáka č. 185.

1. Al - le - lu - ja ! Bo-hu chvá - la ! Ve-li-ká jest dnes noc,

v níž se věc ve li - ká sta-la, je - ví - cí Bo ží moc.

2. Alleluja! Jako Jonáš - v rybě tři pobyl dny, tři dny tak pro hřích byl pro náš Kristus Pán pohřbený.

3. Alleluja! Za svítání - anděl hrob otevřel; v úsvitu jitřního plání Kristus se živý stkvěl.

4. Alleluja! Jako řekl, - nežli byl umučen, smrti šat se sebe svlekl, živý vstal třetí den.

5. Alleluja! Nepřátele - zahanbil zuřící Kristus Pán, z mrtvých vstav skvělý, - vítězstvím zářící.

6. Alleluja! Jasně září - Kristovo vzkříšení, - obavu všelikou maří jistota spasení.

7. Alleluja! Radujme se! Korouhev vítězná vlaje, a k nebi se nese naděje líbezná.

8. Alleluja! Nyní víme: - ráčil co věstiti, - bez pochyb všelikých smíme bezpečně věřiti.

9. Alleluja! Již jest jista přesladká naděje, - slávu že věčnou nám chystá, duši jí oděje.

10. Alleluja! Jako pole šatí se zelení, - jaro když na stráně holé dechlo a v osení

11. Alleluja! Jak svým časem - vložené do země - zrnko se bohatým klasem zastkvěje tajemně

12. Alleluja! Tak i těla zemřelých v milosti, - v hrobě jež sebe dél tlela, povstanou s radostí.

13. Alleluja! Jistě vstanem ze hrobu tmavého, obleskem koruny vzplanem - Ježíše samého.

14. Alleluja! Věčně žítí budeme v nebesích, podíl s ním přehojný mítí ve slávě, ve plesích.

15. Alleluja! Budme stáli ve ctnosti všeliké, - dojdeme pocty a chvály, odměny veliké.

16. Alleluja! Dobré činy - odmění bohatě, - Božími nazve nás syny v nebeské odplatě.

17. Alleluja! Trpme s Kristem - kříže a bolesti, - neboť vše rány se v jistém - zhojí nám ve štěstí.

18. Alleluja! Všecky strasti, útrapy pominou, v nebeské přemilé vlasti v radost se rozplynou.

19. Alleluja! Nad chudými rádi se slitujeme, - potřeby života s nimi ochotně sdělujeme.

20. Alleluja! Krůpěj vody žíznícím podaná - věčnými slávy se hody odplatí od Pána.

21. Alleluja! Spravedliví - vstanouce vzplesají, jízto se andělé diví, odměnou zaplají.

22. Alleluja! Po pravici ctnostné Pán postaví, - čistoty světlem se stkvící před světem oslaví.

23. Alleluja! Zaplesají - v nebesích s anděly, - Ježíši Kristu dík vzdají upřímný, zvroucnělý.

24. Alleluja! Rač nám, Pane, ctnosti dát dojíti; poslední až pak den vzplane, - k slávě nás vzkřísiti.

207. Radostné rozjímání velikonoční.

Slova Fr. Sušila 1862. — Hudba Jos. Charvát 1905.

1. Pra-por Pá-ně vlaje skvě-le, Spa-si-tel vstal ze hro-

bu ; v o-sla-ve-ném viz-te tě-le ví-tě-zo-vu po-do-bu.

Mocnost ta-to, ta-to krá-sa o ví-těz-ství moc-ně hlá-sá.

2. Pohlédněte po přírodě, - jak se v radost obléká ! Žíly tvorů o závodě - rozkoš nová protéká.

Tato rozkoš, již vše jásá, o nebeské slasti hlásá.

3. Bojovalo se tmou světlo, smrt šla proti životu, z boje toho blaho zkvětlo - v nevyhaslém bleskotu. A ta slavná lidstva spása po celém se světě hlásá.

4. Otcí v předpeklí! Již dlouhá - přešla noci mrákota. - Vyplněna vaše touha, spasný den již bleskotá. Vám již kyne, vám se hlásá vysvobození a spása.

5. Kristus Ježíš božskou mocí - do předpeklí sestoupil, třásla se tu brána noci, - o kořist již olupil. S nás i Kristus pouta

střásá, jak ta slavnost dnešní hlásá.

6. Zavřeny jsou truchlé stáje, - v nichžto vládla záhuba, otevřeny brány ráje, - zlomen jest meč cheruba. - Celé nebe nad tím jásá, a svůj úžas mocně hlásá.

7. Spojena jest s nebem země, - Bůh se s lidmi přátelí, - zaraď se lidské plémě, rozezvuč se s anděly! Nechť všech tvorů ústa hlásá dokonána lidstva spása !

8. Jasně tedy zněte chvály do pověčných do časů - o vítězi Kristu Králi v milovděkém ohlasu. Nechť svět celý zvučně hlásá : povstal Kristus, naše spása !

Zjevení se Pána našeho Ježíše Krista svaté Maří Magdaleně.

Po vzkříšení zjevil se Ježíš Kristus prvně svaté Maří Magdaleně.
Zjevení tomu zasvěcena jest kaple na zámku v Černé Hoře.

208. Útěcha nejen pro Maří Magdalenu, nýbrž pro každou duši křesťanskou.

Dříve : Nermuť se víc, Magdaleno.

Šteyr. — Svatoj. kanc. č. 260. — Text upr. J. P.

1. Ne-rmuť se již, Magda-le-no, se-tři sl - zy s o - čí svých ;
navždy zašla, zbožná že-no, do-ba nář-ků truchlivých.

Vze-šlo ja-ro no-vé, jež vše k plesu zo-ve.

2. Pán tvůj, ježto umučili,
a jež hledáš ve hrobě, - z hrobu
vyšel v tuto chvíli v promě-
něné podobě: - ve spanilé tváři
slávy lesk mu září.

3. Tělo, které omdlávalo,
strastí, bolem sklíčené, dnes
zas živé z hrobu vstalo, - na věky
jsouc zhojené; v nevaďnoucí
kráse slávou zastkvívá se.

4. Zhojeny jsou jeho rány,
jeho ruce, nohy, bok, - již v nich
nejdou hřeby vklány, - neplyne
z nich krve tok, - libou vůní dýší,
jež bol každý ztiší.

5. Na památku lásky vřelé,
kterou nás Pán miloval, - bolest-
ných ran na svém těle - jízvy na
vždy zachoval, aby pro vše
časy byly zdrojem spásy.

6. Milostiv nám chce vždy
býti pro ty rány přesvaté,
do všech věků, stran chce líti -
proudy lásky bohaté, - a v nich
duši skryje, vinu její smyje.

7. Již jest lidstvo vykoupeno,
- sluncem září Páně líc, plesej,
svatá Magdaleno, již ti kráčí
s láskou vstříc, hlásá smilo-
vání, dává požehnání.

Nešpory o I., II., III., IV. a V. neděli po velikonocích.

Neděle po velikonocích jmenují se 1. Bílá nebo Provodní, in albis nebo Quasimodogeniti; 2. Misericordia; 3. Jubilate; 4. Cantate; 5. Prosebná nebo Křížová; 6. Exaudi.

Otče náš. Zdrávas Maria (potichu; pak hlasitě:)

V Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

Antifona Alleluja (jen před prvním žalmem; o neděli I.
čili Provodní běže se troje alleluja).

Žalmy nedělní 109, 110, 111, 112, 113 na str. 51 a 52.

Antifona po posledním žalmu: Alleluja, alleluja, alleluja.

Kapitola

O neděli I.: Nejmilejší. Všecko, což se narodilo z Boha,
přemáhá svět a toť jest to vítězství, kteréž přemáhá svět, víra naše.

O neděli II. Nejmilejší. Kristus trpěl za nás, pozůstaviv
nám příklad, abyste následovali šlépějí jeho kterýž hříchu ne-
učinil, aniž jest nalezena lest v ústech jeho.

O neděli III. Nejmilejší. Prosím vás, abyste jakožto při-
chozí a pohostinní zdržovali se od tělesných žádostí, kteréž bojují
proti duši.

O neděli IV. Nejmilejší. Všeliké dání výborné a každý dar
dokonalý s hůry jest, sstupující od Otce světél, u něhož není pro-
měnění, ani z proměnění zastínění.

O n e d ě l i V Nejmilejší. Budtež učitelé slova, a ne posluchači toliko, oklamávající sami sebe. Nebo jestli kdo posluchač slova, a ne činitel, ten přirovnán bude muži spatřujícímu obličej narození svého v zrcadle : i vzhlédl se, a odešel, a hned zapomenul, jaký by byl.

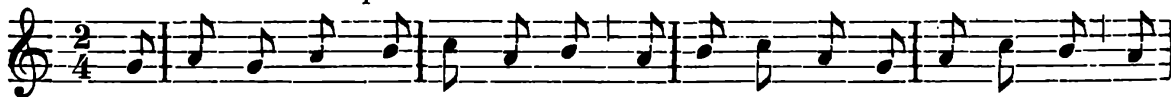
R. Bohu díky.

Hymna (Ad regias agni dapes).

209. Ad regias Agni dapes.

Hymna církevní k nešporám na neděli I.—V. po velikonocích.

Překlad J. P. — Nápěv dle církevního.

1. V hod Beránkův dnes královský, v šat o-ble-če - ni bělostný, zpěv

Na konec :

Kristu Králi pějme chval, jenž moře rudé přejít dal. *) A-men.

2. Neb jeho milost laskavá
krev svatou pít nám podává,
a údy těla svatého - dal k spáse
světa hříšného.

3. Krev tu když anděl Hubitel
zřel na dveřích, se hrůzou
chvěl, **) - a moře rozdělit se
svolilo, v svých vlnách vrahy
pohřbilo.

4. Jest Beránkem dnes Kristus
nám, stav obětí se naší sám
a myslí svatou přesnicí, - jej sva-
tou touhou ždající.

5. Ó pravá s nebe oběti, - jež
peklo držíš v zajetí, již pouta

smrti odňata a dána věčná
odplata.

6. Již Vítěz, peklo pokořiv,
svůj prapor zvedá Kristus živ,
nám bránu nebes otvírá - a krále
temnost potírá.

7. Bys myslí naší k věčnosti
byl velkonoční radostí, nás
smrti hříchů kruté zbav nám
znovuzrodit se dav.

8. Buď Bohu Otcí oslava,
i Synu, jenž živ povstává, i
Duchu Utěšiteli, čest budiž
v svatém veselí. Amen.

V. Zůstaň s námi, alleluja.

R. Neb se připozdívá, alleluja.

Antifony k Magnificat :

O n e d ě l i I. : Po osmi dnech zavřenými dveřmi přišed Pán,
řekl Pokoj vám, alleluja.

O n e d ě l i II. Já jsem pastýř dobrý, jenž pasu ovce své,
a za ovce své dávám život svůj, alleluja.

*) Zdá se, že hymna bývala zpívána při sv. přijímání (v hod Beránkův) novokřtěnců, kteří od Bílé soboty do neděle Provodní nosili bílý šat. Jako Israelité, přešedše Rudé moře, zpívali chválu Bohu, tak novokřtěnci, obmyti jsouce vodou sv. křtu od hříchů, vzdávali chválu Kristu.

**) Israelité před východem z Egypta zabiti musili v každé rodině beránka, a jeho krví pokropiti podvoje a veřeje dveří, aby anděl smrti je pominul. Beránek je obrazem Ježíše Krista, jenž nás svou krví vykoupil.

O n e d ě l i III. Amen, pravím vám, že vy budete kvílití a plakati : ale svět se bude radovati, vy pak se budete rmoutiti ale zármutek váš se obrátí v radost, alleluja.

O n e d ě l i IV. Jdu k tomu, kterýž mne poslal, ale že jsem ty věci mluvil vám, naplnil zármutek srdce vaše, alleluja.

O n e d ě l i V. Proste a vezmete, aby radost vaše dokonalá byla : nebo Otec sám miluje vás, protože vy jste mne milovali, a uvěřili jste, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba :

O n e d ě l i I. : Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože: abychom slavnost velkonoční, kterou jsme vykonali, ze štědrosti tvé v mra-vech a životě zachovali.

O n e d ě l i II. : Bože, jenž jsi pokorou Syna svého padlý svět pozdvihl : věřícím svým stálého popřej potěšení ; abys těm, které jsi od pádu věčné smrti vytrhl, radostí dal užívati věčných.

O n e d ě l i III. Bože, kterýž bloudícím, aby se na cestu mohli vrátit spravedlnosti, světlo pravdy své ukazuješ : dej, aby všichni, kteří dle křesťanského vyznání se nazývají, jednak to zavrhovali, co tomu jménu jest nepřátelské, jednak co mu přísluší, horlivě konali.

O n e d ě l i IV. Bože, kterýž myslí věřících jedné činíš vůle: dej, aby lid Tvůj to miloval, co poroučíš, po tom toužil, co sli-buješ ; aby mezi světskými rozmanitostmi tam naše pevně stála srdce, kde právě jsou radosti.

O n e d ě l i V. Bože, od něhož všechno dobré pochází: ušetřď nám prosícím Tebe abychom myslili Tvým vnuknutím, co pravého jest, a Tvým vedením totéž konali.

Vzpomínka na svatý kříž (která se vynechá o neděli I. čili Provodní).

A n t i f o n a : Ukřižovaný vstal z mrtvých a vykoupil nás, alleluja, alleluja.

V. Řekněte mezi národy, alleluja.

R. Že Hospodin kraloval se dřeva, alleluja.

M o d l i t b a Bože, jenž jsi chtěl, aby pro nás Syn Tvůj muky kříže podstoupil, a tak od nás odvrátil moc nepřítele : propůjč nám služebníkům svým ; abychom milosti vzkříšení dosáhli. Skrze téhož Krista, Pána našeho, Syna Tvého, jenž atd.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská : „Regina coeli, laetare“ č. 27, 28 nebo 29 na str. 64 a 65.
V Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. R. Amen.

Křížové dni.

V pondělí, úterý a ve středu po V. neděli po velikonocích připadají křížové dni s prosebnými průvody. Pobožnost k nim viz ve III. části pod titulem „Modlitby ve všech tísňích a potřebách“.

O Nanebevstoupení Páně.

*Po svém zmrtvýchvstání všem učedníkům svým zjevně se ukázal a před jejich zraky vznesl se na nebe, aby nám božství svého udělil býtí účastnými.
(Z preface.)*

Poučení.

Slavnost Nanebevstoupení Páně koná se čtyřicátého dne po hodě velikonočním. Kristus Pán vstoupil na nebesa s hory Olivetské. Kde započalo jeho utrpení, tam začítí měla i jeho oslava. Vstoupil na nebesa : 1. by i jako člověk obdržel nejvyšší slávu a moc nade vším na nebi i na zemi ; 2. by seslal Ducha sv. ; 3. by v nebesích byl prostředníkem a přímělcem u Otce ; 4. by nám otevřel nebe a nám tam připravil místo. „V domě Otce mého jsou mnozí příbytkové, . . . jdu, abych vám připravil místo“. (Jan 14, 2.).

Křesťane, přičiň se, abys místo, které ti Pán připravil, jistě zaujal a abys si je co nejkrásněji vyzdobil ctnostným životem a konáním dobrých skutků. —

Nanebevstoupení Páně znázorňuje se při mši svaté tím, že po slovech evangelia : „A zajisté Pán Ježíš, když jim odmluvil, vzat je do nebe, a sedí na pravici Boží“, — shasne se paškál a odnese s oltáře i se sochou vzkříšeného Spasitele.

Antifona a modlitba církevní.

Antifona : Vstupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu.

V. Hospodin na nebi, alleluja.

R. Připravil stolicí svou, alleluja.

Modleme se Popřej, prosíme, všemohoucí Bože, abychom my, kteří věříme, že dnešního dne Jednorozený Tvůj, Vykupitel náš na nebesa vstoupil, sami také v duchu na nebesích bydleli. — Skrze téhož Ježíše Krista. Amen.

Jiná modlitba.

Popřej, všemohoucí Bože, abychom tak, jako věříme, že Jednorozený Syn Tvůj a Vykupitel náš na nebe vstoupil, i my duchem nyní již v nebi s ním přebývali. Ó přijď, Pane Ježíši Kriste, a navštiv nás pokojem svým ; přijď a vyveď nás zajaté ze žaláře, abychom se radovali s Tebou z celého srdce ; ukaž nám tvář svou a budeme blahoslaveni. Ó zajisté blahoslaveni, kteří z vlnobití na břeh, z vyhnanství do vlasti a ze žaláře na svobodu přišli, jež nyní již oblažuje odpočinek žádoucí. Ó království věčného blahoslavenství, kdež bohabojní na Tebe, ó Pane, na korunu slávy své tváří v tvář patří a kdež Ty je povždy pokojem svým oblažuješ !

Tamť jest radost bez konce, plesání bez truchlivosti, živobyť bez trápení, světlo beze tmy, život bez smrti a samé dobro beze všeho zlého. Ach, jak nešťastní a bídní jsme my, kteří posavade s lodičkou duše své vlnami a bouřemi tohoto světa plujeme, nevědouce, šťastně-li se doplavíme do přístavu spasení. — Ó vlasti naše nebeská, vlasti odpočinku ! My ještě ze vzdáli pohlížíme k tobě ! Vzdecháme po tobě ze slzavého údolí, vynasnažující se s pláčem, co nejdříve dostati se do tebe. Ó Kriste Ježíši ! Ty naděje, útočiště a sílo naše, řiď pravicí svou veslem kříže svého loďku duše naší, ať neutoneme na moři toho světa, ať nás nepotopí bouře pokušení, aniž nás pohltí hlubina hříchův a vin našich; nýbrž vyprošť nás mocí kříže z tohoto moře k sobě, jenž stojе na pokraji vlasti nebeské, naděje, spáso a radosti naše, nás očekáváš. Ejhle ! my vykoupení voláme z této země cizí k Tobě ! Uslyš nás, Pane a útěcho naše ! — Dejž, ať jsme jedno s Tebou v lásce svaté, dokavad nám ještě ve smrtelném těle obcovati jest. Táhní nás za sebou, odtrhni srdce naše od světa a marnosti jeho a učiň, ať nyní složíme starého člověka se hříchem jeho, abychom někdy složíce tělo smrtelnosti s duší omilostněnou se dostali k Tobě, Kriste Ježíši, do slávy Tvého i našeho Otce. Amen.

Šrámek „Víra, naděje a láska“, str. 318.)*

Litanie o Božím Vstoupení.

(Pro soukromou pobožnost.)

Pane, smiluj se nad námi. — Kriste, smiluj se nad námi. — Pane, smiluj se nad námi.

Kriste, uslyš nás. — Kriste, vyslyš nás.

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Ježíši, Beránku velikonoční,

Ježíši, Beránku za nás obětovaný,

Ježíši, vysvoboditeli lidu svého,

Ježíši, vykupiteli pokolení lidského,

Ježíši, jenž jsi za nás na kříži umřel,

Ježíši, jenž jsi touto obětí Otce svého nám naklonil,

Ježíši, jenž jsi svou mocí třetího dne z mrtvých vstal,

Ježíši, jenž jsi svým zmrtvýchvstáním božství své patrně dokázal,

Ježíši, jenž jsi svým zmrtvýchvstáním veliké dílo vykoupení našeho korunoval,

Ježíši, jenž jsi učedníkům svým ještě čtyřicet dní o království Božím mluvil,

smiluj se nad námi !

*) „Víra, naděje a láska“, kniha modlitební pro všechny pobožnosti roku, společné i soukromé od Vojtěcha Šrámk. Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gustav Francel v Praze. Cena váz. 7 K 20 hal.

Ježíši, jenž jsi čtyřicátého dne s učedníky na horu Olivetskou se odebral,

Ježíši, jenž jsi tam učedníkům svým poslední napomenutí dal,

Ježíši, jenž jsi věrným věřícím spasení věčné zaslíbil,

Ježíši, jenž jsi nevěřícím záhubou věčnou pohrozil,

Ježíši, jenž jsi učedníkům svým do celého světa jíti rozkázal,

Ježíši, jenž jsi jim evangelium všemu stvoření kázati uložil,

Ježíši, jenž jsi do skonání světa církvi své pomáhati slíbil,

Ježíši, jenž jsi učedníky své učiteli národů učinil,

Ježíši, jenž jsi učedníkům svým požehnání udělil,

Ježíši, jenž jsi, ani na to hleděti, slavně na nebesa vstoupil,

Ježíši, jenž jsi nejvyšší moc na nebi i na zemi přijal,

Ježíši, jenž sedíš na pravici Otce všemohoucího,

Ježíši, jenž jsi prostředníkem mezi Otcem a vykoupenci,

Ježíši, jenž nám chystáš příbytky v nebesích,

Ježíši, jenž opět přijdeš v slávě a velebnosti,

Ježíši, jenž budeš všecken lid souditi, oslavený Spasiteli světa,

Milostiv nám buď, — odpusť nám, Ježíši.

Milostiv nám buď, — uslyš nás, Ježíši.

Ode všeho zlého

Ode vší nepravosti

Od milování světa

Od nezřízeného pečování

Od ztráty posvěcující milosti

Od úkladů ďábelských

Od záhubné nevěry

Od nebezpečí vlažnosti u víře

Od náhlé a nenadálé smrti

Od časného i věčného zahynutí

V hodinu smrti a soudu

Skrze slavné naněbevstoupení své

Skrze věčné oslavení své

Skrze nekonečné zásluhy své

My hříšníci — Tě prosíme, uslyš nás.

Abys nám odpustiti ráčil,

Abys nám milostiv býti ráčil,

Abys v nás ducha pravé kajícínosti zachovati ráčil,

Abys srdce naše po vlasti nebeské roztoužiti ráčil,

Abys život náš ustavičnou přípravou k soudu učiniti ráčil.

Abys boj života našeho korunou vítězství odměniti ráčil,

Abys pozemský život náš blaženou smrtí ukončiti ráčil,

Abys nás z údolí pláče a práce k výšinám věčné slávy povznéstí ráčil,

Abys nás v domě Otce svého radostí věčnou oblažiti ráčil,

Abys nás s pravice Otce všemohoucího vyslyšeti ráčil,

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — odpusť nám, Ježíši.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — uslyš nás, Ježíši.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — smiluj se nad námi, Ježíši.

smiluj se nad námi!

vysvobod nás, Ježíši!

Tě prosíme, uslyš nás!

Ježíši Kriste, uslyš nás. — Ježíši Kriste, vyslyš nás.
 Pane, smiluj se nad námi. — Kriste, smiluj se nad námi. — Pane,
 smiluj se nad námi.

Otče náš . . .

V. Vstoupil Bůh s radostným zpíváním, alleluja.

R. A Hospodin se zvukem trouby, alleluja.

V. Kralovati bude Bůh nad národy, alleluja.

R. Bůh sedí na stoličce své, alleluja.

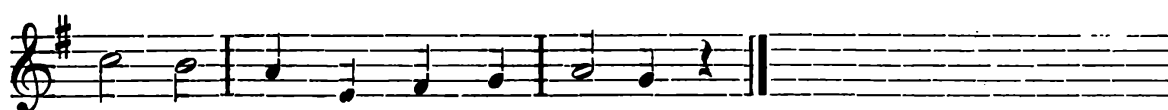
Modleme se Popřej, prosíme, všemohoucí Bože: abychom
 my, kteří věříme, že dnešního dne Jednorozený Tvůj, Vykupitel
 náš, na nebesa vstoupil, sami také duchem na nebesích bydleli.
 Skrze téhož Ježíše Krista. — R. Amen.

210. Nanebevstoupení Páně.

Slova Fr. Sušila 1862. — Hudba Jos. Charvát 1905.

1. S nebes vý-še splý-vá o-blak šar-la-to-vý, svět se žas-na

dí-vá na lesk ten-to no-vý.

2. Pořadují spolem - andělské
 se sbory, svolávají kolem
 k nové písni tvory.

3. Pojdme, klanějme se - králi
 věčné slávy, - poddejme se v plese
 žezlu jeho správy.

4. Šarlatovou září - oblak dolů
 splynul, - a Pán božskou tváří
 na něm odpočinul.

5. Nebes vladykové, - otvírejte
 bránu, - pějte písně nové - věčné
 slávy Pánu.

6. Ejhle, stoupá vzhůru -
 věčné moci kníže, - věčných
 nebes zvůrů - dobyl zbrojí kříže.

7. S ním se nesou spolu - pře-
 blažení otci, - ježto vyrval z bolů
 starodávné noci.

8. Jaká skvělost sněmu, - jak
 jich tváře planou, - když se druží
 k němu - před nebeskou branou.

9. Zaujmi trůn směle, milý
 Synu Boží, až Ti nepřátele -
 v podnož Otec složí.

211. Oslava a činnost Spasitele po nanebevstoupení.

Slova Fr. Sušila 1862. — Hudba Fr. Charvát 1905.

1. Kristus vstoupá na ne-be-sa do-konav svou ú-lo-hu,

hvězdy klade pod no-hu. Ves-mír klo-ně se mu klesá,

ne - be slavně vstříc mu plesá.

2. Otvírejte nebes bránu - na nejzazší pomezí přeslavnému vítězi ! Otvírejte nebes bránu, chvalozpěvy pějte Pánu.

3. Ujímá už věčnou vládu, svojich zásluh ovoce - na pravici u Otce, - utlumuje živelů vádu, mocně chová vesmír v řádu.

4. Otci předkládá své práce, a ty rány přeskvělé, jež mu dány na těle, nosí tamto ku památce pro spasení svého stádce.

5. Ó lve z Judy, slavný reku, - dej nám svět ten přemáhat, milosti Tvé dosáhat ! Nakloniž

se v celém vděku - se vší láskou ke člověku.

6. Povznášej nás pořád k sobě, hlavo naše vítězná, v sídla svoje líbezná ! - Posiluj nás v naší mdlobě, uprav si nás ve vší zdobě.

7. Ty jsi život, Ty jsi dráha, - k sobě nám vždy ukazuj, - duši k nebi uvazuj, - ať duch nesnáz všechnu zmáhá, věčného by dospěl blaha.

8. Odstup z mysli, odstup, světe ! Budem v Kristu přebývat, láskou k němu rozplývat. Nic nás více neuhněte, - věčné blaho když nám kvete.

212. Spějme za Kristem do nebes.

Dříve : Vstup na nebe, sám od sebe.

Michna. — Slova upr. J. P. 1906. — U Šteyry 1683.

1. Vy-stup v ne-be, o-slav se - be, Kri-ste, slav-ný ví - tě - zi !

O - tevř brá-nu ne - bes sta-nů těm, jimž sňals vin ře tě - zy !

2. Nás, svých dětí, opouštěti - nerač, dobrý Otče náš ; - v každé době viň nás k sobě, mocí chraň nás, kterou pláš !

tobě sloužiti, pro tvou krásu svoji spásu, - nebe nechci ztratiti.

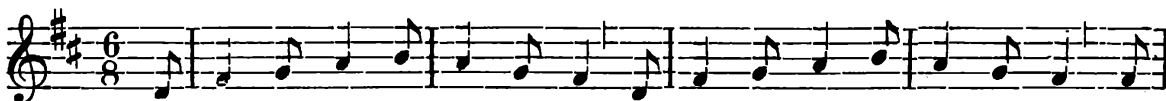
3. Světe lstivý, lichotivý, nechci

4. Vzhůru, vzhůru k nebes kůru, duše, láskou vroucí spěj ! Bůh sám s nebe volá tebe, jemu sebe odevzdej !

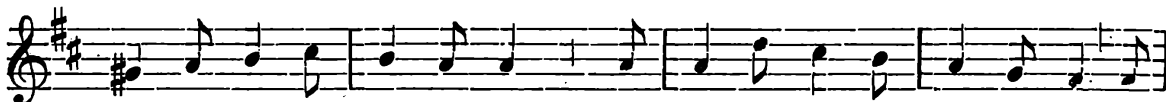
213. Touha duše po Ježíši, když vstoupil na nebesa.

Dříve : Sám-li na nebe vstupuješ.

Slova upr. J. P. — Šteyr 1683.

1. Sám na ne - be sa vstu-pu-ješ, mne sa - mu za - ne-cha - ti chceš, můj

cho - ti, mi - lý Je - ží - ši ? Mne sa - mu v světě zů - sta-víš, mně

2. Dnes andělové plesají - a v ústřety
Ti zpívají: „Ó vítej, vítej, Ježíši!“
a věčné slávy korunu Ti dají nebes
na trůnu, neb jich jsi slastí, Ježíši.

3. Však jejich ples a veselost - mně
k zármutku a na žalost, neb Tebe
ztrácím, Ježíši! Tvé tváře nemám vi-

děti, Tvých slov již nemám slyšeti,
ó slasti má, můj Ježíši!

4. Rač za sebou mne v nebe vzít! -
Jen s Tebou lze se potěšit, ó štěstí
mé, můj Ježíši! - Jen s Tebou toužím
přebývat - a budu blahem oplývat.
Mne vezmi k sobě, Ježíši!

Nešpory o Nanebevstoupení Páně, též o neděli v oktávě té slavnosti.

Otče náš. Zdrávas Maria (*potichu; pak nahlas*).

V. Bože, ku pomoci m' vzezři.

R. ospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i uchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja.

Antifona 1. : Muži Galilejští, co stojíte, hledíce do nebe? Tento Ježíš, kterýž
vzat jest od vás do nebe, tak přijde, alleluja.

Žalm 109 na str. 51.

Antifona 2. : A když za ním do nebe jdoucím hleděli, řekli alleluja.

Žalm 110 na str. 51.

Antifona 3. : Pozdvih rukou svých, dal jim požehnání, alleluja.

Žalm 111 na str. 51.

Antifona 4. : Vyvyšujte krále králů a píseň chvály vzdejte Bohu, alleluja.

Žalm 112 na str. 52.

Antifona 5. : Ani na to hledí, vyzdvížen jest — a oblak vzal jej na nebi,
alle'uja.

Žalm 116 na str. 54.

Kapitola.

O Nanebevstoupení Páně.

První zajisté řeč učinil jsem, ó Theo-
file, o všem, co začal Ježíš činiti a učiti,
až do dne, v kterémž dávaje skrze Ducha
svatého přikázání apoštolům, jež byl vy-
volil, vzat jest.

R. Bohu dí y.

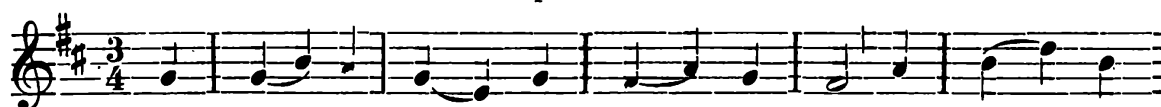
Hymna : „Salutis humanae sator“.

V neděli po Nanebevstoupení Páně.

Nejmilejší. Buďte opatrní, a bděte
na modlitbách. Především pak společnou
mezi sebou lásku ustavičnou mějte :
nebo láska přikrývá množství hříchů.

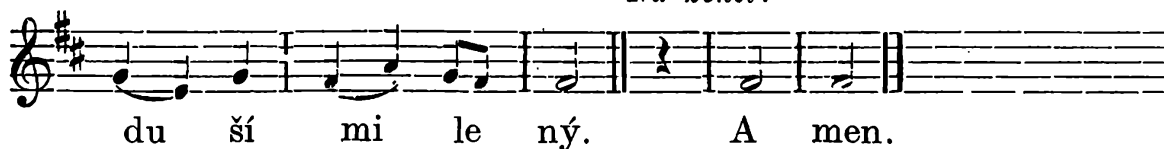
214. Salutis humanae sator.

*Hymna církevní od sv. Ambrože, † 397. — Překlad J. P. — Nápěv dle církv.
upr. K. E.*

tou - hu u - kojí, svět spasil's z lásky stvořený, Ty Svite

Na konci:

2. Vést jakou jsi se láskou dal,
- žes naše viny na se vzal?
Smrt nevinen jsi podstoupil,
bys ze smrti nás vykoupil.

3. V stín, zmatek pekla pronikáš,
a vězňům žalář odmykáš
a vítězství své slavící
dlíš po Otcově pravici.

V. Hospodin na nebi, alleluja.

R. Připravil stolicí svou, alleluja.

O svátku.

Antifona k Magnificat:

Ó králi slávy, Pane mocností, jenž
jsi jako vítěz dnes nade všechna nebesa
vstoupil; neopouštěj nás, sirotky, nýbrž
pošli slíbeného od Otce na nás Ducha
pravdy, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

O Božím Vstoupení.

Modleme se: Popřej, prosíme,
všemohoucí Bože: abychom my, kteří
věříme, že dnešního dne Jednorozený
Tvůj, Vykupitel náš na nebesa vstoupil;
sami také duchem na nebesích bydleli.
Skrze téhož Ježíše Krista atd.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „Regina coeli, laetare“ č. 27, 28 nebo 29 s V., R. a modlitbou na str. 64 a 65.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi. — R. Amen.

4. Kéž soucit Tvůj Tě donutí -
zlo spravít, jímž jsme semknuti;
- dej patřiti nám na svou tvář,
nás slávy věčné svitem dař!

5. Tys stezka, vůdce v nebesa,
cíl, v kterém srdce zaplesá,
nám v slzách útěchou vždy buď,
- mzdou, která štěstí vleje v hrud.
Amen.

O neděli:

Toto mluvil jsem vám, abyste, až
přijde hodina těch věcí, vzpomněli si,
že já jsem řekl vám, alleluja.

O neděli po něm.

Všemohoucí věčný Bože: učin, aby-
chom Tobě vždycky i oddanou vůli měli
i velebnosti Tvé čistým srdcem sloužili.
Skrze Pána našeho Ježíše Krista atd.

R. Amen.

Vzpomínka na Boží Vstoupení.

Antif. : Ó králi slávy atd. (viz svrchu).

V. Vstoupil Bůh s radostným plesáním, alleluja.

R. A Hospodin se zvukem trouby, alleluja.

Modlitba : Popřej, prosíme (jak vedle).

Doba svatodušní je třetí hlavní doba církevního roku.

Předním svátkem jejím je Boží hod svatodušní. Přípravou k němu je deset dní od Nanebevstoupení Páně. Po Božím hodě první neděli je nejsv. Trojice a ve čtvrtek nato Božího Těla. Neděl po sv. Duchu až po advent může býti 23 až 27.

Boží hod svatodušní čili letnice.

Slavnost svatodušní s vigilií a oktávou ustanovena jest na památku seslání Ducha svatého, což stalo se 50. den po zmrtvýchvstání Páně. V sobotu, o vigilji, je úplný půst a světí se křestní voda jako na Bílou sobotu, jenže je místo dvádnáctera čtení ze Starého zákona jen šestero.

O sv. Duchu je zasvěcený svátek v neděli a v pondělí a kdysi býval i v úterý. V době svatodušní nejvíce uděluje se svátost birmování.

Svatému Duchu jsou v brněnské diecezi zasvěceny kostel na hřbitově v Kunštátě a na hřbitově v Jihlavě.

Vstoupiv nade všechna nebesa a sedě na pravici Otcově, slíbeného Ducha svatého na přisvojení vylil, pročez nezměrným veselím celý po okrsku zemském svět se raduje.

(Z Praeface.)

Dle katechismu (8. čl. víry).

Poučení o Duchu svatém.

O Duchu svatém věříme a vyznáváme

Duch sv. je třetí božská osoba, pravý Bůh a Utěšitel, kterého Ježíš Kristus církvi své poslati ráčil. Jmenuje se „svatým“, protože nás posvěcuje a všechna svatost od něho pochází.

Ježíš Kristus jej poslal desátého dne po svém nanebevstoupení, o slavnosti Letnic, když se ukázali ohniví jazykové nad hlavami apoštolů.

Duch sv. apoštoly posvětil, osvětil a posilnil, dal jim dar rozličnými jazyky mluvit, zázraky činiti a evangelium neomylně hlásati; církev učí a řídí a rozdává skrze ni své milosti; nás posvěcuje milostí posvěcujících, pomáhá nám milostí pomáhajících, uděluje nám svých darů, kterými nás nakloňuje, bychom jeho osvětlení ochotně přijímali, jeho vnuknutí poslouchali a tak ve ctnosti dokonaleji prospívali. Dary Ducha sv. jsou dar moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, pobožnosti a bázně Boží.

Poučení o milosti pomáhajících a posvěcujících, které nám uděluje Duch svatý.

Milost je vnitřní, nadpřirozený dar, který nám Bůh pro zásluhu Ježíše Krista uděluje, bychom mohli dojít spasení. Je „darem“, protože si jí nemůžeme zasloužit; je darem „vnitřním“, protože se uděluje přímo duši a tudíž něčím vnitřním jest; je darem „nadpřirozeným“, protože jí člověk od přirozenosti ani nemá, ani nabýti nemůže, aniž má vůbec na ni právo, nýbrž mu od Boha nad jeho

přirozenost udílena bývá. Milost nadpřirozená se udílí člověku, by povýšen byl k nadpřirozené důstojnosti dítky Božího a schopným se stal, zasloužiti sobě nebe.

Milost nadpřirozená jest dvojí pomáhající a posvěcující.

Milost pomáhající na čas se propůjčuje a pomáhá konat skutky dobré, to jest k věčnému spasení prospěšné, tím, že osvěcuje náš rozum, pobádá a posiluje naši vůli, bychom tyto skutky konati počali, dále konali a dokonali, a že dodává jim ceny nadpřirozené, jak dí sv. Pavel: „Ne že bychom dostateční byli, mysliti něco (dobrého) sami ze sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše jest z Boha“ (II. Kor. 3, 5), a „Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás i chtění i vykonání podle dobré vůle své“ (Fil. 2, 13). — Milosti pomáhající je člověku ke každému dobrému skutku třeba hříšníku, by se k Bohu obrátil, spravedlivému, by v milosti posvěcující setrval a skutky záslužné konal. Bůh každému člověku uděluje milost pomáhající, které potřebuje, by spasen byl; nebo Bůh chce, „aby všichni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli“ (I. Tim. 2, 4). — Milost sama našeho spasení nepůsobí, poněvadž nás nenutí, nýbrž jen podporuje; proto nesmíme milosti odpírati, nýbrž musíme ji ochotně přijímati a s ní věrně spolupůsobiti, jak dí sv. Pavel: „Napomínáme vás, abyste nepřijímali milosti Boží nadarmo“ (II. Kor. 6, 1).

Milost posvěcující trvale duši se propůjčuje a uděluje nám nový, nadpřirozený život tím, že nás ospravedlňuje, to jest, že nás ode všech těžkých hříchů očišťuje, posvěcuje a Bohu milými činí, že nás ze stavu otroctví k nadpřirozené důstojnosti dítek Božích a dědiců království nebeského povznáší, a že nás schopnými činí, pro nebe záslužné skutky konati. — Milost posvěcující zůstává v duši člověka tak dlouho, dokud se smrtelného hříchu nedopustí.

Milost posvěcující se uděluje a rozmnožuje hlavně svatými svátostmi.

Modlitba k Duchu svatému.

Ó Duše svatý! Ty láska a účastenství svaté s Otcem všemohoucím a Synem jednorozeným, věřím, že když Ty přebýváš v člověku, v něm spolu vzděláváš stánek Otci i Synu. Blahoslavený, kdo Tebe v sobě přechovávati může; skrze Tebe zavítá Otec i Syn k němu. Přijdiž tedy, nejmilostivější Utěšiteli duší zarmoucených! Ty ochránce v soužení, Ty pomocníku v protivenstvích, očisti mne od zlých náruživostí a zahoj rány duše mé. Vzdělávej mne podle libosti své, přispěj mně milostivě, a zúrodni hojností své rosy nebeské všechno ve mně, co ode dávna uschlo a uvadlo; rozpal mé vlašné srdce ohněm lásky své; nauč mne činiti vůli Tvou, neboť Bůh můj jsi Ty. Velebím Tebe, ó nejštedřejší Duše svatý, za všecka dobrodiní, která jsi svým věřícím — všem ve věčné slávě se nacházejícím prokázal, a žádám Tebe, abys mne jich též účastným učiniti ráčil. Protož bídne srdce své Tobě představuji, pokorně žá-

daje, abys na mne milostivě vzezřítí ráčil neboť velmi dobře poznávám, jak velice Tvé Božské milosti potřebí mám, poněvadž z ní všechno a bez ní nic vykonati nemohu. Ty tedy, všemohoucí Duše svatý, v okamžení, jakým bych měl býti, můžeš mne učiniti. — Ty potřebným milosrdenství své prokazuješ — a čím bídňější a nuznější člověk bývá, tím jasněji Tvou božskou lásku poznává. Proto na dnešní svou slavnost ukaž nade mnou své nesmírné milosrdenství, a ze své nevypravitelné štědroty račiž mně aspoň plamének svého božského světla, aspoň jiskřičku své ohnivé lásky milostivě udělití, abych vícekrát Tebe nezarmoutil, svévolným hříchem ze srdce svého nezapudil, nýbrž ve všem dobrém prospíval, zásluhami a dobrými skutky bohatl, v milosti a lásce Tvé setrval do smrti své, a pak Tebe s Otcem a Synem chváliti a velebit mohl na věky věkův. Amen.

Jiná modlitba k Duchu svatému.

Nejmilosrdnější, nejmilostivější a nejdobrotivější Bože, Utěšiteli a Milovníku náš, odpusť a promiň nám hříchy naše. Očist' nás, osvět' nás a zahřej nás světlo Tvé návštěvy, abychom očistění byli a vzdálení ode všeho hříchu. Naplň a posilň nás svými dary a milostí svou, Duše svatý, a totéž nyní učiň v srdcích našich, co kdysi v nádobách vyvolených, apoštolích Krista Pána, v den letnic jsi ráčil vykonati aby, čím nejsi Ty, v nás vyhynulo, a aby láska k Tobě nejčistší a nejhoroucnější nás všechny opojila, přeměnila a nás pronikla. Amen.

Prosba k Duchu svatému o milost pomáhající.

Ó Duše svatý ! Znáám slabost svou a nebezpečí, která mne obklopují ; jen Tvou milostí mohu se na úzké cestě, která vede k životu, zachovati čistým a neposkvrněným. Osviť mne, Duše svatý, abych poznal, co je pravdivým, co je spravedlivým, co je svatým, a abych pevně stál při naukách svaté katolické církve. Posil mne, abych odolal lákadlům hříchu, zlým příkladům lidí, a svým vlastním zlým náklonnostem, a duši svou čistou zachoval v hodině pokušení. Dej vůli mé síly a pevnosti, abych dobré konal, i když by mi bylo obtížným a namáhavým. Buď mi, Duše svatý, útěchou v dobách utrpení, nadějí v hodinu smrti. Jako křesťan chci žíti, jako křesťan chci umříti. Proto prosím Tě o milost k tomu, Duše svatý, jenž s Otcem a Synem žiješ a kraluješ na věky. Amen.

Otče náš. Zdrávas Maria.

Prosba k Duchu sv. o milost pomáhající i posvěcující.

Prosím Tebe, Duše svatý, abys mi ráčil udělovati milost pomáhající, která by osvěcovala rozum můj, abych dobré poznával, a která by rozechřívala a pobádala vůli mou, abych poznané dobré také konal ; slibuji, že s ní budu věrně spolupůsobiti. Prosím Tě dále také, abys mi i milost posvěcující udělil,

a mne v ní zachoval, abych byl očištěn ode hříchů a posvěcen, a stal se dítkem Božím a dědicem království nebeského ; budu si jí vždy nade vše považovati. Skrze Ježíše Krista Pána našeho. — Amen.

Pobožné vzdechy k Duchu svatému na vyprošení sedmi darů jeho.

Přijdi, Duše svatý,
sešli s nebes výše
dary své milosti !

1. Přijdiž, Duše m o u d r o s t i ! nauč mé srdce pokladů nebeských si vážiti, je milovati a za nejvyšší dobro pokládati. Ukaž i cestu a způsob, jak bych jich dosáhl a na věky zachoval. Amen. — Otče náš atd.

2. Přijdiž, Duše r o z u m u ! osvěť mysl mou, abych tajemství víry náležitě poslouchal a věrně zachovával. Dej mi osvětlením Tvým pravdu poznávati a skutkem dokazovati. Amen. — Otče náš atd.

3. Přijdiž, Duše r a d y ! Přispěj mi při všech pracích vezdejšího nestálého života ! Před zlou radou mne ochraňuj, k dobrému duši mou nakloňuj, od zlého odvracej, a na pravé cestě k spasení věčnému mne řídití račiž. Amen. — Otče náš atd.

4. Přijdiž, Duše s í l y ! Dej síly srdci mému ve všem zármutku a protivenství, ve všelikém boji proti zlému, v čas malomyslnosti a pokušení, aby hřích mne nepřemohl a od Tebe nikdy neodloučil. Amen. — Otče náš atd.

5. Přijdiž, Duše u m ě n í ! Učiň, abych pomíjející statky tohoto světa a jejich marnost poznával, jimi opovrhoval, jich nejinak nežli jediné k Tvé cti a ke spasení duše své a bližního užívatí uměl. Amen. — Otče náš atd.

6. Přijdiž, Duše p o b o ž n o s t i ! Povzbud' srdce mé k pravé pobožnosti a k svaté lásce Boží, abych ve všech modlitbách i jednání jen Boha hledal a v pravém milování nalezl. Amen. — Otče náš atd.

7. Přijdiž, Duše b á z n ě B o ž í ! Pronikni srdce mé spasiitelnou bázni svou, abych Tebe, nejsvětějšího Pána a Boha svého, vždy před očima a na paměti měl, tak abych se všeho, i nejmenšího zlého, které by se Tvé božské velebnosti nelíbilo, pilně varoval. Amen. — Otče náš atd.

Jiné modlitby k Duchu svatému viz při svátosti biřmování v III. části.

Prosba o dobrou volbu stavu.

Ó Bože můj, Bože moudrosti a rady, kterýž v srdci mém čteš spravedlivou vůli, abych jen Tobě se líbil a také při volbě stavu svého řídil se zcela podle Tvých svatých úmyslů, propůjč mi na přimluvu nejblahoslavenější Panny, mé matky, a mých svatých patronů, zvláště sv. Josefa a sv. Aloisia, abych poznal, jakému

stavu se mám věnovati, a abych se k němu dostal, v něm pak rozmnožoval Tvou čest, pracoval o své spáse a zasloužil oné nebeské ceny, kterou jsi slíbil všem, kdož plní božskou vůli Tvou. Amen.

Odpustky 300 dní jednou za den. — Pius X. vlastnoručním listem ze dne 2. května 1905.

Povzdech k Duchu svatému.

Duše svatý, Duše pravdy, přijdi do srdcí našich : dej národům jasnost světla svého, aby v jednotě víry Tobě se líbili.

Racc. Odp. 100 dní jednou denně. — Lev XIII. 31. července 1897.

Modlitba k Duchu svatému za církev.

Ó Stvořiteli, svatý Duše, stůj milostivě při církvi katolické, posiluj a utvrzuj ji proti útokům nepřátel silou svou nebeskou, obnovuj láskou a milostí svou ducha služebníků svých, jež jsi svatým olejem pomazal, aby v Tobě velebili Otce a Syna jeho Jednorozeného, Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Racc. Odp. 300 dní jednou denně. — Lev XIII. 26. srpna 1889.

Pobožnost k Duchu svatému za sjednocení odloučených bratří v katolické církvi.

Každý může konati dle svého způsobu pobožnost devítidenní od pátku po Nanebevzetí Páně do svatého Ducha. — Odporučuje se k tomu buď 7 Zdrávasů ke cti Ducha sv., nebo hymna „Veni Sancte Spiritus“, (nebo „Veni Creator Spiritus“) s V., R. a modlitbou. Touž pobožnost lze konati též v oktávě sv. Ducha do nejsvětější Trojice.

Pobožnost má býti spojena s úmyslem, aby všichni od nás odloučení bratři s námi byli sjednoceni pravou katolickou vírou.

Racc. : Odp. 7 let a 7 quadragen pro každý den té pobožnosti. — Plnomocné v jeden z uvedených dní ; podmínky zpověď, přijímání a modlitba na úmysl sv. Otce. — Lev XIII. 18. dubna 1902. — Odpustky platí jak pro devítidenní pobožnost, tak pro oktávu a lze je získat i pro duše v očistci.

Devítidenní pobožnost k Duchu svatému.

V brněnské diecesi budiž konána následující devítidenní pobožnost k sv. Duchu ve všech farních i jiných kostelích po celé diecesi.

Na venkově modlí se přede mši svatou hymna „Veni creator“. Při mši svaté modlí se korunka Ducha svatého. Po mši svaté před vystavenou nejsvětější svátostí oltářní loretská litanie s obvyklými modlitbami. Pobožnost zakončí se požehnáním velebnou svátostí.

Ve městech měla by se dle možnosti konati večer pobožnost před vystavenou nejsv. svátostí oltářní s modlitbami svrchu uvedenými.

† Korunka Ducha svatého.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Krátké vzbuzení lítosti.

Bože můj! Lituji, že jsem se proti Tobě prohřešil, poněvadž tolik dobrý jsi ; pomocí milosti Tvé už nikdy nezhřeším.

216. † Veni Creator Spiritus.

Církevní hymna od Rabana Maura † 856, také se připisuje Řehoři I. † 604 a Karlu Velikému † 814.

Překlad J. P. 1905.

Hudba Josefa Chmelíčka.*)

1. Přijď, Stvoři-te - li Du-še, k nám a navštiv my-slí na-ších chrám,
3. Ty's sed-mi da-rů studni-ce, Ty's Otcovy prst pra-vi-ce,
5. Dál ne-pří - te-le za-pu-diž, svým mírem stále u nás dliž,
7. Duch každý Boha Otce chval, i Syna, který z mrtvých vstal !

vlej milost nadehvězdnu v hrud', již Ty jsi stvořil, již Ty jsi stvořil,
Ty's vy-pl-ně-ný Otcův slib, jenž skýtáš řeči, jenž skýtáš řeči
veď jistou cestou ctnosti nás, ať zlému vyhnem, ať zlému vyhnem
Buď s nimi slaven svatý Duch, touž podstatou jim, touž podstatou jim

a v ní buď !
dar a vtip !
v kaž - dý čas !
rov - ný Bůh ! A - men.

2. Ty's Utěšitel právem zván, Ty's dar, jenž Bohem věčným dán, Ty's
4. Ty my-sli světlo roz-že-hej, Ty lásku v srdce naše lej, a
6. Ať Tebou Ot-ce poznáme, ať Syna v srdci ví-tá-me; i

lás-ka, oheň, živý zdroj, Ty's sí - la v tuhý s hříchem boj !
všec-ky tě-la ne-mo-ci svou ná-uč tr-pět po-mo cí.
v Tebe, Duchu, vě-ří-me, Tě s úctou zbožnou sla-ví me.

V. Vypušt**) Ducha svého a (opět) stvoření budou ;

R. A obnovíš tvář země.

Modleme se ! Bože, jenž jsi srdce věřících osvícením
Ducha svatého vyučil dej, abychom v témže Duchu dobré po-
znali, a z jeho útěchy vždycky se radovali. Skrze Krista, Pána
našeho. Amen.

*) Celou hymnu lze zpívat na nápěv první sloky, nebo první a druhé stří-
davě. Při prvním nápěvu se 3. verš opakuje — V Průvodu lze nalézt zvláštní
nápěvy pro sloku 5. a 7.

**) Žalm 103, 30 užívá slova *Vypušt* (nikoli vyšli) vzhledem k Noe, který
vypouštěl holubici z archy.

I. První tajemství.

Ježíš z Ducha svatého od Panny Marie počat.

R o z j í m á n í. — „Duch svatý sstoupí v tě a moc Nejvyššího zastíní tebe. A protože i co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží“.

C v i ě n í. — Modli se vroucně o pomoc Ducha svatého a o přímluvu Marie k následování ctností Ježíše Krista, jenž jest vzor všech ctností, abys byl připodobněn obrazu Syna Božího.

Jednou „Otče náš“ a „Zdravas“ a sedmkrát „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.“

II. Druhé tajemství.

Duch Hospodinův spočinul na Ježíši.

R o z j í m á n í. — „A pokřtěn jsa Ježíš, vystoupil ihned z vody a aj, otevřina jsou mu nebesa : a viděl Ducha sstupujícího jako holubici a přicházejícího na něj“.

C v i ě n í. — Co nejvíce si važ neocenitelné posvěcující milosti, kteroužto ti Duch svatý na křtu sv. do srdce vlil. Zachovávej příslibení, ke kterým jsi se tenkrát zavázal. Rozmnožuj neustálou cvičbou víru, naději a lásku. Žij vždy tak, jak se sluší na dítky Boží a na údy pravé církve Boží, abys po tomto životě došel nebeského dědictví.

Jednou „Otče náš“ a „Zdravas“ a sedmkrát „Sláva Otci“.

III. Třetí tajemství.

Ježíš puzen jest od Ducha na poušť.

R o z j í m á n í. — „Ježíš pak, pln jsa Ducha svatého, vrátil se od Jordánu a puzen jest od Ducha na poušť na čtyřicet dní, a pokoušen byl od ďábla.“

C v i ě n í. — Buď vždy vděčný za sedmý dar Ducha svatého, jenž ti ve svatém birmování udělen byl, za Ducha moudrosti a rozumu, rady a síly, umění a pobožnosti a bázně Boží. Věrně poslouchej božského vůdce, abys ve všelikém nebezpečení a pokušení zmužile si počínal, jak se sluší na dokonalého křesťana a statečného zápasníka Ježíše Krista.

Jednou „Otče náš“ a „Zdravas“ a sedmkrát „Sláva Otci“.

IV. Čtvrté tajemství.

Duch svatý v církvi.

R o z j í m á n í. — „I stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru, kdež byli sedíce a naplnění jsouce všickni Duchem svatým, mluvíce veliké skutky Boží“.

C v i ě n í. — Děkuj Bohu, že tě učinil dítkem své církve, kterouž Duch svatý o letnicích na svět seslaný oživuje a řídí. Poslouchej a následuj papeže, který skrze Ducha svatého neomylně učí, jakož i církve, kteráž je sloup a utvrzení pravdy. Ostríhej jejího učení, stůj při ní, jejích práv haj !

Jednou „Otče náš“ a „Zdravas“ a sedmkrát „Sláva Otci“.

V. Páté tajemství.

Duch svatý v duši spravedlivého.

R o z j í m á n í. — „Zda-liž nevíte, že údové vaši jsou chrámem Ducha svatého, jenž jest ve vás?“

„Ducha neuhášejte!“

„A nezarmucujte Ducha svatého Božího, kterýmžto znamenání jste ke dni vykoupení“.

C v i č e n í. — Buď vždy pamětliv Ducha svatého, který v tobě jest, a buď dbalý čistoty duše i těla. Poslouchej věrně jeho božských vnuknutí, bys vydával ovoce Ducha lásku, radost, pokoj, trpělivost, dobrotivost, dobročinnost, dlouhočekání, tichost, věrnost, mírnost, zdrželivost, čistotu.

Jednou „Otče náš“ a „Zdravas“ a sedmkrát „Sláva Otci“.

Na konec pomodli se „Věřím v Boha“ na vyznání víry a jednou „Otče náš“, „Zdravas“ a „Sláva Otci“ na úmysl papežův. *)

Vzývání Ducha svatého.

Kněz zanotí „Veni sancte Spiritus“ nebo „Veni Creator Spiritus“, načež se zpívá hymna dále. „Veni Creator Spiritus“ viz č. 216.

217. Veni sancte Spiritus.

Hymna církevní k letnicím od Roberta II., krále francouzského, † 1031.

Nápěv I. — *Plesy duch.* č. 33. — *Hudba L. Holaina 1883.*

1. Přijď, ó Du-še pře-sva-tý, svět-la své-ho bo-ha-tý
1. Ve-ni sancte Spí-ri-tus, et e-mít-te coé-li-tus

pa-pr-sek rač s ne-be lít. Přijdi, Ot-če ne-bo-hých,
lu-cis tu-ae rá-di-um. Ve-ni pa-ter páu-pe-rum,

dár-ce da-rů přemnohých, rač nám my-sli o-sví-tit.
ve-ni da-tor múnerum, ve ni lu-men cór-di-um.

*) Odpustky (i pro duše v očistci): 7 let a 7 kvadragen jednou denně. — Plnomocné odpustky o svátcích svatodušních nebo v jejich oktávě těm, kdož se korunku obyčejně modlivají. Další podmínky: zpověď, přijímání, návštěva kostela a při ní modlitba na úmysl sv. Otce. (Lev XIII. 24. března 1902. — Viz Kurrendu 1902, VIII.)

2. Božský Utěšiteli, sladký
duší příteli, - rač nás mile zotavit!
V práci libý pokoji, krotiteli
v rozbroji, rač nás v pláči
ukojit.

3. Ó ty světlo blažící! Srdce
v Tebe věřící milostně rač na-
plnit. - Člověk bez Tvé pomoci -
zemdlí a jest bez moci; - vše mu
může uškodit.

4. Smyj, co šered' zasáhla,
ovlaš srdce vypráhlá, raněná
rač vyhojit. Srovnej, co je
zkriveno, ohřej, co je studeno,
nedej duši zabloudit.

5. Rač nás, v Tebe věřící a
Tě vroucně prosící - dary sedmi
podělit. Úděl v ctnosti pro-
spěchu, - v smrti blahou útěchu,
- a dej v radost věčnou vjít.

V. Vypuště Ducha svého a
(opět) stvoření budou.

R. A obnovíš tvář země.

Modleme se Bože, jenž
jsi srdce věřících osvětlením Du-
cha svatého vyučil dej, aby-
chom v témže Duchu dobré po-
znali; a z jeho útěchy vždy se
radovali. Skrze Krista Pána na-
šeho.

R. Amen.

2. Consolator optime, dulcis
hospes animae, dulce refriger-
rium. In labore requies, in
aestu temperis, in fletu solá-
tium.

3. O lux beatissima, - reple
cordis intima - tuorum fidelium.

Sine tuo numine nihil est in
homine, nihil est innoxium.

4. Lava quod est sordium,
riga quod est aridum, - sana quod
est saucium. Flecte quod est
rigidum, fove quod est frigi-
dum, rege quod est devium.

5. Da tuis fidelibus, in te
confidentibus, - sacrum septená-
rium. Da virtutis meritum,
da salutis exitum, da perenne
gaudium. Amen.

V. Emitte Spiritum tuum et
creabuntur.

R. Et renovabis faciem terrae.

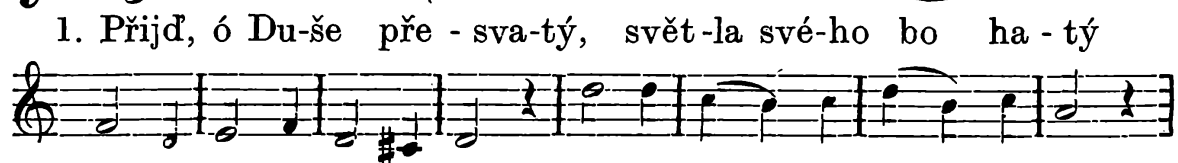
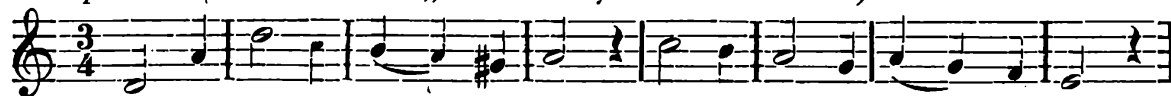
Orémus. Deus, qui corda
fidelium sancti Spiritus illustra-
tione docuisti: da nobis in eodem
Spiritu recta sapere; et de ejus
semper consolatione gaudere. Per
Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Poznámka: Dovolí-li okolnosti, následuje mše sv. k Duchu svatému se zvláštními modlitbami na vyprošení milosti Ducha svatého.

Odpustky: 1. Plnomocné odpustky jednou za měsíc v libovolný den získají, kdož denně jednou nebo vícekrátě zkroušeně a nábožně chvalozpěv „Veni Creator Spiritus“ („Přiď, Stvořiteli Duše, k nám“), nebo „Veni Sancte Spiritus“ („Přiď, ó Duše přesvatý“) se modlí. Podmínky: Zpověď, sv. přijímání a modlitba na obyčejný úmysl. — 2. 300 dní, když v neděli svatodušní neb v oktávě slavnosti svatodušní ten neb onen chvalozpěv nábožně a zkroušeně říkáme. — 3. 100 dní po každé v ostatní dny celého roku, modlíme-li se ten neb onen chvalozpěv, jak svrchu naznačeno. (Pius VI. 26. května 1796.).

Nápěv II. (dle Božanova „Slavička rajského“ z r. 1719).

pa-pr-sek rač na nás lít. Přiďiž, Ot-če ne - bo - hých,

dár-ce da-rů přemnohých, rač nám myslí o - sví-tit.

Pobožnost k Duchu svatému

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

V. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

R. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky, a na věky věkův.
Amen.

1. Duše svatý, Utěšiteli, podstatná lásko Otce a Syna, klaním se Tobě a věřím, že jsi třetí osobou nejsvětější Trojice, rovný Otci i Synu, a jeden Bůh s Otcem i Synem. Prosím Tě, navštiv mne svou milostí a svatou láskou a propůjč mi dar svaté bázně Boží, která by mne vzdalovala všech hříchů a mne pobádala, abych oplakával hříchy, jichž jsem se až do dneška dopustil.

V. Sláva Otci. — R. Jakož byla

Po každé z těchto sedmi modliteb zazpívá se jedna sloka „Veni Creator Spiritus“ (viz svrchu při korunce k Duchu sv., str. 441.

2. Duše svatý, Utěšiteli, zdroji živé vody, kterou Ježíš Kristus slíbil všem, kteří v něho uvěří; prosím Tě, sestup do srdce mého se svou milostí a svatou láskou a propůjč mi dar pobožnosti, abych Ti budoucně co nejhorlivěji sloužil, bez odkládání následoval Tvých svatých vnuknutí a svědomitě plnil Tvá svatá přikázání.

V. Sláva Otci. R. Jakož byla

(Sloka 2.)

3. Duše svatý, Utěšiteli, světlo oblažující, který temnoty celého světa osvěcuješ a apoštoly jsi vyučil všem pravdám; prosím Tě, sestup do srdce mého se svou milostí a svatou láskou, a propůjč mi dar umění, abych byl s to dokonale poznati božské věci, a veden jsa osvětou Tvých svatých nauk, krácel bezpečně po stezce věčné spásy.

V. Sláva Otci. — R. Jakož byla

(Sloka 3.)

4. Duše svatý, Utěšiteli, mocný prste pravice Boží, kterýž duše láskou do nich vlévanou posiluješ, že překonávají smrt; přijď, prosím Tebe, do srdce mého se svou milostí a svatou láskou, a propůjč mi dar síly, abych mužně přemáhal pokušení světa a žár svých náruživostí a statečně a vytrvale až do smrti zachovával Tvůj božský zákon.

V. Sláva Otci. R. Jakož byla

(Sloka 4.)

5. Duše svatý, Utěšiteli, plodná roso srdcí našich, který do srdcí našich vléváš pokoj a duchu našemu připravuješ příjemné občerstvení; sestup, prosím, do srdce mého se svou milostí a svatou láskou a propůjč mi dar rady, abych dovedl odkrýti nástrahy protivníka duše své a ve všech okolnostech voliti prostředky nej-

vhodnější, bych sama sebe správně řídil a také bližního užitečně na cesty věčného spasení vodil.

V. Sláva Otci. — R. Jakož byla

(Sloka 5.)

6. Duše svatý, Utěšiteli, Pokoji duší a útěcho srdcí. Prosím Tě, sestup do srdce mého se svou milostí a svatou láskou a propůjč mi dar r o z u m u, abych tajemství božská dovedl správně chápati a rozjímáním nebeských věcí myšlenky své a žádosti odvrátiti ode všech předmětů ubohé země.

V. Sláva Otci. — R. Jakož byla

(Sloka 6.)

7. Duše svatý, Utěšiteli, poklade nesmírného bohatství, které zavírá se ve Tvé lásce, prosím Tě, sestup do duše mé se svou milostí a svatou láskou a uděl mi dar m o u d r o s t i, abych za její pomoci naučil se Tebe, můj Bože, milovati a sebou pohrdati a abych mimo Tebe, Bože můj, nic jiného nemiloval, a to z celého srdce, tak abych v myšlenkách nic jiného nepřechovával, v řečech nic nevyslovoval, skutky a opouštěním nic nekonal, leč co s Tvou vůlí souhlasí a z lásky k Tobě vychází; a tak konečně do nebe se dostal, kde bych Tě dokonale miloval na věky. Amen.

V. Sláva Otci — R. Jakož byla

(Sloka 7.)

Hymny přel. J. P. 1907.

Malá služba ke cti Ducha svatého.

K jitřní.

V. Milost Ducha svatého osvěcuj smysly a srdce naše.

R. Amen.

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla Alleluja (od neděle Devítníku po velikonoce
Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.).

215.

Hudba Fr. Musila.

Budiž, Du-še přesvatý, i nám milost dána, kterou v míře
pře-hoj-né mě-la panen Panna, když ji an-děl po-zdra-vil,
zvěst jí nesa sladkou: „Ty jsi plna mi-lo-sti, budeš Boží matkou“.

Antifona Přijď, Duše svatý, naplň srdce svých věrných a oheň své lásky v nich rozži.

V. Vypuť Ducha svého a (opět) stvořena budou.

R. A obnovíš tvář země.

Modlitba. Buď při nás, prosíme, Pane, síla Ducha svatého, jež by i srdce naše milostivě očistila i ode všech chránila proti-venství. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého, Bůh po věky věkův. Amen.

K primě.

Vše jako při jitřní, až na hymnu.

Hymna :

Z Marie se narodil, by sňal naši vinu,
ukřižován, umřel Pán, pohřben v země klínu.
Z mrtvých vstav se učňům svým - často objevuje,
ani na něj patřili, v nebe vystupuje.

K terci.

Vše jako při jitřní až na hymnu.

Hymna :

Ducha svého svatého posílá Bůh milý ;
sstoupil na zem v letnice, apoštoly sílí.
ohnivými jazyky světlo rozžehává,
sirotky je na světě v žale nenechává.

K sextě.

Vše jako při jitřní až na hymnu.

Hymna :

Sedm darů milosti z něho přijímají,
řečí všechněch národů promlouvati znají,
rozešli se do světa v různé země kraje,
katolické hlásali víry svaté taje.

K noně.

Vše jako k jitřní až na hymnu.

Hymna :

Duchem Utěšitelem právem jsi vždy zvaný,
milostný jsi Boží dar - za zdroj spásy daný,
pomazání duchovní, oheň roznícený,
milost sedmipramenná, úděl vytoužený.

K nešporám,

Vše jako k jitřní až na hymnu.

Hymna :

Prste Boží pravice, duchovní Ty moci,
ochraňuj nás, posiluj, vyveď nás z běd noci,
by nám kníže pekelný nesměl uškoditi,
pode křídlem rač nás svým chovat, živit, krýti.

Ke kompletáři.

V. Milost Ducha svatého osvěcuj smysly a srdce naše.

R. Amen.

V. Obrátiž nás Bože, Spasiteli náš.

R. A odvráť hněv svůj od nás.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci . . Alleluja (po případě : „Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.).

Hymna :

Duše, Utěšiteli; - rač nám pomáhati,
kroky naše řídit, světla svého přátí,
nechť, až přijde soudit Bůh všechněch pokolení,
po jeho jsme pravici vlídně postaveni.

Antifona : Přijď, Duše svatý atd. jako při jitřní.

Poroučení se :

Hymna

Tyto svaté hodinky s vroucí oddaností
Tobě, Duše přesvatý, pějem s pobožností,
bys nás svojí milostí ráčil navštívití,
bychom mohli na věky v slávě nebes žíti. Amen.

Litanie k Duchu svatému.

(Pro pobožnost soukromou.)

Pane, smiluj se nad námi ! Kriste, smiluj se nad námi ! Pane, smiluj se nad námi !

Kriste, uslyš nás ! Kriste, vyslyš nás !

Otče, s nebes Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Duše od Otce i Syna vycházející,

Duše svatý, jenž okres zemský naplňuješ,

Duše, Utěšiteli,

Duše, Posvětiteli,

Duše svatý, jenž jsi Pannu Marii zastínil,

Duše pravdy, jenž církev svatou před bludy chráníš,

Duše moudrosti, jenž k plnění vůle Boží povzbuzuješ,

Duše rozumu, jenž poznání dobrého a zlého usnadňuješ,

Duše rady, jenž spasitelná vnuknutí dáváš,

Duše síly, jenž v boji proti pokušení sílíš,

Duše umění, jenž vlohy k pochopení pravdy udílíš,

Duše pobožnosti, jenž mysl k Bohu povznášíš,

Duše bázně Boží, jenž před urážkou Boha varuješ,

Duše milosti a svatosti,

Duše synovství Božího,

Duše modlitby a potěšení,

Duše radosti,

Duše spasení, jenž k setrvání v dobrém povzbuzuješ,

Duše víry a lásky,

Duše pokoje, jenž pokoj a svědomí navracíš,

Duše kajícínosti,

Duše trpělivosti a tichosti,

smiluj se nad námi !

Duše zdržlivosti a čistoty,
Duše sebemrtvení a pokání,
Duše všech milostí,
Duše všech darů výborných,
Duše pravé osvěty světa,
Duše, učiteli neumělých,
Duše, zkoumateli ledví a srdcí našich,
Duše, vladaři a posvětiteli církve,
Duše, původce všeho dobrého,
Duše, osvěto patriarchů,
Duše, roznícení proroků,
Duše, učiteli apoštolův a evandelistů,
Duše, vítězná posilo mučedníků,
Duše, vůdce vyznavačů,
Duše, ochránce nevinnosti na křtu svatém nabyté,
Duše, ochránce panenské a manželské čistoty,
Duše, Posvětiteli všech svatých,
Milostiv nám buď, odpusť nám, Duše svatý !
Milostiv nám buď, uslyš nás, Duše svatý !

miluj se nad námi !

Ode všeho zlého
Od všelikého hříchu
Od vlašnosti u víře
Ode všeho kacířství a odpadlictví
Od nevěry a zatvrzelosti
Od tvrdošíjného odporu proti křesťanské pravdě
Od nečistoty těla a duše
Od malomyslnosti a zoufalství
Od nepřiznání a závisti k bližnímu, když mu Bůh milost dává
Od lhostejnosti v plnění vůle Boží
Od opovážlivého spoléhání na milosrdenství Boží
Od ztráty milosti Boží
Od rouhání a nepravosti
Od nenávisti a různic
Od zatvrzelosti ku spasitelným napomenutím
Od nekajícnosti až do smrti
Skrze své věčné vycházení od Otce i Syna
Skrze zjevení své při křtu Ježíše Krista
Skrze spasitelné příští své na apoštoly
Skrze nevýslovnou lásku svou

vysvobed' nás, Duše svatý !

My hříšníci, Tě prosíme, uslyš nás !
Abys všechny údy církve katolické stále oživovati a posvěco-
vati ráčil,
Abys všechny národy v jedné svaté víře spojití ráčil,
Abys nás milostí svou předcházeti, provázeti a nám přispí-
vati ráčil,
Abys v nás hlad a žízeň po pravé křesťanské spravedlnosti vzbudi-
diti a rozněcovati ráčil,
Abys ducha křesťanské víry, naděje a lásky v nás oživití ráčil,
Abys v nás ducha čistého a srdce čisté utvořiti ráčil,

Tě prosíme, uslyš nás !

Abys bázeň lidskou a neodhodlanost k dobrému v nás potlačiti ráčil,
Abys nás křesťanskou statečností a silou ozbrojiti ráčil,
Abys srdce naše za příbytek, v němž bys s Otcem a Synem jeho stále přebýval, přistrojiti ráčil,
Abys nás nádobami lásky své učiniti ráčil,
Abys tělo naše chrámem svým učiniti a zachovati ráčil,
Abys nepřátele církve k poznání přivéstí ráčil,
Abys nám při skonání života vezdejšího milosti konečné uděliti ráčil,
Abys nás vyslyšeti ráčil,
Duše Boží,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa! vlej v nás Ducha svatého!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa! sešli nám Ducha svatého!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa! uděl nám Ducha svatého!
Duše svatý, uslyš nás! Duše svatý, vyslyš nás!
Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Tě prosíme, uslyš nás!

(Otče náš. — Zdrávas Maria.)

V. Srdce čisté stvoř v nás, ó Bože!

R. A Ducha svatého svého neodnímej od nás.

V. Sešli s nebe svého Ducha svatého!

R. A obnovíš tvář země!

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou!

R. A volání mé přijdiž k Tobě!

Modleme se! Bože, jenž jsi srdce věřících osvětlením Ducha svatého poučil, dejž, abychom v témž Duchu pravé věci poznávali a z jeho povždy útěchy se radovali.

Bože, jemuž každé srdce známo a každá vůle povědoma jest, očist vlitím milosti Ducha svatého mysli naše, abychom Tebe dokonale milovati a chváliti mohli.

Sešli, všemohoucí Bože, se svatyně nebeské svého Duchá svatého a vyslyš volání a vzdechy naše o vzácné dary a milosti jeho, abychom skrze něho úplné odpuštění hříchů svých obdržeti i jeho silou nebeskou všem pokušením odolati a v začatém dobrém až do skonání svého setrvati mohli.

Ó Bože, Duše svatý, Posvětiteli duší a Utěšiteli srdcí, přijď a naplň srdce naše milostí svou a vyčišť z něho všecko, co svatosti Tvé se protiví. Uč, řiď a ochraňuj nás, abychom na cestě spásy nezbloudili, žádných překážek se nestrachovali, ale skrze milost Tvou duše své Bohu a Stvořiteli a Spasiteli čisté odevzdali. Zachovej v nás víru pravou, naději nepohnutelnou, lásku dokonalou, vůli pak naši učini ochotnou vykonávati vůli Tvou, abychom se Tobě časně i věčně líbiti mohli.

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Boží a účastenství Ducha svatého budiž s námi všemi až na věky věkův. Amen.

Nešpory na Hod Boží a pondělí svatodušní.

Otče náš. Zdrávas Maria (potichu; pak nahlas):

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

A n t. 1. Když se naplnilo dní padesáte, byli všickni spolu na jednom místě.

Žalm (nedělní) 109. na str. 51.

A n t. 2. Duch Páně naplnil okršlek země, alleluja.

Žalm 110. na str. 51.

A n t. 3. Naplnění jsou všickni Duchem svatým, a počali mluviti, alleluja.

Žalm 111. na str. 51.

A n t. 4. Studnice a všecko, což se hýbe ve vodách, píseň zpívejte Bohu, alleluja.

Žalm 112. na str. 52.

A n t. 5. Mluvili rozličnými jazyky apoštolové veliké skutky Boží, alleluja, alleluja, alleluja.

Žalm 113. na str. 52.

K a p i t o l a. Když se naplnilo dní padesáte, byli všickni učedníci spolu v jednom místě i stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru, a naplnil všecken dům, kdež byli sedíce.

R. Bohu díky.

Hymnu (Veňi Creator Spiritus) viz při korunce k Duchu sv. na str. 441.

V Mluvili rozličnými jazyky apoštolové, alleluja.

R. Veliké skutky Boží, alleluja.

Antifony k Magnificat

V neděli

Dnes naplněno jest dnů padesáte, alleluja; dnes Duch svatý v ohni učedníkům se zjevil, a udělil jim dary milostí: poslal je do celého světa kázat a dosvědčovat kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude, alleluja.

Magnificat na str. 59.

V Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e. Bože, jenž jsi dnešního dne srdce věřících osvětlením Ducha svatého poučil dejž, abychom v témže Duchu pravé věci poznávali, a z jeho povždy útěchy se radovali. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi. — R. I s duchem tvým.

V pondělí :

Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávatí bude a Otec můj bude jej milovati; a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme, alleluja.

V. Dobrořečme Hospodinu. — R. Bohu díky.

V. Duše věřících. atd. — R. Amen.

Antifona mariánská „Regina coeli laetare“ č. 27., 28. nebo 29. na str. 64. a 65.

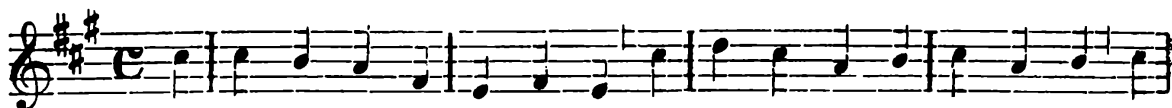
V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi, — R. Amen.

218. Jam Christus.

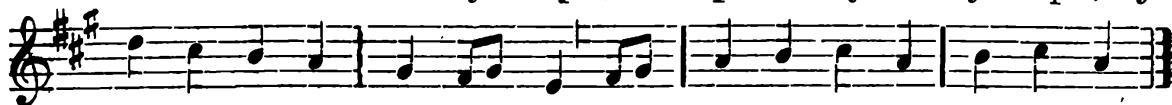
Hymna církevní na seslání Ducha svatého od sv. Ambrože, † r. 397.

Překlad J. P. 1906.

Hudba K. E.

1. Již Kristus v nebe vystoupil, zkad přišel, by nás vykoupil, by

dal nám Ducha sva - té - ho, dar Ot - ce své - ho věč - né - ho.

2. Den slavný začal v jase
plát, - když otočil se sedmkrát*)
- svět tajuplným obratem - v tom
čase spásy přesvatém.

3. Dne byla třetí hodina: - ctí
Boha učňů rodina, - hlas hromu
světem zaduje - a příchod Boha
zvěstuje.

4. Tak Otcova, hle, ze světla -
zář blahá ohně rozkvetla, jenž
v každou Kristu věrnou hrud'
vlit žárem jeho lásky buď.

5. Již srdce z plna plesají,
již Ducha v sobě chovají - a
různou řečí všelikou - moc Boží
slaví velikou.

6. Jich slova každý pochopil,
- ať Říman, Řek či barbar byl, -
a všichni se jim divili, že řečí
různou mluvili.

7. Jen Judsko věřit nechtělo,
neb nenávisť šílelo, lze po-
mluvačně tvrdící, - že opilí jsou
věřící.

8. Než, mnohé divy vykonáv,
již pravdě Petr učí dav, že
lží jest výrok nepřátel, a
v Joelovi svědka měl.

9. Zněj Bohu Otci píseň chval,
- i Synu, který z mrtvých vstal,
- i Duchu Utěšiteli, - věk věkův
ať zní po celý. Amen.

219. Svatodušní píseň ke mši svaté I.

Plesy duch. č. 32.

Nápěvy ze Svatoj. kancionálu.

1. Kri - stus se - slal Tě - ši - te - le a - po - što - lů ro - di - ně,

a - by stá - li ve - zdy vře - le k službě Bo - hu po - vin - né.

*) To jest: padesátý den nastal. Čítá dle sedmice sedmkrát vzaté, protože jest to číslo tajemné. Sedmého dne odpočinul Hospodin (při stvoření světa); sedmé léto bylo léto odpustkové (u Židů), v němž odpočinutí země trvalo a služebníci a děvky (z otroctví) se propouštěly (Ex 23, 10. 11.). Po sedmi létech odpustných, to jest po létě 49., nastalo milostivé léto, o němž Lev. 25, 8. Sedm jest darů Ducha svatého, sedmero jest svátostí atd.

Splyň i na nás, dárce ctností, rozněť plamen ka-jíc-no-sti,

zruš v nás hříšné ná-vy-ky, roz-važ k chválám ja-zy-ky.

Gloria. Na obloze v slunci davu - pějte, sbory blažené! pějte Bohu dík a slávu, - že dal dary plamenné. A Ty, Duše, dárce lásky, utuž v světě míru svazky, ať jsme všichni jedinou svornou Páně rodinou.

Graduale. Přijď, ó přijdiž, svatý Duchu, a náš rozum osvěcu; - slovům Páně dáme sluchu, Ty nás k činům rozněcu. Nadej moudrosti a radou, - uč nás zhrdat světa vna-dou; sil nás, ať jsme hotovi krev dát v obět Kristovi.

Credo. Duše, rovný Bohu Otci - věkem, v síle, podstatě! - Syn se vtělil Tvoji mocí z Panny vadou nejaté; - přede věky z vůle

obou - byl jsi vyslán stejnou do-bou na potěchu křesťanů, církvi Boží v ochranu.

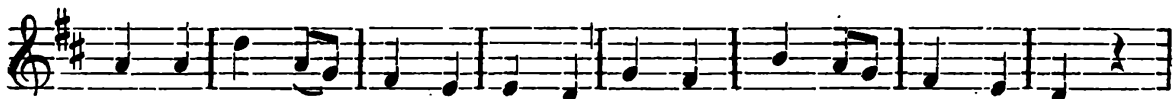
Offertorium. Přijmi, Bože, z našich statků v obět prostý země plod; smrti Páně na pa-mátku - chceme slavit slavný hod. Ty pak, srdcí lidských vládce, - očist Pánu jeho stádce, zbav nás hříšné poroby, posvěť naše útroby!

Sanctus. K trůnu slávy Boží vděčně klekni, duše, s poko-rou - tam, kde andělů hlas věčně plesá nebes prostorou; zapěj s duchy v jednom sboru - Ve-leben buď Otec tvorů, - Boží Syn a svatý Duch, - trojjediný věčný Bůh!

Po pozdvihování.

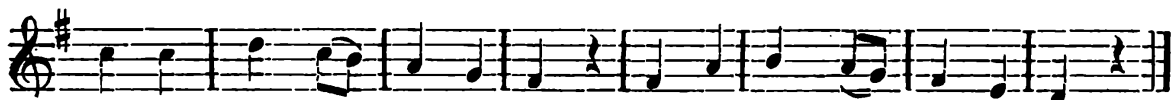
Kterak máme zjevit slovy, co zde skryto před zrakem?

Cherub to-ho ne-vy-po-ví, žasna nad tím zázrakem.

Ta-jíť se tu sva-té tě-lo, jež kdys' v bolech za nás pnělo;

spá-sy den nám na-stá-vá, v o-bět Pán se po-dá-vá.

K Beránku. Beránku náš viny - hříchu pout své dítky zhosti, - prostý, - jenžto kojíš Boží hněv, za něž svou jsi cedil krev.

Vylej na nás Ducha svého,
dárce daru sedmerého, ať nás
učí umění kráčet cestou
k spasení.

K přijímání. Duše svatý, po-
svěť Pánu srdce na důstojný
chrám, ať jsme hodni jísti
mannu, kterou Ježíš chystá
nám. - Lásce uč a všakým ctno-
stem, budiž stále naším ho-

stem, - a nás v smrti hodině -
pozvi k věčné hostině.

Ke konci. Sedmi darů svatý
zdroji, buď nám stálou ochra-
nou, dej nám státi v světa
boji s myslí Bohu oddanou!
Veď a chraň nás po kraj hrobu,
- v smrti zapuď strachy, mdlobu;
- dopřej duši kající zřítí Boha
v Trojici !

220. Píseň mešní k Duchu svatému II.

A. Nápěv k celé písni od Jana Bádala.

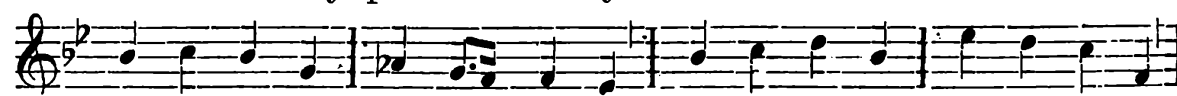
Slova Vl. Šťastného.

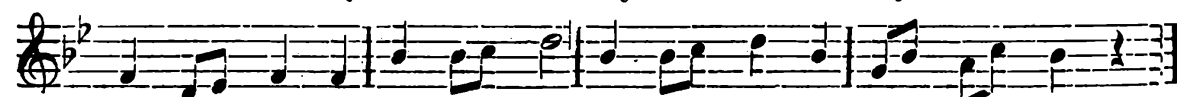
Sestup na nás, Du-še svatý, s darem všech svých milostí,

ať Tvé lá-sky plamen vzňatý ztráví na-še křeh-ko - sti.

Du-še či - sté jsou Tvé chrámy, Bo-že, smi-luj se nad ná-mí,

ka - jíc - ný náš uslyš hlas, Du - še sva - tý, vy - slyš nás !

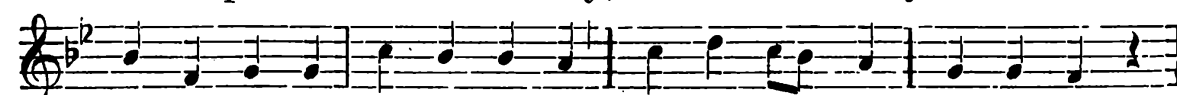
B. Jiné nápěvy k téže písni.

Před pozdvihováním.

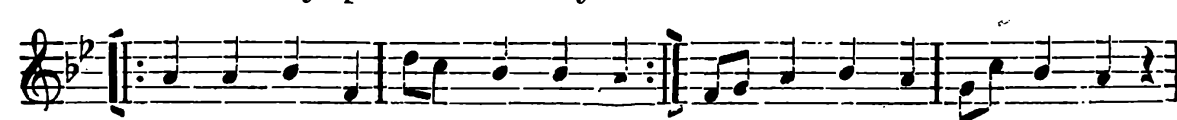
Hudba Fr. Kroupy.

Sestup na nás, Duše svatý, s darem všech svých milostí,

ať Tvé lásky plamen vzňatý ztrá-ví na - še křeh-ko-sti.

Du-še čisté jsou Tvé chrámy, Ka-jíc-ný náš u-slyš hlas,
Bo-že, smiluj se nad ná-mi !

Du-še, svatý, vy-slyš nás !

Gloria. Tobě nebesa i země
pějí píseň andělskou, Tebe
chválí lidské plémě pro ne-
smírnou slávu Tvou. - Moudrost
Tvá svět řídí celý, - Duše svatý,
Těšiteli, - moudrosti nám skytni
dar - a všem našim pracím zdar.

Evangelium. Ohněm. posvětil
jsi, Pane, - národů všech jazyky,
- dejž, ať ve všech srdcích plane
zákon lásky veliký. Věrou,
pravdy Učiteli, osvěť rozum
zatemnělý, - bychom cíl svůj
poznali, - vůli Tvou vždy konali.

Credo. Tys nás, Bože všemo-
houcí, - stvořil, spasil, posvětil, -
k naší spáse nehynoucí církev
svatou založil. Duše Kristem

přislíbený, - dar své rady draho-
cenný - církví svou nám uděluj, -
ať jsme věrný národ Tvůj !

Offertorium. Chléb a víno za
dar milý - přinášíme k oběti,
za pokrm jej božské síly slovo
Páně posvěti. - Duše svatý, spásy
zdroji, síly dar nám skytni
v boji, proti zlému lákání
pomoc Tvá nás ubrání.

Sanctus. Píseň slávy s cheru-
bíny uč nás, Pane, zpívati,
uč nás, bídné země syny, srd-
cem v nebi dlívati; bychom
mohli ctnostně žíti, - Duše svatý,
rač nám vlíti do srdcí dar
umění, ku věčnému spasení.

Po pozdvihování.

Hudba Hipolyta Hoppa.

Chleba, ví - na ve způ-so-bě me - zi ná-mi pře-bý-váš;
s andělskými sbo-ry To - bě kla - ní-me se, Pa-ne náš.
Du - še sva-tý, dár-ce ctno-sti, da-rem pravé po-bož-no-sti
rač nám duši bla-ži-ti, ro-sou s ne-be svla-ži-ti.

Pater noster. Dopřej nám až
do skonání v milosti Tvé pro-
dlívat, v duchu, pravdě, bez
ustání pokorně se modlívat,
bychom láskou rozníceni, - Tělem
Páně posílněni - Bohu věrně slou-
žili, - po něm zbožně toužili.

Communio. Kde je srdce dosti
čisté, by Tě mohlo vítati,
hodně Tebe, Jezu Kriste, ve
svátosti přijati? - Slovem rač nás

uzdraviti, stánek sobě přípra-
viti, - kde duch bázně Boží dlí, -
moci pozbývá duch zlý.

Závěrek. Uděl svého požeh-
nání, - Hospodine, dítkám svým,
- duha míru ať se sklání stále
nad Tvým dědictvím ! Duše
svatý, Švětiteli, posvěť sobě
národ celý, dary své nám
v duši vlej, v milosti nás za-
chovej !

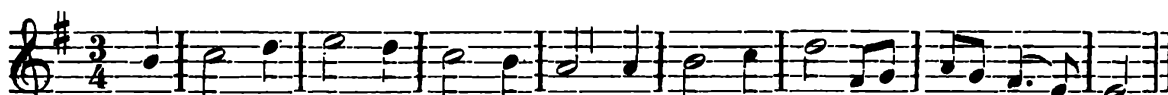
221. O účincích Ducha svatého v apoštolích, církvi a v nás.

(O jeho milostech a darech.)

Nápěv u Šteyra k „Vítej, sladký Těšiteli“ (kanc. Miř. 1522). Slova J. P. 1906.

1. Ó ví-tej, sladký pla-me-ni, jenž sstoupils v ohně znamení

sem v apoštolů Páně dům, bys po-zve-dl je k ne-be-sům.

2. V dům větry mocně zavály,
a nad hlavami hlásali jim
jazykové ohnivé, že láskou
srdce oživí.

3. Ten plamen srdce očistil,
jich víru, naděj' ujistil, - a mocí
Tvoji milosti jsou obdařena
svatostí.

4. Dar řečí různou .mluviti
a slovo Páně věstiti dals jim
a k dílu posilu a ostríhals je
omylu.

5. Ty učíš církev Kristovu,
by duší našich obnovu Tvou
pod ochranou provedla, nás
k Bohu ctností pozvedla.

6. Ty milosti v ní rozdáváš,
jichž věrným štědře dopřáváš,
by, její rukou vedeni, - žít mohli
věčně blažení.

7. Nás milostí svou posvěcuj
- a ochranou svou při nás stůj,
nám dobro konat pomáhej,
nám dary svoje v srdce lej.

8. Dej moudrosti dar pře-skvělý,
cíl pravý bychom vi-děli,
šli k němu zbožným ži-votem
a dospěli ho s jásotem.

9. Dej rozumem nám vníkat
- pravd Božích k samé podstatě,
ať světlo Tvé nás osvítí, je
v církvi Tvé dej najíti.

10. Když pochyba nás skli-
čuje, Tvá rada světlo vzněcuje,
v němž, co je pravé, poznáme,
co Bohu milo, konáme.

11. Když nesnáz cestu zabaví,
ať k ctnosti krok se nestaví,
ať strach nás, mdloba nezmýlí,
Tvá síla ducha posílí.

12. Ať Bohu sloužit umíme,
ať bouři vášní tlumíme, ať
ctnostně žijem každý čas, uč
uměním svým, Bože, nás !

13. Nás pobožností dětinnou
uč býti Boží rodinou, - uč Boha
ctít a milovat, dej s ním se
v nebi radovat.

14. Tvá bázeň, Blesku nebeský,
nás odved' hříchu od stezky,
ať neřestí se chráníme, soud
Boží v mysli nosíme.

15. Dej, víra, láska s nadějí
ať v srdci se nám zastkvějí,
nechť milostí Tvých naplní se
blahým vděkem rozvlní.

16. Přijď, Bože, Duše pře-svatý,
přijď, darů Dárce bo-hatý, -
Tvá milost veď nás v ne-besa, -
kde duše v Tobě zaplesá.

17. Kde srdce slávou rozkvetlé
Tvé blaženosti ve světle,
kam dovede je pravdy svit,
Tě může věčně věkův ctít.

222. Touha po účincích Ducha svatého v srdcích našich.

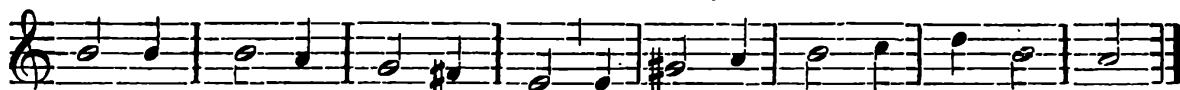
Dříve : Ach ! jak mám srdce studené !

Slova upr. J. P.

Nápěv u Šteyra.

1. Ach, jak mám srd - ce stu - de - né ! Tu - hý v něm za - vlá - dl mráz. Neb
V něm ne - ní lá - sky pla-me - ne, kte - rý má vzně - co - vat nás.

Te - be ne - mi lu ji dost, ó Je zu, jenž jsi s ne-be host.

2. Ach, kdo tu zimu zapudí? V srdci kdo zanítí plam? - Kdo lásky žár v něm probudí, - kterou jej milovat mám? Jen Ty, ó Duše přesvatý, Ty zdroji lásky bohatý !

3. Ty zapálíš je jediný, vznítí je paprsek Tvůj, jenž šlehl s nebes výšiny, - aby se duch jím vzňal můj. Ó přijdi, božský Plameni, jenž zimu v léto promění !

4. Jak blaze bude hořeti v srdci mém lásky Tvé žár, když Ty v něm budeš bydleti, odvrátě neřestí zmar! Ó přijdi, Ohni nebeský, vzněť srdce ráje oblesky !

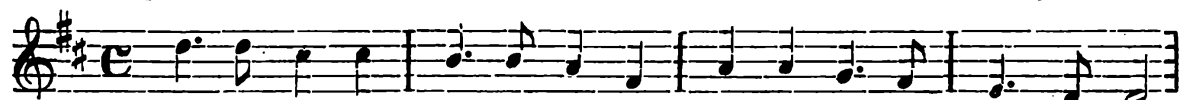
5. Mé srdce přijmi za obět, - láskou ji k Ježíši spal, - svým světlem ke ctnosti je veď, bych se mu zúplna vzdal. - Přijď s nebe, Dárce milosti a v duši mé se uhosti !

223. Duše svatý, dej nám milost a své dary.

Dříve : Stvořiteli, Duše svatý, jenž jsi... (1561).

Slova upr. J. P.

Šteyr 1687.

1. Stvo - ři - te li, Du - še sva - tý, s Ot - cem, Sy - nem v jed - no - tě,

Dár - ce da - rù pře - bo - ha - tý, po svět nás v své do - bro - tě !

2. Posvětil jsi svatou Pannu, z níž Syn Boží tělo vzal, v jejíž hrudi čistém stanu nebeský Král přebýval.

3. Člověčenství Ty jsi naše ráčil s božstvím spojití, bychom mohli Messiáše a jím spásy dojíti.

4. Ty nám dáváš vzácné dary, - srdce hříchu sprostuješ, - nítíš svaté lásky záry, - chrám z nich živý buduješ.

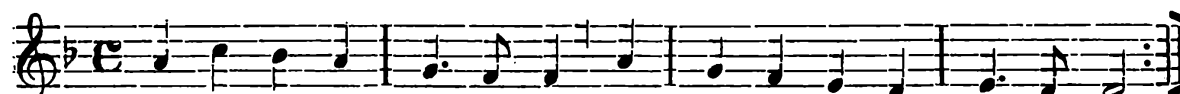
5. Navštěv nás, ó vzácný hosti, v duši se nám ubytuj, veď nás cestou pravdy, ctnosti, posily nám poskytuj!

224. Prosba o pomoc a ochranu Ducha svatého.

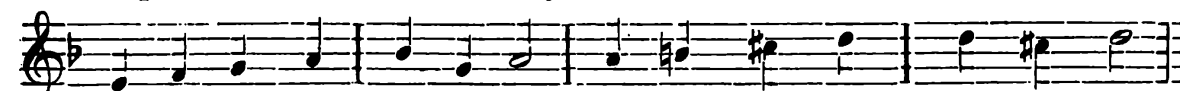
Dříve : Přijď, ohni vynšovaný.

Slova upr. J. P.

Šteyr 1687.

1. Při - jdi, o - hni žá - da - ný, neb du - še Te - be hle - da - jí,
po - mo - ci Tvé, o - chra - ny si vrou - cím srd - cem žá - da - jí ;

ne - o - slyš jich žá - do - sti, u děl jim svých mi lo - sti !

2. Zahřej srdce studené - své čisté lásky plamenem, - duše vášní zničené - schlad' svojí rosy pramenem, rozvážněné mysli skroť, - cestami je míru vod'!

3. Milovníku čistoty, zlé návyky v nás všechny zruš, - paprskem své dobroty nás ku konání dobra vzmuz,

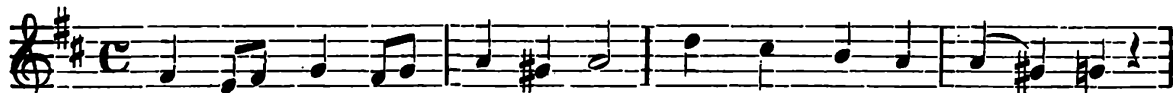
zapuď všechen nepokoj, - láskou svatou duše spoj !

4. Duše svatý, navštiv nás, - v nás neustále přebývej, - doved' v sídlo věčných krás, - tam sebe v slávě zřítí dej, - kde Tvá láska plamenná - svlaží srdce blažená !

225. Touha po svatém Duchu.

Slova Fr. Sušila 1862.

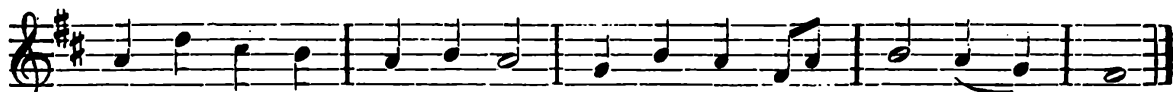
Hudba Fr. Musila 1905.

1. Bo - že, Du - še pře-sva-tý, sstup k nám do-lů s ne-be,

při nes po-klad bo ha tý, při-nes nám sám se-be.

Ó přijď, Du-še svatý, k nám, vzdělej so-bě u nás chrám.

2. V plameni a vichoru přibud' v naše zvůry, ku statnému odporu meč nám přines s hůry, - přioděj nás v silnou zbroj, - život náš jest tuhý boj.

3. Ty jsi naše útěcha ve strasti a trudu, - milost Tvá nás nenechá - podléhati bludu. Přijď a hradby zlosti sboř, nevěru zlou upokoř.

4. Rukojmě jsi zákona, jež nám Pán dal k spáse, Tebou bludův opona - v niveč rozpadá se. Kde Ty jsi, tam bleskotá jasná pravda života.

5. Ty jsi onen věčný proud, - z něhož život plyne, bez Tvé vláhy každý oud - věčným suchem hyne. - Přijď a dobra úrodu zavlaž na svém ochodu.

6. Ty jsi slunko světové, - Ty jsi oheň vroucí, projmi srdce jalové láskou všemohoucí. Vnikni do nejzazších schrán, - vládni tam jak mocný Pán.

7. Kde Tvůj vanot prodýchá, tam se život směje, a hned rozkoš nelichá - v hruď se lidem leje. - Kde Ty vládneš, tam jest ráj, tam vždy kvete v duších máj.

8. Dechu svatý Božích úst, sstup k nám s nebe dolů, - všeho dobra mocný vzrůst - chodí s Tebou spolu; přijď a rozpal naši hruď a ten Boží ráj v nás zbud' !

9. Ó Ty studně odvěká nebeského míru ! Aj, lid v prosbách pokleká, zachovej nám víru, dej, ať žijem nevinni, učiň nás svou svatyní !

Nejsvětější Trojice čili slavnost společná všech tří božských osob.

V neděli po sv. Duchu.

„Díky činíme Tobě, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenžto s jednorozeným Synem svým, a Duchem svatým jeden jsi Bůh, jeden jsi Pán.“ (Z praeface o nejsv. Trojici.)

Když každá ze tří božských osob měla svůj svátek, a to Bůh Otec, jenž nás stvořil a nám dal Syna svého, o vánocích; Bůh Syn, jenž nás vykoupil, o velikonocích, a Duch svatý, jenž nás posvětil, o letnicích, konáme hned první neděli po sv. Duchu společnou slavnost všech tří božských osob, čili nejsv. Trojice, abychom měli na paměti všechny milosti, jež nám Bohem trojjediným byly uštědřeny.

V týž den obnovujeme svůj křestní slib, jelikož jsme křtěni ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Nejsv. Trojici zasvěceny jsou v brněnské diecesi kostely farní v Králově Poli, v Bračicích, Lažánkách Vápených, Babicích, ve Vysoké Studnici, Vladislavi, Drnholci, Těšaticích, Běhařovicích; — kostely filiální v Drnovicích (f. Lysice), na hřbitově ve Žďáře, na hřbit. v Třebíči, v Začanech (f. Oujezd), v Habrovanech (f. Vážany); kostel na Špilberku v Brně (f. stoličná), v nemocnici v Mor. Krumlově, v Lednici, kaple zámecká v Tulešicích (f. Dubňany), na hřbit. v Předklášteří u Tišnova, na hřbit. v Bystřici nad Pern., zám. v Budišově, na hřbit. ve Velkém Meziříčí, zám. veř. ve Stražovicích (f. Želetice), na hřbit. v Račicích; — kaple v Rosicích, ve Zlatkově (f. Rožná), v Tasovicích (f. Černovice), ve Švarci (f. Štěpánov), v Manešovicích (f. Dačice), v Řečici (f. Volříšov), v Makově (f. Sulíkov), v Pískově (f. Rančívov), v Zaječči, Žarošická kaple v Bučovicích, zám. na Vranově (Frain), veř. v Slatině Dolní (f. Biskupice), v Brabicích (fara Fryšava na státní dráze). — Nejsv. Trojici a sv. Jiljí je zasvěcen kostel farní ve Střelcích.

Upozornění.

Naučení a vyznání víry o nejsv. Trojici viz na str. 6.

Krátké vyznání víry v nejsvětější Trojici.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha † svatého. Amen.

Prosba k nejsvětější Trojici o požehnání.

Požehnáním stálým žehnej nás věčný Bůh. Amen.

Jednorozený Syn Boží nás žehnati a podporovati račiž. Amen.

Milost Ducha svatého osvětiž mysli a srdce naše. Amen.

Žehnej a ostříhej nás všemohoucí a milosrdný Bůh Otec, Syn i Duch svatý. Amen.

Prosba o svatý život.

Všemohoucnosti Otcova, podpírej křehkost mou a z hlubokosti bídy mé vytrhni mne. Moudrosti Synova, řiď všechny mé myšlenky, slova i skutky. Lásko Ducha svatého, budiž počátkem veškerých úkonů duše mé, aby vždy byly podle vůle Boží!

Odp. 200 dní (i pro duše v očistci) jednou denně. Lev XIII. 15. března 1890.

Chvála andělská.

† Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů! Plna jest země slávy Tvé! Sláva Otci, sláva Synu, sláva Duchu svatému!

Odpustky 100 dní jednou za den; 100 dní třikrát za den v neděli, na svatou Trojici a v oktávě toho svátku. (Klement XIV. 6. června 1769.) — Odpustky plnomocné jednou za měsíc v kterýkoliv libovolně zvolený den získají, kdož tuto chválu každodenně po celý měsíc opakují. Podmínky: zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. — Odpustky lze získati i pro duše v očistci.

Jiná chvála.

Tříkrát Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Odpustky 100 dní tříkrát denně, totiž ráno, v poledne a večer, pomodlíme-li se chválu tu, abychom nejsv. Trojici děkovali za přednosti vznešené, nejblahosl. Panně Marii zvláště při slavném Nanebevzetí propůjčené. — Plnomocné jednou za měsíc v den volně vyvolený, konali-li jsme pobožnost tu tříkrát denně po celý měsíc. Podmínky: zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius VII. 11. července 1815. — Odpustky lze získati i pro duše v očistci.

Modlitba k nejsvětější Trojici. — Slib věrnosti.

V nejhlubší poníženosti velebím Tebe, ó nejsvětější Trojice! Děkuji Ti srdečně, že jsi mne stvořil, Bože Otče, že jsi mne vykoupil, Bože Synu, že jsi mne posvětil a k poznání své božské pravdy a pravé víry přivedl, Bože Duše svatý! Věřím v Tebe, a všechno za pravé mám, co jsi mně, ó neomylný Bože, skrze církev svou zjevil. Ó Bože můj! Kterak mohu Ti náležitě děkovati za všechny důkazy dobrotivosti Tvé, jichžto jsem od prvního okamžení života svého až do tohoto dne od Tebe obdržel? — Velebiti budu milosrdenství Tvé, dokavad živ budu. — Ó neodvracej své milostivé tváře ode mne, Bože spasení mého a důvěry mé! Na Tebe jediného spoléhám, a Tvou ochranou jist nebojím se ničeho zlého, jen mně neodepři milosti své, abych se ochrany té hodným zachoval, a dej, abych Tebe nade všechno miloval, přikázáním Tvým věrným zůstal, a čest a oslavu jména Tvého dle možnosti a síly své šířiti mohl.

Skrze křest svatý Tobě, ó Bože můj, jsa zasvěcen, chci nyní a navždy patřiti Tobě. Nikdy, nikdy nechci z náručí Tvého, Bože můj, odchýliti se v náručí svůdců, nikdy se nechci navrátiti ze svobody dítek Tvých do otroctví hříchů. Ó Pane a Bože můj! Ty víš všechno, Ty víš, že Tě miluji! Znáš však také slabotu a křehkost mou! Podporuj mne slabého, posilniž mne křehkého, a dej mi chtění a vykonání všeho dobrého, abych nyní na zemi s láskou věrnou Tobě sloužil a někdy v království Tvém, Tebe, Otče, Synu i Duše svatý, s Tvými anděly a svatými chválil a velebil na věky věkův. Amen.

Uctění a díkůvzdání.

Nejsvětější, trojjediný Bože, Otče, Synu a Duše svatý, před Tvou božskou velebností padáme na tvář a prosíme v nejhlubší pokoře o odpuštění hříchů.

V š e m o h o u c í O t ě ! Klaníme se Tobě; z plna srdce děkujeme Tobě; neboť Tys nám dal svého jednorozeného Syna za spasitele a zanechal jej nám zcela v nejsvětější svátosti až na konec časů, zjevuje nám v tom tajemství víry a lásky zázraky jeho svatého Srdce.

Sláva Otci atd.

Ó b o ž s k é S l o v o, nejmilejší Spasiteli ve svátosti! Klaníme se Tobě; z nejhlubší duše vzdáváme Ti díky; neboť Tys se

stal pro nás člověkem, ano Tys se učinil pro naše vykoupení knězem obětujícím i obětním beránkem na oltáři kříže, a nyní obnovuješ z přebytku lásky svého největší úcty hodného srdce neustále obět tu na našich oltářích. Božský Veleknězi, božský Beránku obětní, dej, abychom Tvou svatou obět v nejsvětější svátosti důstojně ctili ve spojení s holdem Tvé nejsvětější Matky a Tvé celé vítězné, trpící a bojující církve. Přinášíme sebe zcela Tobě za obět. Tyť chceš, abychom se s Tebou obětovali tedy přijmi milostivě obět naši, spoj ji s obětí svou a požehnej nám.

Sláva Otci i Synu . . .

D u š e s v a t ý, božský Utěšiteli! Klaníme se Tobě; z celé své mysli děkujeme Tobě; neboť Ty jsi s tak velikou láskou pro nás provedl nevyslovitelné tajemství vtělení božského Slova a dáváš nám všem v nejsvětější svátosti vždy znovu a vždy více užívatí toho božského dobrodiní. Pro to vznešené dílo lásky srdce Ježíšova prosíme Tebe, propůjč nám a všem nebohým hříšníkům svou milost. Vylej, ó Duše svatý, dary své na nás a na všechny duše krví Kristovou vykoupené; vylej je u míře nejhojnější na Kristovu nevěstu, naši matku, svatou církev, na její viditelnou hlavu, papeže, na všechny kardinály, biskupy a pastýře duchovní, na všechny kněze a služebníky svatyně. Amen.

Sláva Otci .

Odp. i pro duše v očistci jednou za den. Pius X. 22. března 1905.

Poznámka: Modlitby mešní o nejsvětější Trojici viz níže při mši svaté.

Krátká služba (hodinky) ke cti nejsvětější Trojice.

Ó nejsvětější Trojice, Bože můj a všechno já prach a bláto pozemské, před Velebností Tvou na zemi padám a snažně prosím, abys mi milosti své uštědřiti ráčil, skrze kterouž by síly a skutky mé všechny upřímně směřovaly k Tvé slávě a k Tvému uctívání: nejvíce v tomto svatém cvičení, kteréž dnes ve své slabosti počínám k rozmnožení lásky Tvé. Amen.

K jitřní.

Požehnána a chválena budiž svatá Trojice a nerozdělená Jednota, Otec, Syn a Duch svatý, nyní a na vždy. Amen.

V. Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen. Alleluja !

(Od neděle Devítíčníku až po velikonoce místo Alleluja :

Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.)

Hymna :

226. O, aeviterna Trinitas.

Překlad hymen od Jak. Pavelky. —

Hudba Jana Bádala.

1. Ó Tro - ji - ce Ty po - věč - ná, jež jed - no - ta jsi vý - teč - ná,

Syn, O - tec, s ni-mi sva - tý Duch, jim ve všem rov-ný, moc-ný Bůh !

2. Tě bez konce a umdlení - ctí, slaví vroucném ve pění
vše na zemi i na nebi, Tě vesmír všecek velebí.

3. Již stádcem Tvým se zoveme, - chval, díků píseň pějeme,
Tě oslavujem ze všech sil, jež v duši, v srdce naše vlil.

4. Tě, zdroji spásy, Trojice, chval všeliký duch velice,
jimž skýtáš kříže vítězství, kéž čelo jich se mzdou Tvou stkví !

V. Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému (*v čas velikonoční Alleluja.*).

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky (Alleluja).

Antifona Požehnána budiž svatá Stvořitelko a Ředitelko všech věcí, svatá a nedílná Trojice, nyní i vždycky a po nekonečné věky věků.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi dal služebníkům svým ve vyznání pravé víry slávu věčné Trojice poznati a v moci Velebnosti klaněti se Jednotě : prosíme, abychom pevností této víry ode všech vždy chráněni byli protivěností. Skrze Pána našeho.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Ku chválám.

Požehnána a chválena atd.

V. Bože, ku pomoci atd.

Hymna :

1. Syn s Otcem stejné podstaty, - jím zplozen, obraz přesvatý,
z nich vychází vždy svatý Duch, jenž s nimi jesti stejný Bůh.

2. Nic není dřív, nic pozdější, nic větší v nich, nic světější,
jest jedna všem třem podstata, jež stejnou slávou bohata.

3. Ó Trojice Ty pověčná, jež jednota jsi výtečná,
co pod hvězdami živo jest, pěj Tobě s plesem chválu, čest !

V. Dobrořečme atd.

Antifona Sláva Tobě buď, Trojice, stejné jedno božství jako přede všemi věky, tak i nyní na vždy.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modlitba Všemohoucí, věčný Bože ..

K primě.

Požehnána a chválena

V. Bože, ku pomoci

Hymna :

1. Tys všeho původ, zdroj i cíl, Tys všecky věci vytvořil,
Ty život jsi všech žijících - i naděje jsi věřících.
2. Sbor, v nebesích jenž s Tebou jest, i světly vínem jasných hvězd,
Ti Tvoje „Svatý“ hlaholí, - jímž oslavit Tě zápolí.
3. Ó Trojice Ty pověčná, - jež jednota jsi výtečná,
co v světě živo přebývá, nechť chválou Tvoji oplývá.

V. Dobrořečme . .

Antifona Sláva chvály zaznívej v ústech všeho stvoření
Otcí i zplozenému Synu, Duchu svatému stejně rozléhej se chválou
neustálou.

V. Hospodine, uslyš modlitbu . .

Modlitba Všemohoucí, věčný Bože

K terci.

Vše jako při primě, až na hymnu a antifonu.

Hymna :

1. Jest nemožno se nadivit, - jak ráčíš nad vše milý být ;
ó Bože milý, hodný chval, - Ti roven nikdo nepovstal.
2. Moc Tvoji božské pravice- ctí tvorové, se koříce,
i mysl, jež vše prozírá a nebe láskou otvírá.
3. Ó Trojice Ty pověčná, jež jednota jsi výtečná,
jež daříš světlem nebeským, - chraň pode pláštěm mocným svým!

V. Dobrořečme . .

Antifona : Chvála a neustálá sláva Bohu Otcí i Synu, sva-
tému Duchu Utěšiteli na věky věkův.

V. Hospodine, uslyš

K sextě.

Vše jako při primě, až na hymnu a antifonu.

Hymna :

1. Sám, Bože, všechno buduješ, sám všemu k blahu stačuješ,
sám všem jsa dobrým odměnou, - mzdou hojnou nad vše vznešenou.
2. Dík sluší vzdávat s vděčností, - jenž hoden Tvoji milosti,
a ochotně Tvých zákonů - dbát při všelikém úkonu.
3. Ó Trojice Ty pověčná, - jež jednota jsi výtečná,
co pod Tvými dlí hvězdami, - zněj věčně Tvými chvalami.

V. Dobrořečme . .

Antifona Tři jsou, kteříž svědectví vydávají na nebi
Otec, Slovo a Duch svatý, a ti tři jsou jedno.

V. Hospodine, uslyš

K noně.

Vše jako při primě, až na hymnu a antifonu.

Hymna :

1. Jest tělo naše bezcenné, - přec s božstvím bylo spojeno,
by všichni kdysi v nebesích mít mohli podíl ve plesích.
2. Jenž zasluhoval za hříchů trest, duch Tebou osvobozen jest,
nechť v Tobě zcela spočine, - v své lásce, slasti jediné.
3. Ó Trojice Ty pověčná, jež jednota jsi výtečná,
jež očistil zdroj milosti, kéž oblaží proud radosti !

V. Dobrořečme

A n t i f o n a Tebe vzýváme, Tebe chválíme, Tobě se klaníme,
ó blahoslavená Trojice! Vysvoboď nás, spas nás, obživ nás, ó ne-
smírná Dobroto!

V. Hospodine, uslyš

K nešporám.

Vše jako k primě, až na hymnu a antifonu.

Hymna :

1. Ó všaké slávy výšino, ó hojnosti vši hlubino,
ó světlo vezdy svítící, Tys slast, jíž nelze vyřici !
2. Ó Trojice, nás osvítiž, - a sejmi s nás vin našich tíž,
a roznícena každá hruď v žár lásky vroucí k Tobě bud !
3. Ó Trojice Ty pověčná, jež jednota jsi výtečná,
nás od smrti vin osvobod a v život věčný doprovod !

V. Dobrořečme . .

A n t i f o n a : Tebe Boha Otce nezplozeného, Tebe Syna jedno-
rozeného, Tebe Ducha svatého Utěšitele, svatou a nedílnou Trojici
z celého srdce a celých úst vyznáváme, chválíme a žehnáme, Tobě
sláva na věky.

V. Hospodine, uslyš

Ke kompletáři.

Vše jako při primě, až na hymnu a antifonu.

Hymna :

1. Jenž na zemi i na nebi vše plníš září veleby,
nám napoj mysli z pramene - své lásky věčně blažené,
2. ať u pobožných u plesích zde jako kdysi v nebesích
Tě, Krále věků, slavíme, - v nějž, jednoho v třech, věříme.
3. Ó Trojice Ty pověčná, - jež jednota jsi výtečná,
spěj srdce naše i náš ret - Tvé chvály věkověčně pět !

V. Dobrořečme . . .

A n t i f o n a : Požehnej nám Bůh Otec, jenž všechno stvořil
z ničeho ; požehnej nám Bůh Syn, jenž člověka ztraceného vykoupil
krví milostivou ; požehnej nám Bůh Duch svatý, jehož kéž nás
spasí udělené svaté útěchy.

V. Hospodine, uslyš

Poroučení se.

1. Ó Trojice Ty pověčná, - jíž píseň chval zní povděčná,
Tě srdcem čistým chválíme, - a s nebeštany slavíme.
2. Co zanedbáno, promiň nám, co pochybeno, naprav sám,
k nám dobrotivě pohlédni a v smrti k sobě pozvedni !

Litanie k nejsvětější a nerozdílné Trojici.

(Pro pobožnost soukromou.)

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Ó blahoslavená Trojice! — Uslyš nás!

Ó převelebná Trojice! — Vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Pravá a jediná Trojice,

Jediné svrchované božství,

} smiluj se nad
námi!

Svatá a nerozdílná jednota,
Jednota v podstatě a trojice v osobách,
Jediná a stejná moci,
Jediná a spolu věčná velebnosti,
Jediná a stejná slávo,
Jediná a božská Trojice,
Otče Stvořiteli,
Synu Vykupiteli,
Duše svatý Utěšiteli,
Bože, jeden v podstatě a trojí v osobách,
Otče nezplozený,
Synu jednorozený,
Duše svatý, z Otce a Syna vycházející,
Jedna svatá vše stvořivší a spravující Trojice,
Nesmírná moci věčného Otce,
Nevystihlá moudrosti Syna Božího,
Nejmocnější dobroto Ducha svatého,
Jedno a stejné božství,
Svatý, svatý, svatý, Pane Bože zástupů,
Svatý Bože, svatý silný, svatý nesmrtelný,
V němž žijeme, se hýbáme a trváme,
Z něhož, v němž a skrze něhož všechno jest,
Králi věků, nesmrtelný a neviditelný,
Bože Abrahamův, Bože Izákův, Bože Jakubův,
Jenž jsi byl, jenž jsi, jenž vždy budeš,
Otče, Synu a Duše, jediný Bože,
Milostiva nám buď! — Odpusť nám, nejsvětější Trojice!
Milostiva nám buď! — Uslyš nás, nejsvětější Trojice!

smiluj se nad námi !

Ode všeho zlého
Ode všeho hříchu
Ode vši pýchy a zpurnosti
Ode vši zlé žádosti a lakomosti
Od nestřídmosti a lásky k světu
Ode vši závisti a nenávisti
Ode všeho hněvu a ode vši zlé vůle
Ode vši chlípnosti a nečistoty
Ode vši lenosti a malomyslnosti
Ode všeho zlořečení
Od věčného zahynutí
Pro přesilnou svou všemohoucnost
Pro prevelikou svou slávu
Pro přemnohou svou slitovnost
Pro přehojnou svou dobrotu
Pro nevystihlé své soudy
Pro přehlubokou svou moudrost a vědomost
Pro přebohatou svou blaženost
V den soudný
My hříšníci ! — Tě prosíme, uslyš nás !

vysvobod nás, nejsvětější Trojice !

Abychom jméno Tvé, Boha svého, ctili a Tobě samému sloužili, Abychom Tvého svatého jména nadarmo nebrali, Abychom svátky církve svaté nábožně světili, Abychom rodičův a vrchností svých ochotně poslouchali, Abychom ani skutkem, ani radou nikomu neškodili, Abychom ani v mysli nečistých věcí se nedopouštěli, Abychom krádeže se varovali a nikoho proti spravedlnosti ne- soudili, Abychom proti bližnímu křivého svědectví a lží nemluvili, Abychom statků svého bližního nežádali, aniž mu jich záviděli, Abychom Tebe, svatá Trojice, z celého srdce a ze vší síly milovali, Abychom pro Tebe, svatá Trojice, bližního jako sami sebe milovali, Abychom na Tebe, svatá Trojice, tváří ve tvář jednou patřili, Bože Otče, Bože Synu, Bože Duše svatý z obou pocházející, Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa! Odpusť nám, Pane! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa! Uslyš nás, Pane! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa! Smiluj se nad námi! Ó blahoslavená Trojice! Uslyš nás! Ó převelebná Jednoto! Vyslyš nás! Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!	}	Tě prosíme, uslyš nás!
---	---	-------------------------------

(Otče náš. — Zdrávas Maria.)

V. Dobrořečme Otcí i Synu i Duchu svatému!

R. Chvalme a nade všechno vyvyšujeme ho na věky !

M o d l e m e s e Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi služebníkům svým udělil milost, aby pravou víru vyznávající, slávu věčné Trojice poznávali a Jednotě v mocné velebnosti se klaněli, prosíme, abychom touže věrou jsouce posílnění, všech protivenství vždycky chráněni byli. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého rovný Bůh na věky věkův. Amen.

Nešpory na den nejsvětější Trojice a o neděli I. po svatém Duchu.

Otče náš. — Zdrávas Maria (*potichu*).

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

A n t. 1. Sláva Tobě, Trojice stejná, jedno božství, a přede všemi věky, i nyní i na věky.

Žalmy nedělní: 109. na str. 51.

A n t. 2. Chvála a neustálá sláva Bohu Otcí, i Synu, svatému spolu Duchu, na věky věkův.

Žalm 110. na str. 51.

A n t. 3. Sláva chvály zvuč v ústech všech Otcí, i zplozenému Synu; Duchu svatému rovněž zaznívej chválou neustálou.

Žalm 111. na str. 51.

A n t. 4. Chvála Bohu Otcí, i stejnému Synu, i Tobě, Duše svatý, neustálou snahou, z úst našich zněj po všechem věk.

Žalm 112. na str. 52.

A n t. 5. Z něhož všecko, skrze něhož všecko, v němž všecko (jest): jemu sláva na věky.

Žalm 113. na str. 52.

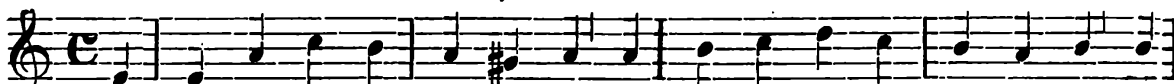
K a p i t o l a O hlubokosti bohatství moudrosti, i vědomosti Boží: jak jsou nezpytatelní soudové jeho, a nevystižitelné cesty jeho! — R. Bohu díky.

Hymna: Iam sol recedit igneus.

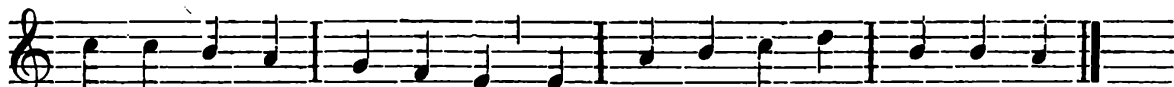
227. Iam sol recedit igneus.

Hymna církevní ze VI. století k nešporám o Nejsvětější Trojici.

Přel. Jak. P. — Hudba ze Svatoj. kanč. č. 388.

1. Již slunce žhavé za-chá-zí; Ty Světlo věčné bez hrází, ó

Tro-ji - ce Ty pře-sva-tá, vlej v srdce světla bo - ha-tá.

2. Tě ráno ctíme písní chval,
i večer, když nám světlo vzal.
Rač, ždáme pokorně, nám dát
Tě věčně v nebi opěvat.

3. Buď Otcí věčným se Synem
- i Duchu v zpěvu jediném - čest
věčně věků zpívána, - jak od věků
jest vzdávána. Amen.

V. Požehnaný jsi, Hospodine, na obloze nebeské.

R. A chvály hodný a slavný na věky.

A n t i f. k M a g n i f i c a t: Tebe, Boha Otce nezrozeného, Tebe Syna jednorozeného, Tebe Ducha svatého Utěšitele, svatou a nerozdílnou Trojici, celým srdcem a ústy vyznáváme, chválíme a velebíme Tobě sláva na věky.

Magnificat na str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi služebníkům svým udělil milost, aby pravou víru vyznávající, slávu věčné Trojice poznávali a Jednotě v mocné velebnosti se klaněli, prosíme, abychom touže věrou jsouce posílněni, všech protivností vždycky chráněni byli. Pro Ježíše Krista, Pána našeho, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého rovný Bůh na věky věkův. Amen.

V z p o m í n k a n a n e d ě l i Nesudte, abyste nebyli souzeni: nebo jakým soudem souditi budete, takovým budete souzeni; praví Hospodin.

V Vznášej se, Hospodine, modlitba má.

R. Jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým.

Modleme se Bože, sílo v Tebe doufajících, stůj milostivě při vzývání našem : a jelikož bez Tebe nic nemůže smrtelná slabost; propůjč pomoc milosti své, abychom při plnění přikázání Tvých, i vůlí i jednáním Tobě se líbili. Skrze Pána našeho

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „Salve, Regina“ č. 30., 31., 32. nebo 33. viz na str. 65.—67.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

228. Summae parens clementiae.

Hymna církevní k jitřní od sv. Ambrože, † 397.

Přel. J. P. 1905. — Hudba J. Bádala 1906.

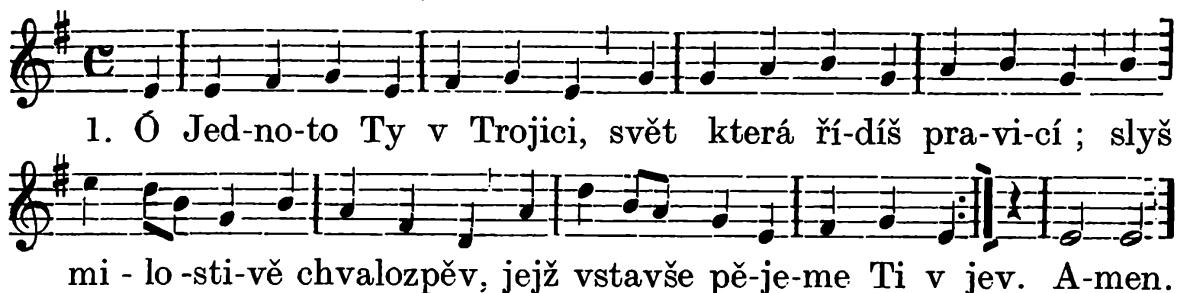
1. Ty, Ot-če věč né mi-lo sti, jenž ří-díš vše-chny
by-to-sti, jenž, je di né jsa pod-sta-ty, v třech tr - váš
je den pře-sva - tý, A - men.

2. nám podej mocnou ruku svou, ať vstanem s myslí střízlivou, jež k chvále Tvé se rozhoří a Tobě vděčně pokoří.
3. Buď Bohu Otci sláva, čest, i Synu, jenž s ním jedno jest, i s Duchem Utěшитelem zněj věčně v zpěvu veselém! Amen.

229. Tu Trinitis unitas.

Hymna církevní ku chválám o Nejsv. Trojici od sv. Ambrože, † 397.

Přel. Fr. Sušil (J. Pavelka). — Hudba J. Bádala 1906.

1. Ó Jed-no-to Ty v Trojici, svět která ří-díš pra-vi-cí; slyš
mi-lo-sti-vě chvalozpěv, jež vstavše pě-je-me Ti v jev. A-men.

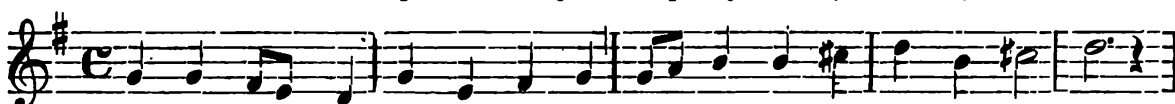
2. Již denice se rozžihá,
jež slunci poslem předbíhá,
tma noční miji šalebná, sviť
Tvá nám záře velebná.

3. Buď Bohu Otci vzdána čest
i Synu, jenž s ním jedno jest, -
čest vzdejme v svatém veselí
i Duchu Utěšiteli. Amen.

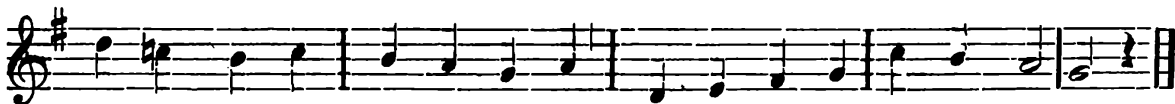
230. Chvalozpěv na nejsv. Trojici.

Dříve : „Chvalmež všichni Hospodina“ u Šteyry, nebo : „Jehovah velkomocnému“
u Fryčaje.

Slova J. P. 1905. — Nápěv dle Šteyry a úpravy Svatoj. kanc. č. 298.

1. Chvá-lí - me Tě, Ho-spo-di-ne, Bo-že Ot-če do-bro-ti vý,

z je-hož ště-dré ru-ky ply-ne vše-ho do-bra pramen živý.

2. Ty jsi stvořil širé světy,
rozžal slunce, hvězdy jasné,
luhý zemské posel květy, při-
chystal nám nebe krásné.

3. Vytvořil jsi naše tělo, po-
dobu svou vdechl v duši;
srdce, aby k Tobě spělo, milost
Tvoje mocně vzruší.

4. Chválíme Tě, Bože Synu,
jenž jsi Boží moudrost pravá;
abys shladil naši vinu, láska
Tvá Tě světu dává.

5. Podobu vzals služebníka,
učil, žehnal, hojil rány, trpě
muka preveliká, otevřel nám
nebes brány.

6. Ty nás čekáš na nebesích,
všechny k soudu vzkřísíš z hrobu,
dobrým díl dáš ve svých ple-
sích, slávu svoji za ozdobu.

7. Chválíme Tě, Duše svatý,
Bohu Otci, Synu rovný, lásky
plameni vždy vzňatý, - přijmi od
nás zpěv náš skrovný.

8. Ty jsi svatých v boji síla,
očistění kajícníků, zarmouce-
ných radost milá, všemu dobru
dáváš vzniku.

9. Ty nás řídíš, posvěcuješ,
Ty nás učíš církve hlasem, Ty
nás v dobrém posiluješ, - milosti
své zdobíš jasem.

10. Podstatu a osobnosti
zmásti nedopustí víra; vyzná-
váme s upřímností, - k čemu ne-
stačí nám míra.

11. Ve třech jeden, stejně
věčný, stejně mocný, stejně
svatý, ve třech stejně neko-
nečný, taji tvory nepojatý.

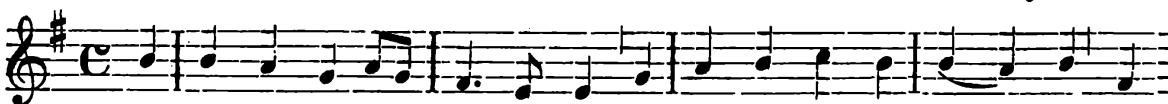
12. Trojice Ty nerozdílná,
duch náš Tebe nepochopí, svět
však, tajemná Tvá dílna, jeví
Tvoji moci stopy.

13. Dej, ať Tebe hodně ctíme,
- srdcem svým i skutky, slovy,
ať Tě v nebi šťastni zříme,
kdež nám vzejde život nový.

231. Píseň díků k nejsv. Trojici.

Slova upr. Jak. P.

Šteyr 1683.

1. Tro-ji - ce bla-ho - sla - ve-ná, jež tr-váš be-ze vzni-ku, buď

2. Zda může rozum pochopit, -
co jsi, ó Hospodine, zda může
řeč to vyslovit, - jež se rtů našich
plyne? Jeť plna země atd.

3. Ty vyměřil jsi dráhy hvězd,
- Tvým slovem vznikly světy,
i vše, co trvá, živo jest, i zemi
oděls květy. Jeť plna země atd.

4. Svou vůlí všecko ovládáš, -
v třech jediný Ty, Pane, vše
v paměti své ukládáš, co ve
věcech se stane. Jeť plna ze -
mě atd.

5. Tys, Bože, věčná dobrota
a blaha pramen živý, - Tys dárce
všeho života, Pán, Otec milo -
stivý. Jeť plna země atd.

6. Svět z lásky stvořil Otec
Bůh, Ty spasil jsi nás, Synu,
svou milost dává svatý Duch,
i podnět dobrých činů. - Jeť plna
země atd.

7. Ty, věčná moudrosti, nás
říd, - ať ctností k nebi spějeme,
a ve slávě se můžeme stkvít, a
vděčně Tobě pějeme Jeť plna
země atd.

232. Prosba o milosti.

Na den Nejsv. Trojice.

Slova Fr. Sušila. — Hudba Fr. Musila.

2. Ale kterak Tebe dostihne?
Kdož ji, slabou, k Tobě po -
zdvihne? Ó Ty Dobrý, dej jí
křídla, by se vznesla ve Tvá
sídla.

3. Ach, bys nám dal křídla
orličí, duch náš přec se k Tobě
nevztýčí; byt Tvůj záře ne -
dochodná, duch náš — bytost
přenehodná.

4. Tam však nežádáme vzletovat, kde se svatým ráčíš zjevovat; stačí tužbě naší světlo, jež se v církvi Tvoji vznětlo.

5. Od ní víme, že Tvá jednota - ve třech osobách se bleskotá, že jest božstvím jednostatým Otec, Syn i s Duchem svatým.

6. Ó náš Bože ve třech jediný, - posil víru svojí rodiny! - Chovej nás vždy u jednotě, sjednocuj nás ke vši ctnostě.

7. Shlédni, Otče, dobra prameni, - na své syny, na své stvoření! Jsmeť my obraz Tvoji tváře, - kéž nám svítí Tvoje záře!

8. Synu Boží, Kriste, Pane náš, jenž nás na svých rukou psány máš, - zbav nás toho pouta znova, - jež hřích duši naši ková.

9. Duše svatý, v nás se uhosti, k opravdové zrod nás svatosti, dej, ať duše, jsouc vždy čista, miluje vždy chotě Krista !

10. Shlédni, Bože věčný, na zemi, přibud' na ni s dary se všemi! Jsmeť my chudi, jsmeť my nuzni, bludové nás mámí různí.

11. Mocí svou nás, Otče, zotavuj, v moudrosti nás, Synu ustavuj, Duchu lásky, dej nám lásku, nadehvězdnou ctností pásku !

12. Ó stroj nás tu, Bože, pro nebe, ano, stroj nás raděj pro sebe, ať jsme Ti zde podobnými, - s Tebou věčně blaženými!

Slavnost Božího těla čili nejsvětější svátosti oltářní.

Průvod o Božím těle.

P o u č e n í.

Ve čtvrtek po svátku nejsvětější Trojice je slavnost Božího těla. Měla by býti vlastně na Zelený čtvrtek, kdy Ježíš Kristus nejsvětější svátost a mši svatou ustanovil. Přeložena jest do pozdního jara, aby i příroda mohla přispěti na okrasu toho dne. — Slavnost ta zavedena byla do církve r. 1264 přičiněním blahoslavené Juliany z Lutychu. Účelem slavnosti jest uctíti Ježíše svátostného. Po slavné mši svaté koná se průvod s velebnou svátostí oltářní ke čtyřem oltářům, které — pokud možno — mají býti obráceny ke čtyřem stranám světovým, že Ježíš Kristus v nejsvětější svátosti v celém světě jest ctěn. U tří oltářů čte se svaté evangelium o ustanovení velebné svátosti, u čtvrtého o sv. přijímání. Konají se modlitby k úctě velebné svátosti, za příznivé počasí, za pokoření nepřátel, za pokoj, za všeobecné potřeby. Uděluje se sv. požehnání. Od čtvrtého oltáře jde se za zpěvu „Bože, chválíme Tebe“ do chrámu Páně, kdež se slavnost ukončí svatým požehnáním. Chovej se při slavnosti této každý co nejuctivěji.

Nejsv. Božímu tělu zasvěcen jest v naší diecesi filiální kostel u Slavonic.

Odpustky (dle direktáře).

Věřící, kteří by na slavnost nejsv. Božího těla a v oktávě jeho přijmouce svátost pokání byli zbožně přítomni prvním a druhým nešporám, jitřní, chválám, mši svaté, menším hodinkám a kompletári, jež konají se před nejsv. svátostí v monstranci veřejně vystavenou, dále, kteří přijmouce nejsv. svátost šli by v průvodu, konaném o Božím těle nebo v jeho oktávě a při průvodu takovém na úmysl církve sítě se pomodlili, dosahují za každý jmenovaný úkon odpustky, jež lze přivlastniti i duším v očistci.*)

P o ř á d e k p r ů v o d u.

Po mši svaté kněz drže nejsvětější svátost v monstranci před obličejem a obrácen k lidu, zanotí

Homo quidam fecit Člověk jeden učinil

(a sbor pokračuje)

večeři velikou, a pozval mnohých : i poslal služebníka svého v hodinu večere, aby řekl pozvaným, aby přišli, že již připraveno jest všecko. Alleluja. (Luk. 14. 16, 17).

233. A. Homo quidam.

(Na týž nápěv jdou : B. „Ego sum panis vivus“. — C. „Caro mea“. — D. „O quam suavis“.)

Slova Jak. Pavelky 1906.

Hudba J. Bádala 1907.

Ho-sti-nu ve-li-kou Ho-spo-din z bezmezné lásky nám

stro jí, je-di-ný vtě-le-ný Bo-ží Syn tě-lem a

*) *Poznámka.* K průvodu o Božím těle je potřebí těchto zpěvů :

A. Než vyjde kněz z kostela : Homo quidam fecit a zpěvy 4, když dospěje k 4 oltářům : 1. Ego sum panis vivus. 2. Caro mea. 3. O quam suavis est a 4. O quam suavis est., jako při III. zastavení. — Tyto zpěvy obyčejně přidělují se cvičeným zpěvákům. Než může je též zpívat lid.

B. Jiný druh zpěvů jsou písně po evangeliích :

1. Domine Rex (prosba o přiměřené počasí).
2. Contere (prosba o pomoc proti nepřítelům církve).
3. Da pacem, Domine (prosba o pokoj).
4. Quiescat ira tua (Prosba o smilování).

C. Písně, hymny církevní, které se zpívají po cestě :

1. Z kostela k I. oltáři : Verbum supernum prodiens.
2. Od I. k II. oltáři : Pange lingua.
3. Od II. k III. oltáři : Lauda, Sion, Salvatorem.
4. Od III. ke IV. oltáři : Sacris solemniis juncta sint gaudia.

Tyto hymny se zpívají, pokud jich potřeba, až do zastavení, a pak se jejich posledních slov použije k požehnání u oltářů, a to :

U I. oltáře : sloka 5. O salutaris hostia. — 6. Uni trinoque.

U II. oltáře : 5. Tantum ergo. — 6. Genitori.

U III. oltáře : 21. Ecce panis angelorum. — 22. In figuris praesignatur. — 23. Bone pastor, panis vere (konec či závěrek 24. Tu, qui cuncta scis, je vynechán).

U IV. oltáře výjimečně zpívá se nikoliv konec hymny : Sacris solemniis, nýbrž antifona k Magnificat : O sacrum convivium.

NOTA. Lauda, Sion, Salvatorem je myšleno při Božím těle o 24 slokách. My však máme je staženy do 12. Jelikož při požehnání intonuje kněz Ecce panis (21. sl.), odpovídá to první polovici naší sloky 11. ; 22. In figuris druhé polovici ; 23. Bone pastor první polovici sloky 12.

kr ví sám svo jí. Vy - sí - lá slu - hy své v ši - rý
svět, všecky by u - ve - dli k sto - lu, lá - sky kde
roz - kvé - tá zářný květ, a - by s ním ple - sa - li spo - lu.
Al le lu ja.

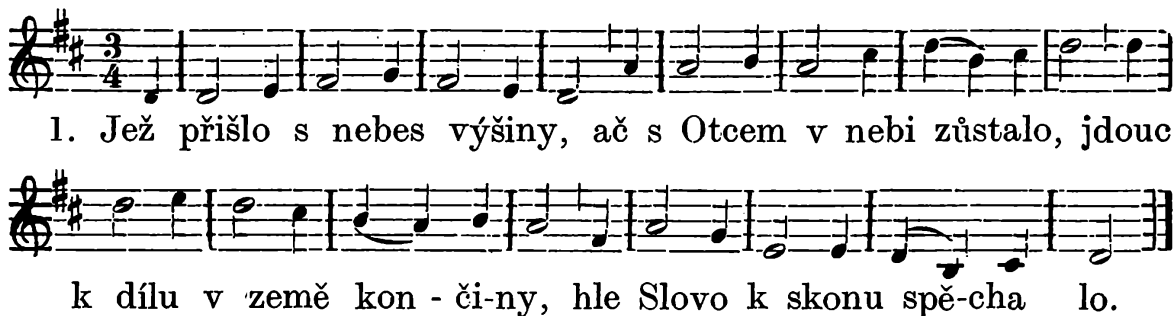
Mezi zpěvem vychází průvod s hlavami obnaženými a se svícemi rozžatými. Po cestě k I. zastavení zpívá se hymna:

235. Verbum supernum prodiens.

Církevní hymna od sv. Tomáše z Aquina, † 1274.

Přel. J. P. 1906.

Nápěv ze Šteyra.

1. Jež přišlo s nebes výšiny, ač s Otcem v nebi zůstalo, jdouc
k dílu v země kon - či - ny, hle Slovo k skonu spě - cha lo.

2. Již maje býti na smrt dán - pro část naši obojí - se nasycením
svým učněm vrahům závistným, blahým stal.
- dřív za krm života se Pán - dal
milým učedníkům svým. 4. Byl druhem, když se naro -
dil, stal pokrmem se, hoduje,
3. Jim pod způsobou pod dvojí a cenou, usmrcen když byl,
- své tělo a krev svoji dal, by stal odměnou se, kraluje.

Z a s t a v e n í I.

Kněz postaví nejsvětější svátost na oltář a klekne. Sbor zpívá píseň nějakou o nejsv. svátosti, (na př.)

233. B. Ego sum panis vivus.

Jáť jsem chléb živý, jenž jsem s nebe sestoupil: bude-li kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky. Alleluja. (Jan 6, 51. 52.).

Nápěv jako 233 A.

Já jsem chléb života jediný, pro vás jenž sestoupil s nebe. -
Z této kdo požije hostiny, zachová k životu sebe. Tento chléb
útroby posílí, abys žil v nebesích věčně, k věčnému dostoupil
ku cíli, v Bohu pak zaplesal věčně. Alleluja.

Po zpěvu

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování evangelia podle Matouše (k. 26., v. 26. až 29.).

R. Sláva Tobě, Pane.

A když oni večereli, vzal Ježíš chléb, a dobrořečil, i lámal, a dával učedníkům svým, a řekl Vezměte, a jezte totoť jest tělo mé. A vzav kalich, díky činil, a dal jim řka : Píte z toho všickni: neb toť jest krev má Nového Zákona, kteráž za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů. Ale pravím vám: Nebudu od této chvíle píti z tohoto plodu vinného kořene, až do onoho dne, když jej píti budu s vámi nový v království Otce mého.

R. Chvála Tobě, Kriste.

Kněz, políbiv evangelium, klekne a zanotí

234. I. Domine Rex.

Hospodine Králi, ...

Zpěváci pokračují

Bože Abrahamův, dej nám jasna (nebo deště — počasí) přiměřeného na tvář země, aby věděl lid tento, že Ty jsi Pán Bůh náš. Alleluja.

Slova J. P. 1906. — Nápěv ze Šteyra k „Slyš, Pane, slyš hlas náš“.

bychom do-bro tu Tvou zna-li.

V. Krmil je z tuku obilí, Alleluja.

R. A medem ze skály sytil je. Alleluja.

V. Hospodin dá jasna (nebo deště, nebo počasí) přiměřeného.

R. A země naše vydá úrodu svou.

V Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili.

Bože, v němž žijeme, se pohybujeme a jsme : jasna (nebo deště, nebo počasí) přiměřeného nám uděl; abychom časnými prostředky dostatečně zaopatření jsouce, věčných statků tím důvěrněji vyhledávali. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kněz, vzav monstranci a obrátiv se k lidu, zanotí

O salutaris hostia (5. sloka k Verbum supernum prodiens), sbor pokračuje :
na nápěv 235 :

5. Ó spasitelná oběti, jež bránu nebes otvírá, rač na pomoc nám přispěti, boj těžký na nás dotírá.

Uni trinoque Domino (6. sloka k Verbum supernum prodiens), sbor pokračuje:

6. Ó Pane, ve třech jediný, čest ustavičná se Ti pěj ; kdys v sídlech blahé otčiny nám život přebлаžený dej. Amen.

Po skončení sloky dá kněz požehnání.

* * *

Pa cestě k II. zastavení

308. IV. Pange lingua.

Dříve : Chval, jazyku, důstojného.

Překlad Fr. Sušila.

Nápěv u Fryčaje č. 67.

1. Chval-te, ú-sta, pře - dů-stoj-nou svá tost tě la
v zá vo-du, chval-te krev, již lá-skou hoj-nou pro člo-
vě ka svo bo-du rá - čil v o-bět bo ha-koj-nou
vy lít Král všech ná ro - dů.

2. Nám dán v podíl, nám se byl hodoval, dvanáctě apo-
zrodil z Panny vadou nejaté, štolů za pokrm se věnoval.
jako poutník světem chodil - seje 4. „Slovo-Tělo“ — chléb zde
símě přesvaté, a svůj život do- mění ve své tělo slovem svým,
provodil divem lásky bohaté. víno ve krev, ač to n'ní

3. U svatého s bratry stolu zřejmě chabým smyslům mým;
posléze když stoloval, po sta- víra sama k utvrzení stačí
rém když s nimi spolu způsobu srdcím upřímným.

Z a s t a v e n í II.

Zpěv

233. G. Caro mea.

Tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj : kdo jí mé tělo, a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. Alleluja. (Jan 6, 56. 57.).

Nápěv jako 233. A.

Tělo mé v pravdě jest pokrmem, moje krev nápojem pravým;
posilou, života zdrojem jsem, útěchou, radostí, zdravím. Tělo

kdo moje jí, pije krev, - ve mně ten přebývá stále, uslyší andělů slavný zpěv, s nimi k mé zapěje chvále. Alleluja.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

R. Pokračování sv. evangelia podle Marka (XIV. v. 22,—25).

R. Sláva Tobě, Pane.

A když oni jedli, vzal Ježíš chléb, a dobrořeče lámal, a dával jim, a řekl Vezměte, totoť jest tělo mé. A vzav kalich, díky učinil a dal jim; a pili z něho všickni. I řekl jim: Tatoť jest krev má Nového Zákona, kteráž za mnohé vylita bude. Amen pravím vám, že již nebudu píti z tohoto plodu vinného kořene až do onoho dne, když jej píti budu nový v království Božím.

R. Chvála Tobě, Kriste.

Kněz políbiv evangelium, klekne a zanotí

234. II. Contere.

Potři, Hospodine.

Zpěváci pokračují

nepřítel církve své a rozptyl je v moci své, aby poznali, že není jiného, kdo by bojoval za nás, než Tebe, Boha našeho. Alleluja.

Nápěv jako 234 I.

Potři, Pane, sílu vrahů, již Tvé církve maří snahu, již nás chtějí zhoubně ranit, - neb jen Ty nás můžeš chránit, k věčnému nás dovést blahu.

V. Chléb s nebe dávals jim. Alleluja.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající. Alleluja.

V. Naplň tváře jejich zahanbením.

R. A hledati budou jména Tvého, Hospodine.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti pátku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili.

Všemohoucí věčný Bože, v jehožto ruce jsou mocnosti všech a práva všech království; shlédni milostivě k pomoci křesťanů: aby národové pohanští, kteří na surovou sílu svou spoléhají, mocí pravice Tvé potření byli. Skrze Krista Pána našeho.

R. Amen.

Kněz, vzav monstranci a obrátiv se k lidu, zanotí

Tantum ergo Sacramentum. (5. sloka, sbor pokračuje)

5. **Svátosti té neskonale** - číňme vroucně poklonu, - ustup řádstvo zastaralé - Novému teď Zákonu, - síle smyslů nedozralé sejmi víra záclonu.

Genitori genitoque (6. sloka, sbor pokračuje)

6. **Otce, Syna po oboru** ctěme vroucí útrobou, rozléhej se k nebes dvoru chvála slavnou způsobou; buď i Duch ctěn od svých tvorů, jenž pochází od obou. Amen.

Požehnání.

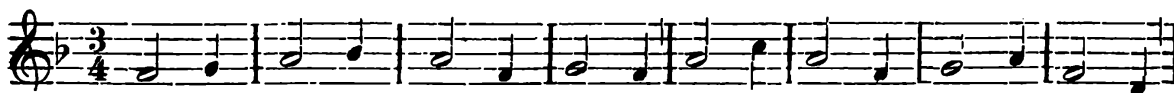
Po cestě k III. zastavení zpívá se :

236. Lauda, Sion, Salvatorem.

Sequence církevní od sv. Tomáše z Aquina, † 1274.

Nápěv II. ze Šteyra 1683, doplnil K. E.*)

Přeložil J. P. 1905.

1. Si - o - ne, chval Spa-si - te - le, pa-stý-ře chval, vůd-ce vře-le

v hymnů vroucích prozpěvech. Co sil sta - čí, čest mu zpí-vej,

o-sla-vuj ho, vroucně vzývej, neb jest větší pochval všech.

2. Příčina se důležitá ke chválení dnes ti skýtá, věčného chléb života, ježto při posledním stolu dvanáctě apoštolů dala věčná Dobrota.

3. Vzlétej naše chvála jasná, vroucí, líbezná a hlasná - k nebes svatým výšinám; neboť den se vzácný slaví, hostinu v němž duši k zdraví - ustanovil Kristus nám.

4. Nový Král se ujal vlády, nahradil již staré řády novým věčným zákonem. Staré řády pominuly, v jas se stíny rozplynuly a noc prchla přede dnem.

5. Tam co ráčil učiniti, má se nyní stále dít. k jeho svaté paměti. Jeho slovem poučení, chléb a víno pro spasení posvěcujem k oběti.

6. Naučení se nám dává, že se zde chléb tělem stává, - v krev

se víno promění. Čeho oko nedozírá, potvrzuje pevná víra mimo zákon stvoření.

7. Podobami pod různými, věcí ne, jen znamení skvost se vzácný ukrývá. - Chléb a víno sic se dělí, - ale přece Kristus celý pod obojím přebývá.

8. Kdo jej přijme, nerozdvojí, - nezlomí ho, nerozpojí, - vždy jest celý přijímán. Tisíce jej přijímají, celého jej všichni mají, nikdy není stravován.

9. Dobří i zlí stejně jedí, ne-stejně však z něho dědí: věčný život, věčný trest. K smrti zlým a dobrým k spáse, hle, ač stejně podává se, výsledek jak různý jest.

10. A když se i svátost zláme, v každé části tolik máme, - kolik v celku ztájeno. Znamení se rozlomilo, podstaty však ne-ubýlo, Tělo není zmenšeno.

Z a s t a v e n í III.

Zpívá se :

233. D. O quam suavis est.

Ó jak milý jest, Pane, Duch Tvůj, jenž, abys svou něžnost k synům ukázal, chléb nejlíbeznější s nebe jsi poskytl, lačníci naplňuješ věcmi dobrými, a pohrdavé boháče propouštíš s prázdnou. Alleluja.

*) Někde se zpívá jen první polovice tohoto nápěvu, a tu se rozdělí každá sloka ve dvě.

Nápěv 233. A.

Ó, jak je sladký Tvůj, Pane, Duch! - Sladkost svou synům svým skýtáš, - nejsladší v srdci Ty budíš ruch, v slasti je nebeské vítáš.

Abys je na zemi oblažil, posíláš s nebe chléb sladký, bohatým stává se, chud kdo byl, pyšní však s prázdnou jdou zpátky.

Alleluja.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia podle Lukáše (XXII. 14—20).

R. Sláva Tobě, Pane!

Za onoho času: Když přišla hodina, sedl za stůl, a dvanácte apoštolů s ním. I řekl jim S toužebností žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, prvé než bych trpěl; nebo pravím vám, že od této doby nebudu ho jísti, až se naplní v království Božím. A vzav kalich, díky činil, a řekl: Vezměte, a rozdělte mezi sebou. Neboť pravím vám, že nebudu píti z plodu vinného kořene, až přijde království Boží. A vzav chléb, díky činil a lámal, a dával jim, řka Totoť jest tělo mé, kteréž se za vás vydává. To číňte na mou památku. Tak i kalich, když povečeřel, řka Tentoť jest kalich, nová úmluva mé krve, kteráž bude za vás vylita.

R. Chvála Tobě, Kriste.

Kněz políbiv evangelium, klekne a zanotí:

234. III. Da pacem, Domine.

Uděl pokoje, Hospodine

Zpěváci pokračují

za dnů našich, poněvadž není jiného, kdo by za nás bojoval, leda Ty, Bože náš. Alleluja.

Nápěv 234. I.

Pokoj uděl, Hospodine, kéž náš život v míru plyne, ať jsme živi u pokoji, hodni vezdy lásky Tvojí, mír nám věčný v nebi kyne!

V. Chléb nebeský dal jim. Alleluja.

R. Chléb andělský jedl člověk. Alleluja.

V. Budiž pokoj v mocnosti Tvé.

R. A hojnost ve věžech Tvých.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili.

Bože, od něhož svaté žádosti, pravé rady a spravedlivé skutky pocházejí: dej služebníkům svým ten pokoj, jehož svět dáti nemůže; aby i srdce naše přikázáním Tvým byla oddána, i časové, strachu před nepřáteli zbavení, pod Tvou ochranou byli pokojni. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

Kněz vezme monstranci a stojí obrácen k lidu, zanotí

Ecce panis angelorum.

načež se zpívá první polovice II. sloky Lauda Sion 236., totiž :

11. Aj, chléb pravý nebešťanů stal se krmí pozemšťanů,
jížto nelze házet psům.

Kněz zanotí dále :

In figuris praesignatur,

načež se zpívá druhá polovice II. sloky:

Předobrazen v Izákovi, velkonočním beránkovi, v manně
dané praotcům.

Kněz zanotí

Bone pastor, panis vere,

načež se zpívá první polovice 12. sloky, totiž :

12. Pastýři, Ty chlebe pravý, podíl dej nám svojí slávy ve
věčných svých ve plesích.

*Druhá polovice se při průvodu vynechává. Jindy však se zpívá
a zní*

Učiň z nás své společníky, věčných hodů stolovníky se
svatými v nebesích.*)

Dá se požehnání.

* * *

Po cestě k IV zastavení zpívá se :

237. Sacris solemniis.

Hymna církevní o Božím těle od sv. Tomáše z Aquina.

Přel. J. P. 1906.

Hudba J. Bádala 1907.

1. K posvátné slav-no-sti při-druž se ve - se - lí, zpě-vy by

ra do - sti z ú-tro-by za zně - ly, sta-ro-by pr-chl stín,

*) *Poznámka k hymně „Lauda, Sion“.* — Hluboký duch sv. Tomáše v básni této vybočil na některých místech z původního metra. Aby se mohla celá zpívat, pořízen překlad ve 12 stejných slokách. Vlastně by měly poslední sloky zníti :

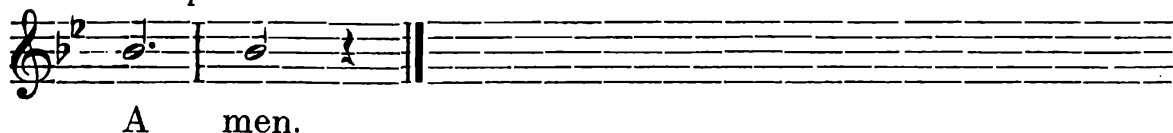
10. A i když se svátost láme, věriti se nezdráháme, - v části každé to že máme, kolik v celku ztajeno. Znamení se rozlomilo, podstaty však neubylo, - postavě to neškodilo, Tělo není zmenšeno.

11. Aj, chléb pravý nebešťanů - stal se krmí pozemšťanů, slastí synům věčných stanů, jehož nelze házet psům. Předobrazen chléb ten nový, obětován v Izákovi, velkonočním beránkovi, v manně dané praotcům.

12. Pastýři, Ty chlebe pravý, - nad lidstva se smiluj davy, chraň a živ nás přelaskavý, podíl dej nám svojí slávy u pověčných u plesích. Jenž znáš naše nitro, zvyky, sebou sytíš smrtelníky, učiň svými společníky, věčných hodů stolovníky s svatými nás v nebesích !

Na konec písně.

2. Noční, hle, slavíme poslední hostinu, při níž, jak věříme, živil Pán rodinu beránkem, přesníky, - poslušen pokynu ctíti otců den veliký.

3. Když byl hod dokonán beránkem obrazným, Tělo své dává Pán milným učňům svým; každému podáno, - tolik co veškerým rukou jeho, buď vyznáno !

4. Za pokrm tělo již - křehkým Pán daroval, krve své svatou číš - truchlivým věnoval. „Kalich ten vezměte“, vlídně je vzbuzoval, „pijte, spásu v něm najdete !“

5. Obět tak založil: úkol ji konati kněžím jen svěřen byl; dáno jim přijati, a jim též přísluší jiným z ní dávati krmi, blaha zdroj pro duši.

6. Svatý chléb andělů lidem se daruje, obraz již v účelu nebes chléb skončuje. Div je to velebný, - Pána jí, hoduje nízký, chudý i služebný.

7. Božství, Tě v Trojici jediné slavíme, - navštěv nás bloudící, - pokorně prosíme; - cestami svými nás uveď, kam toužíme, - k světlu, v němžto dlíš všečen čas. Amen.

Z a s t a v e n í IV.

Sbor

233. D. O quam suavis est

(jako u III. zastavení).

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Pokračování sv. evangelia podle Jana (VI. 56).

R. Sláva Tobě, Pane.

Za onoho času řekl Ježíš zástupům židovským : Tělo mé právě jest pokrm ; a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá, a já v něm. Jako mne poslal živý Otec, a já živ jsem pro Otce; tak i ten, kdo jí mne, živ bude pro mne. Toť jest chléb, který s nebe sstoupil. Ne jako otcové vaši jedli mannu, a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.

R. Chvála Tobě, Kriste.

Kněz políbí evangelium a kleče zanotí

234. IV. Quiescat ira Tua.

Přestaň hněv Tvůj,

Sbor pokračuje:

Pane Bože náš, a buď milostiv nad nepravostí lidu Tvého, neboť jsi přísáhl skrze sebe samého; svatý Bože, svatý silný, svatý a nesmrtelný, smiluj se nad námi; jenž trpěl jsi za nás, Ježíši Kriste, smiluj se nad námi. Alleluja.

Nápěv 234. I.

Ustaň hněv Tvůj k trestu vzňatý, Bože silný, Bože svatý,
smiluj se a odpusť viny, Jezu, shlad' zlé naše činy, béd chraň
tělo, pole, chaty !

V. Abys vyvedl chléb z země. Alleluja.

R. A víno aby obveselilo srdce člověka. Alleluja.

V. Budiž milosrdenství Tvé nad námi, Hospodine.

R. Jakož jsme doufali v Tobě.

V. Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal : uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili.

Smilováním svým, prosíme, Pane, rozvaž pouta (našich) hříchů a na přímluvu blahoslavené Marie, vždy Panny, a všech svatých nás, služebníky své, dobrodince a usedlosti naše ve vši svatosti opatruj; všechny pokrevstvím, švakrovstvím a přátelstvím s námi spojené od hříchův očist', ctnostmi ozdob; pokoj a zdraví nám uděl; nepřátele viditelné i neviditelné odstraň; tělesné žádosti zapuď; počasí příznivé a úrodu poskytni; přátelům i nepřátelům našim lásku uštědři; a město N. (městečko, obec, farnost) se všemi jeho (jejími) obyvateli ode všeho moru, a nevěřících svereposti a moci neporušené zachovej; a všem věřícím živým i zemřelým v zemi živých život a pokoj věčný popřej; a sv. Otce našeho N., biskupa našeho N., císaře a krále našeho N., a všechny představené a veškerý lid křesťanský od všelikého protiventství ostríhej a požehnání Tvé budiž nad námi vždycky. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.*)

Kněz vezme monstranci a stoje obrácen k lidu, zanotí

O sacrum convivium.)**

Ó posvátné hodování...

(Sbor pokračuje)

v němž Kristus jest požíván: obnovuje se památka umučení jeho: mysl plní se milostí, a budoucí slávy nám zástava se dává. Alleluja.

Nápěv jako k předešlé písni 237. „K posvátné slavnosti“.

Hostino přesvatá, v níž se Pán podává ! Záruko bohatá,
věčná že oslava - z něho nám přichází, - milost se dostává, - radost,
štěstí, slast bez hrází. Alleluja !

Al le lu ja.

*) Modlitba ta je sosnována dle modlitby odpustkové „Pietate Tua“.

**) Toto „O sacrum convivium“ nepatří k hymně „Sacris solemniis“.

Kněz zanotí

Te Deum laudamus

a dá požehnání. Průvod vrací se za zpěvu do kostela.

Po Te Deum zpívá se Tantum ergo.

V. Chléb s nebe dávals jim. Alleluja.

R. Všelickou rozkoš v sobě mající. Alleluja.

Modleme se Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

236. Lauda Sion, Salvatorem.

Latinský text sv. Tomáše z Aquina † 1274 (poněkud zkrácený).

Nápěv II.

Ze zpěvníku gymn. brněnského.

1. Lauda, Si-on, Sal-va-to-rem, lauda du - cem et pastorem

in hymnis et can-ti-cis: Quantum potes, tantum aude

qui - a ma-jor om - ni laude, nec lau-da - re suf-fi - cis.

2. Laudis thema specialis,
panis vivus et vitalis - hodie pro-
ponitur; - quem in sacrae mensa
coenae turbae fratrum duo-
denae datum non ambigitur.

3. Sit laus plena, sit sonora,
sit jucunda, sit decora mentis
jubilatio. In hac mensa novi
Regis novum Pascha novae
legis Phase vetus terminat.

4. Quod in coena Christus gessit, faciendum hoc expressit in sui memoriam. Docti sacris institutis, panem, vinum in salutis - consecramus hostiam.

5. Dogma datur Christianis, quod in carnem transit panis et vinum in sanguinem. Quod non capis, quod non vides, animosa firmat fides praeter rerum ordinem.

6. Sub diversis speciebus, signis tantum, et non rebus latent res eximiae. Caro cibus, sanguis potus; manet tamen Christus totus sub utraque specie.

7. A sumente non concisus, non contractus, non divisus,

integer accipitur. Sumit unus, sumunt mille; quantum isti, tantum ille, nec sumptus consumitur.

8. Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inaequali vitae vel interitus. Mors est malis, vita bonis: vide, paris sumptionis quam sit dispar exitus.

9. Ecce panis angelorum, factus cibus viatorum non mittendus canibus. In figuris praesignatur, quando agnus immolatur, datur manna patribus.

10. Bone pastor, panis vere, tu nos bona fac videre in terra viventium. Tu, qui cuncta scis et vales, qui nos pascis hic, sodales fac sanctorum civium.

Nešpory na slavnost Božího těla, též o neděli v oktávě této slavnosti (II. po sv. Duchu).

Otče náš. Zdrávas (*potichu; pak nahlas*):

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

A n t. 1. Kněz na věky Kristus Pán podle řádu Melchisede-
chova chléb a víno obětoval.

Žalm 109. na str. 51.

A n t. 2. Slitovník Pán pokrm dal těm, kteříž se ho bojí, na
památku svých divů.

Žalm 110. na str. 51.

A n t. 3. Kalich spasení vezmu, a obětovati budu obět chvály.

Žalm 115. na str. 53.

A n t. 4. Jako mladistvé olivovní, synové církve buďtež vůkol
stolu Páně.

Žalm 127. na str. 55.

A n t. 5. Jenž pokoj způsobuje v končinách církve, tukem pše-
nice nasycuje nás Hospodin.

Žalm 147. na str. 59.

O Božím těle :

K a p i t o l a. Jáť zajisté přijal jsem od Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb, a díky učiniv lámal, a řekl Vezměte a jezte : toto jest Tělo mé, kteréž za vás vydáno bude : to čiňte na mou památku.

V. Bohu díky.

Hymna (Pange lingua gloriosi) na str. 308.

O Božím těle :

V. Chléb s nebe dávals jim, alleluja.

R. Všelickou rozkoš v sobě mají, alleluja.

Ant. k Magnificat o Božím těle:

Ó posvátné hodování, v němž Kristus jest požíván: obnovuje se památka umučení jeho: mysl plní se milostí: a budoucí slávy zástava se nám dává, alleluja.

Magnificat na straně 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

O Božím těle :

M o d l e m e s e : Bože, kterýž jsi nám v předivné svátosti památku umučení svého zanechal: uděl nám, prosíme, abychom svatá tajemství těla a krve Tvé tak ctili, bychom užitek vykoupení Tvého v sobě ustavičně cítili.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

Kapitola o neděli v okt. Božího těla:

Nejmilejší! Nedivtež se, jestliže vás svět nenávidí. My víme, že jsme přeneseni ze smrti do života, protože milujeme bratří.

V. Bohu díky.

O neděli v oktávě Božího těla :

V. Krmil je z tuku obilí, alleluja.

R. A vodou ze skály sytil je, alleluja.

O neděli v oktávě Božího těla:

Vyjdi rychle na náměstí, a na ulice města: a chudé i mdlé, a slepé i kulhavé přinuť vjíti, ať se naplní dům můj, alleluja.

O neděli v oktávě Božího těla:

Dejž nám, ó Pane, aby nás svaté jméno Tvé vždycky bázní a láskou naplňovalo, poněvadž vedení svého nikdy neodnímáš těm, ježto pevnosti lásky své přiučuješ.

Vzpomínka na slavnost Božího těla:

A n t. O posvátné hodování (*viz vedle svrchu*).

V. Chléb s nebe dávals jim, alleluja.

R. Všelickou rozkoš v sobě mají, alleluja.

M o d l i t b a : Bože, kterýž jsi nám v předivné (*viz vedle*).

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.
R. Amen.

Antifona mariánská „Salve, Regina“ s V. R. a modlitbou viz č. 30. až 33. na straně 65. až 67.

V, Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.
R. Amen.

Poznámka: Modlitby a písně o nejsv. svátosti oltářní jsou níže v III. části.

Slavnost nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Slavnost ta má za původkyni sv. Markétu Marii Alacoque, které se r. 1675 zjevil Ježíš Kristus a žádal, aby byla ustanovena zvláštní slavnost k uctění Srdce jeho v náhradu za všelikou neúctu, která se mu stává při vystavení Těla jeho na oltářích (a i jinde).

Nejsvětějšímu Srdci Páně zasvěcena jest od Pia IX. celá církev a od Lva XIII. celý svět zvláštní modlitbou zásvětnou či zaslíbenou (dto 25. května 1899).

V Brněnské diecesi je nejsv. Srdci Ježíšovu zasvěcen farní kostel v Rozseči u Nové Říše a v Husovicích; kaple sirotčince v Jundrově (f. Komín), kaple veřejná v Dolním Radíkově (f. Matějovec), v domě milosrdných sester v Jihlavě a domácí v klášteře ve Slavkově.

Doporučení úcty k nejsv. Srdci Ježíšovu.

(Z Kurrendy 1873-3).

S láskou a milosrdenstvím nejsv. Srdce Páně nelze nic porovnávat; nic nedovede svatou lásku v nás tak vzbuditi, živiti, rozplameniti jako rozjímání o lásce nejsv. Srdce; nic neposkytuje našemu jednání a opomíjení, našim myšlenkám, slovům a skutkům, našemu živobytí, utrpení a umírání ceny větší, než když spojíme své názory, tužby, žádosti s náhledy, úmysly a přáními nejsv. Srdce Ježíšova; nikdy nevzývají je věrní ctitelé jeho marně, a také v našich dobách skuteční se obrát k lepšímu, zvítězí pravda a právo, povznesena bude církev a její viditelná hlava, křesťanský řád uplatní se v rodinách, ve veřejném životě, v zemích a říších, neustaneme-li poroučeti své a jejich potřeby nejsv. Srdci, a budeme-li stále pokorně opakovati, že jsme jemu zasvěceni a chceme vždy zasvěcenými zůstat.

V I. diecesní synodě brněnské (23.—27. srpna 1909) věnována úctě nejsv. Srdce Ježíšova největší pozornost, anať o ní pojednává první konstituce.

P o u č e n í.

A.

Ctíme živé Srdce Ježíšovo pro jeho lásku k nám. Účelem a ovocem té úcty je: 1. abychom za to i my Pána našeho Ježíše Krista vroucně milovali, a 2. abychom usmířili křivdy a urážky, které tak často dějí se tajemství jeho nevystihlé lásky.

Ač i dříve úcta nejsv. Srdce Ježíšova pěstována byla jednotlivci, přece v nynějším způsobu počala koncem XVII. století k podnětu blahosl. Markéty Marie Alacoque. Rychle se šířila a papežové ji schvalovali.

Hlavní slavnost nejsv. Srdce Ježíšova koná se v pátek po oktávě Božího těla.

Pius VII. r. 1815 dovolil, aby slavnost směla býti přeložena na neděli nebo i jiný den dle dobrozdání biskupova. Pius IX. pak rozšířil r. 1856 úctu na celou církev. —

V naší diecesi slaví se svátek ten v pátek po oktávě Božího těla, a může býti (pro větší oslavu) přeložen i na příští neděli. Konati se má co nejslavněji (viz Acta C. Ep. Br. 1907-7). Věřící ať přistupují ku sv. svátostem. Mše sv. budiž zpívána před vystavenou nejsv. svátostí. Po mši sv. ať se modlí kněz s věřícími před nejsv. svátostí zászvětnou modlitbu Lva XIII. „Nejsladší Ježíši“ a pak modlitbu smírnou „Nejsvětější Srdce Ježíšovo“. Nato se dá sv. požehnání. Odpoledne litanie o nejsv. Srdci Ježíšovu s příslušnými modlitbami a modlitbou za papeže, za panovníka a všeobecné potřeby křesťanstva.

Toto diecesní nařízení souhlasí s rozkazem sv. Otce Pia X. Pius X. totiž nařídil, aby každoročně o slavnosti nejsv. Srdce Ježíšova ve všech kostelích farních i v jiných, v nichž ona slavnost se koná, před nejsv. svátostí oltářní k veřejnému uctění vystavenou zászvětná modlitba, od papeže Lva XIII. nařízená, byla obnovována, k ní připojeny byly litanie ke cti a chvále nejsv. Srdce Ježíšova.

Kdo pobožnosti té je se srdcem zkroušeným a zbožným přítomen a pomodlí se na úmysl sv. Otce, získá odpustky 7 let a 7 quadragen; kdo přijme sv. pokání a nejsv. svátost oltářní, získá plnomocné odpustky. Odpustky lze přivlastniti i duším v očistci. — 22. srpna 1906. (Viz Acta C. Ep. Brun. 1907, č. 6 a 7 a 1907, č. 8).

Kdo o těchto dnech (dle direktáře) přítomen jest bohoslužbám v kostele před vystavenou nejsv. svátostí konaným — duchovenstvo i lid — dosahuje odpustků jako ti, kteří se účastní bohoslužeb o Božím těle a v jeho oktávě. — (28. června 1889 Congr. R.). — A již Pius VII. 7. července 1815 povolil plnomocné odpustky těm, kdo by o slavnosti nejsv. Srdce Ježíšova se vyzpovídali a nejsv. svátost přijali, kostel nebo kapli, v níž se slavnost koná, navštívili a tam se zbožně pomodlili na úmysl svatého Otce.

B.

Měsíc červen zasvěcen jest nejsv. Srdci Ježíšovu

(Kurr. 1902, č. 6.)

1. Kdo nejsv. Srdce Ježíšovo veřejně nebo soukromě zvláštními modlitbami a službami duchovními v měsíci červnu zkroušeným srdcem ctí, dosahuje odpustky 7 let a 7 quadragen jednou denně. — 2. Kdo soukromě pobožnost koná po celý měsíc, anebo kdo veřejně pobožnosti se účastní aspoň 10 dní, získá plnomocných odpustků v jeden den června nebo prvních osmi dnech července; podmínky: zpověď, přijímání, návštěva kostela nebo veřejné kaple a tam modlitba na úmysl sv. Otce. — Veškeré odpustky lze přivlastniti duším v očistci. — Lev XIII. 30. května 1902.

V červnu jsou předepsány litanie k nejsv. Srdci Ježíšovu při odpoledních službách Božích. — Kurr. 1899, č. 8.

Pius X. 8. srpna 1906 povolil odpustky 1. Plnomocné pokaždé, i pro zemřelé, 30. června, v kostelích, kde se pobožnost nejsv. Srdce Ježíšova konala po celý měsíc. 2. Privilej oltáře Řehořského v týž den kazatelům a zpovědníkům té slavnosti celoměsíční. 3. 500 dní za každý skutek učiněný ku zvelebení té slavnosti; a plnomocné těm, kdo v jednotlivé dni června přijmou nejsv. svátost oltářní (tyto i pro duše v očistci).

Odpustky platí pro vždy. Acta Curiae Epp. Brunensis 1907, č. 8.

C.

Dále jsou zasvěceny nejsv. Srdci Ježíšovu první pátky všech měsíců. Kde se dává sv. požehnání ve všední dny, má se v ty dny vzíti litanie k nejsv. Srdci Ježíšovu s modlitbou smírnou; kde nejsou ve všední dny zavedeny odpolední bohoslužby, vezme se litanie ta v neděli. Litanie konejte se před vystavenou nejsv. svátostí. (Kurr. 1899, č. 5, 6, 8; 1906, č. 10). Ano! Úcta k nejsv. Srdci Ježíšovu rozšířena jest na všechny pátky v roce.

O prvních pátcích měsíčních lze získati odpustky plnomocné, o ostatních pátcích odpustky 7 let a 7 quadragen. Podmínky: zpověď, přijímání, rozjímání o nekonečné lásce Srdce Ježíšova a modlitba na úmysl sv. Otce. — Lev XIII. 7. září 1897.

D.

Z přenášení pobožnosti prvního pátku v měsíci na neděli stalo se, že na některých místech v diecesi o prvních *nedělích v měsíci* konají se pobožnosti a kázání ke cti nejsv. Srdce Ježíšova. Jest si přát, aby tak dělo se všude, ráno nebo odpoledne. (I. Brunensis Syn. Dioec. 1909, p. 121.) Modlitba smírná konati se má buď ráno po mši sv. nebo odpoledne po sv. požehnání.

E.

Obraz Pána Ježíše Krista s jeho nejsv. Srdcem neměl by scházeti v žádném kostele a v žádné rodině.

O slavnostech nejsv. Srdce Ježíšova budtež obrazy a oltáře jeho ozdobeny rostlým kvítím a hojně osvětlovány. (I. Brun. Syn. dioec., p. 123—124.).

Apoštolát modlitby ve spojení s nejsvětějším Srdcem Ježíšovým.

Spolek založen od Tovaryšstva Ježíšova r. 1844. Papež Lev XIII. mu dal r. 1879 nové stanovy, jež r. 1896 zdokonalil. Z nich vyjímáme :

Apoštolát modlitby jest zbožný spolek, konající úřad apoštolský — povznesení cti Boží a spásy duší — vnitřní i vnější modlitbou a jinými skutky zbožnosti, které jsou způsobilé, aby nám vymohly milosti, a *Srdce Ježíšovo* nám naklonily k dosažení toho účele.

Jsou tři stupně apoštolátu a dle toho i trojí členové. K prvnímu stupni, jenž je společný a nutný všem stupňům, patří, kdo každodenně všechny své modlitby, skutky a útrapy nějakou modlitbou Bohu obětují v jednotě s nejsv. Srdcem Ježíšovým na všechny účely, za které Pán náš neustále k našemu prospěchu oroduje a sebe obětuje.

Způsob, jakým lze spojití úmysly své s úmysly Srdce Ježíšova, schválený od sv. Otce Lva XIII. (Kurr. 1896, č. 11), zní takto :

Pane Ježíši Kriste ! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsvětějším Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával, a nyní v nejsvětější svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš a vzdávati budeš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částčky jeho nevyjímaje, za příkladem nejsvětějšího Srdce blahoslavené a vždy neposkvrněné Panny Marie, všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá.

Ke druhému stupni náleží, kdož mimo to prosí bl. Pannu Marii o pomoc ke spáse duší, a modlí se denně jeden Otčenáš a deset Zdrávasů na úmysl, který bývá každý měsíc od sv. Otce určen.

Ke třetímu stupni přičtení jsou, kdo plní povinnosti stupně prvního a mimo to se vynasnažují, aby odstranili překážky, které se staví v cestu snahám našim, čelícím ke spáse duší. Ti každý týden nebo měsíc přijímají nejsv. svátost oltářní „na usmíření“ Srdce Ježíšova.

Každý stupeň má povoleny své odpustky a členové mohou se za jistých podmínek státi i účastníky spolku „Smírného svatého přijímání“ a „Spolku svaté rodiny“ (této též na usmíření nejsv. Srdce Ježíšova).

Lze se dáti zapsati do stupně prvního samotného.

Ústředním ředitelem pro brněnskou diecesi jest vsdp. kanovník Antonín Adamec ; pro členy jazyka českého P. Petr Hlobil, benediktin v Rajhradě. — Časopisem spolkovým je „Der Sendbote des göttlichen Herzens Jesu“ v Innoství, jenž vychází v 22 řečích ; česky „Škola Božského Srdce Páně“ v Benediktinské knihtiskárně v Brně.

Viz Kurr. 1866, č. 11; 1866, 15; 1879, 15; 1892, 3; 1898, 12; Beringer : „Die Ablasse“, str. 628—635.

Associatio perseverantiae sacerdotalis

je spolek kněží, jenž pěstuje také pobožnosti k nejsv. Srdci Ježíšovu (viz při svátosti svěcení kněžstva).

Litanie o nejsvětějším Srdci Ježíšově.

Nápěv od F. X. Haberla; harm. K. E.

Odpustky 300 dní. Lev XIII. 2. dubna 1889. — Kurr. 1899, VI.

Pa ne, smi luj se nad ná mi ! Kri - ste, smi luj se

nad ná mi ! Pa - ne, smi luj se nad ná mi !

Kri ste, u slyš nás ! Kri ste, vy slyš nás !

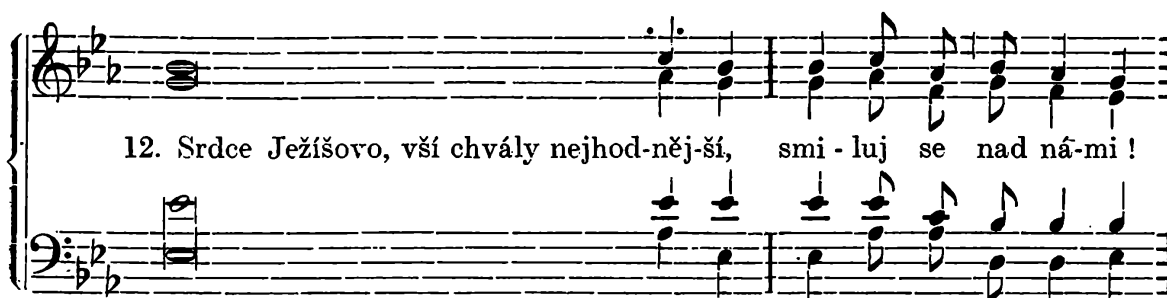
Otče s nebes Bo - že, smi-luj se nad ná - mi !

Synu, Vykupiteli světa,
Duše svatý,
Svatá Trojice, jeden

Bo - že,
Bo že,
Bo že,

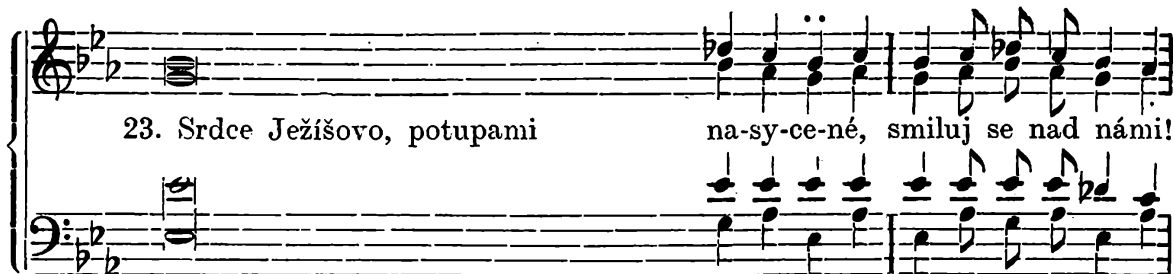
1. Srdce Ježíšovo, srdce Syna věčného Otce, smi-luj se nad ná - mi !

2. Srdce Ježíšovo, v lůně
panenské Matky od Ducha
svatého vy tvo - ře - né, smiluj se nad námi !
3. Srdce Ježíšovo, se Slovem
Božím podstatně spo - je né,
4. Srdce Ježíšovo, srdce
neskonalé ve leb - no - sti,
5. Srdce Ježíšovo, svatý chrá - me Bo - ží,
6. Srdce Ježíšovo, stánku Boha nej-vyš-ší-ho, „
7. Srdce Ježíšovo, dome Boží
a bráno ne - be - ská,
8. Srdce Ježíšovo, ohnisko láskou pla-nou-cí,
9. Srdce Ježíšovo, schránko
spravedlnosti a lá - sky,
10. Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lá - sky,
11. Srdce Ježíšovo, hlubino všech ctno-stí,

12. Srdce Ježíšovo, vši chvály nejhod-něj-ší, smi - luj se nad ná-mi !

13. Srdce Ježíšovo, králi a ústředí všech srdcí, smiluj se nad námi !
14. Srdce Ježíšovo, v němž jsou
všecky poklady moudrosti a umě - ní,
15. Srdce Ježíšovo, v němž všechna
plnost božství přebý - vá,
16. Srdce Ježíšovo, v němž se
Otcí dobře zalí bi - lo.
17. Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti
my všichni jsme obdr že - li,
18. Srdce Ježíšovo, žádosti pahrbků věčných,
19. Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého slitování,
20. Srdce Ježíšovo, bohaté ke všem,
kteří Tě vzýva - jí,
21. Srdce Ježíšovo, prameni života a svatosti,
22. Srdce Ježíšovo, smíření pro hříchy na - še,

23. Srdce Ježíšovo, potupami na-sy-ce-né, smiluj se nad námi!

24. Srdce Ježíšovo, potřené pro hříchy naše, smiluj se nad námi !
25. Srdce Ježíšovo, posluš né až k smrti,
26. Srdce Ježíšovo, kopím pro-bo-de-né,
27. Srdce Ježíšovo, prameni všelikého po-tě - še-ní,
28. Srdce Ježíšovo, živote náš a naše vzkříše-ní,
29. Srdce Ježíšovo, poko ji a smíre náš,
30. Srdce Ježíšovo, oběti hříšní-kův,
31. Srdce Ježíšovo, spáso v Tebe dou-fa-jí-cích,
32. Srdce Ježíšovo, naděje v Tobě u - míra-jí-cích,
33. Srdce Ježíšovo, rozko ši všech svatých,

1. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!
2. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, vy-slyš nás, Pane !

3. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi !

V. Ježíši, tichý a pokorný srdcem !

R. Učiň srdce naše podle Srdce svého !

M o d l e m e s e Všemohoucí, věčný Bože, pohlédni na srdce svého přemilého Syna a na chvály a dostiučinění, které Ti jménem hříšníků podává, jim pak, kdykoli o milosrdenství Tě vzývají, jménem téhož Syna svého, Ježíše Krista, milostivě odpouštěj, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Touto modlitbou skončena je litanie. O hlavní slavnosti nejsv. Srdce Ježíšova přidají se následující modlitby za papeže, za zeměpána a za všeobecné potřeby křesťanstva.

Za papeže.

Všemohoucí, věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším pastýřem naším N., a řidiž jej dle dobrotivosti své na cestu spasení věčného: aby s milostí Tvou to, co Tobě se líbí, žádal a ze vší síly konal.

Za zeměpána.

Prosíme, všemohoucí Bože, aby služebník Tvůj N., císař a král náš, jenž z Tvého slitování obdržel vládu říše, také ve ctnostech všech prospíval, kterýmiž slušně ozdoben mohl by se všeliké zrůdy hříchu vystříhati, nad nepřáteli zvítěziti a k Tobě, jenž cesta, pravda a život jsi, v milosti Tvé se dostatí.

Modlitba za všeobecné potřeby křesťanstva.

Všemohoucí, věčný Bože, Pane a Otče nebeský! shlédni okem svého neskončeného milosrdenství na naši bídu, nouzi a soužení. — Smiluj se nade všemi pravověřícími, za které Tvůj jednorozený Syn náš, Pán a Spasitel, Ježíš Kristus, v ruce hříšníků se milerád

vydal a svou předrahou krev na dřevě svatého kříže vyliti ráčil. Skrze téhož Pána Ježíše odvrát od nás, nejmilostivější Otče, za-slouženou pokutu, vezdejší a budoucí nebezpečnosti, škodlivou bouřlivost, války, drahotu, pád dobytka, nemoci a truchlivé bídne časy. — Osvět též a posil ve všem dobrém duchovní i světské vrchnosti a ředitele, by ke všemu nápomocni byli, což Tvé božské slávě, našemu spasení a všeobecnému pokoji a štěstí celého křesťanstva prospěšno jest. Uděl nám, ó Bože, pokoje. náležité sjednocenosti u víře beze všeho rozkolu a odpadlictví. — Obrať srdce naše k pravému pokání a polepšení života našeho. — Zažehni v nás oheň lásky své. — Dejž nám lačněti a horliti po všelike spravedlnosti, abychom Tobě jakožto poslušné dítky v životě a po smrti příjemni a líbezni byli. — Prosíme Tě také, ó Bože, jakž Ty chceš, abychom Tě prosili: za naše přátele a nepřátele, za zdravé a nemocné, za všechny zarmoucené a nuzné křesťany, za živé i za mrtvé. — Tobě, Pane, ať jsou na vždycky poručeny naše práce a utrpení, naše počínání a jednání, naše živobytí a smrt. — Nech, ať již zde v Tvé milosti žijeme, a potom se všemi vyvolenými v radosti a blahoslavenství věčném Tebe ctíme a chválíme. — Popřej nám toho, Pane, Otče nebeský, skrze Ježíše Krista, svého přemilého Syna, Pána a Spasitele našeho, kterýž s Tebou žije a kraluje Bůh požehnaný na věky věkův. Amen.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

K božskému Srdci Páně modlitka zásvětná.

Nejsladší Ježíši, Spasiteli pokolení lidského, pohlédni na nás, jižto v nejhlubší pokoře před oltářem Tvým klečíme. Tvoji jsme, Tvoji chceme býti; abychom však s Tebou pevněji mohli býti spojeni, hle, dnes nejsvětějšímu Srdci Tvému každý z nás ochotně se zasvěcuje. — Mnozí Tebe ovšem nikdy nepoznali; mnozí zase přikázáními Tvými pohrdli a Tebe od sebe zapudili. Smiluj se nad oběťmi, nejhlavnější Ježíši, a všechny k Srdci svému svatému přivíh. — Ó Pane, budiž králem, a to nejen věřících, kteří nikdy od Tebe neodstoupili, nýbrž i synů marnotratných, kteří Tě opustili; učih, aby se do otcovského domu rychle vrátili a bídou a hladu nezhy-nuli. — Budiž králem těch, jež buď bludné mínění oklamalo, nebo rozkol odtrhl; zavolej je zpět do přístavu pravdy a k jednotě víry, aby brzy byl jeden ovčinec a jeden pastýř. — Králem budiž konečně všech těch, kdož dlí ve staré pověře pohanské, a nezdráhej se vyvésti jich z temností na svobodu světla a království Božího. — Uchovej, ó Pane, církev svou vši pohromy a propůjč jí bezpečné svobody; propůjč všem národům klidu a pokoje; učih, aby se všech stran zazníval jeden hlas: Pochváleno budiž božské Srdce Páně, skrze které věčnou spásu máme; jemu čest a sláva na věky. Amen.

Modlitba smiřující k nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše.

Nejsvětější Srdce Pána Ježíše! V pokoře se Ti klanějice přicházíme, bychom se ti znovu obětovali, s pevným úmyslem, že napravíme urážky, jakž Ti od lidí činěny bývají.

Ano, to slibujeme.*)

Čím více Tajemství Tvá se hanobí :
**tím více v ně budeme věřiti, o Srdce Pána Ježíše, Ty posvěcování
srdcí našich.**

Čím více nevěra usiluje, aby nás zbavila naděje naší
**tím více budeme naději svou skládati v Tebe, o Srdce, jediná na-
děje lidí smrtelných.**

Čím více srdce odporují Tvé lásce božské
**tím více Tě budeme milovati, o neskonalá krásu, nekonečného
milování hodné Srdce Pána Ježíše.**

Čím více na božství Tvé útoky se činí
tím více se mu budeme klaněti, o božské Srdce Pána Ježíše.

Čím více božská přikázání Tvá z mysli vycházejí a přestupo-
vána bývají
tím více je budeme zachovávat, o nejsvětější Srdce Pána Ježíše.

Čím více svátostmi Tvými opovrhují a je opouštějí
**tím více je budeme s láskou a uctivostí přijímat, o nejštedřejší
Srdce Pána Ježíše.**

Čím více se úcty nejhodnější ctnosti Tvé vyhošťují
**tím více a tím snažněji je budeme konati, o Srdce, vzore všech
ctností.**

Čím více pracuje peklo o záhubu duší :
**tím více ať se v nás rozněcuje žádost po jejich spáse, o Srdce Pána
Ježíše, po spasení duší nanejvýš horlící.**

Čím více smyslnost a pýcha o to usilují, aby zapírání sebe sa-
mého a láska k povinnosti zmařeny byly :
**tím více se budeme přemáhati - a duchem obětavosti vázati, - o Srdce
Pána Ježíše, kteréž jsi pohaněním naplněno.**

Čím více se pohrdá Tvou svatou církví
**tím více se chceme snažiti, - abychom věrnými dítkami jejími byli,
o sladké Srdce Pána Ježíše.**

Čím více pronásledují svatého náměstka Tvého
**tím více se ho chceme přidržovati a za něho se modliti, o Srdce
Pána Ježíše, kteréž jsi kopím prohnáno bylo.**

Ó Srdce Boha našeho, popřejž nám tak mocné, silné milosti,
abychom byli Tvými apoštoly uprostřed světa a Tvou korunou
v blažené věčnosti. Amen.

Obětování se nejsv. Srdci Ježíšovu.

Ó můj láskyplný Ježíši, na důkaz své vděčnosti a v náhradu
za svou mnohonásobnou nevěrnost věnuji Ti já N. N. své srdce a
zasvěcuji se Ti celý a umínuji si, že s milostí Boží Tě již nikdy
neurazím.

*Racc.: Odpustky 100 dní jednou denně, obětujeme-li se tak před obrazem Srdce
Ježíšova. Plnomocné, činíme-li tak denně po celý měsíc; podmínky: zpověď, přijímání
a modlitba na úmysl sv. Otce. Odpustky lze přivlastnit i duším v očistci. Pius VII.
9. června 1807.*

* Co v této modlitbě vytištěno tučněji, říkají všichni. Značky znamenají
místa oddechu.

Modlitba sv. Gertrudy k nejsv. Srdci Pána Ježíše.

Nejsladší Ježíši, do moci Tvého svatého kříže dnes i vždýcky se poroučím, zavři mne do hlubokosti svých požehnaných ran a do lásky božského Srdce svého! Ó skryj mne tuto v Tvém nevyvažitelném milosrdenství přede všemi nepřáteli, a ochraň mne mocí věčného božství svého, abych nezraněný z boje tohoto života k Tobě se dostal, a Tvé nejsladší lásce věčné chvalozpěvy zpíval.

Poručení se Kristu Ježíši a jeho nejsv. Srdci.

Modlitba ranní.

Ó nejdobrotivější Ježíši! V jednotě s onou láskou, s kterouž jsi na kříži ducha svého Otci nebeskému poručiti ráčil, obětuji a poroučím Tobě dnes i po všechny dny života svého tělo i duši svou, všechna myšlení, slova i skutky své; obzvláště pak vůli svou, poníženě žádaje, abys Ty jí vládnouti, ji podle vůle své svaté vésti a spravovati ráčil, aby se proti Tobě nikdy pozdvihnouti nemohla; všechny své modlitby, dobré činy a pobožnosti, kteréž dnes vykonati míním, obětuji a poroučím Tvému nejsladšímu Srdci, žádaje, abys každé vzdechnutí a modlitbu, kterou ze srdce svého neb z úst svých vypustím, ihned milostivě do něho přijmouti a Otci svému nebeskému k jeho věčné cti a slávě obětovati ráčil. Odevzdávám se docela do Tvé božské vůle, račiž se mnou podle své libosti činiti a nakládati. Amen.

Jiné poručení se Pánu Ježíši.

Poroučím se Tobě, ó dobrý Ježíši, do medotekoucího Srdce Tvého, skryj mne a nedopouštěj, abych na věčnost odloučen byl od Tebe. Budiž mi na cestě útěchou, ve smrti cestným, na věčnosti odměnou. O to prosím Tě pro sebe, všechny přátele své, skrze slzy, pot a krev Tvou. Amen.

Pozdravení nejsv. Srdce Ježíšova.

(Novissimum Vade mecum pro kněze. V Innomostí 1887).

Zdrávo buď Srdce Ježíšovo nejsladší, nejlíbeznější nástroji nejvyšší Trojice! Zdrávo buď Srdce Ježíšovo medotoké, živý proude veškeré dobroty a milosti. Zdrávo buď Srdce Ježíšovo nejlaskavější, všeho Božího bohatství nejvznešenější pokladno. Tisíckrát a tisíckrát dobrořečím Tobě a pozdravuji Tě pro božskou dobrotu, která Tě činí pramenem a zdrojem, z něhož veškerá dobrota a milosrdenství prýští. Ó vznešené a drahocenné Srdce Ježíše Krista, za Tvé spojení se ctihodnou Trojicí pozdravuji Tě a klaním se Ti pro nadbytek všech milostí, které vytekly a bez konce vytékati budou na všechny svaté a zbožné duše, jež jsi tisíckráte zavlažilo a opojilo bystřinou božské rozkoše své.

Ó Srdce Ježíšovo, Srdce sladké! Ó Srdce Ježíšovo, Srdce líbezné! Ó Srdce Ježíšovo, Srdce milováníhodné! Ó Srdce, kanoucí

sladkosti, přeplněné dobrotivostí, přetékaající láskou! Do Tvého nejhlubšího nitra nořím ducha svého, a v hlubokosti Tvého milosrdenství pochovávám dýku bezbožnosti a nedbalosti své. Tobě obětuji všechny své práce a námahy : Tobě věnuji všechny své úzkosti a svízele Tobě poroučím život i konec života svého. Ó Srdce, kadidlo nejsladší, kouřidlo nejpříjemnější, oběti nejvzácnější : oběť se na zlatém oltáři smíření lidského, v náhradu všech dní, jež jsem prožil, aniž bych byl Bohu přinesl užitek.

Dobrořečím Ti, Srdce Ježíšovo nejslechetnější, pro onu lásku, kterou jsi Duchem svatým z nejčudnější krve Panny Marie bylo stvořeno. Slavím Tě, Srdce Ježíšovo nejsladší, pro onu lásku, kterou jsi od nejsvětější Trojice všemi božskými dary bylo ozdobeno. Velebím Tě, Srdce Ježíšovo nejľaskavější, pro onu lásku, kterou jsi vždycky pro pokolení lidské hořelo. Uctívám Tě, Srdce Ježíšovo nejdobrotivější, pro onu lásku, kterou jsi na kříži umírajíc pukalo. Chválím Tě, Srdce Ježíšovo nejvěrnější, pro onu lásku, kterou jsi kopím probodeno býti, a krev a vodu roniti chtělo.

Tebe tedy, ó přenejhodnější Trojice, ono za přepožehnané Srdce chválím, slavím a žehnám, jelikož jsi mohla, uměla a chtěla tomuto nejvznešenějšímu Srdci tak četné dary a nadbytek milostí udělit: a s největší jakou mohu láskou a úctou obětuji Tvé nejvyšší velebnosti totéž Srdce nejsladší a jediné nejdůstojnější v té důstojnosti a dokonalosti, jakou plno jest božské veleby a vyniká na věky náplní všemožné blaženosti : prose, abys skrze ně doplniti a dokonale napraviti ráčila, cožkoliv jsem spáchal zlého a v dobrém opomenul. Amen.

Povzdechy.

Milováno budiž všudy nejsvětější Srdce Ježíšovo !

Racc.: Odp. 100 dní jednou denně (i pro duše v očistci). Pius IX. 23. září 1860.

Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň, aby srdce mé Srdci Tvému se podobalo !

Odpustky 300 dní pokaždé. Pius X. 13. září 1905. (Ber.).

Sladké Srdce Ježíšovo, buď láskou mou !

Racc.: Odp. 300 dní jednou denně (i pro duše v očistci). Lev XIII 21. května 1892.

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou k nám, rozžehni srdce naše láskou k Tobě !

Racc. Odpustky 100 dní jednou denně (i pro duše v očistci). Lev XIII. 16. července 1893.

Chvála, sláva a velebení božskému Srdci Ježíšovu !

Odp. 50 dní jednou denně (i pro duše v očistci).— Lev XIII. 14 června 1901.

Svaté Srdce Ježíšovo, důvěřuji v Tebe !

Odpustky 300 dní jednou denně ; — plnomocné jednou za měsíc, modlíme-li se tak denně. Podmínky zpověď, přijímání a modlitba za obrácení hříšníků. Pius X. 27. května 1905. (Ber.).

Ó přesladké Srdce mého Ježíše, dej, abych Tě miloval víc a více !

Racc.: Odpustky 300 dní pokaždé. — Plnomocné jednou za měsíc v den libovolný pro všechny, kdož vzdechu užívají každodenně. Podmínky zpověď, přijímání, návštěva kostela a při ní modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius IX. 26. listopadu 1876. (I pro duše v očistci).

Výkony lásky k nejsv. Srdci Ježíšovu.

1. Milosrdný Ježíši, uslyš mne! — 2. Milost Srdce Tvého obrať mne! — 3. Bolest Srdce Tvého zkrušiš mne! — 4. Lesk Srdce Tvého osviť mne! — 5. Voda Srdce Tvého očišť mne! — 6. Krev Srdce Tvého posvěť mne! — 7. Kříž Srdce Tvého posil mne! — 8. Trnová koruna Srdce Tvého ozdob mne! — 9. Rána Srdce Tvého zavři mne! — 10. Duch Srdce Tvého oživ mne! — 11. Žár Srdce Tvého zapal mne! — 12. Plamen Srdce Tvého ztráviš mne! — 13. Láska Srdce Tvého oblaž mne! — 14. Sláva Srdce Tvého ozař mne! — 15. Pohled Srdce Tvého proměň mne! — 16. Radost Srdce Tvého utěš mne! — 17. Dosažení Srdce Tvého nasyť mne! — 18. Dej mi v něm žiti i umřiti, 19. abych Tě vždy více miloval 20. zde časně a tam věčně. Amen.

Chvála Srdce a Jména Ježíše a Marie.

Požehnáno budiž Srdce lásky nejhodnější a nejsladší Jméno Pána našeho Ježíše Krista a přeslavné Panny Marie, Matky jeho, na věky a stále.

Odpustky 300 dní jednou denně; plnomocné jednou za měsíc za obyčejných podmínek, modlíme-li se tak každodenně. — Pius X. 30. listopadu 1905.

Modlitba k Srdci Ježíšovu za obrácení hříšníků.

M o d l e m e s e : Pane Ježíši, nejmilostivější Spasiteli světa, Tebe pro nejsvětější Srdce Tvé pokorně prosíme, aby všechny bloudící ovce nyní k Tobě, pastýři a biskupu duší svých, se navrátily. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Odpustky 300 dní pokaždé povolil Pius X. Viz Kurr. 1905, č. 12.

Modlitba k Srdci Ježíšovu,

schválená papežem Piem IX. dne 13. června 1876 pro bratrstvo zvané „Čestná stráž nejsv. Srdce Ježíšova“.

1. Ježíši, můj nejmilejší a nejsladší Spasiteli, dovol, abych Tobě a skrze Tebe věčnému Otcí obětoval nejdražší krev a vodu, které vyšly z rány, Tvému božskému Srdci na dřevě kříže zasazené. Račiž krve své a vody pro duše, a zvláště pro duše ubohých hříšníků a pro duši mou účinně použiti. Očišť, obrod, spas všechny lidi pomocí svých zásluh. Konečně propůjč nám, Ježíši, abychom do Srdce toho milujícího vešli a tam vezdy zůstali. Amen.

2. Otče svatý, přijmi jako obět smírnou, za potřeby svaté církve a za nápravu hříchů lidských, nejdražší krev a vodu, která vyšla z rány božského Srdce Ježíšova, a smiluj se nad námi!

Korunka ke cti nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

1. Ó můj nejlaskavější Ježíši! Když rozjímám o Tvém dobrotivém Srdci a vidím je plné lásky a sladkosti ke hříšníkům, naplňuje

se srdce mé radostí a nezvratnou důvěrou, že mne milostivě přijmeš. Ach, jak mnoho hříchů jsem spáchal! Avšak nyní je oplakávám a v ošklivosti mám jako Petr a kající Magdalena, poněvadž jsem jimi urazil Tebe, nejvyšší dobré. Ó popřej i mně odpuštění všech hříchů mých! Ó kéž, o to Tě prosím pro Tvé nejsvětější Srdce, raději umru, než abych Tě zase urazil; žil bych však rád jediné proto, abych mohl Tvou lásku opětovat.

Otče náš a 5krát Sláva Otcí atd.

Ó přesladké Srdce mého Ježíše, dej, abych Tě miloval víc a více!

2. Velebím, ó Ježíši, Tvé nejpokornější Srdce a děkuji Ti, že dává mi je za příklad nejen mocně mne vybízíš, abych ho následoval, nýbrž i svým tolikerým pokořením mně cestu k tomu ukazuješ a urovnáváš. Ó jak jsem byl nemoudrým a nevděčným! Ó jak daleko jsem zabloudil! Odpuť mi! Pryč se vši pýchou! Chci Tebe od této chvíle s pokorným srdcem a pokořován následovati, abych našel pokoj a spásu. Posilni mne a budu Tvé nejsvětější Srdce věčně chváliti a velebiti.

Otče náš a 5krát Sláva Otcí atd.

Ó přesladké Srdce mého Ježíše, dej, abych Tě miloval víc a více!

3. Podivuji se, ó můj Ježíši, Tvému nejtrpělivějšímu Srdci a děkuji Ti za tak mnohé podivuhodné příklady nepřemožitelné trpělivosti, jež jsi nám zanechal. Lituji, že mně tyto příklady až dosud marně vytykaly mou neobyčejnou choulostivost, kteráž i nejmenší utrpení snášeti se zpěčuje. Ach, můj laskavý Ježíši, vlij do srdce mého horlivou a stálou lásku k protivenství, ke kříži, k sebestmrtvení a k pokání, abych následuje Tě na horu Kalvarskou došel s Tebou radosti nebeské.

Otče náš a 5krát Sláva Otcí atd.

Ó přesladké Srdce mého Ježíše, dej, abych Tě miloval víc a více!

4. Před Tvým nejmírnějším Srdcem, ó můj laskavý Ježíši, hrozím se svého Tvému tak nepodobného srdce. Jediným slovem, jediným posuňkem, jediným stínem nějakého odporu jsem rozčilen a běduji. Ach, odpuť mi výbuchy náruživosti a propůjč mi milosti, abych budoucně v každém protivenství Tvé stálé tichosti následoval a tak ustavičného svatého pokoje požíval.

Otče náš a 5krát Sláva Otcí atd.

Ó přesladké Srdce mého Ježíše, dej, abych Tě miloval víc a více!

5. Buďtež pěny chvály, ó Ježíši, Tvému velkomyslnému Srdci, jež nad smrtí a peklem zvítězilo a všech chval zasluhuje. Já však jsem více než kdy zahanben, vida srdce své tak malomyslné, že se bojí každé zpozdilé řeči a zastrašeno bývá bázní lidskou. Avšak od nynějška tak nebude. Prosím Tě vroucně, dej mi zmužilosti a síly, abych s Tebou bojoval a zvítězil na zemi a pak radostné vítězství s Tebou slavil na nebi.

Otče náš a 5krát Sláva Otcí atd.

Ó přesladké Srdce mého Ježíše, dej, abych Tě miloval víc a více!

Obraťme se k Marii, víc a více se jí zasvěcujíce, a důvěřujíce v její mateřské Srdce, rceme jí

Prosím Tebe, ó vznešená Matko Boží a Matko má, Maria, pro veliké přednosti svého nejsladšího Srdce vyžádej mi pravé a stále pobožnosti k nejsvětějšímu Srdci Ježíše, Syna svého, abych se všemi myšlenkami a city svými do tohoto Srdce ukryt všechny povinnosti své plnil a povždy, zvláště však tohoto dne, Ježíši ochotně a pilně sloužil.

V Srdce Ježíšovo, planoucí láskou k nám,
R. Rozžehni srdce naše láskou k Tobě.

Oním ohněm, prosíme, Pane, Duch svatý nás rozněť, ježž Pán náš, Ježíš Kristus, z hlubokosti Srdce svého poslal na svět a chtěl, aby mocně se zapálil. Jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě téhož Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Racc. Odpustky 1. 300 dní pokaždé, kdykoliv tato pobožnost se koná. — 2. Plnomocné odpustky jednou za měsíc v libovolný den, koná-li se po celý měsíc jednou za den. Podmínky: zpověď, svaté přijímání a modlitba na úmysl sv. Otce. — Pius VII. 20. března 1815.

Hodinky k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Hymny přeložil Alois Dvořák, prósu Karel Eichler.

Hymny se říkají. Kdyby se měly zpívat, lze k nim použití nápěvů hymny „Jesu dulcis memoria“ č. 125. — buď všech sedmi, nebo pouze pátého pro celé hodinky.

K jitřní.

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou k nám, rozžehni srdce naše láskou k sobě !*)

V Pane, rty mé otevřeš.

R. A ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.

V. Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův. Amen. —

Hymna

1. Ty, nebeského dvoru Král,	bych mohl Srdci Tvému pět
Ty nadehvězdých sídel výš i	zpěv důstojný Tvé svatosti.
božskou slávu opouštíš, bys	3. Ó Srdce jedno s Otcovým, -
naší obětí se stal.	jež srdce čistá miluješ, být od
2. Ó Jezu, srdcí radosti, mé	nich milováno chceš, vždy
srdce ohněm svatým vzněť,	vládni srdci všech i mým.**)

A n t i f o n a. Ó svaté Srdce Ježíšovo, vůle Otcovy nejposlušnější, nakloň k sobě srdce naše, abychom, co Tobě se líbí, konali vždycky.

*) *Racc.: Pro povzdech ten odpustky 100 dní jednou denně i za zemřelé. — Lev XIII. 16. července 1893.*

**) Ježíš Kristus má dvojí vůli, — jako Bůh božskou, jako člověk lidskou; lidská však vždy byla v souhlasu s božskou a tedy i v jednotě s vůlí Otce, což se nejlépe zračí v modlitbě Kristově na hoře Olivetské: „Otče můj, jest-li možné, ať odejde ode mne kalich tento, ale však ne jak já chci, ale jakž Ty“. Po příkladu Kristově i naše vůle má vždy souhlasiti s vůlí Boží, má býti jí poslušna a k dobremu ochotna.

V. Hotovo jest srdce mé, Bože srdce mého, abych činil vůli Tvou.

R. Bože můj, chtělt jsem to, a zákon Tvůj bylť jest uprostřed srdce mého.

M o d l e m e s e Pohlédni, prosíme, přemilosrdný Bože, do srdce nejmilovanějšího Syna svého, v němž se Ti dobře zalíbilo, a jeho nejsvětějšího Srdce utrpením, které pro nás snášel, a důstojným zadostučiněním, které za nás vykonal, usmířen jsa, propůjč nám ze srdce zkroušeného prosícím odpuštění hříchů našich; a takovou láskou ke Kristu srdce naše rozžehni, abychom milostmi jeho svatého Srdce celí jsouce zaníceni, podle Srdce Tvého shledání býti zasloužili. Skrže téhož Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

K primě (k první).

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou . (až po hymnu jak svrchu).

Hymna :

1. O Srdce, lásky oběti, Ty Duch svatý v Tebe sestoupil, i
radost nebe od věků stals Otcí v Tobě milo jest.
útěchou se člověku a čáhou 3. Ó Srdce jedno s Otcovým, -
v smrti objetí. jež srdce čistá miluješ, být od

2. Ty Trojice jsi božské čest: nich milováno chceš, vždy
Bůh Syn se s Tebou sjednotil, vládni srdci všech i mým.

A n t i f o n a. Ó svaté Srdce Ježíšovo, po spáse naší nejžízlivější! Zavolej nás, přestupitele povinností, k Srdci, abychom nezemřeli ve hříších svých.

V. Hotovo jest srdce mé . (atd. jako svrchu).

K terci (k třetí).

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou . . . (atd. jako svrchu).

Hymna :

1. Tě jasu, slunce čistější, v život Panny vproudila, - oplodná
v němž Slovo-Bůh má svatyni, síla Plamene.

jež každý palác zastíní. Tě 3. Ó Srdce jedno s Otcovým, -
chráme nebes hodnější, jež srdce čistá miluješ, být od
2. Tě, božství sídlo milené, nich milováno chceš, vždy
z přecisté krve stvořila, jež vládni srdci všech i mým.

A n t i f o n a. Ó svaté Srdce Ježíšovo, vzore čistoty nejdokonalější, učiň, abychom byli čistého srdce, a podle Srdce Tvého shledání býti zasloužili.

V. R. a modlitba jako svrchu.

K sextě (k šesté).

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou (atd. jako svrchu).

Hymna :

1. Ó Srdce hodné lásky všech, žár hněvu jeho pobledne a
- k nám lásky touhou vadnoucí Soudce trestat ustane.

a naší lásky žádoucí, zde mi- 3. Ó Srdce jedno s Otcovým, -
losti mne dojít nech. jež srdce čistá miluješ, být od
2. Bůh na zlé hněvem zaplane; nich milováno chceš, vždy
- však na Tebe když pohlédne, vládni srdci všech i mým.

Antifona. Ó svaté Srdce Ježíšovo, k nepřátelům nejvlídnější, vítěziž pokoj Tvůj v srdcích našich, abychom pronásledujícím a osočujícím nás odpouštěli ze srdcí svých.

V. R. a modlitba jako svrchu.

K noně (k deváté).

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou. (*atd. jako svrchu až po hymnu*).

Hymna :

1. Hle, láska Tvá nám přístupu
zjednala ránou hlubokou, a
otevřevši bránu Tvou zve vlíd-
ně všechny ke vstupu.	v nitru jež jsi jednou skryl,
vždy zachovej tam ukryté.
2. Nás krví svojí obmyté
proudívší z otevřených žil, nás	3. Ó Srdce jedno s Otcovým,
jež srdce čistá miluješ, být od
nich milováno chceš, vždy
vládni srdci všech i mým.

Antifona. Ó svaté Srdce Ježíšovo, v bolestech nejtrpělivější, dej nám srdce zkroušené, a ponížené, abychom užítky hodné milosti přinášeli.

V. R. a modlitba jako svrchu.

K nešporám.

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou (*atd. jako svrchu*).

Hymna :

1. V tajemství novém lásky
zdroj: své tělo s krví předra-
hou Bůh hostinu dal přeblahou
nám za pokrm a za nápoj.	sklání tvář, se stává krmí
sluhům mdlým.
2. Zde pod závojem tajemným,
jenž mírní božství prudkou
zář, ten, před nímž anděl	3. Ó Srdce jedno s Otcovým,
jež srdce čistá miluješ, být od
nich milováno chceš, vždy
vládni srdci všech i mým.

Antifona. Ó svaté Srdce Ježíšovo, chudoby nejmilovnější, polož nás jako pečeť na sebe, aby v Tobě, jediném pokladě našem, bylo srdce naše.

V. R. a modlitba jako svrchu.

Ke kompletáři (k závěrci).

Srdce Ježíšovo, planoucí láskou. (*atd. jako svrchu*).

Hymna :

1. Matčino srdce Synovu
v záchvatu lásky bije vstříc
a v touze, sebe nedbajíc, vždy
po něm práhne poznovu.	budí v zápolu - vzájemným žářem
vznícená.
2. Jsou lásky poutem spojena
- ta srdce pevně pospolu - a lásku	3. Ó Srdce jedno s Otcovým, -
jež čistá srdce miluješ, být od
nich milováno chceš, vždy
vládni srdci všech i mým.

Antifona. Ó svaté Srdce Ježíšovo, k milujícím Tě nejdobročinnější, kéž zhyne v Tobě tělo naše a srdce naše, abys byl Bohem srdce našeho a podílem naším, Bůh na věky.

V. R. a modlitba jako svrchu.

Nešpory o nejsvětějším Srdci Ježíšově.

(V pátek po oktávě Božího těla.)

Otče náš. Zdrávas (*potichu*).

V Bože, ku pomoci mé vzezři.

R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.

Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému.

Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky, * a na věky věkův.
Amen. Alleluja.

Antifona 1. Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.

Žalm 109. na str. 51.

Ant. 2. Posvětil jsem místa tohoto, aby bylo jméno mé tam na věky, a aby tu byly oči mé, i srdce mé po všechny dny.

Žalm 110. na str. 51.

Ant. 3. I řekl jsem Tedy nadarmo ospravedlňoval jsem srdce své, a myl jsem mezi nevinnými ruce své, a byl jsem mrskán celý den.

Žalm 115. na str. 53.

Ant. 4. Podlé množství bolestí mých v srdci mém, potěšování Tvá obveselovala duši mou.

Žalm 127. na str. 55.

Ant. 5. Polož mne jako pečeť na srdce své, jako pečeť na rámě své.

Žalm 147. na str. 59.

Kapitola. Aj Bůh, Spasitel můj, doufanlivě činiti budu, a nebudu se báti, nebo síla má, a chvála má Hospodin, a učiněn jest mi k spasení. Vážiti budete vody s radostí z studnice Spasitele.

R. Bohu díky.

Hymna: (Auctor beate saeculi, O Tvůrce světa přeblahý !)

238. Auctor beate saeculi.

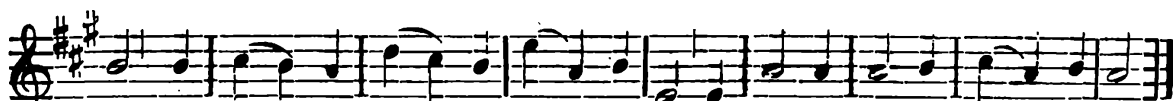
Církevní hymna z XVIII. století na svátek nejsv. Srdce Ježíšova.

Překlad F. S. (a J. P.)

Hudba J. B. 1906.

1. Ó Tvůrce svě ta pře-bla-hý, náš Spa-si - te - li předra-

hý, ó svět-lo, Ot - ce o-bles-ku, ó Bo-že Boha v nebesku !

2. Žár také lásky Tebe vzňal,
žes tělo lidské na se vzal, bys,
Adam nový, navrátil, co Adam
starý utratil.

3. Ta láska milá vůdkyně,
hvězd, země, moře tvůrkyně,

vin našich otců lituje, pout
zděděných nás zbavuje.

4. Kéž ve Tvém Srdci nehasne
žár této lásky přejasné, by
z něho všichni s radostí brát
mohli spasné milosti.

5. Je proto kopí proklálo a
proto ranou strádalo, by krví,
kterou protilo, nás od vin na-
ších obmylo.

6. Buď Otci, Synu sláva, čest,
i Duchu nechať vzdána jest,
jichž nad vším světem království
se po vše věky věků stkví.
Amen.

V. Vážiti budete vody s radostí

R. Z studnice Spasitele.

Ant. k Magnificat. Když pak přišli k Ježíšovi, jakž
uzřeli ho již mrtvého, nezlámali hnátů jeho; ale jeden z vojáků
otevřel bok jeho kopím, a hned vyšla krev a voda.

Magnificat na str. 59.

P. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba. Propůjč, prosíme, všemohoucí Bože, abychom
my, kteříž nejsvětějším Srdcem milovaného Syna Tvého se chlu-
bíce, nejhlavnější dobrodiní jeho lásky k nám slavíme, stejně
z jejich skutku se radovali i z užitku. Skrze téhož Pána

R. Amen.

V Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají
v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „Salve, Regina“ č. 30., 31., 32. nebo 33. na str. 65 až 67.

V Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

239. En ut superba.

Hymna církevní z XVIII. století k jitřní. — Nápěv jako k Auctor beate saeculi
při nešporách č. 238. — *Přel. F. S.*

1. Aj, tlupa hříchů urputná
a spousta zloby ukrutná hrud'
poranila nevinnou, - jež nám jest
spásy příčinou.

2. Když vojín vháněl kopí
v bok, - že vyšel krve, vody tok,
- hrot, jenž byl v srdce pohrou-
žen, byl hříchem naším na-
broušen.

3. Hrud' Páně dýka probila
a církev z ní se zrodila; ta
v boku rána dvěře jsou, kam
národové k spáse jdou.

4. Z ní milost Boží všeliká
nám sedmi proudy vyniká,
z ní Beránkova teče krev nám
na obmytí pro oděv.

5. Již hanba — hřešit na novo
a ranit Srdce Kristovo; leč
k ohně Páně podobě se rozně-
cujme v útrobě.

6. Rač, Otče, Synu, rač to dát,
tím ohněm dej nám, Duchu,
vzplát, - jimž čest a věčně sálavá
se vezdy vzdávej oslava.

240. Cor arca.

Hymna církevní k chválám z XVIII. století.

Nápěv I.

Slova dle F. S. a J. P. — Hudba J. Ch.

1. Srdce Páně, archo no-vá, v níž se zákon spá-sy cho-vá,

zákon lásky, božských ctností, ne již sta-ré slu-žeb-no-sti.

2. Nové smlouvy svatý Stane, trpěl muky kříže, v duši nesl
Srdce božské, jímž mír vane, žalu tíže.
starého chrám velebnější, - clona
trhlé prospěšnější.

3. Láska věčná stanovila, by 5. Kdož by toho nemiloval, -
Tvá rána zřejma byla, bys, jenž se za nás obětoval? Kdož
když lásky nelze zřítí, - ránu její tom mít přebývání?

4. Jeví Kristus ranou svojí, 6. Otcí, Synu, Duchu sláva -
že dal za nás obět dvojí: tělem nechť se od všech tvorů vzdává,
nebe, zemi ovládají!

Nápěv II.

Slaviček 1609. — Plesy duchovní č. 57.

1. Srd-ce Pá-ně, archo nová, v níž se zákon spásy chová,

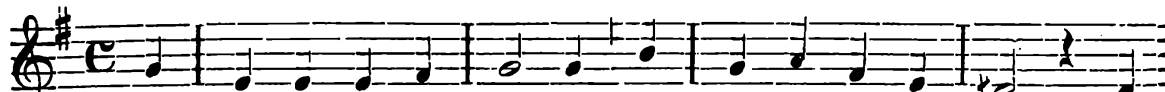

zákon lásky, božských ctností, ne již sta-ré slu-žeb-no-sti.

241. Mšeň píseň k nejsvětějšímu Srdci Páně.

Hudba R. Bauera, učitele hudby v ústavu slepců 1906. — Slova J. P. 1905.

Před pozdvihováním.

V Tvém Srdci svatém, Pa-ne, žár lá-sky věčně plál. Z té

lá-sky po-že-hna-né hřích náš jsi na se vzal. Slyš naše prosby

vrou-cí a rač se smi-lo-vat, rač mi-lost ne-hy-nou-cí nám

k spá - se da - ro vat.

Gloria. Čest Tobě, dík a sláva,
ó Srdce milostné, - nechť ode
všech se vzdává dnes v písni
radostné, žes sešlo s nebes
stanů nám k spáse, pokoji, - a
každou naši ránu Tvá milost
zahojí.

Graduale. Den, Pane, pravdy
jasné Tvým slovem zasvitl,
jež z nebes brány krásné Tvůj
Otec poskytl. Ó Srdce, pravdy
zdroji, nás věrou posiluj, ať
věrni pravdě Tvoji cíl v Tobě
najdem svůj !

Credo. Moc Tvoji vyznáváme
- i lásku velikou, - v Tvém Srdci
spásu máme i pomoc všelikou;

neb duše nezahynou a ctí se
zastkvějí, jež k němu se vždy
vinou, v ně kladou naději.

K obětování. Ó Srdce nejsvě-
tější, Ty vzácná oběti, jež
z lásky nejvroucnější v svět
přišlos trpěti; rač přijmout
obět naši, jež sice chuda jen, -
s ní však se k Tobě vznáší - duch
láskou zanícen.

Sanctus. Ó Srdce třikrát svaté,
buď vroucně uctěno, buď
v písni láskou vzňaté vším
světem slaveno! Jež slaví na
nebesích svým zpěvem andělé,
my chceme v zbožných plesích
zde ctíti vesele.

Po pozdvihování.

Jest má-lo Srd-ci Tvé - mu, že jsi nás vy-kou-pil, žes,

Pane, k lidu svému v chrám ještě sestoupil? Vzněť srdce na - še

v plamen, ať hod-ně u - ví - tá Tě, mi-lo-stí všech pramen, jenž

spá su po - ský tá.

Agnus. Tvé Srdce probodeno,
krev za nás prolilo, a láskou
zaníceno - hřích s duše omylo.

Vnoř, Beránku, ji milý v ten
spasitelný tok, a v smrti těžké
chvíli ji na svůj příviň bok !

K přijímání. Dík, Srdce Páně,
Tobě buď za vše dary Tvé,
zvláště že mne nyní k sobě Tvá
láska vlídně zve, - a Tělem Tvým

mne sytí a Krví napájí,
bych mohl svatě žíti, spět
ctností ku ráji.

Ke konci. Své svaté požeh-
nání - nám uděl, Ježíši, jež
neštěstí nás chrání, bol všečen
utiší. V Tvém Srdci račiž dáti -
nám klidně přebývat a v nebi
slávou pláti a štěstím oplývat.

242. Píseň zásvětná.

Slova Vl. Št. („Obzor“ 1907, číslo 1.) — Hudba Milana Smolky (choralisty na Petrově v Brně).

1. K nebesům se or-la vzletem, na-še písni, vznášej dnes, slavně
hlá - sej ce - lým svě-tem du - ší na - šich slib a ples
Srdci Tvému, Je-ží - ši, Ty náš Králi nej-vyš-ší, po Tvé
vů - li pře-sva - té za-svě - tí-me srd-ce své.

2. Pro nás žilo, pro nás bilo
ode svého zrození, na kříži
krev vycedilo za všech lidí
spasení. Srdci Tvému atd.

3. V Boží věčné slávě sídlí
na nebeské výsosti, plno lásky
s námi bydlí v nejsvětější svá-
tosti. Srdci Tvému atd.

4. Jeho láska sluncem svítí
v pustou světa temnotu, budí
ctností jaré kvítí, duše křísí
k životu. Srdci Tvému atd.

5. Neustále z jeho rány pra-
men lásky vyvívá, smývá hřích
a nebes brány - kajícímu otvírá. -
Srdci Tvému atd.

6. „Pojďte, kdož jste obtíženi!“
hlasem lásky volá k nám,
„poskytnu vám občerstvení,
pokoj svůj i sílu dám.“ Srdci
Tvému atd.

7. Srdce Páně, budiž s námi,
ctností svým nás vyučuj,
veď nás země pustinami, ve
všech bídách při nás stůj. - Srdci
Tvému atd.

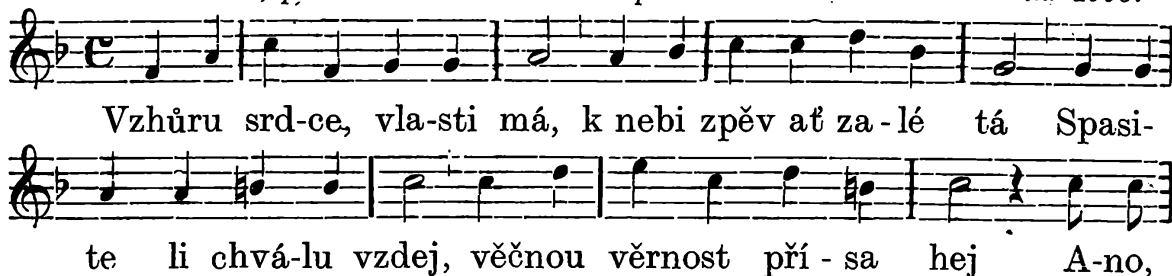
8. Divoká se bouře blíží, boj
se zdvihá se všech stran, proti
církví, proti kříži zuří pekel-
ných vztek bran. Srdci Tvé-
mu atd.

9. Nedej zvítěziti zlému,
pomoz přemáhat nám hřích,
dědictví vždy žehnej svému, -
neopouštěj dítek svých. Srdci
Tvému atd.

10. V službu Tvou dnes oddá-
váme - sebe i své rodiny, Tobě
věrnost přísaháme do poslední
hodiny. Srdci Tvému atd.

243. Jiná píseň zásvětná nejsv. Srdci Páně.

Slova J. Seebera, přel. Vl. Št. 1903. — Nápěv I. — Hudba Fr. Musila 1905.

Vzhůru srd-ce, vla-sti má, k nebi zpěv ať za-lé tá Spasi-
te li chvá-lu vzdej, věčnou věrnost pří - sa hej A-no,

Srd-ci Je - ží - šo-vu sli-bu-je-me věrnost znovu, a - no,
Srd-ci Je - ží šo - vu sli-bu - je-me věrnost znovu.

Nápěv II. Ign. Mitterera.

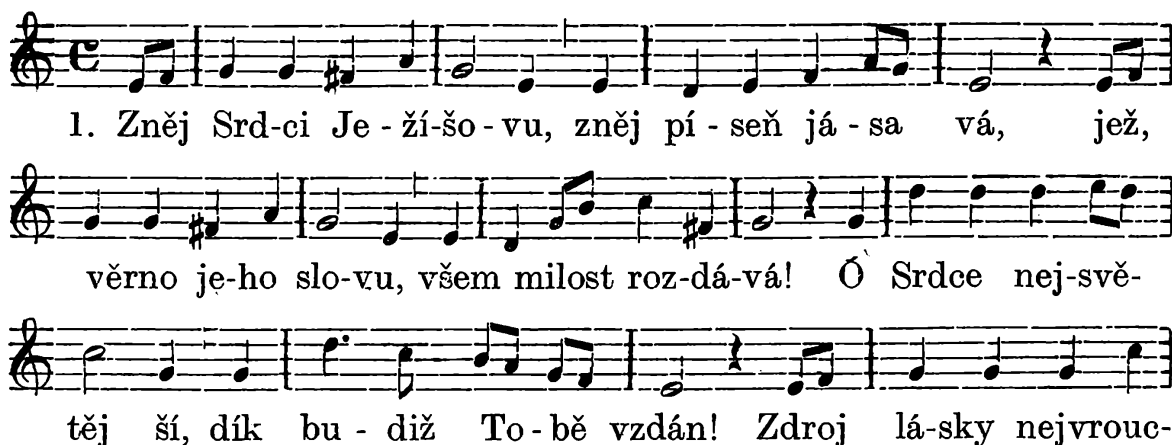

1. Vzhůru srdce, vla-sti má, k nebi zpěv ať za-lé-tá Spasi-
teli chválu vzdej, věčnou věrnost přisahej A-no, Srdci Je - ží-
šo - vu sli-bu je-me věr-nost zno-vu ; a-no, Srd-ci Je - ží-
šo - vu sli - bu - je - me věr-nost zno - vu.

2. Divotvorná Boží moc víry základu, nejdražšímu po-
spěla nám vždy na pomoc,kladu. [: Proto Srdci atd. :]
vlast i církev chránila, když 4. Po všem světa obzoru při-
jim zhouba hrozila. [: Proto družme se ke sboru Pána věr-
Srdci Ježíšovu atd. :]ných křesťanů, On nám skytne
3. Nebudem se hany bát, ochranu. [: Proto Srdci atd. :]
vždy jen vůle Boží dbát, věrni

244. Zněj Srdci Ježíšovu.

(Dem Herzen Jesu singe od Aloisa Schlöra 1882.) — Přel. J. P. 1905.

1. Zněj Srd-ci Je - ží-šo - vu, zněj pí - seň já - sa vá, jež,
věrno je-ho slo-vu, všem milost roz-dá-vá! Ó Srdce nej-svě-
těj ší, dík bu - diž To-bě vzdán! Zdroj lá-sky nejvrouc-

2. Ty jsi nás milovalo, než jsme Tě poznali, Tys obětí se stalo, než jsme Tě vzývali.

Ó Srdce atd.

3. Tys kopím probodeno, z Tvé rány proudí krev, - jíž, spásy naší ceno, nám hasíš Boží hněv. Ó Srdce atd.

4. Byť sebe větší vina, přec nám se otvírá, kdo důvěrně se vina, v ně zraky upírá. Ó Srdce atd.

5. Ó Srdce, sladkým žářem jež láska spaluje, Tys nejvzácnějším darem, jež nebe věnuje. Ó Srdce atd.

6. Slyš, Jezu, prosby moje, vždyť mnoho nežádám, rač

vzít mne v Srdce svoje, ať v něm vždy přebývám. Ó Srdce atd.

7. Má duše poskvrněná jest ovce zbloudilá, lká, touží zarmoucena, by v Tobě ožila. Ó Srdce atd.

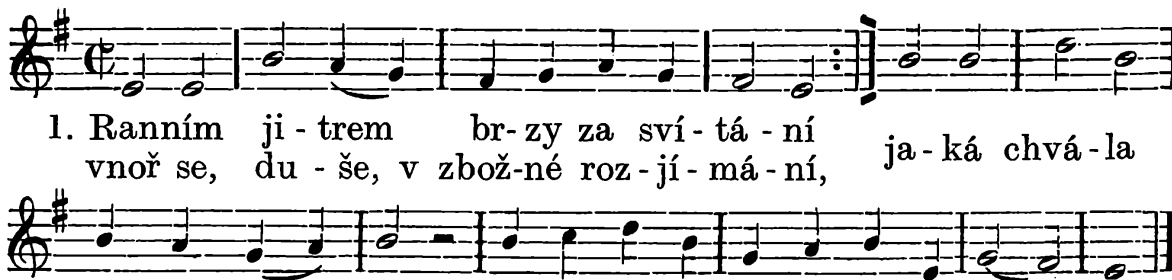
8. Rač v lásky svojí zdroji ji, Pane, obmýti a za choť věrnou svoji ji mile zvoliti. Ó Srdce atd.

9. Dej k Tobě láskou pláti - a světem pohrdat, - jen Tebe, Pane, znáti - a Tebe milovat! Ó Srdce atd.

10. Až oko mé se zkalí - a život dohoří, kéž plno Tvoji chvály - mé srdce hovoří: Ó Srdce atd.

245. Píseň ranní o nejsv. Srdci Páně.

Poutní kniha 256.

1. Ranním ji - trem br-zy za sví - tá - ní ja - ká chvá - la
vnoř se, du - še, v zbož - né roz - jí - má - ní,

má být vzdá na pře-sva-té-mu Srdci Krista Pá na.

2. Hvězda jitřní viz jak pro-
bleskuje, svým svitem tebe
poučuje, komu máš dík vzdáti
z rána: přejasnému Srdci Kri-
sta Pána.

3. Poslyš vání libodechých
hájů, mluvu plesnou jako z ne-
bes krajů: nás to slunce oži-
vilo, že nám vůní dýchat jest
tak milo.

4. Pohled vůkol po té širé
zemi, co tu hlasů, které byly

němy, v radostný ples ozývá
se po tom tmavé noci smut-
ném čase.

5. Pohled vzhůru, kam jen
oko stačí, všude Tobě moc se
Boží zračí, která řídí vesmír
širý, ani nezná konce, času,
míry.

6. Čím jest slunce hvězdnatým
těm světům, čím zář jeho von-
ným země květům, tím jest

tobě nejen z rána, ale povždy
Srdce Krista Pána.

7. Ano, duše, více, mnohem
více - jest ti Ježíš, než ta slunce
svíce, onť tvůj život, pramen
spásy ve svém Srdci, plném
lásky, krásy.

8. Či jak's toho sobě zaslou-
žila, - když tvá vina tebe od-
soudila, že to Srdce přelaskavé
- vytrhlo tě z noci hříchu tmavé?

9. Že to Srdce ze všech nejsvě-
tější vzpomnělo tvé velké bídy
zdejší, - že se za tě v obět dalo,
a tě hříšnou ve svou milost
vzalo?

10. Že se za tě dalo kopím
skláti, že ti s kříže přemilost-
nou Máti - dalo v odkaz nejvzác-
nější Srdce Krista Pána nej-
světější?

11. Že též z lásky ku tvé velké
mdlobě ukrývá se chleba ve

způsobě a tu posvěcuje tebe, -
abys mohla vejít v radost nebe?

12. Ó můj Pane, Pane nebes,
země, za tu lásku nevýslovnou
ke mně já se Tobě vděčně ko-
řím, Tvému Srdci všecek lá-
skou hořím.

13. Za ty dary lásky Srdce
Tvého zříkám já se slasti světa
všeho a jen toužím, ať jest
vzdána věčná chvála Srdci
světů Pána.

14. Za tu lásku, Ježíši můj
milý, já Ti dávám v tuto ranní
chvíli všecko, co mám z lásky
Tvojí, tělo, duši, všecku bytost
svoji.

15. Jen mi dopřej, Ježíši můj
drahý, ať Tvou láskou jsem
vždy tady blahý, po zdejším
pak putování miluji Tě a zřím
bez ustání. Amen.

246. Popěvek I. po službách Božích.

Zpívá se třikrát po druhé a po třetí o tón výše.

Nápěv I.

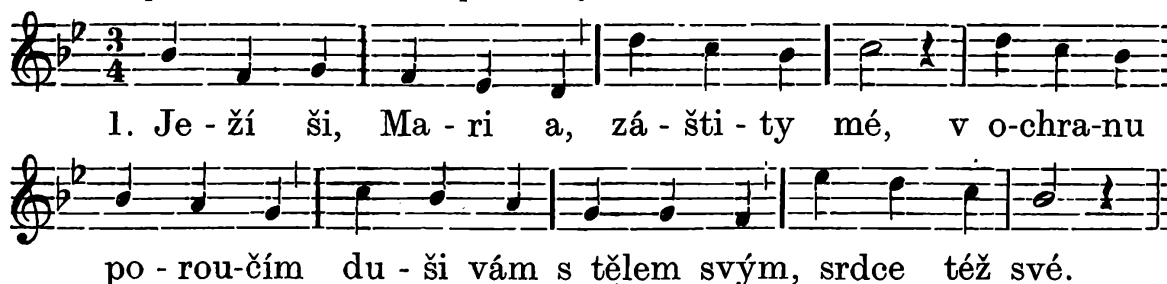
Hudba J. Bádala.

248. Popěvek III. po službách Božích.

Slova upr. J. P. 1905. — Nápěv z Orgb. 133.

<p>2. Do srdce, do boku, do jizev
Tvých skrývám se, Ježíši,
přístave nejtišší, zachraň mne
v nich !</p> <p>3. Duši až poručíš na soud
Tvůj jít, Ježíši, toho dne
račiž ji ode mne do nebe vzít.</p> | <p>4. V radostech nebeských účast
jí dej, aby tam plesala, díky
Ti zpívala, laskavě přej !</p> <p>5. Ježíši, Maria, budiž vám
čest, za lásku, ochranu, již
se v slast dostanu, v nebi jež
jest. Amen.</p> |
|---|---|

Nešpory na neděli III. až poslední po sv. Duchu.

O neděli III. po sv. Duchu.

- Otče náš. Zdrávas . . . (*potichu*).
V. Bože, ku pomoci mé vzezři.
R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.
 Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
 Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen. Alleluja.
Ant. 1. Řekl Hospodin ku Pánu mému : sed' na pravici mé.
Žalm 109. na str. 51.
Ant. 2. Velicí (jsou) skutkové Hospodinovi: vyhlédám ke všem vůlem jeho.
Žalm 110. na str. 51.
Ant. 3. Kdo se bojí Hospodina, v příkázáních jeho chtivý bude velmi.
Žalm 111. na str. 51.
Ant. 4. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno na věky.
Žalm 112. na str. 52.
Ant. 5. Bůh zajisté náš jest na nebi: všecko, cožkoliv chtěl, učinil.
Žalm 113. na str. 52.
Kapitola. Požehnán (bůd) Bůh, a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milo-
 srdenství, a Bůh všelikého potěšení, kterýž těší nás ve všelikém soužení našem.
R. Bohu díky.
Hymna „Lucis Creator optimaë“, viz č. 7a na str. 16. nebo na str. 235.
V. Vznášej se modlitba má.
R. Jako zápal (kadidla) před obličejem Tvým.
Antifona k Magnificat. Která žena, majíc deset peněz, ztratí-li jeden peníz,
 zdaliž nezazře svíce, a nemete domu, a nehledá pilně, dokudž nenalezne ?
Magnificat na str. 59.
V. Pán s vámi.
R. I s duchem tvým.
Modleme se : Ochránce v Tebe doufajících, Bože, bez něhož nic není zdra-
 vého, nic svatého: rozmnož nad námi milosrdenství své: aby chom za Tvého řízení,

za Tvého vedení tak prošli statky časnými, abychom neztratili věčných, Skrze Pána našeho Ježíše Krista Syna Tvého, který s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „Salve, Regina“, č. 30., 31., 32. nebo 33. na str. 65—67

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

O neděli IV. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508., mimo antifonu a modlitbu, jež znějí :

Ant. k Magnificat : Mistře, přes celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli : ale k slovu Tvému rozestru síť.

Modlitba : Dej nám, prosíme, Pane, aby i běh světa pokojně nám Tvým pořádkem byl řízen, i církev Tvá z klidné zbožnosti se těšila. Skrze Pána

O neděli V. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Přinášíš-li dar svůj na oltář, a tu se rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě, nechejž tu daru svého před oltářem, a jdi prvé, smiř se s bratrem svým : a potom přijď a obětuj dar svůj, alleluja.

Modlitba : Bože, kterýž jsi milujícím Tebe neviditelné statky připravil : vlej srdcím našim své lásky žár; abychom Tebe ve všem a nade vše milující, zaslíbení Tvých, která všechnu touhu překonávají, dosáhli. Skrze Pána

O neděli VI. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Lítost mám nad zástupem: nebo aj, již tři dni trvají se mnou, a nemají, co by jedli: a rozpustím-li je lačné, zhynou na cestě, alleluja.

Modlitba : Bože mocností, jehož jest celé, co jest nejlepší: vštěpuj našim srdcím lásku jména svého, a propůjč v nás vzrůst zbožnosti: abys, co jest dobrého, živil, a snahou dobrotivosti, co živeno bylo, zachoval. Skrze Pána

O neděli VII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Nemůžeš dobrý strom zlého ovoce nésti, ani strom zlý ovoce dobrého vydávati: všeliký strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyřat bude, a na oheň uvržen bude, alleluja.

Modlitba : Bože, jehož prozřetelnost ve svých úmyslech nechybuje: Tebe pokorně prosíme, abys vše škodné odvrátil a vše nám prospěšné povolil. Skrze Pána

O neděli VIII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Co učiním, nebo pán můj odjímá ode mne vladařství? Kopati nemohu, žebrati se stydím; vím, co učiním, aby, když budu složen s vladařství, přijali mne do domů svých.

Modlitba : Uštědřuj nám milostivě, prosíme, Pane, vždy ducha, jenž by pomýšlel na to, co pravé jest, a je konal: abychom my, kteříž bez Tebe býti nemůžeme, podle Tebe žítí mohli. Skrze Pána

O neděli IX. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Nebo psáno jest: dům můj, dům modlitby jest všem národům; vy pak jste jej učinili peleší lotrovskou; i učil na každý den v chrámě.

Modlitba : Otevřetež se uši milosrdenství Tvého, Pane, modlitbám o pomoc volajících: a abys žádajícím, po čem touží, povolil, učin, aby o to, co Tobě milé jest, prosili. Skrze Pána našeho — *R. Amen.*

O neděli X. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Tento sstoupil do domu svého ospravedlněn nad onoho; nebo každý, kdo se povyšuje, bude ponížen: a kdo se poníží, bude povýšen.

Modlitba : Bože, kterýž všemohoucnost svou šetřením nejvíce a smilováním ukazuješ: rozmnož nad námi milosrdenství své; abys ty, kteří k Tvým zaslíbením chvátají, nebeských statků učinil účastnými. Skrze Pána našeho . . . — *R. Amen.*

O neděli XI. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat Dobře všecky věci učinil: hluchým rozkázal slyšeti a němým mluvit.

Modlitba : Všemohoucí věčný Bože, jenž hojností milosti své převyšuješ i zásluhy pokorně prosících i jejich žádosti, vylij nad námi milosrdenství své; abys odpustil, čeho svědomí se bojí, a přidal, čeho prosba se neodváží. Skrze Pána našeho — *R. Amen.*

O neděli XII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Člověk jeden sstupoval z Jerusalema do Jericha, a upad mezi lotry, kteříž i obklopivše ho i zranivše odešli, odpołu živého nechavše.

Modlitba : Všemohoucí a milosrdný Bože, z jehož daru pochází, aby Tobě věřící Tvoji hodně a chvalitebně sloužili: propůjč nám, prosíme; abychom k Tvým zaslíbením bez úrazu spěchali. Skrze Pána — *R. Amen.*

O neděli XIII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Jeden pak z nich, když uzřel, že očištěn jest, navrátil se, hlasem velikým velebě Boha, alleluja.

Modlitba : Všemohoucí, věčný Bože, rozmnož nám víru, naději a lásku: a abychom zasloužili dosíci toho, co slibuješ, učíš, bychom milovali, co přikazuješ. Skrze Pána našeho. — *R. Amen.*

O neděli XIV. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Hledejte nejprv království Božího, a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno, alleluja.

Modlitba : Ostříhej, Pane, prosíme, svou církev laskavostí neustálou: a jelikož bez Tebe klesá lidská křehkost, Tvou povždy pomocí buď odvracena od škodlivých věcí a ke spasitelným řízena. Skrze Pána našeho . . . — *R. Amen.*

O neděli XV. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Prorok veliký povstal mezi námi, a Bůh navštívil lid svůj.

Modlitba : Církev Tvou, Pane, smilování stálé očišťuj a ochraňuj: a jelikož bez Tebe nemůže neporušena zůstat, Tvým povždy přičiněním budiž řízena. Skrze Pána našeho — *R. Amen.*

O neděli XVI. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Když budeš pozván na svatbu, nesedej na přední místo, aby řekl tobě, kterýž tebe pozval: Příteli, posedni výše: tehdy budeš míti slávu před spolustolujícími, alleluja.

Modlitba : Tvá nás, prosíme, Pane, milost vždycky předcházej i doprovázej, a propůjč, abychom k dobrým skutkům stále směřovali. Skrze Pána našeho — *R. Amen.*

O neděli XVII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Co se vám zdá o Kristu? Čí jest syn? Řkou jemu všichni: Davidův. Dí jim Ježíš: Kterakž pak ho David v duchu nazývá Pánem, řka: Řekl Pán Pánu mému: sed na pravici mé?

Modlitba : Dej, prosíme, Pane, lidu svému ďábelských vystříhati se nákaz : a pouze Tebe, Boha, čistou myslí následovati. Skrže Pána . . . — *R. Amen.*

O neděli XVIII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Vzal tedy šlakem poražený lože své, na němž ležel, velebě Boha: a všechen lid, jak to viděl, vzdal chválu Bohu.

Modlitba : Řídiž srdce naše, prosíme, Pane, účinek Tvého milování: neboť Tobě bez Tebe líbiti se nemůžeme. Skrže Pána . . . — *R. Amen.*

O neděli XIX. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Tedy všel král, aby pohleděl na hodovníky: a uzřel tam člověka neoděného rouchem svatebním, i řekl jemu: Příteli! Kteraks sem všel, nemaje roucha svatebního?

Modlitba : Všemohoucí a milosrdný Bože, všechny nám škodlivé věci milostivě vzdal: abychom na mysl i spolu na těle volni jsouce, co Tvého jest, svobodnými mysllemi konali. Skrže Pána — *R. Amen.*

O neděli XX. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Tedy poznal otec, že to byla ta hodina, v kterouž jemu řekl Ježíš: Syn tvůj živ jest; a uvěřil on i všecken dům jeho.

Modlitba : Ušetři, prosíme, Pane, věrným svým odpuštění smíření a pokoj: aby rovněž ode všech očištění byli hříchů, i bezstarostnou Tobě myslí sloužili. Skrže Pána , — *R. Amen.*

O neděli XXI. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Služebníče nešlechetný, všecek dluh odpustil jsem tobě, neb's mne prosil: zdaliž jsi i ty neměl se smilovati nad spoluslužebníkem svým, jakož i já smiloval jsem se nad tebou?

Modlitba : Rodinu svou, prosíme, Pane, stálou dobrotou opatruj: aby ode všech protivenství Tvou ochranou byla osvobozena; a v dobrých skutcích Tvému jménu byla oddána. Skrže Pána — *R. Amen.*

O neděli XXII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Dávejtež tedy, co jest císařovo, císaři: a co jest Božího, Bohu, alleluja.

Modlitba : Bože, útočiště a sílo: buď při zbožných prosbách církve své, jenž sám jsi zbožnosti původcem, a popřej: abychom, oč Tebe důvěrně žádáme, skutečně obdrželi. Skrže Pána . — *R. Amen.*

O neděli XXIII. po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat : Ježíš pak obrátiv se, a uzřev ji, řekl: Doufej, dcero, víra tvá tě uzdravila, alleluja.

Modlitba : Odpust, prosíme, Pane, provinění svého lidu; abychom od svazku hříchů svých, kterých jsme se ve své křehkosti dopustili, Tvou dobrotivostí byli osvobozeni. Skrže Pána — *R. Amen.*

Kdyby bylo potřeba přidati neděle, viz neděle III. až VI. po Zjevení Páně na straně 235.

O neděli XXIV., poslední po sv. Duchu.

Jako o neděli III., str. 508.

Ant. k Magnificat Amen pravím vám, že nepomine pokolení toto, až se všechny ty věci stanou: nebe a země pominou, ale slova má nepominou, praví Pán.

Modlitba : Povzbud, prosíme, Pane, vůle svých věrných: aby božského díla ovoce horlivěji vydávající, tím větší pomoci milosti Tvé dosahovali. Skrže Pána . . . *R. Amen.*

Výroční den Posvěcení chrámu Páně.

(Slavnost Páně.)

Již od dob císaře Konstantina Velikého (IV. stol.) vešlo v obyčej, slaviti výroční den posvěcení chrámů Páně. Během časů ustanovili k tomu biskupové pro své diocese den, kdy byl biskupský chrám posvěcen. V Rakousku nařízeno, aby slavnost posvěcení chrámu Páně konala se o třetí neděli v říjnu.

Na den ten si máme zvláště připomínati milosti, jichž se nám dostává ve chrámu Páně.

Dle sv. Karla Boromejského.

Pozdrav ke cti svatého patrona kostelního.

(V den posvěcení chrámu, anebo o svátku sv. patrona.)

Ó náš svatý patrone, svatý N., věrný příteli a bedlivý vůdce naší (farní) obce! Ze srdce pozdravujeme tebe v den tento tobě zasvěcený a díky vzdáváme ti vroucí za dobrodiní veliká a přetčetná, která jsi nám svou přímluvou u Boha již vymohl. — Přijmi milostivě naši vděčnou úctu, ty náš milý ochránce, a neustávej prositi za nás u Boha, abychom také, jako ty zde na zemi, všechno konali k větší cti Boží a ke spáse duší svých, a tak dosáhli nebeského cíle.

Ó svatý patrone ochranný! Ty nejlepší vůdce našeho života a nejvěrnější příteli duší našich, odvracej od nás útoky zlého ducha a nedovolené žádosti; povzbuzuj nás vždy ke ctnosti a křesťanskému životu; pomáhej nám, abychom neupadli do hříchů.

Všechny své žádosti a potřeby poroučíme ti dnes i navždy, abys nám svou přímluvou dosáhl všeho, čeho nám jest potřeba a co užitečno pro čas i věčnost.

Zvláště však zjednej nám u Boha tyto tři milosti

1. Abychom z tohoto žití neodešli, dokud nebudeme zaopatřeni úplně a důstojně svatými svátostmi umírajících.

2. Abychom v posledním boji neochabli, nýbrž posílnění jsouce tvou přímluvou a pomocí, přemohli všechny nepřátele duše své i strach před smrtí.

3. Abychom po smrti na soudě nebyli zatraceni, nýbrž po rozsudku milostivém od tebe uvedeni byli do nebe k trůnu Boha všemohoucího, jehož bychom s tebou a všemi vyvolenými chválili a velebili na věky.

R. Amen.

347. Alto ex Olympi vertice.

Hymna církevní k chválám. — Nápěv jako při nešporách: „O rajske město Salemské“, č. 346. — *Překlad J. P. 1907.*

1. Hle, s nebes jasné výšiny
Syn Boha Otce vznešený, jak
balvan s hory svržený k nám
sstoupiv v země nížiny, - dva úhly
pojí pospolu dům nebes k zemi
údolu.

2. Vždy onen nebešťanů stan
zní pochvalami v jásotě, Bůh,
Trojice jenž v jednotě, tam
věčným zpěvem uctíván; s ním
ke zpěvu se družíme, s ním zá-
vodit se snažíme.

3. Náš, Králi nebešťanů, chrám
svým milým světlem naplniž,
hlas lidu prosícího slyš, - zde ku
pomoci přispěj nám - a naše srdce
hojností svých zaplavit rač
milostí.

4. Nechť vyplnění dosáhnou
zde vroucí prosby věřících, dar
domu Tvého majících nechť ra-

dostí se prsa dmou, - a těla jsouce
sproštění nechť vejdou v sídlo
spasení.

5. Buď sláva Otci, jenž jest
Bůh, zněj z hlubiny a s vý-
šiny, - buď slaven i Syn jediný -
i blahý Utěšitel Duch, zněj
sláva jejich k výsosti, hřmi od
věčnosti k věčnosti.

348. Na posvěcení chrámu Páně.

Slova Fr. S.

Hudba dle Svatoj. kancionálu č. 765.

1. Po-svě-ce-ní chrámu Pá-ně tento den k nám za-ví-tá,
svatých sbor se v nebes bráně u nás mi - le o - cí - tá.

S nimi Bohu v zemském dolu chva-lo-pís-ně pějme spo-lu.

2. Chrám — to jesti Boží sídlo,
Bůh v něm bydlí sám a sám,
v něm se prýští spásy zřídlo,
Božím palácem jest chrám; tu
trůn Páně, tu ráj slasti, tu je
brána pravé vlasti.

3. Z věčné lásky ku člověku
světa Pán tu přebývá, darů
svojich valnou řeku odtad na
svět vylívá; tu se obět libo-
vonná, tu se spása světa koná.

4. Pamatujme stále na to,
hořme celou útrobou, ustrojme
se vrchovato ctností všechných
zásobou, očistíme hruď, zdobme
sebe, jdouce v chrám, jdem'
v samo nebe.

5. Však Duch Páně duši samu
- za chrám sobě zasvětil, - pravdu
svoji, prostou klamu za znak

do ní vpečetil; a vlil do ní
lásku svoji, aby stála pevně
v boji.

6. Jsme chrám Boží, nechať
vskutku duch náš v Bohu spo-
čívá, nechať Pán nám beze
smutku uvnitř duše přebývá;
plamen čistý jak ty hvězdy
v srdci našem hárej vezdy.

7. Skvějme v kráse svrchované
- před Boží se před tváří, - nechať
obět Pánu plane pořád na tom
oltáři; ze všech našich útrob
tísňe zněte Pánu chvalopísně!

8. Bože svatý, posvěť znova -
za chrám svatý naši hruď! Vpiš
nám v srdce svoje slova, mysl
svatou u nás vzbud! A když
přejde život mroucí, přijmi nás
v chrám věčně skvoucí!

Litanie na den posvěcení chrámu Páně.

(Pro soukromou pobožnost.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj
se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes Bože,
 Synu, Vykupiteli světa Bože,
 Duše svatý, Bože,
 Svatá Trojice, jeden Bože,
 Ježíši, jenž jsi sobě chrám za svůj stánek vyvoliti ráčil,
 Ježíši, jenž jsi v chrámě jako útlé dítě Otci nebeskému obě-
 tován býti ráčil,
 Ježíši, jenž jsi jako dvanáctileté pachole do chrámu na
 slavnost velikonoční putovati ráčil,
 Ježíši, jenž jsi v chrámě od svých rodičů po třídním hledá-
 ní nalezen býti ráčil,
 Ježíši, jenž jsi řekl Dům můj dům modlitby jest,
 Ježíši, jenž jsi poskvrnitele svého chrámu trestati ráčil,
 Ježíši, jenž chceš, abychom se ve chrámě Tvém shromažďovali,
 Ježíši, jenž chceš, abychom se v chrámě Otci Tvému klaněli,
 Ježíši, jenž s námi zde v nejsvětější svátosti oltární podivu-
 hodně skrytý přebývati ráčíš,
 Ježíši, jenž se zde za pokrm duším našim podávati ráčíš,
 Ježíši, jenž se zde na oltáři za hříchů naše každého dne obětovati ráčíš,
 Ježíši, jenž nám zde nehodným tolikých milostí prokazovati ráčíš,
 Ježíši, jenž jsi nás na křtu svatém chrámem Ducha svatého
 učiniti ráčil,
 Ježíši, žádosti duší našich,
 Ježíši, Spasiteli náš nejhlavnější,
 Milostiv nám buď — odpusť nám, Pane !
 Milostiv nám buď — uslyš nás, Pane !

smiluj se nad námi !

Ode všeho zlého
 Od všelikého hříchu
 Od náhlé a nenadálé smrti
 Od úkladů ďábelských
 Od ducha nekajícího
 Od vlašnosti k chrámu Tvému
 Od neuctivosti v chrámu Tvém
 Od časného i věčného zahynutí
 Pro svou tajuplnou přítomnost v nejsvětější svátosti oltární,
 Pro svou lásku, s kterou v té svátosti s námi po všechny dni přebýváš,
 Pro milosti, kterých nám zde z nestihlé dobroty své uděluješ,
 My hříšníci — Tě prosíme, uslyš nás !

vysvobod nás Pane !

Abys nám odpustiti ráčil,
 Abys nám milostiv býti ráčil,
 Abys nás k pravému pokání přivesti ráčil,
 Abys v nás uctivost a pobožnost k chrámu Tvému rozhoj-
 niti ráčil,
 Abys všechny ctitele svého svatého chrámu v své milosti za-
 chovati ráčil,
 Abys nepřátele svého svatého chrámu ponížiti ráčil,
 Abys nám v hodinu smrti milostiv býti ráčil,
 Abys všem věrným zemřelým odpočinutí věčné dáti ráčil,
 Abys nás vyslyšeti ráčil,

Tě prosíme, uslyš nás !

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — odpusť nám, Ježíši.
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — uslyš nás, Ježíši.
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, — smiluj se nad námi.
Kriste, uslyš nás. — Kriste, vyslyš nás.
Pane, smiluj se nad námi. — Kriste, smiluj se nad námi. — Pane,
smiluj se nad námi.
Otče náš .

Žalm 83. (Blaze v domu Páně).

1. Jak milí jsou stanové Tvoji, Hospodine mocností; * touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových.
2. Srdce mé a tělo mé * plesají k Bohu živému.
3. Nebo vrabec našel sobě dům * a hrdlička hnízdo sobě, kdežby složila mladé své.
4. (Já nacházím) oltáře Tvé, Hospodine mocností: * králi můj a Bože můj.
5. Blahoslavení (jsou), kteříž přebývají v domu Tvém, Hospodine: * na věky věkův chváliti budou Tebe.
6. Blahoslavený muž, kterýž má pomoc od Tebe * vstupování (k stánku Tvému) v srdci svém spořádal, údolím slzí, na místo, kteréž uložil.
7. Neboť požehnání dá ustanovitel zákona, přijdou z síly k síle, * (až) vidín bude Bůh bohů na Sionu.
8. Hospodine, Bože zástupů, vyslyš modlitbu mou * ušima pozoruj, Bože Jakobův.
9. Ochránce náš, popatř, Bože * a vzhlédni na tvář pomazaného svého.
10. Nebo lepší jest den jeden v síních Tvých * nad tisíce.
11. Zvolil jsem sobě raději opovrženým býti v domu Boha mého : * nežli přebývati v stáncích hříšníků.
12. Nebo milosrdenství a pravdu miluje Bůh * milost a slávu dá Hospodin.
13. Neodepře dobrých věcí těm, kteříž chodí v nevinnosti: * Hospodine zástupů, blahoslavený člověk, kterýž doufá v Tebe.
Sláva Otci i Synu, * i Duchu svatému.
Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky * a na věky věkův.
Amen.

V. Jak milí jsou stanové Tvoji, Hospodine mocností.

R. Touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových.

V. Kteříž stávají v domu Hospodinovu.

R. Chvalte Hospodina, neboť dobrý jest.

V Hospodine, uslyš modlitbu mou.

R. A volání mé přijdiž k Tobě.

Modleme se Bože, jenž nám každoročně den posvěcení tohoto svatého chrámu svého obnovuješ, a nás zachováváš, bychom svatým vždy tajemstvím ve zdraví přítomni byli vyslyš prosby lidu svého a uděl, aby, kdokoliv do tohoto chrámu o milost prosit vejde, radoval se, že všeho dosáhl. Skrze Pána našeho

Nešpory na slavnost Posvěcení chrámu Páně.

- Otče náš. Zdrávas (*potichu*).
V. Bože, ku pomoci mé vzeři.
R. Hospodine, ku pomoci mé pospěš.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jakož bylo na počátku, i nyní i vždycky
a na věky věkův. Amen. Alleluja.
Antifona 1. Na dům Tvůj přísluší svatost, Hospodine, na dlouhé časy.
Žalm 109, str. 51.)*
Ant. 2. Dům můj dům modlitby slouti bude.
Žalm 110, str. 51.
Ant. 3. Tentot jest dům Páně pevně ustavěný, dobře založen jest na pevné
skále.
Žalm 111, str. 51.
Ant. 4. Dobře založen jest dům Páně na pevné skále.
Žalm 112, str. 52.
Ant. 5. Kamení drahocenné jsou všechny zdi tvé a věže Jerusalema z draho-
kamů vystavěny budou.
Žalm 113, str. 52.
Kapitola : Viděl jsem město svaté : Jerusalem nový, sstupující s nebe od
Boha, připravený jako nevěstu okrášlenou muži svému.
R. Bohu díky.
Hymna : „Coelestis urbs Jerusalem“.

346. Coelestis urbs Jerusalem.

Hymna církevní k nešporám na posvěcení chrámu Páně.

Překlad Dostála—Lutinova.

Nápěv (zkrácený) ze Svatoj. kanc. č. 395.

1. Ó raj-ské mě-sto Salemské, ty bla-hé mí-ru vi-dě-ní, jež
ze ži-vé-ho ka-me-ní čníš do hvězd ří-še nad-zem-ské, jak
ne-vě-sta v den ve-se-lý jsouc ob-klo-pe-na an-dě-ly!

2. Ty Panno šťastně snoubená,
- jíž Otec věnem slávu dal, a
Ženich milost uchystal, - ó kněžno
krásou zdobená: Král Kristus
tvojm chotěm jest, a zářící ty
město hvězd !

3. Tvá brána z perel probleská,
- všem smrtelným se otvírá ;
jen před kým ctnost se ubírá,

ten vchází v sídla nebeská, kdo
nadšen láskou Kristovou, rád
snáší trpkou muku svou.

4. Tu hřmějí dláta, kladiva,
a rána duní na ránu, - až z uhla-
zených balvanů - se vznáší stavba
zářivá, - a skála, nitrem spoutaná,
se štítu jásá hosanna !

*) Nápěvy žalmů dle způsobu medicejského : VII., 3; I. 5; I. 1; VIII., 2; II;
k Magnificat VI.

5. Buď sláva Otci, jenž jest blahý Utěšitel Duch, - zněj sláva Bůh, - zněj z hlubiny a s výšiny, jejich k výsosti, - hřmi od věč-
bud' slaven i Syn jediný i nosti k věčnosti !

V. Na dům Tvůj, Hospodine, přísluší svatost.

R. Na dlouhé časy.

Antifona k Magnificat : Jak hrozné jest místo toto ! Není tu jiného, jediné
dům Boží a brána nebeská.

Magnificat, str. 59.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modlitba : Bože, který nám každoročně den posvěcení tohoto svatého chrámu
svého obnovuješ a nás zachováváš, bychom svatým vždy tajemstvím ve zdraví při-
tomni byli, vyslyš prosby lidu svého a uděl, aby, kdokoli do tohoto chrámu o milost
prosit vejde, radoval se, že všeho dosáhl. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. —

R. Amen.

Vzpomínka na neděli III. v říjnu vezme se ta, která na ni toho roku připadne.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Dobrořečme Hospodinu.

R. Bohu díky.

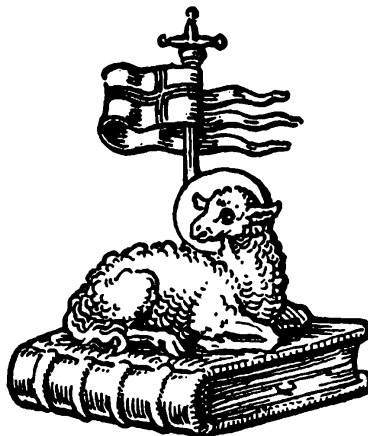
V. Duše věřících skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

R. Amen.

Antifona mariánská „*Salve Regina*“ na str. 65.—67., č. 31.—33.

V. Boží pomoc zůstaň vždycky s námi.

R. Amen.

Z úplného kancionálu

»Cesta k věčné spáse«

vydala papežská knihtiskárna

- - svým nákladem: - -

„Výtah pro střední školy“

v plátěné vazbě

K 1·80

„Výtah pro školy národní

a měšť.“ v plátěné vazbě

K 2·20

„Výtah menší pro lid“ v plátěné

vazbě

K 2·86

„Zvláštní otisk pašijí dle

svatého Matouše“

K —·50

„Zvláštní otisk pašijí dle

svatého Jana“

K —·40